

5 .24 R₂.

Logica Fratris Guillelmi Oham.
Nominalium Principis

Item.

~~Philosophia Naturalis & Metaphys.
Magistri Georgij eiusdem Doctrinae
Impugnatoris acerrimi~~

Conuenit. F. F. Minoris Recollect.

Aurelianensium.

et illo scriptus

Quam magnos veritatū sectatoribus afferat fructus smotiōalis scia q̄ logica dicimus. multorū peritorū docet auctoritas, rō et expiētia ligat p̄pbz et p̄uicit. Vnde aristoteli auctor p̄cipuus huius scie, nunc introductiuā methodū, nūc sciēdi modū, nūc scia om̄ibus cōmunē, et viā veritatū appellat. dans ex hiis intelligere q̄ nulli ad scia vel sapia patet accessus, nisi in arte logice erudito. Auerrois quoq̄ aristoteli interpretis in phisicis dicit dyalecticā esse instrumētū sciēdi discernere verū a falso ip̄a enāq̄ cūcta dubia diffinit, cūcta sc̄ scripturas enumerat atq̄ euiscerat, vt testat̄ doctor egregius augusti⁹. Cum enī duo sint actus sapientū ad alterū, non mētiri de quibus nouit, et mētientem manifestare posse vt scribit̄ in elenchis, hoc aut̄ fieri nequeat absq̄ discretione veri a falso, q̄ solū prestat hec method⁹ luculēt appet eam fore putilē speculati. At vero hec sola prestat facultatē argumētandi in om̄i p̄bleumate, om̄eq̄ gen⁹ sophisma docz dissoluere, et demōstrationis media adiuuare, mentē q̄ a viculis quibus detinet̄ ab soluit, atq̄ libētati restituit. Quēadmodū enī vincula corporis mēbra ligant, necnō ab officis ad que instituta sunt phibent, sic flā argumēta et sophistica (vt docz aristoteli) mētē necūt. Similit̄ hec ars errorū caliginē detegit, actus dirigit humane rōnis, instar lucis. nā si cut exclusa hac luce corpea, act⁹ humāi aut nulli essent aut errabundi, et sepe in p̄iudiciū opantis, sic absq̄ huius facultatū pitia act⁹ rōnis. Cernim⁹ enī q̄ plurimos hac scia p̄termis̄ fauolentes intēdere discipline mltifarie oberare, errores varios docēdo seminare, opinionones absurditate plenas sine mō et ordine p̄figere, et penitus non intelligibiles smōes prolixosq̄ texere et ordiri, similes lāguidorū sompnis et poetarum fictionibus, rōnes nulli⁹ oī novigoris velud insolubiles ponderates, vim p̄prie vocis ignorates, qui eo piculosi⁹ errant quo se existimāt aliis sapiētiores, audacit̄ sine d̄ria, falsa proveris auditoribus ingerētes

Premisse itaq̄ vtilitatis quā logica administrat intuitu motus ille p̄clarus phus p̄ipaticus aristoteli, eam artificiose p̄posuit, quā q̄ p̄pter obscuritatē smōis greci in latinū trāslati quis assequi sine tēpori diuturnitate vix poterat, posteriores in ea sufficienter edocti varia opuscula ordinātes, iter facile ad eam fatagentibus p̄buerūt, inter quos sane p̄cipu-

I.

um existio venerabilem doctorē natione anglicū ordine minorē, s̄ ingenii p̄speritate et doctrine vtute sublimē, siquidē doctor hic ex imius multorū sepe pulsatus p̄cibus hui⁹ methodi p̄sideratione plene lepide et ingeniose cōposuit, initiāns a t̄minis vt a p̄oribus, cetera deinde p̄secutus vsq̄ ad finē p̄duxit. Ad studiosas itaq̄ preces pro hoc p̄claro licz p̄pedito volumie multiplicitas stilū dirigens vniuersis p̄desse cupiens exorsus est ita dicens.

Quā dū me frater et amice carissime tuis litteris studebas iducere, vt aliquas regulas artis logice in vnum tractatū colligerem, ac collectuz tue discretioni trāsmitterē. Cum igit̄ tui profectus grā ac veritatis amore inductus tuis precibus ne quāq̄ p̄traire nequeā, q̄ hortat̄ rem mihi perdifficilem, s̄ tam tibi quā mihi vt existio fructuosā aggrediar. Logica enim est om̄iū artiū aptissimū instrumētū, sine qua nulla scia p̄fecte haberi potest, que non more mat̄ialiuū instrumētōrū vsu crebro p̄sumit̄, s̄ per c̄libz alterius scie studiosū exercitiū p̄tinuū incipit̄ incrementū. Sicut enī mechāicus sui instrumēti perfecta carens noticiā vtendo eodē recipit pleniorez, sic in solidis logice p̄ncipiis eruditus dū aliis sciēciis operā impendit solite simul istius artis maiore acquirat peritiā. Vnde illud vulgare ars logica labilis ars est solū in sapientiale studium negligentibus locum reputo optinere.

Prima pars

OMnes logice tractatores intendūt astruere per argumēta q̄ filii ex p̄ poionibus ⁊ ppōnes ex t̄mis cōponūf. Vnde t̄mius aliud nō est quā ps p̄pinqua ppōis. Diffiniēs enī t̄minū Arist̄ p̄mo p̄or̄ dicit. Terminū voco in quē resolutur p̄positio. v̄l in p̄dicatū: v̄l de quo p̄dicat̄ appositivel diuisio: esse vel non esse: Sed quīs oīs t̄mius pars p̄p̄qua dicat̄ ppōis vel eē possit: nō om̄s tamē t̄mini sunt eiūsdē nature ⁊ ideo ad p̄fectā p̄gnitiōnē t̄minor̄ habendā optet aliq̄s distictiones t̄mior̄ p̄cognoscere.

Est itaq̄ sciēdū q̄ sicut s̄m boetiū p̄mo piar mēias triplex est ōro. scripta. plata. ⁊ p̄cepta tm̄ habens esse in intellectu. sic t̄plex est t̄mius. script̄. platus. ⁊ p̄ceptus. T̄mius scriptus est pars ppōnis scripte. que oculo corpora lividef̄ vel videri potest. T̄mius platus est pars ppōnis ab ore plata et nata audiri auditu corporali. T̄mius p̄cept̄ est intētio seu passio aīe aliquid naturalit̄ significās vel p̄significās nata eē pars ppōnis mētalīs. Vnde isti t̄mini p̄cepti ⁊ ppōnes ex eis p̄posite sunt illa verba mētalīa que beatus augustin̄ dicit q̄n̄ to de trinitate nulli⁹ esse ligue que tm̄ in mēte manēt ⁊ ext̄ius p̄ferri non p̄t. quīs voces tanq̄ signa eis subordinata p̄nūtiēf̄ ext̄ius. Dicimus enim voces esse signa s̄bordiata cōceptibus vel intētiōibus aīe: non q̄a p̄prie accipiēdo hoc vocabulū signa. ip̄e voces significēt ip̄os p̄ceptus p̄mo ⁊ p̄prie: sed quia voces imponūf̄ ad significādū illa eadē que per cōceptus mentis significāt̄: ita q̄ p̄ceptus p̄mo naturalit̄ aliqd̄ significat̄: ⁊ secūdar̄io vox illō adē significat̄. intantū q̄ voce īstituta ad significandū aliqd̄ s̄ḡtum per p̄ceptū mēt̄is: si p̄cept̄ ille mutar̄z significatū suū. eo ip̄o ip̄a vox sine noua īstitutiōe suū s̄ḡtum p̄mutaret. et pro tanto dicit Arist̄. q̄ voces sunt ear̄ que sunt in aīa passionū note. sic etiā itelligit boetius quando dicit voces significare p̄ceptus ⁊ v̄l̄iter ōnes autores dicētes q̄ voces significāt̄ passiones aīe v̄l sūt notē ear̄. nihil aliud intēdūt nisi q̄ voces sunt signa secūdar̄io signa illa que per passioēs p̄mo īportant̄. quīs aliq̄ue voces p̄mario īportāt̄ passioēs aīe vel p̄ceptus. que tamē secūdar̄io īportāt̄ alias intētiōes aīe vt inferius ōndemus. Et sicut dictū est de vocibus respectu passionū intētiōnū vel p̄ceptū: eodē modo p̄porcionabiliter q̄tū ad hoc tenēdū est de his que sūt in scri

pto respectu vocū. Inter istos aut̄ t̄minos aliq̄e d̄rie inueniūf̄. Vna est q̄ p̄cept̄ siue passio aīe naturaliter s̄ḡt̄ q̄quid s̄ḡt̄. T̄mius aut̄ platus vel scriptus nihil s̄ḡt̄ nisi s̄m voluntariā īstitutiōnē. Ex quo sequit̄ alia d̄iferētia q̄ t̄minus platus vel script̄ ad placitū p̄t mutare suū s̄ḡtum: t̄minus autē p̄ceptus non mutat suū s̄ḡtum ad placitū cuiuscūq̄. Propter tamē p̄teruos est sciēdū q̄ signū accipit̄ duplicit̄. Vnōmō pro om̄i illo q̄ apphensum aliqd̄ aliud in p̄gnitiōnē facit venire: quīs non faciat mentē venire in p̄mā cognitionē eius. sicut alibi est ōnsum. sed in actualem post hitualē eiūsdē. ⁊ sic vox naturaliter significat aliqd̄ sicut quilibz effect̄ significat saltē suam causā. sic etiā circulus significat vinū in taberna: sed tam ḡnāliter nō loquor hic de s̄go. Aliter accipit̄ s̄ḡtū pro illo q̄ aliud facit in p̄gnitiōem venire ⁊ natū est pro illo suppōere v̄l addi in ppōne cuiusmōi sunt sine cathegreumata. v̄ba ⁊ alie partes ōro nis que finitā significatiōēz non h̄nt v̄l q̄ natū est cōponi ex talibz: c̄mōi est ōro v̄l p̄positio. ⁊ sic accipiendo hoc vocabulū signū. vox nullius est signū naturale. Caplm̄ sc̄dm

Est aut̄ sciēdū q̄ hoc nomē t̄mius t̄p̄liciter accipit̄. Vnōmō accipitur t̄minus pro om̄i eo q̄ p̄t esse copulavel extremū ppōnis cathegorice. videlicz sub̄m vel p̄dicatū v̄l det̄miatio extremi v̄l v̄bi ⁊ hocmō etiā p̄positio vna p̄t esse t̄mius sic p̄t eē pars ppōnis. hec enī est v̄a hō est aīal est pp̄vna: in qua hec pp̄ hō est aīal est s̄b̄iectū: ⁊ pp̄vna p̄dicatū. Aliter accipit̄ hoc nomē t̄mius s̄m q̄ distiguit̄ p̄tra ōfōnē: ⁊ sic om̄e icōplexum vocat̄ t̄minus: ⁊ sic de t̄mino in p̄cedenti capitulo sum locutus. T̄rtiomō accipit̄ p̄cise et magis stricte pro illo q̄ s̄ḡt̄ie s̄p̄tū p̄t esse sub̄iectū vel p̄dicatū alicui⁹ p̄positiōis: ⁊ hocmō nullū verbū nec p̄iunctio nec aduerbiū nec īteriectio est t̄minus. multa etiā noīa non sunt t̄mini vt noīa sine cathegreumatica. q̄a talia quīs possint esse extrema p̄positionis si sumāt̄ materialiter vel simplr̄ tm̄ quādo sumūt̄ s̄ḡtiue nō p̄t eē extrema p̄positionū. Vnde illa ōro legit est v̄bum est congrua ⁊ vera: si hoc verbū legit sumāt̄ materialiter: si aut̄ s̄ḡtiue sumāt̄ non est itelligibil̄. Similiter est de talibz. om̄is est nomē. olim est aduerbiū. si est p̄iunctio. ab ē p̄positio. Et illo modo non accipit̄ p̄us t̄mius p̄mo p̄orū

*Emm̄d̄ p̄p̄p̄
Emm̄d̄ p̄latus
Emm̄d̄ p̄p̄ceptus*

Signū ar̄ 2° p̄ 1°

2°

*Emm̄d̄ 3° v̄l
p̄ 2°*

2°

3°

Nō solū aut̄ vnū incōplexum potest eē terminus sic accepto t̄m̄io sed etiā p̄p̄oitum ex duobus incōplexis vt cōpositū ex adiectiuo ⁊ s̄b st̄atiuo et p̄p̄oitū ex adūbio et p̄ticipio vel ex p̄p̄oe cū suo casuali p̄t̄ esse t̄minus sicut p̄t̄ esse subiectū vel p̄tū p̄p̄ois. In hac eī p̄p̄one hō albus est hō nec hō nec albus est subiectū sed hoc totum hō albus. Similit̄ hic currens velociter est homo nec currens nec velociter est subiectū sed hoc totum currens velociter.

Est tamen sciendū q̄ nō tm̄ nomē acceptū in recto p̄t̄ esse terminus sed etiā casus obliq̄ potest eē t̄minus quia p̄t̄ esse subiectū vel p̄dicatum p̄p̄ois verūt̄ obliq̄ nō p̄t̄ eē s̄b iectū respectu cuiuscūq̄ verbi: nō enī bene d̄r hōis videt̄ asinū quāuis b̄n̄ dicat̄ nomis ē asinus. Quō aut̄ et respectu quorū verborū obliq̄ p̄t̄ esse subiectū et respectu quorū nō ad gramaticā p̄tinet cuius est cōstructiones vocū cōsiderare.

Capitulū terciū

Quo enī de equocatōe istī nois terminus p̄cedendū ē de diuisionib⁹ termini incōplexi. Vnde nō solū terminus incōplex⁹ diuidit̄ in t̄minū platū scriptū ⁊ cōceptū sed etiā singula mēbra p̄sib⁹ diuisionibus diuidit̄. Nā sic vocū q̄dā sunt noia quēdā sunt v̄ba et quedā aliarū p̄t̄iū ōonis p̄sib⁹ ter ē de scriptis et de int̄tionib⁹ aīe q̄ q̄dam sunt noia q̄dā v̄ba q̄dā p̄noia et ita de aliis. Vtrū aut̄ p̄ticipiis vocalibus et scriptis correspondeat̄ in mēte quedā int̄tiones a verbis distincte p̄t̄ esse dubiū eo q̄ nō videtur magna necessitas talē pluralitatē ponē in p̄p̄ois metalibus siue termis. Nā verbum et p̄ticipiū v̄bi s̄p̄tū cū hoc verbo ē s̄p̄ videtur ī significando equualē p̄p̄t̄ qd̄ sicut noim̄ sinonimorū multiplicatio nō ē p̄p̄t̄ necessitatē signōis inuēta sed p̄p̄t̄ ornatū sermonis v̄l aliam cāz cōsimilē accidētālē quia quicq̄d p̄ noia sinonima significatur posset p̄ vnū illorū exp̄mi sufficienter ideo multitudo cōceptū tali pluralitati nō corr̄ndz̄ ita videtur q̄ distinctio int̄ v̄ba vocalia ⁊ p̄ticipia nō ē p̄p̄t̄ necessitatē exp̄ssiōis inuēta p̄p̄t̄ qd̄ videt̄ q̄ nō oportet p̄ticipiis vocalib⁹ distinctos cōcept⁹ ī mēte correspondere. Est aut̄ int̄ noia metalia ⁊ vocalia dr̄na quia q̄nis oīa accidētia gramaticalia que p̄ueniūt noibus metalib⁹ etiāz cōueniant noib⁹ vocalibus nō tamē ecōūso sed quedā sunt p̄ia tā istis quā illis quedā v̄o sūt p̄pria noib⁹ vocalib⁹ et scriptis. Accidētia cō-

munia cōueniētia tam nomibus mentalibus q̄ vocalibus et scriptis sunt casus et numer⁹ sicut enī iste p̄p̄oes vocales hō est aīal hō nō ē aīalia distincta hnt̄ p̄dicata quorū vnū est numeri singulari et aliud p̄ialis ita p̄p̄oes mentales quarū mens vna ante omnē vocez̄ dicit q̄ homo est aīal et alia q̄ hō nō est aīalia distincta hnt̄ p̄ta quorū vnū p̄t̄ dici singularis numeri et aliud p̄ialis numeri similiter sicut hec ⁊ p̄oes vocales hō est hō et hō nō est hominis hnt̄ distincta p̄ta variata p̄ casus sic p̄portionabiliter dicendū est de p̄p̄ois⁹ in mēte correspondētibus. Accidētia v̄o p̄p̄a noibus vocalibus et scriptis sūt genus et figura talia enī accidētia nominibus p̄p̄t̄ necessitatē signōis nō cōueniūt. Vnde aliquā accidit duo noia si noia eē diuersorū generū ⁊ diuersarū figurarū p̄p̄t̄ qd̄ talē mltitudinez̄ nō oportet naturalibus signis t̄būē. Vnde q̄cūq̄ p̄litas et varietas talū accidentiū p̄t̄ cōpetere nominibus sinonis p̄t̄ cōueniēt a mentalibus amoueri. De cōpatione aut̄ vtrū p̄ueiat solū nominibus ad placitum institutis posset eē difficultas sed quia nō est magne utilitatē p̄transeo. De q̄litate quoq̄ posset esse cōsimilis difficultas q̄ alias p̄ctabo in sua radice. Per p̄dicta aut̄ p̄t̄ studios⁹ p̄p̄edere q̄ quis ex sola variatione act̄ntiū t̄m̄ioz̄ casus et numeri sicut p̄p̄t̄ rem signatā p̄t̄ p̄p̄o vna verū cari et alia falsi cari hoc tamē nūquā cōtingit p̄p̄t̄ genus et figurā licet sepe ad cōgruitatē ōonis h̄ndaz̄ oporteat asp̄icē ad genus. Hec enī est cōgrua homo est albus et hec ē in cōgrua homo ē alba quod ex sola diuersitate generis orit̄ tā sup̄p̄oita p̄gruitate nihil r̄fert̄ cuius generis vel cuius figure sit subiectū v̄l p̄tū sed certe refert̄ cuius numeri v̄l casus sit subiectum ad sciendū si sit p̄p̄oicio verav̄l falsa hec enim ē vera homo est aīal et hec falsa homo est aīalia ⁊ sic de aliis. Et sicut noibus vocalibus et scriptis q̄dā sunt act̄ntia q̄dā cōmunia illis et metalibus sic similiter de verborum accidentibus est dicendum. Accidētia cōmunia sunt modus genus numerus tēpus et persona. Demodo patet nam alia ratio mentalis correspondet istī ōoi vocali fortes legit ⁊ alia istī for̄ legat. De genē p̄z̄ nā alia orō ī mēte corr̄ndet̄ istī orōni vocali fortes amat et alia istī fortes amatur verumtamē in mēte nō sunt nisi tria genera. Nam de ponētia et cōmunia vocalia nō sunt p̄p̄t̄ ne

*dr̄na d̄ m̄d̄ noia
cōlū p̄ m̄t̄alia*

Prima pars.

cessitate significationis iuncta cum verba coia
 equaleat actis et passivis deponencia vero neu
 tris: ut actis et io no o3 tale pluralitate i ver
 bis metalib9 inuenit De numero ecia pt3 na
 disticte orones metales corrndent istis tu le
 gisvos legi Ide pt3 de tepe na istu tu legis tu
 legisti disticte ooes mntales corrndet. hoc ide
 pt3 b psda na istu tu legis ego lego disticte ora
 cioes i mete corrndet sed q oporteat ponere
 tlia noia metalia et uba et aduerbia et con
 iunctiones et ppones ex hoc couincitur q oi
 oroi vocali corrndet aliq metalis in mete et
 ideo sicut ille ptes oois vocales ptes pponis
 vocalis q sut necessitate significationis i me
 te sunt disticte sic partes ppois metalis con
 cepte sunt disticte ppter qb sicut noia voca
 lia verba aduerbia et coiunctiones sut necessa
 rie diuersis ppoib9 et ofonibus vocalibus ita
 q impossibile est oia expme p noia et verba
 solu q pnt per illa et per alias ptes expmi sic
 etia disticte ptes psimiles sut necessarie me
 talibus pponib9 Actntia aut ppa verbis
 ad placitu institutis sut coiugationu possit
 esse sinonima et similer verba diuersaru3 si
 gurarum Propter pdicta pot studiosus fa
 cile aduertere quo pportionabilit de aliis pti
 bus ofonis et earu3 acciditib9 e dicendu. Nec
 miretur aliq q dico aliqua noia et verba ee
 mentalia sed pus legat boetiū sup pihermen
 nias et hoc ibidē inueniet. Et ideo qn aristo
 tiles ta nome q verbu diffinit accipit ibi taz
 nome q verbum magis stricte sc3 p noie rver
 bo vocali

Capitulum quartū.

ADhuc aut aliter diuiditur termin9 ta
 vocalis q mentalis quia terminoru q
 dam sunt cathegreumatici et qda sut
 sincathegreumatici. Termini cathegreumatici
 sunt qui finita et certa hnt significatione3 sic
 hoc nome ho significat oes hoies et hoc nom
 aial figt oia aialia et hoc nome albedo oes al
 bedines. Termini aut sincathegreumatici sut
 tles ois nullus aliq tot9 pter tm qtu et huius
 moi qui no hnt fitam significatione et certaz
 nec significat aliquas res distinctas a reb9 si
 gnificatis p cathegreumata. ymo sicut in al
 gorismo cifra p se posita nihil significat sz ad
 dita alteri figure facit eam significare ita sin
 cathegreamata pprie loquendo nihil signifi
 cat sed magis addita alteri termino faciunt
 aliud significare siue faciut ipm p aliquo vel

aliquibus determinate suppone seu aliud offi
 cium circa cathegreuma exercent Vnde hoc
 sincathegreama omis no habet aliq certu si
 gnificatu sed addituz hoī facit ipm stare seu
 supponere actualiter seu cofuse et distributi
 ue pro omnibus hominibus additum vero la
 pidi facit ipsum stare pro omnibus lapidib9
 et ita de aliis

Et sicut est de illo sin
 cathegreamate ois ita pportionabiliter de a
 liis est intelligendum quis distinctis sincathe
 greamatibus distincta officia conueniant si
 cut de aliquibus inferius ostendit. Et si argu
 atur sic hec dictio omnis est significatia vox
 q aliquid significat. Dicendu est q no ideo dē
 significatia quia aliquid determinate signifi
 cat sed quia facit aliquid significare vel sup
 ponere vel stare p aliq certo mo sicut decla
 ratum est Et sicut hoc nomen omnis nihil de
 terminate et finite significat fm modu loque
 di boetiū Ita dicendu est de omnibus sincathe
 greamatibus et vniuersaliter de coiunctioni
 bus et ppoibus. De quibusda vero aduerbiis
 aliter est qa quedā eorum determinate ipor
 tant illa q significat noia cathegreumatica q
 uis alium modu significandi important

Capitulum quintū

Omissis aut aliis ptibus ofonis de no
 minibus est dicendu et pmo de diuifio
 ne nominis p cōcretu et abstractu dif
 ferendu est Et est aduertendu q cōcretuz et
 abstractum sunt noia consimile pncipiū secu
 dum vocē hntia sed no psimiliter terminatia
 sicut patet qd iustus et iustitia fortis et for
 titudo animal et animalitas et huiusmodi a
 simili littera vel sillaba incipiut sed no i con
 similem terminatur sed semper vel frequēter
 abstractum habet plures sillabas quā cōcre
 tum sicut in pdictis exemplis apparet. Cōcre
 tu etia3 vt frequēt est adiectiuum et abstrac
 tum substantiuum Nominu autem abstra
 ctory et cōcretorum multi sunt modi quadoq
 eni concretum aliquam rem significat vel cō
 notat siue importat siue dat itelligere p qua
 etiam supponit q abstractum nullo mo signi
 ficat nec aliquo mo supponit p eadem vt iu
 stus et iustitia et similia na iustus vere suppo
 nit pro homine quando dicitur iustus est vir
 tuosus no eni pot suppone p iustitia qa iusti
 tia quis sit virt9 no tamē ē virtuosa et hoc nom
 iusticia supponit p qualitate et no pro homi
 ne et ppter hoc accidit q pdicatio talis con

*Quomodo non sine
nihil determinat*

St. conueto pub/fo

Alia dno p dno

Quid cathegreumatici

Quid sincathegreumatici

creti de abstracto est impossibilis quia semp
 tale concretum et abstractū p distinctis reb⁹
 supponunt Sunt aut ad p̄sens taliū nominūz
 tres differētie quasi tres spēs inferiores Pri
 ma ē q̄n abstractū supponit p accidēte vel for
 ma q̄cūq; realiter inherente subiecto et cōcre
 tum supponit p subiecto eiusd̄ actiūs vel for
 me vel ecōuerso. p̄mo mō est de talibus albe
 do albū calor calidū sciens sciētia loquendo
 de creaturis nā in omnibus talibus abstrac
 tum supponit p accidente inherente vel for
 ma quacumq; subiecti et concretūz supponit
 p subiecto eiusdē accidētis v̄l forme Ecōuer
 so autē accidit in talibus ignis igneus Nam
 ignis supponit p subiecto et igne⁹ quod est cō
 cretum supponit p forma vel accidēte eiusdē
 Dicimus enī q̄ calor est igneus et nō ignis
 Similit̄ dici⁹ q̄ illa scia ē hūana et nō homo

Secūda differētia taliū noīm est quādo p̄
 cretū supponit p pte et abstractū p toto v̄l ecō
 uerso sicut in istis anima animatum homo e
 nim est animatus et nō est anima et ita anīa
 tū supponit p homīe toto et aīa pro parte ei⁹
 Similit̄ hec est vera aīa est humana et aīa nō
 ē homo vbi homo q̄ ē abstractū suppoit p to
 to et humanū q̄b ē cōcretūz p aīa que ē ps ei
 us Est autē aduertendū q̄ quādoq; idē p̄cre
 tū accipitur equiuoce quia q̄nq; idē cōcretū ē
 tam in p̄ma quā in secūda differētia sic h̄ no
 mē aīatū pōt supponere p toto quia dici⁹ q̄
 hō ē aīatus et pōt supponere p subiecto reci
 piente aīaz quia dicimus q̄ corp⁹ q̄b ē altera
 pars ē aīatū et sic ē de illo noīe ita de multis
 aliis q̄ sic possūt equoace accipi Tertia dif
 ferētia taliū nominū est quādo cōcretū et ab
 stractum supponūt p distinctis rebus q̄rū ta
 mē neutrum est subiectum nec pars alteriū
 et hoc cōtingit mltis modis Nā tales tm̄i q̄n
 q̄ se h̄nt sicut cā et effectus sicut dicimus hoc
 opus ē humanū et nō homo Q̄nq; sicut signū
 et signatū sicut dicimus q̄ dr̄na hoīs ē diffe
 rentia essētiālis nō quia ē pars eius vel essen
 tia sed quia est signū alicui⁹ ptis essētie Q̄n
 q̄ sic locus et locatū sicut dicimus q̄ ille ē ā
 glicus et nō anglia. Multis etiam aliis mo
 dis hoc fieri contingit que discutienda īgeni
 osis dimitto. Et sicut in p̄mis duobus modis
 aliquod cōcretum supponit p parte v̄l forma
 et abstractum pro toto vel subiecto et aliquā
 do accidit ecōuerso ita ē in p̄posito nā q̄nq; cō

cretum supponit p effectū v̄l signato et abstra
 ctū p causa vel p signo et aliq̄n econūso et sic
 de ceteris cōtentis sub illo modo Et sicut con
 tigit idē nomē eē cōcretū p̄mis duob⁹ modis
 et tūc ē nomē equiuocū seu accipit equiuoce
 ita contingit idem nomē eē cōcretū p̄mo mo
 do et tertio ymo omnibus tribus modis pōt es
 se cōcretum et ideo isti tres modi īferiores ad
 p̄mū modū p̄ncipalē nō sic distinguūt q̄ vn⁹
 eorū vniuersaliter negetur a reliquo sed sic q̄
 quilibet ab alio particularit̄ remouet qd̄ suf
 ficit ad distinctionē taliū Similiter nō ē incō
 ueniēs q̄ idē nomē respectu diuersorū sit cō
 cretum et abstractum. Sciēdū autē ē q̄ quā
 doq; hēmus cōcretū equiuolenter cui tñ nul
 lū abstractū corr̄ndet ppter penuriā noīm si
 cut est de hoc noīe studiosus q̄n accipit p vir
 tuoso

Capitulū. vi.

P Reter modū p̄dictum cōcretorū et ab
 stractorū noīm sūt multi alii. Quorū
 vnus est q̄ nomē cōcretū et abstrac
 tū q̄nq; sūt noīa sinoīa Sed ne ī equoace
 das sciendum est q̄ hoc nomē sinoīmū dupli
 citer accipitur stricte et large Stricte dicūtur
 illa sinoīma quibus oēs vtentes itēdūt sim
 pliciter vti p eodē et sic nō loqr̄ hic de sinoī
 mis Large dicūt illa sinoīma q̄ simplicit̄ idē
 significāt oībus modis ita q̄ nihil significāt
 aliq̄ modo per vnūz quī per reliquū eodē mō
 significetur quīs nō omnes vtētes credant il
 la idē significare s̄z decepti existimēt aliqd̄ si
 gnificari p vnūz q̄b nō significat p reliquūz
 sicut si aliquis existimaret q̄ hoc nomē deus
 importaret vnū totum et ~~deus~~ partem eius
 Istosecūdo modo intendo vti in hoc capitulo
 et in multis aliis hoc nomine sinoīma et di
 co q̄ concretum et abstractum quoniam sunt
 sinoīma sicut secundum intentionem philo
 sophi illa noīa sunt sinoīa deitas et deus ho
 mo et humanitas aīal et aīalitas equus et e
 quinitas et hinc ē q̄ multa nomina habem⁹
 consimilia concretis talibus nō tamē abstra
 ctis consimilia quīs enim actores frequenter
 ponant hoc nomen humanitas et hoc nomē
 animalitas et aliquādo hoc nomen equinitas
 que correspondent quasi abstracta istis nomi
 nibus animal homo equus tamen raro v̄l nū
 quam iueniūt t̄tia noīa bonitas afinitas cap

*Similiter
 de 2°
 deitas*

*Concretorū p̄ abstractorū
 sicut sunt diff̄erētia*

2°

2°

Prima pars

nititas albedinitas nigreditas caloritas dulceditas quavis istis nomibus utamur bos asinus? capra albedo nigredo dulcedo ymo sicut apud antiquos illa nomina sunt sinonima calor caliditas frigus frigiditas ita illa esset sinonima apud eos equus equinitas homo humanitas nec in talibus curabatur distinguere inter nomina concreta et abstracta quantum ad significationem quous unum illorum haberet plures syllabas et formam abstractorum primo modo dictorum nec tali diuersitate talium nomina utebantur nisi causa ornatus locutionis vel aliqua alia causa accidentali sicut nec nomibus sinonimis. Sub hoc etiam modo nominum concretorum et abstractorum secundum intentionem philosophi et commentatorum comprehenduntur omnia nomina substantiarum et abstracta ficta ab eis que nec pro accidente nec pro parte nec pro toto eius quod importatur per nomen concretum secundum formam nec per aliqua re disceptata ab eo supponunt cuiusmodi sunt hec nomina secundum eos animalitas asinitas equitas et huiusmodi Non enim animalitas stat per aliquo accidente animalis nec pro parte nec pro aliquo toto cuius pars sit animal nec pro re aliqua extrinseca totaliter ab animali distincta. Sub eodem etiam modo continentur omnia nomina abstracta que in genere quantitatis collocantur et omnia nomina que sunt proprie passionum eorum et hoc secundum opinionem illorum qui ponunt quod quantitas non est alia res a substantia et qualitate non autem secundum opinionem illorum qui ponunt quantitatem esse aliam rem absolutam distinctam realiter tantum a substantia quam a qualitate. Unde secundum primam opinionem quantitas et quantitas sunt nomina sinonima et similiter longitudo et longitudo latum et latitudo profundum et profunditas plura et pluralitas et sic de aliis. Ad eundem etiam modum reducuntur omnia nomina concreta et abstracta que ad figuram pertinent secundum opinionem illorum qui ponunt quod figura non est alia res a quantitate siue a substantia et qualitate. Unde isti habent ponere quod figura et figuratum rectum et rectitudo curuum et curuitas cauum et cauitas simum et simitas angulare et angulus conuexus et conuexitas et huiusmodi sunt nomina sinonima et hec omnia intelligenda sunt si unum illorum nomina non includat aliquam dictionem equivalentem quam alia non includit. Non solum autem talia nomina concreta et abstracta sunt sinonima sicut dicere habent sic opinantes quin etiam secundum opinionem il-

lorum qui ponunt quod relatio non est alia res distincta realiter a rebus absolutis nomina concreta et abstracta relata sunt nomina sinonima sicut pater et paternitas simile et similitudo causa et causalitas potentia et potencialitas risibile et risibilitas aptum et aptitudo hinnibile et hinnibilitas capax et capacitas duplum et duplicitas calefactiuum et calefactiuitas et sic de aliis. Verumtamen possunt sic opinantes de relatione saluare quod talia concreta et abstracta non essent nomina sinonima posito quod abstractum supponeret per duabus rebus ut similitudo et concretum supponeret per una re ut simile et ita hec esset falsa simile est similitudo tamen hec est vera similia sunt similitudo. Possent etiam omnes predicti opinantes saluare quod nulla talia concreta et abstracta sinonima per unum modum de quo inferius dicitur et tunc possent dicere quod semper in talibus predicatio concreti de abstracto et euerfo esset falsa. Qui autem predictas opiniones tenent et modum dicendi inferius tenere nolunt si dicant prout concedere debent in omnibus talibus predicatione concreti de abstracto euerfo. Unde primi opinantes habent concedere tales predicationes homo est humanitas et animal est animalitas et per prout habent concedere tales humanitas currit animalitas est alba et sic de aliis con-similibus. Secundo etiam habent concedere tales propositiones subiecta est quantitas quantitas est quantitas substantia est longitudo quantitas est latitudo et per consequens tales quantitas currit longitudo disputat latitudo loquitur et sic de aliis. Tertio habent concedere tales propositiones subiecta est figura curuitas est subiecta figura est alba figura premedit et sic de aliis. Quarto etiam habent concedere tales propositiones relatio est subiecta quantitas est relatio homo est relatio similitudo currit paternitas est filiatio similitudo est duplicitas et sic de consimilibus. Quare autem concedentes radices primarum opinionum possent negare tales propositiones omnem inferius per quem etiam modum possunt negari tales propositiones: materia est prout aer est tenebra homo est cecitas anima est peccatum originale anima est ignorantia corpus christi est mors non obstante quod concederet prout tenebra cecitas non importarent aliquid a parte rei distinctum aliquo modo a subiecto utpote ab homine materia aere et huiusmodi. Capitulum. vii.

Quia dictum est esse de intentione aristotelis et sui commentatoris hominem et humanitatem esse nomina sinonima a a.iiii

*Nonnulli hinc per
proponunt inuicem*

liq̄tulum a p̄ncipali p̄posito disgredēdo quō
verum sit et quō nō et an s̄m veritatē sint s̄iō
nima declarare curabo Vnde dico q̄ aristo.
opinabatur q̄ nulla res ymaginabilis impor
tatur per hoc nomē homo que non eodē mō
importetur per hoc nomē humanitas et ecō
uerso Cuius ratio est quia s̄m eu3 nulla res ē
hic inferius nisi materia forma cōposituz vel
accidens sed nullum illorū sicut inductive p3
plus importatur per vnū illorū noīm q̄ p re
liquum et hoc supposito q̄ hec sit s̄iā aīa itel
lectiua est humanitas. Nec valet cauillatio ali
quorū dicētiū q̄ humanitas s̄iḡt tātū naturā
specificā homo autē addit vltra d̄nā3 indiui
dualē nā hoc inferius ostēdetur esse falsū et
cont̄ intētiōē ar̄. Et ad hoc p̄bādū3 sufficiat
nūc tm̄ vnicā adducere rōnē Vnde sic argu
o sic se h̄nt ad inuicē hō et humanitas sicut se
h̄nt sortes et sorteitas hāc ei p̄nt cōsimilit̄ fin
gētes tale abstractuz de hoc noīe sortes sic de
hoc noīe hō sed s̄i nullā rem distinctā reali
ter nec formaliter significat que nō significa
tur per hoc nomē sorteitas s̄m sic figētes nec
cōp̄so ḡ hō nō s̄iḡt aliquā rem quin significet
p hoc nomē humanitas nec econūso. p̄batio
assumpti quia si alterū illorū noīm sortes et
sorteitas aliquid significat q̄ nō significatur
p reliquū vel illud est natura specificā et ma
nifestū ē q̄ illa eq̄l̄it̄ s̄iḡtur p vtrūq̄ vel p neu
trū vel esset materia vel forma vel composi
tum vel accidens que omnia sic dicentes ne
gant vel esset differētiā indiuidualis quā po
nūt q̄ dici nō potest ab eis. Nam secundum
eos sortes addit vltra naturā differētiā indi
uidualē quia aliter sorteitas nullo^o differret
ab humanitate et p p̄ns s̄m modū eorū argu
endi sicut humanitas est in platone ita sorte
itas esset in platone. Relinquitur ergo q̄ ni
hil a parte rei possūt ponē per hoc nomē sor
tes significari quin eodē modo significet p
hoc nomē sorteitas nec ecōuerso et per cōse
quens sortes et sorteitas nullo mō distinguū
tur a parte rei et per cōsequēs oportet eos cō
cedere q̄ hec est vera sortes est sorteitas. Ex
quo sequitur q̄ sortes est hec hūanitas demon
strando sortē et per cōsequēs sortes est huma
nitas ab inferiori ad supius a pte p̄dicati et
vltra ergo homo est humanitas Ex quibus
omnibus sequitur q̄ secundū viā ar̄. nihil si
gnificatur per hoc nomē hō quin significetur
per hoc nomē humanitas ⁊ ecōuerso ⁊ hoc di

co esse de intētiōe eius et ideo vel concede
ret illā de virtute s̄monis homo est humani
tas vel negaret eum solū p̄pter aliquod sinca
thegreuma equalēt̄ inclusū in altero illorum
noīm sicut inferius oñdetur Sed quis hec fue
rit intentio ar̄. tamē secundum veritatem the
ologorum non est sic dicendum Non enī s̄i
nomina sinonima homo et humanitas quis
concedatur q̄ neutrum illorum aliquod sin
cathegreuma equiuāler̄t icluderet ymo il
la nomina possunt pro distinctis reb⁹ suppo
nere et aliquam rem significat vel cons̄ignifi
cat vnum quod reliquū n̄llo modo significat.
Nā hoc nomen homo vere supponit pro fili
o et ideo filiū dei significat vel aliquo modo
importat hoc autem nomen humanitas nō
supponit p filio dei nec aliquo modo filium
dei significat plus quam hoc nomē albedo p
pter quod illa est concedēda filius dei est ho
mo hec autem falsa filius dei est humanitas
et ita cum non quodlibet quod importatur p
vnum illorū eodem modo importatur per
reliquū ideo non sunt sinonima Qualiter
autem illa nomina non omnio idem signifi
cant videri faciliter potest si diffinitiones ex
primentes quid nominis eorū inspiciantur.
hoc enim nomen humanitas nihil significat
nisi naturam vnā compositam ex corpore
et anima intellectiua non connotando q̄ illa
natura sustentetur ab aliquo supposito puta
a persona diuina nec q̄ non sustentetur ideo
s̄ep p illa natura supponit prop̄t quod nūquā
pōt sup̄pōē p filio di cū fili⁹ dei nō pōt eē illa
natura Hoc autē nomē hō s̄iḡt illā naturā dā
do intelligere illam naturam esse per se sub
sistentem ⁊ nō sustentatā ab aliq̄ supposito v̄l eē
sustentatū ab aliq̄ Vñ diffinitioe exp̄mēte qd
noīs poss³ sic diffiniri hō. Hō est natura cōpo
sita ex corpore et anima intellectiua a nullo
supposito sustentata. Vel est aliquod supposi
tum talem naturam compositam ex corpore
et anima intellectiua sustentans. De quolib3
enim homine illa descriptio pro altera par
te verificatur. Nā hec est v̄a sortes ē natura
composita ex corpe et aīa intellectiua nō sustē
tata ab aliquo supposito quis hec sit s̄iā de v̄
tute s̄moīs s̄i ē suppositū sustentans t̄lēs natu
rā Qd sit s̄iā p3 qa si s̄i sit suppositū sustē
tans talem naturam quero pro quo supponit
hoc nomen sortes si pro illa natura ergo illa
natura est sustentans talem naturā qd ē s̄m

Novel et v̄t alit

ecō³ v̄t alit

Prima pars

quia illa non sustentat seipsam si supponit pro aliquo alio ab illa natura hoc est impossibile quia vel supponit pro parte illius nature vel pro aliqua alia natura disperata ab illa natura vel provno composito ex illa natura et alio quorum quolibet de se est falsum et inferius factum apparebit falsitas ipsius Et si dicatur quod sortes supponit provno composito ex natura et divina individuali quod compositum sustentat naturam hoc non valet quia sicut inferius ostendetur nullum est tale compositum. Similiter hoc dato non evadetur ratio nam si sortes sustentat naturam oportet quod aliquam naturam individualiter sustentet sed nullam naturam individualiter sustentat quia quilibet natura individualiter includit talem divinam secundum illos et ita unum suppositum ex natura et divina individualiter includeret duas naturas quod est absurdum Nec valet dicere quod sub modo in illa sortes sustentat naturam humanam supponat provno composito ex natura singulari et negatione dependente ad aliud suppositum quia tunc sortes esset absurdum Tum quia nihil reale substantiale potest poni ex talibus Tum quia nullum tale compositum potest sustentare naturam cum natura non possit ad tale compositum dependere relinquitur ergo quod hec est falsa de virtute sermonis sortes est suppositum sustentans naturam humanam hec tamen est vera sortes est natura composita ex corpore et anima intellectiva a nullo alio supposito sustentata et propter hoc est homo hec tamen filius dei est homo non est vera sub eodem sensu sicut prima scilicet quod filius dei sit talis natura composita ex corpore et anima intellectiva sed quia filius dei est suppositum sustentans talem et terminans eius dependentiam Ex predictis possunt elici diverse conclusiones Una quod quavis hec procedit homo est humanitas hec tamen est falsa omnis homo non est humanitas imo hec est vera aliquis homo non est humanitas si neutrum illorum nominum includeret aliquid sicut thesaurus equivalet hec esset procedenda homo est humanitas quia hic homo esset humanitas demonstrando sortem quia non possit dari quod subiectum et preteritum pro distinctis supponerent sed pro eadem re et per consequens propositio esset vera si nullum sicut thesaurus nec aliqua determinatio equivalet includeretur hoc tamen processu hec esset falsa omnis homo est humanitas quia haberet unam singularem falsam scilicet illam hic homo est hu-

manitas demonstrando filium dei et ita ille due starent simul pro diversis singularibus homo est humanitas. homo non est humanitas et qui vellet illud concedere deberet consequenter dicere quod aliquando abstractum predicatur de concreto et e converso et aliquando non et non tantum hoc imo deberet dicere quod abstractum affirmatur et negatur vere de concreto particulariter sumpto et e converso quibus non vult sumpto nisi forte successively. Oportet etiam procedere quod tale concretum de eodem vere affirmatur et negatur successively. Unde hec est nunc vera homo est homo demonstrando humanitatem que est sortes secundum illam opinionem et si illa humanitas assumeretur a verbo vel aliqua persona divina hec esset falsa homo est homo et hoc quia hoc nomen homo nunquam supponit pro illa re scilicet humanitate nisi quando non est unita et ideo quia aliquando potest esse unita et aliquando non ideo aliquando supponit pro illa et aliquando non Et ideo concretum aliquando preteritur de abstracto et aliquando non et sic e converso Alia conclusio potest colligi ex predictis quod omnis compositio composita ex tali concreto vel abstracto vel aliquo equivalet tali concreto. per quam ratione verbivela cuius determinationis addite denotatur illa pro quibus stat subiectum et preteritum esse distincta falsa est si sit vltima et hoc si aliqua talis natura non sit assumpta cuius ratio est quia talia concreta et abstracta non supponunt pro distinctis rebus nisi ratione persone divine sustentantis naturam humanam sicut patet in christo hoc patet quia si sic oportet quod unum supponeret pro parte et aliud pro toto vltima illa duo pro duabus partibus vel pro duabus subiectis totaliter distinctis vel unum pro subiecto et aliud pro accidente quorum quolibet manifestum est esse secundum non ergo supponunt pro distinctis rebus nisi quando unum illorum supponit pro persona divina Ex quo sequitur quod pro notans illa esse distincta falsa est. Ex quo sequitur quod omnes propositiones de virtute sermonis si est secundum preteritum etate sermonis si sunt omnis homo habet humanitatem omnis humanitas est in homine omne animal habet animalitatem et huiusmodi quia cum nihil habeat se nec aliquid sit in se et per tales propositiones denotetur quod illud pro quo supponit subiectum est in illo pro quo supponit preteritum et hoc sit falsum quia subiectum et predicatum supponunt pro eodem manifestum est quod tales propositiones si sunt secundum anhelmum inologia x. capitulo non proprie dicuntur quod summa natura que dicitur est habet

homo est homo

non in

iustitiam s3 pprie dicitur qd sūma natura est iustitia ita pprie non dicit qd hoc demōstrādo sortem hab3 humaitatē s3 qd est humanitas 7 ideo sicut tales ppōnes recipiunt et visitant a sanctis deus habet iustitiā deus habet bonitatem 7 intelligētīā in deo est sapiā 7 h3 mōi tamē fm pprietatē fmonis non sūt vere ita predictē pcedūt non fm pprietatē sermonis Ex istis sequit vterius qd tales devirtute sermonis flē sūt hūanitas subsistit in supposito ppriū ppriū suppositū tminat depēdētiaz nature s3 magis debet pcedi qd hūanitas est hō siue suppositū Vnde sciendū qd nisi ali quod sincathegreuma ipediat hāc p̄ciōez hūmaitas est suppositū deb3 absolute p̄cedi 7 h3 supposito qd hūanitas non sitvmita nam si eēt vnita statim defineret esse suppositū. Et ideo hoc nomen p̄positū p̄notat qd non sitvnita ita qd hec sit diffinitio exp̄mens quid noīs suppositivel equiualens ei. Suppositū est resvna p̄pleta 7 non plures a nullo supposito sustēta ita ita qd loco istius noīs suppositū licitū sit ponere totam istā oōnē 7 epuerso quādo sumitur s̄ḡtiue quo facto facile eritvidere qd ppōnes dnt negari 7 que p̄cedi. Caplm. viii.

D Extractatis quibusdā que p̄ncipali p̄posito in p̄tinentiā videbāt necessaria tamē ad intentū redeūdo de alio mō nominū abstractorū 7 p̄cretorū tractabit ex quo aliqua que predicta sunt patefieri possūt Sūt enī quedā noīa abstractavel esse possūt ad placitū instituta que equaliter aliqua sincathegreumata vel aliquas defmiatōnes aduerbiales vel alias includūt ita qd abstractū in s̄ḡndo equiualeat p̄creto sūpto cū a iquo sincathegreumate vel cum aliqua alia dictione vel dictionibus. Possunt enī vtentes si voluerint vti vna dictione loco pluriū sicut loco istius orationis homo est aīal possēt vti hac littera a et loco istius tocus tantum homo possunt vti hac littera b 7 sic de aliis et si ita esset possibile esset quod concretum et abstractum non supponerent pro distinctis reb3 nec significarent distinctas res et tamen predicatio vnus de altero esset falsa et quod ali quid predicaretur devno et non de alio Naz si illud abstractū humanitas equiualeret in s̄ḡnificādo isti toti homo secundū qd hō v̄l homo in quātum homo hec est vera homo currit 7 hec falsa hūanitas currit sicut illa est falsa hō in quātū hō currit. similiter si hoc nomen

hūanitas equaleret illi toti hō necessario ita qd hec dictio hūanitas poneret loco istius tocus hō necessario hec est falsa hūanitas est hō sicut illa est falsa hō necessario est hō naz null3 hō necessario est hō s3 tantū p̄tingenter et eodē mō hec est falsa hūanitas est alba sicut hec hō necessario est albus Et per talem modū pōt saluari vbiq; placet qd p̄cretū et abstractū non s̄ḡnt distinctas res nec pro distinctis rebus supponunt tamē p̄dicatio vnus de alio est simpliciter falsa ita qd aliquid p̄dicat devno qd non p̄tur de alio Et sic possunt aliqui dicere qd quātitas non est alia res a s̄b stātia et qualitate 7 tamē quilib3 talis est flā s̄ba est quātitas qualitas est quātitas si enī h3 nomē quātitas equaler3 isti toti in s̄ḡndovl alteri p̄simili necessario quātū qd diu manet in rerū natura hec est falsa etiā tenēdo predictam opinionē substātia est quātitas sicut illa est falsa s̄ba necessario est quāta quā diu manet in rerū natura 7 sicut dicit de ista ita posset dici de aliis tam in diuinis quā in creaturis Propter aliquē enī tale3 modū posset saluari quod dīna essentia et intellect3 et voluntas nullo mō distinguunt in deo. et tamen hec est vera deus intelligit per intellectū et hec falsa deus intelligit pervolūtātē Similiter posset dici de anima qd anima nullo mō distinguat ab intellectu et voluntate et tamē hec erit vera intellectus intelligit et non illa voluntas intelligit et ita de multis aliis Vñ in talibus magis puto difficultatē vocalē dependentē ex logica quā realem p̄pter qd nesciens logicā q̄ternos in numeros circa talia inutiliter replet factens difficultatē vbi nulla ē difficultas et deserēs difficultates q̄s inuestigare deberet Est etiam aduertēdū qd quis in locutione vulgari abstracta talia equiualetia multis dictionibus talibus in s̄ḡndo raro vel nūquā habeāt in dictis tamen philosophorū et sanctorū frequēter inveniunt abstracta sic accipi Vñ sic accipit Aui cenna quinto methaphice dicens equitas nō est aliud nisi equitas tantū illa enī ex se nec est vnū nec multa nec existēs in hīs sensibilibus nec in anima nihil aliud intendebat dicere nisi qd equ3 non diffinit nec per vnū nec per multa nec per esse in anima nec per esse in re extraita qd nullum illorum ponitur in diffinitione eius et ita volebat qd hoc nomē equitas secundum quod tunc vtebatur eo eq.

quo supposito diffi

non

Prima pars

ualeret multis dictionibus siue simul proferrantur siue mediāte verbo et copula. Vnde non intelligebat q̄ equitas est aliqua res et tamen q̄ illa non esset realiter vna nec plures nec in effectu extra animā nec in anima hō enim impossibile est et absurdū sed intelligebat q̄ nihil tale ponere deberet in diffinitione eius. Et q̄ hec sit intentio sua satis apparz in tuenti verba Vnde dicit cū ipsum se vniuersale fuerit hō vel equus hec intētio est alia preter intentionē vltimitatis que est humanitas vel equitas diffinitio enī equitatis est alia a diffinitione vnitatis nec vnitatis p̄tinet in diffinitione equitatis Equitas enim habet diffinitionem que non eget vnitatis Ex istis et aliis r̄bis suis que p̄pter breuitatem omitto sat patet q̄ non amplius intendit nisi q̄ nihil tale ponitur in diffinitione equi vel equitat̄ et ita vult q̄ hoc nomen equitas equaleat in significando pluribus dictionibus Aliter enī nō sequitur vnum multa et huiusmōi non ponit̄ in diffinitione equitatis q̄ equitas nō est vna nec multa sicut non sequitur album non pōitur in diffinitione hominis q̄ homo nō est albus Per predicta possēt impediri secūduz vnam opinionē talis modus arguēdi qui fm vocem videtur filogisticus om̄is res absoluta est substātia vel qualitas. quātitas est res absoluta q̄ quātitas est suba vel qualitas sicut ille modus arguēdi omne b est a c est b q̄ c ē a p̄hiberi potest ipsiis vocabulis aliter institutis si enim b sigret idem q̄ homo et a idē q̄ animal et c idem q̄ hoc totum tantuz risibile ita q̄ semper loco istius tocius tantū risibile sit licitū ponere hoc vocabulū c et e p̄uerso tūc sicut non sequitur om̄is hō est aīal tantū risibile est homo q̄ tantū risibile est aīal ita non sequitur om̄e b est a c est b q̄ c est a et ita per modū istum nominū abstractorū possūt saluari multa dicta actorū que de virtute sermonis falsa esse vident̄ Non solum autē potest abstractū equialere multis dictiōibus in signdo sed hoc etiam pōt puenire p̄cret̄ et aliis dictionib⁹ sic enim p̄cedūt eruditi in logica q̄ hoc signū totus includit suum distribuibile vt equialeat isti quelibz pars quādo sumit̄ sicut thegreumatice Vñ illa totus sortē minor sorte equialz isti qlibz pars sortē est minor sorte similē hoc signum quilibz includit suum distribuibile vt equialeat isti om̄ens aliter hec non eēt intelligibilis quodlibz

est homo vel non hō Sic etiā in multis verbis vt in curro subintelligit̄ pronomen prime persone et ita hoc verbum curro equialeat sibi ip̄si et pronomini et ita est de multis aliis quod maxime necessarium est scire p̄pter mentez actorū habenda Non solum autē vna dictio aliquid quādo equialeat multis dictionib⁹ in signdo s̄z etiā addita alteri totū resultat equalz cōposito ex pluribus inter que illud cui addit̄ aliquādo mutatur vel secūdu casum vel s̄m modum vel secūdu tempus. aliquādo autē simpliciter resoluendo et vltimate explicando q̄ importatur per illā orationē qd aptū natum erat est auferendū Vnde quādo dicitur tot⁹ sortes est minor sorte si tot⁹ sicut thegreumatice accipit̄ equialeat isti quelibet pars sortē est minor sorte vbi loco istius recti sortes ponitur ille obliquus sortis et loco istius dictionis totus ponitur ille due dictiones quelibz pars ita dicerent aliqui q̄ illa propositio generatio forme est in instāti equialz istī vna pars forme non producit̄ ante aliam s̄z om̄is simul vbi hec copula est cum adiuncto ablata est . Sic possēt aliqui dicere q̄ illa q̄ritas est res absoluta equialeat isti distātia partiū et extensio et si nō esse suba nec qualitas est res absoluta si essēt in rerū natūa et si ita esset iste discursus non valeret om̄is res absoluta est suba vel qualitas. quātitas est res absoluta . ergo quantitas est substantia vel qualitas.

Et si dicatur q̄ per istam viam possum impedire quemlibet filogismum dicendo in aliquo terminorum aliquod tale equialeat ter includi. Dicendum est q̄ ad sciendū an aliquis discursus valeat oportet p̄supponere significata vocabulorum et secūdu hoc iudicandum an sit bonus vel non et quia de multis terminis est certum q̄ secūdu vsum omnium nihil tale includunt equialenter ideo simpliciter iuxta regulas traditas est p̄cedendū q̄ filogismus valeat vel nō valeat de omni tamen discursu proposito posset logicus dubitare an valeat resoluendo terminos in suas diffinitiones exprimentes qd nominis quo facto per regulas certas euidenter cognoscere quid de eo est dicendum.

Ad predictum autem modum nominum abstractorum possunt reduci abstracta omnia priuatiua et negatiua et nomina numeralia et etiam om̄ia verbalia et multa alia de qb⁹ p̄scrutabimur Et per t̄lez mōm faciliē

*Dico et modum p̄cedi resoluendo
in quibus ponitur dicitur
figura? totus sortis*

possem negari tales ppōnes matia est puati
o aer est tenebra aia est peccatū et huiusmōi
Item per istū modū saluari pnt tales ppōnes
deus non facit peccatū. deus nō est actor ma
li. z h^o mōi z qualiter tales pōne non valēt de^o
facit hoc z hoc est malū g^o deus facit malū vt
in tractatu de fallaciis oñdef. Caplm. ix.

Restat adhuc de aliomō pcretorū z ab
stractorū nominū discernere Vnde
quedā sunt abstracta que non sup
ponūt nūi pro multis simul sūtōtis/ pcreta au
tē pro vno solo verificari possūt sic se hnt po
pulus z popularis plebs et plebeus. qlibz enī
hō quis pōt esse plebeus z popularis nll^o tñ
hō popul^o vel plebs esse pōt. Inter noia talia
illi qui ponūt numerū nō eē rem distictā a re
bus numeratū zputare dnt oia cōcreta z ab
stracta noia nuperorū si pcreta et abstracta
int^o illa noia repiant. Vnde fm talē opionez
debz pcedi q^o multi hoies z angeli sūt trinar
rius. gnariū z sic de aliis nisi forte vellēt talē
p^odicacionē negare dicēdo q^o tales tmini in si
gnificando equalēt multū dēonib^o mō quo di
ctū est in capitulo pcedenti de multū dēonib^o
saltē fmvsum antiquorū De pcretū z abstra
ctū illa sufficiāt q^ois forte alii mōi noia pcre
torū z abstractorū possēt assignari ne aliquis
me rephēdat si in hoc ope aliquid omitto qa
nō pmitto me oia tractare discretissime z ni
hil scrutandū studiosis relinquere sed aliqua
breuia adutilitatē simplicium velle pcurrere.

Capitulū. x.

Dostū de noibus pcretū et abstractis
est discussū nunc de alia diuisione
nominū quibus scolastici frequent
vtunt est dicēdū. Vnde sciendū est q^o nōi
nū quedā sunt mere absoluta quedā sūt me
re pnotatiua. Mere autē absoluta sūt illa que
non sūnt aliquid pncipaliter z aliud vel idez
secūdario s3 q^oquid sūntur per tale nomē eq
p^omo sūntur sicut patet de hoc noie aial qd nō
sūnt nisi boues azios z hoies z sic de aliis aia
libus z nō sūnt vnū p^omo z aliud secūdario ita
q^o necesse sit aliquid sūnti in recto et aliud in
obliquo nec in diffinitioe expmētū quid no
minis optz ponere talia distincta in diuersis
casibus vel aliqd verbum adiectiuū ymo ppe
loquēdo talia nomina non habent diffinitio
nem expmētē quid nominis qa pprievni
us nominis habent diffinitioe expmētēz
quid nominis est trāvna diffinitio explicans

quid nominis sic scz qd talis nominis nō sūt
diuerse oñones expmētēs quid nominis ha
bentes partes distinctas quarū aliqua sūnt ali
quid qd non eodem modo iportatur per ali
am partem alterius orationis s3 talia q^otū ad
quid nominis possunt aliquo modo pluribus
orationibus non easdē res fm suas partes si
gnitibus explicari. z ideo nulla earū pprie ē
diffinitio expmētē quid nominis verbi grati
a angelus est nomen mere absolutū si non sit
nomē officii sed tantū sūntatīe et istius nois
non est aliquavna diffinitio expmētē quid no
minis nam vnus explicat quid hoc nomen si
gnificat sic dicendo intelligendo per angelūz
aliquā subam abstractam a materia. Alius
sic angelus est suba intellectualis et incorpa
lis. Et alius sic angelus est suba simplex non
ppositā cum alio z ita bene explicat vnus qd
sūnt hoc nomen sicut alius z tamē aliquis ter
minus positus in vna oñone sūnt aliquid quod
non sūntur eodē modo per terminūz alterius
orationis z ideo nulla earū est pprie diffinitio
o expmētē quid nominis et ita est in aliis
nomibus mere absolutū q^o stricte loquēdo nul
lum eorū habet diffinitioe expmētē quid
nominis talia autē noia sunt eiusmōi hō aial
capra arbor ignis terra aqua celū albedo ni
gredo calor dulcedo/odor sapor z h^odi No
men autē pnotatiuum est illū qd significat ali
quid p^omaro z aliquid secundario et tale no
mē ppe habz diffinitioe expmētē qd nois
z frequenter oportet ponere aliquid illi^o diffi
nitionis in recto et aliud in obliquo sicut est
de hoc nomine album. nam habet diffinitio
nem expmētē quid nominis in quavna di
ctio ponit in recto z alia in obliquo Vnde si
querat quid sūnt hoc nomē albū. dices q^o idē
qd illa oratio tota aliquid informatū albedi
ne vel aliquid habens albedinē z patz qvna
pars orationis istius ponit in recto et alia in
obliquo Potest etiam aliquod verbum aliqū
cadere in diffinitione expmētē quid nomi
nis sicut si queras quid sūnt hoc nomen causa
potest dici qd idem q^o hec oratio aliqd ad cu
ius esse sequit aliud vel aliquid potens produ
cere aliquid. huiusmōi autē noia cōnotatiua
sunt oia nomia pcreta p^omo mō dicta de qb^o
dictū est in quito caplo z hoc quia tñā pcreta
sūnt vnū in rēto z aliū in obliq^o h^o ē dēctū indif
finitioe expmētē qd nois dēt pōrvn^o rct^o fns
vnā rē z ali^o obliq^o fns aliā rē sic p^oz de oib^o

Nomen
pnotatiuum

hinc dicitur nomen

de motu absoluta

Prima pars

talibus iustus albus aiatus et sic de aliis. Huiusmodi etiam nomina sunt omnia nomina relativa quia semper in eorum diffinitionibus ponuntur diversa id est diversis modis vel diversa significata sicut patet de hoc nomine simile si diffinitur dicitur sic. Simile est aliquid habens qualitatem talem qualem habet aliud vel aliquid modo consimili diffiniri debet. Unde de exemplis non est magna cura. Ex quo patet quod hoc primum nomen notatum est primum ad omne nomen relativum et hoc accipiendo hoc commune nomen connotativum largissime non tamen e converso. Talia etiam nomina sunt omnia nomina pertinentia ad genus quantitatis secundum eos quod ponunt quantitatem non esse aliam rem a substantia et qualitate sicut corpus secundum eos debet poni nomen notatum. Unde secundum eos debet dici quod corpus non est aliud nisi aliqua res habens partem distantem a parte secundum longum latum et profundum. Et quantitas continua et permanens est res habens partem distantem a parte ita quod illa sit diffinitio expressiva quid nominis ipsius. Tales consequenter habent ponere quod figura curvitas recitudo latitudo et huiusmodi sunt nomina notata imo qui ponunt quod quilibet res est substantia vel qualitas habet ponere quod omnia pertinentia in aliis pertinentia a substantia et qualitate sunt notata sicut ostenditur inferius. Sub istis nominibus etiam preprehenduntur talia nomina vnum bonum verum intellectus potentia actus intelligibile voluntas volubile et huiusmodi. Unde de intellectu est sciendum quod habet talem diffinitionem quid nominis. Intellectus est anima potens intelligere ita quod anima importat per unam partem et actus intelligendi per aliam partem. Hoc autem nomen intelligibile est nomen notatum et significat intellectum tam in recto quam in obliquo quia diffinitio sua est ista. Intelligibile est aliquid apprehensibile ab intellectu ibi intellectus significat per hoc nomen aliquid apprehensibile et per illud obliquum intellectu. Et eodem modo dicendum est de bono quia verum quod ponitur pertinentibile cum mente significat idem quod intelligibile bonum etiam quod est continentibile cum ente significat idem quod hec oratio aliquid secundum rectam rationem volubile et diligibile.

Capitulum undecimum

Proportio divisionibus que pertinent competere terminis naturaliter significantibus quod terminis ad placitum institutis dicendum est de quibusdam divisionibus competentibus terminis ad placitum institutis. Est igitur prima divisio talis. Nomina ad placitum significantium quod sunt nomina primum impositionis quedam sunt nomina secundum impositionem. Nomina secundum

impositionis sunt nomina imposta ad signandum signa ad placitum instituta et illa que consequuntur talia signa sed non nisi dum sunt signa. Verum tamen hoc commune nomen secundum impositionem dupliciter potest accipi scilicet large et tunc omne illud est nomen secundum impositionem quod significat voces ad placitum institutas sed non nisi quando sunt ad placitum institute siue illud nomen sit commune etiam intentionibus anime que signa sunt naturalia siue non. Talia autem nomina sunt huiusmodi nomen. pronomen. coniunctio. verbum. casus. numerus. modus. tempus. et huiusmodi accipiendo illa vocabula illo modo quo utitur eis grammaticus. Et vocantur illa nomina nominum quia non imponuntur nisi ad signandum partes orationis et hoc non nisi dum ille partes sint figurative. illa enim nomina que ita bene patitur devocibus quando non sunt significatiue sicut quando sunt figurative non vocantur nomina secundum impositionem et ideo talia nomina qualitas prolatum vox et huiusmodi quibus significat voces ad placitum institutas et verificentur de hiis quia tamen illa significant eadem si non essent figurative sicut nunc ideo non sunt nomina secundum impositionem sed nomen est nomen secundum impositionem quia ista vox homo nec aliquid alia antequam imponeret ad signandum non erat nomen similiter hominis antequam imponeret ad signandum nullius casus erat et ita de aliis. Stricte autem dicitur nomen secundum impositionem illud quod non significat nisi signa ad placitum instituta. ita quod non potest competere intentionibus anime que sunt naturalia signa cuiusmodi sunt talia figura coniugatio et huiusmodi. Omnia autem talia nomina ab istis que scilicet non sunt nomina secundum impositionem nec unum nomen nec alio modo vocantur nomina primum impositionis. Verum tamen nomen primum impositionis potest dupliciter sumi large et sic omnia nomina que non sunt nomina secundum impositionem sunt nomina primum impositionis. et sic talia signa sicut theoreumatica: omnia. nullius. aliquid quilibet et huiusmodi sunt nomina primum impositionis. Aliter potest accipi stricte et tunc sola nomina theoreumatica que non sunt nomina secundum impositionem vocantur nomina primum impositionis. Nomina autem primum impositionis stricte accipiendo sunt in duplici dea quia quod sunt nomina primum intentionis et quod sunt nomina secundum intentionem. Nomina secundum intentionem dicuntur illa que precise imposta sunt ad signandum intentiones anime que sunt signa naturalia et alia signa ad placitum instituta vel primum talia signa et talia nomina sunt generis spiritus vel pile et huiusmodi quia talia nomina non sunt nisi intentiones anime que sunt signa naturalia aut signa voluntarie instituta. Unde potest

Nomen primum impositionis et dicitur

Nomen secundum intentionem

Alia duo nomina

Nomen secundum impositionem

dici q̄ hoc p̄ nomē sc̄e it̄tionis p̄t accipi
 stricte et large. large illud d̄r nomē sc̄e it̄-
 tionis q̄d fiḡt it̄tiones aīe. que sunt natura-
 lia signa: siue eciā significet signa ad placitū
 instituta t̄m dum sunt signa siue nō: et sic ali-
 quod nomē secūde it̄tionis est eciā nomen
 sc̄e imp̄ois. Stricte autē illū d̄r solū nomē se-
 cūde it̄tionis q̄d p̄cise significat it̄tiones
 anime que sūt naturalia siḡ: et sic accipiēdo n̄
 lum nomē secūde it̄tionis est nomē sc̄e i-
 positionis. Noīa autē p̄me it̄tōis vocant̄
 oīa noīa alia a p̄dictis q̄ videlicet siḡnt aliq̄s
 res que nō sunt signa nec p̄na talia signa cui?
 mōi sunt oīa talia hō aīal fortes plato albe-
 do album bonū verū et huiusmōi: quorū aliq̄
 significāt p̄cise res que nō sūt signa nata sup-
 ponere pro illis: aliqua vero significāt talia si-
 gna et simul cum hoc alias res: ex q̄bus omni-
 bus colligi p̄t q̄ quedā noīa significāt preci-
 se signa ad placitū instituta et nō nisi dū sūt si-
 gna: quedā autē p̄cise siḡnt signa s̄z tā ad pla-
 citū instituta quā signa naturalia: q̄dā vero si-
 nificāt p̄cise res que nō sūt signa talia que sūt
 partes pp̄ois. quedāz vero siḡnt tales res q̄ nō
 sunt partes pp̄ois vel orōnis et eciā signa ta-
 lia cuiusmōi sunt talia noīa res ens aliquid et
 h̄ modi.

Capitulū duodecimū

Et quia dictū est in p̄cedēti capitlo q̄
 quedā sunt noīa p̄me it̄tionis et q̄-
 dā secūde it̄tōis. Et quia ignorātia voca-
 bulorū multis est errandi occasio ideo incidē-
 taliter vidēdum est q̄d sit it̄tio et quid p̄ma
 quid secūda et quomō distinguūf. Est igit̄ p̄-
 mo sciēdū q̄ intentio anime vocat̄ quoddāz
ens in aīa natū significare aliquid. Vnde sic
 p̄us dictum est ad modū quo scriptura est sig-
 nū secūdariū vocis: quia sic int̄ signa ad placi-
 tū instituta voces obtinēt p̄ncipatū: ita voces
 secūdaria signa sunt illoz quoz it̄tiones a-
 nime sūt p̄maria signa. et pro tāto dicit Ari-
stotiles q̄ voces sunt earū que sunt i aīa pas-
sionū note Illud autē ex̄ns in anima q̄d est sig-
 num rei ex quo pp̄o m̄talis cōponit̄ ad modū
 quo pp̄o vocalis p̄ponit̄ ex vocibus aliq̄n vo-
 cat̄ intentio anime: aliq̄n p̄ceptus aīe: aliq̄n
 do passio aīe: aliq̄n similitudo rei. Et Boecius
 in comēto sup̄ p̄hermenias vocat̄ intellectūz
 Vnde vult q̄ pp̄o m̄talis p̄p̄it̄ ex intellecti-
 bus: nō quidē ex intellectibus q̄ sunt realiter
 anime intellectiue: sed ex it̄tōibus que sūt
 q̄dā signa in anima significātia aliqua ex qui

bus pp̄o m̄talis p̄ponitur. Vnde q̄n aliquis
 p̄fert pp̄oēz vocalē p̄us format interius pp̄o
 nē vnā m̄talē que nullū ydeomatis e. t. i. tan-
 tū q̄ multi format̄ frequēt̄ interi? pp̄oēs ali-
 quas quas t̄m p̄pter defectū ydeomati exp̄mē
 nesciūt. partes talium p̄positionū m̄taliū
 vocātur p̄ceptus. it̄tiones. similitudines. et i-
 tellectus. Sed quid est in anima id quod ē ta-
 le signū. Dicēdū est q̄ circa istud sūt diuer-
 se op̄iones. Aliqui enī dicūt q̄ nō est nisi q̄d
 dā fictum p̄ animā: alii q̄ est q̄dā q̄litas sub-
 iectiē ex̄ns in aīa distincta ab actu intelligē-
 di. alii dicūt q̄ est actus intelligēdi Et p̄ istis
 est rō illa q̄ frustra fit per plura q̄ potest fie-
 ri per pauciora. omnia autē que saluāt̄ ponē-
 do aliquid distinctū ab actu intelligēdi: possēt
 saluari sine tali distincto. eo q̄ supponēt̄ p̄ alio
 et significare aliud ita p̄t p̄petē actu intel-
 ligendi sic illi ficto: ergo p̄ter actū intelligē-
 di nō oportet ponē aliquid aliud De istis au-
 tem op̄ionibus inferi? p̄scrutabiō p̄ nūc
 sufficiat q̄ it̄tio est quiddā in aīa q̄d est sig-
 num naturalit̄ signū aliquid p̄ quo p̄t suppo-
 nē vl̄ q̄d p̄t eē ps pp̄ois m̄tal̄ Tale autē du-
 plex est Vnū q̄d ē signū alicuius rei que non
 est tale signū siue significet tale signū cū hoc
 siue nō et illud vocatur intentio p̄ma: q̄lis est
 intentio anime p̄dicabilis de oībus hoībus:
 et similiter it̄tio p̄bilis de omnibus albedi-
 bus et sic de aliis. Verūtā sciēdū q̄ it̄tio p̄-
 ma duplicit̄ accipit̄. stricte et large. Large di-
 cit̄ it̄tio p̄ma oē signū it̄tionale ex̄ns in aīa
 q̄d nō significat it̄tiones vel signa p̄cise
 siue sit signū stricte accipiēdo signū p̄ illo q̄d
 sic significat q̄ natū est supponere i pp̄oē pro
 suo significato siue sit signū large accipiēdo
 signū illo mō quo dicim? s̄ncathegreuma sig-
 nificare et illo mō verba m̄talia et s̄ncathe-
 greumata m̄talia aduerbia cōiunctiones et
 huiusmōi possūt dici it̄tiones p̄me. Stricte
 autem vocatur intentio p̄ma nomen menta-
 le natum pro suo significato supponere. It̄-
 tio autem secunda est illa que est signū taliū
 intentionū p̄marum cuiusmodi sunt tales in-
 tentiones genus species et huiusmodi. sicut cū
 de oībus hominibus predicatur vna it̄tio
 cōmunis omnibus hominibus. sic dicendo il-
 le homo est homo ille homo est homo et ille
 homo est homo et sic de singulis ita de illis i-
 tentionibus que significant et supponunt pro
 rebus que sunt signa p̄dicat̄ vna intentio cō-

Nota p̄ Jundē

Jundē

Jundē
2 d̄

Prima pars

munis eis sic dicendo hec. spēs est spēs ⁊ illa spēs ē spēs ⁊ sic de aliis sicut sic dicēdo aīal est gñs lapis est gñs color est gñs ⁊ sic de aliis p̄ dicat vna intētio de itētiōib⁹ admodū quo in talibus hō est nomen albedo est nomē p̄dicatur vñ nomē de diuersis noībus ⁊ ideo sicut noīa secūde ipositionis sīgnt ad placitū noīa p̄me ipositionis. ita secūda intētio naturalit̄ sīgnt p̄mā ⁊ sicut nomē p̄me ipositionis sīgnt alia quā noīa ita p̄ma itētio sīgnt alias res quā in tētiōes. Potest etiā dici q̄ intētio secūda pōt accipi stricte pro intētiōe que sīgnt p̄cis: p̄mas intētiōes. vel large pro intētiōe que significat intētiōes ⁊ signa ad placitū instituta si tamē sint aliqua talia.

Capitulum .xviii.

Post p̄dicta sequit̄ tractare de disīone t̄mīorū ad placitū institutorū que est per equocū et vniuocū quīs enī An̄. in p̄dicamētū tractat de equocis vniuocis et denoīatiuis. tamē ad p̄ns intēdo t̄mī de vniuocis ⁊ equocis tractare quia de denoīatiuis dictū est. Vnde p̄mo sciendū est q̄ sola vox vel aliud signū ad placitū institutū est equocū vel vniuocū ideo intētio aīe vel p̄ceptus nec est vniuocus nec equocus p̄prie loquēdo

Est autē illa vox equoca que sīgnt plura non est signū sbordinatū vni p̄ceptui s̄ est sīgnt vñ pluribus p̄ceptib⁹ sine aīe intētiōib⁹ sbordinatū. Et hoc intendit An̄. quādo dicit nomē p̄ne esse idē ⁊ rōez sube diuēsam hoc est p̄ceptus vel intētiōes aīe ⁊ di sunt descriptiones vel diffinitōes vel etiā p̄cept⁹ simplices sunt diuersū tamē vox vna est hoc expresse patet de dictōe diuersorū ydeomatum nā in vno ydeomate iponit̄ ad fndū illb̄ idem q̄ significat̄ per vñ p̄ceptū. in alio iponit̄ ad fndū illud idē q̄ sīgnt̄ per aliū p̄ceptū. et ita pluribus p̄ceptibus seu passionibus aīe sbordinat̄ in sīgndo. Tale autē equocū est duplex Vñ est equocū a casu quādo sc̄z vox pluribus p̄ceptibus sbordinat̄ ⁊ ita vni ac si non alteri sbordinaret̄ ⁊ ita sīgnt vñ ac si nō sīgnt̄ aliud sicut est de hoc noīe for̄ q̄ iponit̄ plib⁹ hoībus. Aliud est equocū a cōsilio quādo vox iponit̄ alicui vel alicuib⁹ p̄mo ⁊ sbordinat̄ vni p̄ceptui ⁊ postea p̄pter aliq̄ similitudinē sīgnt̄ ad aliquid aliud vel p̄pter aliq̄ aliā rōez imponit̄ illi alteri ita q̄ non imponit̄ illi alteri nisi quia p̄mo iponebat̄ alteri sicut ē de hoc noīe hō/ hō enī p̄mo iponebat̄ ad si-

gnificādū oīa aīalia rationalia ita q̄ iponebat̄ ad sīgndū omē illud q̄ p̄tinet̄ sub hoc cōceptu aīal rōnale postea vtentes vidētes silitudinē inter talem hōinē ⁊ ymaginē hoīs vtēbatur quandoq̄ hoc noīe hō pro tali ymaginē ita q̄ nisi hoc nomē hō fuisset̄ p̄us ipositū hoībus nō vterent̄ nec iponerēt̄ hoc nomē hō ad sīgndū vel stādū pro tali ymaginē et p̄pter l̄ dicit̄ equocū a p̄silio. Vniuocū autē dicitur omē illud q̄ est sbordinatū vni p̄ceptui siue sīgnt̄ plura siue non tamē p̄prie loquēdo nō est vniuocū nisi sīgnt̄ vel natū sit sīgnt̄ plura eque primo ita tamē q̄ non sīgnt̄ illa plura nisi q̄ vna intētio aīe significat̄ illa ita q̄ sit signū sbordinatū in sīgndo vni signo naturali q̄ est intētio seu p̄ceptus aīe. Talis autē dīo non t̄n p̄petit̄ noībus s̄ etiā verbis et vlt̄ cuiusq̄ parti. orōnis ymo etiā sic q̄ aliquid pōt esse equiuocū eo qd̄ pōt esse diuēsarū partū orōnis puta tam nomen q̄ verbū vel tam nomen quā participiū vel aduerbiū ⁊ sic de aliis p̄tib⁹ orōnis. Est autē intelligēdū q̄ illa dīo t̄mīorū per equiuocū ⁊ vniuocū non est simpl̄r p̄ opposita ita q̄ hec orō sit falsa equocū est vni uocū ymo est vera quia vere ⁊ realiter eadēz vox est equoca ⁊ vniuoca s̄ non respectu eorū r̄dēficat̄ idē est pater et filius non t̄n respectu eiusdē ⁊ idē est sim le ⁊ dissimile non t̄n eidē per idē. Vnde si sit aliqua dictio diuersorū ydeomatū māifestū est q̄ pōt esse vniuoca in vtroq̄ ydeomate. Vnde ille qui sciret alterū ydeōa t̄mī nūq̄ p̄ponē in qua ponēt̄r distingueret. scienti tamē vtrūq̄ ydeoma ess̄ equoca. Vnde sciens plura ydeomata in multis casibus distingueret p̄ponēs in quib⁹ tal̄ dēio poneret̄ ⁊ ita idē t̄mīnus ⁊ vni uocus et alteri equiuocus. Ex predictis colligi potest q̄ non semper vniuocum habet vnam diffinitū nonem quia nō sēper proprie diffinitur. ⁊ idē o quādo aristoteles dicit. Vniuoca sunt quorū nomen est cōmune ⁊ c. accipit rationē pro intentione aīe cui tanquam primario signo vox sbordinatur.

Est autem sciendum q̄ vniuocū dupliciter accipitur scilicet large pro omnivoce vel signo ad placitum instituto correspondenti vni conceptui. Aliū accipit̄ stricte p̄ aliq̄ tali predicabili per se primo modo de aliquibus quibus est vniuocum vel de pronomine demonstrante aliquā rem. Terminus autē de nominatus ad p̄sēs accipi dupliciter potest

Vniuocū

Vniuocū 2° dicit̄

Dupl̄ dicit̄ equocū

equocū a p̄silio

De ista materia pro quo (b) d. ca) v. 7
et p. h. et q. d. p. v. e.

VIII

sc3 stricte: et sic terminus incipiens sicut abstractū incipit non hñs cōfīfē finē et signis accūs dicif t̄minus denōiativus: sicut a fortitudine fortis. et a iustitia iustus. Aliter dicif large terminus habēs p̄simile p̄ncipiū cum abstracto s3 nō p̄similē finē: siue significet accidēs siue nō. sicut ab aīa dicif aīatus. Et hec de diuisionib9 t̄minor9 sufficiat. si tamē aliqua que sup̄? vidēntē eē omīssa suppleatur Caplm. xiiii.

Quoniam igitur nō sufficiat logico tātū generalis noticia t̄miorū. s3 opteat cognoscere t̄mios in sp̄ali magis. ideo postq̄ de diuisionibus ḡnālibus t̄mior9 tractatū est: de quibusdā p̄tenē sub aliqua illar9 diuisionū p̄sequēdū est. Est igitur p̄mo tractandū de t̄minis secūde int̄cōis. secūdo de terminis p̄me int̄cōis. Dictū est autē prius q̄ termini secūde int̄cōis sunt tales. v̄l: ḡns species et sic de aliis. et ideo de illis que ponit quicquā est modo dicendū. Primo tamē dicendū est de hoc cōi vniuersale: q̄a p̄dicat de omī v̄l et etiam de singulari sibi opposito.

Est autē sciēdū q̄ singularē pōt sumi dupliciter. **V**nomō hoc nomē singulare significat illud q̄ est vnū et nō plura: Et hoc mō tenētes q̄ v̄l est quedā q̄litas mētis p̄dicabilis de plib9 nō tamē pro se sed pro illis plib9: dicē habēt q̄ quilibet v̄l est vere et realiter singulare: q̄a sic quilibet vox q̄ t̄cumq̄ p̄mīs per īstitucōez est vere et realiter singulari et vna numero: q̄a est vna et non plures. ita quilibet v̄l est singulare. Aliter accipit hoc nomē singulare pro omī eo q̄ est vnū et non plura: et est signū alicuius singularis. Priomō accipiēdo singulare nec ē natū esse signū pluriū: sic nllm v̄l est singulare. quia quolibz v̄l natū est esse signū pluriū et natū p̄dicari de pluribus. Vnde vocādo v̄l aliqd q̄ non est vnū numero: quā acceptionē multi attribuūt v̄l. dico q̄ non est v̄l nisi forte abute h̄ vocabulo dicēdo populū non eē vnū numero et esse v̄l: sed illud puerile esset. Dicendū est igitur q̄ quolibet v̄l est vna res singularis: et ideo non est v̄l nisi per fictionē q̄a est signū pluriū. Et hoc est q̄ auicē. dicit q̄nto metha. Vna forma apud intellectum est relata ad multitudinē. et secūdū hūc respectū est v̄l: qm ipsū est int̄tio in intellectu cuius opatio non variat. ad q̄cūq̄ aspexeris et sequit̄ hec forma: quīs in p̄patione indiuiduor9 sit vniuersalis: tamē in p̄patione aīe singulari in qua im̄pmitur est indiuidua. ip̄a enim est vna ex for

mis que sunt in intellectu. vult dicere q̄ v̄l est vna int̄tio singularis ip̄ius aīe nata p̄dicari de pluribus: ita q̄ per hoc q̄ ip̄a nata est p̄dicari de pluribus non pro se sed pro illis pluribus illa dicif v̄l. p̄pter hoc autē q̄ est vna forma existēs realiter in intellectu d̄f singulare. Et ita singulare primomō dictū p̄dicat de v̄l nō tamē secūdomō dictū. Ad modū p̄mi dicimus q̄ sol est causav̄l et tamē vere est res particulari et singulari. Dicif enī sol v̄l causa q̄a est causa pluriū scilicet omīū istor9 inferiorū. ḡnabiliū et corruptibiliū. et dicif causa particulari q̄a est vna causa. et non plures cause. sic int̄tio aīe dicif v̄l: quia est signū p̄dicabile de pluribus. et dicif singularis q̄a est vna res et non plures. Verūtāemē sciēdū est q̄ vniuersale duplex est. Quoddā est v̄l naturale qd ē signū naturale p̄dicabile de plurib9: admodū quo fumus naturaliter significat ignē. et gemitus infirmū. et tale v̄l non est nisi int̄tio aīe. ita q̄ nllā s̄b̄stātia extra aīaz nisi aliqd accūs ex animā est tale v̄l. Et de tali loquar in caplis sequētib9. Aliud est v̄l per voluntariā īstitucōem et sic vox plata que est vere qualitas vna numero est v̄l. quia est signū voluntarie institutū ad significandū plura. Vnde sicut vox dicif cōis ita pōt dici v̄l sed si non habet ex natura rei sed tantū ex placito institucōem.

Et quia nō sufficit ista narrare nisi etiā rōe p̄benf. ideo pro p̄dictis aliquas rōnes adducā nec non et autoritatib9 cōfirmabo. Qd enī nullū v̄l sit aliqua s̄b̄stātia ex aīam existēs euidenter p̄bari pōt: Priomō sic. nullū v̄l est suba singulari et vna numero. si enī diceret q̄ sic: seq̄t q̄ for erit aliquod v̄l. quia non est maior ratio q̄ vnū v̄l sit vna suba singularis quā alia. nulla ergo suba singulari est aliqd v̄l. oīs v̄l suba est vna numēo et singulari. quia omīs res est vna res et nō plures. si enim est vna res et nō plures est vna numero. hoc enī apud omīs vocat vnū numēo. Si autē aliq̄ suba est plures res. vel est plures res singulares vel plures res v̄l. si p̄mū def seq̄t q̄ aliqua suba erit plures homines: et tunc quis v̄l distinguat a particulari vno: non tamē a particularibus. Si autē aliqua suba erit plures res v̄l: accipio vnā illarum rerum v̄l et quero aut est plures res aut vna et nō plures. si secūdū def sequit̄ quod est singulare. si priomō def. quero aut est plures res singulares

Singulari res et v̄l

alio modo

quod quilibz v̄l e. vna ab singularibus

Prima pars

aut plures res vles et sic erit processus in infinitū vñ stabit q̄ nulla suba est vñ ita q̄ non est singularis. Itē si aliqd̄ vñ erit suba vna existēs in subis singularibus distincta ab eis sequētur q̄ possz esse sine illis quia om̄is res prior alia naturaliter p̄t per diuinā potētiaz esse sine ea s̄ p̄ns est absurdū igit̄. Itē si illa opinio essz vera nllm̄ indiuiduū possz creari si aliquod indiuiduū preexistēz quia non totuz esse caperet de nihilo s̄ vñ q̄ est in eo p̄ fuit in alio Propter idē sequit̄ q̄ deus nō p̄ s̄ vñ indiuiduū simpliciter ānihilare nisi cetera īdiuidua destrueret quia si ānihilāz ali q̄ indiuiduum destrueret totū q̄ est de essētia illius indiuidui et per p̄ns destruerz illud vñ q̄ est in eo z aliis. z per p̄ns alia non manent cū non possēt manere sine parte sue substātie quale ponit̄ illud vñ Itē tale vñ nō p̄ s̄ poni aliquid totaliter extra essētiāz indiuidui erit igit̄ de eētia indiuidui et per p̄ns p̄ ponit̄ indiuiduū ex vñibus et ita indiuiduum erit magis vñ quā singulare. Itē sequit̄ q̄ ali quid de eētia christi erit miserij et dānatus quia illa natura cōmunis existēs realiter in christo et in dānato erit damnata quia in iuda hoc autē est absurdū igit̄. Alie rōnes mltē p̄nt adduci quas causa breuitatis p̄ranseo. z eandē p̄clusionē p̄firmo per auctoritates primo per Aris. secūdo metha. tractantē questionē an vñ sit suba determināta et dicit q̄ nllz vñ est suba vnde dicit impossibile est subam esse q̄d cūq̄ vñ dicitōz. Itē q̄rto metha. dicit si igit̄ nllm̄ vñm̄ esse subaz est possibile sic in fermionibus de suba et ente dictū est nec ipsū hoc suba est vt aliquid vñ preter multa. Ex q̄ bus patz q̄ fm̄ intētiōē aristotelis nllm̄ vñ est suba quīs supponat pro subis. Itē p̄mētator septimo metha. p̄mēto q̄rto dicit in īdiuiduo non est suba nisi materia et forma particularis ex quibus p̄ponit̄. Itē ibidē dicāz igit̄ q̄ impossibile est vt aliquid illōrū que sūt vñia sit suba alicuius rei et si declarēt subas reruz Itē ibidē impossibile vt illa sint partes subarū exñtiuz per se. Itē octauo metha. vñ non est suba nec genus Itē. x. metha. Cū vñia non sint sube manifestū est q̄ ens p̄mūe non est suba exñs extra animā. Ex predictis auctoritatibus p̄t colligi q̄ nllm̄ vñ est suba qualit̄ cūq̄ p̄sideret. Vnde p̄sideratio intellect⁹ non facit q̄ aliquid sit suba vñ nō substātia quīs si gnificatio t̄mini faciat q̄ de illo non pro se p̄

dicet hoc nomē suba vñ nō p̄dicet sicut si ille termi⁹ canis in hac p̄pōne canis est aīal s̄t et pro aīali latrabili vera est si pro celesti sydere flā est q̄ tamē eadem res p̄pter vñā p̄side rationē sit suba et p̄pter aliam non sit suba ē impossibile Et ideo simplicit̄ est p̄cedēduz q̄ nllm̄ vñ est suba quomōcūq̄ p̄sideret s̄z q̄bli b̄z vñ est intētiō anime que fm̄ vñā opinionē p̄babilē ab actu intelligēdi non distiguif Vñ dicunt q̄ intētiō qua itelligo hoīes est signū naturale signis hoīez ita naturale sicut gemitus est signū infirmitatis vel dolor̄ et est tale signū q̄ p̄t stare pro hominib⁹ in p̄pōmb⁹ mētalibus sicut vox p̄t stare pro rebus in p̄pōmb⁹ vocalib⁹. q̄ enī vñ sit intentio anīe satis exp̄mit Auicēna. v. metha. vbi dicit dico igit̄ q̄ vñ trib⁹ mōis dicit̄. Dicit̄ enī vñ q̄ p̄ dicat̄ de pluribus in actu sicut hō: Dicit̄ enī vñ intētiō quā nihil prohibz opinari quī p̄dicet̄ demult̄. Ex quo patz q̄ vñ est intētiō anime nata p̄dicari de multis: Q̄ et etiāz rōe p̄firmari potest nā vñ om̄e de mltis est predicabile. s̄z sola intētiō aīe vñ signū volūtariē institutum natum est predicari de mltis z nō s̄bia aliqua q̄ sola intētiō anīe vel signū volūtariē institutū est vñ s̄z nūc nō vtor signovñ pro signovolūtariē instituto. s̄z pro illo q̄ natura liter est vñ. q̄ autē suba nō sit nata predicari p̄z quia si sic sequēit̄ q̄ p̄pō p̄ponit̄ ex subis particularibus et per p̄ns s̄bctū erit rome z p̄tuz hoc sonie q̄ est absurdū. Itē p̄pō vñ est in mēte vel in voce vñ in scripto huiusmōi autē non sūt sube pticulares p̄stat ergo q̄ nulla p̄pō ex subis p̄poni p̄t. p̄ponit̄ autē ex vñibus. vñia q̄ non sūt sube vñlo modo Capitulū. xvi.

Quāuis multū sit perspicuū q̄ vñ nō est aliqua suba extra animā exñs in indiuiduis distincta realiter ab eis videt̄ tamē aliquib⁹ q̄ vñ aliq̄ mō est ex animā z in indiuiduis non quidē distinctū ab hiis realiter s̄z tm̄ formaliter: Vñ dicūt q̄ in forte est natura humana que p̄trahit̄ ad fortē pervnā d̄ram indiuidualē que ab illa natura non distiguif realiter s̄z formaliter vnde nō sunt due res vna tm̄ non est formalit̄ alia. S̄z hec opinio videt̄ eē irrōnabil̄ q̄a in creaturis nō p̄t eē aliqua distinctio qlit̄cūq̄ ex aīaz nisi vbi sūt res distincte si q̄ inter illā naturā et d̄riaz sit qlit̄cūq̄ distinctio optz q̄ sint res realiter distincte p̄bo sic per filogilmū. hec natura nō ē distincta formalit̄ ab hac natūa hec d̄ria

*Quomodo simplici
conceditur ut vñ*

Comyale ad 3°

opinio realit̄

Improbatur genus

īdiuidual est distincta formalit̄ ab hac natura
 ḡ hec d̄ra īdiuidual non est hec natura Itēz
 eadez res nō est ḡmunis ⁊ p̄p̄a s̄z fm̄ eos d̄ra
 īdiuidual est p̄p̄a v̄le autē est ḡmūe ḡ nllm̄
 v̄le et d̄ra īdiuidualis sūt eadez res Itēz eidē
 realitati nō possūt puenire opposita cōmūe ⁊
 p̄p̄ū sūt opposita ḡ eadez res non est cōis et
 p̄p̄a q̄ tamen sequit̄ si d̄ra īdiuidualis et na-
 tura ḡmunis essent eadez res. Itēz si natura
 cōmunis ess̄z eadez realit̄ om̄i d̄re īdiuiduali
 ḡ tot essent realiter nature ḡmūes q̄t sūt d̄re
 īdiuiduales ⁊ per p̄ns nllm̄ eoz̄ erit ḡmūe s̄z
 q̄libz̄ ēit p̄p̄ū d̄re cui est eadē realiter Itē q̄li-
 bz̄ res seip̄a ⁊ nō per aliud distinguūt a ḡcūq̄
 distinguūt s̄z alia est hūanitas for̄ ⁊ alia pla-
 tonis ḡ seip̄is distinguūt non ḡ per d̄ras addi-
 tas. Itēz fm̄ Aris. ḡcūq̄ d̄rnt specie d̄rnt nu-
 mero s̄z natura hois et asini seip̄is distinguūt
 ē specie ḡ seip̄is d̄rnt num̄o ḡ seip̄a q̄libz̄ ea-
 rū est vna numero. Itēz illud q̄ per nullā po-
 tentiā pōt cōpetere pluribus per nullā poten-
 tiā est predicabile de pluribus s̄z talis natu-
 ra si sit eadez realiter cū d̄ra īdiuiduali per
 nullā potentiā pōt puenire plurib⁹ quia nllō⁹
 pōt puenire alteri īdiuiduo ḡ per nullā po-
 tentiā pōt esse p̄dicabile de plurib⁹ et per cō-
 seq̄ns per nullā potentiā pōt esse v̄le Item
 accipiēdo illā differentiā īdiuidualez et na-
 turā quā p̄trahit et q̄ro aut inter ea est maior
 distinctio quā inter duo īdiuidua aut m̄ior
 non maior quia nō differūt realit̄ īdiuidua
 aut differūt realit̄ nec m̄ior quia tunc essent
 eiusdem rōis sicut duo īdiuidua sūt eiusdē
 rationis et per p̄ns s̄v̄nū est de se v̄nū nume-
 ro ⁊ reliquū erit v̄nū num̄o Itēz quero an
 natura sit d̄ra īdiuidualis aut non sit diffe-
 rentia īdiuidualis. si sic. Arguo silogistice
 sic hec d̄ra non est distincta formalit̄ a d̄ra
 īdiuiduali nat̄ra est hec d̄ra īdiuidualis nat̄ra
 ḡ nō est distincta formalit̄ a d̄ra īdiuiduali

Itē hec d̄ra est p̄p̄a ⁊ nō ḡmunis ⁊ hec d̄ra
 īdiuidualis est natura ḡ natura est p̄p̄a ⁊ nō
 ḡmūis Si autē dicat̄ q̄ hec d̄ra īdiuidual nō
 est natura habet̄ p̄positū. nā sequit̄ d̄ra īdiui-
 dualis nō est natura ḡ d̄ra īdiuidualis nō est
 realiter natura quia ex opposito p̄nt̄ seq̄t̄ op-
 positū aut̄ sic arguēdo d̄ra īdiuidual est rea-
 lit̄ natura ḡ d̄ra īdiuidual est natura: p̄na p̄z
 quia a d̄rmiabili s̄p̄to cū d̄rmiatiōe nō di-
 strahente nec diminuēte ad d̄rmiabile per
 se s̄p̄tū est bona p̄na realiter autē nec est de

t̄miatio distrahēs nec diminuēs ergo sequit̄
 d̄ra īdiuidualis est realiter natura ḡ d̄ra in
 diuidual est natura. Dicedū est igit̄ q̄ in cre-
 atur̄ nlla est talis distinctio formalis s̄z que-
 cūq̄ in creatur̄ sūt distincta etiā sūt res distin-
 cte s̄v̄trūq̄ illor̄ sit vere res Vnde sic in crea-
 tur̄ tales mōi arguēdi nūq̄ negari d̄nt hoc est
 a h̄ ē b ḡ b ē a ita nec t̄les h̄ non ē a hoc ē b
 ḡ b nō est avnq̄ negari d̄nt. Qm̄ ḡcūq̄ p̄tra-
 dictoria verificat̄ de aliquibus illa sūt distin-
 cta nisi aliq̄ d̄rmiatio v̄l aliq̄d̄ s̄ncathegema
 sit causa talis verificationis q̄d̄ in p̄posi-
 to poni nō debz̄ et ideo debem⁹ dicē cū p̄his
 q̄ in suba p̄ticulari nihil est penit⁹ s̄bale. nisi
 forma p̄ticulari ⁊ mat̄ia p̄ticulari v̄l aliq̄d̄ p̄po-
 sitū ex talibus ⁊ ideo nō est ymaginādū q̄ in
 forte sit humanitas vel natura humana dist̄ta
 a forte ḡcūq̄ mō cui addat̄ vna d̄ra īdiui-
 dual p̄trahens illā naturā s̄z ḡcūq̄d̄ ymagina-
 bile subale exis in forte v̄l est materia p̄ticulari
 v̄l forma p̄ticulari v̄l aliq̄d̄ p̄positū ex h̄is
 Et ideo om̄is eēntia ⁊ quidditas ⁊ ḡcūq̄d̄ est
 sube si sit realit̄ ex̄ aīam vel est simplicit̄ ⁊ ab-
 solute materiā v̄l est forma v̄l p̄positū ex h̄is
 vel suba numeralis abstracta fm̄ doctrinaz̄
 p̄p̄ateticor̄ Capitulum. xvii.

E T quoniā dubior̄ solutio est veri-
 tat̄ manifestatio iō circa p̄d̄ta sūt
 ponēde aliq̄ obiectiones v̄t soluat̄
 M̄tis enī nō pue auctoritat̄ v̄r̄i videt̄ q̄ v̄le
 aliquo⁹ sit extra aīaz̄ ⁊ de eēntia subar̄ p̄ticulari
 ad q̄d̄ p̄bādū nō nllas rōnes ⁊ auctorita-
 tes adducūt. Vn̄ dicūt q̄ quādo aliqua reali-
 ter pueniūt ⁊ realiter d̄rnt per aliud pueniūt
 ⁊ p̄ aliō d̄rnt s̄z for̄ ⁊ pla. realit̄ pueniūt ⁊ d̄rnt
 ḡ distinctis pueniūt ⁊ d̄rnt s̄z pueniūt in hūa-
 nitate et in materia et forma ḡ includūt aliq̄
 p̄ter ista quibus distinguūt ⁊ ille vocat̄ d̄re in-
 diuiduales: Itē plus pueniūt for̄ et plato ḡ
 sortes et asinus ergo in aliquo pueniunt for-
 tes et plato in quo non pueniunt sortes et asi-
 nus sed nōn conueniunt in aliquo vno nume-
 raliter ergo illud in quo conueniunt non est
 vnum numero et per consequens est aliquid
 comune Itē quarto methaphisice dicit̄ phi-
 losophus in omni genere est vnum primū qd̄
 est mensura omnium aliorum que sunt in il-
 lo genere. sed nullum singulare est mensura
 omnium aliorum quia non omnium īdiui-
 duorum eiusdem speciei ergo est aliquid pre-
 ter īdiuiduū. Itē oē sup̄i⁹ ē de eēntia īferior̄

Thales q̄ mouet̄ p̄p̄t̄
 arguit̄ ut p̄z m̄it̄

Prima pars

g'vle est de eētia subie s3 non suba nō est de
 eētia sube g' vle est suba. Itēz si vle nō esset
 subā oēvle eēt accōis ⁊ p pns aliqđ accōis ess3
 p se sup? ad subāz ymo seqf q' idez ess3 sup?
 ad se quia omīavlia possūt poi in genere qli-
 tatē si sit accōa ⁊ p pns pntū qlitatē eēt p mūe
 ad oīa vlia g' ess3 p mūe ad hoc vle qđ ē pntū
 qualitatē, alie rōnes et auctoritates mlte ad-
 ducūt p illa pte quas causa breuitatē ad pns
 omitto dicitur de hys in diuēsis locis inferi?
 Et ad istas rōnes rñdeo. Ad pmā pcedo q'
 for ⁊ plato pueniūt realitē ⁊ dnt realitē qa rea-
 litē pueniunt specificē et realitē dnt nūeralitē et
 p idē pueniunt specificē et dnt nūeralitē sic eti-
 ā alii hnt dicē q' dra īdiuidual' p idē puenit
 realiter cum natura et differt formaliter. Et
 si tu dicas q' idem non est causa pueniētie et
 discōueniētie dicēdū est q' verum est q' idem
 non est causa conuenientie et discōueniētie
 oppositē illi conuenientie quomodo non est
 ppositō Nā inter pueniētiā specificā et drāz
 nūeralē nlla ē penit' oppō pcedēdū ē igit' q'
 for p idē puenit specificē cū platoē et dnt nūe-
 ralitē ab eodē. Scdm argumētū nō mouet nō
 enī sequit' sortes et plato plus pueniūt quam
 sortes et asin' g' in aliquo plus pueniūt s3 suffi-
 cit q' seipis pl' pueniāt. Vnde dico q' sortes
 p aiāz suā itellectiā pl' puenit cū platoē quā
 cū asino. vñ devirtute fmois nō est pcedēdū
 q' for ⁊ plato pueniāt in aliquo qđ est de eē-
 tia eorū sed pcedi debz q' pueniāt ī aliqb' qa
 formis suis ⁊ se ipis quāuis si p ptradictionē
 ess3 vna natūa in illis puenirēt in illa sic p p-
 dictionē si de? eēt sine itellectu nō bñ regez
 mūdū Ad aliud dicēdū est q' quāuis vñ in
 diuiduū nō sit mēsurā oīm indiuiduorū eius-
 dē generis vñ eiusdē spēi specialissimē vñ tñ-
 indiuiduū potest esse mēsurā indiuiduorū al-
 teri? generis vñ indiuiduorū mltorū eiusdem
 speciei ⁊ hoc sufficit p itentioē arif. Ad aliud
 dicēdū ē q' loquēdo devivocis ⁊ fm ppetatē
 fmois pcedēdū ē q' nllm vñ ē de eētia cuius
 cūq' sube Omē enī vñ est itētio aiē vñ aliqđ
 signū volūtariē ititutū tale aut nō est de eē-
 tia sube ⁊ ideo nec gen' nec aliqua sps nec ali-
 qđ vñ est de essētia sube sed magis ppe lo-
 quēdo dēt pcedi q' vñ expmītv' explicat eē-
 tiā sbe hoc est naturā sube q' est subā et hoc ē
 q' dicit cōmentator septio methaphisice q'
 impossibile est q' aliqđ illorū q' dicitur vñ
 sit substātia alicui? rei et si declarēt substāci-

as rerū Vnde omēs auctoritates q' sonant
 vñ esse de essētia substāciarū vñ esse in sub-
 stātiis vñ esse ptes ipāz debet sic intelligi q'
 auctoritates nō aliō intēdūt nisi q' tñavlia de
 clarāt expmūt explicāt iportāt et significāt
 substātiarū rerū Et si dicas nomina cōmūia
 puta talia homo animal et huiusmodi. signt
 substātiarū et nō signt substātiarū particulares
 et singulares quia sic homo sigret sortem qđ
 videt falsū g' talia nomina signt aliquā sub-
 stātiā preter substātiarū singulares Dicē-
 dū q' talia noia pñse signt res singulares et
 ideo nūq' supponūt pro suba nisi supponāt pro
 suba singulari ⁊ ideo pcedēdū est q' hoc no-
 men hō eque pñio signt omīs hoies singulares
 ⁊ particulares non tamē ppter hoc lequit' q'
 hoc nomē homo sit vox equiuoca et hoc quia
 quis signtificet plura eque primo tamē vñca i-
 pōne signt illa et subordinat' in signdo illa plu-
 ra tantū vñ pceptui ⁊ non plurib' ppter qđ
 vñiuoce pdicatur de eis Ad vltimū hnt dice-
 re illi qui ponūt intētiōes aiē eē qualitates
 mētis q' omīa vñia sūt accidētia nō tamē oīa
 vñia sunt signa accidētiū s3 aliqua sunt signa
 subarū tm et illa que sūt signa subarū tm psti-
 tuūt pntū sube. alia autē pstituiūt alia pnta.
 Cōcedēdū est autē q' pntū sube est accidens
 quīs declarat subās et non accidētia. et ideo
 pcedēdū est q' aliqđ accōis illud scz qđ est si-
 gnū subāz tm est per se sapius ad subāz nec
 est hoc magis in pueniēs dicere quā dicere q'
 aliquavox est nomē mltarū subāz s3 nūq' est
 idē sapius ad seipm. Pōt etiā dici q' nō oīa
 vñia sūt per se inferiora ad hoc p mune qlitas
 quia hoc p mune qlitas est qlitas nō tm est in-
 ferius ad se s3 est ipm met. Et si dicat' q' idez
 non pntur de diuersis pntis g' qlitas nō est cō-
 mūis ad diuēsa pnta Dicēdū est q' siue idē
 pdicet' de diuersis pntis quādo stat' signe siue
 nō tamē quādo illa pdicamēta stat' et suppo-
 nūt non signe nō est in pueniēs idē pdicari de
 diuēsis pdicamētis. Vnde si in hac pdicatiōe
 subā est qualitas subcōm stat' materialiter vel
 simplr pro itētiōe illa est vera et eodē hec
 est vera q' titas est qlitas si q' titas nō stat' signe
 et ita idē pdicat' de diuersis pdicamētis non si-
 gne supponētibus sic ille due subā est vox qli-
 tas est vox vere sūt si subcōta supponūt mate-
 rialiter ⁊ non signe Et si dicas q' qlitas est in-
 plus q' qđcūq' aliud pdicamētū eo q' pdicat'
 de pluribus nā pdicat' de omnib' pdicamētis

(quātā) considerandū
 subāz cō accōis

Non d' Incom-
 pōne pñ de om-
 aliud a/c

et nlm pntuz de oib⁹ aliis pdicatur ⁊ ita erit
 supius ad illa Dicēduz est q̄ qlitas nō pdi
 ca⁹ oio de oibus pdicamētis siq̄ue sūptis sed
 sūptis pro signo tantū et ppter hoc non sequi
 tur q̄ sit in plus quā q̄dcūq̄ aliud pdicamen
 tum naz superioritas et inferioritas inter aliq̄
 sumis ex hoc q̄vnuz siq̄ue sūptū pdicatur de
 pluribus quā aliud siq̄ue sūptuz. Vnde hic
 est talis difficultas qlis est de hoc noie dōio
 naz hoc nomē estvnu p̄tentū sub noie nā hoc
 nomē dictio est. nomē ⁊ non omē nomē est hī
 nomē dictio et cum hoc dictio est quodā^o su
 p̄ius ad oia nomia et ad hoc nomen dictio ⁊
 itavidef q̄ idē respectu eiusdē est supius ⁊ in
 ferius et ita videf esse de hoc omniū qualitas
 Ad hoc pōt dici q̄ argumētū p̄cluderet si in
 oibus ppōmbus in quibus dicti t̄mini pdicā
 tur supponeret t̄mini siq̄ue et vlt̄er nūc autē
 aliter est in pposito Si tamēvocef hic inferi⁹
 de quo aliquo mō supponete pdicaf aliud et
 de plurib⁹ quīs illud idez si aliter supponeret
 nō pdicaref de eo vlt̄ sūpto pōt p̄cedi q̄ idez
 respectu eiusdē pōt esse supius et inferius s̄
 tūc inferius et supius nō sūt opposita nec dif
 parata.

Capitulū. xviii.

O Stenfo quid est v̄videndū est q̄t
 ponūf species v̄lis Vnde ponūf
 quinq̄ v̄lia quoz sufficiētia et nu
 mer⁹ sic pōt accipi Oēv̄le est de mult⁹ pdica
 bile aut igi⁹ pdicaf de ill⁹ multis in quid aut
 non .si in quid ita q̄ pueniēter p̄tingit respō
 dere ad interrogatiōē factaz per quid de ali
 quo hoc p̄tingit dupl̄. quia aut illa mlt̄a de
 quibus pdicaf sūt oio s̄ita ita q̄ oia quevni p̄
 ueniūt equalit̄ pueniūt vnicuiq̄ nisi forte vnu
 p̄ponaf ex plurib⁹ eque similib⁹ et sic est spēs
 sp̄alissima aut nō oia de quibus p̄tur pdictio^o
 pueniūt s̄ p̄tingit rep̄ire aliqua duo que fm
 se tota v̄ fm suas partes si habeat ptes sunt
 dissimilia sic est gen⁹ sic est de aiali. animal
 enī pdicaf de hoie et de equo et maior subal
 silitudo est inter duos hoies quā inter hoiez
 ⁊ asinū. similit̄ est de colore respectu albedi
 nis ⁊ nigredis nā nec hec nigredo nec aliqua
 pars hui⁹ nigredinis t̄m puenit cū hac albe
 dine vel aliqua pte hui⁹ albedinis quātū vna
 albedo puenit cū alia et ppter hoc itentio pre
 dicabilis de albedine ⁊ nigredine nō est spēs
 sp̄alissima s̄ genus. s̄ albedo non est genus
 respectu albedinū quia quīs aliquādo aliqua
 albedo itensa sit et alia remissa tamē s̄p̄ al

tera illarum albedinū tantū puenit cū aliq̄ p
 te alteri⁹ q̄tū q̄cūq̄ due albedines pueniūt in
 ter se et ppter hoc albedo est spēs sp̄alissima
 et non genus respectu albedinū. Veritā
 mē sciendū est q̄ tam genus quā spēs dupl̄
 accipit large et strictē Strictē autē vocaf ḡns
 illud per qd pueniēter r̄ndef ad questionē fa
 ctā per quid de aliqua re per p̄nomē demon
 strans illam rez sicut si querēt quid est hī de
 monstrando fortē pueniēter r̄ndef q̄ est aial
 v̄l hō ⁊ sic de aliis generib⁹ ⁊ sp̄eb⁹ ¶ Lar
 ge autē dicif genus v̄l spēs illud per qd pueni
 nienter r̄ndef ad questionē factā per quid p
 nomē p̄notatiuū qd non est mere absolutū si
 cut si q̄reref quid est albu⁹ pueniēt r̄nderef q̄
 est coloratū ⁊ tamē si q̄reref quid est hoc nūq̄
 pueniēter r̄nderef per coloratū q̄cqd enī de
 mostrares per hoc p̄nomē hoc sic q̄rendo qd
 est hoc nūq̄ pueniēt r̄ndef q̄ est coloratū. qa
 sic querēdo v̄l demonstras subctm albedinis
 et nō pueniēter r̄ndef q̄ est coloratū vel d̄mō
 stras albedinē t̄m ⁊ tunc manifestū est q̄ non
 pueniēter r̄ndef naz albedo non est colorata
 vel demonstras aggregatū ex subcto et albedi
 ne et maifestū est q̄ non pueniēt r̄ndef. quia
 illud aggregatū non est coloratū sic inferius
 ostēdevel demonstras illū terminū albū ⁊ tūc
 etiam maifestū est q̄ nō pueniēt r̄ndef quia
 ille t̄minus non est colorat⁹ p̄z ḡ q̄ ad talez
 questionē quid est albū pueniēt r̄ndef per co
 loratū et ppter hī coloratū pōt dici genus su
 mēdo genus large qa tamē per coloratū nō
 pueniēter r̄ndef ad questionē factā per p̄no
 mē d̄mōstratiuū iō nō est ḡns strictē sumēdo
 genus ⁊ eodē^o p̄porcionabiliter est de sp̄e Et
 hec distinctio est necessaria qa sine ea nō p̄t
 saluari mlt̄e auctoritates Arist. ⁊ aliorū aucto
 rū quoniā repugnāt s̄z per eam exponēde s̄
 nā mlt̄e regule intelligūf de genere ⁊ sp̄e p̄o^o
 dictis que tamē nō intelligūf de ipis alio^o di
 ctis sic in p̄cessu patebit Si autē tale pdica
 bile nō pdicaf in quid v̄l hoc est quia exp̄mit
 partē reivnā et nō aliā nihil extrisec⁹ exp̄mē
 do et sic est d̄ra sicut rōnale si sit d̄ra hois ex
 p̄mit ptē hois sc̄z aiaz id est formā et non ma
 tiāz Vel exp̄mit aliquid qd non est pars rei
 ⁊ tūc v̄l pdicaf p̄tigēt v̄l necessario si p̄tigēt
 tūc vocaf acc̄ns si nccario tūc vocaf p̄p̄ū Ve
 ritā mē sciendū est q̄ aliquādo illd extrisec⁹ i
 portatū pōt esse vna p̄p̄o sine cui⁹ vitate non
 pōt eē existere p̄vivere de illo sic fm ponētes

*Supponit p̄ inferio
 ritatē quō s̄z fm*

*De fm s̄p̄o v̄l
 q̄ qualis sufficere
 fm ad mlt̄e*

Prima pars

q̄titate non esse alia rem a suba ⁊ q̄litate hoc nomē q̄titas importat istā ppōne esseveram si forme quādo p̄tur de aliquo qd habz partē distātez a pte Est autē sciēdū qd fm vari as opiniones idē pōt ee gen⁹ large accipiēdo gen⁹ respectu aliquorū ⁊ tamē erit accns vel pp̄m respectu aliorū q̄titas est gns respectu corporū lineē et superficie et h⁹mōi ⁊ accns vel pp̄uz respectu sube ⁊ q̄litate fm opinionē ponētē q̄titate non ee alia rem a suba ⁊ q̄litate ⁊ tñ opinionē que ponit q̄titate esse aliam rez a suba ⁊ q̄litate nō est accns aut pp̄uz respectu sbie et q̄litate s3 hoc est impossibile de genere stricte sumēdo genus et hoc idē dicēdū est de spē Et si dicas ens est vlē ⁊ s̄lr vnuz ⁊ s̄lr hoc p̄mūe vlē ⁊ tñ non est gen⁹ nec spēs et sic de aliis igit Ad p̄mū illorū pōt dici qd illa est diffinitio vlūm que nō p̄nt de oibus ens autē de oib⁹ p̄tur De vno autē est alia rō quia vnū pōt dici esse accns vel pp̄uz Ad aliud pōt dici qd hoc p̄mūe vlē est gen⁹ ⁊ ideo genus p̄dicabit de spē nō pro se s3 pro suis significat nec ex hoc sequit mēbrū diuidēs ee in plusvl egle cū diuiso. Capitulū .xix

H Is p̄missis devli dicēdū est de qnq̄ vlib⁹ in spali Primo tñ dicēdū est de indiuiduo qd p̄tinet sub quolibet vli Et est p̄mo sciēdū qd apud logicos hec noia p̄uētibilia sūt indiuiduū singulare suppositū quis apd theologos singulare ⁊ suppositū nō p̄uertunt quia apud eos suppositū non est nisi suba accidens autē est indiuiduū et singulare s3 in hoc capitulo dicēdū est de istis noibus illo⁹ quo logici vtūt eis Apud logicū tripliciter accipit indiuiduū Nā vno⁹ dicit indiuiduū illud qd est vna res numēo ⁊ non plures ⁊ sic pōt p̄cedi qd qdlibz vlē est indiuiduū quia est vna res Aliter dicit indiuiduū res ex animā que est vna ⁊ non plures nec est signū alicui⁹ ⁊ sic qlibz est indiuiduū Tertio⁹ dicit indiuiduū signū pp̄uz vni qd vocat termin⁹ discret⁹ ⁊ sic dicit porphi. qd indiuiduū est qd p̄dicat devno solo Ista autē diffinitio nō pōt intelligi de re exāte ex animā vtpote de forte et platone ⁊ h⁹mōi quia res tales non p̄dicat de se nec de pluribus ideo optet qd itelligat de aliquo signo pp̄ovni qd nō pōt p̄dicari nisi devno hoc est nō p̄tur de aliquo qd pōt supponere pro plurib⁹ in eadē ppōne. Tale autē indiuiduū tripliciter pōt assignari quia aliq̄d est nomē pp̄ū alicuius sicut hoc nomē s̄r vl hoc

nomē plato Aliud est p̄nomē demonstratiuū vt hic est hō demonstrādo sortez Aliud autē ē p̄nomē demonstratiuū sūptū cū aliquo termino cōi sic hoc aial ille lapis Et sic distiguit de hoc noie indiuiduū ita pōt de hoc noie singulare ⁊ suppositū Vnde ⁊ apud antiquos sicut pueriliter didici supposita t̄mini p̄muis sunt duplicia sc3 per se ⁊ per accns sic isti⁹ t̄mini albū supposita per se sunt hoc albuū illud albū supposita per accns sūt s̄r ⁊ pla. iste asin⁹ qd nō pōt intelligi nisi accipiēdo hoc nomen suppositū pro indiuiduis que sunt signa reruz quia loquēdo de supposito qd est a pte rei et nō signū alicui⁹ impossibile est qd aliqua sint supposita alicui⁹ termini per se et aliqua per accns s3 bñ accipiēdo suppositū pro t̄mino p̄prio vni qd ideo dicit suppositū quia de illo p̄dicat illud p̄mūe nō pro se s3 pro suo sigto. Illa autē dicit per se supposita alicui⁹ termini p̄muis que sūt p̄noia demonstratiua sūpta cuz eodē termino cōi Noia autē p̄pa ⁊ p̄noia demonstratiua dicit supposita per accns eiusdez t̄mini ⁊ est d̄ca maxima inter illa indiuidua siue supposita ⁊ illa Nā impossibile est vnū p̄trarioz vere p̄dicari de supposito per se alterius p̄trarii sicut hoc est impossibile hoc album est nigrū s3 de supposito per accns vnus p̄trarii pōt p̄ri aliud p̄trariū quis nondū sit suppositū illius sic si s̄r sit modo suppositū albi adhuc hec est possibilis s̄r est niger ⁊ hoc qa potest esse suppositū per accns duorū p̄trarioz successive quis nō s̄r. Capitulū .xx.

P Ost hoc dicēdū est de quibz vlib⁹ et primo seq̄do porphiriū dicēdū ē de genere Diffinit⁹ aut gen⁹ a porphino et a p̄ho sic genus est qd p̄tur de plurib⁹ d̄ntibus spē in eo qd quid Circa hāc diffinitionē notandū est qd gns nō est aliqua res ex animā exns de eēntia illorū de quib⁹ p̄tur s3 est quedā intētio aie p̄lis de mltis nō qde3 pro se s3 pro reb⁹ q̄s sigt Vñ sic quādo ego p̄fero istā ppōne hō est aial vox p̄tur de voce nō tamē provoce qa nō itēdim⁹ vti illa voce pro seip̄a s3 pro re quā sigt ⁊ iō quādo genus p̄tur de spē nō denotat qd subctū sit p̄dicatum nec qd p̄dicatū reali⁹ p̄ueiat cū subiecto in esse reali s3 denotat qd illud qd ip̄ortat per p̄dicatū sit illud qd ip̄ortat per subctm Ista autē intētio que est genus nō p̄dicatur de reb⁹ ex animā quia ille nō subiciuntur s3 p̄dicatur de signis taliū rerū de quaz eēntia tamē nō

Quid sit suppositum

Diffinitio generis

Prima pars

omne aial est hō q̄uis sit hecvera al est hō sic et ista aliq̄d aial est hō Verūtāmē si nllm aī mal essz in rex natura nisi hō tūc hec esszvera omne aial est hō sic illa oīs hō est aial ⁊ ita spēz p̄dicat̄ de genere nō tm̄ pticularit̄ s̄z etiā v̄hter s̄z nō quādo d̄f̄sa idiuidua diuēf̄saz spē rū sūt in rerū natura Est aut̄ aduertenduz q̄ q̄uis gen⁹ p̄dicet̄ de spē p̄o tm̄ illa nō est per se necessaria sic hec nō est ncc̄aria hō est aial si enī nllus hō essz hec essz s̄la hō ē aial sicut hec est s̄la aliq̄d p̄positū ex corpore et aia intellectiua p̄pter falsā iplicationē est falsa et q̄uis ista sit p̄tingēs hō est aial ista tamē p̄ditionalis est vera et necessaria si hō est aial ē

Alia aut̄ d̄f̄a ponit̄ sc̄z q̄ genus p̄tinet spē spēz autē nō p̄tinet genus q̄ sic est itelligēdū q̄ gn̄s est natū p̄dicari de plurib⁹ hoc enī vocatur p̄tinere spēz aut̄ nō p̄t̄ pri de plurib⁹ quā suū genus Alia d̄f̄a ponit̄ q̄ gn̄s ē naturalit̄ prius quā spēz que nō est itelligēda sicut sonat q̄si prius natura sit illa itentio que est genus quā illa itētio que est spēz quia illa itētio que est spēz p̄t̄ esse in aia sine illa itētione que est genus sicut epuerso Vñ sic gli b̄z quādo format p̄pōnē talē sōr est hō nō op̄t̄z q̄ habeat itētiones omnes que sūt genera ad fortez s̄z per illā p̄pōnē genus est p̄ natura quā spēz nihil aliud intendūt auctores nisi q̄ genus p̄mūius est quā spēz p̄pter q̄ nō op̄tet q̄ q̄uis eē existere p̄dicet̄ de genere q̄ p̄dicet̄ de qualibz eius spēz ymo p̄t̄ vere negari de spē q̄uis vere p̄dicet̄ de genere s̄z epuerso est ip̄sibile et hoc nō est aliud quā dicere q̄ tales p̄ne sūt bone hō est ḡ aial est s̄z nō econuerso Alia d̄f̄a ponit̄ que est q̄ interēptis gn̄ibus iterimūf̄ spēz que nō est itelligēda de intemptione reali sic q̄ si genus corrup̄at̄ realiter q̄ oportet speciē corrup̄i realiter ⁊ non epuerso hoc enī falsuz est q̄uis enī hec itētio aial que est genus p̄dicabile de hoīe et asino cessz eē in anīa ⁊ per p̄ns corrup̄it̄ nō oportet hāc itētionē hō que est spēz desinere esse in aia s̄z p̄dicta d̄f̄a itelligēda est de interēpti one logicali hoc est q̄ ad negationē gener̄ ad negationē spēi est bona p̄na sic seq̄t̄ aial non est ḡ hō nō est s̄z econuerso nō sequit̄ similit̄ sequit̄ a nō est animal ḡ a non est homo sed non econuerso similit̄ sequit̄ nllm aial currit ḡ nullus hō currit sed non econuerso.

Alie d̄f̄e multe ponit̄ de quibus alibi dixi et quarum intellectus elici possūt ex dict̄

et dicendis ideo de ip̄is transeo Cōueniūt autē genus et spēz in hoc q̄ vtrūq̄ de plurib⁹ est p̄dicabile in eo q̄d quid q̄d quidē fm̄ veritatē theologorū verū est q̄uis enī nō sit nisi vn⁹ sol p̄t̄ tamē per diuinā potētiam esse plures similit̄ q̄uis non essz nisi vnus angel⁹ in vna spēz possz tamē de⁹ si sibi placet̄ p̄ducere plures angelos eiūsdē spēi q̄uis p̄h⁹ hoc negaret

Ponit̄ aut̄ alia p̄ueniētia inter gen⁹ et species q̄ sc̄z vtrūq̄ est prius illo de quo predicatur que non est itelligēda sic q̄ prius in rerū natura sit tam genus quā spēz quā indiuiduū hoc enī est falsū p̄t̄ enī indiuiduū esse sine itentione aie que est genus vel species species autē et genus sine aia esse nō possūt sed ideovtrūq̄ dicit̄ prius quia ab indiuiduo ad genus et speciem est bona p̄na ⁊ non econuerso Tertia ponit̄ p̄ueniētia q̄ tam genus q̄ spēz est quoddā totū que est itelligēda accipiēdo totū pro p̄muniōri Capitulu xxiiii

Tertia species vniuersalis est d̄f̄a q̄ vt sciat̄ p̄fectius Est sciendū q̄ sicut dicit̄ porphi. hoc nomen d̄f̄a accipitur tripliciter p̄mune. p̄p̄e. et magis p̄p̄ie Cōmuniter differētia dicit̄ esse illud q̄d nō p̄dicat̄ in quid de aliquo p̄dicatur tm̄ de eo et ab aliq̄ remouet̄ et differētia sic accepta p̄muis est ad differētia magis p̄p̄e dictā ⁊ ad p̄p̄riū et ad accidens Vnde p̄muis est ad tres species v̄lis ad differētia p̄p̄riū et accidens Prope dicit̄ differētia illud q̄d est p̄p̄ um vni⁹ et non potest p̄uenire altē v̄l secūda porphiriū p̄p̄ie differētia est illud q̄d p̄petit̄ alicui ⁊ nō potest sibi existenti successiue p̄petere quod vocatur accidens iſeparabile de q̄ dicitur inferius Differentia vero magis p̄p̄ie dicta dicitur differētia specifica p̄t̄ aut̄ et alia diuisio differentie assignari q̄ tamen precedenti non repugnat vt dicatur q̄ hoc vocabulum differentia potest quadrupliciter accipi; stricte large largius et largissime. Stricte dicitur differentia que per se primo modo predicatur de aliquo et non indicat aliquid extrinsecum rei pro qua supponit̄ illud de quo predicatur et sic est vnum de quib⁹ vniuersalibus de quo in hac parte est loquendum Large differentia dicitur illud quod necessario predicat̄ de aliquo q̄d non omnibus potest conuenire ⁊ sic p̄t̄ dici q̄ risibile est d̄f̄a hoīs quia hec est necessaria homo est risibilis Largius dicitur differētia. b. iiii.

feretia illud qđ p̄tur de aliquo ⁊ nō pōt succel
siue affirmari ⁊ negari de illo remanēte ⁊ ta
levocat accns inseparabile Largissime dicit̄
d̄ra om̄e illud qđ p̄tur devno ⁊ nō de oib⁹ ⁊ sic
etiā accns d̄r d̄ra sic si sō sit alb⁹ ⁊ plato nigē
dici pōt qđ albū sit d̄ra for̄ quia sō est alb⁹ ⁊
nō pla. Dimittēdo pro nūc illavltima mē
bra dicēdū est de p̄mo Et est intelligēdum qđ
d̄ra nō est de eēntia rei s̄z est intentio aīe p̄lis
de p̄tentē nō in quid s̄z in quale que iō d̄r d̄ra
qa pōt esse mediū p̄cludēdi negatiuā in qua
negat̄ illud cui⁹ est d̄ra ab alio sic rōnale est
mediū p̄cludēdi negatiuā que negat hoiem
ab asino ⁊ ab aliis que nō sūt hoies sic arguē
do oīs hō est rōnalis null⁹ asinus est rōnalis
ḡ nllus asinus est hō Vnde nō est ymaginā
dū qđ d̄ra est aliqd̄ it̄insecum sp̄ei per qđvna
sp̄es d̄r ab alia tūc enī d̄ra nō est s̄z v̄le s̄z est
materia vel forma v̄l totū p̄positū ex mat̄ia ⁊
forma s̄z d̄ra est qđdā p̄dicabile p̄p̄ū vni sp̄ei
⁊ nō p̄ueniēs alteri ⁊ vocat̄ d̄ra eēntialis non
qa est de eēntia rei s̄z qa exp̄mit ptē eēntie
rei ⁊ nihil ext̄insecū rei Vnde d̄ra de qua nūc
est s̄mo sp̄ exp̄mit p̄tes rei ⁊ aliqua d̄ra exp̄
mit ptē materialē ⁊ alia partē formalē sic il
la d̄ra rōnale exp̄mit aīmā it̄ellctiūā ad mo
dū quo albū exp̄mit albedinē et aīatū aīam
hec aut̄ d̄ra materialē exp̄mit p̄s̄it ⁊ p̄porci
onabiliter mat̄iam ⁊ iō eodē est d̄ra et ideo
falsū est devvociis qđ mlti moderni dicunt qđ
d̄ra t̄m̄ accipit̄ a forma ⁊ nō a mat̄ia qa diffe
rētia ista accipit̄ a mat̄ia sic a forma nā quis
aliqua d̄ra accipiat̄ a mat̄ia ⁊ aliqua a fōra
oīs t̄m̄ d̄ra quādo ponit̄ in diffinitioē assimu
latur forme qa sic forma aduenit mat̄ie ⁊ p̄
suppōit̄ eā ita oīs d̄ra aduenit generi ⁊ p̄mo
ponēdū est gen⁹ sic si corpus debeat diffiniri
corpus est suba mat̄ialis vbi primo ponitur
suba tanq̄ gen⁹ secūdo materialis tanquam
differentia Ex predictis sequit̄ qđ nulla
que est precise p̄munis rebus simplicib⁹ carē
tibus p̄positione ex materia et forma habent
differentias essentielles qa nō habet partem
quamuis possit habere multas differentias
accidentales Ex illo sequitur vltierus qđ
nulla species que est precise simpliciū est dif
finibilis diffinitione proprie dicta siue sit in
genere substantie siue in quocunq̄ alio pre
dicamento quāuis diffinitione data per ad
ditamentum talis species diffiniri posset. Et
ideo omnes auctoritates que volunt qđ omne

genus diuidit̄ per differentias qđ species ha
bet differentias constitutiuas et huiusmodi
dupliciter possunt exponi Vno modo vt lo
quāť tantum de generibus et speciebus ha
bentibus d̄ras tales vt sit sensus istius omne
genus diuiditur per d̄ras iste omne gen⁹ ha
bens d̄ras tales diuiditur per eadē. Aliter
exponi possunt vt omnes tales propositiones
auctoꝝ intelliguntur indifferēter pro differē
tia accidentali et essentiali siue pro differētia
stricte et largius dicta Vltierus sciendū
est qđ per tales propositiones differētia est qđ
abundat species a genere Differentia est con
stitutiuā speciei. Differentia diuidit genus in
diuersas species. D̄ra est illud quo differunt
singula Differentia est pars speciei et per hu
iusmodi auctores non intelligunt qđ d̄ra sit
aliquid reale in specie s̄z precise intendunt qđ
d̄ra est p̄dicabile proprium alicui quod debz
esse pars diffinitionis illius et ideo abundat
species a genere per d̄ram hoc est d̄ra ponit̄
in diffinitione speciei et nō in diffinitione ge
neri similit̄ ē p̄stitutiuā sp̄ei h̄ ē p̄plz diffiniti
ōez sp̄ei s̄it̄ d̄ra ē illd̄ qđ d̄rnt̄ singla h̄ ē d̄ra ē
p̄le p̄p̄ū vni ⁊ nō al̄ti ⁊ ē mediū p̄cludēdi vñū
negri ab alio similit̄ d̄ra ē ps̄ sp̄ei h̄ ē d̄rntia
exprimit partem illius quod significatur per
speciem vel est pars diffinitionis speciei simi
liter quādo dicit porphirius differētie interē
pte non interimūt genus non intendit nisi qđ
differētia nō predicatur de genere vniuersali
ter sumpto s̄z tantum particulariter s̄mpto

Est igitur differentia intentio quedam
anime exprimens determinatam partem rei
predicabilis in quale de eisdem de quib⁹ spe
cies cum qua conuertitur predicatur in quid
qđ autem differentia sit quedam intentio ani
me patet per hoc qđ est quoddam vniuersale
sed vniuersale sicut ostensum est prius nō est
nisi quedam intentio anime nisi forte signuz
voluntarie institutum vocetur vniuersale sed
de tali vniuersali quod est vniuersale ad pla
citum non loquor sed de illo quod ex natu
ra sua habet qđ sit vniuersale Quod au
tē sit exp̄mēs ptē rei p̄z qa optz qđ significet
aliqd̄ a pte rei ⁊ nō siḡcet totū quia tunc nul
lo modo distingueretur a specie ergo signifi
cat partem rei vel aliqd̄ extrinsecum s̄z nllm̄
extrinsecū siḡt qa tūc est p̄p̄ū v̄l accns reliq̄
ḡ qđ siḡt ptē rei illo qđ albū exp̄mit albedie
⁊ iō d̄ra est sp̄vñū p̄cretū v̄l d̄r eē p̄cretum

Prima pars

cui respōdē d3 abstractū vnū signū p̄cise pte rei ad modū quo albedo correspōdet albo et semp illud abstractū supponere debz p pte et p̄cretū p toto p̄posito ex illa pte ⁊ alia Qd autē differētia p̄dicat̄ in quale p3. q̄a per diffēntiā nō respōdēt ad q̄stionē factā per qd de ali quo sed per quale Si enī q̄ras q̄lis est hō conueniēter respōdēt rationalis vel materialis p̄dicat̄ igit̄ in quale et p̄dicatur de eisdē de quibus spēs p̄dicat̄ et ē conūtibilis cū spē Ex q̄ patet q̄ nullo cōcedēdū est q̄ aīa est dr̄ntia corporis sed aīatū similiter nec rō est differētia hoīs sed rōnale Ca. xx iiii.

Questiō dictū ē de differētia seq̄ vide re de p̄prio quod quatuor modis accipitur Vno dicitur p̄pū illud qd conuenit vni spēi vel vni generi nō tñ oporteat q̄ pueniat omnibus p̄tentis sub illa sp̄tie v̄l s̄b illo genē sicut eē ḡmaticū d̄r p̄pū hoī quia cōuenit soli hoī nō tñ puenit oī hoī. non enī oīs hō est ḡmaticus. Similit̄ moueri motu p̄gref suo d̄r p̄pū aīali quia nō puenit nisi aīali n̄ tñ p̄ueit oī aīali Secūdo d̄r p̄pū illud qd puenit oī indiuiduo alicuius spēi nō tñ soli sp̄ciei v̄l bipes ē p̄pū homini Tercio d̄r p̄pū qd cōuenit alicui v̄l sumpto nō semp s̄z aliq̄n cui libet indiuiduo cōuenit et aliq̄n non vt canescē hoī Quarto dicit̄ p̄pū illd qd cōueit alicui p̄i v̄l sumpto ⁊ nulli alii nisi illi es muni et p̄tētis sub illo ita q̄ est conuertibile cū illo necessario p̄dicabile de eodē saltē si esse existere p̄dicat̄ de illo Et p̄pū sic accep tū est vnū de quibz v̄l b3. alia aut̄ magis p̄t̄nēt sub accidente ⁊ sic risibile est p̄pū homi quia de nō potest facere existere hominē qn sit risibile ita qd nō potest ridere et i cluderēt p̄diccionē ipm posse ridere hoc enī voco risi bile et ita risibile est p̄pū homi ridēs aut nō est p̄pū homi s̄z magis accidēs et ideo illa duo p̄dicabilia risibile et ridēs nō p̄t̄nēt sub eodē p̄dicabili imo in tantū differūt qd vnū istoz affirmat̄ de aliq̄ a quo negat̄ reliq̄ Ad istū aut̄ quartū modū p̄t̄nēt ille passio nes que nō tātū pueniūt superioribz sed etiā i fe rioribz. Vnde omne p̄pū alicui est p̄pū nō tñ est cui libz p̄pū de quo est p̄dicabile suffi cit enī q̄ sit alicui p̄pū et conuertibile cuz eo Notandū est p̄mo q̄ p̄pū nō ē aliq̄ res i herens alicui rei realit̄ cui est p̄pū tūc enī non esset v̄l nec p̄tētē alicui cōi v̄l sumpto nec p̄dicat̄ de pluribz Nō solū autē intel

ligēdū ē q̄ p̄pū nō semp est inherēs illi cui est p̄pū ymo p̄pū nō semp importat rez ab solutam inherētem illi qd importat p̄ subiec tū s̄z aliq̄n ip̄rtat rē distātē a rē ip̄rtata per s̄biciū extrinsecā sibi ⁊ h̄ aliq̄n affirmatiē ⁊ ali q̄n negatiē Affirmatiē vt calefactiz creatiz ⁊ h̄mōi Vn calefactiz nō ip̄rtat rē iherētē il li qd ē calefactiz sed ip̄rtat rē que p̄duci po test ab eo et hoc loquēdo de p̄mo subiecto il lius. Similiter creatiz nō ip̄rtat rē inherētēz deo sed importat rem natā p̄duci a deo. Ne gatiē passiones imortale icorruptibile et hu iusmōi. Aliq̄n tñ important res inherētes il li qd importatur per subiectum sic huiusmōi passiones dealbabile alterabile calefactibile et huiusmōi Secūdo est notādū q̄ quelibet p̄positio affirmatiā simpliciter nō equalens negatiē in qua p̄pē p̄pū p̄dicat̄ est equalens vni de possibili quia si nō egpolleret p̄pōi de possibili illa posset per diuinā potētā eē fal sa saltē cum veritate p̄pōis in qua existē enū ciat̄ de subiecto. vnde quelibet talis est cōti gēs substantia est quāta ignis est calid⁹ et sic de aliis sed tales p̄pōnes homo ē susceptibil discipline oē corpus est mobile omnis homo est risibilis necessarie sūt sic q̄ nō p̄nt eē fal se cū veritate p̄pōis in qua enūciat̄ esse de s̄b iecto et equalēt p̄pōibus de possibili sicut ista homo est risibilis egpollent isti homo pōt ri dere et hoc forte accipiēdo subiectū in illa q̄ possibili p̄ eo q̄ est per qd vna puerilis cauil latio excludi posset Itē ex hoc p3 q̄ p̄us di ctū ē q̄ p̄pū nō ē aliq̄ res saltē iherēs illi cui ē propū quia tūc oēs tales p̄positiōes posset esse fal se cū veritate p̄pōis in qua enūciat̄ eē de subiecto quia deus pōt oēz rē creatā facē sine alia saltē p̄orē sine posteriore Breuiter igit̄ quasi replicādō dicēdū ē q̄ p̄pū s̄m q̄ hic loquimur de proprio qd est distinctū vni uersale ab aliis vniuersalibus ē quedā inten tio p̄dicabilis adequate et cōuertē bilit̄ in q̄le connotās affirmatiē v̄l negatiē aliqd extrin secū illi qd ip̄rtat p̄ subiectū nō tamē oportet q̄ illud extrinsecū semp sit aliqua res ex aīaz ex̄ns realit̄ in rez natura sed forte aliq̄n sufficit q̄ sit aliqd potētiale i rez natura pos sibile vel forte aliqua propositio existēs v̄l po tēs existē i mēte. ⁊ s̄s̄l̄ d3 dicit̄ p̄pō nabl̄ d̄ pa ne q̄ p̄t̄ p se scōo d̄ s̄bictō q̄ n̄ ē r̄s iherēs r̄i ex aīaz tūc ei nō eēt p̄blis d̄ aliq̄ nec esset vniuersalis nec posset esse p̄dicatū cōclusiōis

demonstrationis nec pncipiū demōstratiōis
quē tñ omnia competunt passioni scilicet in-
tentioni in anima Ca. xxv.

Accidēs ponit eē quintū subvniuerſa
li contentum et diffiniūt pñ sic **A**c-
cidēs est qđ adest et abest pter subiec-
ti corruptionē **A**d cuius diffinitionis eui-
dētiaz Sciendū est qđ accñs quadruplicē ac-
cipitur **V**no^o dicit accñs aliqua res inherēs
subiecto ad modū quo calor est in igne reali
et albedo in pariete ⁊ sic accipiēdo accidēs
verificat predicta diffinitio quia nullū acci-
dens est in aliq subiecto quin saltē p diuinaz
potentiam possit auferri ab illo subiecto sine
corruptione subiecti sed sic accipiēdo accidēs
p aliquo eā animā nō ponit in numero qñq
vñū **N**ā accidēs qđ est vnum quinq vniuerſa-
liū est pđicabile de pluribus quale nō est ali-
quod accidēs eā aīaz nisi forte vox vel aliud
signū volūtariē institutū **D**icitur aliter accñs
esse illud qđ potest pđicari de aliq ita qđ stā-
te veritate ppōis in qua pđicatur esse de sub-
iecto pōt illud pđicari et nō pđicari de illo. ⁊
ita generaliter accipiēdo accñs nō est incō-
ueniēs attribūē aliquod accidēs deo ymo tale
accidēs attribuit **A**nſelmus deo sicut p3. ve-
rūtñ deus nō suscipit tale accidēs in se sicut d
clarat ibidē quia accñs sic dictū nō est nisi qđ
dam pđicabile qđ pōt ptingēt pđicari de aliq
et tūc i diffione accñs nō accipit adesse ⁊ ab
esse p aduenire et recedē realiter sed p adue-
nire et recedere per pđicationē. hoc est aliqñ
pđicat et aliqñ nō pñ. **T**ercio^o dē accñs ali-
quod pđicabile qđ cōtingēt d aliquo pđicat
et pōt successiue affirmari et negari de eodē
tā per mutationē ppriā illius qđ iportat p sub-
iectū qđ p alienā et sic relatōes multe sūt acci-
dētia qđ possūt aduenire ⁊ recedē hoc ē pđica-
ri ⁊ negari p mutationē illius qđ importat p
subiectū ⁊ p mutationē altē^o **Q**uarto^o dicit
accñs aliqđ pđicabile qđ nō iportat aliquā rē
absolutā inherētē subiecto sed potest contigē-
ter pđicari de aliq sed nō nisi per mutatiōem
illius qđ importat p subiectū et sic tenētes qđ
quātitas nō sit alia res a subā et qñtitate dice-
rent qđ quantitas sit accñs quia nō potest suc-
cessiue affirmari et negari de aliq nisi p mu-
tationē saltē localē illi^o qđ importat p subiec-
tū. **V**nde dicerent qđ aliqd est maioris quā-
titatis nūc qđ pñ per hoc solū qđ partes illius
plus distāt nūc qđ pñ qđ p solum motū loca-

le contingē pōt fm eos. **V**erūtñ sciendū est
qđ qñs secūdū veritatem nullū sit accñs quin
per dinā potētā a subiecto possit auferri ip-
sa substātia manēte tñ pñs hoc negaret. vnde
dicēt qđ multa accidētia sūt in corporib^o su-
per celestib^o qđ ab eis auferri nō possēt **A**c-
cidēs dīdit in sepabile et insepabile **A**cci-
dēs sepabile ē qđ per naturā auferri pōt sine
corruptione **I**nsepabile est qđ nō pōt p na-
turā auferri qñs p potētā dinā **D**iffert tamē
accñs insepabile a ppo quia qñs accñs insepabile
nō possit auferri naturalit sine corrup-
tione illius cuius est accñs insepabile tamē
conſimile accñs pōt auferri ab aliquo subiec-
to sine illius corruptione sic qñs nigredo cor-
ui nō possit naturalit auferri sine sui corrup-
tione tamē nigredo naturalit pōt auferri a
forte sine sui corruptione. ppū autē de nullo
pōt auferri sine corruptione rei ita qđ nō plus
est insepabile ab vno qđ ab alio sine corruptio-
ne rei **R**ecapitulatio dicēdū ē qđ qđlibet v-
niuerſale est qđā intētio aīe significās plura
p quibus pōt suppoē **E**t iō vna intētio distic-
ta ab alia pđicatur de alia nō quidē p se s3 p
re quā significat et iō p tales ppōes nō deno-
tat qđ vna intētio sit alia sed denotat frequent
qđ illud qđ sigf p vna itētioēz sit illud qđ ipor-
tet per aliā **H**uiusmōi aut vñā nō sūt res extē
aīaz ppñ qđ nō sūt de eēntia rerū neq partes
rerū ad eā sed sūt quedā entia in aīa distinc-
ta int se et a rebus eā aīam qñq aliqua sūt sig-
na rerū ad eā. alia sūt signa illoz sic hoc no-
mē vle est signū oīz vñū et iō pōt pcedi qđ illd
vle qđ est pđicabile de quiq vniuerſalib^o nō
p se s3 p vniuerſalib^o ē gen^o ad vñā **E**t hec de v-
niuerſalib^o sufficiāt. qui aut noticiā de vñib^o
pleniū habē voluerit poterit legē libz por-
phirii vbi ista materia multo diffusius ptract-
taui **N**ā illa qđ hic sunt dimissa ibi poterūt in-
ueniri.

Ca. xxvi.

Quoniam logici nō solū vtūt pdictis vo-
cabul^o scde itētionis s3 etiā multi ter-
mī alii scde itētiōis ⁊ scde ipōitionis
in vñū logicorū veniūt vt studioſi p ignorātiāz
sigfōis eorū i inqſitiōēz veritatē retrudēt volo-
nūc ppēdiōse de aliquib^o eorū ad iſtructionē
simpliciū ptractare **T**erminorū aut quibus
vtūt logici quidā sūt cōes omnib^o vñib^o qđāz
sūt pprii aliquibus eorū quidā competūt aliq-
bus eorū simul acceptis. quidā competūt vni
reſpectu alterius. **T**erminū vero qui cōpetūt plu-

Primā pars

ribus simul acceptis sūt vt diffio descriptio et alia huiusmodi. Diffio aut duplici accipitur quia quedā est diffio expmēs quid rei et qdā quid noīnis Diffio expmēs quid rei duplici accipit vno modo large et sic pphēdit diffioz stricte sūptā 7 diffioez dscptāz. Alii accipit stricte et sic est sūmo ppediolus expmēs totā naturā rei nec aliquid extri. ecū rei declarās Hoc aut potest fieri dupliciter Nam qndōq in tñ sermoē ponit calus obliq expmētēs partes rei essētiales sicut si diffiniā hominez sic dicēdo homo est subā pposita ex corpore 7 anima itellectiua illi obliq corpore et ania itellectiua ptes rei essētiales expmūt et illa pōt vocari diffio naturalis Alia est diffio in qua null^o casus obliq^o ponit sed ponitur gen^o in recto et sūtr differētia v^l ponit termini ptes expmētēs ptes rei diffinite ad modū q̄ albū expmit albedinē. Et iō sic albu3 quis expmat albedinē nō tñ supponit p albediē s3 p subiecto albedinis ita differentie ille quis expmāt ptes rei nō tñ supponit p ptib^o rei s3 p̄cise p toto pposito ex illis ptib^o talis est illa diffinitio hominis anīal rōnale vel illa subā anīata sēbilis rōnalis Nam ille differentie aiatum rationale sensibile supponunt p hoīe quia hō ē aiatus sēbilis rationalis tñ iportant partem hoīs sicut abstracta eis correspōdēt a q̄ abstracta eis corrōdētia iportant partes vel partē hoīs quis nō eodē mō et ista pōt vocari methaphisicalis q̄a sic diffiniret methaphisic^o hoīez 7 preter has duas diffinitiones nulla pōt esse alia diffinitio hominis nisi forte illa cui^o qlibet pars ē i plus et totū ieq̄le ex q̄ p3 sūm eē q̄ aliq̄ dicūt q̄ hoīs qdā ē diffinitio logicalis quedā naturalis quedā methaphisicalis quia logic^o nō tractet de rebus q̄ nō sūt signa nō tractat de hoīe nec habet hoīez diffinire sed habet docere quomodo alie scie tē tantes de homine ipm diffinire habēt et ideo logicus nullā diffinitionē hoīs assignare debet nisi forte gratia expeli et tūc illa diffinitio que gratia exempli ponit debet dici eē naturalis vel methaphisicalis Et sicut vanū est dicere q̄ qdā est diffinitio hoīs logicalis quedā naturalis et quedā methaphisicalis ita vanū est dicere q̄ qdā dicūt q̄ quidā est homo naturalis qdā methaphisicalis 7 qdā logicalis ppter diuersam considerationē Nā si sic aut intelligit q̄ est alia res extra animaz 7 vera sū

stantia que est homo naturalis et alia que est homo methaphisicalis. aut intelligitur q̄ alius est conceptus vel vox aut vnus et idez erit homo naturalis et homo methaphisicalis. p̄mum dari nō potest quia quero quō illi hoīes qui sic diffiniūt se haberēt ad iuicē aut sic q̄ vnus ē pars alterius aut sic q̄ sūt quedā tota fm se tota distincta aut aliquid ē pars vtri^o q̄ et aliquid ē pars vnus et non alteri^o. p̄mū et secūdū dari nō pnt sicut euident p3. nec terciū dari pōt q̄a cū hō nō p̄pōat nisi ex materia et forma oportet q̄ materia vel forma nō esset pars alterius istorū hominū et tūc istorū alē sc3 hō naturalis vel methaphisicalis eēt materia tm̄ v^l forma tm̄ nec valet dicē q̄ aliter considerat methaphisic^o hoīez 7 aliē naturalis quia quamuis ita esset nō sequitur q̄ vnus esset naturalis 7 alius methaphisicalis sed q̄ tantum esset diuersa consideratio eiusde3 hominis sicut si fortes videat platonem clare et socrates obscure quamuis visio vni^o et alterius sint diuersae tamen plato visus non est alius et alius ita quis cōsiderat naturalis de homine et methaphisici sit alia tñ hō p̄sideratus nō est alius Sic ḡ p3 q̄ nō est alia res que sit hō naturalis 7 methaphisical. Nec pōt dici q̄ sit alius conceptus vel vox quia siue ille p̄ceptus sit diffinitio vel pars eius vel aliud p̄dicabile de homine patz q̄ quicquid dicatur nihil est ad propositum Ex quibus omnib^o constat q̄ diffinitiones possūt esse diuersae q̄ vnus diffinitum sit idem. Verumtamen licet diffinitiones sint diuersae tamen idem significant et quicquid significatur per vnā vel per partem vnus significatur per aliam vel per partem eius quamuis partes differant in modo significandi quia pars vnus est alteri^o casus a parte alterius Est autem sciendum q̄ quamuis de quocūq̄ significatiōe sumpto p̄dicatur diffinitio et diffinitum predicatur si significatiue sumptum et econuerso et quamuis propositio cathēgorica de possibili vel egualens tali et similiter ypothetica ex diffinitione et diffinito composita sit necessaria sic illa est necessaria si homo est. animal rationale est. omnis homo potest eē aiā rationale. tamen nulla propositio talis affirmatiua de i esse et mere de presenti est necessaria Vn de illa est simplici contingens homo est animal rōnale sic illa hō est subā cōpōita ex aiā

intellecta et corpore et hoc quia si nullus homo esset quilibet talis esset falsa. Vnde Aristoteles qui ponit quod tales sunt necessarie homo est animal aliter est animal ponit quod tales sunt necessarie secundum se ipsum iam dictum Ex predictis colligitur quod diffinitio non est eadem cum diffinitio quia secundum omnes diffinitio est primo meta-
 lis vocalis vel scriptus et per se non est eadem aliter cum diffinitio siue cum re nec cum vna dictioe tamen diffinitio significat idem cum diffinitio sic intelliguntur recte loquentes quando dicunt quod diffinitio et diffinitio sunt idem realiter hoc est significat idem realiter Sciendum est autem quod diffinitio sic stricte sumpta non est nisi solus substantie tamquam rei expressis per diffinitionem et ideo accipiendo diffinitio per nomen pervertibili cum diffinitione talis diffinitio non est nisi nominis et non verborum nec aliarum partium orationis Diffinitio autem exprimit quid nominis est oratio explicite declarans quicquid per vnam dictionem importat implicite sicut si quis volens alium docere quod significat hoc nomen alium dicat quod significat idem quod hec oratio aliquid habens albedinem Et ista diffinitio non solum est nomen de quibus vere affirmatur esse in re natura sed etiam aliorum de quibus talis predicatio est impossibilis et sic hoc nomen vana cum non ens infinitum impossibile chimera et huiusmodi habent diffinitiones nam istis nominibus correspondent alique orationes significantes idem quod ille dictiones Ex quo sequitur quod sic accipiendo diffinitionem aliquam predicatio diffinitionis de diffinito utroque significatiue sumpto est impossibilis sicut hec est impossibilis chimera est animal compositum ex capra et boue si eius diffinitio sit hec et hoc propter implicationem impossibilem qua scilicet implicatur aliquid compositum ex capra et boue. illa tamen propositio in qua isti termini materialiter supponunt scilicet chimera est aliquid propositum ex capra et boue vana est et illa proloquentes intelligunt per aliam Nam frequenter vna dictio ponitur pro alia. Verumtamen propositio conditionalis ex tali diffinitione et diffinito proposita vera est ut si chimera est aliquid compositum ex boue capra et leone et econuerso Vnde non solum nomina possunt diffiniri tali diffinitione sed et omnes partes orationis et tunc non debent predicari diffinitiones de diffinitis mediante hoc verbo est utroque significatiue sumpto scilicet mediante illo toto idem significant vel aliquo tali ipsis materi-
 aliter sumptis

Capitulum xxvii.

Descriptio est sermo compendiosus compositus ex accidentibus et pro-

priis Vnde dicit Damascenus in logica sua capitulo nono descriptio ex accidentibus composita est propria et accidentibus Verbi gratia si homo sic describatur homo est recte ambulans latius habens ungues hec omnia accidentia sunt propter quod et descriptio dicitur obiecti secundum Damascenum Ex verbis huius auctoris patet quod in descriptione nihil debet poni quod predicatur in quid vel per se primo modo de obiecto et in hoc differt descriptio a diffinitione

Secundo patet quod accipiens non solum accipitur pro re aliqua inherente alteri sed etiam pro predicabili contingenter de aliquo sicut dictum est prius quia secundum predictum doctorem descriptio componitur ex accidentibus subiecti et obiecto non componitur nisi ex predicabilibus subiecti oportet ergo illa predicabilia de subiecto accidentia esse que non possunt esse nisi conceptus voces vel scripta Tercio patet quod non semper descriptio et descriptum sunt conuertibilia quia cum accidentia contingenter predicentur de aliquo non conuertibiliter potest descriptum predicari de aliquo quauis descriptio non predicetur de eodem tamen hoc non contingit nisi propter imperfectionem eius de quo predicatur descriptum. Vnde potest homo sic describi homo est bipes duas habens manus addendo aliqua alia que non possunt competere nisi homini quo facto illa descriptio potest negari ab aliquo carente manibus de quo tamen predicatur descriptum scilicet hoc est quia illud indiuiduum non est perfectum. Verumtamen potest dici quod descriptio potest dupliciter accipi scilicet large et sic loquitur ille doctor de descriptione. vel stricte et sic non componitur ex accidentibus scilicet ex propriis et sic semper conuertuntur descriptio et descriptum

Capitulum xxviii.

Descriptiua autem diffinitio est mixta ex substantialibus et accidentalibus. Verbi gratia homo est animal rationale mortale recte ambulans latius habens ungues secundum Damascenum ubi prius Ex quo patet quod aliquis sermo precise componitur ex predicabilibus per se primo modo et ille est diffinitio Alius est sermo qui propositus ex illis qui non predicatur per se primo et ille aliquando vocatur de

Prima pars

scriptio aliquis cōponit ex utrisq; et illa est de scriptiua diffinitio quia tamē oīs diffinitio et oīs descriptiua diffio et oīs descriptio est fmo iō nulla talis est realit̄ eadē cum altera quis significēt idem Capitulū xxxix

Quia ostēdū est quid est diffinitio qd descriptio vidēdū est quid est diffinitio et qd descriptū Sciēdū est autez qd diffinitū dupliciter accipitur Vno mō p illo cuius partes vel eēntia p diffinitionē expm̄it̄ et sic diffio est iparū rerū singulariū sicut illa diffinitio animal rationale est diffinitio omniū hoīz quia oīs hoīz eēntia p illā diffinitionē iportat. vnde p illā diffinitioē nullius rei eēntia importat nisi hoīs particularis quia nulla res est que sit aīal rōnale nisi ille homo vel ille et sic de singul̄ Et illo accipiēdo diffinitū cōcedēdū est qd subā particularis diffinitif. Alio accipit̄ diffinitū p aliquo cōuertibili cum diffinitioē de quo diffio adēq̄te p̄dicat̄ et sic diffitū ē vna dictio p̄uertibil̄ cū diffinitione signis illud idē p̄cise qd s̄ḡt diffio et illo nō diffit̄ singularē sed precise spēs quia sola spēs est p̄uertibilis cū diffinitione et nō singularē. Et p istā distictionē de diffitō possunt glosari mltē auctoritates Añ. et p̄mēta toñ quarū aliq̄ dicūt qd diffiones sūt singulariū et aliq̄ qd nō sūt nisi spēs. Et sic dēz est de diffitō ita dici dēt de descripto quod pōt accipi p dictioē de qua p̄dicat̄ nō p se sed p revel pōt accipi p re iportata p illud nomē vel descriptioē Capitulū xxx

Dico de tm̄is q nō p̄petunt alicui vni uersali cuiusmōi sūt diffio descriptio et huiusmōi quia nulluz vniuersale ē diffio vel descriptio sed quelibet diffio vel descriptio ex plib⁹ vlib⁹ ē p̄pōita. dicēdū ē nūc de termis p̄ueniētib⁹ oīb⁹ vlib⁹ cui⁹ mōi sūt subiectū p̄tū et h⁹ mōi Et p̄mo de subiecto ē sciendū qd fm̄ damascenū i logica sua capitulo iiii^o subiectū duplicit̄ accipit̄ k̄ idē ad exñtiā k̄ aut̄ ad p̄dicatioēz Ad exñtiā sic subā sb̄icif̄ accidētib⁹ in ipa eni h̄nt̄ eē et ex ipaz nō subsistūt. ad p̄tionē aut̄ sb̄iectū ē de q̄ aliqd p̄dicat̄. Ex q̄ colligi pōt qd subiectū aliqñ dicif̄ aliqd qd realit̄ subsistit alteri rei inherēti sibi et adueiēti realit̄ et sic subiectuz accipit̄ duplicit̄. stricte et sic subiectū ē respectu accidētū ei realit̄ ihēntiū sine qb⁹ pōt subsistē. large autez d̄r oīs res q̄ altēi substat siue illa cui substat sit accidēs inherens realit̄ siue sit for-

ma sb̄stātialis rē iformās cui adhēt et sic materia ē subiectū respectu formarum subaliū

Aliē aut̄ d̄r subiectū p p̄tionē qd est pars p̄pōis p̄cedēs copulā de q̄ aliqd p̄t̄ sic i hac p̄pōe hō ē aīal hō est subiectū quia de hōie p̄t̄ aīal Et subiectū sic acceptū pōt multipliciter accipi Primo large d̄r subiectū omne illd̄ qd pōt in q̄cūq; p̄pōe verā vel falsa subici et sic q̄libet vlt̄ respectu alterius pōt dici subiectū sic omne aīal est asinus oīs asinus est cignus

Secundo stricte et sic dicitur subiectum qd subicitur alteri in p̄dicatioē directā et sic hō ē subiectū resp̄cū aīal et nō eōp̄so Tercio stricte p̄ illo qd est subiectū in cōclusioē demōstrata q̄ scitur vel ē nata sciri et sic accipiēdo subiectū q̄t sūt p̄clōēs h̄ntes distincta subiecta tot sūt subiecta in illa sciētia aggregata et sic i logica multa sūt subiecta et in methaphisica et in naturali phiā Aliter accipit̄ subiectuz stricte p̄ aliquo p̄mo p̄mitate aliq̄ inter talia subiecta et sic aliquādo vocatur sb̄iectū qd inter illa ē perfectius aliquādo vero quod est cōmune omnib⁹ aliis p̄ p̄dicatioē et ita de aliis p̄mitatibus et hoc solet vocari sb̄iectū attributionis Ca. xxxi.

Sicut subiectū d̄r illa pars p̄pōis que p̄cedit copulam ita illa pars q̄ sequitur d̄r p̄dicatū. Volūt tñ aliqui dicē qd p̄dicatū est copula cū illo quod sequit̄ copulā q̄licūq; tñ sit quia hoc dependz ex sumptione vocabuli qd ē ad placitū iō p̄transeo.

Predicatū tamē multiplici d̄r Primo oē illud qd est alteri extremū p̄pōis et non est subiectū et sic q̄libet tm̄⁹ potest eē p̄dicatū qui pōt p̄dicari in p̄pōe vera vel falsa Secundo mō accipit̄ p̄dicatū p̄ illo quod p̄dicat̄ in p̄pōe vera in q̄ est directā p̄dicatio et sic animal est p̄dicatū respectu hoīs et nō respectu lapidis Tercio d̄r p̄dicatū illd̄ qd p̄dicat̄ de aliq̄ subiecto p̄dicatioē directā de quo subiecto pōt eē sciētia p̄p̄e dicta et sic philosophus accipit̄ p̄dicatū p̄mo thopicorūz vbi distinguit quatuor p̄dicata scz genus diffionez p̄p̄ū et accēs Et sub genē p̄phēdit̄ dr̄ntiā vbi nō enūmēat̄ spēs qā quis spēs p̄dicet̄ b̄ idiui duo qā tñ ididua n̄ p̄nt̄ eē sb̄iecta i p̄pōib⁹ scitis scia p̄p̄e d̄ca iō it̄ alia p̄ta n̄ enūmēat̄ spēs Copla aut̄ vocat̄ vbi copulās p̄tū cū sb̄iecto

It̄ aut̄ p̄dicatū p̄dicat̄ de subiecto iō p̄tū dici⁹ eē in subiecto cōueiē sb̄iecto et iherē sb̄iecto et h⁹ mōi

que nō sūt itelligēda ac si p̄tū realiter inhere-
ret subiecto illo mō quo albedo inhēt parie-
ti sed oīa talia significāt idē q̄ p̄ri nec aliter
accipiēda sūt nisi pro p̄ri. Et illo^o accidentia
omnia q̄ dicunt̄ eē in nouē p̄nt̄ p̄nt̄ dici in s̄b
stantia sicut in subiecto nō quidē p̄ realē ihe-
rētā fm̄ opinionē multorū sed p̄ p̄dicationē
verā sic enī quātitas ē accidēs fm̄ opinionē
aristo. et est in subā nō q̄ realit̄ inhereat sub
stātīe s̄z quia p̄tingēt p̄t̄ de subā ita q̄ substā
tia p̄manēte hec est vera scdm̄ aliquos subā ē
q̄titas et eadē p̄manente poterit esse flā. S̄i s̄
t̄līa vocabula aduenire accidē recedere ad ef-
fe abesse frēq̄ter p̄ p̄ri accipiūt. Sic ei dicit ve-
nerabil̄ anselm⁹ monologium capitulo p̄mo^o.
Oīz quippe que accidētalit̄ dicūt q̄daz nō nisi
cū aliq̄uariatōe adeē vel abesse posse intelli-
guēt vt om̄s colores alia nullā tāq̄ accedendo
et recedēdo mutatōnē circa id de q̄ dicuntur
efficere noscūt vt q̄dā relatōnes vbi anselm⁹
accipit adesse ⁊ abesse accedere recedere pro
p̄dicari sicut etiam apud logicos p̄ticipat̄ ac-
cipitur p̄ subici

Capitulū xxxiiii.

Significare multipliciter accipit̄ apud logi-
cos nā vno^o d̄r signū aliqd̄ significare
q̄n supponit̄ vel natum ē p̄ aliq̄ supponere ita
sc̄z q̄ de p̄noīe demonstrāte illud mediante s̄
v̄bo est idē nomē p̄t̄ ⁊ sic albū significat fortē
hec enīz vera est ille est albus demonstrando
fortē sic etiā roāle s̄ḡt̄ hoīez nā hec est vera
ille ē roālis demonstrādo hoīez ⁊ sic de multi-
aliis p̄creē. Aliē accipit̄ s̄ḡre q̄n illud signū
in aliq̄ ppōe de p̄teritō vel p̄nti vel futuro vel
ī alia ppōe vera de mō p̄t̄ p̄ illo supponere et
sic albū nō tm̄ s̄ḡt̄ illud quod est albū nūc s̄z
etiā illud quod p̄t̄ eē albū nam in illa ppōsi-
tōe albū p̄t̄ currere accipiēdo subiectū p̄ eo
quod p̄t̄ eē subiectū supponit̄ p̄ hiis q̄ possūt
alba esse accipiēdo s̄ḡre p̄mo^o et signū sibi
corrēndens p̄ solā mutatoēz rei frēq̄ter vox et
etiā p̄cept⁹ cadunt a suo s̄ḡto s̄z ē aliquando
cessant aliqd̄ s̄ḡre quod p̄ri⁹ s̄ḡbant s̄z sc̄dō^o
accipiēdo s̄ḡre et signū sibi corrēndēs vox vel
p̄ceptus p̄ solā mutatōnē rei extra nō cadit
a suo s̄ḡto. Aliiter accipit̄ s̄ḡre q̄n sc̄z illud
d̄r significari a quo illa vox iponit̄ vel p̄mo^o
significat̄ p̄ p̄ceptū p̄ncipalē v̄l vocez p̄ncipa-
lē ⁊ sic dicit̄ q̄ albū s̄ḡt̄ albedinē q̄a albedo
significat̄ albedinem p̄ q̄ tm̄ nō suppoit̄ hoc si-
gnum album sic etiam rationale si sit differē-
tīa hoīs s̄ḡt̄ aīaz itellectīaz hoīs. Quarto^o

accipit̄ s̄ḡre p̄ssime q̄n sc̄z aliq̄ signū qd̄ na-
tū est esse pars ppōnis vel natū est eē oīo vel
ppō aliqd̄ importat̄ siue p̄ncipalit̄ siue secun-
dario siue in recto siue in obliquo siue dat in-
telligē illō v̄l quocūq̄ mō significet̄ illud siue
affirmatīe siue negatīe quō hoc nomē cecus
significat̄ visū quia negatīe ⁊ hoc nomē nihil
siue nō aliquid s̄ḡt̄ aliqd̄ negatīe de quo mō
significādi loq̄t̄ anselmus de casu dyaboli Si
gnificare igitur fm̄ aliquā sui significatōnez
cōpetit̄ v̄l cui libet. V̄le enī fm̄ damascenuz
in logica sua ca^o q̄dragesimō octauo ē qd̄ m̄
ta s̄ḡt̄ vt hoc nomē aīal. oē enī v̄le vel s̄ḡt̄ plu-
ra p̄mo^o vel secūdo^o q̄a omne v̄le p̄dicatur
p̄ pluribus vel in ppōe de inē de p̄nti de p̄teri-
to vel de futuro vel de mō. Ex q̄ p̄z q̄ errāt
illi q̄ dicunt q̄ hec vox homo nō s̄ḡt̄ oēs ho-
mines cū enī hoc v̄le hō fm̄ p̄fatū doctorē si-
nificat̄ plura ⁊ nō significat̄ plures res que n̄
sūt hoies opozt̄ q̄ significet̄ plures hoies ⁊ nō
plus v̄nū q̄ aliū significat̄ igit̄ oēs hoies s̄z v̄nī
uersale qd̄ ē gen⁹ vel spēs quod p̄dicatur de p̄
nomine demonstrante rem quā significat̄ / sig-
nificat̄ plura p̄mo^o v̄l secūdo^o accipiēdo signi-
ficare. Alia v̄o v̄niūsalia s̄ḡnt̄ plura 3° v̄l q̄r-
to^o accipiēdo significare quia talia s̄ḡnt̄ ali-
quid in recto ⁊ aliquid in obliq̄ sicut p̄z de ra-
tioālī risibili albo et de p̄similib⁹ Ca. xxxiiii

In autēz solū v̄le s̄ḡt̄ plura sed etiā
diuidit̄ in plura. Sed sciendūz est
q̄ diuidi multipliciter accipit̄. Aliquid enim
dicitur diuidi q̄n alicuius toti⁹ per realez sec-
tōnez vna ps̄ sepa^t ab alia sicut carpentator
diuidit̄ lignū. Aliē accipit̄ diuidi q̄n scilic̄z
sub aliquo vno cuiusvna pars ab alia nō sep-
atur sumū^t plura sicut si dīdā hāc vocē canis
in sua s̄ḡta sic dicēdo canis aliud aīal lātra-
bile aliud fidus celeste ⁊c̄ hic nō separat̄ vna
partē istius vocis canis ab alia sed plura sur-
mū^t atq̄ illa est coīs et sic loquūt̄ logici ⁊ di-
uidere. Sūt autem fm̄ damascenū in logi-
ca sua ca^o duodecimo octo mōi diuidēdi v̄le sc̄z
vt genus in spēs vel dr̄ntias vt animal diuidi-
tur in rōnale et irrōnale vel vt species in īdi-
dua vt hō in petrū et iohannē et huiusmōi v̄l
vt totū diditur in suas partes. Et hoc duplici-
ter. vel in similes vt sūt ille q̄ suscipiūt nomē ⁊
diffinitionem tocius vt cū diuidimus carnez
in multas partes carnis vnaqueq̄ ei pars di-
citur caro et diffinitionē carnis suscipit. vel ī
dissimiles vt cum diuidimus sortem ī capit

Prima pars

manum et huiusmodi nec enim caput nec manus suscipit diffinitionem vel nomen sortis. Quartus modus est ut equoca vox diuiditur in sua signata. Quintus modus est quod subiectum siue subiectum diuiditur in accidentia ut cum dicitur hominem quidam albi quidam nigri. Sextus est quod accens diuiditur in subiecta ut cum dicimus alborum hec quidem animata hec vero inanimata. Septimus est ut accidens in accidentia ut cum dicitur alborum aliud sic cum aliud humidum. Octavus modus cum fit diffusio ab uno ad unum ut a medicina medicinali. Est autem ad utendum quod licet in predictis modis didendi accipitur unum ab alio sine reali diuisione et reali separatione unum parte ab alia in aliquibus tamen illa quod diuiditur importat aliquid quod realiter potest didi in illa quod importat per diuidentia scilicet in tertio et quarto modis in aliis autem modis non sic. Est autem ad utendum quod quod diditur subiectum in accidentia vel euerse vel accens in accidentia accipitur ibi si nomen accens per possibile contingit de illo quod importat per subiectum permanente in rerum natura. Et ita patet quod frequenter accipit accens non per aliquam re accidentali scilicet in herente substantie sed per aliquam contingit possibile de substantia. Si enim dicitur doctor accepit accens per re inherente alteri debuisset dixisse quod homo didit in albedine et nigredine et non in homines albos et nigros et si debuisse dixisse de aliis

Capitulum xxxv

Quotum multipliciter dicitur. Vno dicitur totum aliquid quod plectens plures partes sine quibus in rerum natura esse non potest sic impossibile est quod homo sit in rerum natura sine anima rationali. Sic in possibile est quod animal sit qui sit materia que forma et impossibile est quod lignum sit qui forma eius sit et sic sepe pars est de eentia totius et non euerse

Alii accipit totum per aliquam ad multa et sic dicitur totum respectu specierum et species respectu individuum et tunc totum idem est quod cōe et sic logici prout totum. Et quod modis dicitur totum totum modis dicitur proportio nabiliter pars. unum quedam est pars de eentia totius. quedam vero pars non propter aliud dicitur pars nisi quod minus pars que illud cuius dicitur pars et illa vocat pars subiecta que non plus est de eentia totius que euerse et sic illa pars potest esse sine toto ita euerse pars potest esse sine toto. et quis aliis modis posset accipi totum et pars tamen isti modi ad partes sufficiant

Capitulum xxxvi.

Quod predicta dicendum est de oppositis. Et sciendum est quod hoc nomen opposita significat tam res extra animam quam in

anima que signa rerum sed omnes res extra animam que non sunt signa si sunt opposite non opponunt nisi prius scilicet una opinionem relatione opponunt aliquid. Hoc patet nam omnes res que sunt opposite vel sunt res absolute et tunc inter eas non potest esse nisi oppositio priora tamen si cut inductione patet vel sunt res relatione et tunc non potest esse oppositio nisi prius relatione. Una est absoluta et alia relatione et sic non opponunt. Unum quod aliquid sic se habent quod possunt se succedere in eodem subiecto sed non si est in eo si sunt forme absolute sunt prius tamen sicut dicitur inferius in tali priora sunt gradus. Sed si loquimur de oppositio que est inter signa rerum et modi sunt conceptus vocis et scripture sic secundum peripateticos si nomen opposita dicitur tamen de complexis que incomplexis. Complexorum autem oppositorum potest esse complexus modus assignari. Quod enim opponunt contradictorie quando scilicet propositiones aliquid habent idem subiectum et idem preteritum et una est affirmativa et alia negativa sed hoc non sufficit sed oportet quod una sit vniuersalis et alia particularis vel indiffinita vel utraque sit singularis. Verbi gratia illi opponuntur contradictorie omnis homo est animal aliquid homo non est animal similiter ille omnis homo est animal homo non est animal et hoc quia indiffinita quando subiectum sumitur significatiue semper conuertitur cum particulari. Et ideo vniuersalis contradictoria tam particulari que indiffinita. Similiter ille contradicunt nullus homo est animal et aliquid homo est animal siue homo est animal et iste etiam contradicunt sortes est animal fortes non est animal. Alique etiam propositiones opponuntur contrarie scilicet vniuersalis affirmatiua et vniuersalis negatiua et hoc esse quando subiecta sumuntur significatiue aliter non oportet sicut ille non opponunt prius omnis homo est terminus communis signo vniuersali determinatus nullus homo est terminus communis signo vniuersali determinatus. Tercii modi oppositionis non habemus nomen impositum. Est autem tercius modus quando aliquae propositiones non sunt contradictorie neque contrarie sed inferunt propositiones contradictorias vel una infert contradictoriam alterius et propter hoc nullo modo possunt simul esse vere sicut ille propositiones opponuntur nullum animal currit aliquid homo currit non contrarie neque contradictorie quia non habent idem subiectum sed opponuntur quia illa aliquid homo currit infert predictorum illi nullum animal currit quia sequitur aliquid homo currit ergo aliquid animal

currit Ex pdictis p3 q ppoes subcontrarie et subaltne nō opponūf quia pnt simul eē ve re Oppositorū aut incōplexorū qtuor modi ponūf quia quedā icōplexa sūt contraria scilicet illa q signū quicqd significāt positie affirmatie et nō negatie et hī qa in diffitione exp̄ mēte quid noīs eorū nulla nega^o nec aliqd e gualēs negatiōi dēt apponi et sil cū hī nō pnt verificari de eodē p eodē sil s3 successiue vel signū res q pnt successiue inesse nō simul quif illi tmi nō pnt verificari de eodē nec sil nec successiue Exēplū pmi sic de albo r nig^o qa isti tmi nihil signū negatie et tñ isti tmi signū sūp tī nō possūt verificari d eodē p eod sil hīz bñ successiue. verūtñ sic dicef inferius in illo modo sūt gradus. Exēplū scdi de albedie r nigredine qa isti tmi signū res q pnt successiue eiō iēē q tñ nec sil nec successiue pnt verificari de eodē p eodē. Et in isto modo sūt gradus sic ī pori Quēd aut icōplexa sūt oppoita vt hit^o et puatio et sūt illa q r vñū signū qcqd signū positie alterū vero signū aliqd positie et illud idē qō suū oppositū signū affirmatie ipm signū negatie Qō patē pōt ex diffitiōe exp̄ mēte quid n oīs istius qa in diffitiōe ei^o nega^o pcedit hitū oppositū sibi sic se hnt visus r cecitas. nā vis^o qcqd signū affirmatie signū qa ī diffitiōe exp̄ mēte quid noīs ei^o nulla nega^o dēt pōi sed cecitas vel cecus sciat aliqd affirmatie et aliqd negatie qa si cecus diffiat/ diffief sic Cecus ē ille q nō habet visū et q natus est habē vbi aliqd pponit negatiōi qō ē signū illi^o qō iportat affirmatiue per cecū Et aliud seqf negatioēz et ē signū illius qd iportat p cecū negatie. Si aut illō idē p seqntē pticulā dicat iportari affirmatie nō curo sufficit q negatie importet nec est incōueniēs idē per idē importari affirmatie r negatie sicut dēz ē pus q idē p idē pōt signū in recto et ī obliq. Ista aut q dico sc3 signū affirmatie et negatie insinuat Anselm^o de cāu dy aboli ca^o vndecio vbi sic dicit. Cōstat qm hec vox sc3 nihil nllatē dēt ab eo q dico n aliqd Nihil q h apti^o q q hec vox sc3 nō aliqd oēz rē penitus et oē qd ē aliqd in intellectu rmo uēdo nec non r omne qd est in sensu remouēdo sua significatione cōstituit sed qm remotio alicuius rei significari nullaten^o pōt sine significatione illius cuius significat remotio Nplus enī intelligit quid signū nō hō nisi intelligēdo quid sit homo ideo necesse ē q hec vox nō aliqd destruendo id qō ē aliqd significz ali

quid et seqf signū aliqd remouēdo et nō signū aliqd cōstituēdo Et seqf Hoc itaq mō malum nihil eē dico et malū nomē esse signū r si sic aliqd significat pimēdovt nullius rei sit cōstitutim. Ex hīs vbi r aliis plurib^o q idē scribit Anselm^o euidēt habet q aliqd incōplexū ali quid signū remouēdo pimē^o negādo r aliqd incōplexū aliqd signū affirmādo r pstitue^o Ex quo seqf q puatio nō ē aliquid in re eā aiaz distinctū qcuq mō a quocūq positio sicut cecitas nō est a pte rei ī oculo dicēte Anselmo vbi pus multa dicūf fm formā que nō fm rē vt timē fm vocis formā dī actim cū sit passivū fm rē ita quoq cecitas aliquid dicitur fm formā loqndi cū nō sit aliqd fm rē sicut enī dicim^o de aliquo qui habet visū visus est in eo ita dicimus qui habet cecitatē cecitas ē in eo cū hoc nō sit aliquid s3 potius nō aliquid. Et hanc habere nō est habē aliquid ymo carē eo qd est aliquid Cecitas enī nō est aliud q nō visus vel absētiavisus vbi visus dēt eē. Nō visus vero vlt absētiavisus nō magis ē aliqd vbi debet esse visus q vbi nō dēt eē visus. mō nō vis^o vel absētiavisus in lapide vbi visus nō debz eē nō est aliquid in lapide. Ex hac auctoritate patet q cecitas nō est aliquid apte rei existēs in oculo et per pns nullibi est apte rei. r ideo illa q sūt eā aiaz nō opponūf puatie sed signa rēz quorū vñū significat aliquid affirmatie et aliud idē negatie opponūf puatiue.

Relatiue aut opponūf noia relatiua q non pnt de eodm respectu eiufdē verificari et hoc verum est siue res eā aiaz aliqd opponūf relatiue siue nō. Nec ppter hoc q dico noia relatiua nego relationē eā animā qa relatiōz pōt dici tam de noie rei q de re. Qd enī sint aliq noia relatiua patet p gramaticos qui ponūt nomē relatiōz esse vñā spēz noīs Incōplexa aut pdictoria sūt illa quorū vñū signū aliquid vlt aliq affirmatie r aliud p̄cise illud vlt illa negatie nihil affirmatie significādo finite et detia te sic hō signū omēs hoies affirmatie r non hō signū eodē hoies negatie nihil detmiate r finite affirmatie signūdo qō addo p̄t cauillationē q possz fieri dicēdo q nō hō signū asinū ex q supponit p asino sic dicēdo asin^o est nō hō Et ē sciēdū q qōlibet istorū oppositorū est vere ī se quoddā ens positim et absolutū r de qōlibet istorū pro se sūpto verificat ens reale. vñ si in illa nō ens est ens subiectū supponat p se vera est quia illud subiectū vere est ens cū sit s3

Prima pars

iectum et pars ppōnis nulla autē ppō est cōposita ex nō entibus Et si pteruiatur q̄ tunc vnū oppositū pdicare de reliquo Dicēdū est q̄ non est inueniēs vnūz oppositorū pdicari de reliquo nō siq̄ue s̄z simplē siue materialit̄ sup̄to sic enim tales sūt vere nō d̄cio est d̄cio non incomplexum est incomplexum nō pars est pars et sic de mltis aliis sic hec est vera q̄n p̄ferē nō vox est vox si subctm sup̄pōat pro se nā certū ē q̄ hec vox quā p̄fero non vox. est vox Et ista de oppositis sufficiat. quia mltā hic omīssa sup̄ libro p̄ntorū exposui.

Capitulū xxxvii.

Estat nūc devnocabulo quo lo-gici tractādo de demōstratione frequēter vtunt̄ differere sc̄z de hoc vocabulo passio Et est sciendū q̄ quis mltipli-cif accipi possit sic dixi supra tamē fm̄ q̄ lo-gici loquūt̄ de passione Sciendū est q̄ passio non est aliqua res ex animā inherens alicui cuius dicit̄ passio s̄z passio est q̄ddā predica-bile mētale vocale vel scriptū pdicabile per se secūdo de subiecto cuius d̄ esse passio quis stricte et p̄p̄e loquēdo passio nō sit nisi tale p̄dicabile mētale et non vocale neq̄ scriptū secū-dario tamē et i p̄p̄e vox vel scriptura pōt dici passio eo quo dicim̄ q̄ in illa ppōne plata oīs hō est risibilis pdicat̄ passio de suo subctō q̄ aut. passio nō sit res ex animā que nō est signū pdicabile p̄z qa fm̄ phos passio pdicat̄ per se secūdo de subctō suo sed solus p̄cept̄ vel vox vel scriptū pdicat̄ quia ppō ex talib̄ p̄ponit̄ et non ex rebus extra animā distinct̄ ab hiis ergo res ex animā non est passio Itē fm̄ phm̄ omnis passio est alicuius vltis s̄z nlla res extra animā est passio alicui vlti inherens igit̄ r̄c. Itē entis sūt passiones s̄z ille nō inhe- rent illi p̄mū vt māifestū est ḡ r̄c. Itē de deo p̄nt̄ passiones p̄p̄e sibi s̄z deo non inherēt ali- que aliē res ḡ passio nō est talis res inherēs suo subiecto Dicendū est ergo q̄ passio nō est nisi q̄ddā pdicabile secūdo dicendi per se de suo subctō et ideo passio pōt esse pars ppōis et per p̄sequēs talis passio nō est res ex animā inherens suo subctō Ex quo sequit̄ q̄ non est ip̄ossibile subctm eē in rerū natura sine sua passione Nec est ip̄ossibile passionē eē in re-rū natura sine suo subctō et iō quādo dicunt actores q̄ subctm nō pōt eē sine sua passione exponēdū est q̄ nihil aliū itēdunt nisi q̄ pas-sio nō pōt vere per ppōne negatiuā amoueri

a suo subctō maxime si esse existere pdicat̄ de illo subctō. Vnde illa ppō est ip̄ossibilis deus nō est creatiuus Est aut̄ sciēdū q̄ passio sēp sup̄pōit pro illo eodē pro quo subctm sup-ponit quis aliquid aliud ab illo significet ali-quo sc̄z in recto vel in obliquo affirmatiue vel negatiue Vñ etiā quedā passiōes vocāt̄ posi-tiue et quedā negatiue Ex predictis pōt patē quō vnūz est passio ent̄ et distinguit̄ ab illo en-te cuius est passio sc̄z a cōi p̄ceptu entis et tñ s̄z idē q̄ p̄ceptus lic̄z alio sic p̄z per diffini-tionē exp̄mētē quid nominis Vñ ḡnāliter verū ē q̄ sbctū et sua passio nō sūt idē realit̄ q̄s supponāt pro eodē et q̄s pdicatio vni⁹ de alio sit necessaria: Capitulū xxxviii.

Dcto de terminis quibusdā secūde intentionis et etiam de quibusdā se-cūde ipōnis videndū est de termi-nis prime intentionis: Primo tamē dicēdū est de quibus p̄mūib̄ oib̄ siue sint res que nō sūt signa siue sint res que sūt signa cuiusmōi sūt ens et vnū Circa ens primo sciendū est q̄ ens dupl̄r accipit̄. Vno accipit̄ hoc nomen ens fm̄ q̄ sibi correspondet vnus p̄ceptus cōis oib̄ rebus p̄bilis de oib̄ in quid primo quo trāscendēs pōt p̄ri in quid q̄ eni sit vnus p̄-ceptus p̄mūis p̄bilis de oib̄ rebus ex hoc p̄sua-deri pōt quia si nō sit aliq̄s talis p̄ceptus cōis ḡ diuersis reb̄ sunt diuersi p̄cept̄ cōes qui s̄t a et b s̄z oīdo q̄ est aliquis p̄cept̄ cōior tā a q̄ b p̄bilis de vtroq̄ et de q̄cūq̄ pōt predicari qui libz illorū verbi gr̄a de c qa sic possūt forma-ri tales ppōnes vocales c est b c ē a c ē aliq̄ ita in mēte possūt tres ppōnes formari quarū due sint dubie et tertia sit scita Nā possibile ē q̄ aliquis dubitet vtrāq̄ istarū c ē a c ē b et tñ sciat illam c est aliq̄d quo dato arguo sic due illarū ppōnū sūt dubie et vna est scita et ille tres hnt̄ idē subctm ḡ hnt̄ distincta p̄ta qa si nō eadē ppō eēt scita et dubia ex quo due sunt dubie si sunt distincta p̄ta ḡ aliq̄ p̄tum est in illa c ē aliq̄d q̄ nō est p̄tum in aliqua illarū c est a c est b et per p̄ns est distinctū ab illis sed manifestum est q̄ illud predicatum non est minus cōmūe nec etiā p̄uertibile cū aliquo il-lorū ergo est cōmūe quā aliq̄d illorū q̄ est p̄positū sc̄z q̄d aliquis p̄ceptus mētis alius ab istis inferioribus est p̄munis cui libz enti quod concedendum est. Nam de omni ente vel de pronomine demonstrante q̄cūq̄ ens potest idem p̄cept̄ vere predicari sicut eadez

vox vere potest de quolibet predicari Tamē non obstante q̄ sic sit vnus p̄ceptus cōis om̄i enti tamen hoc nomen ens est equiuocū quia non p̄dicatur de omnibus sibi subicribilibus quādo significatiue sumitur secundū vnū p̄ceptum sed sibi diuersi conceptus correspondent sicut super porphiriū declarauit: **V**

Iterius sciendum est q̄ secundū philosophū quinto methaphisī. Ens diuiditur quia hoc quidem est secundum accidens illud vero secundum se. que diuisio non est intelligenda q̄ aliquid ens sit per se et aliud secundū accidens sed ostendit ibi diuersum modū predicandi vnus de alio mediāte hoc verbo est q̄ fati patet per verba philosophi quia dicit q̄ dicim⁹ q̄ musicum s̄m accidens est iustum ⁊ musicū s̄m accidens est homo et similit̄ musicum dicimus s̄m accidēs edificare. Ex quo patet q̄ non loquitur nisi de diuerso modo p̄dicandi vnus de reliquo ita q̄ aliquid dicitur de aliquo per se: aliquid vero dicitur de aliquo per accidens. q̄ enim aliqua res sit ens per se et alia per accidens patet quia nulla res est quin sit substantia vel accidens sed tam substantia quam accidens est ens p̄ se ergo et cetera. Similiter philosoph⁹ diuidit ens septimo methaphisice in ens in potentia et ens in actu. quod non est intelligendum q̄ aliquid q̄ non est in rerum natura sed potest esse sit vere ens et aliquid q̄ est in rerum natura sit etiam ens sed intelligendum est q̄ hoc nomen ens predicatur de aliquo mediāte hoc verbo est mere de presenti non equiualentī propositioni de possibili dicendo sic fortes est ens/ albedo est ens/ de aliquo autem in propositioni de possibili vel equiualentī p̄positioni de possibili sic dicendo antechristus potest esse siue antechristus est ens in potentia et sic de aliis vnde vult ibidem q̄ est aliquid potentia et actu sicut sciens et quiescēs et tamen nihil est sciens vel quiescens nisi actualiter sciens vel quiescens. De aliis diuisiōibus entis patebit. Et ista causa breuitatis sufficiant.

V Num autem est passio entis quae est predicabilis de ente per se secundo modo et hoc quia significat aliquid quod non eodem modo significatur per ens quāuis alio modo significatur per ens. Nam ens quicquid significat positīue et affirmatiue significat vnum non significat quodlibet significatum per ens tam positīue et affirmatiue quam negatiue et remotiue quod patet per diffinitionem exprimentem quid nominis ipsius. Vnum tamen multipliciter dicitur quia secundum philosophum quinto methaphisice vnum dicitur aliud secundum accidens/ aliud secundum se. Quod sic est intelligendum q̄ hoc nomen de aliquibus predicatur per accidens ita q̄ illa propositio est per accidens sicut ista est per accidens choriscus et musicus sunt vnum. similiter ista est per accidens iustus et musicus s̄ vnum et cum hoc stat q̄ tales sunt vere choriscus et musicus sunt per se vnum/ musicus et iustus sunt per se vnum. et si inueniantur in auctoribus tales propositiones/ musicus et album sunt vnum per accidens. musicus est p̄ accidens vnus cum chorisco debent exponi vt per illas intelligantur tales. hec est per accidens musicus et album sunt vnum. hec est p̄ accidens musicus et choriscus sunt vnū. quare autem ille propositiones distinguuntur et non equippollent ostendetur inferius.

Vnum secundum se est illud de quo vult de quibus dicitur vnum non per accidens s̄ per se. Et quamuis philosophus quinto methaphisice ponat multiplices modos vnus p̄ se tamē ad presens sufficiat ponere tres modos vnus quibus logici vtuntur frequenter. Vnde quedam dicuntur vnum numero hoc est de quibusdā t̄minis supponentibus pro eodem verificatur hoc predicabile vnum numero sicut dicendo ille homo ⁊ fortes sūt vnū numero. marcus et tullius sunt vnum numero. Et ideo q̄ dicit aristoteles quinto methaphisice vnū numero sūt quorū mat̄ia est vna intelligēdū ē q̄ dicunt̄ tūc vnū n̄ō q̄ nō sūt distincta

Prima pars

nec fm materiā nec fm formā Quedaꝫ
dicūť vnū spē quorū scz est eadē spē ita qđ spē
quādocūq; sūt vnum spē sūt simplr plura ⁊ nō
vnū numero dicente arif. primo thopi. Idem
spē sūt que cū sūt plura ita supple qđ non sunt
vnū numero sub eadē spē ptinent. Genere
autē sunt vnū que sub eodē genere ptinētur
ita qđ qđcūq; sunt vnū genē sūt sifr plura specie
et numero Vnū quecūq; sunt vnū numero sūt
spē et genere dicēte arif. Quecūq; vnū nume
ro sunt spē sunt vnū s3 quecūq; sūt spē nō oia
vnū numero Ex istis verbis sequit qđ nihil ē
vnū specie nisi sit vnū numēo ⁊ ideo ipossibile
est qđ sit aliqua natura que sit vna spē ⁊ non sit
vna numero similiter ipossibile est qđ sit aliq
natura vna genere nisi illa sit spē vna vel spē
plura Et ideo dicendū est qđ plura indiuidua
sunt vnū spē et qđ vnū indiuiduū est vnū spē
cum alio idiuiduo sifr plura idiuidua dīfary
spē sūt vnū genere ⁊ vnū idiuiduū vnū spēi
est vnū genere cū alio idiuiduo alterius spēi
sic for et ille asinus sunt vnūz genere ⁊ hoc qa
de sorte et illo asino natū est vnū genus pri
similiter sortes ⁊ plato sunt vnum specie hoc
est sortes et plato sub vna specie puta sub ho
mine continentur vel sortes et plato sunt illa
quibus potest abstrahi vna species cōmunis
eis. Et si dicatur qđ tunc non essent vnum
realiter. Dicendum est qđ sunt vnum realitē
accipiendovnum secunduz qđ dicitur de illis
que sunt vnum specie quia sortes et plato sūt
realiter illa de quib⁹ potest abstrahivna spe
cies et ita concedendum est qđ est aliqua vni
tas real miorvnitate numerali ita qđ illa idi
uidua sunt vnum realiter illo modo accipien
dovnum et nihil ymaginabile distinctum ab
indiuiduo vel indiuiduis est vnum illo modo
accipiendovnum.

Capitulum xl.

QUod predicta restat dicere de in
ferioribus ad ens que sunt decē
predicamenta Est autem
sciendum qđ hoc nomen predica
mentum est nomen secunde impositionis vel
intentionis sicut hoc nomen genus quamuis
illa de quibus predicatur sint incomplexa p
me intentionis Verumtamen predica
mentum dupliciter accipitur Vno modo pro
toto ordine aliquorum ordinatorum secun

dum superius et inferius. Alio modo acci
pitur pro primo et cōmunissimo in tali ordi
ne. Et hoc secundo modo accipiendo predi
camentū. qđlibet predicamentū est vnū incō
plexum prime intentionis et hoc quia signifi
cat res que non sunt signa. Accipiendo autē
predicamentum primo modo potest dici qđ
in aliqua tali ordinatione sunt incomplexa
prime intentionis et aliqua incomplexa secū
de intentionis. Vel potest dici qđ aliqua tali
a sunt prime intentionis et aliqua secunde in
tentionis sicut secundum opinionem que po
nit qđ intentio vel conceptus est qualitas sub
iectiue existēs in mente tunc hoc cōmune ge
nus est in predicamento qualitatis vel relati
onis Nam omne genus est qualitas secundū
illam opinionem et hoc cōmune genus est se
cunda intentio vel nomen secunde intentio
nis hoc autem cōmune color est prima inten
tio et similiter de multis aliis. Et si di
catur qđ intentio prima nō est superior ad in
tentionem secundam. Similiter intentio pri
ma non predicatur de intentione secunda nec
econuerso. Similiter ens rationis non potest
esse in predicamento reali. intentio autem se
cunda est ens rationis non est ergo in predi
camento reali. Ad primum illorum di
cendum est qđ intentio prima superior est ad
intentionem secundam. sicut ens est intentio
prima et tamen est superior ad intentionem
secundam. Omnis enim intentio secunda est
ens et non econuerso. Ad secundum
dicendum est qđ quicūq; intentio prima non pre
dicatur de intentione secunda si vtraq; inten
tio supponit pro se tunc enim oporteret con
cedere qđ intentio secunda esset intentio pri
ma quod falsum est tamen intentio prima po
test pdicari de intentione secunda non pro se
Vnde illa genus est qualitas est vera non ta
men predicatur hoc predicamentum quali
tas pro se sed pro intentione secunda que est
genus sicut in illa propositione prolata nomē
est qualitas predicatur nomen prime imposi
tionis de nomine secunde impositionis non
pro se sed pro impositione secunda et tamen
nullum nomen secunde impositionis est no
men prime impositionis. Ad tercium
dicendum est qđ aliquid esse in predicamen
to dupliciter accipitur Vno modo pro illo qđ
sic est in predicamento qđ de pronomine de
monstrante ipsum predicatur primum illius

predicamenti sumptum significatiue et sic accipiendo esse in predicamento nihil est in genere substantie nisi substantia particularis. Ita nihil est substantia nisi substantia particularis. Et sic accipiendo esse in predicamento omnia vniuersalia que important precise substantias sunt in predicamento qualitatis quia quodlibet vniuersale est qualitas. Aliter accipitur esse in predicamento pro illo de quo significatiue sumpto predicatur primum illius predicamenti significatiue sumpti et sic quedam vniuersalia sunt in genere substantie quia de quibusdam vniuersalibus significatiue sumptis predicatur substantia quando sumitur significatiue sic dicendo omnis lapis est substantia omnis homo est substantia omne animal est substantia et sic de aliis et ideo illa propositio assumpta ens rationis non potest esse in predicamento reali falsa est siue accipitur esse in predicamento vno modo siue alio. Verum tamen sciendum quod secundum opinionem que ponit quod intentio conceptus siue passio anime est qualitas mentis non ideo aliquid dicitur ens rationis quia non est vera res existens in rerum natura sed ideo dicitur ens rationis quia non est nisi in ratione qua mens vtitur pro alio vel intelligitur aliud et sic omnes propositiones et presequentie et termini metales sunt entia rationis et tamen sunt vere et realiter existentia in rerum natura et entia perfectiora et realiora quam qualitates quecumque corporales. Et ideo quando commentator et philosophus diuidunt ens in ens reale et ens rationis siue ens in anima et in ens extra animam et postea ens reale in decem predicamenta non est diuisio per simpliciter opposita eo modo quo animal diuiditur in animal rationale et in animal irrationale sed magis diuisio vocis in significationes illo modo quo philosophus diuidit primorum contingens in contingens necessarium et ad vtrumlibet et possibile commune. Et ideo sicut vnum illorum trium membrorum predicatur de alio hec enim est vera contingens necessarium est possibile similiter contingens ad vtrumlibet est possibile ita non obstante illa diuisio entis hec est vera ens rationis est ens reale. accipiendo reale pro illo quod est vera qualitas existens in rerum natura.

Sed si tamen accipitur ens reale vel ens extra animam precise pro illo quod non est in anima. tunc diuisio entis realis in decem

predicamenta non est diuisio entis in sua inferiora sed consimilis et equiualens illi diuisioni ens reale extra animam quoddam importatur per hoc predicamentum quoddam per aliud et sic de singulis. vel talis. ens reale extra animam vel est in tali predicamento vel in tali et sic de aliis cum quo etiam stat quod in illis predicamentis sunt multa que non sunt entia extra animam.

Capitulum xli.

His premissis videndum est de numero predicamentorum. Ponuntur autem ab omnibus auctoribus decem predicamenta sed in modo ponendi ut mihi videtur multi moderni discordant ab antiquis. Nam multi ponunt quod in predicamento sunt multa ordinata secundum superius et inferius ita quod superius per se primo modo et in recto predicatur de inferiori tali predicatione qualis est hec omne a est b. Vnde talem predicationem habeant de aduerbiis fingunt nomina abstracta sicut de quando quod est aduerbium fingunt tale abstractum quandeitas de vbi vbitas et sic de aliis. sed antiqui non posuerunt talem ordinem in quolibet predicamento. Et ideo hoc nomine predicamentum et similibus nominibus genus species et consimilibus magis large utebantur quam faciunt multi moderni. Vnde ipsi dicentes semper superius predicari de inferiori et quolibet predicamentum habere sub se species extendebant predicari ad verba quomodo dicimus quod ambulat predicatur de homine dicendo homo ambulat similiter ille calciatur ille armatur. extendebant etiam predicationem ad predicationem aduerbiorum et prepositionum cum suis casualibus ut patet in talibus propositionibus ille est hodie ille fuit heri ille est in domo ille est in ciuitate et ita in quolibet predicamento inuenietur aliqua talium predicationum non tamen oportet quod ibi sit semper predicatione propria recti de recto et ideo non omnis ordo superioris et inferioris est secundum predicationem stricte accipiendo predicationem sed est in concipiendo et in predicando large accipiendo predicationem.

Et quia intentio antiquorum mihi videtur notabilior ideo ipsam prosequendo primo ostendam quod hec fuit eorum intentio. quod primum

Prima pars

bari potest primo per aristotelem enumerā
tem predicamentavbi sic exprimit ea. Eoruz
que secundum nullam complexionem dicun
tur singulū aut significat substantiam aut qn
tatem aut qualitatem aut ad aliquid aut v
bi aut situm aut habitum aut facere aut pa
ti et postea explicando dicit vbi vt in loco qn
vt in tempore vt heri. situm esse vt sedet iac
habere vt calciatus armatus esse. facere vt se
carevrere pati vt secarivri. Idem etiam patz
in capitulo de facere. et pati Item damasce
nus dicit in logica sua capitulo xxiii. oportet
cognoscere q̄ decem sunt predicamenta su
periora .i. generalissima sub quibus reponi
tur omnis vox simpliciter dicta. sunt autem
hec substantia vt lapis. quantum vt duo tria
ad aliquid vt pater filius quale vt album ni
grum vbi vt in cyro et damasco hoc autem lo
ci ostensiuum est quando vt heri hoc enim est
temporis ostensiuum habere vt vestire indue
re situm esse vt stare iacere agere vt vrere pati
vt vri Et isti duo doctores vnus sanctus et ali
us philosophus sufficiant ad probandum q̄
per predicamenta non intendunt quedam in
complexa continere sub se diuersas voces vel
intentiones anime de quibus predicatur pre
dicatione propria et in recto Ad cuius
evidentiam sciendum est q̄ secundum inten
tionem antiquorum existentia in predicamē
tis non sunt nisi quedam incomplexa ex qui
bus affirmatio et negatio scilicet propositio
nes affirmatiue et negatiue nate sunt p̄stitui
propter q̄ dicit aristoteles vbi prius Singula
eorum que dicta sunt illa quidem secundum
se in nlla affirmatiōe dicūt. horū aut alio ad
se inuicem p̄plexione affirmatio fit et simili
ter dicit damascenus sicut dictum est q̄ sub
decem predicamentis reponitur omnis vox
simpliciter dicta hec autē omnis categorica
que non est affirmatio vel negatio Et ita con
stat esse de intentione eorum q̄ illa que sunt
in p̄dicamentis sunt incomplexa ex quibus
sunt p̄positiones nate p̄poni. Et hoc est verū
tam de incoplexis mentalibus quā vocalib⁹
mentalibus tamen sunt principaliora sicut di
ctum est prius Sumitur autem distinctio il
lorum p̄dicamētōrū sicut inuit p̄mētator vii.
methaphisice ex distinctione interrogationū
de substantia siue de indiuiduo substantie vn
de fm q̄ ad questiones diuersas factas de s̄b
stantia per diuersa incomplexa respondetur

secūdū hoc diuersa in diuersis p̄dicamentis
collocantur Vnde omnia incoplexa per que
p̄uenienter respondetur ad questionem factā
per quid de aliquo indiuiduo substantie sunt
in p̄dicamento substantie cuiusmodi sunt oīa
talialia aīal homo lapis corpus terra ignis sol
luna et huiusmodi Illa autem per que p̄
uenienter respondetur ad questionem factā
per quale de substantia sunt in genere quali
tatis cuiusmodi sunt talia album candidum
sciens quadratus longus latus et sic de aliis .
Illavero per que p̄uenienter respōdetur ad q̄
stionez factaz per quantum de substantia p̄tinē
tur in genere quantitatis cuiusmodi sunt talia
bicubitum tricubitum et huiusmodi Illa au
tez per que respondetur ad questionem factā
per cuiusvlt per cōsimile quia forte deficit no
bis ibi nomen interrogatiuum generale sunt
in genere relationis Illa autez per que cō
uenienter respondetur ad questionem factam
per vbi sunt in genere vbi Et quia nunq̄ p̄ue
niēter ad questionem factam per vbi respōde
tur nisi per aduerbiuz vel per prepositionē cū
suo casuali sicut si quera vbi est fortes p̄ue
niēter r̄ndetur hic vel ibi vel in cyro vlt dama
scovel in mari vlt in terra ideo ista īplexa p̄
tāto q̄ nō sūt affirmatiōes vlt negatiōes dicūt
tū esse in genere vbi: Sicut ad q̄stionē factā de s̄b
stantia per quando nunq̄ respōdet nisi per ad
uerbia vlt p̄pones cū suis casualibus sicut si q̄
rā quādo for̄ fuit p̄ueniēt r̄ndet heri vlt tali ho
ra ideo talia sunt precise in genere quādo Si
militer ad questionē factā per hoc totū qd fa
cit for̄ p̄ueniēt r̄ndet per vba scz q̄ abulat vlt
currit ideo talia sūt in ḡne actionis ⁊ sic p̄por
tionabilit ⁊ de aliis quibus forte ob penuriā no
minū aliq̄n itrogatiā p̄pā ⁊ ḡnalia p̄ntōrū no
bis deficiāt Ex isto sequitur q̄ t̄tia p̄creta al
bū niḡ calidū amax sūt magis dir̄cte in ge
nē qlitatē q̄ eorū abstracta p̄p̄ q̄ p̄hs in p̄ntē
ex̄plicās de illis que sūt in p̄nto qlitatē di
cit qlitas vt albū Verūt̄ accipiēdo p̄ntū qlī
tatē p̄ aliq̄ qd vlt remouet a suba sic t̄tia p̄cre
ta non sūt in genere qlitatē s̄z p̄cise abstracta
et sic intellexi quādo dixi t̄tia abstracta eē in
genē per se et p̄creta per reductionem sed in
talibus magis est difficultas vocalis quaz re
alis ideo ad presens transeo Et sufficiat scire
q̄ omne incomplexum per quod conuenien
ter responderi potest ad aliquam questionē
factā de substantia est in aliquo predicamē
c.iii.

to siue illud sit aduērbū siue v̄bū siue nomē siue p̄pō cū suo casuali alia aut̄ iōplexa nō s̄t in aliquo p̄dicamēto p̄p̄t q̄ p̄iūctiōes ⁊ siue thegreumata in nullo p̄dicamēto reponū̄ p̄talia enī ad nullā quēstionē respōdēt.

Capitulum xlii.

Expeditis quibusdā ḡnālib⁹ circa p̄dicamēta quibus m̄lta alia p̄nt dici de singul̄ in sp̄ali dicendū est et p̄o de substantiā Circa q̄d p̄mo sciendū est q̄ subā m̄ltiplic̄ accipit̄ Vno⁹ dic̄it̄ subā q̄cū q̄ res distincta ab aliis sicut t̄lia iueniū̄t in auctorib⁹ frequē̄ subā albedinis subā color̄ et sic de aliis Aliter accipitur subā magis stricte pro om̄i re que nō est acc̄ns ⁊ sic subā dicitur tam de materia q̄ de forma q̄ etiā de cōposito exvtr̄isq̄ Aliter d̄r̄ subā strictissime de illo q̄d nec est acc̄ns alteri inherēs nec est pars eēntialis alicui⁹ ⁊ illo⁹ subā ponit̄ gen⁹ generalissimū q̄ s̄m arif. diuidit̄ in substātiā p̄mas ⁊ secūdas s̄z nō est itelligēdū q̄ sit diuisio alicuius cōis p̄lis de suis diuidētib⁹ p̄ se siue de p̄noib⁹ demōstrātib⁹ illa diuidētia Nam demōstrādo q̄cūq̄ subāz secūdas hec ē falsa s̄t est subā ymo hec est vera n̄lla subā ē subā sc̄da q̄d patere pōt ex p̄cedētib⁹ Dictū enī est pri⁹ q̄ n̄llm v̄le est subā ois aut̄ subā sc̄da est q̄dā v̄le cū sit genus v̄l sp̄es s̄m arif. n̄lla igit̄ subā sc̄da est subā Itēz s̄m doctrinā arif. q̄cqd negat̄ ab oib⁹ p̄tent̄ sub aliquo cōi negat̄ v̄l ab illo cōi s̄z subā sc̄da negat̄ v̄l ab om̄i p̄tēto sub subā q̄ negat̄ v̄l de subā Est igit̄ ista vera n̄lla subā est subā sc̄da ⁊ per cōsequēs et ista n̄lla subā sc̄da est subā assūptū p̄z nā hec est vera n̄lla subā corporea est subā sc̄da ⁊ hec s̄m n̄lla subā incorporea est sc̄da substantia q̄ p̄ma sit vera s̄m s̄cda p̄z per eādēz r̄lam nā hec est vera n̄llm corp⁹ aiātū est sc̄da subā s̄m n̄llm corpus iaiātū est sc̄da subā q̄ p̄ma sit vera p̄z q̄ n̄llm corp⁹ aiātū insensibile est secūda subā ⁊ s̄m n̄llm corp⁹ aiātū s̄sibile est secūda subā ⁊ q̄ p̄ma illarū sit vera pōt p̄bari per eādēz regulā nā hec est vera n̄llū corpus aiātū s̄sibile rōnale est secūda subā et eādē rōne illa n̄llm corpus aiātū s̄sibile irōnale est secūda subā ⁊ q̄ p̄ma illarū sit vera p̄z nā sua p̄uertibilis est vera n̄llus hō est secūda subā que euidēter pat̄z ex hoc q̄ q̄libet singular̄ est vera relinq̄t ergo secūdū doctrinā arif. q̄ hec est simplic̄t̄ vera n̄lla subā est secūda subā ⁊ ideo quacūq̄ subā demōstrata

hec est simpliciter falsa hoc est subā ⁊ ideo dicendū est q̄ illa diuisio non est nisi diuisio vnius nois cōis in noia min⁹ cōiā v̄t sit equalens isti diuisioni noinū iportatiū seu sign̄tiū sub stātiā extra animā quedā sunt noia p̄pria vni subē et illa nomina vocāt̄ p̄me substātie quedā vero sunt noia cōiā mult̄ substātiis et illavocant̄ secūde subē que noia postea diuidūt̄ quia quedā sūt genera et quedā sp̄es que tamē oīa vera sūt q̄litates et ideo oīa illa que vocant̄ secūde subē sunt in p̄dicamēto qualitatis accipiēdo esse in p̄dicamento pro eo de cuius pronomine demōstrante ipsum p̄dicat̄ qualitas Sunt tamē illa in predicamēto subē accipiēdo esse in p̄dicamento pro eo de quo significatiue sumpto p̄dicatur subā Vnde in illa propositione homo est animal vel hō est substantia hō non supponit pro se sed pro suo significato si enī supponer̄z pro se hec est̄ falsa hō est subā et hec vera homo est qualitas si cut si hec vox homo sup̄pōit pro se hec est falsa homo est subā et hec vera homo est vox et ita patet q̄ secūde substantie non sunt nisi q̄dam nomina et qualitates precise significantes subās et propter hoc et non propter aliud dicūt̄ esse in p̄dicamēto subē Et q̄ illud sit p̄sonū dictis auctorib⁹ p̄z nam philosoph⁹ in p̄dicamēt̄ dicit q̄ ois subā videt̄ hoc aliquid si q̄re et de primis substātiis indubitanter v̄t hoc aliqd̄ significat Ex quo pat̄z q̄ arif. v̄t q̄ subā p̄ma siḡt hoc aliquid s̄z subā p̄ticulari ex̄ns extra animā non siḡt hoc aliquid s̄z illa siḡtur q̄ p̄ma subāz vocat̄ ibi arif. nomē subē p̄ticularis extra animā et eadem rōne ⁊ multo fortius deb̄z noiare secūdas subās illa noina . Item Boetius in diuersis locis super p̄dicamēta dicit q̄ philo. in primo libro tractat devocibus ⁊ ita per consequēs vocat primas substantias et secundas ipsas voces Similit̄ dicit arif. primas substantias et secundas eē in predicamento substantie et ibidem ponit illa que sunt in predicamento esse incompleta ex quibus componuntur propositiones p̄positiones autem non componuntur ex substantiis extra animā existētib⁹ quare ⁊ c̄. Item damasce. ponit voces collocari in predicamento substantie est igitur consonum dic̄t̄ ātiq̄z dic̄t q̄ Aristoteles vocat substātiā secundas noia cōmunia substātiarum nec ist̄ obstat illō q̄ dicit arif. q̄ sp̄es sūt magis subē q̄ genus quia per tales p̄pōnes non plus iten

Prima pars

dit nisi q̄ pueniētius respondet ad questionē factā per quid est de substantia demonstrata per spēs quā per genus ⁊ ideo talis ppō spēs est magis substantia quā genus falsa est de v̄tute sermonis s̄ est vera fm̄ mētez quā habuit de ea philolophus. simpliciter igitur dicendū est q̄ talis diuīsiō est diuīsiō in nomina q̄rum aliqua sunt ppā quedā cōmunita. Nomina ppā dicunt prime sube noīa cōia dicunt secunde substantie Verūtamen scienduz est q̄ ph̄usv̄tutur equiuoce noīe prime sube Nā ali quādo v̄t̄if illo pro ip̄is nominibus subarum existentū extra animam sicut ibi oīs suba videtur hoc aliquid significare. Alio v̄tutur pro ip̄is subis exntibus extra animaz vt ibi suba est que proprie principaliter et maxime sub̄stare dicitur Vnde quādo ph̄s dicit q̄ omnia alia aut de subis principalibus dicunt aut in subis eisdem sunt vocat in subas non quidez subsistentia realiter aliis sed subiecta p̄positionum. Vnde sicut dicit damascenus in logica sua cap. ix. dupliciter accipitur subiectum scz fm̄ existentia et sic subia singulari existens extra animam est subctū accntiū v̄ fm̄ p̄tionem et sic p̄ticulare est subctū ad v̄le Et illo secūdo accipit ph̄s subctū quādo dicit secunda suba est dici de subcto et ita prime sube non sunt subcta realiter subsistentia secundis substantiis sed sunt subcta per p̄tionē

Ex quo patet q̄ quādoq̄ philo. vocat secūdas subas dici de subis primis tanquā de sb̄iectis q̄ non potest esse nisi per p̄tionē q̄ suba prima in predicatione est subctū et suba secūda est p̄tum sed nlla ppō p̄ponitur ex subis extra animaz q̄ illa suba prima que est subiectū ppōnis respectu secūde subie non est substantia existēs extra animā Propt̄ q̄ q̄n dicit aristoteles q̄ destructi primis subis ⁊c. non intendit de destructione reali et p̄sistentia reali s̄ itēdit de destructione per p̄tionē scz per ppōnē negatiuā sub h̄ sensu quādo eē existere non predicatur de aliquo p̄tento sb̄ hoc cōi suba q̄ tūc eē existere vere negat ab illo cōi ⁊ ab accntibus pp̄is ⁊ p̄petatibus illius q̄ m̄is nihil aliud intendens nisi q̄ tales p̄ne sunt bone ille hō non est ille hō non est et ille hō nō est ⁊ sic de singlis q̄ nllus hō est q̄ nllm̄ risibile est ⁊ ita de aliis Si enim intelligeret de destructiōe reali fm̄ dicēt quis enī nllus lapis esset adhuc hoc ḡns lapis possz remanere et possz aliquis formare istam ppōnē nul-

lus hō est lapis q̄d non p̄t facere nisi ptes p̄pōnis essēt ⁊ per p̄ns hoc ḡns lapis eēt tunc ⁊ tamē de nullo affirmatiue predicaret in ppōne mere de inesse et mere de p̄nti.

Capitulum xliii.

V Iso que ponit in linea p̄ntali p̄nti subevidēdū est de quibusdā p̄petatib⁹ sube Ponit aut̄ aristo. vnā p̄petatē in p̄nto sube quā dicit eē cōmūez oī sube scz prime ⁊ secūde q̄ suba nō est in aliq̄ subcto Que si intelligat de suba exntē extra animā māifesta est nulla enim t̄his est in aliquo subcto Si aut̄ itelligat de subis p̄mis ⁊ sc̄ois que sūt noīa substantiarū exntiū extra animā sic per hanc ppōnē substantia nō est in subcto dēt itelligi illa ppō que est actus sigt̄ de nllō noīe subie p̄pe vel cōi sigue s̄p̄to p̄e eē in subcto s̄ remouet a quolibz t̄his sigue s̄p̄to eē in subcto Vn̄ qlibz talis v̄a est hō nō est in subcto aīal nō ē in subcto soī non est in subcto ⁊ sic de aliis tamē si t̄les t̄mini supponerēt p̄ se ⁊ non pro suis sigtis vere posset dici q̄ sunt in subcto sic vere dicitur q̄ sunt partes ppōnū ⁊ per p̄ns q̄ sūt vel p̄cept⁹ v̄ voces v̄ scripture S̄z p̄t̄ illud videt̄ arif. eē nā de secūdis subis p̄cedit q̄ dicunt de subcto et negat eas eē in subcto s̄ accipiēdo vniuoce subctū nō plus p̄petit sibi vnū q̄ aliū Dicēdū est q̄ ph̄s non vniuoce accipit nec h̄ est necesariū s̄ frequēt vtile est pp̄ breuitatē difformiter accipere eūdē t̄minū Vn̄ per tales p̄pōnes nihil aliū intēdit nisi q̄ noīa cōia substantiarū p̄ntur de primis substantiis ⁊ t̄n de eis dēt eodē supponētib⁹ quo supponūt in illis actibus exercitiū nō v̄ificat eē in subcto Vn̄ hec est vera soī est aīal ⁊ tamē de aīali eodē supponēte quo suppoit in illa soī est aīal nō v̄ificat eē in subcto qa si sic suppoat aīal hec erit falsa aīal est in subcto Sc̄da p̄petas subie est q̄ oīb⁹ subis sc̄dis ⁊ etiā d̄ntiis p̄uēit vniuoce p̄ri quis illa p̄petas nō p̄uēiat p̄mis substantiis Sciēdū est aut̄ q̄ nihil p̄v̄niuoce p̄pe loquēdo nisi q̄ est cōe ad m̄ta v̄ natū est sigre m̄ta ⁊ iō substantie p̄me que sūt p̄pe et nō signtes m̄ta nō p̄dicat vniuoce sc̄de autez substantie signt m̄ta h̄ enī nomē hō nō sigt̄ p̄movnā naturā cōez oīb⁹ hōib⁹ h̄c m̄ti ē rates ymagināt s̄ sigt̄ p̄o om̄s hōines p̄ticulares sicut auctoritate damasc. ph̄s oīsū est Ille enī qui p̄mo ip̄onit h̄c vocē hō ad signdū videns aliquē hōiez p̄ticulare istituit hanc vocem hō

ad signū illū hoīez ⁊ quilibz talem substātiaꝝ
qualis est homo ille Vnde de cōi natura nō
oportuit eum cogitare cuz non sit talis natūa
cōis nō tamē hec vox hō est equiuoca quīs si
gnificet mlta eque pmo qa est signū subordi-
natū vni ꝑceptui ⁊ nō pluribꝫ i signō illos ho-
mies plures eque primo Tertia ꝑpetas af-
signatur q ꝑma subā sīgt hoc aliquid scōa au-
tē subā sīgt quale quid Et ex hac ꝑpetate ma-
nifeste patet q cū sīgre hoc aliquid et qle qd
nō ꝑpetat subis ex animā exntibꝫ sꝫ tantū si
gnis taliū subāꝝ q subie ꝑme ⁊ scōe vocantꝫ
signa ꝑꝑa ⁊ cōia subāꝝ extra animā exntiū
qꝫ ꝑcedēdū est Est autem aduertendū q si
gnificare hoc aliquid nō est aliō quā sīgre v-
nū ⁊ non plura Sīgre autē qle qd est esse na-
tū sīgre plura ⁊ ideo quādo dicit arif. q subē
scōe sīgnat quale quid non intendit q scōe sub-
stātie sīgnat aliquā qualitatem vel aliqd reale
aduēniēs idiuiduo hoc enī simplꝫ sīm est sic
patere pōt ex predictis sꝫ intēdit q sīgt plura
⁊ non vnū solū qꝫ euidentꝫ ꝑbas ex littera sua
in ꝑntis sic ꝑꝫ in expositiōe quā edidi Quar-
ta ꝑpetas subē est q subie nihil est ꝑriū

Circa quā sciendū est q ꝑtrarietas duplꝫ
accipit Vnoꝫ pro ꝑtrarietate quadā tmiorū
illoꝫ quo dicimus albū et nigrū sunt ꝑtraria
qa impossibile est illos duos terminos albū
et nigrū de eodē et pro eodē simul verificari
Aliter accipit ꝑtrarietate plibus
rebus ꝑueniēte ⁊ sic pōt accipi tripliciter scili-
cz stricte large ⁊ largissime Stricte dicūt ille
res ꝑtrarie que in eodē subcōto mutuo se ex-
pellunt et ꝑtibilitate in eodē subcōto acquiri vel
acquiri possūt saltē naturaliter ⁊ illoꝫ nllā sū-
stātia ꝑtrariaꝫ alteri. Large dicūt ille res cō-
trarie que mutuo se expellūt in eodē subcōto
quīs naturaliter ꝑtibilitate acquiri non possūt
in eodē subcōto pmo ⁊ sic forme subales sūt cō-
trarie quia mutuo se expellūt in eadē mate-
ria Largissime dicūt illa ꝑtraria que ꝑponū-
tur ex talibus ꝑtrariis ⁊ sic aer ⁊ ignis sūt cō-
traria quia ꝑponūt ex formis subalibꝫ ꝑtrari-
is Scōdo loquēdo subē est aliqd ꝑtrariū ⁊ etiā
tertioꝫ sꝫ pmoꝫ subē nihil est ꝑtrariū de pmo
mō loquēꝫ ꝑhs in ꝑntis aliē loquēꝫ alibi de cō-
trariis. Quāta ꝑpetas subē est q subā non
suscipit magis ⁊ minus que sic itelligēda est
q de nllavna subā numero pōt verificari ali-
qd cōe de gñe subē cuz hoc aduēbio magis ⁊
postea cum hoc aduēbio minus nec ꝑuēso

Vnde non est possibile q ille duevꝫ ꝑsimiles
vificēꝫ successiue sōꝫ est magis hō nūc qꝫ pꝫ
sōꝫ est minus aīal nūc quā prius Vñ de nllō
tmīno exāte in ꝑnto subē pōt aliqd tale ꝑtuz
verificari hoc est magis hō vel hoc est magis
animal nūc quā prius et hoc est minus aīal
nūc quā prius sicut de eodē albo ꝑtigit dicē
vere hoc est magis albū nūc quā prius Se-
xta ꝑpetas est q subā cū sit vna ⁊ eadē nume-
ro est susceptiua ꝑtrariōꝝ successiue sic idez
hō numero est primo niger ⁊ postea albꝫ hec
aut ꝑpetas ita ꝑuenit subē q nllī alii pōt ꝑue-
nire sic dicit arif. in ꝑntis Vñ dicit arif. abidē
sic maxie vero subē dicūt eē ꝑꝫ qd cū sit vna
⁊ eadē numero sit susceptibilis ꝑtrariōꝝ ⁊ in
aliis quidē nō habebit q aliquis ꝑferat qꝫ ꝫ
nō sūt subē q cū sit vna numero ⁊ idē sit susce-
ꝑtibile ꝑtrariōꝝ vt cū color sit vnum numēo
non erit albū ⁊ nigrum neqꝫ actio aliqua cuz
sit vna ⁊ eadē erit praua ⁊ studiosa sīꝫ aut et
in aliis que non sunt subē Substātia vero cuz
sit vna et eadē numero capax est ꝑtrariōꝝ vt
quidā hō cū sit vnus ⁊ idez aliqñ est niger ali-
qñ est albus aliqñ calidus aliqñ frigidus ali-
qñ prauus et studiosus In nllis aut aliis tale
aliquid videt Ex quo ꝑꝫ intētio arif. fuit q
suscipere realiter ꝑtraria successiue soli subie
ꝑuenit ita q impossibile est aliquid aliud a
substātia recipere contraria Ex quo tanqꝫ
ex ꝑncipio sequuntur duo eē de mente Ari-
stotelem siue veritatem siue falsa Primuz
est q de mente Aristotelis non est q quanti-
tas sit qōdam accidens realiter distinctum a
substātia inherens realiter illi ⁊ realiter ex-
istens subiectum qualitatum corporalium sic
multi moderni dicunt si enim ita esset sequitꝫ
necessario q aliquid aliud a substātia exi-
stens vnum et idem numero esset susceptiū
contrariōꝝ per propriam mutationē quia
illa quantitas recipiet primo vnā qlitatē ꝫ
trariam et postea aliam ymo imēdiatuz re-
cipiet contraria et prius quam substātia cū
substātia secundum eos non sit subiectum
imēdiatuz qualitatum contrariarum sed
imēdiatuz nec per consequens suscipit contra-
ria nisi mediante quantitate Aliud sequitꝫ
tur esse de mente Aristotelis q nullum acci-
dens est subiectum alterius accidentis saltez
accidentis habentis contrarium. si enim sic
esset aliud a subā suscipere ꝑtraria successiue
Ex q sequitꝫ q eē ex mētē ꝫ dicē q intellētꝫ ⁊

Prima pars

voluntas sunt quedam accidentia ipsius anime intellective in quibus primo recipiunt intentiones et volitiones et tales actus et habitus et eodem modo potentie sensitivae secundum eum non sunt quedam accidentia recipientia alia accidentia Sequitur etiam secundum eum quod relationes non sunt quedam res distincte realiter a substantia realiter existentes in quantitate et qualitate que sunt accidentia realiter existentia in substantia. Unde iterum Aristoteles. est quod omne accidens est immediate existens in substantia ita quod in substantia et quodcumque accidens suum nihil est medium in ratione subiecti. Unde Aristoteles. ut magis explicaret intentionem suam per dubiorum remotionem obicit seipsum per orationem et opinionem que non sunt substantie et tamen videntur recipere contraria Eadem enim oratio est primo vera et postea falsa Et solvens dicit quod si quis se sustineat tamen in modo sustinendi differt Nam que sunt in substantiis ipsa mutata sunt susceptiva priorum frigidum enim de calido factum mutatum et alteratum est et nigrum ex albo et studiosum ex puro similiter autem et in aliis unumquodque mutationem suscipiens susceptibile est priorum Oratio autem et opinio ista quedam immobilia omnino perseverant cum vero res mouetur priorum fit circa eam quod sedeat aliquid orationis permanet eadem cum vero res fuerit mota aliquid quidem quidem vera aliquid vero falsa fit sicut autem fit in opinione que proprie substantiam tamen modo est proprie quod sunt sui mutationes fit susceptibilis priorum Ex solutione illa patet quod nihil aliud a substantia potest moveri ab uno priorum ad reliquum Quod tamen falsum esset si quantitas esset immediate subiectum qualitatum et differret realiter a substantia. Et ideo quod oratio est vera aliquid et aliquid falsa nisi non est quia illa oratio mutatur et aliquid recipit realiter veritatem aliquid falsitatem sed hoc est propter mutationem alicuius subiecti saltem logicalem. Unde ad evidentiam solutionis sciendum est quod tamen habet nomen priorum que hoc verbum suscipere accipiunt eque. Unde hoc nomen priorum sicut dictum est prius dupliciter accipitur ad prius Nam uno modo verificatur de aliquibus terminis per ipsas res ex hoc dicitur quod albedo et nigrum sunt priora Alio accipitur verificatur de aliquibus per terminos sicut dicitur quod isti terminus albus niger sunt priora: Unde dicitur quod de eodem termino particulariter sumpto potest verificari priora dicitur homo est albus homo est niger Quod non potest verificari nisi de terminis tamen Et priora illo dicta dupliciter accipiunt sicut sicut stricte et tunc dicitur priora quia significat res prioras Alio large et tunc dicitur illa priora que non potest de eodem et per eodem verificari sed

successive Similiter suscipere dupliciter accipitur sicut per reale existentiam vel per predicationem accipiendo contraria primo et suscipere primo oratio nullo suscipitur priora sed accipiendo priora secundo sicut per terminos et hoc large et suscipere secundo sic oratio suscipit priora hoc est dicere oratio non suscipit in se tamen in subiecto aliquid priora sed de oratione predicantur priora successive non quidem priora que sunt res contrarie mutuo se expellentes sed tamen que non potest de eodem et per eodem verificari sed bene successive Substantia autem suscipit realiter per inheretiam priora in se tamen quam in subiecto et hoc est quod subdit Aristoteles. si quis et hoc recipiat opinionem sicut et orationem dicens esse susceptibilia priorum sicut per reale inheretiam non est verum quia oratio non recipit realiter priora Et subdit Oratio namque et opinio susceptibilia priorum esse dicuntur per predicationem sicut non in eo quod ipsa aliquid priorum suscipit supplet per reale inheretiam sed in eo quod circa alterum aliqua passio facta sit nam in eo quod res est vel non est dicitur oratio vera vel falsa non in eo quod capabilis sit priorum similiter autem oratio neque opinio movetur. vult dicere quod quis illa priora verum sicut successive verificentur de eadem oratione sicut illa oratio tu sedes manens eadem numero est primo vera et postea falsa tamen illa oratio non recipit contraria realiter quia per hoc quod illa oratio est vera vel falsa nihil est realiter in oratione illa magis quam prius fuit sed ex hoc precise dicitur falsa nunc et non prius quia nunc significat aliter esse a parte rei que est et prius significavit a parte rei ita esse sicut fuit unde de nunc significat te sedere et tu non sedes et ideo est falsa et prius fuit vera quia prius sedisti sicut illa significat et tamen illa oratio nihil recipit in se nec mutatur in aliquo propter quod subdit Aristoteles propter non erunt susceptibilia contrariorum cum nulla in eis passio fiat siue facta sit Ex isto processu evidenter patet quod de intentione sua non est veritas et falsitas proprie sit quedam qualitas propositionum inrens eis si enim ita esset sequitur quod illa propositio que aliquando est vera aliquando falsa susciperet contraria Et sequitur etiam quod quodcumque aliquid movetur et postea quod escit quod una qualitas nova esset in anima cui iussit formati talis propositione hoc movetur et alia perderetur Immo sequitur quod propositio scripta vere alteraretur per hoc quod musica volat que omnia sunt absurda et simpliciter falsa ymo videtur quod in theologia est habet manifesta

nam si veritas et falsitas ppōnū sūt tales qualitates ppōnū sicut albedo et nigredo sūt qualitates corporales tūc quādoquē aliquaveritas erit hec erit vera hec veritas est sicut quācumq; albedo erit hec erit vera hec albedo ē. Et eodē modo de qualibet falsitate tūc accipiēdo falsitatē istius ppōnis deus de nouo aliqd creat per illam opinionē est vna q̄litas p̄positionis inherēs sibi et p̄ consequens ē alia res a deo. Tūc quero aut ista res pōt creari a deo vel nō pōt si non ergo est aliquid aliud a deo qd a deo creari nō pōt quod ē p̄ euangeliſtam dicētē oīa per ip̄s facta sūt et sine ip̄o factū ē nihil. Si pōt creari a deo d̄ nouo pōaf̄ in esse tūc erit hec vera hec falsitas de nouo creat̄ si hec flitas d̄ nouo creatur a deo ḡ aliqd creatur d̄ deo vlt̄ ḡ hec ē v̄a aliqd creat̄ d̄ nouo a deo. p̄z ḡ q̄ flitas nō ē q̄litas th̄s ppōnis. Quid ḡ ē v̄itas v̄l flitas. Dico q̄ Añ. dicēt q̄ veritas et flitas ppōnū nō sūt distincte realiter a ppōne vera et falsa et iō nisi illa abstracta veritas et falsitas includāt aliqua sine thegreumata vel aliquas dictioēs equalētes hec ē cōcedēda veritas ē ppō vera falsitas ē ppō sitio falsa falsitas erit veritas. S̄z nūqd argumētū p̄cedēs p̄cedit eq̄ p̄ hūc modū pōndi veritatē et falsitatē sicut contra p̄orē. Dicēdū q̄ nō q̄a p̄sito q̄ hec esset vera veritas ē ppō vera et falsitas ē ppō falsa quācumq; hec falsitas erit hec erit vera falsitas ē ppō falsa et cōcedēdū eēt q̄ hec falsitas istius ppōis de creat de nouo aliquid pōt a deo creari de nouo hec tñ ē impossibilis hec falsitas creat̄ a deo sicut hec ē vera albū pōt eē nigrū hec tamē ē falsa et impossibilis albū ē nigrū. Et ratio quare hec opinio pōt sic dicē et nō p̄cedēs est ista quia hec opinio habet dicere q̄ illa noīa veritas et falsitas nō sunt noīa simpliciter absoluta sed connotatiā p̄or aut̄ habet dicere q̄ sunt mere absoluta sicut albedo et nigredo calor et frigus. Secunda autē opinio ē d̄ mēte Añ. sicut de opinione sua est q̄ nulla res r̄ aliter p̄ inherētiam suscipit q̄cūq; p̄ria nisi sola subā. Vnde in fine capituli de subā concedit quare p̄riū subē est cū sit vna et eadē numero secūdū sui mutationē susceptibilē eē p̄rior. Et de sbā qdē hec dicta sufficiant.

Capitulum xliiii.

Equitur aut̄ differere nunc de predicamento q̄titatis. Circa qd̄ p̄mo sciendū q̄ hoc cōmune q̄titas ē intē

tio aīe habens sub se multa contenta ordinata s̄m superius et inferius. Et quia ponit̄ cōmunit̄ a modernis q̄ quelibet q̄titas est q̄dam res distincta realiter et totaliter a subā et q̄litate vt̄ q̄titas p̄tinua ē vnū accūs medium inter subāz et qualitātē que ponitur esse subiectiē in subā et esse subiectum qualitātū. Similiter ponit̄ q̄ q̄titas discreta est quedaz res distincta a substantiis et q̄litatib; et ideo ponitur de loco et tēpore. Ideo p̄mo de ista opinione scrutandū ē. volo igit̄ p̄mo oñdere q̄ illa opinio est contra mētem Añ. Sc̄bo pōnā aliquas rationes contra eā. Tercio recitabo opinionē contrariā que mihi videtur esse de mēte Añ. siue sit vera siue falsa siue catholica siue heretica. Qd̄ aut̄ illa opinio sit p̄ mēte Añ. ostensum est in capitulo p̄cedēti quia secūdū eū sicut dictū est ibi nullū accidens distinctum realiter a subā ē susceptiū contrariorum per sui mutationē si aut̄ q̄titas esset subiectum accidētis et subiectum q̄litarum manifestū ē q̄ mutaret̄ in recipiēdo q̄litate et ita per mutationē sui reciperet in se p̄ria quod ē contra mētem Añ. Itē de mēte Añ. ē q̄rto physicorum q̄ aer potest condēfari sine mutatione oīz q̄litarū vel aliquarūz vnde quando aer condensatur non oportz q̄ perdat aliquam qualitātē vel saltē nō oportz q̄ amittat omnē qualitatem quam habuit p̄us. Ex quo arguo sic q̄n aer condēfatur aut manet tota q̄titas p̄cedēs et precise illa q̄ p̄us aut nō. si sic ergo eadē q̄titas est nunc minor q̄ prius et hoc solū quia partes q̄titatis p̄pinquius sibi iacent nunc q̄ prius ḡ cum partes subē sint eodēmō p̄pinquius iacētēs nūc q̄ prius et propter aliud nō ponitur q̄titas videtur q̄titas esse sup̄flua. Si autem nō manet tota quantitas que prius ergo aliq̄ pars dep̄ditur et cum ad corruptionem subiecti corrumpatur accidens eius sequitur q̄ non omnis q̄litas manet qd̄ est contra Aristotelē. Itē de mente Aristotelis est q̄ omne accidens ē in aliquo subiecto primo ita q̄ si sit accidens partibile vna eius pars est in vna parte subiecti et alia in alia parte subiecti sicut tota albedo est in toto corpore et vna pars albedis in vna parte corporis et alia in alia. Et si sit accidēs indiuisibile est in aliquo subiecto indiuisibili primo. Ex quo arguo sic q̄ punctus non est alia res a linea nec linea est alia res a superficie nec superficies alia res a cor

Prima pars

pore et eadē ratione corpus nō est alia res a subā et qualitate s̄m eū Qd̄ autem ex predicto principio sequat̄ q̄ punctus nō ē alia res a linea probo sic quia si punct⁹ esset accidens absolutum distinctū a subā erit ī aliquo subiecto primo aut ergo in subā aut in linea. nō in subā quia aut in subā diuisibili aut īdiuisibili. nō primū quia tūc pars esset in parte et ita punctus esset accidēs īdiuisibile quod ipsi negant. nec contingit dare secūdū quia secūdū aristotelem in genere substācie nō est nisi materia forma et conpositum quorum q̄libet secundū eū est īdiuisibile sic ergo punct⁹ nō est accidens īdiuisibile existens subiectiue in aliqua substancia tanquam in subiecto primo nec est in linea nec in parte linee tanq̄ in subiecto primo quia linea et quelibet pars linee est diuisibilis et per consequens non est subiectū primū accidentis īdiuisibilis sic ergo patet qd̄ de mēte aristotelis est qd̄ punctus nō est accidens īdiuisibile absolutū distinctū realiter a linea. Et eadem ratione nec linea est accidens īdiuisibile secundū latitudinē distinctū realiter a superficie eadem ratione nec superficies est accidens īdiuisibile secundum profunditatē realiter distinctū a corpore Et aristo. nō plus ponit corpus qd̄ est quantitas esse distinctū realiter a substancia q̄ ponit lineā et sup̄ficiē distingui a corpore propter quod nihividetur q̄ de intentione Ar̄. ē q̄ q̄ntitas non ē res absoluta realiter et totaliter distincta a corpore Et iō contra illas p̄s opinionones modernorū intendo aliquas rationes recitare siue concludāt siue nō valeāt qd̄ valē possūt Vnde arguo sic primo omēz rē absolutā p̄orē alia potest deus conseruare siue mutatione locali eiusdē et rē posteriorem destruere cū ergo s̄m p̄ēz opinionē hoc lignū sit quedā subā habēs partes quarum vna est sub parte quātitatis inherētis toti et alia ps subē ligni est sub alia parte quantitatis et illa subālis res sit prior natura illa q̄ntitate inherente sibi poterit deus sine mutatione locali illius subē p̄seruare eā et destruere illā q̄ntitatē qd̄ si sit possibile ponat̄ iesse quo facto q̄ro an illa subā habet partem distantē a parte aut nō si sic ergo ē q̄ntitas sine q̄ntitate addita et per consequēs sup̄fluit illa q̄ntitas si non habet partē distantē a parte et pri⁹ distabāt ille partes q̄ sūt mutatae localiter qd̄ est p̄ ypothesim Itē oē qd̄ per seipm̄ et per ptes suas ī

trinsecas est presens alicui q̄to ita q̄ totum ē presens toti et partes partibus p̄ semetip̄z et per partes suas intrinsecas h̄z ptē distātē a parte oē inq̄ tale p̄ se et p̄ ptes suas ē q̄ntū sed subā material̄ p̄ se ip̄az et ptes suas ē p̄ns alicui toti q̄to saltē illi q̄ntitati īformātī eaz si sit tal̄ q̄ntitas īformās eā q̄ p̄ se ip̄az et per partes suas habet partē situatit̄ distātē a pte igitur p̄ seip̄az et ptes suas ē q̄nta Itē q̄ q̄ntitas nō sit tale accēs mediū ī subāz et q̄ntitatē que sit subiectū q̄ntitatū pōt p̄bari p̄ sacramētū altar̄ q̄ si sic q̄ntitates r̄manēs in sacmēto altar̄ eēt ī q̄ntitate sbiectiue qd̄ fl̄z ēvt ml̄z vidē igit̄ et aūs fl̄tatē p̄ns p̄bo q̄ tūc ille qualitates nō eēt p̄ se subsistētes qd̄ ē p̄ mgr̄z sētētī arū li° q̄rto distinctione xx ca° p̄o qui loquēs de sapore colore et huiusmōi q̄ntitatib⁹ dicit q̄ talia accēs sūt ibi subsistētīa p̄ se Similiter si q̄ntitas esset subiectū illarū q̄ntitatū illa quantitas vere esset pōderosa alba et sapida s̄z cōsequēs est cōt̄ glosā distinctione nona sup̄ illq̄ capitulū Si p̄ negligētīā. vbi dicit glosa q̄ pōderositas remanet ibi cū aliis accidētib⁹ et tū nihil ē ibi pōderosū Iste rōes pbant q̄ quātitas longa lata et pfūda nō est res distincta a subā et qualitate: Qd̄ aut̄ linea nō sit res distincta a sup̄ficie p̄bo sic q̄ si linea sit aliqua res talis cōtinuās sup̄ficiēs ad inuicē diuidatur illa sup̄ficiēs qua dīsa q̄ro aut ē aliqua linea noua aut solū illa p̄or manet. si ē aliqua linea noua erūt īfinite noue q̄ diuiso corpe erūt īfinite sup̄ficiēs habētēs infinitas līeas q̄ dīsa sup̄ficie erūt īfīta p̄cta t̄minātīa īfītas līeas si nulla sit linea noua q̄ solū remāet linea q̄ p̄fuit et nō magis cū vna pte sup̄ficiēi q̄ cū alia q̄ vel remanebit per se vel remanebit in distinctis locis cū vtraq̄ sup̄ficie q̄ vtrūq̄ ē absurdū q̄ et illud ex q̄ sequitur Itē si linea sit alia res a superficie et punctus a līeā ergo deus poterit conseruare lineā et destruere punctum quo facto quero aut linea est finita aut infinita. non infinita manifestum ē ergo finita et tamen sine puncto ergo frustra ponitur punctus terminans lineam Similiter deus possēt conseruare lineam et destruere omnia puncta quo facto adhuc linea esset linea et per consequens quātitas et non quantitas discreta ergo quantitas cōtinua ergo vere eēt p̄tinua quis nō eēt aliqua alia r̄s a partib⁹ linee copulās partes ad inuicē frustra ergo ponitur talia p̄cta distincta a līeā

eadem ratione frustra ponuntur linee distincte a superficiebus et eadem ratione superficie distincte a corporibus. Ideo est alia opinio quam mihi videtur de mente aristotelis siue sit heretica siue catholica quam volo nunc recitare quam nonolim eam asserere et ideo quia istam opinionem posui quam scripsi super philosophiam non scripsi eam tanquam meam sed tanquam aristotelis exponi magis personavit mihi videtur et eodem modo sine assertionem nunc recitabo eam. Est igitur illa opinio quam multi catholici ponunt et theologum tenent et tenuerunt quod scilicet nulla quantitas est realiter distincta a substantia et qualitate siue tales propositiones substantia est quantitas quantitas est qualitas sint procedende siue non. Et de quantitate quod dicitur continua tenetur per hunc modum quod scilicet quantitas continua permanens nihil aliud est nisi res una habens partem distantem situalem a parte ita quod quantitas continua permanens et illa oratio equivalent in significando et sunt termini pervertibiles nisi aliquis modus sine catholice dogmaticus vel aliqua determinatio inclusa equaliter impediatur convertibilitatem et predicationem unius de alio et ideo cum substantia habeat partem situalem distantem a parte et sicut quantitas aliqua quantitas non erit alia res a substantia et qualitate nec videtur multum personam theologie dicere quod deus non possit facere illas partes substantie distare situalem nisi aliam rem absolutam coniungat eis de quibus quod si potest facere vere illa substantia habebit partem distantem a parte sine re absoluta addita eis et per consequens erit quantitas sine re de novo addita. Et idem argumentum potest fieri de qualitate et ideo cum substantia possit esse quantitas sine quantitate que sit alia res et sicut qualitas talis res media inter substantiam et qualitate videtur omnino superflua propter quod dicunt quod nulla quantitas est alia a substantia et qualitate sicut nulla res est habens partem distantem situalem a parte nisi substantia et qualitas. Unde de sacramento altaris dicunt quod post consecrationem corporis christi quod una quantitas que precessit erat eadem scilicet cum substantia panis et illa non manet sed per illam manet una quantitas que est eadem cum qualitate in qua tamen quantitate non est aliqua qualitas subiective sed omnia accidentia remanentia post consecrationem remanent simul cum corpore christi sine omni subiecto quia sunt per se subsistentia. Sic ergo dicunt de quantitate continua. De quantitate au-

tem discreta dicunt quod numerus nihil aliud est quam res numerate. Unde dicunt quod sicut unitas non est accidens additum rei que est una ita numerus non est aliquod accidens additum rebus que sunt numerate. Quod autem unitas non sit accidens additum rei que est una potest sic ostendi quia si sit accidens secundum respectum sed non est accidens absolute vel respectuum quia nullum terminum realem habere potest. Unde ad hoc quod aliquid sit unum non oportet quod sit alicuius unum nec quod sit alicui unum et sic de aliis casibus sub quibus dicitur aliquid ad aliud nec est accidens absolute quia tunc vel esset qualitas quod patet esse falsum vel quantitas et tunc vel continua vel discreta quorum utrumque patet esse falsum relinquuntur ergo unitas non est aliquid accidens realiter distinctum ab uno additum sibi et eadem ratione nec numerus erit accidens additum rebus numeratis. De loco etiam et tempore dicunt quod non sunt res alie sed hoc in libro porphiri tractatum est. De oratione dicunt quod non est nisi voces prolate. Istis visis habent positores huius opinionis ponere quod punctus linea superficies corpus et numerus non sunt res totaliter et realiter distincte nec inter se nec a substantia et qualitate. verumtamen secundum eos non obstante idem potestatem omnium illorum que importantur omnia illa predicabilia sunt distincte species quantitates. Aliqua enim predicabilia habent eadem penitus significata et tamen in tantum distinguuntur quod predicatio unius de alio est impossibilis siquidem isti termini homo et hominem idem significant et tamen hec est impossibilis homo est hominem ita est in proposito quod licet ista eadem res significant tamen sunt distincte species et distincta predicabilia.

Capitulum xlv.

VT autem magis pateat iterum sic opinatum ponende sunt aliquae obiectiones propter quas videtur quod predicta opinio sit contra-

Prima pars

tra mentē Aristotelis, et suorum sequitur. Et primo videtur philosophus oppositū dicere in libro posteriorum ubi dicit quod album non est quantum nisi per accidens si tamē qualitas eēt quantitas album eēt quibus per se ymo esset per se quantitas. Itē quinto methaphisice videtur dicere idē per hūc modum dicens secundum accidens dictorum quorum hec quod sic dicitur sic dictū ē quod musicū ē quantum et album est quantum quia per se quod quantum ē cui insit. Ex quo sequitur quod album inest alicui quod est quantum per se et album est tamen quantum per illud.

Itē ibidē alia dicitur secundum se quia alia secundum accidens ut linea quantum aliquid secundum se ē musicū vero secundum accidens. Itē Aristoteles in primis ponit quod aliquę sunt quantitates habentes positionē quibus partes copulātur ad aliquę terminū cōmunē tūc partes lineę ad punctū partes superficie ad lineā et partes corporis ad superficiē sicut partes alicuius totius non copulātur ad aliquę partē eiusdē totius quod punctus distinguit a lineā: linea a superficie et superficies a corpore. Itē in libro posteriorum dicit quod punctus ē indissibilis quod non appetit lineę nec superficie. Itē vult quod unitas sit indissibilis et per consequens non ē linea nec superficies nec corpus quod ē aliquid propter numerum quia unitas non ē numerus. Itē primo philosophorum philosophus per Parmenidē et Melissū probās plura esse dicit si substantia et quantitas sunt duo sunt et non unum. quod non esset si substantia eēt quantitas. Sed istis non obstantibus mihi videtur quod predicta opinio sequitur ex principis Aristoteles. siue sit vera siue falsa. Est tamē intelligendū primo quod philosophus in diuisis locis e-guocet vitur istis vocabulis per se et per accidens quantum autē ad presens sufficit Aristoteles in locis allegatis non accipi per se et per accidens ita generaliter sicut accipit primo posteriorum sed illā propositionē dicit esse per se quia vera ē et sic cū hoc predicatū nihil cōnotat quin aliquid simile cōsimili modo signandi cōnotat per subiectū ita quod eundē contradictionē includit illam propositionē esse falsā simul cū veritate propositionis enunciantis eē de subiecto vel propositionē per se reuocat illā precise in quā predicatur pars diffinitionis de diffinitione vel diffinitio de diffinitione vel idē de se ut synonymū de synonymo. Alia autē propositiones vocat per accidens. Et per istud patet ad illas instantias quādo enim philosophus dicit quod album non ē quantum nisi per accidens intendit dicere quod hec est per accidens album ē quantum propter hoc quod hoc punctum quantum cōnotat vel signat partē distare a parte hoc autē subiectum album nihil tale significat propter quod hoc predicatū quantum non debet poni in diffinitione albi nec e-

conuerso cū hoc tamē stat quod album vere ē realiter sit quantum et similiter quod sit vere quantitas. Unde philosophus non plus intendit quod album est quantum quod album est quantitas sicut ergo vere et realiter album ē quantum quis per accidens ita vere et realiter secundum intentionē philosophi album est quantitas quis per accidens. Quod autē hec sit intentio Aristoteles per se videtur. Unde postquam enumerauit species quantitates et differentias earum dicit sic. Propter autem quantitates sunt hec sole quod dicimus alia autem omnia secundum accidens ad hec autem aspicientes et alia dicimus quantitates eēt multum album dicimus eo quod superficies multa sit. Ex quo patet quod de aliis ab illis ibi enumeratis vere dicitur hoc predicabile quantitas ut album vere dicitur quantitas quis non per se sed per accidens. Unde dicit ad hec aspicientes et alia dicimus quantitates eēt igitur de aliis dicitur hoc nomē quantitas quis non per se sed per accidens. De illis autē dicitur proprie et per se quia hoc predicabile quantitas ponitur in diffinitione eorum non sic autem ponitur in diffinitione albi nec musici nec hominis nec lapidis. Unde sciendum est quod nunquam philosophus facit distinctionē quantum ad significationē inter illa duo nomina quorum unum ē abstractū et aliud concretū quantum et quantitas sed quicquid concedit de uno hoc concedit de reliquo et indifferenter ponit unum vel aliud. Unde apud eum sunt synonyma nisi forte abstractum includat aliquod syncategoremata vel aliquā aliam dictionem equiualem. Per idem patet ad secundam auctoritatem quod quando dicitur quod album et musicum dicuntur quanta per accidens intelligitur quod ille propositiones album est quantum musicum est quantum et consimiles non sunt per se ita quod in eis predicatur pars diffinitionis de diffinitione. Et cum dicitur quod sunt quanta per illud cui insunt non accipit inesse per realem inexistentiā sed per predicationem.

Unde hec non est vera album est quantum nisi quia superficies que predicatur de albo est quanta. Et propterea quia album predicatur de superficie vel conuerso ideo hec est vera per accidens album est quantum. Per hoc etiam ad aliam auctoritatem patet quod ideo dicit alia esse quanta per se puta lineam corpus et huiusmodi quia tales propositiones sunt per se linea est quantitas corpus est quantitas et huiusmodi. Alia autem sunt quanta per accidens quia tales propositiones sunt per accidens album ē quantitas musicū ē quantitas. Ad aliud

de p̄dicamētis dicendū est q̄ nō est mēs p̄hi dicere q̄ quātitates habentes positionem habeant partes copulatas ad aliquā rem distincta totaliter ab illis partibus quia tali rei secundū euz nō possēt subiectū assignari. oportet etiā q̄ esset per se in genere cū non possit poni ps alicuius ī genere exñtis et ita eēt quantitas vel subāvel qualitas quoruz quodlibet p̄3 esse falsū Sed intendit p̄hs q̄ vna ps extenditur ad aliā ita q̄ nihil penitus est mediū inter illas duas partes Et sic patet q̄ ē de rōe continui p̄manentis q̄ partes sint ad se protense mutuo ita q̄ si vna non sit p̄tensa vsq̄ ad aliā non erit ex eis vnū continuum Et ista est differentia int̄ quantitatē continuam et discretam fm̄ Añ. quia ad quātitatem discretam nihil refert an illa que constituunt illā sint distincta loco et situ vel non an etiā inter illa sit medium vel nō. Vñ ad h̄ q̄ duo hoies sint duo nihil refert an int̄ illos sit medium vñ nō ita enim sūt duo quando nihil est mediū iter eos sicut qñ distant per centū leucas nec in aliquo p̄pter illā distantiam vel p̄ p̄inquitatem variatur p̄o hui⁹ p̄ti duo de istis ymo si simul essent in eodē loco essent duo sicut si nō sint in eodē loco Nō sic aut̄ est de partibus continui quia ad hoc q̄ partes sunt continue ad inuicē oportet q̄ nihil sit mediū inter illas et q̄ vna sit p̄tensā vsq̄ ad aliā et tam̄ q̄ distent situ ⁊ q̄ faciāt vnā rē numero qa aliter non sūt p̄tinue si enī nō constituāt vnā rem numero vel non sint vsq̄ ad se p̄tense vel non sint distantes situ et loco nō sūt p̄tinue n̄ lum aut̄ p̄dictor̄ requir̄ ad quātitatē discretā prop̄t quod dicit Añ. q̄ partes cotinui copulāt ad aliquē t̄minū cōmunez hoc ē q̄ sūt ad se p̄tense et simul cum hoc q̄ nō sūt in eodem loco in tm̄ q̄ si eēt aliquod indifibile termia. retvtrumq̄. nō aut̄ sic est de q̄titate discreta quia partes eius nō sūt necessario mutuo p̄tense ad se ymo p̄nt ita cōstituē q̄titatē discretā si aliqd sit medium sicut si nihil sit mediū

Et p̄pter idē dicit q̄ partes q̄tītatis continue hñt positionē quia ad hoc q̄ sint ptes continue oportet q̄ s̄tialit̄ distet vna ab aliā ita q̄ contingat vere dicē q̄ vna pars ē ibi ⁊ aliā hic et aliā alibi. Ad quantitatē vero discretā non requir̄ talis distātia s̄tialis sicut dictū est Vnde materia et forma sūt due res et tamē s̄tialiter non distant Ad aliud qñ dicit p̄hs p̄ctū esse idifibile dico q̄ loquit̄ sc̄3

opinionē famosam vel loquitur p̄diconaliter q̄ sc̄3 punctus eēt idifibilis si eēt alia res a q̄titate Vel per illā propositionē p̄ctus ē idifibilis intēdit q̄ vna ps p̄tinui p̄tēdit ad aliā sine aliquo diuisibili me⁹ iter illas ptes sicut per illā ptes lineę copulantur ad terinuz p̄ez intendit illam ptes lineę p̄tenditur ad se sine aliq̄ me⁹ incepto Ad aliud dicēdū est q̄ p̄hs nō intēdit q̄ vnitas sit quedā res omni parte carēs quia nulla res talis pōt esse in istis inferioribus fm̄ eū sed per illā p̄pōez vnitas est indifibilis itēdit istā illud quod vnū est nō est plura et q̄ hec est intētio sua b̄ claravi per eundem secūdo p̄hisor̄ iō causa breuitatis hic omitto. Ad vltimum dicēdū q̄ p̄hs non intendit p̄bare multa esse si subā et q̄tū sunt per hoc sc̄3 q̄ subā non ē q̄titas sed per hoc q̄ ip̄ossibile ē q̄ aliquid sit q̄tum nisi p̄tineat p̄tiū pluralitatē et ita necessario si subā et quātū sūt multa sūt quia sc̄3 ptes istius quātū sūt et hoc sufficit p̄ antiq̄s

Sic ḡ dico q̄ intētio Añ. fuit negare oē indifibile in istis inferioribus nisi forte ponat animā intellectiūā indifibile. voluit enī ponere q̄ omnis res est subā vel q̄litas et si inuenitur aliqñ dicē subāz nō eē quātitatē vel q̄litas nō eē quātitatē intēdit q̄ hec p̄pō nō est p se subā est quātitas nec etiāz illa est per se q̄litas ē q̄titas et h̄ quia si hoc nomē quātitas accipit̄ p̄ q̄titate p̄tinua p̄manēte cōnotat vnā p̄tē s̄tialit̄ distare ab aliā non sic aut̄ hoc nomē subā vel q̄litas Dico ḡ q̄ intētio Añ. ⁊ alior̄ multorū fuit q̄ oīs q̄titas nō ē aliqua res totaliter distincta a substantia et qualitate nec punct⁹ linea superficies et corpus sūt inter se s̄3 se tota distincta Tenentes aut̄ p̄munē opinionē modernor̄ dicerēt q̄ p̄ct⁹ ē aliqua res totalit̄ distincta a linea copulās et p̄tinuans partes lineę ad inuicē Linea autez est alia res a superficie continuans et copulans partes superficie et superficies est alia res a corpore p̄tinuans ⁊ copulans partes corporis ad inuicem Numerus quoq̄ est alia res a rebus numeratis et accñs exñs ī eis. Et similiter oratio est alia res a voce plata et q̄titate eius Idem etiā dicerent de loco et tēpore q̄ sūt distincte res int̄ se ab omnib⁹ sup̄ dictis Ca. xlvj.

Ubi varietate opinionis circa diuersitatem et idēptitatē q̄tītatis a subā et q̄litate secūdū vtramq̄ opinionē vidē-

Prima pars

dum est de illis que ponunt in genere quantitatatis.

Et primo secundum opinionem primam que mihi videtur esse philosophi. Vnde secundum illam opinionem dico quod omne illud per quod potest responderi ad questionem factam per quantum est in genere quantitatatis et accipio hoc nomen quantum interrogatiuum secundum quod est commune et generale ad quantum stricte sumptum, et ad quod potest autem tale interrogatum querere de pluribus ita quod interrogatum est etiam expressiuum plurium sicut si queratur quot sunt hic intus et tunc illud per quod respondetur ad talem questionem est inter quantitates discretas connumerandum quia scilicet exprimit pluralitatem ut si queratur quot sunt isti homines et respondetur tres illud per quod respondetur exprimit plura ideo etiam illo modo oratio est quantum titas discretas querendo de oratione quanta est intelligitur quantum ad pluralitatem syllabarum. Aliter autem cotingeret equaliter quod de vna littera et de vna syllaba cum possit esse breuis vel longa, et ideo illud per quod respondetur debet esse expressiuum plurium et propter hoc inter quantitates discretas connumerabitur. Si autem interrogatiuum quantitatatis non est expressiuum plurium oportet quod sit expressiuum vnius habentis plures partes distantes situabiliter abinuicem et tunc vel exprimit distantes secundum longitudinem et sic est linea vel secundum latitudinem et sic est superficies vel secundum profunditatem et sic est corpus, vel querit de loco et tempore et sic sunt locus et tempus que quodammodo reponuntur in genere quantitatatis. Ad cuius euidetiam sciendum quod locus et tempus non ita pertinent ad genus quantitatatis sicut alia sed de tempore et loco diuersa ratio querenda est. Vnde tempus ideo non ponitur per se in genere quantitatatis sicut alia quia tempus non significat precise existentia in rerum natura sicut alia. Vnde de linea superficies corpus et numerus significantur precise res existentes non significando vel connotando aliquid nisi rem existentem. Tempus autem sicut et motus connotat rem non existentem vel in actu vel in potentia. Vnde secundum illam opinionem tempus non est alia res a motu nec motus est alia res realiter distincta a rebus permanentibus. Immo motus non importat aliud nisi quod vna res habet vnam

rem post aliam vel quod vna coniungitur vni per aliam vel quod coniungeretur sibi si alia res qui escens esset sibi approximata et ideo motus non est res realiter distincta a rebus permanentibus et eodem modo nec tempus et propter hoc non ponitur nisi quantum per accidens vel quasi passio rerum permanentium existentium in genere quantitatatis sicut etiam ponitur vel poni potest motus in genere quantitatatis sicut ponit Aristoteles quinto methaphisice. De loco autem alia ratio danda est. Vnde locus non est per se in genere quantitatatis quia locus non est aliquid distinctum a superficie et simul cum veritate propositionis enuntiantis locum de aliquo subiecto non potest locus cum variis determinationibus connotantibus quantitatem successiue verificari de eodem absque consimilivariatione superficiei linee vel corporis. Verbi gratia sic hec modo vera est locus stante illa veritate est locus non possunt verificari tales propositiones successiue est maior locus est minor locus est longior locus est breuior locus et sic de consimilibus nisi tales etiam successiue verificentur est maior superficies est minor superficies vel est maior linea est minor linea vel est maius corpus est minus corpus et ita de similibus. Ex istis patet ratio quare non obstante quod illa opinio ponat quod linea corpus superficies non sunt res distincte sic nec locus distinguitur ab eis tamen magis pertinent ad genus quantitatatis quam locus quia non obstante quod significant eandem rem possunt tamen tales verificari successiue est longius est breuius quamuis tales non verificentur est latius est minus latum est est profundius est minus profundius et per hoc patet etiam quod locus non est distinctus predicabile a linea superficie et corpore sicut illa sunt distincta inter se. Ex predictis etiam colligi potest quod prima et essentialior diuisio et distinctio eorum que sunt in genere quantitatatis sumitur per hoc quod illud per quod respondetur ad questionem factam per quantum large accipiendo quantum vel est expressiuum plurium et sic est numerus vel est expressiuum vnius.

compositi ex plurib⁹ situaliter distatib⁹ et sic sumit magnitudo q̄ diuiditur in lineā superficiē et corpus et ita nec orō nec t̄p⁹ nec locus p̄tinēf sub p̄dicta dīfione sed magis sunt p̄fiones vel acc̄ntia eorū. Et illo⁹ dīdēdi vtur p̄hus quinto methaphisice vbi enumerādo illa que sūt q̄ta per se et p̄mo nō ponit nisi lineam superficiē numerū et corp⁹. Vñ d̄scribēs q̄tum dicit sic. Quantū vero dicitur quod est diuisibile in ea que insūt q̄rū vtrumq̄ aut singulūvnū aliquid et hoc aliquid natum ē esse. Per primā particulā sc̄z diuisibile in ea que insūt excludūf tēpus oratio et mot⁹ quia quod libet illoz importat aliquid qd nō ē vel ipor̄tat quod est negatiō et hoc vel respectu alicuius vel simplicit̄. Et ille mō⁹ loquēdi est anselmi de casu diaboli q̄ est multū necessarius ī diuersis difficultatib⁹ et ppt̄ hoc illa nō ponitur primo quanta. Per sc̄baz p̄ticulā p̄nt̄ excludi omnia accidētia oēs forme et oēs materie quia talia nō sūt nata eē hoc aliquid s̄z tūc accipitur q̄tū stricte p̄ illo sc̄z q̄ est per se exiēs non inexistēs alteri neq̄ tamq̄ pars neq̄ tamq̄ accidēs et sic fm̄ illā opinionē sumēdo quantum stricte sola substātia cōposita ex materia et forma vel etiā fm̄ An̄. corpus cēleste ē q̄tū et iō p̄hus postea enumerādo ea q̄ sic dicūtur q̄ta dicit sic multitudo autem q̄tūz aliqd̄ est si numerabilis fuerit magnitudo autē si mēsurabilis fuerit. Dicit̄ autē magnitudo qdā diuisibile potestate in p̄tinua. magnitudo autē que quidē ad vnū p̄tinua lōgītudo q̄ qdē ad duo latitudo q̄ autē ad tria p̄funditas horū autē pluralitas finita numerus. Ex q̄ patet q̄ illa quatuor lineā sup̄ficiē corpus et numerū p̄ se ponit in genē q̄titatis et nec tempus nec orationē nec locū ppt̄ rationes prius positas. Post p̄dicta sciēdū ē eorū que ponūtur in genē q̄titat̄ quedā sūt p̄ que conueniēter r̄ndetur ad q̄stionē factam per quātū et sic bicubitū tricubitū duo tria et sic d̄ p̄similibus sūt ī genē q̄titat̄. Alia dicūt̄ ī genē q̄titat̄ quia sūt p̄ia per se p̄mo mō ad talia et sic liēa sup̄ficies corpus et numer⁹ sūt in genē q̄titat̄.

Capitulū xlvii.

IVxta p̄dictā opinionē vidēdū est de proprietatibus quātitat̄. Vnde ponit An̄. tria esse p̄pria q̄titati quorūz p̄mū est q̄ q̄titati nihil est cōtrariū sicut lineā nō ē p̄ria ad sup̄ficiē nec bicubitū p̄riaf̄ tricubito. Sed ex hac p̄prietate vidēf̄ euidēt̄ ha-

beri q̄ q̄titas nō ē substātia nec q̄litas q̄a si q̄titas eēt q̄litas cū alicui q̄litati aliquid sit cōtrariū q̄titati aliquid eēt cōtrariū. Ad h̄ dicēdū ē sicut dicit̄ est p̄us istū terminū p̄riū multiplici accipi posse. Verūtū p̄hs in negādo q̄titati aliquid eē p̄riū accipit cōtrarium p̄ terminō aliq̄ importante res cōtrarias alius precise q̄ sc̄z iō dicit̄ p̄rie quia nō p̄nt̄ siml̄ in eodē existē sed successiue et simul cuz hoc partibiliter acq̄ri p̄nt̄ sic autē accipiēdo p̄ria manifestū est q̄ nulla p̄ se in genē q̄titatis p̄tenta cōtrariātur nā nullū ē cōcretū de genere q̄titatis cuius q̄libet significatū vel cōsignificatū p̄riatur vel repugnat significatōi cōsignificato alterius patz inductiē. Et ita cōcedent̄ sic opinātes q̄ hoc ē verū alicui q̄titati aliquid cōtrariaf̄ accipiēdo p̄riari prorepugnare realiter in iēē eidē s̄l̄ quis non successiue hec tamē est vera nulla p̄tenta per se in genere q̄titatis cōtrariāf̄ quia isti t̄mini bicubitū tricubitum nō cōtrariātur nec isti duo et tria nec isti lineā et superficies et sic de aliis licet albedo tricubita cōtrariēf̄ nigredini bicubite quia bicubitū significat albedinē eodē modo quo significat nigredinē. Dicedū est ergo q̄ intentio An̄. est q̄ hec est vera q̄titas q̄titati p̄riatur si t̄mi supponāt̄ p̄ re ex̄ tamen hec est vera nulli termi per se cōtenti in genere q̄titatis cōtrariāf̄ sic q̄ semper ipor̄tant res cōtrarias et illā p̄ponem̄ itēdit̄ An̄ quando dicit q̄ q̄titati nihil est cōtrarium.

Secūda p̄prietās ē q̄ quātitas non suscipit magis et minus hoc est nullū cōrētum in genere q̄titatis p̄dicatur d̄ aliquo aliq̄n cuz hoc aduerbio magis aliq̄n cū hoc aduerbio minus sic q̄ aliqua res est aliq̄n magis bicubita aliq̄n minus bicubita ad mōz quo dicim⁹ q̄ hoc corpus est aliquādo magis album et aliquid quando minus album nec dicimus q̄ illa tria sunt magis tria q̄ alia tria sicut dicimus q̄ hoc est magis album q̄ illud. Tercia p̄prietās est q̄ quantitas dicitur eē equalis vel in equalis alteri quantitati sicut vnū corpus dicit̄ esse equale vel ineq̄le alteri similit̄ est in aliis. Ex ista p̄prietate patet q̄ nō est intentio phi negare q̄litate eē quātitatē. Nāz s̄z p̄hm̄ hec p̄prietās est maxime p̄p̄a quantitati et p̄ consequens est cōuertibilis cum q̄titate q̄ de quocūq̄ dicit̄ hec p̄prietās de eodem dicitur quantitas sed hec est vera simpliciē quis nō sit per se vera vnū lignū est equale alteri et

Prima pars

vna nigredo est equalis alteri nigredini ḡ si militer hec est vera vna suba est q̄titas ⁊ vna q̄litas est q̄titas quis sit per acc̄s. Nec valet dicere q̄ non om̄e ēq̄level ineq̄le est quātitas quia non est p̄pe p̄puz q̄titati esse equale vel ineq̄le s̄ est p̄pum q̄titati q̄ fm q̄titate aliqd dicitur ēq̄level inequale qa non dicit p̄s q̄ fm q̄titate aliqd dicit ēq̄le vel ineq̄le s̄ dicit q̄ est p̄pe p̄pum q̄titati q̄ q̄titas est ēqlisvel inequalis Vnde dicit sic p̄puz est q̄titati maxime q̄ equalevel ineq̄le dicit singulū enī ea rū que dicte sunt q̄titatū et ēq̄le vel inequale diciturvt corpus equalevel ineq̄le dicit ⁊ tēp̄ ēq̄le vel inequale s̄lr autē et in aliis singulis que dicta sunt ēq̄le et inequale dicit Ex ist̄ verbis apparet q̄ dicit illas q̄titates eē ēqls vel inequales ⁊ non aliquid fm eas esse ēq̄le vel inequale Et ideo dicendū est q̄ sicut albedo vel suba est equalisvel inequalis alteri q̄uis per acc̄s ita suba secūdū opinionē ar̄. ⁊ similiter qualitas est quātitas quis per accidens nec istis obstat illud q̄ postea dicit p̄s q̄ in aliis p̄ntis non dicit aliquid equale vel inequale quia non intēdit negare quin de cōtentis in aliis p̄dicament̄ p̄dicet equalevel in equale s̄ intēdit dicere q̄ de aliis non dicitū per se equale v̄l inequale s̄ per accidens tm̄ ⁊ hoc insinuat cū dicit In cetero vero que q̄titates nō sunt supple per se nō mltū videt ēq̄le vel inequale dici quia de illis non per se s̄ soluz per accidēs equalevel inequale dicit cum hoc tamē stat q̄ vere de aliis dicitur ēq̄le vel inequale Et eodē q̄titas predicat̄ de eisdē

Capitulū xlviii.

Secūdū autē opinionē que ponit q̄titatē rem absolutā ⁊ subā et q̄litate ⁊ q̄ punctus superficies lineā et corp̄ inter se realiter distinguūt nūc aliquāliter dicēdū est Vnde fm opinionē istā dimēssiones sunt quedā res iformātes subās et sustētātes q̄litates corpales ita q̄ suba nō est dimēssio s̄ est subctū dimēssionū ⁊ tūc q̄titas vel habet ptes copulatas ad aliquē terminū cōez vel nō habz ptes copulatas ad aliquē tminū cōez si detur primū vel ille partes sūt pmanētes et tunc v̄l sunt extēse fm longitudinē tantū ⁊ sic est lineavel fm longitudinē ⁊ latitudinē ⁊ sic est superficiesvel fm lōgitudinē latitudinē ⁊ p funditatē et sic est corp̄ Locus a mltis ponitur eē idem realiter cum superficie Si autē nō om̄s partes sunt permanētes sic est temp̄ s̄ivo

ptes non copulant̄ ad aliquē tminū cōez v̄l ḡ ille ptes sunt pmanētes et sic est numer̄ v̄l nō sūt pmanētes ⁊ sic est ōro ⁊ ita ponūt in ḡne q̄titatē lineā superficies corpus locus tēpus numerus et ōro Punct̄ autē ⁊ instās ⁊ vnitas nō ponūt in genere q̄tittatis per se s̄ per reductiōnē . Aliter autē diuidit̄ q̄titas q̄ quedā est habēs positionē ⁊ sic sunt ille sp̄es lineā superficies corp̄ ⁊ locus quedā autē nō est habēs positionem ⁊ sic sūt ille sp̄es tempus numer̄ et ōro Prima autē p̄petas quātitatis est nō habere p̄trariū quia licet qualitas existēs subiectiue in quātitate habeat p̄trariū illa tm̄ quantitas nō habet p̄trariū sicut inductiue patet Secūda p̄petas est q̄ quātitas nō suscipit magis nec min̄ quia vna quātitas nō est magis quātitas quā alia Tercia p̄petas est q̄ secūdū quātitatē aliquid p̄tigit ēq̄le vel ineq̄le dici ita q̄ illa quātitas per se et primo est ēqlis vel inequalis et secūdario et per accidens suba sustētans quātitatē et qualitas existens in quātitate subiectiue est ēqlisvel in ēqlis Et de quātitate ista sufficiāt Capitulū xlix.

Orciū p̄dicamētū q̄ ponit aristoteles vocat̄ relatio siue ad aliquid Et est p̄mo sciēdū q̄ sicut sūt opinionēs p̄trarie de quantitate ita sunt p̄trarie opinionēs de ad aliquid siue de relatione Quidā enim ponūt q̄ relatio nō est alia res extra animā ⁊ distincta realiter ⁊ totaliter a re absoluta et a reb̄ absolutis Et de illa opinione reputo fuisse aristotelē et alios sequētes ip̄m Alii autē ponūt q̄ relatio est q̄dā res que nō plus est res absoluta quam homo est asin̄ sed est distincta realiter et totaliter a re absoluta et a reb̄ absolutis et de illa opinioe sunt multi theologī quā aliq̄ credidi esse opinionē aristotelis sed nūc mihi videt̄ q̄ opinio p̄traria sequit̄ ex p̄cipiis suis Vnde materiā de relatiuis volo p̄mo p̄sequi secūdū opinionē p̄mā secūdū opinionē secūdā Tractādo autē istā materiā iuxta primam opinionē p̄mo ponam modū ponēdi et ostēdā q̄ opinio illa est aristotelis Secūdo p̄firmabo eā per alias rationes et tercio obiciā p̄tra eā et respōdebo eo modo quo respōderet aristotelesvt mihi videt̄ quarto p̄seqū de illis que in isto p̄dicamēto ponūt Est autē opinio illa q̄ p̄res res absolutas s̄z subas et q̄litates nulla res est imagiābilis nec in actu nec in potētia verūtū illas easdē res diuersa d.i.

noia diuersimode figant quia aliq noia sic sua figta significat q absolute pnt de aliq pdicari absq hoc q addat eis cas⁹ obliquus alterius dcionis sicut aliqs est ho quis no sit alicuius ho 7 sic de aliis casibus obliquis. Alia noia sic sua figta significant q de nullo verificari possut nisi vere 7 conuenient possz addi eis cas⁹ obliqu⁹ alteri⁹ dictionis sicut impossibile est qb aliquid sit pater nisi sit alic⁹ pater et iposibile est qb aliquid sit simile nisi alicui sit simile ita qb ista noia pater filii⁹ causa filie 7 h⁹ di de nullo pnt affirmari vere si figue sumat⁹ nisi vere 7 conuenienter possit eis addi respectu eiusdem aliqs casus obliqu⁹ et oia thia noia vocat⁹ noia relatiua Et smvna opione ois res pro qua pot tle nome suppone in pponevera est vera relatio si li relatio no sit nome scde iponis vl itentiois s3 nome pme itentiois 7 sic hec est vera ho est relatio for est relatio ex hoc ipo q fortesvl ho est filiusvl pater alteri⁹ Et quis s3 vsu theologor⁹ opteat pcedere q aliqua res ex aimā que no est signū pplexu alteri⁹ ex quo nata est pponi ppō sit relatio tū puto q arif. nihil pot relatiuū nec ad aliqd nec relatione3 nisi solū nomē ex quo nata est ppō mē talis vel vocalis vel scripta pponi Et iō fm opinionē arif. vt existimo siue ad aliqd siue relatio siue relatiuū est nomē scde itentionis siue ipositionis 7 no nomē pme iponis siue itentiois Et iō fm suā opione no d3 dici siue pcedi ho est relatio vel albedo est relatio s3 d3 pcedi q hoc nomē pē est relatiuū 7 no ille qui est pē 7 q illa opinio sit arif. pot sic pseruari qa phs in pntis diffiniens ad aliqd dicit Ad aliqd talia dicit qdūq hoc ipm q sūt alior⁹ dicit⁹ vel quolibz aliter ad aliud 7 exēplificat quō aliqd dicit⁹ ad aliqd drimode qa aliqd sub habitudine casus genitiuū dativ⁹ ablati Ex q ar⁹ sic nihil dicit⁹ alterius s3 hitudie cā⁹ gti vel s3 alio casu nisi nomē s3 omē ad aliqd dicit⁹ ad aliud sub aliqua thia hitudine casuali g omē ad aliqd est nomē. Vnde etiā omis expositores dicit⁹ q ad aliqd. sub aliqua hitudine casuali ad aliud dē tle autē no nisi noib⁹ cōpetē pot. relinqt g fm phm q ad aliqd est nomē iptās suū figtū sic q no pot pro eo supponē nisi cōuenienter sibi possz addi aliquis cā⁹ obliquus. Nec valz dicere q phs illā diffinitioē3 relatiuor⁹ reprehēdit versus finē capitli qa phs ibidē no itendit q illa diffinitio ab aliqb⁹ relatiuis

remouet s3 dicit ibidē q illa diffinitio puenit oib⁹ relatiuis no tamē est pueritibil⁹ s3 est in plus sicut patebit et ita omē relatiuū fm eū est tle nomē sicut patz per ipm ibidē Propter q etiā patet q pmas subas 7 scōas vocat noia substantiarum quia aliquas substantias ponit que dicuntur aliorum sed res ille non dicuntur aliorum sed nomina tantū quamuis sint alior⁹ Ite3 phs in pntis pōit q oia relatiua dicit⁹ ad pueritētia si puenienter assignetur vbi etiā ponit q vbi deficiūt noia licitū est fingere noia ad que alia relatiua dicit⁹ Ex istis g p3 q sicut no assignā⁹ nisi noia sic no vtimur nisi noibus g cum assignamus noia relatiua ipa noia erūt relatiua Preterea fm intentionē phs nos fingim⁹ relatiua ad que dicit⁹ alia s3 no fingim⁹ nisi noia g ipa noia sūt relatiua. Et si dicat⁹ fm philosophum q non fingimus relatiua sed nomina relatiua

Vnde dicit philosophus aliquotiens et forte nomina fingere necesse est si no fuerit nomē ipositū ad qd puenient assignare vbi videt velle q possum⁹ fingere nomē relatiuū et non ipsū relatiuū Sed istud non v3 ad intentionē3 phi quia ipse itendit q fingim⁹ ipsū3 relatiuū3 quādo enī no est nomē ipositū3 relatiuo ad assignandū correspondens alteri relatiuo tūc licitū est fingē nomē relatiuū Vn dicit q necesse est fingere si non fuerit nomē ipositū ad qd puenient assignet 7 per phs ad nomē fictū assignat relatiuū s3 non ptingit assignare nisi nomē ergo ipsū nomen est relatiuū Et hoc idem patz per eundē ibidem nam postquam exemplificauit quomodo relatiua aliqua dicuntur ad conuertentiam subdit similiter autem et in aliis sed casu aliquo tiens differunt secundum locutionem.

Ex quo patet q dicit relatiua casu differre sed sola nomina differunt casu ergo secundum eum sola nomina sunt relatiua

Item q non ponat relationem esse aliam rem ab abstractis potest sic suaderi. Si relatio esset alia res tunc quodcumq adueniret alicui illud vere haberet nouam rem in se et per consequens vere mutaretur q est cōtra eum quinto phisicorum vbi ponit relationem aduenire illa nihil mutante

Item secundum Arist. v. methaphi. calefactiuum dicitur relatiue ad calefactibile g si relatio eēt alia res in calefactio eēt tūc

Prima pars

res ad illud calefactibile quod non est possibile nam tunc esset in eodem actualiter res infinite Nam illa res que est calefactiva istius ligni est etiam infinitorum aliorum calefactiva sicut sol secundum philosophum Si ergo relatio sit alia res tot erunt res actualiter existentes in sole que erunt calefactibilia a sole et per omnes infinite res quarum quolibet secundum se totam est distincta ab alia modo sunt in sole quod est contra philosophum tertio philosophi. negantem talem infinitam esse in rerum natura. Nec valet dicere quod ad omnia ista calefactibilia est una relatio et non variantur relationes secundum variationem terminorum quia eadem facilitate dicitur quod respectu omnium non oportet ponere nisi unam relationem vel sufficit quod sit una res que possit appellari pluribus nominibus vel eodem nomine adiectis sibi diuersis casibus obliquis Similiter qua ratione dicitur quod respectu omnium eiusdem rationis sufficit unica relatio eadem de ratione et eque facilliter dicam quod respectu quorumcumque etiam specie et genere distinctorum sufficit una relatio ita quod non oportet ponere tales relationes extra animam distinctas specie Sic ergo mihi videtur quod opinio Aristoteli fuit quod sola nomina sunt ad aliquid siue relatiua. Et isti opinioni concordant grammatici ponentes ad aliquid vel relatiuum esse speciem nominis Unde prescianus in maiori volumine libro iii. capitulo de nomine enumerat multas species nominis inter alias enumerat ad aliquid dicens quod ad aliquid dictum est quod sine intellectu illius ad quod dictum est perferri non potest ut pater filius dominus seruus nam dicendo filius et patrem intelligo et dicendo dominum seruum quod intelligo quod si intereat unum interit et illud quod ab illo intelligitur Et eandem sententiam dicunt grammatici sequentes eundem auctorem.

Capitulum Quinquagesimum

Pro hac opinione multe possunt rationes adduci siue concludant siue non ad presens non curo Unde arguitur sic si relatio esset res extra animam distincta realiter a re absoluta sequitur quod potentia materie prime qua potest recipere formam esset alia a materia omnis est forma quia tunc esset in materia res infinite ex quo potest successiue infinitas formas recipere Item si esset res aliqua talis tunc quoadocumque asinus mouetur localiter hic inferius quolibet corpus celeste mutaretur et reciperet aliquam rem de nouo in se quia aliter distaret nunc ab illo asino quam prius et per omnes si distantia esset alia res vere perderet unam rem et

aliam de nouo reciperet Item tunc in illo corpore esset infinite res quia a quolibet parte alterius corporis distat realiter sed partes alterius corporis sunt infinite ergo in illo corpore sunt distantie infinite ad infinitas partes alterius corporis. Item patet quod lignum est dupliciter ad suam medietatem si ergo illa duplicitas sit res talis alia ab illo dupliciter eadem de ratione relatio qua illud lignum excedit medietatem sue medietatis erit res alia existens in illo ligno et eadem de ratione ad quolibet medietatem cuius cuius medietatis erit alia res in illo ligno cuius ergo in illo sunt tales partes eiusdem proportionis infinite et non est eadem proportio istius totius ligni ad quoscumque quod duas partes illarum partium sequitur quod in isto ligno erunt relationes infinite distincte specie Et si dicatur quod ille partes illius ligni non sunt actu sed in potentia id est relationes ille non sunt actu infinite Contra ille partes sunt in re natura quia aliter ens poneret ex non ente ergo relationes correspondentes istis partibus sunt in re natura et per omnes res infinite distincte specie sunt in toto ligno Preterea hoc lignum est realiter dupliciter ad suam medietatem ergo in hoc ligno est realiter et actualiter relatio duplicitatis ad suam medietatem sed non potest esse una pars in actu quam alia quia omnes partes sunt simul ergo quolibet alia pars est in actu ita quod ad eam potest esse relatio realis ergo ad quolibet erit relatio realiter et actualiter et ille partes sunt in ligno et in illo ligno sunt infinite relationes parte rea si aliqua relatio sit talis res duplicitas erit talis res tunc quero an illa duplicitas a seipsum a ad b erit accidens diuisibile aut indiuisibile non potest dici quod sit accidens indiuisibile Tum quia in illo ligno non est accidens indiuisibile quod denominet totum illud lignum Tu quoque quia quero de subiecto istius accidentis aut est diuisibile aut indiuisibile indiuisibile nullum est ergo oportet quod sit diuisibile sed subiectum diuisibile non potest esse primum subiectum accidentis indiuisibile ergo illud accidens non est indiuisibile. nec potest dici quod sit accidens diuisibile et extensum quia quero de partibus illius accidentis aut sunt similes aut dissimiles si similes ergo conueniunt in nomine et diffinitione totius et per consequens quolibet pars duplicitatis est duplicitas et per consequens quolibet erit dupla ad illud ad quod totum est dupliciter quod est absurdum. Si sint partes dissimiles ergo differunt specie et per consequens si componant unam rem oportet quod una illarum rerum sit actus et alia potentia et ita duplicitas erit composita.

posita ex actu et potetia. Itē actus et potetia quādo faciūt unū nō distat sūaliter optet ḡ q̄ ille partes nō distarēt sūaliter et per p̄ns nō p̄stituerēt unū extensū nec ponāf alie ptes extra illas. Itēz pro illa opinione potest argui theologice sic omnē rem quā deus potest facere mediāte cā scōa efficiente potest p se facere sine omī causa secūda efficiēte cū ergo in illo efficiente ponāf quidā talis respectus efficiēcie caufat a deo mediāte causa secūda potit deus istū respectū facere sine hoc qd aliqua causa efficiat aliquid simul cū deo ponāf igit in esse si sit possibile quo posito pbo qd positum est impossibile quia si deus efficit istū respectū efficiētie in isto ergo istud est efficiens quia sicut in quocumq; est albedo illud est album ita illud in quo erit ille respectus efficiētie erit efficiens et si illud est efficiens et nō est efficiens nisi ipius respectus ergo nō solum deus efficit illū respectū et ita exposito sequit suū oppositū et psequēs positū nō est possibile. Preterea omnē rem quā deus pseruat sine alia re potest deus de nouo pducere etiā si illa res alia non sit vel nūq; fuisse si ḡ paternitas qua referit pater ad filiū sit alia res a patre et filio et deus eā pseruat sine generatione q̄ illa pterita est ḡ pot vel potuit deus illaz p̄nitates de nouo pducere et q̄ nūq; fuisse illa ḡnatio et p̄ p̄ns poterit aliquid eē pater illius quē nō genuit. Itēz ponāf q̄ deus creet de nihilovni hoīnez et postq̄ creauit illū creet alios hoīnez et postea ab illis generent alii quo posito arguo sic q̄lis res est in aliquo illoz hoīnū geitorz pot deus de potetia sua absoluta facere in illo hoīe p̄mo creato s̄z filiatio est in aliq; illoz hoīnū ḡ pot deus facere talem vel p̄similem in illo et per psequens illo posito ille erit filius et non nisi hoīs et non est aliquis hō alius ab illo nisi iunior eo per casū ḡ ille erit filius iunior se qd videt includere p̄tradictionē. Alie rōnes innumerabiles possūt adduci pro hac opinione quas causa breuitat; per transeo.

Capitulū li.

Ista opinione sic bclarata que mihi videtur fuisse Aristotelis vidē dum est secundū opinionem istaz de illis que illa opinio ponit esse in genere relationis. Et est primo sciendū q̄ s̄m illam opinionēz sicut dictū est nihil est in genere relationis nisi nomē mentale vocale scriptū et hoc nisi nomen cui pot pueni-

ent addi in ppōe casus obliquus. S̄z sciendū est q̄ talia nomina quibus potest cōuenienter addi casus obliquus sunt in duplici d̄ra quedā enim sunt quibus semp q̄ncūq; vere p̄dicant de aliquo puenienter pot addi eis solū abstractus qd est abstractū p̄mo abstractoz de quomō dictū est prius in q̄nto capitulo sicut est de talibus p̄creit albu calidū dulce aiatū naz nihil est albu nisi sit albu albedine. nec aliqd est calidū nisi sit calidū caliditate et sic de aliis et talia licz ponāf p̄notatiua tamē non dicūtur relatiua. Alia sunt nomina que non possunt de aliquo verificari nisi puenienter et vere possint addi eis noīa abstracta eoz; sed alii casus obliqui qui non sunt eorum abstracti cuiusmōi sunt talia nomina dominus seruus pater filius et sic de aliis nullus enim est pater nisi sit alicuius pater nec aliquis est similis nisi sit alicui similis. Et illa vocat philosophus re latina secūda esse quia impossibile est p̄verificentur de aliquo nisi cum eis puenienter addi possint casus obliqui et de istis relatis quādo sunt talia q̄ p̄tingent verificant de illis de quibus p̄dicātur posita p̄stātia subiecti impossibile est scire aliquid verificari devno nisi sciatur determinate ad qd dicit sicut impossibile est scire aliquē esse seruum nisi sciatur cuius est seruus et impossibile est scire aliqd esse simile nisi sciatur cuius est similis et de istis itendit p̄ns in p̄dicamētis dicens q̄ quis scit determinate unū correlatiuoz; scit determinate reliquū. Si autē tale relatiuū sic verificatur de aliquo q̄ pot non verificari posita p̄stantia subiecti tūc non optet q̄ qui determinate scit unū correlatiuoz; sciat determinate reliquū. Alia autem sunt noīa quibus quandoq; addi potest casus obliquus hoc tamen nō semp requiritur. Vnde quādoq; p̄tingit vere dicere q̄ ille asinus est asinus fortis et q̄ est asinus alicuius q̄ncūq; aut quāuis hec sit vera ille asinus est asinus hec tamē falsa est ille asinus est alicuius asinus. Et illa p̄nt vocari s̄m dici relatiua hec enī aliquādo p̄nt dici aliquoz; vel sub alia habitudine casuali hoc tamen non semp requiritur ideo non sunt per se in genere relationis talia nomina sunt manus caput et huiusmodi. Vnde illa manus est aliquādo manus hoīs et aliquādo non est manus hoīs q̄ scilicet est abscisa q̄ si tunc non vocat manus hoc nomē manus vere erit in genere relationis et sic de p̄similibus. Sic ergo patet nomen

Prima pars

qđ de nullo significatiue sumpto potest verificari nisi vere et pueniēter possz sibi adiūgi aliquis casus obliqu⁹ alicui⁹ alterius dictois quā sui abstracti esse in genere relatiois et talia nomia possūt vocari relatiua secūdu esse. Alia aut possūt vocari relatiua secūdu dici quia aliqñ addūf eis casus obliqui pueniēter et aliqñ nō. Verūm istis vocabulis relatiua secūdu esse et relatiua secūdu dici phi nōvntur sicut nūcvtimur aliis verbis quibus veteres mgrī nōvtebant scz relatiōe reali ⁊ relatione rationis. Vnde talis distinctio nūq̄ inuenitur in phi et iō fm eum ita vere et realiter sunt illa relatiua dñs et h⁹ di sicut quecūq̄ alia vnde spvel frequēter exemplificat de domino et hoc quia nō pōt esse domi⁹ nisi sit alicuius serui domi⁹ ⁊ iō apud arif. nulla erit talis distinctio inter relationē realē ⁊ relationem rōnis. Distinguit tamē diuersos modos relatiuorū in gnto metha. de quibus non est modo tractandū s3 sufficiat nūc scire qđ arif. omne nomē vel habens vim nominis cuiusmōi est pars qđ de nullo sigue sūpto pōt verificari nisi vere ⁊ pueniēter ptingat sibi addere vel adiūgere casū obliquū alterius dictionis quā sui abstracti est vere ad aliquid ⁊ in pdicamēto relationis siue sigcet subāz p̄cise siue qualitatē siue vtrūq̄ siue etiā p̄notet aliquid aliud in actu siue in potētia siue affirmatiōe siue negatiue siue q̄ itercūq̄ et iō oīa talia dñs serui⁹ signū sigtū causa causatū efficiens effect⁹ actiuū passiū pducens pductū agens patiens et huiusmōi in p̄nto relationis sūt collocāda. Ex quibus sequit⁹ vterius qđ quādoq̄ verba sūt in genere actionis vel passionis vel in aliquo alio p̄nto et tñ p̄cipia et noīa verbalia correspondētia eis sūt in p̄nto relationis fm p̄ncipia arif. et qđ hec sit intētio sua sat̄ insinuat v. metha. capitulo de ad aliquid vbi enumerās modos relatiuorū dicit alia scz dicuntur relatiua vt calefactiuū et calefactibile et secatiuū et secabile et omne actiuum et passiuum posteauero actiua et passiuua fm potētiā actiua et passiuua sunt et actiones potentiaꝝ vt calefactiuum ⁊ calefactibile quia pōt ⁊ calefaciens ad id qđ calefit et secans ad illud qđ secat tanq̄ agentia ecce qđ calefaciēs pōt esse de secūdo mō relatiuorū. Vnde puto qđ apud Arif. oīa noīa et p̄cipia que non p̄nt de aliquo verificari nisi cōueniēter possēt addi eis casus obliquus correspondens fm sigtionē vē

bis actiuis et passiuis que non tm̄ fm vocē et formā verborū sunt actiua et passiuua s3 vere si significāt aliquid qđ realiter agit et aliquid qđ realiter patitur vel qđ aliquid facit vere vlt̄ potest facere sūt relatiua de p̄mo° cuiusmōi sūt agens et patiens calefactiuū creans creatiuū actiuū et passiuū et huiusmōi qđ etiā arif. ponit noīa vel p̄cipia in genere relationis ⁊ vēba correspondētia eis in aliis p̄ntis p3 per eū in pdicamētis capitulo de ad aliquid vbi dicit sic Similit̄ igit̄ accubit⁹ et statio et sessio positiones quedā sunt positio vero ad aliquid iacere vero vel stare vel sedere ip̄a quidē positiones non sunt s3 denominatiue ab hiis que dicte sūt positionib⁹ nomināt̄. Ex quo p3 qđ stare nō est in genere relationis s3 tamē statio in ḡne relationis est quia si sit statio alicuius est statio. Vnde vltimate optet resolvere tales pp̄tates et in tali resolutione habebit̄ expresse aliquid qđ nomē siue p̄cipiū qđ de nullo verificari pōt nisi ei pueniēter possēt addi casus obliqu⁹.

Capitulū lii.

Quod quid arif. sentit de relatiuis videndū est de pp̄tatis quas attribuit eis. Et est prima pp̄tetas qđ aliquibus relatiuis inest p̄traria etas non tamē oibus qđ aliquibus inest p̄trarietas patet nā virtus et vitū sunt relatiua ⁊ tamē sunt p̄traria. Vnde sciendū est qđ p̄traria relatiua vocant̄ hic illa que non eidē simul cōpetere per p̄tionē s3 cui⁹ cūq̄ pp̄tativnum ei de successiue pōt p̄petē aliud. Et illo° pater ⁊ filius nō sunt p̄traria quia idē pōt simul esse pater et filius quīs non respectu eiusdē sic etiā nihil p̄triat̄ triplo ga cui⁹ cūq̄ pp̄titiū triplū eidē pōt simul alia relatio p̄petere vel nūq̄. Secūda pp̄tetas relatiuorū ē qđ suscipiāt magis et min⁹ quāuis nō omnia. Nā aliqua sūpta cū istis aduerbiis magis et min⁹ possunt de aliquo pdicare successiue sicut aliquis est p̄mo magis similis alicui et postea min⁹ filis vel ep̄uerso sed hoc non est possibile de triplo nec de duplo et sic de multis aliis. Tercia pp̄tetas est qđ relatiua dicūt̄ ad p̄uertētia hoc est cui⁹ cūq̄ relatio potest addi cas⁹ obliqu⁹ sui correlatiui nisi p̄tingat qđ nomia nobis deficiāt et tūc licitū est sigē nomē ad qđ dicatur sic si ille sit domi⁹ oportet qđ sit serui doīn⁹ et si sit filis oportet qđ sit alicui filis. Si r̄ si ala sit relatm̄ ita qđ nō sit possibile qđ aliqua sit ala

nisi sit alicuius ala tunc licitū est fingere nomen sibi correspondens ad quod dicatur secundum puer- tentiam ut dicatur quod est ala alati et e converso quod alatu est ala alatu et sic de omnibus aliis. Scien- dum est tamen quod aliquando idem nomen ponitur in re- cto et in obliquo et ista vocantur relatiua similitudinum nominum siue relationes equiparationis ut si filius est filii filie et eque est equi eque ubi idem nomen ponitur in recto et in obliquo. Quibus autem aliud nomen ponitur in recto et aliud in obliquo ut pater est filii pater et non oportet quod sit patris pater et seruus est domini seruus et non oportet quod sit serui seruus et ista vocantur nomina relatiua dissimilitudinum nominum siue disquiparationis hoc tamen ge- nerale est quod semper licitum est addere obliquum recto secundum damam. in logica sua ca. xxix. Quarta proprietatis est quod relatiua sunt simul natura que est sic intelligenda quod esse existere non potest verificari deo nisi verificetur de reliquo si oppositio formetur sicut si hec sit vera duplum est hec erit vera dimidium est et si hec sit vera pater est hec erit vera filius est et e converso Et eodem in- telligendum est quando dicitur quod relatiua se po- nunt et perempta se perimunt hoc est si negatiua sit vera in qua esse negatur ab uno illorum alia negatiua erit vera in qua esse negatur a reliquo sicut si hec sit vera pater non est hec erit vera filius non est et e converso. Est tamen sciendum quod ille regule non sunt generales secundum philosophum in prentis ubi probatur ex intentione quod illa proprietatis non appetit omnibus relatiuis sicut probatur de scia et scibili de sensu et sensibili et quibus non probatur de aliis nec de aliis exemplificet tamen in multis aliis capit instantiaz sicut de illis naz calefactiuum et calefactibile sunt correlatiua et tamen non sequitur calefactiuum est ergo calefactibile est nec e converso similiter non sequitur dealbabile non est ergo dealbatur non est et ita in multis

Capitulum liii.

Ed quod hec non sit opinio aristotelis. for- tasse quis obicit primo quidem ex dictis in categoriis ubi philosophus numerans pre- ta dicit. Eorum que secundum nullam complexionem dicuntur singulum aut subiectum signum et cetera. Ex quo videtur inten- dere distinctas res distinctis generibus imp- tari et ita relatio cum sit unum prentorum aliam rem ab hiis que per alia genera important. Pre- terea in eodem libro dicit ad aliquid vero dicitur quecumque hoc ipsum quod sunt aliorum dicuntur et ex- cludit subiecta a predicta diffinitione hec autem

non videtur posse intelligi de terminis vel de re- bus extra quas absolutas dicimus relinquimus quod omne ad aliquid est aliud ab hiis quibus appetit esse ad aliud. Preterea quero unde oritur quod aristoteles ibidem docet de relatiuis dicens quod contra- rietas inest in relatione et quod relatio suscipit magis et minus et quod relatiua sunt sicut natura hec enim nec de terminis nec de rebus abso- lutis ut videtur verificari potest. Preterea idem potest suaderi potest ex rationibus deductis ex principiis aristotelis. Nam impossibile est idem simul esse et non esse sed absoluta manent relatione transeunte ergo ne- cesse est ea esse distincta. Item passio differt realiter a subiecto cum demonstratur de eo et idem non distinguitur realiter a seipso eque enim et ineque et multa alia relatiua sunt passiones quorundam subiectorum cum propter sit quantitati equale vel ineque le dici et qualitati simile vel dissimile dici ut dicit aristoteles in prentis igitur. Item quod est principium operationis realis necesse est esse reale relatio autem est huiusmodi igitur aliqua natura aliter et aliter ordinata et proportionata faciunt dele- ctationem quam non facerent in alia proportione vel ordinatione. Amplius quod seruabitur distinctio decem prentorum quorum ponuntur septem relatiua et tria absoluta. Similiter diuisio entis in abso- lutum et respectiuum autem entis extra animam in decem categorias. Quod etiam saluari poterit locutio- nes communes et consuete sed pater premitate est pater et filius filiatione est filius relatio non est filius rela- tio est accidens et hiis similia. Item impossibile videtur sine respectu unionis videre quod unum forma materie pars partem in continuo accens suo subiecto et spiritus nature corpe unionem naturam spi- rituum ad naturam corpeas non solum lex christi- ana sed omnis ritus et secta fateatur hoc ipsum apud et ceteros supstitutionum sectatores familiarissimum est. Item si predicta opinio esset vera tunc idem erit in diuersis prentis quod aristoteles non recipit ut videtur cum apud eum propositum in quod unum prentum negatur ab alio sit immediata. Ex hiis forsitan putabit aliquis philosophus esse opinatum aliter quam superius ostensum est sed diligenter consideranti non debet propter has rationes videri ambiguum. Aristotelem talia entia extra animam nullatenus posuisse. Quod enim primo inducitur non arguit distinctionem nam in deo sine pluralitate rerum distinctis incomplexis correspondentium dicimus nomen diuinorum alia si- gnificare iustitiam alia sapientiam et sic de aliis. Similiter dicimus nomen deo dicitur

Prima pars

alia fiunt potestate alia voluntate etc. per quod non intendunt quod alia res sit iustitia alia sapientia alia potentia et alia voluntas in deo sed intendunt quod quedam importat quod deus est iustus quod quod est sapiens quod quod est potens et quod quod est volens Eodem modo in proposito cum dicit philosophus singulum in complexione aut signat substantiam aut quantitates etc. sensus est quod terminorum significationem res quidam signat quid est res quidam qualis est quidam quanta est res et sic de aliis predicamentis quod manifestat aristoteli quinto metaphysice dicens quoniam igitur predicamentorum quodam signat quid. alia quod est. alia quantitas. alia ad aliquid et sic de aliis Est igitur mens aristoteli ostendere quod aliqui termini sunt absoluti aliqui connotatiui aliqui relatiui sicut alibi est ostensum Eodem modo dicendum est ad aliud quod secundum aristotelis ipsi termini proprie dicuntur ad aliquid siue relatiui quia hoc ipsum quod sunt aliorum dicunt hoc est ex hoc quod sunt tales termini sic signat quod aliquid aliud datur intelligere ita quod nulla propositio in qua ponitur aliquis talis terminus de aliquo potest sciri nisi sciatur determinate illud quod datur intelligere et propter hoc tales termini caput alia et ceteri non sunt ad aliquid quocumque enim horum visio potest sciri quid sit tale ut potest caput alia quibus ne scias cuius sit Quomodo autem sit in relatione contrarietas considerandum est quod contraria quandoque dicuntur quocumque non participat sic cum alio reali ita quod ad verum potest esse motus per se sicut albedo et nigredo sunt contraria quoniam vero dicuntur contraria termini qui non possunt simul de eodem respectu eiusdem verificari et illo contrarietas est in terminis relatiuis ut simile et dissimile equale et inaequale Suscipe magis et minus sumitur aliquoties pro vera additione rei ad rem sicut albedo vel lux suscipit magis et minus quam quod vero pro predicatione cum aduerbiis magis et minus quando scilicet aliud nomen recipit participationem et sic relatio suscipit magis et minus quod tamen non semper contingit propter additionem rei ad rem sed quandoque propter solam ablationem sic inaequale fit magis inaequale propter ablationem sue partis unde sicut contingit aliquid denominari nomine relatiuo propter solam mutationem in altero ita contingit magis et minus sic denominari propter mutationem in altero ablationem seu augmentationem alicuius absoluti Similiter relatiua dicuntur simul natura non quia sint aliquae res quarum una necessario exigit aliam et euerso sed ex hoc quod si esse existerit predicatur de uno siue sumpto necessario verificatur de alio eodem modo

sumpto sequitur enim dupliciter est ergo dimidius est et contra Ad aliud dicendum est procedendo conclusionem quod scilicet absoluta realiter distinguuntur a rebus extra et a relatis Sepe tamen hic modus arguendi decipit impitios ut cogat ponere pluralitatem rerum quam in rei veritate non oportet ponere ut creatio non est conseruatio quia creatio distinguitur a conseruatione sed quando talis modus teneat in sequentibus patebit Si dicas quod album sit realiter alteri simile circumscripto omni termino ergo habet aliquid quod prius non habuit Dico quod album sit realiter alteri simile per hoc quod fit uinum simile ad album et non per aduentum cuiuscumque noue rei in ipso quemadmodum enim de non creante fit creans et de colupna non dextra fit dextra sine quacumque noua re recepta in eis sic in proposito existimandum est quod uero inducitur de passione et subiecto facilliter soluitur per cognitionem quid est passio demonstrabilis que non est aliquid realiter existens extra in subiecto sed est quoddam predicabile per se secundo modo de subiecto natum supponere pro eodem pro quo subiectum hoc modo equale uel inaequale simile uel dissimile sunt passionum qualitatis et quantitatis Ex hoc etiam quod exprimitur diuersos effectus causari a causis aliter et aliter dispositis et ordinatis non est putandum relationem esse causam illorum effectuum sed absoluta potest que sic et aliter proportionatur sicut enim causa nunc potest causare quod prius non potuit ex hoc solum quod est appropinquata passo et non propter additionem cuiuscumque noue rei sicut in musicis et picturis aliqua diuersimode proportionata causant delectationes quam aliter non causarent sic in proposito quod uero contra dicitur de distinctione partium non facit difficultatem nam A uic. dicit illam distinctionem esse famosam tantum et quod distinctio partium non sumitur ex distinctione rerum importatarum sed potest ex distinctione interrogationum de indiuiduis substantie ut docet commentator vii. metha. non enim putandum est decem genera esse decem res extra animas aut siue decem res quarum nulla significatur nisi per unum illorum sed doctrina peripatheticorum assignat decem genera fore decem terminos eandem res aliter et aliter importantes quemadmodum enim partes orationis possunt esse distincte et tamen significare idem ut album albescens sic cum distinctione partium potest stare ydeitas rerum quas importat

Similiter distinctio entis per absolutum et respectiuum non est entis in quantum ens
d.iiii.

sed terminorū sicut distinctio p abstractū ⁊ ꝑ
cretū pꝑriū et appellatim adiectū et substan
tiuū cū nulla res pꝑrie dicatur absoluta aut
respectia aut enī diceretur res absoluta quia
distinguitur ab alio et sic relatio quā moder
ni ponunt eā animā erit absoluta cū ponant
eam distingui realiter a quolibz alio aut qui
a non exigit aliqd aliud siue nō dependet ad
aliquid aliud et sic nullū accēs erit absolutuz
nec forma subālis nec aliqua creatura nā qđ
libet tale alio indiget et ab alio depēdet. nec
etiā dī res absoluta quia pōt ꝑ se itelligi non
regrens terminū sue ꝑgnitiōis ⁊ tūc materia
accēa et dīmitas nō essēt absoluta qā sīm opi
nionē multorū nec matēria sine forma nec ac
cidēs sine subiecto nec diuinitas sine ꝑsōis ꝑo
test intelligi Et ꝑ subiungit de dīfione entū
eā aīaz ꝑꝑ ex littera sexto methaphisice ꝑ nī
est dīfio rerū eā aīaz sed terminorū. tū quia di
cit cōpōez et dīfionē aliud eē ab his que mēs
copulat et diuidit. tū quia postremo subiūgit
ꝑ ens mltipliciter dicit sicut dictū est in his
que q̄trens dicit aut enī significat hoc aliqd
aut quale aut q̄tū rē. ꝑstat aut ꝑ hoc non cō
petat rebꝫ sed solū terminis q̄ꝫ ꝑꝑe est ꝑposi
tio dīfio et sīḡtio Que vero cōsuetā sūt di
ci de relationibꝫ multa sūt falsa et multa im
ꝑꝑa sicut latissime patet ꝑscrutātū ea q̄ de re
lationibꝫ a modernis dicit et edita sūt licz a
liqua eorū hēant verū intellectuz ꝑ ꝑ pater
paternitate ē pater et filius filiatiōe filiꝫ et i
ta de aliis in quibus locutionibꝫ non oportet
sīgere rem aliquā per quā pater sit ꝑꝫ et fili
us sit filius sicut nec in istis columpna ē dex
teritate dex et deus est creatione creans acci
dēs inheret inherētia subiectū subiectū subiec
tione chimera est nihil nihilitate cecus ē cecꝫ
cecitate et ita in aliis. Similiter igit ꝫ absqꝫ
ambiguitate dicendū ē ꝑ ille ꝑꝑes sūt false
vel ꝑ quelibet illarū resoluēda ē ī duas ponē
do scz dīfitionē qđ noīs loco abstractū vt pa
ter ē pater paternitate. i. pater est pater quia
genuit filium et sic de aliis confirmā. Si vō
hic mōꝫ displiceat ꝑnt aliē saluari locutiones
ꝑdicte absqꝫ rerū multitudie ponendo ꝑ ab
stractū et cōcretū vt ꝑꝫ et ꝑꝫ filius ⁊ filia
tioꝫ huiusmōi idē sīḡnt et tūc erit sēsus pater
est pater paternitate id est seipso Nec illud ꝑ
subiūgitur in materia ⁊ forma subiecto et ac
cidēte toto ⁊ partibꝫ ⁊ spiritibus vnitis corpo
ribus cogit ponē relationē rē mediā int vni

ta Eadē enī ratione q̄reret de illa re supad
dita aut vnitur seip̄a et eadē rōne stādū fuit
in ꝑmis vnibilibus aut alia re et tūc ꝑcedet ī
infinitū Ideo dicendū ē breuit sicut Añ. docz
octauo methaphisice quō materia ⁊ forma la
ciūt vnū Reddit cāz dices ꝑ illud est actus
et illud potētia vel vtrūqꝫ actus vel potētia nō
qdē semp actus informās sed q̄ꝫ actus mo
uens q̄ꝫ regēs et gubernās et aliis modis
Ex ꝑdictis q̄ manifestū ē ꝑ nullū ē in conue
niens apud Añ. ꝑ diuersa ꝑdicamēta eandē
rem ꝑportari cū ponat scibile et scīaz sēibile
et sensū in diuersis ꝑdicamētis scz in ꝑdicamē
to relationis et q̄lītatis. Nec obstat ꝑ dicit ꝑ
positionē imediātā in quavnū remouet ab a
lio quia hoc nō ē ꝑpter diuersitatē rerū q̄s im
portant sed quia vnū nō ꝑdicatur de alio ꝑdi
catione directa ī ꝑmo mō dicendi ꝑ se sed ꝑ
accēs sicut licet eadē res ꝑportetur ꝑ ista no
mina creatio et conseruatio et tamē vnū ꝑdi
catur per accidens de altero Sic ergo Añ. o
pinatus ē de relatis vt dictū ē quia tamē nō
nulli nimis īvtū ꝑꝑetati s̄monis vulgari ꝑhi
losophie que prebuit mltā occasionē erroris.
Tū quia defectuose translata ꝑꝫ obscurita
tē grecis s̄monis in latinum male intelligit.
Tum qā dicta auctorū falsissime allegant q̄
bus tamē s̄veraciter allegarēt nō semp expe
dit adhibē fidē ꝑꝫ mltos errores libē sper
fos Secunda radix ē multiplicare entia s̄z
multitudiez s̄monis ⁊ ꝑ qlibet terminus ha
beat quid rei quod tamē absurdū ē ⁊ a verita
te maxie abducēs Nō eī q̄rēdū ē ī oibꝫ t̄is qđ
rei s̄z ī mltis tantum quid noīs quales sūt q̄
nes t̄i relatiui et nō nulli alii q̄ꝫ quilibet eg
ualet ī significādo vni longe orationi et iō ꝑ
positiones in q̄bus ponit resoluēde sūt et ex
ponēde vt edo aliq̄tēs de s̄criptione loco noīs

Capitulum. liiii.

HActenꝫ dictū ē de relatiuis s̄z opini
onē que mihividef eē Añ. nunc di
cendū est de relatis secūduꝫ opinio
nē contrariam precedenti Vñ ponit hec o
pinio ꝑ quelibet relatio est res distincta rea
liter a suo fundamento ita ꝑ ponit ꝑ simili
tudo qua sortes albus ē similis platoni albo
est quedam res realiter et totaliter distincta
a sorte et ab albedine que fundat eam simi
litudinem Et ꝑ simile ē de ꝑꝫtate ⁊ filiatiōe
⁊ oibꝫ aliis que ponūtur in genere relationis

Prima pars

Vnde quāuis illd vocabulū fūdamētū relationis nō sit verbū philosophicū secūdū philosophiā aristotelis tñ dicūt q̄ qdā relatio habz fūdamētū et terminū a quorū vtrozq; realiter distinguit q̄ p̄bat multipliciter. Primo quia est distinctū p̄dicamētū igit̄ Itē albedo potest manere sine similitudine ergo albedo nō est similitudo Item si relatio esset eadē cū suo fūdamēto sicut fūdamēta sūt in diuersis p̄dicamētis scz sube q̄litas et q̄titas ita aliq̄ relationes essent in p̄dicamēto q̄litas aliq̄ in p̄dicamēto sube et aliq̄ in p̄dicamēto q̄titatis et ita relatio nō esset distinctū p̄dicamētum Item per idem fūdamētū sortes alb⁹ est similis platōi albo et dissimilis socti nigro si ergo relatio esset eadē cū suo fūdamēto similitudo et dissimilitudo essent eadē res et p̄sequēs nō essent distincte relationes Item si relatio esset eadem suo fūdamēto et ad fūdamētū est motus sicut ad albedinem est motus ad relationē essz motus q̄d est p̄tra philosophū quito phisicorū Item vnitas vniuersi si p̄sistit in ordiē pciū si ergo relatio nō est alia res ille ordo nō erit alia res et ita vniuersum nō essz vnū Item diuisis ptibus p̄ponētibus aliquid manēt partes z nō manet vnio q̄ vnio est alia res a ptibus Item in natura sūpta a verbo nō est aliud absolutū quin p̄sile sit in natura mea cū ergo illa sit vnita et non mea aliquid habebit illa natura q̄d nō habet mea sed illud nō potest esse absolutū ergo est aliq̄d respectiuū q̄ est intentū Propter has rationes et multas alias quas causa breuitat̄ omitto credis a multz q̄ relatio est res extra animā realiter distincta ab omni re absoluta Distingunt tñ de relatiōib⁹ quia qdā sūt reales et qdā sūt rationis cui⁹ modi sunt relationes dei ad creaturā et alie que nō sūt sine omī ope intellect⁹ Istis aut̄ relationib⁹ attribuit̄ predicte pprietates nā alique sunt contrarie sicut virtus et vitiū alique non sunt cōtrarie sicut triplo nihil p̄trariat̄ Itē relatiā suscipiūt magis et mi⁹ nō tñ omnia sicut dictum est Item omīa relatiā dicūt̄ ad p̄uētētiā verūtū aliq̄n vni relationi reali correspondet realis relatio in alio sicut similitudini sortū correspondet relatio realis in aliq̄ cui est filius Aliq̄n vero relatiōi reali in vno nō correspondet relatio realis in alio sed relatio ratiōis tā tū sicut relationi reali qua depēdet creatura a deo nō respōdet relatio realis in deo sed ra-

tiōis tā tū. sicut relationes ponūt̄ simul natura ita q̄ si vna relatiō sit oportet q̄ alia sit Et hec p̄petas intelligit̄ qn vtraq; relatio est realis si verō vna sit realis et alia ratiōis nō oportet sicut ponit̄ de sciētia et scibili et sensu et scibili

Capitulū .lv.

Quartū p̄dicamētū potest p̄dicamētum q̄litas et sicut de p̄cedētibus ita de illo p̄mo p̄cedēdū ē secūdū opinionē q̄ mihi videt̄ eē p̄sona p̄cipiis aristotelis siue sit vera siue falsa Secūdo dicendum est de eo secūdū opinionē p̄trariam Videt̄ aut̄ mihi q̄ secūdū p̄cipia aristotelis debet poni q̄ p̄ntū q̄litas est qdaz p̄cept⁹ vel signū p̄tinens sub se omnia per que rñdet̄ ad q̄litiōē factā p̄ q̄le de suba q̄ nō exp̄munt ptē subalem sube. Vtrū aut̄ magis pprie debent poni p̄creta quā abstracta in p̄dicamēto q̄litas nō est ad p̄sens disputādūz Sūt autē qdā in genē q̄litas q̄ importāt res distinctas a suba ita q̄ illa res non est suba sic sūt albedo nigredo color luxsciēcia z huiusmōi. Quedā vero sūt q̄ nō ip̄ortāt alias res a p̄dictis q̄litas subaz cui⁹ mōi sūt figura curuitas rctitudo dēstas raritas z hui⁹ mōi. Ad sciēdū autēz qn q̄litas deat̄ p̄oi alia res a suba z qn nō hac arte p̄uenit vti q̄ qn talia p̄dicabilia p̄nt successiue verificari de eodem que nō p̄nt sicut verificari p̄pter solū motū localem non optz q̄ thia p̄lia res distinctas a subā sicut sicut tālia p̄lia curuū rectū p̄pter solū motū localem p̄nt de eodē verificari successiue nā quādo ali quid est curuum si postea nulla re adueniente sibi ptes ipsi⁹ mouēt̄ p̄ motū localem dicef̄ rectū z p̄pter hoc rectitudo z curuitas nō importāt alias res a reb⁹ recti z curuis Et cōsistē est de figura q̄ per solū motū localem ali q̄z p̄tiū p̄t aliq̄d fieri d̄rse figure z ita etiaz est de raro z denso z de p̄silib⁹ Sz non sic est de albediē z nigredie de calore z frigore z h⁹ mōi nō enī per h̄ solū q̄ aliq̄d vlt̄ ptes ei⁹ mouēt̄ localit̄ sit aliq̄d calidū vlt̄ frigidū z iō oīa thia ip̄tāt res distinctas a subā Hoc vilo sciēdū est q̄ ari. p̄oit̄ iiii. mōs siue iiii. spēs q̄litas p̄ m⁹ mō⁹ est hitus z dispō z vocat̄ hit⁹ oīs q̄litas de difficili mobilis siue sit sp̄nalis siue corpalis Dispōverocatur omnis qualitas de facili mobilis siue spiritualis siue corpalis et secūduz hoc qualitas ei⁹ dē spēs

in vno est habitus et in alio est dispositio.

Et est sciendū q̄ sub hoc mō nō tm̄ comp̄henditur illud q̄b̄ importat aliam rē a substātia sed etiā illū q̄b̄ q̄ncūq; nō ip̄ortat aliā rē. Vnde omne illud sub hoc mō cōtinet q̄d̄ difficulter vel faciliter prop̄t mutatiōem rei remouetur a subiecto et vt breuiter dicam omnis qualitas sub hoc mō continet. Et d̄r spēs qualitatis nō quia aliqua sit qualitas que nō sit habitus nec dispō s̄z quia aliqua qualitas non ē habitus et aliqua qualitas nō ē dispositio vel dicitur spēs quia aliquid specialit̄ ponit q̄ hoc nomē qualitas. Aliud genus q̄litas ponitur potētia naturalē vel impotētia. Vnde omnis res que potest aliquid agere vt resistere actioni in hoc genē poitur. Tertia spēs ponit passio et passibilis qualitas oīs eī q̄litas sēnsibilis ponit ī tertia specie q̄litas.

Quartū autē gē q̄litas ponit forā et circa aliquid constās figurat curuū rectū et huiusmōi. Et sciendū q̄ forā pōt hic vocari illa q̄litas p̄t quā aliqd̄ dicit̄ pulchrū vel turpe et ita illa noīa nō importāt alias res a q̄litate p̄dictis et subā. Vñ notādū ē q̄ fm̄ intētionē p̄i idē est ī diuersis spēs q̄litas sicut patet q̄a ponit q̄ calor et frigiditas sūt ī prima specie q̄litas. Ex quo p̄z q̄ nō ē itētionis sue ponē q̄ ille spēs a se mutuo vlt̄ remoueat s̄z solū particularit̄ et sicut poit de spēs ita ponit de p̄dicamentis q̄ de se mutuo particularit̄ negāt. Qualitati autē p̄s multas tribuit p̄petas. Quarū p̄ma ē q̄ q̄litate iest cōtinet tas vna enī qualitas alteri p̄riat̄ et similit̄ nō mīa cōcreta importātū illas q̄litas ī obliq̄ contrariat̄ nō oī q̄litate p̄riat̄ q̄litas. Nā aliq̄ est qualitas q̄ nō h̄z p̄riū sic lux nō h̄z p̄riū.

Secūda p̄petas ē q̄ q̄litas suscipit magis et minus quia p̄cretū qualitatis q̄nc̄ de aliq̄ p̄dicatur cū hoc adūbio magis et q̄nc̄ cū hoc ad uerbio mī s̄z illa p̄petas nō iest oīb̄ q̄litate nō eī vn̄ triāgulus ē magis tangul̄ q̄ alī nec vnū est magis quadratū q̄ aliud. Tertia p̄petas q̄litas est q̄ s̄z qualitātē aliquid dicitur simile vel dissimile duo eī alba sūt similia et similiter duo nigra sed albū et nigrū sūt dissimilia. Et de q̄litate fm̄ opionē Añ. ista sufficiat quia ī p̄dicamentis diffuse tractauit de qualitate secūda opionē Añ. quicqd̄ enī sup̄ phisicā scribo nō tāq̄ meū sed tāq̄ Añ. vt mihi videtur dico.

Capitulum. lvi.

Alii autē ponit q̄ qlibet q̄litas est res distincta a subā et q̄tate et reb̄ respectiuis. Et assignat̄ quatuor spēs q̄litas quorū cōcreta it̄ se distinguūt. Vñ ponunt q̄ h̄t̄ et dispō p̄stituit̄ p̄mā spēs q̄litas que distinguūt quia habit̄ ē de difficili mobilis. dispoūero ē de facili mobilis. Secūda specie ponit potētia naturalē vel impotētia que distinguūt ab hitu et dispōe. Tercia specie ponit passiones et passibiles q̄litas eē s̄z q̄litas sēnsibiles. Quartā spēs ponit figurā et formā quā ponit distinguūt realit̄ a subā et q̄litate aliarū spēs. Vñ dicit̄ q̄ q̄n̄ aliqd̄ corpus curuatur vere vnā rē absolutā amittit et aliā rē absolutā nouā acq̄rit. p̄prietates autē ipsas q̄s ponit Añ. attribuit̄ tali qualitati q̄ est res distincta a subā et q̄tate et reb̄ respectiuis. Capitulum. lvii.

DE sexultimis p̄dicamentis Añ. breuiter se expedit de q̄b̄ t̄n̄ ad iuniorum vtilitatē lacius ē differendū. Vñ q̄ntū p̄dicamentū poit̄ actio q̄d̄ tamē p̄s q̄n̄ p̄dicamēta enumerat vel etiā tractat de ip̄o p̄dicamēto nō p̄ nomē s̄z per hoc verbū facē noī nauit et p̄similit̄ p̄verbū et nō p̄ nomē Damascenus in logica sua nominat hoc p̄dicamentū. Vnde mihi videtur opio Añ. erat q̄ p̄dicamentū istud non est nisi quedā ordinatio v̄borū importantū q̄ aliquid facit vel agit aliquid ita q̄ vnū verbū de alio verbo s̄upto cur hoc p̄nomine qui predicatur sic dicendo qui calefacit agit et sic de cōsimilib̄. Et illo modo potest saluari eē gē generalissimū. Et si p̄cise eēt vsu talia verba et participia eis cor respōdētia et nomina supponētia pro eisdem pro quib̄ supponūt eorū participia de hoc p̄dicamento sicut de multis aliis pauce forent difficultates tunc enim clarum esset q̄ actio supponeret pro eodem pro quo suppoit̄ agēs et actio esset res absoluta et subā sicut agēs tamē illa subā cōtingēter esset actio sicut cōtingenter est agēs et ita verbū esset in vno p̄dicamēto et nomē in alio sicut agēs est in p̄dicamēto relationis fm̄ opinionez Añ. sicut p̄batū ē p̄us quia agēs semper potest recipere conueniēt obliquū adiunctū sibi sed agere non ē in illo p̄dicamēto. Et sic hoc p̄dicamentum nō ip̄ortaret aliquā rē q̄ non esset de p̄dicamento qualitatis vel subē sed importaret tam rē de p̄dicamento q̄litas q̄ rē de p̄dicamento subē. Vnde sic dicendo ignis calefacit

Prima pars

lignum hoc verbū calefacit importat calorem quā nō nōialiter sed verbaliter propt̄ quod nō oportet quod predicatur de calore sicut albu importat albedinē et nō predicatur de albedine. Pro hac opinione siue sit vera siue falsa p̄nt adduci aliquę persuasiones quod cū dicitur ignis calefacit vel agit nō importat aliq̄ res quā nō sit subā vel q̄litas

Primo sic quia si aliqua alia res importatur quovbi est illa res aut est p se exāns aut est alteri inherens. si sit per se existens ḡ ē s̄stantia et hęc itētū. si sit alteri inherens aut ergo calefacienti aut ligno calefacto si def̄ primū ḡ omne agens et mouēs recipiet nouā rē i se quācūq̄ agēt vel moueret et ita corp⁹ celeste et intelligētia p̄tinue recipiēt nouas rēs i agēdo. simili de⁹ i agēdo et p̄ducēdo recipiēt nouas res i se Et si dicatur quod nō ē simile d̄ deo et de creaturā Cōtra si deus vere et realiter agit nihil recipiēdo ḡ ē ibi simplicit̄ actio sine tali re alia ḡ frustra ponit̄ in alio agēte cum possit vere et realiter esse agēs sine tali alia re. Si aut̄ illa res recipit̄ i calefacto ergo nō denominaret agēs nec rōe eius ignis dicere agēs Similit̄ tūc calefacti reciperet plures res in se sc̄ calorē et illā rē que ponit̄ actio et illā rē quā possit passio quod videt̄ eē absurdū quia ponitur pluralitas sine necessitate et sine rōe Itē pōt argui sic illa res aut est creata aut non. si nō ē creata ergo est deus. si ē creata quō a quo et nō nisi ab agēte ergo agēs p̄ducit illā rē. quo dato quero de p̄ductione illius rei sicut p̄us et erit p̄cessus i infinitū vel stabitur quod vna res p̄ducitur sine p̄ductione alia et eadē rōe fuit standū i p̄ma quod calor p̄ducit̄ in ligno sine alia re noua i calefaciēte.

Itē theologice pōt argui sic Oēs rē quā p̄ducit de⁹ mediāte cā secūda pōt per se immediate p̄ducē ergo illā rē que ponit̄ esse actio quā ignis agit pōt deus p̄ducē immediate s̄n h̄ quod ignis agit quo facto quero aut ignis agit aut nō si sic t̄nc nō solus deus agit. si nō. cōtra ibi est actio formalit̄ exāns in igne ergo ignis vere denominatur ab illa actione et p̄ p̄ns vere agit et nō agit quod ē impossibile Propter istas rationes et multas alias possit aliquis tenere quod actio non est alia res distincta ab agente passo et p̄ducto Et hec opinio siue sit vera siue falsa ē opinio Aristot̄. vt mihi videtur et iō ponit quod hoc nomē actio supponit p̄ ip̄o agente vt hec sit vera actio est agēs et cōsimiliter agere est agēs vel ponit quod talis p̄p̄ō ē re-

soluenda in quā possit verbū sine tali noīe vt ista actio est agēs equiualeat isti agēs agit et illa calefactio ē actio equiualeat isti quod calefacit agit et sic de p̄similib⁹ Hoc om̄no sciēdū ē s̄m opinionē Aristot̄. quod agere siue facere multipliciter accipitur. quāq̄ idē est quod aliquid p̄ducere creare vel destruere. quāq̄ idē est quod aliquid in aliquo facē. quāq̄ accipit̄ cōmuniter et large s̄m quod ē p̄ ad p̄dicta duo et admonē et sic potest poni p̄dicamētū Cōuenit aut̄ isti p̄dicamēto contrarietas. nā calefacē et frigefacē contraria sūt et dicūt̄ verba ista cōtraria quia importat̄ q̄litas cōtrarias et nō p̄nt eidē simul cōpetere saltē respectu eiusdē Suscipit etiā hoc p̄dicamētū magis et minus hoc ē istis verbis cōueniēt adiungit̄ magis et minus quāuis forte nō omnib⁹ Vnde p̄ueniēt̄ dicitur hoc calefacit magis quā illud et illud minus quā illud et vnus gaudet maius et alius minus Hec dicta sunt s̄z opinionē que mihi videt̄ p̄sona doctrine Aristot̄. Alii aut̄ ponūt quod actio est quedā res distincta ab agēte p̄ducto et passo et a ceteris rebus absolutis et est quidā respectus quod ab aliquibus ponitur esse subiectiue in agente et ab aliquibus subiectiue in passo Dicunt tamen quod aliquando actio est respectus realis aliquando autem est respectus rationis sicut actio dei nō est nisi respectus rationis Et proprietates predictas scilicet habere contrarium suscipere magis et minus dicunt tali respectui conuenire.

Capitulum. Iviij.

Sextum predicamentum dicitur predicamentū passionis quod Aristoteles nominat per verbum sicut patet in predicamentis capitulo primo et capitulo de facere et pati et secum videtur concordare damascenus in logica suavbi vocat hoc predicamentum per verbum Et sicut est de precedenti predicamento quod in eo s̄m Aristot̄ reponuntur verba ita i hoc predicamento verba aliquid pati significantia reponuntur.

Vnde omnia que dicta sunt de agere p̄ portionabiliter dicenda sunt de pati. Et ideo s̄m viā suā pati et passio et illa subā que patitur vnus et idem sunt sicut videtur dicere da-

nascen^o. vñ dicit facē autē et pati qdā substā
 tia est talit^r opansvel paties ita q^d ppō i qua
 ponitur verbum infiniti mōi loco nois vel h
 nomen passio r̄soluēda ē i ppōnē in qua po
 nitur verbū sine tali noie et ifinitio mediante
 hoc noie qd vt illa calefieri est pati equiuale
 isti qd calefit patit et similiter illa calefactio
 est passio equale illi eidē. Sz notandū est
 q^d pati fm eū multipl^r accipit Vno^o p reci
 pe aliquid ab aliquo et sic subiectuz patit et
 materia recipiens formā patit Secūdo mo
 do accipit magis generaliter f3 q^d ē p̄mune
 ad pati p̄mo^o et motui q̄uis i semib^r recipiat
 sicut qñ aliquid mouetur localiter Tertio^o
 accipitur fm q^d est cōmune ad pati p̄dictū mo
 dis et ad creari et sic ē p̄dicamētū. Breuit^r
 igitur f3 An̄. vt mihi videtur dicēdū ē q^d ipe
 ponit oīa vba actia mētalīa in p̄dicamēto de
 facē Et oīa verba mētalīa passīa i p̄dicamē
 to de pati siue illa verba significēt subās siue
 qualitates siue tam substantias q̄ qualitates
 Alii autem dicūt q^d passio est quidem
 respectus exns subiectie i passo correspōdēs
 respectui actionis.

Capitulum.lix.

 Optimū p̄dicamētū ponit qñ qd ē or
 dinatio aduerbioꝝ vel alioꝝ eis eg
 ualētū quib^o cōueniēt respōdēt ad
 q̄stionē factā p hoc interrogatū qñ vt hodie he
 ri cras. Vnde fm viā An̄. vt mihi videt hoc
 p̄dicamētū nō iportat aliquā rē distinctā a
 subā et q̄litate sed iportat illas easdē res q̄
 uis nō nominalit^r sed aduerbialit^r tm̄. Et p il
 la opiniōe siue sit vera siue falsa pōt argui. nā
 si qñ sit tal^r res iherēs rei tpali nō plus debet
 poni tal^r res respectu vnus tps q̄ alterius q̄
 respectu temporis futuri ē talis res cōsequēs
 est falsū quia si sit talis res i aliq̄ q^d erit cras
 sine qua non potest dici q^d erit cras sicut non
 potest aliquid esse album sine albedie q̄ re
 spectu cuiuslibet instanti istū^r tēpoꝝ in q̄ erit
 erit alia talis res in illo et cū illa instantia po
 nā^r infita sequit^r q^d in illo erūt res ifite

Similit^r illud fuit ifinitis tēporib^o p̄tib^o ei
 usdē p̄por^onis siue ifinit^r instantibus q̄ in eo
 sūt derelictae tales res infite Et si dicatur q^d
 illa istātia nō fuerūt i actu. Cōt aut aliquod

instāsvnq̄ fuit i actu aut nullū. si nullū q̄ ni
 hil ē istās. si aliqd^r nō plus vnū q̄ reliquū q̄ i
 fīta fuerūt i actu Itē de oī re cōiigit detia
 te dicere q^d ē vel nō est q̄ in illo hoie vel ē det
 minate talis res et accipio illā rē q̄ debet de
 relinqui ex adiācētia crastine diei vel nō est
 in illo hoie Si ē in ipō q̄ hec ē detmiateve
 ra ille hō erit cras si nō ē i eo ergo sua oppo
 sita est detmi ite vera q̄ videt^r esse contra An̄
 quia i futuris p̄tingētib^o negat veritatē deti
 nate Et pōt argui theologice sic. aut i isto
 hoie ē tal^r res aut nō ē. si est in eo r̄ sequit^r for
 malit^r talis res respectu crastine diei ē in illo
 hoie q̄ ille homo erit cras sicut sequitur foā
 lter in illo subiecto p̄mo ē albedo q̄ hoc ē al
 bū et illud aūs illa res est in isto hoie ē sicve
 rū qd nō pōt p̄tingere etiā per potētā dinaz
 quin postea fuit verū dicē hec res fuit q̄ sem
 per necessario verū fuit dicere ille fuit futur^r
 in illa die et p̄ p̄ns de^o nō pōt facere qui erit
 in illa die Si aut illa res nō sit in illo homi
 ne ergo hec erit necessaria postea illa res nō
 fuit in illo homine q̄ ille nō erat futurus i il
 la die et aūs est necessariū ergo p̄ns ē neces
 sariū et p̄ p̄ns deus nō pōt continuare vitam
 istius hominis vsq̄ ad diē crastinam. Itē
 si quando esset talis res sicut illi opinantes p̄
 rium ymaginantur tunc sicut calidū est cali
 dum calore ita tempale esset temporale per
 illam rem et per consequens sicut ē impossibi
 le aliquid esse calidum sine calore ita im
 possibile esset aliquid esse temporale sine il
 la re inherente sibi sed consequens est falsum
 Nam hec est vera antichristus erit ante diez
 iudicii et tamen in antichristo cum nihil sit n̄
 est talis res Si dicatur ad omnia ista q^d
 ex parte futuro nō derelinquitur talis res an
 tequam fuerit in illo tempore r̄ ideo nec ille
 homo nec antichristus habet talem rem in
 se derelictam ex tempore futuro

Contra si sine tali re res erit cras r̄ i tē
 pore futuro eadem ratioe sine tali revere fur
 it in tempore preterito et etiam vere nunc est
 et per consequens frustra ponuntur tales res

Probatur consequentia sic si i illo homine
 qui fuit heri est talis res derelicta per quam
 dicitur fuisse heri sicut lignum dicit^r caliduz
 per calorem ergo impossibile est q^d hec sit ve
 ra ille homo fuit heri sine tali re sicut impossi
 bile est q^d lignum sit calidum sine calore.

Sed hoc videtur falsum quia deus potest

Prima pars

illū hoiēz p suam potētiam absolutā p̄suare et illā rē destruere ponat̄ igit̄ i eē tūc q̄ro aut ille fuit heri aut nō fuit si fuit ḡvere fuit sine tali re et p̄ p̄ns p̄ illā rē nō dicit̄ fuisse heri qd̄ ē intētū. si nō fuit heri. Cōtra pp̄o talis de p̄terito est necessaria ita q̄ deus nō p̄t facere quin hō ille fuerit p̄ q̄ fuit Propter ista ⁊ multa alia q̄ cā breuitat̄ omitto poss̄z aliquis tenere q̄ q̄n nō ē talis res Et hec fuit opinio Añ. vt mihi videt̄ et iō hoc p̄dicamētū nunq̄ p̄ nomē sed per aduerbiū nominauit. Alii autē dicūt q̄ q̄n vel quādeitas ē quedā res respectiā derelicta in re tēpali ex adiacētia tēporis propt̄ quā dicit̄ q̄ res fuit vel erit vel ē

Capitulū. lx.

O Ctauū p̄dicamētū ponit̄ vbi. Et de illo dico sic de p̄cedēti q̄ vt mihi videtur cōsonū est doctrine Añ. q̄ vbi nō est alia res distincta a loco et ceteris rebus absolutis sed sēper p̄ns hoc p̄ntū p̄ aduerbiū int̄rogat̄inū loci nominauit i quo p̄dicamēto ponit̄ illa p̄ que conuenient̄ respōdet̄ ad q̄onē factā p̄ hoc aduerbiū vbi Vñ si querāvbi ē sortes p̄uenient̄ respōdet̄ q̄ est in citate v̄l i domo iō illas p̄pōnes cū suis casualib⁹ ponit̄ i p̄mentovbi Pro hac opinione p̄t argui sic qa nō videtur includē cōtradictionē q̄ de⁹ destruat̄ illā rem si ponat̄ nō destruēdo locū nec illud qd̄ locatur nec transferēdo locū vel locatū de loco ad locū. quo facto q̄ro aut illd̄ corp⁹ est in hoc loco aut nō. si est i hoc loco ⁊ nō habet talē rem ḡ locatū est in loco s̄i tali re et p̄ consequens frustra ponitur. si nō est i loco et fuit in hoc loco et nō est corruptū nec locus ergo aliquid ē motū localit̄ qd̄ ē cōt̄positū Alii autē ponunt q̄ vbi siue vbitas ē quidā respectus fūdat⁹ in locato p̄cedēs ex circūscriptiōne loci et q̄ locatū fūdat talē respectū et locus terminat eū **Ca. lxi.**

N Onū p̄dicamētū ponit̄ positio que se cū dū opinionē Añ. nō sigt̄ rē distinctā a rebus absolutis sed significat q̄ ptes rei sic vel sic ordinat̄ et situat̄ et approximāt̄ In hoc autē p̄dicamēto sūt sedere stare iclinari iacere et huiusmōi Et nihil i hoc p̄nto cōpetē p̄t alicui nisi quāto cuius ptes pos sūt diuersimode approximari propt̄ quā diūsa approximationē diuersa ⁊ p̄ria dicibilia q̄ sūt incōpossibilia p̄nt eidē successiue p̄petere.

Isti autē p̄dicamēto nō habemus aliq̄d̄ pp̄ū interrogat̄z corrūdens Et hoc est propt̄eruo

cabulorum penuriā Alii autē tenēt q̄ ē quidā respect⁹ toti inherēs vel partibus ita q̄ ex hoc q̄ surgit qui sedet habet vñā rē in se q̄ p̄ nō habuit ⁊ vñā aliā q̄ p̄us habuit p̄didit.

Capitulū. lxii.

D Ecimū p̄dicamētū ponitur habitus ⁊ d̄ illo sic de p̄orib⁹ dico q̄ Añ n̄ ponit̄ q̄ significet aliquā rē distinctā a reb⁹ absolutis sed significat q̄ vna res sit circa aliaz mobilis ad motū ipsi⁹ nisi p̄tingat aliqd̄ ipedimētū que nō ē pars eius nec s̄i cū ea s̄z loco et situ distincta ab ea In quo p̄dicamēto ponit̄ talia armatū esse calciatū esse et sic de aliis Tamē h̄c s̄z p̄hm mlt̄z mois dicitur sicut in p̄dicamētū exposui Alii autē ponūt q̄ habitus est quidā respectus in ip̄o corpore circa quod aliud corpus ē vel in ip̄o corpore contento Et de istis p̄dicamētū ista sufficiāt

Capitulū. lxiii.

D Icto de significatione terminorū restat dicere de suppositione q̄ ē p̄p̄etal conueniēs t̄io sed nunq̄ nisi i p̄positio nē Est autē p̄mo sciēdū q̄ suppo accipit̄ duplicit̄ sc̄z large et stricte Large accepta non distinguit̄ p̄ appellationē sed appella⁹ ē vnuz contētum sub suppone Aliter accipit̄ stricte s̄m q̄ distinguit̄ p̄ appellationē sed sic nō intēdo loqui de suppoē s̄z p̄mo⁹ tm̄ et sic tam subiectū q̄ p̄dicatū suppoit̄ ē v̄l quicquid p̄t esse subiectū p̄p̄ois vel p̄dicatū supponit

Dicitur autē suppo id est p̄ aliis positio ita q̄ q̄n terminus i p̄positione stat p̄ aliquo vti mur illo termino p̄ alio sc̄z de quo sine p̄noie demonstrāte ip̄m ille terminus v̄l rectus illius t̄mini si sit obliqu⁹ verificat̄ et suppoit̄ p̄ illo de quo vel de p̄noie demonstrāte illū p̄ p̄pōnes denotat̄ p̄dicari si terminus sit subiectū. Si autē termin⁹ supponēs sit p̄dicatū denotat̄ q̄ subiectū subicitur respectu illius aut r̄ spectu p̄nois demonstrātis ip̄m de quo p̄positio formet̄ sic p̄ illā hoc ē aial denotat̄ q̄ fortes ē animal ita q̄ hec sit vera si formet̄ h̄ est animal demonstrando sortē. p̄ illā autē hō ē nō mē denotat̄ q̄ hec vox hō sit nomē ideo in illa supponit hō p̄ illa voce. Similiter in illa album est animal denotatur q̄ illa res que est alba sit animal ita q̄ hec sit vera hoc est animal demonstrādo illā rem que est alba et propter hoc subiectum supponit pro illa. Et sic p̄portionabl̄ dicēd̄ ē de p̄to. nā p̄ istā s̄or

Suppo de 2

est alb⁹ denotatur q^o sortes ē illa res q^o habet albedinē et si nulla res haberet albedinē nisi sortes tunc p^odicatū supponeret p^o se p^o sorte.

Est autē vna regula generalis q^o nūq^o terminus in p^opositoē saltē q^o sig^one accipit supponit p^o aliq^o nisi de quo predicat^o vere. Ex quo sequit^o q^o falsū est q^o aliqui ignorātes dicunt q^o p^ocretū a parte predicati supponit p^o forma videlicet q^o in illa sortes est alb⁹ li albus supponit p^o albedine Nam hec est simpliciter falsa albedo est alba q^olibet^o termini supponat iō nūq^o cōcretū tale supponit p^o forma tali significata p^o suū abstractū fmviā A. In aliis autē cōcretis de qb⁹ dictum est hoc est bñ possibile Eodē in illa hō ē de⁹ hō suppoit vere p^o filio dei qa ille vere ē hō

Ca. lxiiii.

Est autē p^omo sciēdū q^o suppo p^omo dicitur in supponē simplicē p^osonalē et materialē. Suppo p^osonalis vniuersaliter ē illa q^o tmī⁹ supponit p^o suo significato siue illud significatū sit res ext^o animā siue vox siue itētio aīe siue sc^optuz siue q^odcūq^o aliū ymaginabile ita q^o q^oncūq^o est subiectū siue p^o tū p^oois supponit p^o suo significato ita q^o significatiō tenet sēp est suppo p^osonalis Exemplū dicēdo sic hō ē aīal ly hō suppoit p^o suis significatū quia nō iponit ad significadū nisi illos hoīes nō p^ope ei significat aliquid cōmune eis sed iposmet hoīes fm damascenū Exemplū secūdi sic dicēdo oē nomē ē pars p^oois ly nomē nō suppoit nisi p^ovocibns quia q^o imponitur ad significadū iponit ad significadū illas voces Exemplū terciū sic dicēdo omis species ē v^ole vel oīs intentio aīe ē in aīavtrū q^o subiectū supponit personalit^o quia supponit p^o illis quibus imponitur ad significandū.

Exm^o q^orti sic dicēdo oīs dictō scripta ē dictio subiectū nō suppoit nisi p^o significatis suis puta p^o scriptis iō suppoit p^osonalit^o Ex quo patet q^o sufficiēt describūt supponē p^osonalē dicentes q^o suppo p^osonalis ē q^o tmī⁹ supponit p^o suo significato et tenetur sig^one. Suppo simplex ē q^o terminus supponit p^o intētiōne aīe sed nō tenet significatiōe Verbi grā dicēdo sic hō ē spēs ille termin⁹ hō supponit p^o intētiōne aīe quia illa itētio ē spēs et tū p^ope loquēdo ille terminus hō nō significat illā itētiōne s³ illavox et illa intētio anime sūt tmī sig^o subordinata in significadū id est s³ modū alibi expositū Ex h^o p³ falsitas opinionis cōmunit^o dicētiū q^o suppo simplex ē q^o termin⁹ suppo-

nit p^o suo significato quia suppo simplex ē q^o terminus supponit p^o intētiōne aīe q^o p^ope nō ē significatū tmī quia talis terminus significat veras res et nō intētiōnes aīe. Suppo materialis ē q^o termin⁹ nō supponit significatiōe sed suppoit v^ol p^ovocel p^o sc^optō sicut p³ hic hō ē nomē ibi hō supponit p^o se ipō et tū nō significat seipm Similit^o hō scribit^o pōt ibi esse suppositio materialis quia terminus supponit p^o illo q^o scribit^o Et sciēdū ē q^o sicut illa t^oplex suppo cōpetitvoci plate ita pōt competere dictiōni scripte vñ si scribantur ille q^otuor. p^oo nes hō ē aīal hō ē spēs hō ē vox dissillaba hō ē dictio scripta q^olibet illarū poterit verificari et tū nō nisi p^o diuers^o quia illud q^o ē aīal nullo mō pōt eē spēs nec vox dissillaba nec dictio scripta Similit^o illud q^o ē spēs nō ē aīal nec vox dissillaba et cetera et sic de aliis et tū i duabus p^oonibus vltimis habet ille termin⁹ suppositionē materialē licet illa possit sic distinguī q^o pōt supponē p^ovocel p^o scripto et essēt diuersē spēs suppois si essēt noīa iposita quē admodū distinguūt suppo p^ovocel et p^o significatiō vel p^o sig^o et p^o itētiōe. Vñ sic t^ois diūstas suppois pōt p^opetē t^oio vocali et scripto ita possēt p^opetē t^oio mētalī si itētiō possit supponere p^o illo q^o sig^o p^o se ipā et p^o voce et p^o scripto q^o v^ol vocare⁹ p^osonalē aliā simplicē aliā materialē Est etiā sciēdū q^o nō dī suppo p^osoal eo q^o suppoat p^o p^osona nec simplex qa supponit p^o simplici nec material^o qa suppoit p^o materia s³ p^o cas dictas et iō isti t^ois materialē simplex p^osoalē equoocēsitāt i logica et i aliis sciētis in logica tū nō v^ol sitāt frequēt nisi cū i^o ad dito suppo

Ca. lxx.

Notā ē etiā q^o t^ois in q^oncūq^o p^ooē p^ooat pōt h^ore suppoēz p^osoalē nisi ex volūta tē vtētiū artef ad aliā sic t^ois equocus i q^oncūq^o p^ooē pōt suppoē p^o q^olib³ sig^o nisi arte tur ex volūta te vtētiū ad sig^otū certū sed teri⁹ nō in oī p^ooē pōt h^ore suppoēz simplicē v^ol materialē s³ t^o tmī q^o t^ois t^ois p^ooat altēi ext^o q^o respicit itētiōēz aīe v^ol vocē v^ol sc^optū Verbi grā i hac p^ooē hō currit hō nō pōt h^ore suppoēz simplicē nec materialē qa currē nō respicit itētiōne aīe nec vocē nec scripturā s³ i illa p^ooē hō ē spēs qa spēs sig^o itētiōēz aīe pōt supponē si p^ol et ē tal^o p^oo distiguēda penes t^ociū mōz equoocatiōis eo q^o subiectū pōt h^ore suppoēz simplicē v^ol p^osoalē si scōo^o p^oo est si p^ol s³ qa tūc d^o notat q^o aliq^o res sig^ota p^o ly hō sit species q^o est

p^o d^o suppoit
Suppo p^o 26

Suppo p^o 26

Prima pars

manifeste s3 si pmo^o e vera quia tuc denota-
tur q vna spes aie siue itentio aie siue pceptus
sit spes et hoc e verx. Eod mo sut tales disti-
guede ho pf de plurib⁹ risibile est passio hois
risibile pf de hoie ta a pte sbiecti q a pte pdi-
cati similit illa e distinguenda aial rationale
est diffio hois qa si sbiectu heat suppoez si-
plicie est vera si psonalez est falsa et sic est de
mla talib⁹ Sicut est de istis sapietia dina est
attributu dei boitas pdicat de deo inascibili-
tas e ppetas patris 7 h^o moi Similit qn tmin⁹
ppaf ad aliq extremu respiciens voce vel sc^o
tura e ppo distinguenda eo q tal ti⁹ pt hre sup-
poez psoalevl material e illo^o sut ille distin-
guede for e nome ho est vox disyllaba patni-
tas significat ppetate pris na si pntitas ma-
terialit⁹ suppoat sic e vera quia n nome pater-
nitas sigt ppetate pris Si aut suppoit psoalit⁹
sic e falsa qa pntitas no est ppetas pris s3 e ip-
se pr illo^o distinguende sut ille aial roale sigi-
ficat quidditate hois ronale sigt pte hois ho
alb⁹ sigt aggregatu p accns ho alb⁹ e tmi⁹ co-
positus 7 sic de mla talibus. Pot g regla ista
dari q qn tmin⁹ potes hre ista t^o plicie suppoez
ppaf extremo p^o vocib⁹ platis siue sc^otu⁹ tuc
ppo i q plus g illa forma p^ois cu sit ps isti⁹ hois n
pot hre suppoez psoalevl material. Qnvero
ppaf extremo significati itentione aie e dis-
tinguenda eo q pot hre suppoez psoale vel sim-
plicie Qnvo ppaf extremo p oibus pdictis
tuc est distinguenda eo q pot hre suppoez psoa-
le simpliciez vl material e et sic hec est distin-
guenda ho pdicat de plurib⁹ quia si ho h3 sup-
poez psoale tuc est falsa qa dnotaf q aliqua
res significata p huc tminu ho pf de pluribus
Sivero heat suppoez simplicie vel materialem
siue pvoce siue p scripto e vera qa ta intentio
comunis q vox q illud qa scribit pdicat o plu-
ribus.

Capitulu. lxxvi.

Sed p pdicta pot obici multipliciter.
Primo sic hec est vera ho est dignissi-
ma creaturax qro q suppoez h3 ho n
psoale qa qlib3 singulari e falsa g h3 suppo-
tionez simplicie. s3 si suppo simplex eet p iten-
tione aie illa est3 fla qa itentio no est dignissi-
ma creatura creaturax g suppo simplex n e
p itentione aie Proptea hec est vera color est

pmu obiectu visus et qlib3 singulari est falsa
g hab3 simplicem suppoez s3 si supponeret p
aie itentione illa esset fla g suppo simplex no
est p aie itentione Similit hec est vera homo
est pmo ronal 7 n p re singulari nec p itentio-
ne aie g p aliq alio Idem pot argui de ista
Ens est pmo vnu de⁹ est pmo psona qa qlibet
tal est vera 7 no p singulari nec p itentioe aie
g p aliq alio et tn sbiectu h3 suppoez simpli-
cem g suppo simplex no est p itentioe aie. pro-
pter ea vox no pdicat de voce nec itentio de i-
tentione qa tuc qlib3 tal ppo ho est aial fortel
est homo esset simpliciter falsa Ad pmu isto-
ru dicendu q opinio dicentiu q si i illa ho e
dignissima 7c sbiectu h3 suppoez simpliciez
est falsa ymo h3 tm suppoez psonalez nec ra-
tio eor3 v3 sed est p eos. Na pbat sic qa si ha-
bet suppoez psoalez q tuc est3 fla qa qlib3 sin-
gulari est fla s3 illa ro est p ipos qa si ho stet si-
plr i illa s3 n p aliq singulari g p aliquo alio
et p consequens illud est3 dignissima creatura
creaturax s3 hoc est falsum qa tuc est3 nobi-
lius oi hoie qd est maifeste p eos qa nunq co-
mune vl species est nobili⁹ suo singlari cu s3
eos iferi⁹ icludat suu supi⁹ s3 mod loqndi e-
ru 7 plus g illa forma p^ois cu sit ps isti⁹ hois n
est nobilior i^o hoie et ita si sbiectu i illa ho e
dignissima 7c suppoet p aliq a^o ab hoie singla-
ri illa est3 simplr fla Io dicend est q si homo
suppoat psoale est devirtute fmois falsa qa q
libet singlar est falsa tm fm itentioez ponen-
tiu eam est vera qa no itendut q ho est nobi-
lior creaturavlt s3 q sit nobilior oi creatura
alia q no est ho et h vlt veru est int creaturas
corpales no aut i substatiis sepat⁹ verx est. Co-
tingit eni frequnt q ppoes autentice et mgra-
les sunt fte devirtute fmois 7 vere i sensu i q
fiut h est ille ppoes qs itendebat p eas sut ve-
re et ita est de pdicta Ad secundu dice-
dum est q omnes tales color est pmuz obie-
ctum visus homo est primo risibilis ens est p
movnum homo est primo animal rationale
triangulus pmo habet tres angulos 7c sonus
est primum et adequatum obiectum audit⁹
et cetere tales multe sunt simpliciter false de
virtute sermonis. tamen ille quas itendebat
philosophus per eas sunt vere Vnde sci
endum q sicut philosophus et multi alii acci-
piunt sepe concretum pro abstracto et econ-
verso ita frequenter actum exercitum pro ac-
tu signato et econverso. Est autem act⁹

Justus?

arguendo

act. signat⁹

exercitus qui importatur p hoc verbum est vel aliud huiusmodi quod non tm̄ significat aliquid p̄dicari de aliquo sed exercet p̄dicando vnū de alio sicut dicēdo homo est aīal hō currit hō disputat et ita de aliis Actus aut̄ signatus est ille qui per hoc verbum p̄ri ipor̄taf vel per hoc verbū subici vel verificari vel cōpetere vel aliud huiusmodi. Verbi gratia animal p̄dicatur de hoīe hic nō p̄dicaf aīal ō hoīe quia ibi animal subicitur et nō p̄dicatur et iō ē actus signatus et non est idē dicē animal p̄dicatur de hoīe et hō ē aīal quia vna ē multiplex et alia nō sicut nō est idē dicē gen⁹ p̄dicaf de hoc p̄ni homoz h̄ cōmune hō ē gē⁹ Nec est idē dicē genus p̄dicatur de spēvl̄ hec vox aīal p̄dicatur de hac voce hō et species est genus vel hec vox hō est hec vox aīal Nā p̄me due sūt v̄e et secūde due sūt false et tamē hoc nō obstante philosoph⁹ accipit aliquā actum exercitū p actu signato et aliquādo ecōuerso et ita faciūt multi alii et h̄ facit multos incidē i errores et ita ē i p̄posito nā illa p̄positio hō est p̄mo risibilis accipiēdo primo sicut accipit p̄h⁹ p̄mo posteriorū ē falsa sicut illa hō est species sed tamē act⁹ signat⁹ loco cuius ponitur ē simpliciter verus sicut illa eūera de hoīe p̄dicatur primo hoc p̄dicatum risibile et i i⁹ actu signato tā hō q̄ risibile supponit simpliciter et pro intētionē aīe nā de hac intētionē aīe hō p̄dicaf p̄mo risibile nō tm̄ p se s̄ p singularibus et debet ille actus sic exerceri oīs hō ē risibilis et nihil aliud ab hoīe ē risibile ibi in actu signato hō supponit simplicit̄ et p intētionē aīe sed in actu exercito correspondente hō supponit p̄sonalit̄ et pro rebus singularib⁹ q̄a nulla res pōt ridere nisi res singularis et iō in actu signato bene ponit hoc i complexū p̄mo sed in actu exercito corrūdēte nō debet poni p̄mo et hoc q̄a p̄mo dicit illud quod predicatur de aliquo vniuersaliter et de nullo nisi de quo illud p̄dicaf et tali actu signato debent correspondere duo act⁹ exerciti sicut est de illa sonus ē p̄mū et adēq̄tū obiectū auditus nā hec falsa ē de virtute sermonis quia aut sonus ibi supponit p re singulari aut cōmuni Si p re singulari sic ē falsa quia quilibet singularis ē falsa Si p re cōmuni tūc adhuc ē fl̄a q̄a fm̄ eos nulla res app̄hēditur a sensu nisi singulari et iō illa ē simpliciter falsa de virtute s̄monis tamē forte s̄z cōmuniter loquētes et bñ intelligētes intelligit̄

p illā vnus act⁹ signatus verus qui est iste de sono p̄dicatur p̄mo esse app̄hēibile a potentia auditia qui debet sic exerceri oīs son⁹ est app̄hēibilis a potētia auditua et nihil aliud a sono ē app̄hēibile a potētia auditua ita q̄ in actu signato hoc cōmune sonus supponit simplicit̄ p intētionē aīe sed in actu exercito supponit p̄sonalit̄ et p singularibus h̄ est p suis suppositis siue significatis Exemplum p predictis ē manifestū in theologia. nā hec concedit eē vera subā intellectualis completa nō dependēs ad aliud suppositum est primo p̄sona et eadē ratione hec concedit hō ē p̄mo risibilis quia eadē est ratio de vna et de alia tunc q̄ro aut subiectū istius p̄positiois supponit p̄sonaliter et p singularibus et tunc est falsa quia quilibet singulari ē falsa. p̄z inductive aut supponit simpliciter et p forma cōmuni. et tūc etiā est falsa quia nulla forma cōmuni nec p̄mo nec nō p̄mo est p̄sona q̄a oī p̄ni etiā secundū eos repugnat ratio p̄sonae Idē est de istis singulari ē p̄mo vnū numero. indiuiduū p̄mo distinguit̄ a p̄i et sic de multis talibus que sūt false de virtute s̄monis et tamen actus signati correspondētes sūt veri Ideo dicendū ē sicut p̄us q̄ suppositio simplex ē quādo terminus supponit p intētionē aīe q̄ aliquā est cōmunis pluribus per p̄dicationē aliquādo vero ē p̄pria vni. Et rō huius ē quia nihil ē a parte rei quin sit simpliciter singulari. Vn de error illoz qui credebant aliquid eē in re preter singulari et q̄ humanitas distincta a singularibus est aliquid in indiuiduis et ō essentia corū induxit eos in illos errores et multos alios logicales hoc tamē ad logicū nō pertinet det̄miare sicut dicit porphirius in p̄logo sed logicus habet tantū dicē q̄ suppositio simplex non est p suo significato sed q̄n ē terminus cōmunis supponēs simpliciter habet dicere q̄ suppositio simplex est p aliquo cōmuni suis significatis. vtrū aut̄ illud cōmune sit in reuel nō ad eū nō p̄tinet Ad tertium dicendū ē q̄ vox p̄f de voce et similiter intentio de intētionē non tm̄ p se s̄z p re: et ideo per talem p̄pōnē hō est animal quis vox predicatur de voce vel intētio de intētionē nō de notatur q̄ vna vox sit alia vel q̄ vna intētio sit alia sed denotaf q̄ illud p quo stat v̄l supponit subiectū sit illud p quo stat vel supponit p̄dicatum Si aut̄ adhuc obicitur contra p̄dicta quia hec eē vera pip̄venditur hic et ro

Prima pars

me et tamen nulla singularis est vera nisi
 fm q supponit simpliciter ⁊ non pro intentione
 anime q̄ suppo simplex nō est pro intentione aie
 dicendum est q̄ illa ppositio si sit de copulato
 extremo est simplicit̄ falsa quia q̄libz singula
 ris est falsa etiā scdm̄ q̄ habet supponem sim
 plicē quia nll̄ vult emere illud coē piper siue
 esset res extra aīaz siue in aīa s̄z quilibet itē
 dit emere rem singulārē quā nō habz sed illa
 ppō est vera si sit copulatiua sicut illa pipervē
 ditur hic et piper vēdit̄ rome qā abe ptes sūt
 vere pro singularibus vnde nō plus hec est ve
 ra pipervēdit̄ hic et rome quā illa singl̄are pi
 pervēdit̄ hic et rome

Capitulū lxxvii.

P Remissa diuisione supponis dicē
 dū est de mēbr̄ in spali ⁊ pmo de
 suppone materiali circa quā sciē
 dū est q̄ suppo materialis cuiuslibz qd̄ pōt esse
 ps ppōnis ppetē pōt omē enī tale pōt esse ex
 tremū ppōnis ⁊ pro voce v̄l pro scripto suppo
 nere Et de noibus quidē manifestū est sic patz
 in istis hō est nomē hō est numeri singl̄ar̄ h̄ e
 tiā idē p̄z de aduēbiis verb̄ pnoibz p̄iunctioibz
 ppōibz ⁊ itiectioibz sic p̄z de ist̄ bn̄ ē aduēbiū
 legit ē idicati mōi legēs ē p̄ticipiū ille ē p̄no
 mē si est p̄iunctio ex est p̄pō heu est intiectio.
 Similiter aut̄ ppōnes ⁊ ofones talē supponē
 habere pnt̄ q̄ patz in istis hō est aīal est ppō
 vera hoīez currere est ofovera et sic de p̄sili
 bus Pōt illa suppo nō tm̄ ppetere voci sed
 et scripto ⁊ pti ppōnis mētalis siue sit ppō si
 ue ps ppōnis et tm̄ ppō v̄l omī p̄plexo et in
 p̄plexo ppetere pōt Pōt aut̄ diuidi suppo ma
 terialis qā quedā est q̄n̄ vox v̄l scriptū suppoit̄
 pro se sicut in istis hō est nomē hoīnis est ḡti
 casus hō est aīal est ppō vera bene est aduer
 biū ⁊ huiusmōi Qn̄q̄ autē vox vel scriptū vel
 p̄cept̄ nō supponit p se sed pro voce v̄l scripto
 quā tamē voce v̄l scriptū nō significat sicut in
 illa ppōne vocali aīal p̄tur de hoīne hec vox
 hoīe nō suppoit̄ pro hac voce hoīe s̄z ibi illud
 in p̄plexo hoīe supponit pro hac voce hō quia
 de hac voce homo p̄tur aīal sic dicendo hō est
 aīal Similiter in illa hoīez currē est ver̄ illd̄
 subctū hoīnē currere nō supponit pro se sed
 supponit pro illa ppōne hō currit quā tamen
 non significat Similiter in talibz hō predicat̄
 de asino in obliquo li hō suppoit̄ pro obliquo
 tali hominis vel hoīnū vel h̄mōi qā in illa p
 pōne asinus est hoīs nō p̄tur hec vox hō s̄z hec

vox hoīs Silit̄ hic q̄titas p̄tur de subctō in
 p̄creto li q̄titas supponit pro p̄cretis p̄bilibus
 de subctō Capitulū lxxviii.

Sicut aut̄ cuiuslibz p̄plexo et in p̄plexo
 o potest ppetere suppo material̄
 ita cuiuslibz p̄plexo v̄l in p̄plexo si
 gnificatio v̄l p̄significatio potest ppetē suppo
 simplex Nā q̄libz tale siue sit mētale siue vo
 cale siue scriptū pōt supponere p̄ceptu mē
 tis sic p̄z iductiue Et sic q̄n̄q̄ suppo mat̄ial̄ est
 pro illo qd̄ supponit q̄n̄q̄ nō pro illo q̄ suppo
 nit s̄z pro alio qd̄ tm̄ nō sigt̄ ita tm̄ mētalis
 silit̄ q̄n̄q̄ supponit pro se sic in ist̄ hō est sp̄s
 aīal est ḡns ⁊ sic de aliis q̄n̄q̄ aut̄ suppoit̄ pro
 illa intentione aie quā tm̄ nō sigt̄ sic in th̄ ppōne
 mētali hoīnē esse aīal est ppōvera ⁊ sic pōt di
 ci de m̄tis aliis

Capitulū lxxix.

Nunc accedendū est ad supponēz
 p̄sonalē Circa quā sciendū est q̄
 cathegreuma solū qd̄ ē extremū
 ppōnis siḡue acceptū suppoit̄ p̄sonaliter p̄
 mū excludit̄ oīa sincathegreumata siue sint
 noīa siue p̄iunctioēs siue aduēbia siue q̄cūq̄ a
 lia per secūdū excludit̄ omē v̄bū qā nūq̄ v̄bū
 pōt esse extremū ppōnis q̄n̄ accipit̄ siḡue Et
 si dicat̄ q̄ sic dicēdo legere est bonū li legere
 accipit̄ siḡue tm̄ ⁊ suppoit̄ p̄sonaliter Dicēdū
 est q̄ legere ibi nō est v̄bū s̄z est nomē. Et ita
 est ex v̄l q̄ mō ifinitiu⁹ nō tm̄ est v̄bū s̄z no
 men Vnde si legē remanerz ibi v̄bū ⁊ nō pl̄
 est nomen q̄ legit hec nō magis est vera le
 gere est bonū quā illa legit est bonū s̄z vnde
 est hoc dico q̄ est ex v̄l loquētū per tertium
 excludit̄ ps extremi q̄tūcūq̄ sit nomē ⁊ cathe
 greuma sicut hic hō alb⁹ est aīal nec hō sup
 ponit nec alb⁹ supponit s̄z totū extremū ⁊ iō
 q̄tūcūq̄ ptes extremoz se habeāt aliq̄ fm su
 pius ⁊ inferius nō optz p̄naz esse bonā inter
 illas ppōnes qā illa regla debz itelligi q̄n̄ il
 la extrema que supponit in ppōibz ordināf̄
 fm supius ⁊ inferius Vnde nō seq̄ tu es va
 dens ad forz q̄ tu exns es in forovl ad forz ⁊
 tm̄ vadens ⁊ exns ordināf̄ fm supi⁹ ⁊ inferi⁹ sed
 extrema illa vadēs ad forz ⁊ exns ad forz nō
 sic ordināf̄ iō p̄na nō v̄z tm̄ aliq̄ p̄navz qā ali
 q̄n̄ nō pnt̄ tales ptes ordinari fm supi⁹ ⁊ inferi⁹
 nisi etiā tota extrema sic ordianf̄ v̄l pnt̄ ordi
 nari sic p̄z hic hō alb⁹ aīal albū vidēs hoīnez
 ⁊ vidēs aīal ⁊ sic de m̄tis Et iō frequēt̄ est tal̄
 p̄na bona s̄z nō sp̄ ⁊ illa ps extremi nō suppo
 e. i.

nit in tali ppone tñ in alia ppone supponere pot per qrtā pticulā excludit cathegreuma ta thā qñ supponit simplrvl maialitē tñ e ni ga nō accipiūt significatiue iō psonaliter nō supponit sic hic hō est spēs 7 in pñlib?

Capitulum lxx.

Suppo aut psonalis pot diuidi pmo in suppone discretam 7 coez. Suppo discreta est in qua suppoit nome ppu alio vel pnome demonstratiuu signi ue supptu 7 tal suppo reddit ppone siglare sic hic for est hō ille hō est hō et sic de aliis Et si dicat q hec est vera hec herba crescit in orto meo 7 tñ subctū nō habz suppone discretā Di cendū est q illa ppō est falsa de virtute fmo nis s3 per illā intelligit talis ppō talis herba crescit in orto meo vbi subiectū nō suppoit di crete Vnde aduertendū est q qñ aliqua ppō est falsa de vtute fmonis s3 tamē aliqūe sen sumverū habz tñc in illa accepta in illo sen su debet subiectū et ptuz hñe eadez supponez qlem hñt in illa que est de vtute fmonis vera Suppo psonalis cois est qñ terminus cois sup ponit sic hic hō currit ois hō est aial Suppo p sonal cois diuidit in suppone pfusa 7 deter minata Suppo determinata est qñ ptigit descē dere per aliquā disiunctiua ad singlaria sic bñ sequit hō currit ergo ille hō currit vel ille hō currit 7 sic de singlis Et iō dñ suppo detmīna ta quia per tñe ppone denotat q tñs ppō sit vera pro aliqua singlarī detmīata 7 qñlibz sin glarī sufficit ad verificadū tlem ppone sic ad veritate istū hō currit requit q aliqua certa singlaris sit vera 7 quelibz sufficit etiā posito q quelibz alia est s3 hā frequēt tñ mltēvl omīs sūt vere Est ergo certa regla q qñ sub termino cois ptigit descēdere ad singlaria per pponez disiunctiua et ex vna singlarī inferit talis ppō tñc ille tmin⁹ hz suppone psonalē detmīataz et ideo in illa ppone hō est aialvtrūq; extre mū habz suppone detmīatā qā sequit hō est a nimal g ille hō est aialvl ille hō est aial et sic de aliis etiā bñ seqt hō est aial g hō est h aial vl hō est h aial 7 sic de singlis iō tā hō q aial habet suppone detmīatā Suppo psoal pfusa ē suppo psonal tmini cois que nō est detmīata 7 illa diuidit qā qdā ē suppo pfusa tñ 7 qdaz est pfusa 7 distributiua Suppo pfusa tñ ē qñ tmius cois suppoit psoalit 7 nō ptigit descē dere ad singlaria per disiunctiua nllavariati one facta a parte alteri⁹ extremi s3 per ppone

de disiuncto extremo et ptigit eā iferri ex qca q singlarivbi grā in illa ois hō ē aial aial sup ponit pfuse tñ qā nō ptigit descēde s3 aiali ad sua singlaria p disiunctiua qā nō seqt ois hō ē aial g ois hō est h aialvl ois hō ē h aial 7 sic de singlis s3 bñ ptigit descēde ad pponez de disiuncto pto ex singlarib⁹ vt bñ seqt ois hō ē aial g ois hō est h aial vl h aial 7 sic de aliis qā pñs ē vna cathegerica pposita ex illo sub iecto 7 h pto h aialvl h aial 7 sic de singlis et manifestū ē q h ptūvere ptur de oi hoie iō il lavlis est simplr vera sicuter illa inferit ex qñ libz supposito aial nā bñ seqt ois hō est h aial qñcūq; aiali demōstrato g ois hō ē aial Suppo pfusa 7 distributiua est qñ ptigit aliq⁹ descē dere copulatiue si tmin⁹ cois habeat mltā pte ta et ex nllavno formaliter ifet sic in illa ois hō est aial subctū suppoit pfuse 7 distributiue qā seqt ois hō ē aial g ille hō est aial 7 ille hō ē aial 7 sic de aliis Et dixi aliq⁹ qā nō sp eor de⁹ ptigit descēdere coplatiue nā aliqñ ptigit descēdere nllavariatiōe facta circa ppone nisi q in pma subicif vl ptur tmin⁹ cois 7 p ea ac cipiūt singlaria sic p3 in exēplo pdicto aliqñ aut ptigit descēde aliq variatione facta ymo aliquo dēpto q accipiebat in alia qd nec ē tē mī⁹ cois nec pteū s3 tmiō coiybi grā sic dicē do ois hō pte sorte currit bñ ptigit aliqmo de scēde ad singlaria coplatiue nā bñ seqt ois hō p ter sorte currit g plato currit 7 cicero currit 7 sic de siglis s3 i istū singlarib⁹ aliqd dimittit qd accipiebat ivliq nō sunt tmi⁹ cois nec sigz distbuēs ipm lcz dēio exclusia cū pte exclusa 7 iō nō eodē⁹ ptigit descēde s3 illa ois hō pter soz currit 7 s3 illa ois hō currit Vñ pmavero cas suppo pfusa 7 distributiua mobil scbavero suppo pfusa 7 distbutia imobil Capi. lxxi.

Sivis vidēdū ē qñ ē q tmi⁹ hz vnam suppone psoalē 7 qñ alia Et pmovide dū ē de tmiis nō elatis 2⁹ de tmiis re latis qā dñe regle daf de ill 7 de ill Est g po scēdū q qñ i ppone cathego. nllm sigz vlc di strubues totū extremū ppōis addit terio nec mediate nec imediate h ē nec a pte ei⁹ de ex tremi nec ex pte extremi pcedēq; nec ne⁹ pce dit nec aliq dēio icludēs equalēter negatiōez sp tñs teri⁹ suppoit detmīate vbi grā i illa hō est aial nllm signū vlc addit nec ne⁹ nec aliq dēio equalent negtiōez icludens iō vterq; ter mī⁹ supponit determinate Idem dicendum est de illa aliq hō currit quia signū pticulare

Suppo psoal

Suppo discreta

Suppo psoal vob

Suppo psoal vob

Suppo discreta

Suppo psoal confusa

Suppo psoal pfusa

Suppo pfusa

Suppo psoal

additū vñ nō additū nō variat supponem per
foālem quāuis faciat frequent terminū stare
tātū psonaliter. Similit̄ in illa animal est om
nis homo quāuis ponatur signū vñ nō tñ p̄ce
dit hūc terminū animal ideo li animal suppo
nit determinate. Similit̄ hic animal nō est ho
mo quāuis negatio ponat̄ quia tñ nō p̄cedit
animal ideo animal stat determinate. Sed in
illa om̄is homo est animal li homo nō habz
supponē determinatā quia distribuit signovñ
nec li animal habz supponē determinatā quia
segtur̄ mediate signū vñ. Sed in ista videns
omnē hominē est aīmal quia hoc signū omnē
nō distribuit totū subiectū ideo nō facit illū
terminū aīmal stare nisi determinate. Vnde
bene segtur̄ videns omnē hominē est aīmal
ergo vidēs omnē hoīnē est hoc aīmal vel vi
dens omnem hominem est hoc aīmal et sic de
aliis. Sed in illa omnē hominē videns est ani
mal quia signū p̄cedit hoc totū hominem vi
dens ideo p̄dicatū nō stat determinate sed con
fuse tātū sic in ista c̄libz homis asin⁹ est cur
rens p̄tū suppoit̄ p̄fuse tm̄ In illa vero asinus
cū libz hoīnis est currēs p̄tū stat determinate
Silit̄ in illa hō nō est aīmal quāuis hō suppo
nat d̄tiate nō tñ aīal q̄a nega⁹ determinasvbu
q̄ p̄cedit non stat d̄teriate Silit̄ in ista sō d̄t
ab hoīe li hoīe nō suppoit̄ determinate q̄a hoc v̄
bū d̄t icludit negationē equalētē

Capitulū lxxii.

Circa p̄dicta pōt dubitari p̄rio q̄lit̄
suppoit̄ hō in ista sō fuit hō posi
to q̄ sō nō sit Similit̄ q̄liter sup
ponūt termi in ill de preterito ⁊ ill de futuro
⁊ de possibili ⁊ in aliis p̄pōib⁹ de mō ⁊ est rō
dubitationis q̄a dictū est p̄us q̄ terminus nūq̄
suppoit̄ pro aliq̄ nisi de quo verificat̄ s̄z hō si
sō nō sit nō verificat̄ de sorte q̄a tunc hec est
falsa sō est hō q̄ nō supponit pro sorte ⁊ per
p̄ns nō supponit determinate. Secūdo est dubi
uz de istis hō alb⁹ est hō cātans missā est hō
creans est deus posito q̄ nullus sit alb⁹ ⁊ nul
lus cātet missā ⁊ q̄ de⁹ nō creet pro quib⁹ sub
iecta supponūt q̄a videt̄ q̄ pro nlla re siḡta q̄a
de nlla tali verificant̄ nec pro seipis q̄a tūc ha
berēt suppositionem materialem ego nō sup
ponūt determinate pro aliquo Tercio qualiter
subiectū supponit in talibus equ⁹ tibi promit
tif duodeci libre tibi debent̄ et est ratio dubi
tatiōis q̄a si terminus supponat̄ pro cōtentis
vident̄ esse false cū quilibet singulari sit s̄z ⁊

ita si termin⁹ subiect⁹ supponat̄ determinate p̄pō
est falsa Similit̄ q̄ta dubita⁹ est de t̄hb⁹ il
le p̄uatur visu ⁊ de similib⁹ Quāta est q̄le sup
positionē habz p̄tum in illa genera et species
sunt substantie Sexta est de istis actio est res
extra animā relatio est vera res creatio est i
dem realiter cū deo ⁊ de huiusmōi mult⁹ Sep
tima est de ist⁹ ille bis fuit alb⁹ q̄a videt̄ q̄ al
bum nō supponat̄ determinate Silit̄ i illa tm̄ aī
mal est hō quō subiectū et p̄tuz supponat̄ Itē
de talib⁹ apostolus dicit hoc anglia pugnat il
le bibit cū prora est in mari bonitas tua a
git clemētia principis gubernat regnū ⁊ hui⁹
modi Ad primū illorū dicendū est q̄ in oib⁹
talibus termini supponunt personaliter pro
quo est notandū q̄ tunc terminus supponit
personaliter quādo pro significatis suis sup
ponit vel pro hiis que fuerunt significata vel
erunt vel possunt esse et sic intelligendū est p̄
us dictum q̄a dictū est prius q̄ vno mō signi
ficare sic accipitur hoc tamē intelligendū est
q̄ non respectu cuiuslibet vbi si aliqua talia
siḡcent suppoit̄ pro illis que significat̄ stricte
accipiēdo siḡre quia pro illis que fuerūt sua si
gnificata nō pōt suppoere nisi respectu vbi de
p̄terito Et iō quilibz talis p̄pō est distinguēda
eo q̄ talis tēminus pōt supponē pro hiis que
sunt vñ que fuerūt s̄z pro hiis que erūt nō pōt
supponere nisi respectu verbi de futuro ⁊ iō il
la p̄pō est distinguēda eo q̄ talis tēmin⁹ pōt
supponere pro hiis que sūt vñ que erūt Silit̄
pro hiis que p̄nt eē siḡta ⁊ nō sūt nō pōt sup
ponē nisi respectu verbi de possibili vel de p̄ti
gēti ⁊ iō om̄s tales sūt distinguēde oīs hō fur
it albus om̄e albū erit hō om̄e albū pōt eē hō
Intelligēdū est tamē q̄ illa distinctio nō ca
dit a pte p̄dicati sed tm̄ a parte subiecti. Vn
de illa nō est distinguēda sortes fuit alb⁹ sō
pōt esse albus ⁊ hoc quia p̄dicatū appellat su
am formā Quod sic est intelligēdum nō q̄
supponat̄ p̄ se vñ p̄ p̄ceptu sed q̄ p̄ talē p̄positi
onē denotat̄ q̄ p̄positio in q̄ illō p̄dicatū sub
p̄pā forma hoc est ipsū ⁊ nō aliud p̄dicet̄ de
illo p̄ quo subiectū supponit vñ de p̄noie de
mōstrate illud p̄ quo subiectū supponit fuit
vera si talis p̄pō sit de preterito vel q̄ talis
erit vera si p̄ma p̄pō sit de futuro vñ q̄ sit possi
bil⁹ si p̄ma sit de possibili vñ p̄ se si p̄ma p̄pō sit
de p̄ se vñ de impossibili s̄z vñ de necessario
si p̄dicta ⁊ et sic de aliis p̄pōib⁹ modalibus
Vnde ad veritatē isti⁹ albū fuit nigr⁹ nō re

quirif q̄ vnq̄ fuit vera albu est nigr̄ s̄ requirif
 q̄ hec fuerit vera hoc est nigr̄ demonstrado a
 liquid pro quo subctū suppoit in illa albu fue
 rit nigr̄. Similit̄ ad veritatē istī v̄er̄ erit ipof
 sibile nō requirif q̄ hec vnq̄ sit vera v̄er̄ est ipof
 sibile s̄ requirif q̄ hec sit vel erit v̄a si formabit̄
 h̄ est ipossibile demonstrado aliqd̄ pro quo sup
 poit subctū in illa v̄er̄ erit ipossibile s̄ sit est ī
 aliis s̄ de istis āplius dicef in tractatu de p̄
 poib̄ r̄ p̄ntiis Ad p̄mū igit̄ illor̄ dico q̄ in
 illa sof̄ fuit hō p̄tum suppoit pro sorte r̄ s̄ sit ē
 de oibus aliis de p̄terito r̄ de futuro r̄ de mō
 q̄ t̄mini supponētēs p̄sonaliter supponūt pro
 illis que sūt vel pro illis que fuerūt v̄l erūt v̄l
 p̄nt̄ esse supposita r̄ si nō sit aliqd̄ signū nec ne
 ga° nec aliqd̄ tale ipediēs supponit de t̄miate
 S̄z nūc ad rōnē in p̄trariū dicēdū est q̄ b̄n̄ di
 ctū est q̄ terminus nūq̄ suppoit pro aliquo ni
 si de quoverificaf̄ nō tamē fuit dictū q̄ nūq̄
 suppoit pro aliquo nisi de quoverificaf̄ pervē
 b̄ de p̄nti s̄z sufficit aliq̄ q̄ verificaf̄ per ver
 b̄ de p̄terito v̄l per verbū de futuro q̄n̄ sup
 ponit pro illo respectu verbi de p̄terito v̄l per
 verbū de futuro q̄n̄ suppoit respectu v̄bi de fu
 turo r̄ sic de aliis sicut p̄z in illa albu fuit hō
 supposito q̄ nullū hō mō sit alb° s̄z q̄ sof̄ fuerit
 alb° tūc albu suppoit pro sorte si accipitur pro
 hiis que fuerūt r̄ iō albu v̄rificaf̄ de sorte non
 per verbū de p̄nti s̄z per verbū de p̄terito nā
 hec est vera sof̄ fuit alb° Sed adhuc restat du
 bi° pro quo p̄tum suppoit hic sof̄ fuit alb° si p̄
 hiis que sūt est s̄ā Dicēdū est q̄ p̄tum sup
 ponit pro hiis que fuerūt siue eadē que fuerūt
 sūt siue nō et iō in illo casu capit̄ istā r̄ illa
 regula quā dixi alias sc̄z q̄ terminus sp̄ suppo
 nit pro hiis que sūt v̄biq̄ ponaf̄ v̄l p̄t̄ pro
 hiis supponere nā istā itellexi de t̄mio posito
 a pte subcti s̄z q̄n̄ p̄nt̄ a pte p̄ti nō est vera v̄l
 Vñ posito q̄ n° hō mō sit alb° s̄z q̄ fuerūt ho
 mies albi añ tūc in illa hō fuit alb° p̄dicatuz
 nō p̄t̄ supponē pro hiis que sūt s̄z t̄m̄ p̄ hiis
 q̄ fuerūt Vñ ḡnalit̄ p̄dicatū ī ista de p̄terito
 nō supponit pro aliquo quam pro illo q̄ fuit
 et in illa de futuro pro illo cōd̄ erit r̄ in illa de
 possibili pro illo q̄ p̄t̄ esse Cū h̄ t̄n̄ requirif q̄
 ip̄m p̄dicatū p̄dicaf̄ de illo pro quo s̄bctū sup
 ponit mō p̄dicto Ad sc̄m dubiū dicēdū ē q̄
 dev̄tute s̄mōis p̄cedēdū est si n° hō est alb° et
 si n° c̄atet missā r̄ si de nō creat q̄ in p̄dic̄ p̄
 poib̄ subct̄a pro nullo supponūt r̄ t̄n̄ sumūf̄ si
 gnificatiōe q̄a sumi s̄iḡue v̄l supponē p̄sonalit̄

p̄t̄ dupl̄ r̄ t̄ḡere q̄avel p̄ aliq̄ s̄iḡto t̄minus
 suppoit vel q̄a ēnotaf̄ supponere p̄ aliq̄ nā sp̄
 in p̄pōnib̄ affirmatis denotaf̄ t̄minus suppoē
 re p̄ aliq̄ r̄ iō si p̄ nullo suppoit est p̄pō s̄ā. In
 p̄pōib̄ aut̄ negatis ēnotaf̄ t̄minus nō suppoē
 re p̄ aliq̄ a quo vere negaf̄ p̄dicatū et iō t̄his
 negatia h̄z duas cās veritatē v̄l q̄a hō nō est et
 iō nō ē alb° v̄l q̄a hō est r̄ t̄n̄ nō ē alb° In sc̄da
 p̄pōne hō alb° ē hō si n° hō sit alb° s̄bctū s̄uif̄ si
 ḡue r̄ p̄s̄oalit̄ nō q̄a suppoit p̄ aliq̄ s̄z q̄a d̄no
 taf̄ supponere p̄ aliquo iō est p̄pō simpl̄r s̄ā
 r̄ ideo si aliqd̄ p̄us dictū videaf̄ istī repugna
 re itelligēdū est in p̄pōne affirmatia r̄ v̄a q̄a
 sp̄ in p̄pōe affirmatia r̄ vera si t̄min° stat p̄o
 naliter suppoit pro aliquo s̄iḡto s̄m̄ modum
 p̄mo expositū Et si dicaf̄ illa nō stat̄ s̄il̄ suppo
 nit et p̄ nullo suppoit q̄a seq̄f̄ suppoit ḡ p̄ aliq̄
 suppoit Dicēdū ē q̄ nō seq̄f̄ s̄z seq̄f̄ suppoit ḡ p̄
 aliq̄ suppoit v̄l denotaf̄ p̄ aliq̄ suppoere Ad t̄c
 cium dicēdū ē q̄ t̄hes p̄pōnes equi t̄ibi p̄mit
 tif̄ r̄ s̄iles dev̄tute s̄mōis sūt s̄ā q̄a q̄libz s̄iḡla
 h̄ ē s̄ā p̄z īductiōe tamē si termi tales ponaf̄ a
 pte p̄dicati p̄nt̄ aliquo° p̄cedi r̄ tūc opt̄z dice
 re q̄ termini sequētēs t̄h̄a v̄ba v̄tute eor̄ v̄bo
 r̄ habēt supponē p̄fusā ta tū r̄ iō non p̄t̄ḡit
 s̄c̄cedere ad s̄igularia dis̄iunctiue sed tātū p̄ dis
 iunctū p̄dicatū p̄numerado nō tātū p̄s̄c̄cia sed
 etiā futura. Vñ nō seq̄f̄ p̄mitto tibi equū ḡ
 p̄mitto tibi hūc equū v̄l p̄mitto tibi istū equū
 r̄ sic de sigulis s̄z bene seq̄f̄ p̄mitto tibi equū
 ḡ p̄mitto tibi hūc equū v̄l istū v̄l illū et sic de
 aliis p̄nūerado omēs equos tā p̄s̄c̄tes q̄ futu
 ros Et h̄ q̄a oīa t̄h̄a v̄ba equalēt̄ īcludūt v̄ba
 de futuro v̄n̄ illa p̄mitto tibi equū v̄z illaz tu
 hēb̄ equū de dono meo et ita in illa p̄mitto
 tibi equū li equū suppoē p̄t̄ p̄ futūf̄ s̄ic in il
 la tu habēb̄ equū s̄z nūq̄ in illa p̄mitto tibi e
 quū li equū suppoit p̄fuse t̄m̄ Dicēdo q̄ stric
 te loq̄ndo de v̄tute s̄mōis li equū nō suppoit
 p̄fuse t̄m̄ q̄a nō suppoit cū sit ps̄ extremi et p̄
 dicta r̄sa de suppoē data est de hiis q̄ stricte
 loq̄ndo supponūt q̄ sūt extrema p̄pōnū r̄ non
 t̄m̄ ptes extremor̄ t̄n̄ extēdēdo nomē p̄t̄ di
 ci q̄ li equū suppoit p̄fuse t̄m̄ r̄ h̄ q̄a seq̄f̄ tale
 v̄bū r̄ ita ev̄l q̄ t̄m̄ cōis seq̄ns v̄bū t̄le licet
 sit ps̄ extremi tātū suppoit p̄fuse t̄m̄ r̄ nō de
 t̄miate p̄sonalit̄ t̄n̄. Vnde sciēdū q̄ q̄ncūq̄ in
 aliq̄ p̄pōne t̄h̄i de p̄t̄o v̄l s̄ufoyl de p̄nti p̄ r̄if̄
 v̄bū v̄tute c° d̄notaf̄ q̄ aliq̄ p̄pō erit v̄a v̄l d̄z ef
 se v̄a in q̄ p̄nt̄ a pte p̄dicati t̄m̄ cōis r̄ nō de
 notaf̄ de q̄cūq̄ p̄pōne in q̄a pte p̄ti p̄nt̄ p̄tē

Prima pars

tū sū illo cōi qd erit vera tunc ille tēmin⁹ cōis illo^o accipiēdo suppoere q ps extremi pōt supponē nō suppoit dēmiāte hē ē nō pōtigit dēcedere ad singlaria per disiunctiā s3 tū p pōnēs de disiuncto extremo vī de pte extremi disiuncta nā p illā ego pmitto tibi equū vī tute istū⁹ vbi pmitto dnotaf q erit vāvl q d3 eēva aliqñ ego do tibi equū vī p hīs z nō dnotaf q aliqñ tū do tibi equū illū q cūq dēmostrato erit vī d3 eēva z iō nō seqf e^o pmitto tibi equū g pmitto tibi illū equū vī pmitto tibi illū equū z p hīs ē de t h b⁹ ego deb eo tibi xx libras ille tenet fori in xx. marchis et sic igif p3 q illa pōt pcedi ego pmitto tibi equū z tū illa devir tute fmoīs nllō^o d3 pcedi equ⁹ tibi pmittit e^o rō ē qa in illa equ⁹ tibi pmittit li equ⁹ ē s b iectū z nō est ps subcti z iō opt3 q suppoat dēmiāte cū neq signū nec negatio nec aliqd includēs tē pcedat z iō opt3 q pōtigit dēcedere ad singlaria disiunctiue s3 in illa pmitto tibi equū li equū nō est extremū s3 est ps extremi qa illd totū est p tū pmittēs tibi equū qa ille equalēt pmitto tibi equū z ego sū pmittēs tibi equū z ita equū est ps extremi z iō sic non opt3 q suppoat ppe loqndo ita nō opt3 q sup pca: dēmiāte z p pōis nō opt3 q dēcedat ad singlaria p disiunctiā s3 nūq pōtigit dēcedere s b pte extremi Dicēdū est q qñq pōtigit dēcedē sic bñ seqf ille dat fori equū g dat fori illū equū vī illū z sic de siglis qñq aut nō pōtigit dēcedē p p aliq rōnē spālē qlis data ē in pmitto z ita qvis illa pcedit e^o pmitto tibi equū z illa tū dēvute fmoīs nō est pcedēda equ⁹ tibi pmittit tū illa pcedit qa cōit accipit p illa aliq pmittit tibi equū s3 qre pna nōv3 aliq pmittit tibi equū g equ⁹ tibi pmittit dicef in tractatū de pōne Ad qrtū dicēdū est q i ta lib⁹ ille pnat visu li visu qd ē ps extremi nō. p pte suppoit verūtū illo^o quo pōt suppoē supponit suppoit enī p fufe z distributie aliq⁹ z aliq⁹ dēfminate sc3 p ill que aliqñ fuerūt qa equalz isti ille nllm visū h3 z apt⁹ nat⁹ est hē. vī sūvbi visū in negatia p fufe z distributie p fūdif tū nō in qlib3 pōne exponēte illā supponit p fufe z distributie qa nō i affirmatia sc3 in illa ille apt⁹ nat⁹ est hē visū s3 in illa aliq⁹ suppoit dēmiāte sc3 pro ill que aliqñ fuerūt possibilīa nō tū p omib⁹ illis sed p illis q poterūt infuisse Ad quitū dicēdū est q de v tute fmoīs hec ē flā gna z spēs sūt sube z tūc li sube suppoit psonalit z dēmiāte qa h nomen

suba nō ipōit ad signdū itētiones aie s3 vas subas z iō flā est opio que pōit q p tū pōt habē supponē s plicē z suppoere p spēs⁹ lic3 ista poss3 pcedi gna z spēs sūt scōe sube si tū aliqñ iueiat in aliq auctore q gna et spēs sūt sube d3 auctoritas expōi q p actū exēcitū itelligi f act⁹ sig⁹ vt p illā gna et spēs sūt s b iē itelligi f illa de gñib⁹ z spēs⁹ p tū suba q d3 sic exerce ri hō ē subā aīal est subā vī d3 auctoritas expōi q li subā est equocū aliqñ enī sig⁹ vas res q sūt disticte realit ab oī accōte reali z ab oī itētioē z tūc accipit subā pōpe Aliqñ sig⁹ ip fas itētiones ip tates subas pmo^o dictas z tūc sub tū itellectu pcedit ista gna z spēs sūt s b iē accipiēdo p tū psonalit s3 tūc nō accipit pōpe s3 ipōpe z trāsūptiē. Ad vi. dicēdū est q d fū d fūmode vtūf t h b⁹ abstractā nā aliqñ vtūf f eis pro reb⁹ aliqñ vtūf eis pro noib⁹ Si pmo mō d3 dici q supponit pro illis pro qb⁹ supponit sua pcreta fm opionē arif. z tūc ille equalēt ignis ē calefactiū⁹ z ignis ē calefactio. Sicut hō ē pī z hō est p rinitas ymo pōpe loqndo thia pcreta z abstracta si abstracta iponāf ad signdū p cise res sē noīa sinoīma fm itētione arif z mltorū phorū z q h nō sit ita mirabile pōt suaderi nā accipiēdo istā propōne creatio ē vera res qro aut creatio suppoit pro aliquo aut pro nullo si pro nullo vī nō erit propō vī erit p pō flā si aut suppoat p aliquo aut pro re ex aut pro re in aīa aut provno aggregato si pro re ex qro pro q z nō pōt dari nisi de⁹ g creatio illa suppoit pro deo sic creas et eadē facilitate potēt hē dici de oī alio si supponat pro aliquo in aīa sic fm aliquos suppoit pōrelatiōe rōis hē ē ipossibile qa tūc h eēt flā cre a^o eēva res z sūr tē nūq eēt crea^o nisi i aīa nec de⁹ eēt creas nisi p actū aīe formatē talē respectū rōnis sūr eadez rōe pōt dici q creatio suppoit pro tali ente siue relatiōe rōnis nec pōtest eē aliq rō ad probādū tē relationē realē in agēte creato magis q in creato z iō fm itētione p h nllā res ē que poterit sig⁹ p tē cōcretum vel pnotari gn eodē sig⁹ vī pnotaf p abstractū Et iō apō eū sūvtrūq ipōit ad signdū rem erūt noīa sinoīa necv3 dicē q mō⁹ signdi ipedit sinonimitatē qa d fūitas moī signdi non ipedit sinonimitatē nisi quādo propē diuerlum modū signdi aliqd sig⁹ vel pnotaf p vnū qd non pnotaf per reliquū eodē modo si cut patz in istis hō hōnis hōines similit hō ri sibilis similiter intellectus z volūtas et anīa

sic creans gubernans dñans bñificans et sic de oibus talibus que verificant de eodē et tamē non sūt sinōima Si enī solū dñitas signū diuariat sinonimitatē eque faciliter dicerem q̄ tunica et vestis nō sūt sinōima q̄ tunica tñ nā in a et non vestis et sic de aliis Et ita tal dñitas nec q̄tū ad tñiationē nec q̄tū ad acci dētia cuiusmōi sūt genus et huiusmōi nec q̄tū ad alia c̄mōi sūt adiectiuū et substantiuū et h̄modi euacuat sinonimitatē tamē quādo est varius mod⁹ fñdi p̄pe loq̄ndo tūc non est sinonimitas s̄ hoc non erit in p̄posito sic manifeste patz q̄ eundē modū signū oīo possūt habere p̄cretū et abstractū q̄n nō sūt tñia p̄creta et abstracta cuiusmōi sūt illa de p̄mo sic dictū est in p̄ncipio istius tractat⁹ et iō talia abstracta q̄n accipiūt signū pro reb⁹ sūt noīa sinonima cū p̄cretis fm̄ intētionē arif. s̄ se cū dū theologos aliter optet dicere de aliquibus q̄nis non de oibus Alii autē vtūc talib⁹ abstractis vt significant illa met p̄creta sicut faciūt p̄uatio negatio p̄tradictio et h̄mōi et sic in illa hō est relatio li relatio supponit signū et pro noibus relatiuis. Sicut similitudo aliqui supponit pro noīe relatio puta pro hoc noīe simile similiter creatio pro hoc noīe creans et et quātitas pro hoc nomine q̄tum et sic de multis talib⁹ abstractis que nō habēt concreta sibi correspondētia que supponūt pro reb⁹ distinctā ab illis rebus que signū per abstracta fm̄ intentionē arif. et iō de oibus talibus abstractis eodem p̄cedit p̄dicari hoc p̄tum res extra animā sicut debz de eis p̄cedi sū concretū et illud idē pro quo suum concretū supponit q̄a sicut frequēter est dictū si talia abstracta sint precise noīa p̄me intentionis erūt noīa sinonima cum suis p̄cretis fm̄ opinionem arif. vt mihi videt et illa est causa q̄re pauca abstracta talia inueniuntur ab arif. q̄a omnia talia hō humanitas equ⁹ equitas et sic de talibus tñarius tñitas duo dualitas et huiusmōi que sunt nomina p̄me intētionis sinonima reputauit sed fm̄vsum loq̄ntiū abstracta sunt nomina secunde intentionis vel sc̄be ipōnis et tunc non sūt nomina sinonima Alii autē dicunt q̄ oīa talia noīa abstracta signū res distinctas vel relationes rōnis et pro illis supponūt Ad vii. dubiū dicēdū est q̄ in illa sōbis fuit alb⁹ p̄oīc̄vna d̄cio equalēt̄ includēs negationē sc̄z hec d̄cio bis vñ vtute isti⁹ d̄conis bis illa sōbis fuit bis alb⁹ h̄zvnā negatiuā expo

nētez q̄ equalz isti sōbis p̄mo fuit albus et aliq̄ tpe p̄nō erat alb⁹ et postea fuit albus et p̄ptē istā negatiuā equalēter inclusam nō stat mere dēmiatē vt p̄tingat descendē per disiunctiuā ad p̄noīa vel noīa p̄p̄a exp̄mētia illa pro quibus p̄tuz supponit et p̄sistit est de istis sōbis incipit eē alb⁹ hō definit esse grāmatic⁹ et vlt̄ de talib⁹ h̄ntib⁹ negatiuā exponētē Per idē ad aliud q̄ illa tñ aīal est hō h̄z d̄cionē exclusiuā p̄pter quā h̄zvnā negatiuā exponētē et iō nec subiectū nec p̄dicatū supponit d̄terminatē

Capitulū lxxiii.

¶ Ifo qd est suppo d̄miata vidēdū ē de suppone p̄fusa tñ Circa quā diuerse r̄le dāt Vna est q̄n terminus cois seq̄ signū vlt̄ affirmatiuū mediate tunc stat p̄fusa tñ hoc ē sp̄ in vlt̄ affirmatiua p̄dicatū stat p̄fusa tñ sic in illa oīs hō ē aīal oīs hō ē alb⁹ et sic d̄ aliis s̄z q̄tūcūq̄ signū vlt̄ ponit a pte subiecti si tñ p̄pō nō sit vlt̄ affirmatiua nec signum vlt̄ distribuit totū subiectū p̄tū nō supponit p̄fusa tñ vbi gr̄a in illa vidēs omnē hoīez ē aīal si aīal stat d̄miatē q̄a signū vlt̄ nō distribuit totū subiectū nec redit ipam p̄ponē vlt̄ iō p̄tū nō stat p̄fusa tñ Sicut est de ista creator oīuz creabiliū ē s̄ li ens stat d̄miatē et nō p̄fusa tñ Alia regula dāt q̄n signū vlt̄ includēs equalēt̄ signū vlt̄ p̄cedit t̄minū a pte eiusdēz extremi ita tñ q̄ nō d̄miat totū p̄cedēs copulā facit illō q̄ seq̄ a pte eiusdē stare p̄fusa tñ illo loq̄ndo q̄ ps extremi pōt supponere ita q̄ tūc nō p̄tingit d̄scēdē per disiunctiuā sicut p̄z hic oī tēpore aliq̄d fuit creabile similiter hic omī tpe p̄ a dā aliq̄s fuit hō hic li hō supponit p̄fusa tñ q̄a si supponerz d̄terminatē vel p̄fusa et distributiōe eēt flā q̄a q̄libz signū ē flā sic p̄z i ductiue sicut idē p̄z hic vsq̄ ad finē mōi aliq̄d al̄ erit vel aliq̄s asin⁹ erit sicut idē possz dici hic vsq̄ ad finē mōi hō erit et h̄ tota die fuit aliq̄s hō h̄ it⁹ posito q̄ d̄fñ hoīes d̄fñ hoī fuerūt h̄ it⁹ sicut in tñ b⁹ sp̄ fuit hō sp̄ ē hō et sic d̄ multz tñib⁹ s̄z vtr̄z illō sit tenēdū d̄vute fm̄oīs vlt̄ nō nō curo tñ fm̄vlt̄ loq̄ntiū p̄pt̄ quē mlt̄ v̄z tñia scire optz sic dicē Dixi aut̄ q̄n tñis d̄co sic at̄hegrematica nō d̄minat totū extremū q̄a si d̄minat totū extremū q̄d p̄oīc̄ ab vna pte vbi tūc nō eēt v̄z sic p̄z i illa oīs asin⁹ hoīs currit li oīs d̄minat tñ totū asin⁹ hoīs et nō distribuit tñ li asin⁹ nec tantū li hoīs s̄z hoc totum asinus hominis

¶ Vnde istū termini asinus hominis sūt ita

Prima pars

distribuibile vnica distributio sic isti termini homo
albus animal albus et sic de aliis sed ita non est in istis
tota die fuit homo hic itus omni tempore post adam aliquis
fuit homo nam si totum omni tempore post adam nec il-
lud totum tota die aliquis homo potest esse sub-
iectum respectu cuiuscumque verbi sicut hoc totum ani-
malis hominis potest esse subiectum respectu cuius-
libet verbi siue autem hoc sit proprie dictum siue non
curo. Hic tamen sciendum est quod quando apte eiusdem extre-
mi signum tale affirmatiuum precedit mediate ter-
minum communem non contingit descendere ad pre-
senta sub illo termino communi copulatiue nec dis-
iunctiue non plus quam si ille terminus communis esset ex-
tremum preponens et supponens proprie tamen Et hoc est
intelligendum quando terminus immediate sequens non
sunt eiusdem casus vel quando non se habent sicut sub-
stantiuum et adiectiuum quia si sic se haberent ad neutrum
preterita omnia contingeret descendere sicut quando sic dici-
tur omnis homo albus est animal albus ad neutrum
us omnia preterita contingit descendere copulatiue
sicut est in primo casu quia in illo casu contingit de-
scendere ad omnia preterita termini immediate sequentis
signum et non ad omnia preterita alius neutrum tamen proprie
supponit sed preponit ex illis duobus primis in illa casu
libet hominis asinus currit et in illa omnes homines videtur
est animal Tertia ratio potest dari quod si subiectum
exclusiue affirmatiue supponit proprie tamen sicut in
illa tamen animal est homo li animal supponit proprie tamen
sicut in vltima affirmatiua preteribili cum illa exclu-
sua Capitulum lxxiiii.

Quia supponit proprie tamen et distributiua
dicitur ratio diuersa et primo de suppone
com-
muni
fusa et distributiua mobili quibus prius
est quod in omni preteribili affirmatiua et negatiua que
non est exclusiua nec exceptiua stat subiectum prop-
rie et distributiue mobili sicut patet in istis omnes homo cur-
rit nisi homo currit Secunda est quod in omni tamen negatiua
preteribili si sit distribuibile non impeditur stat proprie
et distributiue Tercia est quod quando negatiua de
terminans preponens principale precedit preteribile stat proprie
et distributiue sicut in illa homo non est animal li ani-
mal stat proprie et distributiue et li homo stat determi-
nate Quarta ratio est quod illud quod sequitur imedia-
te hoc verbum dicitur hoc verbum distinguuntur vel preteritia
eis correspondenti vel hoc nomen aliud vel ei equalis
stat proprie et distributiue sic bene sequitur hoc
distinguuntur ab homine quod fortes distinguuntur ab hoc
homine quocumque homine demonstrato Similiter in illa forte
differt ab homine vel fortes est dicitur ab homine vel
fortes est aliter ab homine Verum tamen sciendum
est quod preterite regulare sunt quando sine negatiua

tioue vel tali verbo nomine de preterito preteribile terminus non
staret proprie et distributiue quia si aliquo preterito-
rum de preterito terminus staret proprie et distributiue tunc
per aduentum talis dictionis idem terminus staret determi-
nate sicut patet in istis forte est omnis homo hic preteribile
homo stat proprie et distributiue idem si preteribat ne forte sta-
bit determinate sicut patet sic dicendo forte non est omnis
homo nam sequitur forte non est ille homo quocumque homine de-
monstrato quod forte non est omnis homo Et idem ista ratio va-
et quod quod mobilitas immobilitatis immobilitatis mo-
bilitatis si est quod additum tercio statum mobili-
tatis facit illud stare mobilitate idem additum tercio sta-
tum primo mobilitatis facit illud stare immobilitatis postquam
sibi additum sicut in illa preponens fortes est homo li homo
stat immobilitatis et si addat negatiua dicendo forte non
est homo ne forte facit li homo stare mobilitate et idem si pre-
terminus stat mobilitate sine negatioue postquam illi
additum negatiua stabit immobilitatis sicut in ista
fortes est omnis homo li homo stat mobilitate idem in
illa forte non est omnis homo stat li homo immobilitatis. Et
eodem dicendum est de istis fortes differt ab omni
homine fortes est alius ab omni homine Est i-
gitur vltimè dicendum quod quod facit terminum stare
proprie et distributiue est signum vel negatiua vel
aliquid equalis negationi non tamen semper quando aliquid
includit negationem facit terminum sequentes stare
mobilitatis sicut patet de dictione exclusiua in preponens
affirmatiua quia subiectum illius supponit proprie et
preteribile proprie et distributiue Circa supponens proprie tamen
et distributiua immobilis est sciendum quod si subie-
ctum tale supponens habet in preponens exceptiua sicut
patet in ista omnis homo preter forte currit nam
li homo supponit proprie et distributiue non tamen
mobilitate quia non contingit descendere nulla va-
riatione facta per preponens singulare loco ter-
mini comitis et signi nam non sequitur omnis homo pre-
ter fortem currit quod ille homo preter fortem cur-
rit quia presequens est in preteribile sicut post patebit

Hic tamen sciendum quod aliquo contingit
descendere ad omnia singularia non tamen eodem
sed ad vnam negatiue et ad omnes alias affirma-
tiue nam bene sequitur omnis homo preter forte currit quod
forte non currit et de omnibus aliis sequitur affir-
matiue quod ille homo currit et sic de signis excepto so-
lo forte et si facit dictionem exceptiua addita

Capitulum lxxv.

Proest autem dubitari de talibus
de quibus tractatum est fortes
finit esse albus fortes bis fuit
forte incipit esse grammaticus et huius-
modi quod preterita in eis supponunt quod enim non sup-
e.iiii.

ponit dērmiate p3 qā nō p̄tigit descēdē pē
 distiūctiua nō enim seq̄ for incipit eē grāma
 ticus ḡ for incipit esse homovl̄ icipit esse illū
 d̄monstrando oīa pro quibus p̄tum supponit
 qā aās pōt esse verū q̄lib3 pte p̄ntis exīte flā
 ḡ non suppoit dērmiate nec suppoit p̄fuse et
 distriūctiue qā nō sequit̄ for incipit eē grāma
 ticū ḡ for incipit esse ille grāmaticū d̄monstran
 do platonē et ita nō suppoit p̄fuse et distriū
 ctione nec suppoit p̄fuse tm̄ qā nō p̄tigit descēde
 re ad singlaria per p̄pōnē de distiūcto p̄dica
 to Nō enī sequit̄ for incipit esse grāmaticū er
 go for incipit esse ille vel ille grāmaticū sic d̄
 singlis grāmaticis qā aās pōt esse verū sine p̄
 seq̄nte Potest dici q̄ tm̄ p̄dicat̄ in talib3 p̄
 p̄oibusvl̄ etiā illud qd̄ sequit̄ v̄bū adiectiuū
 vel substātiū nō h3 supponē nec d̄mīatam
 nec cōfusā et distriūctiua s3 vnā aliā pro qua
 tamē nomē non habem? Nū illa suppoit p̄uēit
 cū p̄fusa tm̄ qā sic quādo terminū suppoit p̄fu
 se tm̄ a quolib3 p̄nomine demonstrāte aliqd̄
 singlarē p̄tētū sub sbiecto ad terminū cōez p̄
 tingit ascēdere sic p̄tigit in p̄posito sicut seq̄
 oīs hō est hōc aīal d̄monstrādo qd̄cūq; aīal ḡ
 oīs hō est aīal ita sequit̄ for incipit eē hoc grā
 maticū d̄monstrādo qd̄cūq; grāmaticū ḡ for i
 cipit esse grāmaticus Differt autē a suppoē p̄
 fusa tm̄ qā nō p̄tigit descēdere ad distiūctū
 ex noībus p̄p̄is tm̄ illorū pro quibus t̄minus
 cōis suppoit Nō enī sequit̄ for incipit esse grā
 maticus ḡ for incipit esse ille vel ille d̄monstrādo
 omīs grāmaticos D̄r̄t autē p̄dicta suppo a sup
 pōnē d̄rmīata qā nō p̄tigit descēdē per disti
 ūctiuam Ratio autē quare talis terminus nō
 habet aliquā predictarū supponūz est illa qā
 semp̄ illa propō equialet vni copulatiue ex
 duab3 vel pluribus propositionib3 quaz vna
 est negatiua et alia est affirmatiua de eodem
 sbiecto in quibus idē terminus habet diuer
 sas supponēs et ideo nullā illarū habet in il
 lavna p̄pōne cuius exponētes sunt ille ptes
 verbi gratia in illa for incipit esse albus equi
 ualeat isti copulatiue for nūc p̄mo est alb3 et aī
 non erat albus nūc autē illa for est albus li al
 bus suppoit d̄rmīate et in ista sortes non fu
 it albus li albus supponit p̄fuse et distriūctiue
 propter negationē precedentē Et si dicatur q̄
 in illa tm̄ aīal ē hō fm̄ illā rōnē sbiectū non
 habet supponē p̄fusā tm̄ eo q̄ illa equialet vni
 copulatiue cui3 vna ps ē affirmatiua et alia neg
 tiua in qb3 sbiectū h3 distā et nō eādē supponē

Dicēdū est q̄ in illa exclusiua affirmatiua
 sbiectū h3 supponē p̄fusā tm̄ qā quīs sue ex
 ponētes habeāt sbiecta que hnt̄ distas suppo
 nes qā tm̄ illa sbiecta nō sūt illū idē sbiectū
 qd̄ est sbiectū exclusiue qā aliud ē sbiectū ne
 gatiue exponētis et affirmatiue iō poterit sbie
 ctū exclusiue h̄re aliq̄ supponē illarū triū s3 in
 thibus p̄p̄oib3 for incipit esse grāmaticus for
 definit eē albus for bis fuit niger idē est sbie
 ctū expōitiū et p̄pōnis expōite.

Capitulū lxxvi.

Stisvis de supponē t̄m̄orū absolu
 torū vidēdū est de supponē relatiu
 o nō accipiēdo relatiū illo quo lo
 gicus accipit s3 q̄ grāmaticus accipit fm̄ qd̄
 dicimus q̄ relatiū ē rei aī late recordatiū
 Est autē p̄mo sciēdū q̄ relatiū fm̄ q̄ grā
 maticū t̄m̄ relatiō qd̄ d̄ vocat̄ relatiū sbie
 et qd̄ d̄ accidēt̄ Relatiū sbievocat̄ is ille idē
 Relati3 accidēt̄ vocat̄ illud qd̄ iponit̄ aliq̄
 vl̄ deriuat̄ a predicabilibus accidētalibus sic
 tatus tal̄ tot et huiusmodi Relatiō sbie quēd
 sūt ydētitat̄ qd̄ diueritat̄ Relatiō ydētitat̄
 qd̄ sūt reci p̄ca qd̄ nō sūt reci p̄ca nō reci p̄ca
 sūt sic ille idē et sic de aliis. Et de istis dat̄ tal̄
 r̄la q̄ sēp̄ supponūt p̄ illo p̄ quo supponūt su
 a aīcedētia ita q̄ supponit̄ p̄ illo eod̄ p̄ q̄ ve
 rificat̄ p̄p̄o aīcedēt̄ si v̄rificat̄ sic p3 hic sortes
 currit et ille disputat ad hoc q̄ illa copulatiua
 sit vera requir̄ q̄ secūda pars verificet̄ p̄ eodē
 p̄ q̄ p̄ma ps verificat̄ s̄lr̄ hic homo est species
 et ille p̄dicat̄ de pluribus Vnde sciēdū q̄ ta
 le relatiū nūquā d3 p̄oi in eadē cathēgorica
 cū suo antecēdēte sic dicēdo sortes est ille hic
 li ille est p̄nomē d̄monstratiū et nō relatiū
 S̄lr̄ sciēdū q̄ nūquā dū antecēdēs relatiū
 est termin3 cōūnis supponēs p̄sōal̄t̄ est licitū
 ponere antecēdēs loco relatiū ad habendū
 p̄pōnē p̄uertibilē et equalētē sicut ille nō eq
 ualēt̄ homo currit et ille disputat et homo cur
 rit et homo disputat In aliis autē casib3 hoc p̄ti
 git nam ille equalēt̄ sortes currit et ille dispu
 tat et sortes currit et sortes disputat S̄lr̄ sciē
 dū q̄ negatiō nūquā facit relatiū stare p̄fu
 se et distriūctiue s3 sēp̄er suppoit̄ p̄ illo p̄cise
 p̄ quoverificat̄ suū antecēdēs vl̄ denotatur
 v̄rificari v̄t̄ hec ē v̄a aliq̄s hō ē plato et for nō ē
 ille et nō seq̄ ḡ for nō ē hō s3 sufficit q̄ hec sit
 v̄a ḡ for nō ē pla. et ita de v̄tute f̄monis iste
 stant simul aliq̄s hō currit et for nō est ille et
 aliq̄s hō currit et for ē ille qā si for et pla. currat

Incipit secūda ps Capitulum p̄mū

Postq̄ dicta sūt aliq̄ de tm̄is nunc
dicend̄ ē de pp̄oib⁹ Et p̄mo ponē-
de sūt aliq̄ d̄sioēs. sc̄do vidēd̄ ē d̄
veritate pp̄onū quid requir̄ ⁊ suffi-
cit. tercio de cōfusione pp̄om̄ Circa p̄mū sci-
edū q̄vna d̄sio pp̄onū ē q̄ pp̄oꝝ alia ē cathe-
gorica alia ypothetica Prop̄o categorica
est illa q̄ h̄z subiectū ⁊ p̄dicatū ⁊ copulā ⁊ non
includit plures tales pp̄oēs Prop̄o ypotheti-
ca ē q̄ ex plurib⁹ categoricis ē cōposita Et il-
la didit̄ in q̄nq̄ species s̄z cōmunē op̄ionē sc̄z
in copulatiuā d̄sioctiaz p̄ditionalem calez ⁊
tpalem Copulatiua est illa q̄ p̄poit̄ ex pluri-
b⁹ categoricis siue ypotheticis vel altera ypo-
thetica mediāte hac p̄iunctione et. Exm̄ p̄mi
sortes currit ⁊ plato disputat Exm̄ sc̄bi vt hic
si sortes est aīal est ⁊ sortes currit v̄l plato dis-
putat Exm̄ terciū hō currit et plato est aīal
v̄l s̄r disputat s̄z quia t̄les raro sūt in vsu iō ī
tendo p̄cise loq̄ de p̄mis que sc̄lz componūf̄
ex duab⁹ categoricis. D̄sioctia pp̄o ē illa
q̄ p̄ponit̄ ex plurib⁹ categoricis mediante hac
p̄iunctione v̄l. Cōditioal est illa q̄ p̄poit̄ ex
plurib⁹ pp̄oib⁹ mediāte hac p̄iunctioē si sic hic
si sortes currit aīal currit vel hic hō ē si s̄r est
qa nō refert illā p̄iunctionē si p̄ponē v̄l postpo-
nē p̄me pp̄oiv̄l ponē eā it̄ secūdas pp̄oēs

Cālis ē illa q̄ cōponit̄ ex plurib⁹ pp̄oib⁹ me-
diāte hac p̄iunctioē qa sic p̄z hic qa hō currit
hō mouet̄ Tēpal est illa q̄ cōponit̄ ex dua-
b⁹ pp̄oib⁹ mediāte aduerbio t̄pis sicut hic q̄
s̄r currit plato disputat similit̄ hic dum sor-
tes currit sortes ē hō et sic de aliis Alia d̄sio
pp̄onū ē quia q̄dā est pp̄o de iēē et quedaz
modal̄. Modal̄ pp̄o ē illa ī qua poit̄ mod⁹

Prop̄o de iēē ē illa q̄ ē sine mō Et ē sciēd̄
q̄ q̄i oēs sophiste p̄cordāt ī h̄ q̄ tm̄ sūt q̄tuor
modi sc̄z necessariū īpossibile p̄tigēs ⁊ possi-
bile q̄ faciūt pp̄oēs mōales ⁊ h̄ qa p̄his plures
modos n̄ tetigit ī li° p̄oꝝ tractādo de cōuēsi-
onib⁹ taliū pp̄onū ⁊ de sillogisim̄is ex eis cō-
positis qa tm̄ alios nō negant̄ iō ḡnaliter po-
test dici q̄ plures sūt mōi faciētes pp̄oēs mo-
dāles q̄ isti q̄tuor Circa q̄d̄ ē sciēd̄ q̄ p̄posi-
tio dicit̄ mōalis pp̄t̄ mōz additū ī pp̄oē s̄z n̄ q̄
cūq̄ mō⁹ facit siue sufficit ad faciēdū pp̄oēz
modalē s̄z oꝝ q̄ sit mō⁹ p̄bilis de tota p̄positi-
one Et iō p̄p̄e d̄r mō⁹ pp̄oīs verificabil̄ de il-
la pp̄oē ⁊ a t̄h̄ v̄l ab aduerbio talis si hēat ad-
uerbiū d̄r pp̄o mōal̄. sed t̄les mōi s̄t p̄les q̄ q̄

tuor p̄dicti. nā sic pp̄o alia ē necessaria alia ī
possibilis alia p̄tigēs alia possibil̄ ita alia est
v̄a alia ē scita alia ē f̄la alia ignot̄ alia sc̄pta
alia plata alia p̄cepta s̄l̄r alia ē credita alia
op̄iata alia dubitata ⁊ sic de aliis. Et iō sicut
pp̄o d̄r mōal̄ ī q̄ poit̄ mō⁹ ille possibil̄ p̄tigēs
necessariū īpossibile v̄l adūbiū alicui⁹ illorū i-
ta pōt̄ dici eq̄ rōabl̄r pp̄o mōal̄ ī q̄ poit̄ aliq̄s
mōz p̄dictoꝝ Et iō sic hic ē mōal̄ oēz hōiem
eē aīal ē necessariū ⁊ s̄l̄r oīs hō de necessita-
te ē aīal ita ⁊ illa ē mōal̄ oēz hōiez esse aīal ē
scitū oīs hō sc̄if̄ eē aīal oēz hōiez eē aīal ē ve-
rū ⁊ sic de aliis Et si q̄raf̄ q̄re p̄his n̄ t̄ctant̄
de istis nec illas p̄nuerant̄ it̄ pp̄oēs mōales.

Dicēdū ē q̄ p̄his breuitati studēs qa illa q̄
de aliis dicit̄ possūt istis applicari iō noluit d̄
istis p̄tractare. q̄ aut̄ m̄lta q̄ dicta sūt de aliis
mōalib⁹ istis poterūt applicari ī seq̄ntib⁹ ap-
parebit Tertia d̄sio pp̄onū categoricaz
pōt̄ eē illa qa alia pp̄o categorica ē equalēs
pp̄oi ypothetice quīs sit categorica alia nō ē
sic equalēs pp̄oi ypothetice. p̄me pp̄oēs sūt ex-
clusiue ⁊ exceptiē ⁊ reduplicatiē ⁊ q̄dā alie q̄
a q̄libz tal̄ ē pp̄o equalēs pp̄oi ypothetice v̄t p̄z
patebit. alie sūt sic t̄les angel⁹ ē s̄ba d̄ns ē de⁹
de⁹ ē p̄r ⁊ huiusmōi Alia d̄sio pp̄onū ē q̄
q̄dā ē affirmatiua ⁊ q̄dā negatiua. Alia d̄sio ē
q̄ q̄dā ē v̄lis q̄dā p̄ticular̄ q̄dā īdiffita ⁊ q̄daz
singular̄ Prop̄o v̄lis est illa in q̄ subicit̄ tm̄i⁹
p̄is sig⁹ v̄l d̄r̄at̄ siue fuerit affirmatiua siue ne-
gatiua sic oīs hō est aīal n̄ hō est aīal v̄trūq̄ il-
lorū currit et sic de aliis. Prop̄o p̄ticular̄ est
illa ī q̄ subicit̄ t̄i⁹ p̄is signo p̄ticulari d̄r̄at̄ sic
aliq̄s hō currit q̄dā hō currit ⁊ sic de aliis

Prop̄o īdiffita ē illa ī q̄ subicit̄ t̄i⁹ p̄is s̄n̄ si
gno tā v̄l q̄ p̄ticulari sic hō est aīal hō currit

Prop̄o singlar̄ est ī q̄ subicit̄ p̄p̄ū nomen ali-
⁹ ī p̄nomen d̄mōstratiū sine vel cū t̄io p̄i. Ex
emplū p̄mi vt s̄r currit. Exm̄ secūdi ille cur-
rit q̄cūq̄ d̄mōstrato. Exm̄ t̄cii iste hō currit.
T̄n̄ de m̄lt̄ pp̄onib⁹ pōt̄ eē dubiū q̄te sint sic
de istis isti currit̄ alē illorū currit s̄l̄r de p̄te
copulatiua vbi subicit̄ aliq̄d̄ relatiz vt s̄r cur-
rit ⁊ ille disputat. s̄l̄r de istis nō oīs hō currit
nō n̄ hō est aīal et de talib⁹ hō est species ai-
mal̄ est gē⁹ hō est n̄ti ca⁹ ⁊ h̄ mōi. s̄l̄r d̄ talib⁹
hō ḡnat̄ de⁹ creat̄ de⁹ est p̄r ⁊ fi⁹ ⁊ sp̄sct̄s Ad
p̄mū illoꝝ dicēd̄ est q̄ illa est singlar̄ isti currit
qa subiectū est p̄nomen d̄mōstratiū v̄l t̄i⁹ p̄is
s̄p̄t̄ cū p̄noie d̄mōstratio Et si dicat̄ q̄ nū
q̄ pp̄oi singlar̄ addit̄ p̄uenienter signū v̄l sic

Secunda pars

nō pueniēt dī oīs ille currit v̄l oīs ille hō est; aīal s̄ puenient dī oīs iīti currūt ḡ illa propositio illi currūt n̄ erit singulari. Dicendū q̄ s̄ p̄z modū loq̄ndi termīo pl̄is numeri q̄ uis sit p̄nomē demonstratīz addit tale signū q̄ uis stricte loq̄dō n̄ debēt sibi addi q̄a ille dū e totalit̄ equalēt isti currūt et oēs isti currūt. Si ei scda sit p̄pa n̄ pl̄ iportat p̄ vnā q̄ p̄ alias t̄n sic aliq̄ eadē dictio replicat̄ a pte eiusde3 extremi p̄pt̄ aliq̄ c̄tā cāz v̄tpote p̄pt̄ maiorem exp̄ssionē v̄l īp̄ssioēm v̄l prop̄t̄ aliq̄ talē cām ita addit̄ prop̄oi pl̄is n̄eri t̄le signū v̄le quīs devirtute f̄monis nō dēat sibi addi. Ad aliud dicēdum est q̄ hec est indiffinita alteri illo3 currit sic illa est v̄hs v̄trūq̄ illo3 currit q̄ a tale signū v̄le distribuēs totū pro duob3 potest addi pronoi ī nūero plurali z facē prop̄o nez vniuersalem. Et iō q̄ dictū est p̄us q̄ illa prop̄o ī q̄ subicif̄ pronomen d̄mōstratīz est singulari debet intelligi q̄n accipit̄ illud pronomen ī recto q̄n aut̄ ī obliq̄ nō o3 s̄z p̄t̄ eē v̄hs vel ī diffita. Et eodē q̄n d̄r p̄p̄o v̄hs ē illa ī q̄ subicif̄ t̄i? p̄is siḡ v̄li det̄iat? debz etiā intelligi vel q̄ addit̄ signū p̄noi ī caū ḡtio. Et iō t̄les sūt vniuersales v̄trūq̄ illo3 currit q̄libet illo3 est aīal z sic de aliis s̄hr̄ t̄les aliqs̄ illorum currit aliqs̄ illo3 ē aīal sūt p̄ticulares q̄a addit̄ signū p̄ticulare p̄noi ḡti cā? pl̄is n̄eri z signum accipit̄ ī recto. Ad aliud dicēdū q̄ q̄n relati3 refert nomē discretū tūc reddit p̄p̄onē singularē q̄n refert nomē p̄ē tūc reddit p̄p̄oē3 ī diffita z iō illa s̄hr̄ currit et ille disputat ē singularis sed secūda ps̄ isti copulatiō hō currit et ille disputat ē indiffita z hoc q̄a relati3 suppoit̄ p̄ eis d̄v̄l p̄ eodē p̄ q̄ vel p̄ qb3 suppoit̄ suū aīs iō debet facē p̄por̄ nabl̄ p̄p̄oēm singularē vel indiffitā s̄m q̄ suū aīs ē nomē discretū vel p̄p̄ū vel p̄ē. Ad aliud dicēdū ē q̄ ille sūt p̄ticulares nō oīs hō currit nō n̄ hō ē aīal mal z hoc q̄a negatio p̄cedit̄ signū v̄le z iō q̄n d̄r q̄ p̄p̄o v̄hs ē illa ī q̄ subicif̄ t̄i? p̄is siḡ v̄li vniuersali det̄miat? z c̄ debet intelligi si negatio n̄ p̄cedat signū v̄le. Et q̄n d̄r p̄p̄o p̄ticulārē ē q̄n subicif̄ t̄i? p̄is cū siḡ v̄li p̄ticulari debet intelligi sine negatione p̄cedēte. Et ideo tales sūt p̄ticulares nō oīs hō currit nō n̄ hō ē aīal. Et tales sunt v̄les nō aliqs̄ hō currit nō q̄dā hō nō currit z sic de aliis. Ad aliud dubiū de talib3 p̄p̄oib3 hō ē sp̄s aīal ē ḡe hō ē n̄ti casus v̄l q̄n t̄i? suppoit̄ materialit̄ v̄l simpl̄r p̄t̄ dici q̄ est ad p̄m q̄ sūt singulares v̄l indiffite quia

si magis depēdet ex volūtate v̄tētū istis t̄mi nis p̄p̄o singulari p̄p̄o indiffita q̄ ex re. Et iō qui vult dicere v̄l q̄ illa p̄p̄o ē indiffita ī q̄ subicif̄ t̄i? p̄is sine signo z sine negatōe d̄z dicē q̄ oēs tales sūt indiffite. Qui aut̄ alit̄ vult v̄t̄ d̄z dicē q̄ n̄ sufficit q̄ sic subiciat̄ t̄i? p̄is s̄z o3 addere q̄ t̄is t̄i? p̄is suppoat̄ p̄sōalr̄. Et tūc oēs tales vbi t̄i supponit̄ simpl̄r materialr̄ sūt singulares.

Ad aliud d̄r p̄ idē fere q̄ vult nomiare prop̄oē3 indiffitā oē3 p̄p̄oē3 ī q̄ subicif̄ t̄i? p̄blis de suppositū distinctū realit̄ d̄z dicē q̄ hec ē indiffita de ḡn̄at de creat z h̄ mōi z h̄ q̄a de ē t̄i? p̄dicabilis de plurib3. Qui aut̄ vult dicē q̄ p̄p̄o n̄ ē indiffita nisi p̄oat̄ t̄mi? p̄is de plurib3 p̄dicabilis q̄ nō s̄ vna res singulari o3 dicē q̄ hec ē si singulari z n̄ indiffita de creat. Dicēdū est igit̄ q̄ p̄p̄o v̄hs ē illa ī q̄ subicif̄ t̄i? p̄is siḡ v̄li det̄iat? sine negatōe p̄cedēte p̄pt̄ tales n̄ oīs hō currit n̄ n̄ hō ē aīal v̄l ī q̄ subicif̄ t̄i? p̄is s̄m siḡ v̄li cū ne ne p̄cedēte p̄pt̄ tales n̄ aliqs̄ hō currit n̄ hō ē aīal q̄ sūt v̄les vel ī qb3 subicif̄ p̄nomē de mōstratīz ḡti cā? p. n. siḡ v̄li s̄m ne ne p̄cedēte p̄pt̄ tales v̄t̄q̄ illo3 currit q̄libet illo3 ē aut̄ malvel ī qb3 subicif̄ p̄nomē relt̄m referēs sū ū aīs st̄as p̄fuse et distributiō p̄pter tales oīs hō currit z ille disputat q̄a secūda ps̄ copulatiō est v̄hs sic p̄ma z istis ē addēt̄ q̄ supponit̄ p̄sonalit̄ s̄m vnā op̄onē z iō s̄z illā op̄ionem hec nō est vniuersalis omnis homo est terminus cōmunis cū signo vniuersali nec illa om̄is homo cōponitur ex termino cōmuni et signo vniuersali sed secūda illam op̄ionē debet concedi de virtute sermonis q̄ eadē propositio nunc est vniuersalis et nunc singularis q̄a in eadem propositione numero potest idem terminus supponere simpliciter sine materialiter et personaliter. si simpliciter vel personaliter erit singularis. si p̄sonalit̄ erit vniuersalis.

Verbi gratia ponatur q̄ sint nisi duo r̄spondentes et quando vni eorum profero illam propositionem omnis homo est terminus cōmunis signo vniuersali determinatus et volo q̄ hoc totum stat materialiter tūc ille cōcederet q̄ illa est singulari et alteri dico volo q̄ subiectū stet p̄sōalit̄ tūc ille p̄cedēt q̄ illa esset vniuersalis hoc posito vnica propositio erit prolata z tamen vnus bene respōdendo diceret q̄ est singularis et alius q̄ est vniuersalis et per consequens vna et eadem propositio erit vniuersalis et singularis siue particularis. Nec est hoc magis

inueniēs q̄ dicē q̄ ead̄ pp̄o numero est nota et ignota q̄a notavim̄ ⁊ ignota alteri. Et isto debet cōcedi dev̄tute sermonis fm̄ illā opini onē q̄ ead̄ pp̄o numero ē vera ⁊ falsa neces saria ⁊ ipossiblis ⁊ q̄ idē sillogism⁹ est demō strati⁹ ⁊ sophistic⁹ quid tñ ē dicendū de istis ī sequētib⁹ patebit. Ex p̄dictis pōt sciri q̄ pp̄o fitio ē vniuersalis q̄ pticularis q̄ indifinita et q̄ singularis. Est etiā alia disio pp̄onū q̄a q̄d pp̄oes sūt de p̄nti sic ille hō ē aīal hō currit et h⁹ mōi q̄dā de p̄terito sicut ille hō fuit alb⁹ et huiusmodi quedam de futuro vt hō erit alb⁹ ⁊ huiusmōi q̄dā s̄z formā vocis sūt de p̄nti ⁊ tñ egpollēt pp̄oib⁹ de p̄teritovl de futuro vt ta les hoc ē p̄teritū hoc ē futurū ⁊ h⁹ mōi. Ali a disio ē q̄ quedā pp̄oes sūt de recto et q̄dā d̄ obliq̄ et q̄nq̄ obliq̄ poitur a pte subiecti vt hoiez vidz asī q̄nq̄ a pte p̄dicti vt asin⁹ ē hois

Capitulum secundū

Distis p̄missis disionib⁹ pp̄onū q̄ tamē nō sūt subordiate vidēdū ē quid ad veritatē pp̄ois requir̄. Et p̄mo de singularibus. secūdo de pticularib⁹ ⁊ indifi nit. tercio de vlib⁹. quarto de illis de p̄terito. quinto de modalib⁹. sexto de cathegoricis egualētibus pp̄oib⁹ ypotheticis. septio d̄ ypotheticis. Primo igit̄ dicēdū de singularib⁹ de ī eē de p̄nti ⁊ de recto tā a pte subiecti q̄ a pte p̄dicati ⁊ nō equalētib⁹ pp̄oib⁹ ypotheticis. Circa q̄d sciēdū ē q̄d ad veritatē pp̄ois sin gulari q̄ nō equalēt multis pp̄oib⁹ nō requirit̄ q̄ subiectū ⁊ p̄dicatū sint idē reali⁹ nec q̄ p̄di catū a parte rei sit in subiectovl in sit realiter ipsi subiecto nec q̄ vniā ipsi subiecto a parte rei ex aīaz sicut ad vitatē istius ille ē angel⁹ nō requir̄ q̄ illud p̄ ē āgel⁹ sit reali⁹ idem cū hō q̄d poit̄ a pte subiecti nec q̄ isit illi reali⁹ nec aliquid tale sed sufficit ⁊ requir̄ q̄ subiectum et p̄dicatū supponāt p̄ eod̄ ⁊ iō si ī illa hoc est angelus subiectū et p̄dicatū supponāt p̄ eod̄ p̄ positio erit vā ⁊ iō nō denotaf. q̄ ille habeat ā gelitatez vl q̄ ī eo sit āgelitas vl aliqd h⁹ mōi s̄z denotatur q̄ iste sit vus āgel⁹ nō q̄dez q̄ sit illud p̄dicatū s̄z illd̄ p̄ quo suppoit̄ p̄dicatū. si milit̄ p̄ tles pp̄oes s̄r est hō s̄r est aīal nō de notaf q̄ s̄r habeat humanitatem vl aīalitatez nec denotaf q̄ humanitas vl aīalitas sit ī sor te nec q̄ hō vl aīal sit ī sorte nec q̄ hō vl aīal sit de esse vl de q̄dditate sort̄ vl de intellectu

quidditatio sort̄ s̄z denotaf q̄ fortes v̄e sit hō ⁊ vere aīal nō quidem q̄ fortes sit hō p̄dicatū hō vl aīal s̄z q̄ est aliq̄ res p̄ qua stat vel sup poit̄ hō p̄dicatū hō ⁊ hō p̄dicatū al̄ ita q̄ p̄ sor te stet vtrūq̄ illoz p̄dicatoz. Ex istis p̄z q̄ ille d̄ vtute fmois sūt fle hō ē d̄ q̄dditate sort̄ hō ē de eēntia sort̄ hūaitas ē ī sorte fortes h̄z hūaitatē ⁊ mlte tles pp̄oes q̄ q̄i ab oib⁹ p̄cer dūf. Falstas eaz p̄z nā accipio vñ illaz s̄z hūaitas ē ī sorte ⁊ q̄ro p̄ q̄ stat li hūaitas aut p̄ re aut p̄ itētioe. hoc ē aut denotatur p̄ eā q̄ vā res ex aīaz sit ī sorte vel q̄ itētio aīe sit in sorte si suppoat p̄ vā re q̄ro p̄ q̄ re aut p̄ sorte aut p̄ pte sort̄ aut p̄ re q̄ nec ē s̄r nec ps sort̄ si p̄ sorte tūc ē flā q̄a nulla res q̄ est fortes est in sorte q̄a fortes n̄ ē ī sorte quīs fortes sit sor tes. Et eod̄ mō humanitas nō ē ī sorte sed ē fortes si li humanitas stat p̄ re q̄ ē ps sortis h̄ ē falsū q̄a qlibz res q̄ ē ps sort̄ vl ē materia vel forma vel p̄poitū ex materia p̄ma ⁊ forā hoi nis ⁊ n̄ alia vel ē pars itegralis sortis sed nul la taliū p̄tiū ē humanitas sic p̄z īductie q̄a aīa intellectia n̄ est humanitas q̄a tūc vā humanitas remāsit ī x⁹ ī t̄duo et p̄ fuisz humanitas vnita verbo ī t̄duo et p̄ p̄ns vere fuisz hō q̄d ē flm

Sic nec materia p̄ma est hūaitas nec cor p̄ sortis ē hūaitas nec pedes nec caput ⁊ sic de aliis partibus sortis quia nulla ps sort̄ est. hūaitas s̄z tm̄ ps humanitas ⁊ p̄ p̄ns nō pōt suppoere p̄ pte sortis si aut suppoat p̄ re q̄ nec est fortes nec ps sort̄ cū tal̄ nō sit nisi accnsvl aliq̄ alia res q̄ nō ē in sorte hūaitas suppone ret p̄ accn̄te vel p̄ alia re q̄ nō ē ī sorte q̄d ē ma nifeste flm. Si aut̄ humanitas suppoeret p̄ in tētioe aīe tūc ē maifeste falsa q̄a itētio aīe n̄ ē ī sorte. Et ita p̄z q̄ ista ē omnino flā huma nitas ē ī sorte. Eod̄ mō pōt argui de oib⁹ illis aliis q̄a si humanitas vel hō sit de eēntia sort̄ q̄ro p̄ q̄ suppoit̄ li hō vl humanitas aut p̄ sorte ⁊ tūc denotaf q̄ s̄r sit de eēntia sort̄ q̄d non ē verū. Si p̄ alia re a sorte aut igit̄ p̄ pte sor tis ⁊ h̄ nō quia nulla ps sort̄ ē hō nec huma itas si p̄ alia re q̄ nec ē s̄r nec pars sort̄ p̄z q̄ tal̄ res nō ē hō nec humanitas nisi sit ille vel platovl alius hō. Et maifestū ē q̄d null⁹ alius hō a sorte ē de eēntia sort̄ si aut̄ suppoat p̄ in tētioe anime vel provoce maifestū ē q̄ tūc non est de essentia sortis. Et ita patet q̄ o nes tales dev̄tute sermonis sunt false.

Et si dicatur q̄ humanitas est in sorte et est de essētia sortis et tamē nec est fortes nec

Secūda pars

materia fortis nec forma nec ps ite gral sed ē vna natura p̄s p̄ponēs cum d̄ntia ididuali fortē et ita ē ps fortis et t̄n nec ē materia nec forma Cōtra illā op̄ionē arguit̄ i mlt̄ locis sc̄z i p̄mo s̄tētiarū li^o porphiriū et li^o p̄ntorū. Alia argumēta facio ad p̄ns cōt̄ eā. Primo sic si hūanitas sit alia res a singularibus et sit de eēntia singulariū ḡ idē nō variatū esset in pluribus singlarib⁹ et ita vñ nō variatū numeralit̄ eēt in diuers̄ locis q̄b̄ ē fl̄z. S̄i s̄r idēz nō variatū esset damnatū i iuda et saluatū in x^o et ita aliquid ess̄z dānatū et miserū i x^o qd̄ ē absurdū S̄i s̄r tūc de^o nō posset aliq̄ ididui duū anihilare nisi destrueret oīa ididua eius de generis qa q̄n aliqd̄ anihilat̄ nihil remaēt q̄b̄ est eius et p̄ p̄ns talis natura p̄s nō r̄manet nec p̄ p̄ns aliq̄ ididui in quo remaneret et ita q̄dlibz ididui anihilat̄. Propt̄ea accipio illā humanitatem quā tu ponis i forte et i oī alio hoīe et asinitatē quā tu ponis i oī asino et vocef a humanitas illa ita q̄ a s̄t̄ p̄cise p̄ hūanitate illa. Et illa asinitas vocef b̄ ita q̄ b̄ s̄t̄ p̄cise p̄ illa asinitate tūc quero aut a et b̄ sūt p̄cise due res aut plures quā due aut nō sūt plures res. nō pōt̄ dici q̄ nō sint plures res qa tūc necessario vel sūt vna res vel nec a nec b̄ ē res v̄l a nō ē res vel b̄ nō ē res. p̄mū n̄ pōt̄ dari maifestū ē etiā f̄m sic ponētes. nec secūdū quia hii negāt dicētes q̄ humanitas ē v̄a res et s̄i s̄r asinitas. nec pōt̄ terciū dari qa nō est maior ratio q̄re b̄ nō sit q̄ q̄ a nec econuerso ḡ oportet necessario dare q̄ a et b̄ sunt plures res et n̄ pōt̄ dici q̄ sūt plures res q̄ due qa si sint plures res q̄ due et nō sint plures r̄s v̄les q̄ due ḡ sūt plures res singulares et p̄ cōsequēs nō dist̄guif a reb⁹ singularib⁹. relinq̄ igitur q̄ sint due res et nō plures et p̄ p̄ns v̄t̄z eay est vna numero q̄avtraq̄ sic erit vna res q̄ nō plures et hoc ē eēvñū numero sc̄z eē v̄nā rem et nō plures nā ista debz eē descriptio vni⁹ numero quia illa negata ita facilit̄ dicēf q̄ s̄r nō ē vni⁹ numero q̄ tūcūq̄ sit vñū et non plura Vñ secūdum p̄h̄z hoc p̄t̄ eē vñū sp̄tie vel v̄l eē vñū genē nūq̄ dicitur de ididuo vel de ididuis nisi q̄b̄ q̄dlibet ē vñū numero. vñ hec ē vera sortes et plato sūt vñū sp̄e s̄r et hic a sinus sūt vñū genē et nō ē hic aliqua alia res p̄t̄ ididua q̄ sit vñū sp̄e v̄l genere. Cōstat igit̄ q̄ illa humanitas q̄ poit̄ i omni hoīe eē res vna et nō p̄les et p̄ p̄ns ē vna numero Ex q̄ seq̄tur q̄ vna res numero ē in oī hoīe. Nec valet

dicē q̄ humanitas fortis nō dist̄guif a forte realiter s̄z formalit̄ t̄m qa talis dist̄ctio n̄ ē ponēda i creaturis quīs aliquo^o posset poi i d̄nis et hoc qa i creaturis ip̄ossible ē dare aliq̄ r̄vñā numero q̄ sit realit̄ plures res et quelibet illarū sicut ē in diuinis. nā d̄na eēntia est tres p̄sone et quelibz illarū p̄sonarū et tamen vna p̄sona nō ē alia et nō ē aliud dicere q̄ q̄ essentia et p̄sona dist̄guif formalit̄ s̄z vñū i tellectū nisi q̄ eēntia ē tres p̄sone et p̄sōa non ē tres p̄sōe et similit̄ nihil intelligo p̄ illā eēntia et relatio v̄l p̄nitas dist̄guif formalit̄ nisi ista p̄ponē eēntia ē filiatio et p̄nitas non ē filia^o et t̄n eēntia ē p̄nitas. S̄i s̄r p̄nitatē et spirationē actiaz dist̄guif formalit̄ nō ē aliud dicē q̄ q̄ p̄nitas nō ē filiatio et spira^o actia ē filiatio et t̄n p̄nitas ē spira^o actia Et v̄l ita ē q̄ de aliq̄ verificali dist̄guif foalit̄ nō ē aliud q̄ devno illorū aliquid affirmari et de reliq̄ vere negari Et t̄n p̄t̄ igit̄ vñū illorū d̄ reliq̄ v̄e affirmari et de reliquovere negari sine oī negatione et sine oī equocatione alicuius vel verificali^o ne p̄ diuers̄ sicut cōt̄igit i p̄ticularib⁹ et i diffinitis s̄z h̄ nūq̄ pōt̄ p̄t̄ igit̄ nisi q̄ vna res s̄i p̄lex ē p̄res res sic v̄nica d̄na eēntia ē tres p̄sone et v̄nica spira^o actia ē p̄nitas et filia^o et q̄ a hoc non pōt̄ cōtingē in creaturis sc̄z q̄ vna res sit p̄les et qlibz illarū iō i creaturā nō debet poni dist̄ctio formalit̄ ita q̄ nō dēt dici q̄ humanitas fortis dist̄guif a forte formalit̄ et nō realit̄ Et eodē mō dicēd̄ ē de talib⁹ aialitas d̄i s̄i quif ab hoīe et sic de aliis Qu o aut talis dist̄ctio formalis nō sit ponēda p̄bau i p̄mo libro sententiarū secūda dist̄ctio

Capitulū terciū

Uiso quid sufficit ad v̄t̄atē p̄p̄is singularis vidēdū ē quid requirif ad indifinite v̄t̄atē et particularis Et ē p̄mo sciend̄ q̄ si n̄ vocetur p̄p̄o idiffinita v̄l particulari nisi q̄n t̄m⁹ suppoit̄ p̄sōalit̄ tūc s̄p̄ idiffinita et p̄ticulari p̄t̄ ut hō currit aliquis homo currit al̄ ē hō aliqd̄ al̄ ē hō al̄ nō ē hō aliqd̄ al̄ n̄ ē hō Et ad v̄t̄atē tal̄ sufficit q̄ s̄b̄ictū et p̄tū supponat̄ p̄ aliq̄ eod̄ si sit p̄p̄o affirmatia et n̄ addat̄ signū v̄le a p̄te p̄t̄i q̄ dico p̄p̄t̄ t̄les al̄ aliqd̄ al̄ ē oīs hō aliq̄s āgel⁹ ē oīs āgel⁹ s̄z si tal̄ sit negatia requirif q̄ s̄b̄ictū et p̄tū n̄ supponat̄ p̄ oī eod̄ ymo requiritur q̄ s̄b̄ictū pro nullo supponat̄ vel q̄ non supponat̄ pro illo pro q̄ supponit̄ predicatum sed pro aliquo alio et hoc quia ad veritatem affirmatiuarū sufficit

veritas cuiuscūq; singulari sicut ad veritatem istius aliquid animal est hoc sufficit veritas istius hoc animal est hoc animal est hoc Similiter ad veritatem istius animal non est homo sufficit veritas istius hoc animal non est homo quicūq; demonstrato quia ab inferiori ad superius est bona consequentia sine distributione et hoc debet intelligi quoniam superius predicatur de inferiori quia aliter de virtute sermonis non arguitur ab inferiori ad superius et ideo si nullus homo sit nec aliquid animal nisi animalis hec propositio non est bona hoc vel hoc animal non est animal igitur aliquid animal non est animal si non sequitur hoc animal non est animal quod hoc non est animal nisi illa propositio sit vera hoc animal est hoc tamen affirmatiue bene sequitur siue superius predicatur de inferiori siue non quia semper siue hoc sit animal siue non bene sequitur hoc currit quod animal currit. similiter bene sequitur homo animal est animal igitur hoc est animal siue hoc sit animal siue non Sic quod pars quod indefinita et particularis est vera si subiectum supponat per aliquod quo non supponit predicatum hoc tamen non semper requiritur sed aliqua do sufficit quod subiectum indefinitum vel particularis negatiue supponat per nullo sicut si nullus homo sit animal hec est vera hoc animal non est hoc quia subiectum per nullo supponit quia nec per se nec per accidente

Ex istis patet quod si illa propositio deus generat deum sit indefinita deus procedi quia deus qui est pater generat filium qui est deus Et eodem modo de virtute sermonis potest procedi ista deus non generat deum quod habet singulariter vera scilicet illa filius non generat deum similiter spiritus sanctus non generat deum igitur deus non generat deum sicut hic ille angelus non intelligit quod angelus non intelligit Unde hic arguitur ab inferiori ad superius non tamen est intelligendum quod aliquid sit superius in deo et aliquid inferius quia illa superioritas et inferioritas non est nisi in rebus siue rebus sint voces siue conceptus siue intentiones. tamen forte aliquid sunt quod negarent tales deus non generat deum deus non spirat deum propter aliquos hereticos ne videtur negare illam deus generat deum tamen de virtute sermonis non oportet scilicet illam opinionem scilicet scilicet aliam opinionem nec aliter deus dici Primo sciendum quod qui ponit quod omnis propositio est indefinita in qua subiectum est propositio sine signo siue supponat simpliciter siue personaliter siue materialiter deus dicitur dicitur quod non semper particulari et indefinita subiectum et si quoniam subiectum indefinitum supponit simpliciter et subiectum particulari supponit personaliter sicut ille dicitur non reuertitur hoc est species et aliquid hoc est species quia in illa hoc est species licet hoc potest supponere simpliciter sed in illa aliquid hoc est species licet hoc potest hoc quod addit sibi signum particulari et non reuertitur ad ali-

quod pertinet ad signum non potest supponere nisi formaliter et ideo illa est distinguenda hoc est species eo quod hoc potest supponere simpliciter vel personaliter Sed ista aliquid hoc est species non est distinguenda quia licet hoc potest hoc quod addit sibi signum non potest supponere nisi personaliter. tamen in illa aliquid hoc componitur ex tunc propositio et signum particulari potest supponere personaliter vel materialiter et ideo illa et similes sunt distinguende et non alie Sed quod sufficit ad veritatem talis indefinitum si sit indefinitum Dicendum est quod ad veritatem talis indefinitum sufficit quod per eodem supponat subiectum et preterea si sit affirmatiue vel quod non supponat per eodem si sit negatiue sicut licet sufficit ad veritatem singulari propositio quia idem est iudicium de tali propositio et singulari. Et ideo propositio potest talis propositio sit singulari et potest poni satis rationabiliter. Et si dicatur quod in tali propositio subiectum et predicatum supponunt per eodem quod predicatur idem de seipso Dicendum est quod non sequitur quia quis sit idem per quod supponit subiectum et predicatum tamen illud quod supponit non est idem Unde in ista propositione sortes est iste homo non predicatur idem de se quis subiectum et predicatum supponunt per eodem quia nomen proprium et pronomen demonstratiue cum termino propositio non sunt idem et nomen eorum precise subicitur et a tere eorum precise predicatur et ideo non predicatur idem de se quis supponat per eodem precise. similiter in ista omnis hoc est risibilis subiectum et preterea supponunt per eodem et tamen non predicatur idem de seipso et hoc quia illud quod subicitur non est idem cum illo quod predicatur quia aliud est quod supponit et aliud per quo supponit et ideo quis illud per quo supponit sit idem non tamen illud quod supponit est idem. Vterius est sciendum quod quis posuerim exempla de propositioibus equalitibus propositioibus hypotheticis et vera sint de his tamen vera sunt etiam de aliis sicut de talibus deus creat deus gubernat

Ca. quartum

Quarto dicendum est de propositioibus vltimis. Et est primo sciendum quod propositioes vniuersales sunt in multiplici differentia secundum multitudinem signorum vltimorum Sunt enim aliqua signa vniuersalia distributiva indifferenter tamen per subiectum quod per accidens sicut omnis quilibet noster quod quod vterque neuter et sic de aliis. Alia sunt distributiva per accidens ut quilibet quilibet quilibet et si forte sint aliquid alia talia. Sed ista distinctio potest intelligi bene et male si ei intelligatur quod quilibet sit signum distributivum per accidens sicut omnino vel aliquid tale per subiectum et accidens scilicet est sic patet Si autem intelligatur quod sit aliquid distributivum scilicet distinctio sub disunctione vel copulatione inter species vel aliquid tali potest concedi Alia potest distinctio signorum vltimorum quod quod sunt distributiva

Secūda ps

pro partibus subiectiuis et quedam pro partibus essentialibus vlt integralib⁹. prima sunt sicut ois null⁹ vtq̄ neut⁹ ⁊ h⁹ mōi. secūda sūt sicut totus Sed qualit̄ h̄ debeat itelligi dicetur i seq̄ntib⁹. Alia ponit̄ dīsiō signorū q̄ qdaz p̄nt̄ distribuē p̄ quocumq̄ sicut ois null⁹ ⁊ huiusmōi. qdā p̄ duob⁹ tm̄ sicut neuter ⁊ vterq̄

Primo ḡ dicēdū ē de illis q̄ distribuunt p̄ suba et accidēte et p̄ ptib⁹ subiectiuis et p̄ quocūq̄ sicut sūt talia omnis nullus et huiusmodi et de ppōnibus vltibus in qbus talia ponūtur. Et est p̄mo sciēdū q̄ nullū signū p̄ se sigat̄ aliquid nec imponit̄ ad sigādū aliquid determināte sed sic instituit̄ vt faciat illud cui additur stare p̄ omibus suis sigat̄ et nō p̄ aliqbus tātu⁹ et ideo dicit̄ sincathegreuma et sic est de mult⁹ aliis et vlt̄ de omibus que nō possunt esse extre ā ppōnis p̄ se sūpta et hoc si sūmā sigatiue vt p̄us dictū ē. Secūdo sciēdū ē q̄ h̄ signū onis differt ab istis quilibz vnusquisq̄ quia hoc signum omis nō potest addi nisi terminio cōsimilis casus ita q̄ teri⁹ cui addit̄ et signū sint p̄similis casus sicut bene dicit̄ omnis homo est animal sortes videt omnē hominē asinus est omnis hoinis sed illa signa quilibz vnusquisq̄ possūt addi terminio cōsimilis cat⁹ et dissimilis scz genitiui plurali nūeri. Vnde bene dicit̄ q̄libz homo currit et q̄libet illorū currit. Et si q̄ras que ē causa istī diuersitatis. Dicēdū est q̄ istī sicut etiā multorū aliorū tā i gramatica quā in logica nō est alia causa nisi voluntas instituetium et sic vtētū. Tercio ponēde sunt aliq̄ regule cōmunes istis signis omis q̄libz vnusquisq̄ et si q̄ sit similia et sūt cōmunes mult⁹ ppōnib⁹ equalētib⁹ ppōnibus ypothethicis sicut sūt ille omnis homo est animal omne albū currit et huiusmōi et etiam aliis nō equalētib⁹ ypothethicis sic sūt omnis de⁹ est omnis āgelus ē et huiusmodi. Est ergo p̄mo sciēdū q̄ ad veritatem talis vltis nō requiritur q̄ subiectū ⁊ p̄dicatū sint idem realit̄ sed requirit̄ q̄ p̄dicatū supponat p̄ omib⁹ illis p̄ quib⁹ suppoit̄ subiectū ita q̄ de illis vificat̄ et si ita sit vltis est vā nisi aliq̄ cā special̄ ipediat ⁊ h̄ ē qd̄ p̄it̄ dē q̄ ad veritatem vniuersal̄ sufficit q̄ q̄libz singulari sit vā. Ex h̄ partz sūtas q̄bdā dīctorū q̄ a q̄bdā ponit̄. Vnū est q̄ h̄ signū ois exigit̄ tā appellata. nā pōa ē q̄ vn⁹ āgel⁹ sol⁹ itelligat ⁊ n⁹ hō tūc hec ē vā o ne itellectū creatū ē āgelus ⁊ tū nō sunt tres de q̄bdā vificat̄ h̄ nomē itellectū creatū. q̄ aut̄ i-

sta sit vā p̄bo q̄a q̄libz singulari ē vā. sicut p̄tum suppoit̄ p̄ q̄libz p̄ q̄ suppoit̄ subiectū ⁊ verificat̄ ē de q̄cūq̄ de q̄ subiectū vificat̄ ḡ ē vā simplici ter. Similr̄ sint tm̄ duo hoies ⁊ illi sint albi hec ē vā ois hō ē alb⁹ q̄a nullā hz singularē flaz et tm̄ n̄ hz tā appellata. Ex q̄ p̄z q̄ aliqui soluūt male hoc sophisma ois fenix ē dicētes istā esse flaz eo q̄ ois exigit̄ tria appellata ⁊ q̄ hec ē vā aliq̄ fenix n̄ ē eo q̄ fenix idiffēnt̄ supponit̄ p̄ ente ⁊ p̄ nō ēte q̄a q̄ro q̄lit̄ ois exigit̄ tria appellata. aut̄ i re⁹ natura et tūc hec ē flā. o ne coloratū ē si eēt tm̄ vnū coloratū qd̄ nō p̄t̄ p̄cedi q̄a ei⁹ p̄dictoria ē flā scz aliq̄ coloratū n̄ ē q̄a nullā singularē hz vā nec pōt̄ cōcedi q̄ coloratū eq̄lit̄ suppoit̄ p̄ ēte ⁊ p̄ n̄ ēte q̄a mai⁹ festū ē q̄ n̄ suppoit̄ p̄ n̄ ēte sic nec p̄f̄ de n̄ ente. Vn̄ sicut hec ē flā nō es ē coloratū ita hec ē flā coloratū suppoit̄ p̄ nō ēte q̄a dēz ē p̄us q̄ nūq̄ tī⁹ suppoit̄ p̄ aliq̄ p̄ q̄ n̄ verificat̄ ⁊ n̄ nisi d̄ q̄ vificat̄. Si aut̄ ois exigit̄ tā appellata ita q̄ tū cui addit̄ suppoat̄ p̄ t̄b⁹ sic n̄ ē h̄ flā ois feix ē p̄t̄ h̄ q̄ tm̄ vna fenix ē q̄a f̄z illā op̄ionē fenix eq̄lit̄ suppoit̄ p̄ ēte ⁊ p̄ n̄ ēte ⁊ n̄ magis p̄vno n̄ ēte q̄ p̄ duob⁹ igit̄ p̄ t̄b⁹ suppoit̄ ad mī⁹ et ita ois hz h̄ tā appellata. sicut si feix supoat̄ eq̄ lit̄ p̄ ēte ⁊ p̄ n̄ ēte ead̄ rōe aīal et p̄ p̄ns hec est flā oē aīal ē qd̄ alibi negat̄. Et iō dicēd̄ est q̄ nec hec ppō ois feix ē nec aliq̄ alia ē flā propter p̄dcaz cāz nec sua p̄dictoria propt̄ p̄dictaz cāz ē vā. vn̄ si n⁹ hō rideat nisi sōr hec n̄ ē vā aliq̄ ridēs n̄ ē hō ymo ē flā ⁊ p̄ p̄ns sua p̄dictoria ē vā oē ridēs ē hō. sicut si n⁹ hō sit alb⁹ nisi sōr hec erit flā aliq̄ hō alb⁹ n̄ ē ⁊ p̄ p̄ns hec erit vā ois hō alb⁹ est hō ⁊ tū n̄ s̄ tres albi homines. nec valēt̄ profuere q̄ illo posito illa n̄ p̄ dicūt̄ ois hō alb⁹ est hō aliq̄ hō alb⁹ n̄ est hō quia mutatio rei n̄ variat formā propōis ⁊ p̄ consequens nō facit q̄ aliq̄ p̄positiones p̄dicant̄ i vno tempore et non in alio. Ex istis etiā sequit̄ q̄ falsuz est q̄ aliqui dicunt q̄ si sit vnum album tantum et tm̄ vnum nigrū et tantum vnum medium q̄ quelibet istarū est falsa omne album est ⁊ omne nigrum est et omne medium est et negant̄ istum sillogismum omne coloratū est omne album est coloratum igitur omne album est. Similiter posito q̄ nullus sit albus nisi vnus homo tūc negant̄ istum sillogismū omne animal est o nis homo albus est animal ergo omis homo alb⁹ ē dicētes q̄ eē equocaf. In p̄mis ei maiorib⁹ vt dicūt̄ accipit̄ eē q̄ ē opa⁹ eū ⁊ h̄ est esse

eius quod est. In minoribus autem accipitur esse habitus siue continentis et moi esse proprie scilicet si est albus est coloratum istud est omnino irrationabiliter dictum quia hoc est destruere omnem formam fillogisticam. dicam ei quantumcumque placet mihi. quod est equocatum in propositionibus et ad placitum assignabo fallaciam equocatiois in quocumque modo vel fillogismo. Similiter sic fillogismus tenet in omnibus terminis ita tenet quantumcumque res varietur. Unde si est animal. hic bonus fillogismus omnem coloratum est omnem albus est coloratum ergo omnem albus est. Similiter iste fillogismus nunc est bonus de facto. omnem animal est homo omnem asinus est animal ergo omnem asinus est homo quia quilibet istorum regulatur per dici de omni. et certe quod negat tales fillogismos ipse non percipit quantumcumque veritatem ergo quantumcumque omnia alba corrumpantur et omnes asini adhuc essent boni fillogismi et regulariter per dici de omni tunc sicut nunc. Et ideo distinctioes tales quod est vel est operatio entis vel habitudinis. et conformales sunt friuole et ponuntur ab illis qui nesciunt distinguere inter propositionem categoricam et conditionalem. Unde iste propositioes distinguuntur asinus est animal. et si asinus est animal est quia una est categorica et alia ypothetica nec conuertuntur sed una potest esse vera reliqua exiit falsa sicut hec est modo vera deus est non creans et tamen ista conditionalis est falsa si deus est non creans est deus. Similiter nulla potest inueniri ratio quare esse dicat habitudinem vel propter in una propositione categorica magis quam in alia. et ita vel semper vel nunquam dicet habitudinem proprie in simili propositione et ita quilibet erit conuertibilis cum conditionali vel nulla sed non nulla per istos. ergo quilibet. et per consequens isto casu posito hec est falsa: omnem animal est homo quia ista est falsa per eum si animal est homo est et ita in eodem passu manifeste dicitur contradictionem. Ex predictis etiam patet quod omnes tales de virtute sermonis sunt falsae. Omnem animal est sanum posito quod unus leo sit sanus et unus bos et unus homo et sic de aliis similiter et ista omnem animal fuit in archa noe et sic de multis aliis quia habent multas singulares falsas. nec potest competere omnibus illis per quibus supponit subiectum tamen quantum potest ab autoribus debet glosari quis de virtute sermonis sint falsae sicut frequenter sermones autentici sunt falsi in sensu quem faciunt prope loquendo tamen veri sunt in sensu in quo fiunt. et hoc quia auctores frequenter equoce siue metaphorice siue improprie loquuntur. Et ideo in exponibus auctoritatum philosophorum principaliter est in intentione rei et processui eorum et etiam intentioni et non verbis sicut sonant ad litteram et pro talibus auctoribus valet ista disti-

ctio quod ponitur ab aliquibus quod quantum hoc signum omnis additur termino per continenti sub se multas species quod potest fieri distributio per singulis generum vel per generibus singulorum siue per partibus propter quis siue remotis. siue per partibus per species siue per partibus per numerum siue per species siue per indiuiduis siue pro remotis species vel propter quod non debet intelligi de virtute sermonis quia signum nunc quod distribuitur terminum nisi per illis per quibus terminum supponit nunc autem dictum est quod talis terminus non supponit nisi per indiuiduis Et ideo ista distinctio debet sic intelligi quod vel per tales propositioes denotatur dicatum competere omnibus indiuiduis et hoc est de virtute sermonis. vel denotatur provenire species super personaliter. hoc est denotatur predicatum predicari de quilibet specie particulariter supra et non de qualibet specie vel supra et per consequens non denotatur competere omnibus indiuiduis sed hoc non est de virtute sermonis sicut per intellectum animal per istam omnem animal est sanum. de virtute sermonis denotatur. quod omnem homo est sanus et quod omnem bos sit sanus et sic de singulis. Aliter enim fillogismus regulatus per dici de omni in primo parte figure non valet scilicet omnem animal est sanum omnem homo est animal ergo omnem homo est sanus qui tamen est optimus. sed tamen sed intellectum alicuius potest denotari. quod valeat istas homo est sanus bos est sanus. et sic de aliis ita quod sanum predicatur de qualibet specie particulariter vel indefinite non tamen per se sed per indiuiduo. quia nunc la species est sana sed tamen indiuiduum. Sed iste sensus non habetur de virtute sermonis. et ideo in eodem sensu iste discursus non valet omnem animal est sanum omnem animal ergo non est inconveniens quod fillogismus de virtute sermonis est perfectus per alicuius intellectum non fit bonus. Secundo sciendum quod omnem per potest uniuersalis in quod predicatum sumitur uniuersaliter est falsa. sicut dictum est. si predicatum et subiectum verificetur de pluribus contentis. Si autem predicatur per se de uno solo contentio et similiter subiectum tunc posset esse propositio vera sicut si non esset nisi unum animal putavimus homo hec esset vera omnem animal est omnem animal. Similiter ista omnem animal est omnem homo. sed si essent plures homines vel plura animalia tunc per potest esse falsa et ideo hec est falsa omnem fenix est omnem animal hec autem est vera omnem fenix est omnem fenix quantum tamen potest idem per particulariter esse vera in qua tenetur predicatum uniuersaliter. quis subiectum habeat. multa supposita sicut si non esset nisi unum homo quod quis esset plura animalia. hec est vera aliquod animal est omnem animal Tertio sciendum quod hoc signum omnem quantum accipitur in plurali numero potest acci-

Secunda pars

pi collectiue vel distributiue si tenet distribu-
tine tūc dnotat q̄ ptum p̄petat oibus illis q̄
q̄bus p̄tur vere subiectum sic per istā om̄s a-
postoli dei sint duodeci denotat q̄ hoc p̄di-
catū duodeci vere dicat de quolibet de quo
vere p̄dicat hoc subiectū apli et ita cū petr⁹
et paulus sint apli sequit q̄ petrus et paul⁹ sūt
duodeci Si aut̄ teneat collectiue tūc nō dnotat
q̄ ptum p̄petat cuilibz de quo vere dicat s̄b-
iectū s̄z q̄b cōpetat oibus siml̄ sūptis de q̄bus
verificat subiectū vñ dnotat q̄ isti apli om̄o-
strat̄ duodeci vñ om̄s apli sint duodeci

Capitulū v.

Consequenter d̄m̄iandū est de signis
distributiuis nō pro q̄buscūq̄ sed
pro duobus tm̄ cuiusmōi sūt vt̄q̄
et neuter Et est sciendū q̄ ad veritatē t̄lis req̄-
ritur q̄ ptum vere p̄petat vt̄q̄ illor̄ demō-
strator̄ si sit affirmatiua vel negat̄ ab vtroq̄ si
sit negatiua sic ad veritatē istius vt̄q̄ istor̄ currit
sufficit q̄ iste currat et iste currat et ad veritatē
isti⁹ neut̄ istor̄ currit requir̄ et sufficit q̄ nec
iste nec iste currat. Et est sciendū q̄ in hoc
d̄t̄ pp̄v̄lis in qua ponit̄ h̄ signū vt̄q̄ ab illa
in qua ponit̄ h̄ signū ois q̄ nūq̄ p̄t talis vñ
in qua ponit̄ h̄ signū vt̄q̄ a pte subiecti esse v̄a
vbi ponit̄ ptum vñ l̄ter sūptū siue p̄dicatū suat̄
cuz h̄ signo ois siue cū hoc signovt̄q̄ Vñ ista
nll̄o p̄t esse vera vt̄q̄ istor̄ ē ois homo vt̄q̄
istor̄ est vt̄q̄ istor̄ q̄buscūq̄ d̄mōstrat̄ et hec
tm̄ p̄t esse v̄a ois hō est ois hō et s̄l̄r ista om̄e
albū est om̄e albū et om̄e aīal est om̄e aīal q̄
si esset tm̄ vnus hō vel tantū vnus animal vel
tantū vnū albū eēt vera Et cā huius diuersita-
tis est q̄ hoc signū ois p̄t addi terminō h̄nti
vnū suppositū sed vt̄q̄ requir̄ semp̄ duo sup-
posita siue duo d̄mōstrata et iō si p̄dicatū non
habet nisi vnū suppositū in ista vt̄q̄ istor̄ est
ois hō esset manifeste f̄l̄a pp̄o q̄ in isto sub-
iecto optet q̄ duo demōstrent̄ et nō duo hoī-
nes ḡvnus homo et vn⁹ non hō vel duo non ho-
mines et q̄b cūq̄ d̄mōstret̄ manifeste ess̄z pp̄o
falsa et ita p̄z de oibus aliis

Capitulū sextum

De signo distributio pro ptibus in-
tegralibus cuiusmōi ponit̄ hoc si-
gnū totus Et est sciendū q̄ hoc si-
gnū totus p̄t aliq̄n sumi cathegreumatice vñ
sincathegreumatice si sumat̄ categreu. sic s̄ḡt̄
idē q̄ p̄fectū vñ cōpositū ex oibus suis ptib⁹
et sic q̄tum ad veritatē f̄m̄ois tantū v̄z addē

q̄tū v̄z non addere. Vñ quicq̄d dicat̄ de aliq̄
terminō sumpto cū hoc signo totus cathegre.
sūpto dicat̄ de illo sūpto sine hoc signo totus
sicut si totus sortes currit s̄oī currit et si tot⁹ hō
est aīal hō est aīal Tñ poss̄z dici q̄ nō p̄ueni-
enter addit̄ nisi terminō ip̄ortati aliquo⁹ aliq̄b
p̄positū iō forte nō est pp̄e dictum totus de⁹
videat̄ q̄ hoc videat̄ importare deū p̄poni ex p-
tibus et tūc non valz p̄na a terminō sūpto sine
toto ad terminū sumptuz cum toto sic nō se-
quit̄ deus videat̄ ḡ totus deus videtur q̄ tunc
in consequente imp̄taretur deus componi ex
ptibus distinct̄ Si autem li totus teneat̄ sin-
cathegreu. sic est vnū signū distributiū pro
partibus integralibus ymo pro ptibus pp̄e
dictis imp̄tatis per terminū cui addit̄ vt̄ ista
pp̄o totus sortes est mior sorte equalz isti q̄
libet ps sort̄ est minor sorte et ista totus s̄oī
currit equalz isti quelibz pars sortis currit.
Et tūc quelibet talis pp̄o non poss̄z esse vera
nisi p̄dicatum conueniret cuilibet parti ipsi⁹
tocius ip̄ortati per terminū cui additur et tūc
totus est proprie signū et dicat̄ distribuere p-
partibus integralibus Alio vero signa distri-
buūt pro partibus subiectiuis quod est sic in-
telligendū q̄ alia signa distribuunt p̄ partib⁹
p̄tentis sub termino que non sunt proprie p-
tes illius termini s̄z tantum large et extensiuē
capiēdo partes Sed hoc signū totus distribu-
it pro partibus proprie loquēdo de ptib⁹ siue
sint partes eiusdē rationis siue alterius et hoc
pro partibus illius q̄b imp̄tatur per terminū
cui addit̄ hoc signū totus sicut in ista tot⁹ s̄oī
est pars sortis sic distribuit pro q̄libz pte sort̄
sc̄z pro materia et forma et p̄ manib⁹ et p̄ pedi-
bus et sic de oibus aliis Verūtm̄ ē scienduz
q̄ aliq̄n siue ex vsu siue ex v̄tute sermōis vñ ex
b̄n̄placito vt̄tentis totus tm̄ distribuūt pro pti-
bus integralibus nō p̄ eēntialibus c̄mōi sūt
matia et forma q̄nq̄ autē distribuūt pro oib⁹
ptib⁹ siue sint eēntiales siue integrales siue q̄
les̄nq̄ sint De signis autē que sūt distribu-
ta acc̄ntiū Est sciendū c̄oī sūt t̄lia q̄nlibz q̄le
cūq̄ et q̄tūlibz et h̄mōi nō sūt pp̄e signa s̄z sūt
equalētia vni p̄p̄oito ex aliis signis sic q̄tūli-
bz idē ē q̄ h̄ns de om̄i spē q̄titat̄ aliq̄ q̄titatez
et iō p̄ueniēt sibi addit̄ aliud signū sc̄z q̄libz q̄-
tūlibz currit sic p̄ueniētē dicat̄ q̄libz h̄ns de
oī spē q̄titat̄ aliquā q̄titatē currit et tūc p̄z q̄
requir̄ ad veritatē t̄lis pp̄onis Ista aut̄ signa
nō sūt mltuz vsitata in theologia iō p̄ transeo
f.i.

de eis

Capitulū vii.

Quarto, videndū est de ppōib⁹ de preterito ⁊ futuro Pro quo sciendū est q̄ q̄libz ppō de p̄terito vel futuro in qua subiectū termīus cōisvl̄ p̄nomē demonstratiuū cum tm̄io cōivel tm̄ino discreto est distinguēda eo q̄ subiectū pōt supponere pro eo q̄ est vel pro eo q̄ fuit si sit ppō de p̄terito aut pro eo q̄ est vl̄ pro eo q̄ erit si sit ppō de futuro ⁊ siue sic siue sic si ppō sit affirmatiua requir̄ q̄ p̄tur sub pp̄a forma hoc est ip̄m p̄dicatū p̄dicet̄ de eo pro quo suppoit̄ subiectū ita q̄d propō in qua p̄tur p̄dicatū de p̄noie demonstrante illud pro quo subiectū suppoit̄ aliq̄n fuit vera si sit ppō de p̄terito vl̄ q̄ aliq̄n erit vera si sit ppō de futuro verbi gr̄a si illa ppō sit vera albū fuit so^r ⁊ si albū supponat pro eo q̄d est albū non requir̄ q̄d hec aliq̄n fuerit vera albū est so^r s̄ requir̄ q̄d hec fuerit vera hoc est sortes demonstrādo illud pro q̄ suppoit̄ subiectū in ista albū fuit so^r Vnde si so^r nūc p̄mo sit alb⁹ hec est vera albu⁹ fuit so^r accipiēdo subiectū pro eo q̄ est et t̄n hec nūq̄ fuit vera albū est so^r s̄ hec fuit vera hoc est so^r demonstrādo sortē qui nūc est alb⁹ et q̄a in illa albū fuit so^r albū suppoit̄ pro sorte iō hec modo est vera Si^r illa est mōvera creās ab eterno fuit deus ⁊ t̄n hec nō fuit vera ab eterno creans est deus s̄ illa ab eterno fuit v̄a vel fuisse vera si fuisse formata hoc est de⁹ demonstrādo illud pro quo subiectū v̄pote creans suppoit̄ in illa creans ab eterno fuit de⁹ Similiter illa est vera puer erit senex ⁊ t̄n hec nūq̄ erit vera puer est senex s̄ illa erit vera ille est senex demonstrādo illū qui mō est p̄ue ⁊ ita est de aliis Vñ illa est d̄ca iter ppōnes de p̄nti ⁊ ppōnes de p̄terito ⁊ futuro q̄ p̄tum in ppōne de p̄nti stat eodē quo stat subiectū nisi aliq̄d additū ip̄ediat s̄ in ppōne de p̄terito ⁊ futuro est variatio q̄a p̄dicatū non tm̄ supponit pro illo vel illis pro quo vel quibus verificat̄ in ppōib⁹ de p̄terito vel futuro q̄a ad hoc q̄ talis ppō sit vera nō sufficit q̄ illud de quo p̄tum verificat̄ siue per v̄bū de p̄nti siue per verbū de futuro sit illud pro quo subiectū suppoit̄ s̄ requir̄ q̄ ip̄m p̄tum verificet̄ de illo pro quo subiectū suppoit̄ fm̄ q̄ denotat̄ per illā ppōnē sicut supposito q̄ so^r sit modo albus vel fuerit per totū diē hodiernū alb⁹ et nō añ tūc hec est flā so^r fuit heri alb⁹ et t̄n albū vere p̄tur de sorte ⁊ t̄n heri nō p̄bat̄ de sor

te iō hec est mō flā de p̄terito so^r fuit heri albus Si^r si so^r nūc p̄mo sit alb⁹ hec est flā so^r fuit albus et tamē so^r fuit illud de quo modo albū p̄tur q̄a t̄n hec nō fuit vera so^r est albus iō hec est mō flā sortes fuit albus et hoc q̄a p̄dicatū appellat suā formā mō p̄exposito sed subiectū nō sic appellat q̄a ad veritatē ppōis de p̄terito non sp̄ regrif̄ q̄ aliqua p̄dicatio in qua ponit̄ verbū de p̄nti vel illud pro quo supponit̄ p̄tur de ip̄o subc̄to fuit vera sic si so^r nē p̄mo fuerit albū tūc est hec vera albū fuit so^r ⁊ t̄n nulla ppō de p̄nti in qua ponit̄ hoc p̄tur so^r vel illud pro quo suppoit̄ p̄tur de h̄ subc̄to albū fuit prius vnq̄ vera q̄a hec nūq̄ fuit pri⁹ vera albū est so^r vel albū est hoc demonstrādo illud pro quo p̄dicatū suppoit̄ in illa albū fuit so^r aliqua t̄n ppō in qua p̄dicat̄ so^r de p̄noie demonstrāte illō p̄cise pro quo subc̄tū supponit̄ in ista albū fuit so^r fuit vera nā in ista albū fuit so^r li albū hic suppoit̄ pro sorte qui nūc est alb⁹ et hec p̄us fuit vera h̄ ē so^r demonstrādo sortē. Ex istis patz q̄ hec est p̄cedēda creās sp̄ fuit de⁹ q̄a sp̄ ppō in qua p̄dicat̄ de⁹ de p̄noie demonstrāte illud pro quo supponit̄ creans in ista creans semp fuit deus sp̄ fuit deus vl̄ fuisse si fuisse formata Nā hec sp̄ fuit vera hoc est deus hec t̄n nō fuit sp̄ vera creās ē deus q̄a ante creationē m̄di fuit flā sed ista deus sp̄ fuit creans est simplr̄ flā p̄pter causā dictā Et ita est de mult̄ aliis p̄sibus ⁊ sicut dictū ē de ppōibus de p̄terito p̄portionabilit̄ dicēdū est de ppōib⁹ de futuro

Capitulū viii.

Quia aut̄ que dicta s̄ nō sufficiūt ad p̄gnoscēdū q̄n ppō cui⁹ alter⁹ extremū ē tm̄i⁹ obliqu⁹ ē vera vel flā iō circa h̄ o³ h̄e r̄las sp̄ales et s̄ hic v̄tiles r̄le gr̄amaticales de q̄d breuit̄ me expediam Vñ sciēdū q̄ sic in ppōne affirmatiua c̄ vl̄ q̄ t̄ minus ē rect⁹ ad p̄p̄ois vitatē r̄grif̄ q̄ s̄bctū ⁊ p̄dicatū supponat̄ pro eodē ita ad vitatē propōnis c̄ alter⁹ extremū est tm̄i⁹ obliqu⁹ r̄grif̄ q̄ subc̄tū ⁊ p̄dicatū nō supponat̄ pro eodē vel falsē non pro omni eodē aliquādo tamē p̄t supponere pro eodē fm̄ diuersitatē verbo⁹ ⁊ regiminis casus obliqui Vnde quando obliqu⁹ casus regif̄ ex vi possessionis ad veritatē talis propositionis requiritur q̄ subiectum ⁊ predicatum supponat̄ pro distinctis quibus hoc semper nō sufficiat et ideo hec est falsa sortes

Secunda pars

ē socratis tñ hec poterit eē vera aliquis asin⁹
ē forā ⁊ sicut est in illo obliquo casu ita est in
multis aliis Aliqñ poterit ppō esse vera non
obstante q̄ subiectū ⁊ p̄tum supponat pro eo
de siue non obtātē q̄ rectus ⁊ obliqu⁹ suppo-
nant pro eodē sic hec est vera for̄videt forte ⁊
sic potest p̄tingere de mult⁹ aliis nec est fa-
cile in hiis generalē regulā ⁊ certam dare

Capitulū nonum

P Ost ppōnes deineē dicendū est d
ppōib⁹ modalibus Et est p̄mō sci
edū q̄ aliquādo dicit ppō de mō
qa accipit dictū t̄his ppōnis cum tali mō sic
p̄ de ist⁹ omnē hoīnē eē aīal est necessarium
hoīnē currere ē p̄tingens omnē hoīnē eē celo
ratū est ver⁹ omnē hoīnē esse aīal est per se p̄
mo mō dicēdi per se omē n̄cariū esse verū est
scitū sorte currere ē ignotū ⁊ sic de aliis Alia
aut dicit ppō modalis in qua ponit mod⁹ sine
tali dicto propōnis Propō modalis p̄mō di-
cta semp est distigueda fm̄ p̄pōne ⁊ diuisione
et in sēsu cōposito denotatur sp̄ q̄ talis mō⁹
verificatur de ppōne illius dicti sic per istraz
omnē hoīnē esse aīal est necessariū dnotatur
q̄ ille mod⁹ necessariū verificatur de illa pro
pōne omnis homo est animal cuius dictū est
hoc q̄ dicitur omnem homiem esse animal qa
dictū ppōnis dicit qñ termini ppōnis accipi
unt in accusatio casu ⁊ verbū in modo īfiniti
uo Sed sēsus diuis⁹ talis ppōnis seper equalz
tali ppōni accepte cū modo sine tali dicto :
sicut in ista omnē hominē esse animal est ne-
cessariū in sēsu diuiso equalz isti oīs hō de
necessitate vel necessario est aīal Similit̄ ista
in sensu diuiso sorte eē aīal est scitū equalz i-
sti for̄ scitur eē aīal ⁊ sic de aliis Vñ de t̄his
modalib⁹ accept⁹ in sensu p̄posito p̄mo aliqua
paucā sūt dicenda secūdo de aliis Primo igi-
tur sciendū q̄ sic dictū est q̄ sp̄ per tales ppō-
nes denotat q̄ t̄his mod⁹ verificat de tota p̄-
pōne correspōdēte dicto Ex q̄ sequunt̄ aliq̄ q̄
tal v̄his de necessario poterit esse necessaria
⁊ vera quīs tñ quelibz eius singularis sit p̄tin-
gēs v̄ flā sic hec est vera ⁊ necessaria in sensu
p̄posito omē ver⁹ p̄tingens eē ver⁹ est n̄cariū
⁊ tñ quelibz singlar̄ est flā nā hec est flā h̄ ve-
rū p̄tingēs eē ver⁹ est necessariū q̄cūq̄ demō-
strato qa hoc ver⁹ p̄tingēs pōt eē flm̄ ⁊ per p̄ns
nullo⁹ est necessaria qd tñ dnotat per talē sin-
gularē Similit̄ hec est vera ⁊ necessaria oē
flm̄ p̄tingēs eē falsum ē necessariū ⁊ tñ quelī

bet eius singlar̄ ē flā sic p̄z inductiue Similit̄
aliqñ est tal ppōv̄lis īpossibilis ⁊ tñ qlibz sin-
gularis est possibilis ⁊ p̄tingens sic p̄z de ista
vtrūq̄ istoz eē ver⁹ est ver⁹ demōstrat duo-
bus p̄trictoriis p̄tingētib⁹ Sitr p̄z de ista
q̄libz istoz eē ver⁹ est verū demōstrat omī
bus futuris falsis p̄tingētib⁹ et tñ qlibz singlar̄
est p̄tingēs Sed ad ista omīa potest dici q̄ nul-
la t̄his ppō ev̄lis s̄z qlibz t̄his ē singularis qa in
omī tali subiect⁹ vna ppō singlar̄ v̄l aliq̄ sup-
ponēs p̄ ppōne singlar̄ Dicēdū est ad hoc q̄
siue p̄pe siue de virtute s̄mois loquēdo t̄his p̄
positio sit v̄lis v̄l p̄ticular̄ siue qlibz est singu-
lar̄ nō est multū curādū ad p̄fēs qa saltē ari-
vocabat tales ppōnes p̄ticularēs et v̄les sicut
postea ostēdet et illo⁹ loquor in p̄posito Vtrū
aut aristo. loq̄ ex intēsiōne siue stricte et p̄pe
nō multū curo Et dico q̄ ppō tūc dicit v̄lis
qñ subiect⁹ dictū ppōnis v̄lis r̄sp̄ctū p̄poīs mī⁹
p̄cipal̄ ita tñ q̄ r̄sp̄ctū p̄poīs mī⁹ p̄cipal̄ s̄b
iect⁹ termī⁹ p̄muis cū signov̄li sicut in ista om-
nē hoīnē esse animal est necessariū h̄ totū onē
hoīnē eē aīal subiect⁹ r̄sp̄ctū v̄bi īdicati q̄ est
ē ⁊ tñ r̄sp̄ctū p̄pōnis īfiniti mōi esse suppoit
hic tēmi⁹ hō cū signo ⁊ h̄ sufficit ad ppōnem
v̄lem Et ideo qui vult tenere q̄ tales sūt p̄pe
v̄les potest leuī dicit q̄ sufficit q̄ termī⁹ cō-
muis s̄biciat r̄sp̄ctū v̄bi īfiniti mōi Ex istis p̄z
q̄ sufficit scire qd requir̄ ad v̄itatē taliū ppō-
nū in sciēdo qd requir̄ ad h̄ q̄ aliq̄ ppō sit ne-
cessaria et ad h̄ q̄ sit p̄tingēs v̄l v̄a v̄l īpossi-
bil̄ v̄l scita v̄l ignota v̄l credita et sic de aliis
de qb⁹ omīb⁹ nimis lōgū est p̄tractare Tñ
de ppōne necessaria sciēdū ē q̄ ppō nō dicit
ppō necessaria qa seper sit vera s̄z qa est v̄a si
sit et nō potest eē falsa sicut ppō ista in mēte
de⁹ est ē necessaria nō qa seper sit v̄a qa si nō
est nō ē v̄a s̄z si sit ē v̄a et nō potest esse falsa
Sitr hec ppō in voce de⁹ est ē necessaria ⁊ tñ
nō sp̄ ē nec fuit v̄a qa qñ nō ē nō ē v̄a v̄l falsa
si aut sit plata ē v̄a ⁊ nō potest eē falsa nisi ter-
mī⁹ aliē instituat ad signū Et p̄porciōabilit̄
d̄z dici de ppōne de īpossibili q̄ ē illa q̄ si sit
est falsa et nō potest eē v̄a nō tñ ē falsa nisi sit
ppō Et ita p̄porciōabilit̄ d̄z dici de ppōnib⁹
p̄tingētib⁹ ⁊ possibilib⁹ Sed ad h̄ q̄ ppō sit sci-
ta ⁊ credita ⁊ sic de aliis requir̄ p̄l⁹ s̄z qd requir̄
p̄t̄z ad libz posteriorz. Capitu. x.

c Irca ppōnes modales sine dicto
ppōnis que onio equalz ppōni
bus sumptis cū dicto in sensu di-

uisionis est dicendū Et est sciendū q̄ t̄les nō
 puertunt cū p̄mis ymo p̄t̄vna illarū eēvā si-
 ne alia ⁊ eꝑuerſo sic fm̄viaꝝ arif. hec est vera
 in sensu p̄pōnis omnē hoīne esse aīal est ne-
 cessariū et t̄n hec est flā oīs hō de n̄citate est
 aīal Sīlr fm̄viā arif. hec est vera om̄eꝝ ex-
 seꝝ est necessariū ⁊ t̄n hec est flā om̄eꝝ veꝝ
 n̄cario est veꝝ et ita de m̄ltis aliis Propter
 q̄d est sciendū q̄ ad v̄itatē t̄hū propōnū requir̄
 q̄ predicatum sub propria forma competat
 illi pro quo subiectum supponit vel pronomi-
 ni demōstrāti illd̄ p̄ q̄ sb̄ctū suppoit ita sc̄z q̄
 modus exp̄ss̄ in t̄hū propōneyere p̄dicat̄ de t̄hū
 propōne deieſſe in q̄ ip̄m met p̄dicatū p̄dica-
 tur de pronōie demōstrāte illō pro quo subie-
 ctū suppoit proporciōabilit̄ sic d̄ctū est de pro-
 pōibus de p̄nti ita dicendū est de p̄pōib̄ de
 p̄terito ⁊ de futuro sic ad veritatē istū om̄eve-
 rū de necessitate est veꝝ requir̄ q̄ ql̄ibet p̄-
 pō sit vera in qua h̄ p̄tum veꝝ p̄dicat̄ cū mō
 necessitat̄ de ql̄ibz pro quo h̄ sb̄iectū veꝝ sup-
 ponit puta q̄ ql̄ibz tal̄ sit vera necessario hoc
 est veꝝ demōstrato q̄cūq̄ pro quo hoc subctūz
 suppoit Et qa nō quelibz talis est vera iō hec
 est simplr flā om̄eꝝ de n̄citate est verū Si
 militer per istā creās pōt nō esse de⁹ nō deno-
 taf q̄ hec sit possibilis creās nō est de⁹ qa tūc
 hec eēt vera de possibilis s̄z d̄notatur q̄ hec sit
 possibilis h̄ nō est deus demōstrato illo pro q̄
 creans suppoit in ista creās pōt nō esse de⁹ et
 ista est simplr ip̄possibilis qa creās in ista cre-
 ans nō pōt esse de⁹ suppoit p̄ deo ⁊ certe hec
 est ip̄possibil̄ h̄ nō ē de⁹ demōstrato deo. Sīlr
 per istā creās n̄cario ē de⁹ d̄notaf q̄ hec sit
 necessaria h̄ est deus demonstrato illo pro q̄
 suppoit creās in p̄dicta p̄pōne de necessario
 et hoc est veꝝ iō illa p̄pō de necessario ē vā
 nō t̄n necessaria s̄z ē p̄t̄igent̄ vera qa posito q̄
 deus cessar̄z creare tūc ess̄z flā sic sua deinceē
 est flā hec sc̄z creās est de⁹ nec est aliq̄d iꝑue-
 niēs q̄ p̄pō de n̄cario sit p̄t̄igent̄ vā sic ī ex
 emplo p̄dicto et sic p̄pō vera de necessario po-
 test esse p̄t̄igens ita p̄pō de perse pōt esse vā
 per accidēs et p̄t̄igēs sic hec est vera creās p̄
 se est deus ⁊ t̄n est p̄ accidēs vera ⁊ p̄t̄igēt̄ ⁊ i
 ta est de m̄ltis aliis t̄n nō obstāte q̄ t̄les sint
 vere t̄n t̄les sūt flē de⁹ necessario ē creās ⁊ ta-
 les vere de⁹ p̄t̄igent̄ est creās de⁹ pōt nō eē cre-
 ans de⁹ pōt esse nō creans ⁊ h̄ mōi ⁊ h̄ qa n̄-
 la p̄pō in q̄ p̄dicat̄ hoc p̄dicatū creans de p̄-
 nōie demōstrāte illō pro quo hic t̄m̄i⁹ de⁹ sup-

ponit est necessaria s̄z p̄t̄igēs qa ql̄ibz talis ē
 p̄t̄igēs sc̄z hoc est creās demōstrādo deū h̄ ē
 nō creans Similiter dicendū est de talibus p̄-
 pōib̄ de⁹ pōt assumē supposito hūanū de⁹ pōt
 v̄niri supposito huāno de⁹ pōt se solo facē a-
 ctū meritorū de⁹ pōt facere albū sine albedi-
 ne et h̄ mōi que oēs s̄t false qa ql̄ibz p̄pō in q̄
 p̄dicat̄ aliq̄d p̄dicatū p̄dictorū de pronōie demō-
 strāte illō pro q̄ subiectū suppoit ē simplr im-
 possibil̄ sic ista suppositū est assumptū Nā seq̄
 suppositū est assumptū igif suppositū v̄nif̄ alte-
 ri et v̄ltra igif suppositū nō est suppositū et t̄n
 ip̄licat̄ eē suppositū igif hec ē ip̄possibilis sup-
 positū est assumptū Sīlr hec ē ip̄possibil̄ h̄ est v̄-
 nitiū supposito demōstrato deo ⁊ ista sīlr d̄ns fa-
 cit se solo actū meritorū qa sequit̄ de⁹ facit
 se solo actū meritorū q̄ act⁹ meritorū fit a so-
 lo deo ⁊ per d̄ns nō fit a volūtate cui⁹ est ⁊ v̄l̄
 igif nō est act⁹ meritorius. Et t̄n h̄ nō obstāte
 nisi aliq̄s mō⁹ logical̄ v̄l̄ grāmatical̄ ip̄ediat i-
 ste sūt vere suppositū pōt assumi a verbo suppo-
 sitū pōt v̄niri v̄bo act⁹ meritorius pōt fieri a
 solo deo qa per n̄llaz istarū d̄notaf nisi q̄ p̄pō
 in q̄ p̄dicat̄ p̄tū de pronōie demōstrāte illō p̄ q̄
 sb̄ctū suppoit sit possibil̄ et hoc est veꝝ Nā in
 ista p̄pōe suppositū pōt assumi a v̄bo h̄ sb̄ctū
 suppositū suppoit p̄ natura huāna qa hec na-
 tura huāna ex eo q̄ nō depēd̄z nec in̄itūf̄ alte-
 ri vere ē mō suppositū ⁊ ita suppositū suppoit
 pro hac natura sic in illa albū currit albū v̄e
 suppoit p̄ sofe si sof sit alb⁹ s̄z demōstrādo illaz
 naturā huānā hec p̄pō est possibil̄ h̄ est assū-
 ptū a d̄no supposito q̄ hec ē vera suppositū p̄
 assūi sic hec est vā albū pōt eē niḡ Sīlr om̄s
 ille sūt vere sb̄ eodē s̄fū hō pōt assūi cātūz ab
 agēte creato pōt cārī a solo d̄ovisū a sofe ⁊ a
 platone pōt v̄ideri a solo sorte ⁊ h̄ mōi ⁊ t̄n il-
 le sūt ip̄possibiles hō est assumpt⁹ cātū ab agēte
 creato cāt̄ a solo deo visū a sofe ⁊ a pla. vide-
 tur a solo sofe ⁊ sic d̄ aliis Z⁹ notādū q̄ ta-
 les p̄pōnes de mō p̄sīlr se habēt ad suas sin-
 glares sicut p̄pōnes deinceē ⁊ ideo ip̄possibile
 est q̄ talis v̄lis sit veravel flā vel p̄t̄igēs vel ne-
 cessaria nisi ql̄ibz singlar̄ sit necessariav̄l̄ p̄t̄i-
 gēs Sīlr sicut p̄pō deiceē pōt eē ip̄possibilis nō
 obstante q̄ quelibz singularis sit possibil̄ sicut
 p̄z de istav̄trūq̄ illorū est veꝝ demōstrat̄ duo-
 b̄ p̄tradictoriis p̄t̄igent̄ sic aliq̄ quis raro
 pōt v̄lis de mō eē ip̄possibilis ⁊ ql̄ibz singlaris
 possibil̄ sicut patet de ista v̄trūq̄ illorū neces-
 sario est verum demonstratis ist̄ sortēs fuit i

Secunda pars

a for nō fuit in a hec vltis est ipossibil' et qlibz singlar' est possibilis Nā hec est possibil' hec est nōcario vera for fuit in a ⁊ sifr alia est possibilis Predicta etiā sūt itelligēda de aliis p pōibus modalib' sic de istis oīs hō scit a te esse aīal nā ad vītate illi' regrit' q' qlibz t'is sit vera ista est scita a te ille hō est aīal ⁊ ille hō est aīal ⁊ sic de singlaris ⁊ iō hec est flā devtute fmōis oīs hō scitur a te esse aīal ⁊ sifr hecest flā oīs hō ignorat a te esse aīal ⁊ ita de mltis aliis

Capitulū xi.

D Icto de ppōib' cathegoricis q' si simplicib' dicēdū ē de ppōib' equalētib' ppōib' ypotheticis Et est sciēdū q' qlibz cathego. ex q' sequit' ples ppōnes cathe. tanq' exponētes eaz h' est expmētes qd illa ppō de sua forma iportat pōt dici ppō equalēs ppōi ypothe. h' mōi sūt sic dictū est p'us ppōnes exclusie exceptie ⁊ reduplicatie ⁊ h' mōi sūt etiā oīs ppōnes in quibus ponit' t'ini pnotatiui ⁊ relatiui sic sūt ille aliquid albu' currit omē albu' est corp' omē agēs pducit aliquid oīs q'ntitas est i loco oīs silitudo est q'ntitas ⁊ h' mōi iō de istis pmo est dicēduz 3° de reduplicatis 3° de exclusiuis et 4° de exceptiuis ⁊ postea de aliis ppōib' etiā equalētib' ypothe. Circa p'mū sciēdū est q' ille tēminus ppe dicit' pnotatiu' vel rlatiu' qui habz quid noīs hoc est diffinitionē expmētē. qd noīs ita q' nō pōt sciri qd noīs ipius nisi habēdo o'ōnē que s'igt aliquid p'mario ⁊ aliō scdario sic p3 de ist' albu' calidū nā diffinitio albi expmēs quid noīs est habēs albedinē vel informatū albedie ita q' albu' suppoit pro aliquo q' est s'igtū vel p's'igtū ipius ⁊ aliquid s'igtū vel p's'igtū p quo tñ supponē nō pōt neq' distribui etiā si distribuaf signo vli ⁊ hoc vltute s'igtioīs vel distributionis et ita qn aliquid per aliquēz t'minū pnotaf v' p'significaf pro quo tñ t'is tēmin' supponē nō pōt (qa de t'is nō vificaf) sēp talis t'minus v' est pnotati' vel rlatiu' v' ille tēmin' albu' fm v'nā op'inionē s'igt pncipalit' albedinē ⁊ tñ nō suppoit pro albedie sic nec vificaf de albedie nā hec est flā albedo est alba ⁊ iō ille t'm' albu' est pnotatiu' vel rlatiuus si militer creans s'igt vel p's'igt creaturā pro qua nō suppoit qa hec est flā creatura est creās iō ille t'min' creās est relatiuus v' pnotatiu' Similiter est de symo cauo ⁊ q'ntitate ⁊ h' mōi f3 arif. oīa enī ista pnotat v' iportāt aliquo' aliq' pro qbus nō supponūt q'ntitas enī iportat v'nā

ptem distāte3 loco et situ ab alia et tñ pro tali situ vel loco nō supponit si tamē suppoit hoc accidit pro tāto q' qlibz ps q'ntitat' est quanta Que aut sit ppa d'ra inter nomē relatiuū ⁊ pnotatiuū alias forte dicef Istis supposit' sciendū est q' qlibz ppō que habet talē terminū est hās exponētes expmētes quid iportaf pē talē ppōnē sed diuerse ppōnes habent d'ras exponētes p'p' d'ras t'mios pnotatiuos vel relatiuos iō sufficit dicē de aliq' v' per illas sciri possit pporciōabilit' de aliis quō exponitur Vnde sciendū est q' qn cūq' pōit i ppōne pcretū cui correspōdet abstractū iportans rē iformāte3 aliā rem sp ad vītate talis ppōnis s'grit' due ppōnes que pnt vocari exponētes ei' ⁊ vna d3 eē in recto et alia in obliq' sic ad vītate ist' for est albus regrit' q' hec sit vā for est ⁊ q' hec sit vera forti inest albedo similit' ad vītate istius albu' currit regrit' ille due aliquid currit et illō h3 albedinē et ita est de aliis similit' qn ponit' aliq' relatiuum in ppōne requirit veritas pluriū ppōnū sic ad vītate istius for est similis platonī regritur q' for habeat aliquā qualitatē ⁊ q' q'ntitate eiusdem rationis habeat plato Vnde ex hoc q' for est albus et similiter plato sine omī addito sequitur q' fortes ē similis pla. similit' ad vītate3 istius hō est q'ntitas requirit' q' hō habeat partes et q' vna pars distinguat' ab alia loco et situ Sed dubitari potest an qlibz ppō vniuersalis habeat tales exponētes videf q' sic qa q' libz talis habz plures singlaris Dicēduz est q' ppō vniuersalis in qua ponit' hoc signū v' q' vel neuter devtute fmōis equalēt ppōi ypothe. sed illa in qua ponit' omne vel null' vel qlibz nō sic qa quis habeat multas singlaris tñ hoc nō est necessariū quia sicut demonstratū est prius hec est vera omnis scōenix est quāuis non sit nisi vna scōenix Proporciōabilit' debet dici de istis ppositionibus natus est firmus hō est similitudo homo est causa ⁊ vniuersaliter vbi pnotatiā v' relatiua ponit'. Idē etiam pōt dici de nominibus collectiuis c' modis sūt numerus temp' motus populus exēctus ⁊ h' mōi qa talia regrūt vītate plurium ppōnū Vnde ē sciendū secundū op'inionē Arif. q' nullus talis terminus nec pnotatiuus nec relatiuus nec collectiuus nec negitiuus p' p se vel in qd de pnoie d'monstrante aliquā rez per se vnam tamen aliqua istoz vel oīa sunt species ⁊ per se in genere sicut numerus est p f.iii.

se i genere q̄ritat̄ Et fm̄ opinione Aris. p̄nt̄
per se de p̄noie demōstratio sūptō cū t̄m̄io q̄
muni vñ sic hec est per se et in quid sō est hō
ita hec erit per se ⁊ in quid hic numer⁹ est num-
mer⁹ Et s̄i est de ist̄i s̄ilitudo est s̄ilitudo ille
motus ē motus ⁊ ita est de aliis Tñ itelligen-
dū est q̄ p̄p̄e ⁊ s̄trictē accipiēdo p̄ri per se ⁊ i
quid q̄ sc̄z est n̄cario p̄ri sic nulla talis sp̄es.
hō. asinus. numerus et huiusmōi p̄nt̄ in quid
et de per se de aliq̄ maxie in p̄p̄one de inesse
et de p̄nt̄i et hoc quia n̄lla talis est necessaria
sō est hō asinus est asinus iste numerus ē num-
merus iste motus est motus ⁊ huiusmōi Sed
accipiēdo large p̄ri in quid ⁊ p̄ se q̄n sc̄z p̄di-
catū nō p̄notat aliq̄d ext̄nsecuz nisi q̄ p̄notat
per subiectū sic tales p̄p̄ones sunt per se et in
qd̄ iste hō ē hō iste asinus ē asin⁹ ista s̄ilitudo
ē s̄ilitudo ⁊ sic de aliis Simplic̄ ḡ dicēdū est q̄
vbicūq̄ p̄oif̄ t̄min⁹ p̄notatiu⁹ vel r̄latiu⁹ v̄l col-
lectiu⁹ q̄libz talis p̄p̄o equalz alicui p̄p̄oi ypo-
the. et p̄t̄ exp̄oi per tales exponētes Et de ta-
libz p̄p̄oibus s̄nt etiā om̄s p̄p̄ones in quibz po-
nit̄ hoc v̄bū incipit vel definit s̄i etiā vbi poi-
tur casus ablatiu⁹ absolutus vbi p̄oif̄ nume-
rus p̄lalis ⁊ sic de multis aliis de q̄bus foret
mō lōgū p̄tractare Capitulū xii.

Non solū aut̄ p̄p̄ones i quibz ponū
tur termini p̄notatiui vel relatiui
affirmatiui equalēt p̄p̄oibz ypo-
s̄z etiā p̄p̄ones in q̄bz ponūtur termini p̄notati-
ui p̄uatiui ⁊ infinitiui s̄nt equalātes p̄p̄oibus
ypothe. Et etiā om̄s t̄res s̄nt vere p̄notatiui eo
q̄ in eorū diffinitionibus exp̄mētibz qd̄ noi-
nis debz poni aliquid in recto ⁊ aliqd̄ in obli-
quo vel in recto cū neḡtione p̄cedēte puta dif-
finitio huius nōis im̄aterialē ē ista aliqd̄ nō
habens materiā et diffini⁹ istius t̄mini cecū
est ista aliqd̄ carēsvisu qd̄ natū ē haberevisū
⁊ diffini⁹ istius termini nōhō est ista aliqd̄ qd̄
nō est hō et sic de aliis Et iō quilibz talis t̄mi-
nus est vere p̄notatiu⁹ q̄uis nō q̄libet talis t̄-
minus sit relatiu⁹ eo q̄ talis terminus aliq̄n
potest de aliquo verificari q̄uis t̄minus obli-
qu⁹ nō possit vere et cōueniēt̄ sibi addi sic q̄
angelus est im̄aterialis et tñ nō oportet q̄ ali-
cuius sit im̄aterialis vel alicui im̄aterialis ⁊ sic
de aliis Quelibz autez talis p̄p̄o in qua poni-
tur talis terminus duas ad minus habet ex-
ponentes ⁊ aliquando plures qd̄ facilitē patz
videndo diffinitionē exp̄mentem quid nomi-
nis ipsius termini Vnde quelibet p̄positio

in qua ponit̄ t̄minus infinitus duas habz ex-
ponētes vñ affirmatiuā in qua ille t̄min⁹ ali-
quid in singulari vel p̄lali vel aliquis alius ter-
minus equalens tali s̄bici⁹ vel p̄dicat̄ Vnde i-
sta asinus est non hō equalēt istī asin⁹ ē aliqd̄
et asinus nō est homo Similit̄ ista angelus ē
im̄aterialis equalēt istī angelus aliqd̄ ē ⁊ nō
habz materiā ⁊ hoc intelligendū quādo talis
terminus nihil s̄igt̄ negatiue nisi q̄ terminus
oppositus s̄igt̄ affirmatiue qd̄ dico ad excludē-
dū istaz istantiā q̄ illa copulatiua essentia di-
uina est aliquid et non est genita nō equiva-
lz istī essentia diuina est īgenita Ex isto p̄z
q̄ ista de virtute f̄monis est negāda chymera ē
nōhō q̄a habz vñ az exponentem falsā sc̄z istā
chymera est aliqd̄ S̄i si null⁹ hō sit albus hec
est negāda de virtute f̄monis hō alb⁹ est nōhō
q̄a aliqua exponens est flā sc̄z hō alb⁹ est ali-
quid Si dicat̄ q̄ alterz p̄ractoriorū dicitur
de q̄libet si igit̄ hec est flā chymera est nōhō.
hec erit vera chymera est hō Dicendū est fm̄
aris. itentionez q̄ nō de q̄libz t̄m̄io s̄iḡue sū-
ptō dicit̄ alterz p̄ractoriorū sic de hoc nōie
chymera s̄iḡue sumpto nec dicitur homo nec
non hō tamen de omni termino s̄iḡue sumpto
non includēte equiualeter aliqd̄ s̄incathe. v̄l
aliquā aliaz determinatiōē de quo p̄dicat̄ ve-
re ens vel aliquid dicit̄ alterz p̄ractoriorū
vñ si hec esset vera chymera est aliqd̄ altera il-
laz esset vera chymera est hō chymera est nō
homo Et ideo concedendū est q̄ non de quo-
libz s̄iḡue sumpto dicit̄ alterz contradictorio-
rum et tamen hoc non obstāte de quolibz ta-
li qd̄libet ens vere affirmat̄ vel vere negatur ⁊
hoc intendit Aris. quādo dicit̄ de quolibz az
firmatio vel negatio de nullo eorū ambo Vn-
de q̄uis nec hō nec non hō dicatur de chyme-
ra hō tamē vere affirmat̄ vel vere negatur de
chymera Vñ altera illaz est vera chymera ē
hō chymera non est hō ⁊ sic de istis hō alb⁹ ē
hō hō albus non est hō hō albus est non hō hō
albus non est non hō q̄ autē neutra istaz est
vera hō albus est hō hō albus est non hō posi-
to q̄ nullus hō sit albus potest sic ōndi nam si
hec sit vera homo albus est non homo cum sit
affirmatiua oportet q̄ subiectum sup̄p̄at p̄
aliquo quo dato quero pro quo supponit nec
provoce nec pro conceptu cum supponat s̄iḡti-
ue et non materialiter vel simpliciter. ergo
supponit pro aliquo et per consequens ille t̄-
minus hō albus significatiue s̄iḡt̄ p̄dicaref

Secūda pars

de pnoie emōstrāte illō pro quo suppoit et p
pns hec est vera h est hō alb⁹ q est māifeste
fīm qā si sit vera aut emōstrāf ens aut nō ens
si ens g aliqō ens est hō alb⁹ qd est ptra posi
tū si sit nō ens igit aliqō nō ens est hō albus
et per pns est albū qd est māifeste fīm. Et ita
p3 q hec est flā hō alb⁹ est nō hō si null⁹ hō sit
alb⁹ et per eandē rōnē pnt pbari pfiles cē fic

Capitulū xiii.

Quāuis ppōnes in qbus ponūt tē
mini infinitivel eis equalētes nō
habeāt nisi duas exponētes tñ p
pōnes affirmatīe in qbus ponūt tēmini pūati
ui qui nō sūt equalētes tēminis iūniū ples hnt
exponētes q duas Vnde ista iste est cecus h3
istas exponētes iste est aliqd iste ē nat⁹ vidē
et iste nūq poterit videre de tlib⁹ aut nō pōt da
ri certa rā qā fm varietatē tēmorū taliū ppō
nes in quibus pōnūt dēsmode dnt expōi vñ
ista sof est cecus h3 illas exponētes que dēte
sūt ista aut ppō sof est fatu⁹ h3 istas sof est a
liqd sof nō h3 sapiāz quā optet hēe cū hoc tñ
stat q pōt hēe sapiāz Vnde ista stat fil sof ē
fatu⁹ vel isipiens et sof per naturā pōt esse sapi
ens s3 ista nō stat fil sof est cec⁹ et sof per natu
rā pōt esse videns Et ita p3 q alias exponen
tes habz vna ppō quā alia ppō et tñ invtraq
pōit tmi⁹ pūatiuus quō aut tles ppōnes dnt
expōi facili⁹ pōt videri si accipiāt diffinitōes
expmētes qd nois ipōz relatiōz pūatiuoz
et ex eis formādo exponētes

Capitulū xiiii.

Sicut ppōnes in quib⁹ ponūt tēmi
ni negatiui et pūatiui hnt ples ex
ponētes ita ppōnes ex qb⁹ vel in
quib⁹ ponūt figmēta hoc est in quibus ponunt
tur termini ficti qbus nihil correspōdet in rō
qle fingunt figre plures hnt exponētes tles e
ni termini vere sūt pnotatiui nec aliqō yma
ginabile per eos figtur nec vna res que est in
actu vñ pōt esse vel saltē potuit fuisse vñ fuit in
actu Vñ sic tēmi ni negatiui vñ pūatiui ni
hnt fignt nisi q figtur per terminos positiuos q
uis illud idē q figtur pē terminū positiuū af
firmatiue vel per terminū affirmatiuū positi
ue et pstruendo figtur per tēminū negatiuū vel
pūatiuū destruēdo vel negādo fm modū lo
qndi Anē ita per tales tēmos fictos emōi sūt
chymera vel tragelaphus vacuū infinitū et h⁹
mōi nihil sigf nisi qd figtur per aliqō alios ter
minos sic p3 ex diffinitōib⁹ expmētib⁹ qd no

minis eoz tñ nō eodē signf res p tles tēmos
sic p alios qā sic signf p alios q p ill reb⁹ alii
tēmini suppoē pnt isti eni tēmini p eis suppoē
nō pnt sicut nec diffinitōes expmētes qd no
minis eoz Vñ nō ē ymaginācū q sic sē tñ
entia figta per tales tēmos hō aīal albū et h⁹
mōi ita sūt quedā nō entia et impossibilia cū sī
cta realitē ab entib⁹ figta per tles tēminos chy
mera hircoceru⁹ et h⁹ mōi qsi eēt vnu mdus ex
impossibilib⁹ sic vñ est mdus ex entib⁹ S3 qd qd
ymagiabile figtur per hoc nomē chymera si
gnificat per aliū tēminū de quo in ppōne tēief
se vel de possibili pōicef tñ h nomē chymera
pro illo nō pōt suppoē ppt q ppō qlibz affir
matia in q subicit hoc nomē chymera figue
sūptū de vtute fmonis ē flā qā h3 aliqō expo
nētez falsā Vñ illa est flā devtute fmois chy
mera est non ens et qlibz pōsibis qā qlibz tñis
h3 tales exponētes chymera ē aliqd et illō est
nō ens qz pma est flā Et si dicat nūqd ista ē
vā chymera est chymera et videt qd sit vera qā
pōtur idē de se et boetius dicit q nlla est veri
or pōtio quā illa in qua idē pōtur de se ipō Dicē
dū est q devtute vocis illa est flā chymera ē
chymera si tmi⁹ suppoat figue eo q fīm iplica
tur Ad Boetiū dico q boetius itēdit q nll
la pōica in qua pōtur aliqd de aliquo est vior
illa in qua idēz pōtur de se qā tñ illa ē negtia
stat q nulla sit vera nec illa in qua pōtur idēz
de se nec illa in qua pōtur aliqd de aliqō si tñ il
la est vera in qua aliqd pōtur de aliqō tūc nlla
est vior illa chymera est chymera et ita nlla
ppō in qua pōtur aliqd de hoc noie chymera si
gue sūptō pōt esse vior illa i qua hoc nomē
chymera pōtur de se ipō cū hoc tñ stat q nec il
la nec alia sit vera

Capitulū xv.

In cūq aut ppōne que fmvocez
est cathego. pōit h rlatiuū qui p
illa dāde sunt ples exponētes qā
qlibz tñis equalz vni copulatiōe tñ aliē ē de tñ
ppōne qñ est vñis et qñ est pōicularē idēfinita
vel singlarē Qñ eni tal ppō est singlarē idēfimi
tati vñ pōicularē sp illa ppō equalz vni copulatiōe
pōsiti ex duab⁹ ppōib⁹ scz ex aīcedēte et h p
noie rlatiō illē vñ noie ppō et alto extremo nll
la aliavariatiōe fēta sic illa hō qui ē alb⁹ cur
rit equalz isti hō ē alb⁹ et ille currit vñ iste hō
currit et ille ē alb⁹ sicut illa sof q currit disputat
equivalet isti fortes currit et ille disputat sed
si talis pōpositio est vñis illa est distinguēda se
f.iiii.

cū dū amphibologiā eo q̄ pōt h̄re duplicē sen-
sum. Vnus sensus est per quē denotat q̄ de q̄
cūq̄ dicit illud totū q̄ p̄cedit v̄bū p̄ncipale q̄
de eodē dicit p̄tum ⁊ nō plus denotat et ille
sensus vocat a multū sensus p̄positionis v̄l p̄uē-
tibilis cum tali sensu. Alius sensus est p̄ quē
denotat q̄ illud q̄ sequit hoc in p̄plexū q̄ v̄l
qui p̄dicat v̄l de ante et q̄ sequit p̄dicatū v̄l
v̄sificat de eodē v̄bi gr̄a per istā oīs hō qui est
albus currit in vno sensu d̄notat q̄ de q̄cūq̄ p̄-
dicatur hoc totū homo qui est albus q̄ de eo
dē dicit hoc p̄dicatū currit ⁊ tūc ad v̄ritatē talē
p̄pōnis due p̄pōnes r̄grūf scz q̄ aliquis hō ē
alb⁹ ⁊ q̄ quilibz talis currit. In alio v̄o sensu
denotatur q̄ ille due sūt vere oīs hō est alb⁹
oīs hō currit. Verūtñ sciendū est q̄ sic dice-
tur inferius q̄ q̄nq̄ ē relatio nō p̄sonalis ⁊ t̄c
nō oportet q̄ in copulatiā correspōdēte idēz
habeat in v̄traq̄ eandē sup̄pōnē. Q̄nq̄ autem
est relatio p̄sonalis ⁊ tūc debz h̄re eandem
sup̄positionem. Capitulū xvi.

Circa p̄pōnes reduplicatiās Est p̄-
mo sciendū q̄ illa p̄p̄vocat r̄du-
plicatiā in qua ponit hec d̄cio in q̄-
tū vel equialēs et tenet r̄duplicatiē quia s̄m
aliquis pōt teneri specificatiue et sic nō facit
p̄pōnē r̄duplicatiuā ⁊ aliq̄n pōt teneri r̄du-
plicatiē ⁊ sic facit p̄pōnē r̄duplicatiuā. 2°
sciendū q̄ in p̄pōne r̄duplicatiā ip̄a r̄dupli-
catio sic hec d̄cio in q̄tū vel equialēs aliq̄n ē
affirmata q̄n scz negatio nō p̄cedit eam v̄t s̄m
in q̄tū hō nō currit ⁊ aliq̄n est negata q̄n scz ne-
gatio p̄cedit eaz sic hic s̄m nō currit in q̄tū hō
si aut r̄duplica^o nō sit negata v̄l hoc est in p̄-
pōe affirmatiua sic hic s̄m in q̄tū hō est ri-
sibilis vel in p̄pōne negatiua s̄m in q̄tū hō non
currit. Et p̄mo igit̄ vidēdū est quid requirit̄
ad v̄ritatē p̄pōis affirmatiue r̄duplicatiue 2°
quid ad v̄ritatē negatiue in qua t̄n r̄dupli^o nō
est negata 3° quid requirit̄ ad v̄ritatē p̄pō-
nis ī qua r̄dupli^o ē negata. Circa p̄mū sci-
endū est q̄ talis p̄pō potest distingui eo q̄
potest esse r̄duplicatio gratia concomitantiē
vel gratia cause. Si fiat r̄duplicatio gratia p̄-
comitantiē tunc ad v̄ritatē illius requirunt̄
quatuor p̄positiones tanquam exponentes
eam vna in qua predicatum p̄ncipale vere
predicatur de subiecto p̄ncipali alia in qua
illud super q̄ cadit r̄duplicatio predicat̄ de
subiecto p̄ncipali. Tercia in qua p̄dicatum
p̄ncipale predicat̄ de illo sup̄ q̄ cadit r̄du-

plicatio vniuersaliē q̄rta erit vna p̄ditiona-
lis in qua arguit̄ ab illo sup̄ quod cadit r̄du-
plicatio ad predicatū p̄ncipale eo^o quo ab ī-
feriori ad sup̄ius dicit̄ esse bona p̄nauel quo
modo dicit̄ q̄ ex vno conuertibiliuz seq̄t̄ reli-
quū verbi gratia ad v̄ritatē istius s̄m in q̄tūz
homo est coloratus requiritur v̄ritas istius
sortes est coloratus et istius sortes est homo
et istius oīs homo est coloratus et istius si hō
est coloratū est vel istius si aliqd est hō aliqd
est coloratū et quia talis conditionalis ē fal-
sa ideo talis r̄duplicatiā s̄m in quantum ho-
mo est coloratus est simpliciter falsa quia ha-
bet vnam exponentēz falsam. Si autē fiat r̄-
duplicatio gratia cause tunc ad v̄ritatē t̄is
r̄duplicatiue p̄ter quatuor predictas expo-
nētēs requirit̄ q̄ illud supra q̄ cadit r̄dupli-
catio exprimat̄ causaz rei importate per pre-
dicatū vel q̄ sit illud cui primo inest predica-
tū p̄ncipale vel q̄ illi prius inest p̄dicatū p̄nci-
pale quā pronōi d̄mōstranti illd̄ pro quo sub-
iectū p̄ncipale sup̄pōit sic per illā ysocheles ī
quātū triangul⁹ habz tres r̄c. denotat̄ q̄ yso-
cheles habet tres angulos r̄c. et q̄ si aliqd ē
t̄angulus habz tres r̄c. ⁊ similiter cum hoc q̄ il-
lud p̄dicatū habere tres r̄c. p̄s v̄sificat̄ de t̄a-
ngulo quā de ysochele eo^o quo logiq̄ v̄t̄ p̄ori
⁊ posteriori que sūt p̄ditiones p̄pōnū. Simili-
ter per istā ignis in q̄tū calid⁹ est calefactiuus
denotat̄ p̄dicta et ideo est vera s̄m hec ē vera
hō in q̄tū habens animā intellectiua est susce-
ptibilis discipline quia p̄ter quatuor p̄di-
ctas exponentēs aīa intellectiua est causa disci-
pline et hoc extendendo nomē cause ad sub-
iectū alicuius s̄z illa hō in quātūz risibilis est
susceptibilis discipline est falsa quā sit vera si
fiat r̄duplicatio gratia p̄comitantiē et hoc q̄
predicte quatuor exponentēs sunt vere. Ex p̄-
dictis colligi pōt regula talis q̄ a p̄pōe r̄du-
plicatiua ad suā p̄reiacentē est semper cōse-
quētia formalis quia semper sua p̄reiacēs est
vna exponentēs r̄duplicatiē ⁊ ideo sequit̄ forā
liter homo in q̄tūz aīa est risibilis ergo hō ē
sensibilis. Similiter sequit̄ ignis in quātūz cali-
dus est calefactiuus ergo ignis est calefactiu⁹.
Ex istis seq̄t̄ q̄ mltē p̄pōnes q̄ a mltē p̄cedūt tā
ī p̄hā q̄ in theologia sūt simplr̄ false de v̄tute
s̄mōis e^o mōi sūt tales creatura in q̄tū est ī dō
est realiter diuina essentia pater et filius in-
quantum sunt vnum spirant homo in quantum
creatura ē nō ens obiectū in q̄tū intelligibile ē

Secunda pars

habēs esse diminutū q̄a omnes tales habent exponentem flāz. Et eodē^o p̄portionabl̄r dicendū est de p̄similib⁹. Si aut̄ aliq̄ tales vel p̄similes iueniāf in scripturis vel ab auctorib⁹ siue fact̄ siue phis exponēde sūt q̄a auctores frequēt loquūf nō devtute fmoīs sic patz insipientib⁹ libros eorū. Per p̄dicta possūt solui aliqua sophismata. aliq̄ iqtū conueniūt differūt. aliq̄ inqtū drūt cōueniūt. Nā accipiēdo p̄uenire fm̄ q̄vificatur de oib⁹ existētibus ī rez natura. et differre p̄ omib⁹ q̄ quo cūq; mō differūt hoc est sūt ⁊ nō sūt idez. sic o nes tales sūt vere si fiat reduplicatio gratia p̄comitantiē. q̄a sicut maifeste p̄z q̄tuor exponēs sūt vere. si aut̄ fiat reduplicatio gra cause sic sūt false. nā p̄uenire nō p̄us cōuenit nec dicitur de p̄uenientib⁹ q̄ de differētib⁹ nec etiā importat talē cāz iō false sūt sic accipiēdo eas sed secus est de istis. aliqua inqtū sūt similia sūt dissimilia alia inqtū sūt dissimilia sūt similia. Nā illa p̄na nō valet ista sūt similia q̄ sūt dissimilia nec epuerso nec etiā seq̄f cōueniunt in hoc predicatō s̄se ergo sūt dissimilia quia ad hoc q̄ sūt filia requirif q̄ hēant q̄litates eiūsdē speciei specialissime. Alia regula q̄ arguēdo ab inferiori ad supi⁹ sine distributione a pte subiecti principalis est bōa p̄na. Vnde illa p̄na est bona s̄r inqtū hō est risibil̄ q̄ aīal iqtū hō est risibile. q̄a ipossibile est q̄ exponentes aīcedēt̄ sint vere sine exponētib⁹ p̄nt̄ et hoc siue fiat reduplicatio gratia p̄comitantiē siue gratia cause. et similit̄ a pte p̄dicati principal̄ ē bona p̄na. sed arguēdo ab i^o sup̄ qd̄ cadit reduplicatō ad suū supi⁹ est falsa p̄na sicut hic s̄r iqtū hō ē risibil̄ ergo s̄r inqtū animal est risibile. Nā si illa cōsequētia esset bona seq̄ref q̄ ista esset bona o nis hō est risibil̄ ergo omne animal est risibile p̄ istā regulā. Qn̄ reduplicatiā infert reduplicatiāz exponētēs aīcedētis inferūt exponēs p̄nt̄. verūtm̄ sciēd q̄ aliq̄vtr̄ aliq̄ talibus ppōib⁹ n̄ devtute fmoīs ⁊ tē possēt negari tales p̄ne. Secū^o vidēd ē p̄ncipalit̄ de r̄duplicatiā negatiā ī q̄ reduplicatio nō ē negatiā cui⁹ mōi sūt tales ppōēs hō inqtū rōalis n̄ ē asin⁹.

Et ē sciēdū q̄ tal̄ reduplicatiā ppō grā cōcomitantiē hz quatuor exponētēs duas negatiāz vnā affirmatiāz ⁊ aliā p̄ditionalē. affirmatiā exponēs est illa ī q̄ illd̄ sup̄ qd̄ cadit reduplicatiōve affirmat̄ de subiecto p̄ncipali.

Negatiāz ppōnūvna ē piacens illi⁹ ppōis reduplicatiē ī q̄ scz p̄tū p̄ncipale negat̄ de subiecto p̄ncipali. alia negatiā exponēs ē illa ī q̄ p̄dicatū p̄ncipale negat̄ ab i^o sup̄ qd̄ cadit reduplicatō vlr̄ sūpta. cōdicōal̄ ē illa in q̄ a positione illi⁹ sup̄ qd̄ cadit reduplicatio seq̄f negatiō p̄dicati p̄ncipalis sic ista hō iqtū risibilis n̄ ē asin⁹ hz istas exponētēs hō ē risibil̄ hō n̄ est asin⁹ nullū risibile ē asin⁹ si aliq̄d ē risibile ip̄sū nō est asin⁹. Et p̄pter hoc tales sūt false de virtute fmoīs logic⁹ inqtū logic⁹ differt a gramatico quia illa exponēs ē falsa omnis logic⁹ differt a ḡmatico. s̄lr̄ tales sūt flē itellect⁹ ī q̄tū intellect⁹ nō vult. s̄lr̄ aīa iquātū aīa n̄ vult aīa iqtū actiā n̄ patif̄ aīa iqtū passiā nō agit ignis iqtū calid⁹ n̄ ē sicc⁹. corp⁹ iqtū alteratur nō mouef̄ localit̄ ⁊ sic de m̄tē talib⁹ quia omnis talis hz vnā exponētē flāz. si aut̄ fiat r̄duplicatio gratia cause sic requirif q̄ p̄dicatū p̄ncipale p̄us vel p̄mo negat̄ ab illo super quod cadit reduplicatio q̄ a p̄noīe demōstrāte illud p̄ quo subiectū p̄ncipale suppoit et hoc sē per supponendo q̄ hz q̄tuor exponentes p̄dicatas ⁊ p̄pter hoc sic reduplicatō hec ē falsa hō inqtū risibilis nō est asin⁹. Similit̄ intelligendū est sic p̄us q̄ sp̄ a ppōe reduplicatiā ad suam p̄reiacentē ē p̄na formal̄ vt ista est cōseq̄tia formal̄ logic⁹ inqtū logic⁹ dēt a ḡmatico ergo logicus differt a gramatico ex qua seq̄f q̄ logicus non est gramaticus. Tertiō videndū est de reduplicatiua in qua reduplicatio negatur. Et est sciendū q̄ talis p̄positio est contradictoria talis propositionis reduplicatiue in qua reduplicatō est affirata et ideo ad veritatem talis sufficit veritas exponentis cuiuscumq; exposite reduplicatiue cui contradicit quia regula est. Quod quādo aliqua p̄positio cōtradicit alicui habenti plures exponentes tunc ad veritatem istius sufficit veritas cuiuscumq; exponentis opposite. Vnde ad veritatem istius sortes non est homo in quantum albus sufficit veritas istius⁹ sortes non est homo et istius sortes non est albus et istius aliquid album non est homo et istius non si sortes est album est. Notandū est etiam q̄ iste dictiones secūdū q̄ vt subratione et huiusmodi sūt equivalentes isti dictioni in quantum et ideo faciunt ppōnes reduplicatiāz et iō ē dicēdū de talib⁹ ppōib⁹ sic dēz; ē de ill̄ ī qb⁹ poss̄ hec dēo iqtū. Si aut̄ talis

dictio nō tenet reduplicatiue s; specificatiue tūc nō requiritur q̄ illud cui additur talis dictio inquantū subiciatur vniuersaliter p̄dicato p̄ncipali sed requiritur q̄ illud sup̄ qd̄ cadit ē duplicatio importet illud ratione cuius com petit p̄dicatū p̄ncipale p̄mo subiecto. Verbi gratia si in ista pp̄oc ignis iquātū calidus calefacit inq̄tū nō tenet reduplicatiue sed specificatiue nō oportet q̄ hec sit v̄a ōne calidū calefacit sed requirit q̄ hoc nomē calidū iportet calorē p̄ quē ignis calefacit p̄mo et cui p̄us ⁊ magis per se cōpetit calefacē q̄ igni vel saltē q̄ est principiu calefaciendi et ita ad veritate talis pp̄onis requirit q̄ p̄dicatū p̄ncipale p̄dicatur de subiecto principali et de illo cui addit talis dictio ⁊ q̄ illud additū predicet de subiecto principali sed nō requiritur q̄ p̄dicatū p̄ncipale v̄r̄ p̄dicat de illo cui addit tal dictio s; o; q̄ iportet illud ratione cuius p̄dicatū p̄ncipale cōpetit v̄e p̄ p̄dicationē subiecto p̄ncipali et sic verificant tales pp̄ocēs sortes iquātū albus disgregat v̄isū s̄or inq̄tū habet liberē arbitriū peccat ens inq̄tū ens ē subiectū methaphisice et huiusmodi. de exemplū tū nō ē curād. Oportet etiā scire q̄ h̄ vocabulū inq̄tū et similiter talia vocabula. vt. s; qd̄ sub ratione qua et huiusmodi. aliq̄n i pp̄onib; equivalent alicui aduerbio temporis. sicut vn̄ s̄elus isti; pp̄ois canis iquātū siḡt animal labile facit istā pp̄oē esse verā omnis canis ē animal quia s̄elus ē iste q̄ hec pp̄o oīs cais est animal nō ē vera nisi q̄n canis stat p̄ latrabili aīali Et similiter dicim; q̄ hec ē v̄a ista ymago ē homo s̄m q̄ hō accipitur i pp̄rie sic etiā variis modis pōt accipi hec d̄co inq̄tū.

Capitulum xvii.

Circa pp̄ocēs exclusiuas ē p̄mo sciendū quid facit p̄positionē exclusiuam. Secūdo quid requirit ad veritatē exclusiuę. 3° q̄ modo t̄i supponūt i pp̄oib; exclusiuis Quarto dāde sūt quedā regule. Circa p̄mū sciendū est q̄ ille dictiones t̄m solū faciūt pp̄ocēs exclusiuas. Sciendū t̄n q̄ hec dictio solū ali quando accipit sine cathegreumatice et tūc est dictio exclusiuā. aliq̄n tenet cathegreumatice et tūc n̄ ē dictio exclusiuā s; tūc iportat illud qd̄ importatur p̄ terminū sibi additū esse solitariū sic dicet q̄ iste est sol; hoc est solitari; quia in h̄ loco nō ē cū alio. Similiter si dicitur sic s̄or sol; currit si li solus teneatur cathegreumatice siḡt q̄ s̄or qui ē solitari; currit et

hoc poterit esse ver; quāsi m̄li alii currat. Si autē teneat sine cathegreumatice tūc d̄notatur q̄ nullus alius a sorte currit. Secūdo sciendū ē q̄ q̄n iste due dictiones t̄m et solū p̄nt addi eidem nihil refert addere vnā vel aliā dūmō li solū tēat sine cathegreumatice quia tales pp̄ocēs egpollēt sic iste egpollēt t̄m s̄or currit ⁊ sol; s̄or currit. Circa secūdū sciendū ē q̄ aliq̄n d̄co exceptia ponit a parte subiecti ⁊ aliq̄n a parte predicati siue a pte pp̄ois ita q̄ ē determinatio totius cōpositionis. Et iō p̄mo vidēdū ē de illo q̄n dictio exclusiuā ponit a parte subiecti. Et ē p̄mo sciendū q̄ sic aliq̄n dictio cathegreumatica significat vnū p̄maria institutione et aliud ex translatione ⁊ secundaria institutione. sic hō p̄mo significat illud qd̄ cōponitur ex corpe et aīa intellectiā ⁊ secundario significat statuā vel ymaginē talis cōpositi sic ē de dictione exclusiuā q̄ aliq̄n significat vel habet vnū officiu ex primaria institutione et aliud ex secundaria institutione. Et iō vidēdū ē p̄mo de ei; p̄maria institutione. sc̄do de secundaria.

Circa primū sciendū q̄ quicūq; dictio exclusiuā tenet secūdū p̄maria institutionē ⁊ possit a parte subiecti sp̄ denotat q̄ p̄dicatū vere p̄dicat de subiecto et q̄ remouet ab omi illo v̄ quo non p̄dicatur subiectū ⁊ hoc si pp̄o sit affirmatiā ⁊ iō qlibet exclusiuā h; duas exponēs vnā affirmatiuā ⁊ aliā negatiuā sicut ista t̄m homo ē animal h; istas exponēs homo ē animal ⁊ nihil aliud ab hoīe ē animal. Si autē sit negatiā denotat q̄ p̄dicatū v̄e remouet a subiecto ⁊ q̄ i est omni illi a q̄ vere remouet subiectū ⁊ iō habet duas exponēs sc̄p̄ vnā preiacētē negatiuā ⁊ aliā affirmatiuā sic ista t̄m hō n̄ ē asin; h; istas exponēs hō non ē asin; ⁊ oē aliud ab hoīe ē asin;. Per p̄dicta p; q̄ oēs t̄les s̄t s̄t ⁊ includēt p̄dictoria accipie; d̄coēs exclusiuas s; suā p̄maria institutionē t̄m hō ē aīal t̄m aer ē hic int; t̄m aīal ē tā tū p̄ ē t̄m ididū ē ⁊ h; mōi. quia ex ill; seq̄ p̄dicata verificari de p̄tib; vere a qb; tota remouentur et ita t̄les p̄dictioēs includūt. Sicut tales sūt s̄t sol; p̄r ē de;. sol; p̄r spirat sp̄z s̄c; sol; pat creat. sol; p̄r ē hō; ⁊ h; mōi Sicut t̄les s̄t s̄t tā tū oīs hō ē rōnal. t̄m oē aīal ē s̄sibile quia iste exponēs n̄ sc̄t s̄t si sint p̄les hoīes. oīs homo ē rōalis ⁊ nihil aliud ab oī hoīe ē rōale quia si nihil aliud ab oī hoīe ē rōale ⁊ iste hō n̄ ē oīs hō ḡ iste hō n̄ est rōalis q̄ sp̄gnat isti oīs homo est rōalis. Et eod̄ mō ē de ista t̄m ōne ani

Secūda pars

mal est sēibile Secūdovidēdū est de dictio-
ne exclusiua s3 suā secūdariā ipōez siue insti-
tutionē Et ē sciēdū q̄ triplex pōt esse. Vna ē
q̄ p̄cise excludit p̄dicatū ab oī distributo de q̄
nō dī subiectū. Alia q̄ p̄cise excludit ea q̄ n̄
importāt p̄ ea q̄ ipōtāt p̄ subiectū nec sūt p̄-
tes eorū. Tertia ē q̄ p̄cise excludit maiorem
pluralitatē q̄ sit exp̄ssa p̄ subiectū. Et fm hoc
danf tres regule Vna ē q̄ q̄n dictō exclusiua
addif terminō omuni distributo vel pōt eē ex-
clusio p̄pe dicta tūc excludit oē illud de q̄ nō
verificat illb̄ cui addif dictio exclusiua Alit̄
pōt esse exclusio i p̄pe dicta s3 q̄ denotat p̄di-
catū remoueri a q̄libet alio cōmuni cū signo
pticulari de quo nō verificat subiectū 7 pōt vo-
cari exclusio repugnāt̄ p̄is cū signo pticulari
Vñ ista tm̄ oīs hō currit ē distinguēda penes
secundū modū equocatiōis eo q̄ li tm̄ pōt te-
neri p̄pe et tūc h3 istas exponētes oīs hō cur-
rit 7 nihil aliud ab hoīe currit Vel pōt sumi
i p̄pe vt sit exclusio cuiuslibz cōmunis repug-
nāt̄ cū signo pticulari et tūc h3 istas exponē-
tes omnis hō currit 7 aliq̄s bos currit 7 sic de
singulis p̄ibus vt p̄ talē exclusiua cū dictione
exclusiua i p̄pe dicta denotat p̄dicatū v̄ifica-
ri de toto p̄i posito i illa ppōe cū signovli et n̄
v̄ificatur de q̄libz alio p̄i v̄r sūpto. Et ista di-
stictio n̄ habz locū nisi q̄n exclusiua addif t̄io
p̄i v̄r sūpto. Iuxta secūdā acceptioēz i pp̄am
dēois exclusiue accipit̄ vna regula q̄ ē ista q̄
q̄n dēo exceptia addif t̄io ipōtātī aliqd̄ h̄ns
plures p̄tes illa ppō ē distinguēda eo q̄ pōt ef-
se exclusio p̄pe dēa 7 tūc denotat p̄dicatū cō-
ueire subiecto 7 r̄moueri a quolibz a q̄ remo-
uet̄ subiectū Vel pōt eē exclusio i p̄pe dēa s3
q̄ excludit oē illud de q̄ nō v̄ificat̄ subiectuz
nec ipōtāt̄ p̄tes subiecti 7 pōt vocari exclusio
i p̄pe dicta q̄libet ipōtāt̄ extrisecū Et s3 hoc
hec ppō ē distinguēda tm̄ s̄r ē alb⁹ ex eo q̄ di-
ctio exclusiua pōt sumi p̄pe 7 tē icludit cōtra-
dēoēz qa tūc ille sit sue exponētes s̄r ē alb⁹ 7
nihil aliud a sorte ē albū q̄ due r̄pugnāt̄ qa se-
q̄ s̄r ē alb⁹ q̄ aliq̄ ps corpis sort̄ ē alba et se-
quif ex alia pte nihil aliud a sorte ē albū 7 q̄
libz ps sortis ē alia a sorte 7 ē ista certū ē con-
tradictū aliq̄ ps corpis sort̄ ē alba 7 nulla ps
corpis sort̄ ē alba. Si aut̄ sumat̄ dēo exclusi-
ua i p̄pe vt fiat exclusio p̄cise q̄libet ipōtātī
aliqb̄ extrisecū sorti sic hec ē possibil̄ tm̄ sor-
tes ē alb⁹ quia nō denotat̄ nisi q̄ s̄r sit albus
et nihil aliud a sorte extrisecū est albū 7 ille

due p̄nt̄ sit stare et ista distinctio nūq̄ h3 locū
nisi q̄n dictio exclusiua addif ter m̄io impor-
tātī aliquod totum habēs plures partes siue
sit totū p̄pe dictū siue i p̄pe dictū Et si dica-
tur q̄ tūc oēs tales includūt̄ p̄dēoēz s3 vtrāq̄
acceptioē tm̄ corp⁹ ē albū siue tm̄ hō ē albus
tm̄ ignis calefacit tm̄ aer ē hic it⁹ tm̄ q̄tū ē in
loco 7 h⁹ mōi. Naz p̄ p̄mū excludit̄ superficies
cū sit ad extrisecū sorti qa si ē pars eius et id
excludit̄ p̄ secūdū 7 p̄ terciū exm̄ excludit̄ ca-
lor 7 p̄ quartū oīa accōa 7 p̄ vltimū p̄ict⁹ Di-
cēdū q̄ oīa p̄dicta de p̄dictis exēpl̄ p̄t̄q̄ de ter-
cio s3 opinioē An. pcedūt̄ ex falsa ymagia-
tōe sc3 q̄ linea superficies p̄ict⁹ sūt qdā res di-
stictē realr a corpore 7 a subā qd̄ oñsū ē falsū
esse 7 p̄ mētē An. i h⁹ p̄dicamētoy. s3 p̄ terti-
o exemplo supposito q̄ ignis nō posset calefa-
cere nisi p̄ calorē. alit̄ dicendū qa dicendū est
q̄ sūpta dēone exclusiua siue p̄pe siue i p̄pe
hec includit contradictionē tm̄ ignis calefa-
cit 7 iō si debeat saluari debet accipi dēo ex-
clusiua aliter q̄ p̄pe et q̄ tribus predictis mo-
dis vt scilicet dictio exclusiua p̄cise icludat
illa que nec important̄ aliquod extrinsecum
nec aliquid iherens formalit̄ subiecto et sub
illa acceptioē potest concedi q̄ ista est pos-
sibilis tm̄ ignis calefacit quia tunc non exclu-
ditur calor cum formaliter inhereat igni.

Iuxta terciam acceptioēz impropria3
dictionis exclusiue potest accipi terciā regu-
la. Et est illa q̄ quando dictio exclusiua addi-
tur terminō numerali siue equipollenti siue cō-
notanti numerum vel unitatem illa propositio
o est distinguēda eo q̄ potest esse exclusio p̄-
prie vel improprie dicta primo modo exclu-
ditur omne illud de quo non verificatur sub-
iectum. secundo modo excluditur maior plu-
ralitas q̄ illa cui denotatur predicatum com-
petere et potest vocari exclusio maioris plu-
ralitatis. et secundum hoc ista propositio est
distinguenda tantum quatuor homines sunt
hic intus posito q̄ sint quatuor homines 7 nō
plures. Nam si fiat exclusio proprie accipien-
do dictionem exclusiuam denotatur q̄ quatuor
sunt hic intus et nulla alia a quatuor homi-
nibus sunt hic intus et per consequens q̄ nec
afinivel equivel lapides sunt hic intus nec du-
o hoīes sunt hic it⁹ qa duo hoīes sūt alii a q̄tu-
or hoīb⁹. Si aut̄ fiat exclusio maior̄ pl̄itat̄ tē
denotat̄ q̄ q̄tuor hoīes sunt hic intus et nō
plures homines sunt hic intus q̄ q̄tuor et sic ē

vera posito casu pori et soluis sic illud sophis-
ma tantivnum est. nam ppe accepta dictione
exclusiva illa estva tantivnu est navtraq; ex-
pones evera sczvnū ē et nihil abvno est. Et si
militer est de illa tmvnu aial ē hō. Sed si di-
ctio exclusiva accipias ppe f3 q est exclusio
maior plitaj tūc est fla et tūc sue exponētes
sūt iste vnū est ⁊ nō sūt plura qvnu et expo-
nētes illius tmvnu aial est homo sūt ille vnū
animal est homo et nō plura animalia qvnu
aial sūt hoies. Similit ē de ista tm alterū illo-
rū est demonstrādo duo entia nā supra dictio-
ne exclusiva pprievera est quia vtraq; expo-
nēs evera posito q nō sint plura q illa duo. s.
de? ⁊ angel?. Si aut dictio exclusiva sumatur
i ppe falsa ē quia tūc denotatur q alterum il-
lorū est et nōvtrūq;. Istis igitur moīs capitur
cōmunit dictio exclusiva et forte sūt alij moī
quibus pōt sumi i pprie sed quia nō sūt visita-
ti sicut isti iō ipos studiosis relinquo Dicto
de dictione exclusiva qn ponitur a pte subiec-
ti dicendū ē de ea qn ponitur a pte pdicati.

Et sciendū ē q pōt accipi pprie ⁊ i ppe Si p-
pe tūc denotaf q pdicatu dicit de subiecto ⁊
q oē illud de quo nōverificaf pdicatu remo-
uet a subiecto sicut p istā hō est tm aial deno-
tatur q hō sit aial et q nō sit aliud ab anāli
Qn vero accipit im pprie et trāsūptive et ad-
ditur verbo tūc excludit omne aliud verbuz
a subiecto qd importat actionē vel passionem
distinctā sicut p illā hō tm videt dnotaf q hō
videt ⁊ nō audit nec pcipit ⁊ sic de singulis a-
liis Vnde illa ppositio hō tm currit est distin-
guēda penes secūdū modū equivoationis eo-
q dictio exclusiva pōt sumi pprie tūc ille sūt
exponētes hō currit ⁊ homo nihil aliud est a
currēte cū quo stat q hō ēvidēs et sic de aliis
psimilibus. vel pōt capi im pprie dictū est.

Cōsiliis distinctio pōt poni de talibus hō ē
tm alb? lac est tantū dulce ignis ē tm calidus
⁊ sic de aliis qa si sumatur dictio exclusiva p-
pe tūc qlibet eay ēva quia tūc exponentes sūt
iste hō est alb? hō nō ē aliud ab albo lac ē dī-
ce et non est aliud a dulci et sic de aliis Si au-
tē dictio exclusiva sumaf i ppe tunc excludit
oia pdicabilia iportātia accntia distincta ab il-
lo accntē qd iportaf p pdicatu sic p istā ho-
mo est tantū albus denotaf q hō sit alb? et q
nullū predicabile iportās accntis distinctū ab
albedie p̄ de hoie ita q denotef q hō nō sit
calidus nec humidus nec sic? nec frigid? nec

lucidus et sic de aliis Circa terciū pncipa-
le scz qualit tm supponit i ppōib? exclusivis
ē sciendū q qn dco exclusiva ponit a pte sub-
iecti ⁊ subiectū sumit sū distributio ⁊ ē tī? cō-
munis tūc subiectū supponit cōfufe tantum
quia suppō cōfusa tm ē qn nō p̄tigit descēde-
re ad inferiora nec p disiunctiua nec p copula-
tiua ut nō sequit tantū hō currit q tm ille
homo currit et tm ille hō currit. nec seqt q tā-
tū ille hō currit vel tm ille hō currit. ⁊ ita tm
nus subiectus in tali ppōevbi ponit dictio ex-
clusiva sine negatione a pte subiecti suppoit
cfufe tm. sed pdicatu supponit cfufe ⁊ distri-
butie. nā p̄tigit descendere ad inferiora eius
p copulatiāz. bñ eni seqt tm hō ē currēs q tm
hō ē hoc currēs qcumq; currēte demonstrato
nā seqt tm hō currit ergo nihil aliud ab hoie
currit vel nullū currens ē aliud ab hoie ⁊ vlt
ergo hoc currens non est aliud ab hoie ⁊ ma-
nifestū ē si currēs est aliquid ergo est hō et p
p̄ns homo ē hoc currens ergo tantū hō ē hoc
currens quia qn pdicatu ē p̄nomē demonstra-
tiū vel equivalens ei semp ab idiffita ad ex-
clusivā respectu eiusdē pdicati est bona cōse-
quentia quaecumq; sit pdicatu. nā ista cōse-
quentia ē bona tm homo est risibilis ergo tm
aial est risibile. nā tenet per illā regulā ab in-
feriori ad supius sine distributione siue sup?
supponat confufe tm siue determinate ē bōa
p̄na sicut seqt ois hō est homo ergo omis ho-
mo est animal Secūdo sciendū ē q qn ex-
clusiva ē negatīa subiectū suppoit sicut i ex-
clusiva affirmatīa ⁊ pdicatu silt qa sequit tā-
tū subā nō ē accns ergo tm subā nō ē hoc ac-
cidēs Tertio sciendū est de suppōe termio-
rū in exclusiva qn dictio exclusiva ponitur a
parte pdicati Et est sciendū q subiectū suppo-
nit in illa sicut i sua piacēte et idē est de pto
Rō ē qa idē de eodē nō pōt v̄e affirmari ⁊ ne-
gari iō ex piacente sequit semp exclusiva qn
dictio ponit a parte pdicati qd est intelligē-
dū si sit ppō de recto. nā si sit ppō de obliq tē
nō evlvim ymo si ppō sit de obliq ⁊ dictō ex-
clusiva sit determinatio pdicati n̄ dīa? p̄pōis
tē p̄tū stat cfufe tm. nā ponaf q s̄orvideaf a
mlū homib? ⁊ a nullo a? aiali nisi ab hoie l ho-
mib? tē ista ēva s̄orvideaf a solo hoie quia ille
exponētes sūt v̄e s̄orvideaf ab hoie et s̄or vide-
tur a nullo alio q ab hoie ⁊ tm nō sequit s̄orvi-
detur a solo homine. igitur sortes videtur a
solo isto hoie vel a solo isto ymo etiā nec seq

Secunda pars

tur sōrvidet a solo homine g̃ videt ab isto homine Et ideo p̃dicatū n̄ stat nec p̃fufe nec distributīe nec deteriate sed cōfufe tm̄ Si autē dictio exclusiua sit defiatio cōpōis tūc stat p̃dicatū sicut in preiacente Vnde in ista hō videtur tm̄ ab homine si li tm̄ sit determinatio p̃pōis tūc h3 istas exponētes hōvidetur ab homine. et homo nō ē aliud q̃ visū ab homine.

Ex quo patet q̃ termini nō supponūt aliter in exclusiua q̃ i sua p̃iacente quia semp talis exclusiua ⁊ sua p̃iacens p̃uertūt. Si autē subiectū exclusiue i qua ponit dictio exclusiua a p̃te subiecti sumatur cū dictione distributīa tē subiectū supponit cōfufe et distributīe tā affirmatiue q̃ negatiue quia includit contradictionē ideo de isto nō plus ad p̃ns Est etiā notandū q̃ oīa predicta itelligenda sūt quādo dictio exclusiua p̃p̃e accipit. q̃n autē accipit i p̃p̃e nō sūt oīa predicta vera s3 q̃ sūt vera et q̃ nō patebit breuit̄ inspicienti i p̃pas sigtiones dictionis exclusiue de quib⁹ dictū ē prius.

Uterius vidēde sūt alique regule circa p̃p̃ōes exclusiuas. Vna ē q̃ ab exclusiua ad vniuersalē d̄ t̄is trāspōit̄ ē bōa p̃nar̄ ep̃uso qa semper exclusiua et vniuersalis de terminis trāspōit̄is p̃uertūt. Et ē itelligenda regula q̃n p̃iacēs exclusiue ⁊ v̄lis de t̄is trāspōit̄is sūt conuētibiles ita q̃vtraq; potest conuerti vere et p̃prie vel si preiacens sit conuertibil̄ nulla mutatione facta circa termīos p̃ter solā trāspōitionē tūc debz accipi aliqua confimilis cū q̃ cōuertit̄ exclusiua de qb⁹ p̃uersioib⁹ et de qb⁹ moīs dicet̄ i sequentib⁹. Per ista et per illa que dicet̄ infra de p̃uersioib⁹ p3 q̃ tales p̃ne nō valēt sola necessaria sūt necessario igitur omnia vera sunt necessario necessaria quāuis hec consequētia sit bōa sola necessaria sūt vera igit̄ oīa v̄a sūt necessaria. Si militer nō seq̄ tm̄ homo fuit albus g̃ oīe albus fuit homo et ita de cōsimilib⁹ de quib⁹ i suo loco posteri⁹ dicet̄. Alia regula ē hec q̃ qlibet exclusiua habet duas exponētes vnā affirmatiuā et aliā negatiuā et idō opposita exclusiue habet duas cās veritatis. quia veritas v̄ usq; oppositē exponētis ē cā veritatē negatiue exclusiue. Alia regula q̃ q̃n dictū propositiōis exclusiue ponit respectu alicuius moī faciētis p̃pōnē modālē illa p̃positiō ē distinguēda sicut ista ē distinguēda tm̄ hominē eē sortem ēverā eo q̃ li tantū pōt cōtinue p̃ferri cū hoc toto hominē eē sortē vel discōtinue. si dif

continue p̃feratur sicut tm̄ hominē esse sortē ē verum tunc ē falsa quia iste ē sensus tantum hec ē vera demōstrādo istā p̃pōez hō ē sōr Si vero li tantū p̃tinuetur cū hoc toto hominē eē sortem ⁊ sit pars dicti tūc iste est sēlus tantū hominē esse sortē ē veret̄ equalet̄ isti hec est vera tantū homo est fortes. Si autē partes dicti non continuentur tūc nō denotat q̃ hec sit vera tantū hō ē sōr sed q̃ de aliq̃ cōtento sub homine verificat̄ sōr cū dictione exclusiua. vnde simile ē de verbis et de nomib⁹ sūptis cū dictione exclusiua Tm̄ variatio ē q̃n p̃dicatum est singulare et q̃n nō. Vn̄ ista tm̄ albū currere ē possibile si li tm̄ cōtinuet̄ cū toto dicto et partes dicti discōtinuet̄ ē falsa qa aliud q̃ albū est possibile currere Si autē p̃tinuent̄ tē vera quia tūc denotat q̃ hec est possibilis tantū albū currit. per priorē autē p̃positionē denotatur q̃ nulla p̃pō sit possibilis in qua predictatur currere de aliquo pronome demōstrāte aliquid quod nō ē albū qd nō ēverū.

Capitulū xviii.

Circa propositiones exceptiuas ē p̃mo sciendū q̃ propositiones sūt exceptiue Secundo quid requirit̄ ad veritatem earū Tertio de suppositionib⁹ terminorum in p̃pōibus exceptiuis. Quarto sūt dāde quedā regule de propositionib⁹ exceptiuis. Circa p̃mū sciendū q̃ talia sincathegreumata p̃ter nisi et similia faciūt p̃pōes in quib⁹ ponuntur esse exceptiuas Et p̃mo itelligendū est q̃ nisi aliq̃n tenetur executiue et tūc facit p̃positionē ypotheticā sicut p3 de ista sōr nō pōt currere nisi habeat pedes Aliq̃n tenet̄ exceptiue ⁊ tunc non facit p̃pōez ypotheticā sed exceptiuam sicut patet hic nullus hō currit nisi fortes ⁊ tūc hec dictio nisi habet idem officiū cū hac dictione preter quādo hec dictio tenetur exceptiue Et est sciendū q̃ hec dictio p̃t aliq̃n tenet̄ exceptiue et aliq̃n diminutiue sicut hic decē p̃t qnq; sūt qnq;. Circa secūdū principale est sciendū q̃ ad veritatē exceptiue requiritur q̃ predicatum remouet̄ a p̃te extra capta ⁊ q̃ sūt cuilibet alii p̃teto sub subiecto si sit affirmatiua. si sit negatiua requiritur oppositū et ideo quelibet talis exceptiua habet duas exponentes scilicet affirmatiuam et negatiuam. sicut ista omīs homo preter sortem currit habet istas fortes non currit ⁊ omīs homo ali⁹ a forte currit. Et ista nullus homo preter

fortem currit habet istas sōr currit et null⁹ a
lius a sorte currit ita q̄ impossibile est aliquā
exceptiua esse verā nisi vtraq̄ exponens sua
sit vera Et ideo ad falsitatem vtriusq̄ siue cu
iuscūq̄ exponentis sequitur falsitas exceptiē
quis nō eēt Circa terciū principale est scien
dū q̄ p̄dicatum in exceptiua affirmatiua ha
bet p̄fusā sup̄pōez tm̄ quia nō cōtingit descen
dere ad inferiora nec p̄ disiunctiuam nec per
copulatiua sed subiectū h̄z sup̄pōez cōfusā et
distributiāz. tamē distiguendū est de sup̄pōe
confusa et distributiua quia quedā ē absolu
ta q̄ sc̄z termin⁹ distribuit p̄ quolibz suo cōtē
to ita q̄ nō plus p̄vno q̄ p̄ altero et talem sup
positionem confusā et distributiāz nō h̄z tm̄
nus siue subiectū in p̄positione exceptiua

Alia est limitata et articulata q̄ sc̄z tm̄⁹
p̄ aliquo p̄tento distribuitur ⁊ hoc nō accidit
nisi q̄ illa p̄positio cathēgorica equiualeat vni
copulatiē p̄posite ex vna affirmatiua ⁊ alia ne
gatiua sicut accidit i p̄pōe exceptiua sicut dictū
est Si aut̄ illa exceptiua fuerit negatiua tūc taz
subiectū q̄ p̄dicatur supponit cōfusa ⁊ distri
butiue sed limitate Ex p̄dictis p̄z q̄ tales r̄
gule a superiori distributo ad suū inferius est
bona p̄na et ab vli ad singulare ē bona p̄seq̄n
tia nō sūt generaliter vere sed oportet adde
re q̄ illud inferius nō sit eēt captū vel q̄ vni
uersalis nō sit equiualeat vni copulatiē com
posite ex vna affirmatiua ⁊ alia negatiua Circa
quartū ē sciendū q̄ multe dant̄ regule de ex
ceptis Quar̄ vna est q̄ si p̄iacens excepti
ue sit vā exceptiua est falsa et hoc patet p̄ p̄dic
ta Alia est q̄ nūq̄ exceptiua est p̄pria nisi ei
us p̄iacens sit vniuersalis vnde hec est i p̄pria
hō p̄t sortē currit vñ talis nec ē vā nec falsa.
Ex ista sequit̄ alia regula sc̄z q̄ nō sēp ab vli
ad idiffinitā vel p̄ticulārē est bona p̄na Vnde
no sequitur oīs hō p̄t sortēz currit ḡ aliquis
homo preter sortem currit nec ergo homo p̄
ter sortem currit Alia regula ē q̄ nō cu
ilibet p̄pōi vli cōtradicit p̄pō idiffinita nec p̄
ticulāris ei correspōdēs sicut nec iste cōtradi
cūt oīs hō p̄t sortem currit et hō p̄t sortē non
currit nec iste null⁹ hō preter sortē currit ergo
aligs hō preter sortē currit et cōsistit est dicen
dū de idiffinitis. Ex ista regula sequit̄ alia. s.
q̄ non sēp loco istius nō oīs licitū ē ponere
aliquis nō. nō enī ille equiualeat nō oīs homo
preter sortem currit et aliquis hō preter sortē
nō currit quia vna est improp̄a neq̄ vera neq̄

falsa alia ē p̄p̄a et vera vel falsa Alia re
gula seq̄s est q̄ sūt aliquę p̄pōes vles p̄rie que
tamē non habēt aliquas p̄pōes cathēgoricas
subp̄rias q̄ sūt idiffite vel p̄ticulares habētes
subiecta p̄ se sūpta vel dēterminata signis p̄ti
cularib⁹ hoc p̄z p̄ p̄dicta Alia regula est q̄
sēp illud qd̄ excipitur in exceptiua debet eē
aliqud̄ cōtentū sub subiecto et iō quelibz talis
est im p̄pria oīs hō p̄ter aīal currit omne ani
mal preter substantiā est animatū Alia re
gula ē q̄ illud sup̄ qd̄ cadit exceptio ē cōmu
ne ad veritatē talis exceptiē nō requirit q̄ p̄
dicatū insit vli illi sup̄ quod cadit exceptio si
sit exceptiua negatiua vli q̄ remoueat vli si sit af
firmatiua exceptiua Sciēdum est etiā q̄ pre
ter nūq̄ tenet dimiūtie nisi q̄ addit̄ tm̄io nu
merali vel term̄io iportati aliquod totum et
tūc nō denotatur p̄dicatum remoueri ab illo
cui addit̄ sed magis a subiecto sicut p̄ istā de
cē preter quinq̄ sunt quinq̄. Similiter p̄ talez
nō denotat̄ p̄dicatū inesse illi cui addit̄ sicut
per istā decē p̄t quatuor sūt sex nō denotatur
q̄ quatuor sint sex s̄z q̄ f̄s̄idua a quatuor sint
sex et ita est de aliis. Et ista de exceptis ad p̄
sens sufficiant. Capitulum xix

Omnis p̄pō in q̄ ponit̄ aliqud̄ istoz ver
borū incipit definit habz diuersas ex
ponētes quia q̄libz equiualeat vni co
pulatīe. tamē ab aliquib⁹ diuersimode affig
nant̄ exponentes respectu diuersoz. Vñ dici
tur q̄ aliter exponitur respectu successiuorū
et permanentiū sed quis sic posset esse advo
luntatē vntentiū non tamē videt̄ multū ratio
nabile iō dico q̄ respectu cuiuslibz possūt ha
bere eadē exponētes. Sed alie sūt in q̄bus
ponitur hoc verbū incipit et alie in quib⁹ poi
tur hoc verbū definit. Vnde p̄pō in qua ponit̄
tur hoc verbū incipit h̄z duas exponētes quarū
vna est de presenti affirmatiua et alia de pre
terito negatiua sic exponētes istius sortes inci
pit esse albus sūt iste sortes est alb⁹ et sōr aīe
immediate nō erat albus. non enim exponens
sua negatiua ē talis sortes nō fuit albus quia
talis p̄pō i q̄ ponit̄ incipit potest eē vā et ista
de p̄terito falsa sicut si sōr nūc sit p̄mo alb⁹ et
postea niger et 3⁹ fiat albus tunc i aliquo istā
ti hec est vera sortes incipit eē alb⁹ et tñ ē fal
sa sortes non fuit albus quia ponitur q̄ prius
fuit albus sicut etiā dicim⁹ q̄ hec arbor inci
pit mō florere et tamē floruit anno preterito
Verumtū sciendū est q̄ hoc verbū incipit

Secunda pars

potest dupl'r accipi scz stricte et ppe et tuc exponit' sicut dictu' e. Aliter pot accipi large et i ppe et tuc sic expoif. est et non diu an fuit sicut dicim' q' hec arbor incipit florere qn' nuc floret et no mltu' an isto anno floruit et tn' heri floruit sicut etiā vulgariter dicimus ista incipit missa quis dixerit introitu'. Et ista est distinctio cōsiliis illi quā philosoph' poit qto phicoꝝ de nunc scz q' pot accipi duplici' scilicet e3 p' idiusibili et p' tpe puo p'pinq' presenti intelligēdū est etiā q' quis tal' ppō scdm virtutē smonis hēat tales exponentes tn' aliquādo secūcū vltū loquētū nō habz tales exponentes s3 poif' p' alia q' tlib' exponentib' caret et tē est tal' ppō disti' guēda scdm āphibologā pro p' h' pot' videri quid est dicēdū de talib' p'positionibus deus incipit beatificare oēs hominē quē beatificauit deus incipit punire omnes hoies q's puit de' incipit btificare istos de mōstrat' q' dā q' vnū an btificauit et aliū n' an btificauit. nā si tales s3 virtutē sermois h' est sm regulas genēales p' quas tales et philes iudicari debēt exponāf' cōcedi pnt Sicut ista deus incipit beatificare istos. cōcedi pot' quia vtraq' istarū ēvā de' btificat istos et de' nō imediate an btificauit istos tn' alium sēsū habere pot' vt iste sint exponentes de' beatificat istos et nullū p' btificauit et iste sensus ē falsus Similit' vn' sēsus istius deus incipit beatificare oēs hoies q's nunc beatificat est iste deus beatificat oēs hoies vel omnē hoiez quez nuc beatificat et de' nō p' imediate oēs hominē quē nuc beatificat beatificauit. et iste sensus ē verus Alius sensus ē iste deus beatificat omnē homiez quez nunc btificat et nullū quē nuc btificat imediate ante btificauit et iste sēsus ē falsus Similiter ē de istis deus incipit punire oēs hoiez quez nunc punit Similiter d3 dici de talib' petr' incipit eē talis qlis ē paul' ponat' q' vtrq' sit p' mo ifidel' et postea vtrq' fiat fidel' tuc ista ppō petrus incipit esse talis qualis ē paul' simpl'r pot' p'cedi quia nō p' mo ē talis qlis ē paul' et aliqū nō fuit tal' q' ē paulus tn' hec ē f'la de v'tute smonis petrus incipit eē similis paulo quia prius erat similis ei. im ppe tn' accipi potest sub hoc sensu petrus ē filius paulo et pus nō erat similis paulo sm aliquā qualitatē s3 q' nuc ē siml'. Sic igit' p3 q' illa ppō i q' poif' hoc v'bu' incipit duas habet exponentes et p' pns equalit' vni copulatiue

Et similiter illa ppō i qua ponit' hoc verbū de finit duas h3 exponentes vna ē ppō de pnti affirmatiua et alia de futuro negatiua nō qliscū q' sed cū hoc addito imediate p' nō erat sicut ista sortes definit esse albus habet istas exponentes sōr est alb' et imediate p' n' erit alb' et sicut dictū est de istis p'positionibus i quibus ponitur hoc v'bu' incipit q' possūt distigui sm amphibologiā eo q' pot accipi ppe v' i p'prie ita pnt p'pces in quibus ponit' hoc verbū definit distigui secūdū amphibologiam Circa sup'pōez terminoꝝ i talib' p'pōib' est sciēdū q' subiectū taliū p'positionū supponit eo de' sicut i suis p'iacentib' sed difficultas est d' sup'pōe p'dicati Et ē sciēdū q' p'dicatu' i tali p'positione vniuersali affirmatiua sup'pōit cōfuse tm' quia nō p'tingit descendē nec copulatiue nec disiunctiue nō enī sequitur omis homo definit esse alb' igit' oīs hō definit esse h' albū vel illud albū nec p' pns p'tingit descendere copulatiue Similit' etiā i v'li negatiua stat cōfuse et distributiue s3 i p'pōe nō vniuersali stat de' tate Verumtn' duo sūt hic dicēda Primū q' sup'pōe determinata et cōfusa et distributiua duplex est Vna est qn' contingit descendere ad illa pro quibus terminus sup'pōit vel supponere potest per pronomina demonstratiua. sicut in ista homo currit li homo supponit pro hoc homine et pro illo homine et sic d' singulis et sequitur bn' homo currit igit' h' currit demonstrato illo homine et ille currit demonstrato alio et sic de aliis. Aliquādo autē contingit descendere non per pronomina demonstratiua sola sed per pronomina demonstratiua simul sumpta cum illo termino communi sub quo debet esse descensus. Primo non supponit predicatū i propositione vbi ponitur incipit vel definit determinate. Non enī sequitur sortes incipit esse albus igitur sortes incipit esse hoc vel hoc quocumq' demonstrato. Nam si sortes mutetur de albedine in nigredinem hec est vera sortes incipit eē niger et tamen quocumq' demonstrato hec est falsa sortes incipit esse hoc quia altera istarum est falsa sortes est hoc sortes non fuit hoc

Secundo modo predicatum supponit determinate. Nam bene sequitur sortes incipit esse albus ergo incipit esse hoc album vel illud album et sic de singulis. Vn' hec ēvā sōr incipit eē h' albū d'mōstrā' fortē q' sōr est

mō hoc albū ⁊ nūq̄ p̄us fuit s̄ albū. Nec valet p̄na s̄or incipit eē hoc albū ḡ s̄or incipit esse hoc demonstrādo idē sed ē fallā figure dco nis mutā^o q̄le qd in hoc aliqd. Nā arguendo frequē ab aliquo termino p̄notatio siue sit p̄dicatū totale siue s̄ūptū cū p̄noie demonstratio ad p̄nomē demonstratiuū p se s̄ūptū ē fallā figure dictionis Et si dicatur q̄ hoc albū ⁊ hoc demonstrādo idē p̄uertūf̄ igit̄ ab vno ad r̄liquū ē bōa p̄na Dicēdū ē q̄ regula ab vno p̄uertibili ad reliquū est bona p̄na habet multas instācias Primo qm̄ tm̄i nō supponūt p̄sonalit̄ ⁊ qm̄ etiā additur aliquod sinecategoruma vbo sic n̄ seq̄t̄ hō ē p se secūdo^o risibilis ergo h̄ est p se scdo^o hō maxie enī nō valet ī mult̄ p̄p̄ibus de p̄terito ⁊ futuro qm̄ illa p̄uertibilia sūt p̄uertibilia vt nūc et nō simplicit̄ q̄lit̄ ē de istis duob⁹ hoc et hoc albū nā qm̄ hoc n̄ ē albū tm̄i nō p̄uertūf̄ Secūdo sciendū ē q̄ aliq̄n̄ ē sup̄pō determinata ita q̄ p̄tingit descendere ad inferiora ⁊ e p̄uerso p̄tingit ascendere aliq̄n̄ aut̄ nō vñ bñ sequit̄ iste hō currit vel iste hō currit ḡ homo currit sed nō sic sēp̄ est de tm̄ino det̄iate. supponēte a parte p̄dicati in p̄p̄oe in q̄ ponit̄ incipit ⁊ desinit vñ bñ seq̄tur s̄or incipit eē hoc coloratū ḡ incipit eē albū vel nigrū et sic de aliis sed nō ecōuerso non ei sequit̄ s̄or incipit eē albus ḡ incipit esse coloratus quia negatia exponēs ācedentis nō infert negatia3 exponentē p̄ntis nō ei seq̄t̄ s̄or nō fuit albus igit̄ s̄or nō fuit coloratus Et ē regula generalis q̄ qm̄ āns ⁊ cōse quēs h̄nt exponētes si vna exponēs p̄ntis nō sequitur ad aliam exponētē ācedēt̄ p̄na n̄ v3 in̄ āns et p̄ns Ex p̄dictis colligi potest q̄ ab inferiori ad superius cū hoc verbo incipit vel desinit nō valet p̄na sicut nō sequit̄ s̄or incipit eē alb⁹ ergo s̄or incipit eē coloratus. Similit̄ nō seq̄t̄ filius dei incipit eē hō ergo filius dei incipit esse aliquid sed est fallā acc̄nt̄ sic enī est fallā acc̄ntis qm̄ ī p̄ma figura maior ē affirmatia et mior negatia ista sēp̄ ē fallā acc̄nt̄ qm̄ ī p̄ma figura maior ē affirmatia et minor habet aliq̄ exponētē negatia3 sic hic omnis homo est animal tm̄ risibile ē homo ergo tantū risibile est animal sic est in p̄positio nā ista filius dei incipit eē hō habet illam negatia3 exponētē filius dei nō fuit imedia te ante homo et iō in tali discursu ē fallatia accidētis Similiter p̄t̄ patere q̄ illa p̄na nō valet filius dei incipit eē hō ergo aliquis hō

incipit esse filius dei Verūt̄n̄ sciendū ē q̄ qm̄ sancti cōcedūt tales p̄p̄oes n̄ accipiūt eas p̄p̄e et dēv̄tute f̄mōis sed f3 suū intellectuz quē ip̄i habebāt Verūt̄n̄ sciendū est q̄ aliq̄n̄ aliqua inferiora icōpossibilia nō p̄nt verificari successiue de aliq̄ cūv̄ificatione superioris de eodē sēp̄ tūc arguendo a tali inferiori ad suū sup̄i⁹ est bona p̄na sic bñ sequit̄ s̄or incipit eē homo ergo incipit esse aīal ⁊ hoc qui a ip̄ossibile ē q̄ aliquid dū sit aīal nō sit homo et postea sit hō Similit̄ f̄m̄ intētioē3 An bñ seq̄t̄ s̄or incipit esse rōnalis ḡ incipit eē se sibilis Eodē^o bene sequit̄ sortes incipit eē homo igit̄ incipit eē animal ⁊ tamē nō sequitur asinus incipit esse niger ergo asinus incipit eē coloratus.

Capitulum xx.

Sicut enī p̄p̄o ī qua ponit̄ aliquod istorū duorū v̄borū habet duas exponētes sic etiā p̄positio in qua ponitur h̄ verbū vel ei equiuales quale est hoc v̄bū factus est vel factū est vel huiusmōi habet duas exponētes quarū vna est de p̄nti ⁊ alia de p̄terito vel de futuro sic sortes fit albus habet istas exponētes sortes ē albus ⁊ nō fuit sēp̄ albus Similit̄ ista s̄or fiet alb⁹ habz istas sortes p̄ aliq̄ tempore nō erit albus ⁊ sortes post erit albus Et similit̄ de istis s̄or fact⁹ ē hō sortes factus est colorat⁹ et sic de p̄similib⁹. Vnde sic qm̄ ī p̄positione ponit̄ h̄ verbū incipit vel desinit p̄p̄o nō p̄uertitur nulla mutatione facta p̄ter solā transpositionem illius quod pre cedit et illius qd sequitur verbum sic est de istis et iō de virtute sermonis ista cōsequētia est neganda filius dei factus est hō igitur hō factus est filius dei quis tales p̄positiones aliquando sancti concedūt sub vno intellectu Similiter n̄ sequit̄ filius dei fit hō ergo hō fit filius dei et hoc quia altera exponēs non cōuētitur illo^o Nō enī sequitur filius dei nō semper fuit homo ḡ non semper homo fuit filius dei vñ secūdū veritatē siue proprietatē3 sermonis concedi debet q̄ homo semper fuit filius dei. Vnde christus dixit anteq̄ abrahā3 fieret ego sum Similiter etiā ab inferiori ad superius a parte predicati non tenet cōsequētia in talibus propositionibus vt nō sequitur sortes fit albus ergo sortes fit colorat⁹ similit̄ secūdū p̄p̄rietatē sermonis nō sequitur filius dei fit homo ergo filius dei fit ex n̄s nec etiam seq̄t̄ igit̄ fit aliquid secūdū p̄p̄rieta

Secunda pars

tē fmonis Et si dicat filius dei fit hō vel fili⁹ dei fact⁹ est hō aut igit⁹ fit aliquid aut nihil ⁊ nō fit aliqd ḡ fit nihil Dicēdū est q nō seqf filius dei fit hō ḡ filius dei fit aliqd vel nihil sic nō sequit⁹ sof incipit esse alb⁹ ḡ sof incipit esse ens vel incipit esse nihil et ideovtraq ps taliū disiunctiuarū est negāda Verūm sciē dū q mlte tales ppōnes iueniunt a sanct⁹ sic tales hō fact⁹ est deus hō icipit esse deus que nō sūt vere fm ppētatēz fmois s3 fm intellectu sanctorū Silr sic talis discursus non valet omē albū est coloratū sof incipit esse alb⁹ ergo sof incipit esse colorat⁹ Silr talis discurs⁹ nō valz oīs hō est aliqd. filius dei factus est hō ḡ filius dei fact⁹ est aliqd et hoc ppt⁹ p similitē causā Ista de ppōib⁹ cathego. equalentib⁹ ppōib⁹ ypothe. ad pns sufficiat q̄uis restant multa dicēda de qbus in diuersis locis dicef

Capitulū xxi.

Postq̄ dictū est qd requirit⁹ ad vta tē ppōnū cathe. nūc restat dicere de puerionibus Et pmo de puerionibus ppōnū deiesse z⁹ de puerione ppōnū modalīū Circa p̄mū dicēdū est pmo de pueriōe ppōnū deiesse de p̄nti z⁹ deiesse de p̄terito et de futuro Est autē pmo sciendū q puerio est qn̄ fit de p̄to subiectū ⁊ epuerso a liq̄n aut fit talis transpositio nulla mutatiōe facta ex parte vocis aliq̄n fit aliqua mutatio ne facta a parte vocis preter trāspōitiōē tē minorū Z⁹ sciendū est q ppō deiesse de p̄senti aliq̄n est in recto aliq̄n i obliq̄ Tercio sciendū est q puerio est triplex sc3 simplex p accidēs ⁊ per transpositionē seu p̄trapōitiōēz terminorū. Conuēsiō simplex est qn̄ permanz eadē q̄litas et q̄litas vtriusq̄ ppōis pōt tamē magis large sumi pueriō simplex vt dicat⁹ cōueriō simplex qn̄ est mutua puerio ita q sic ex rōne pplexorū ex pueriōe seqf pueriō ita epuerso frequēter accidit q̄uis fit d̄sa q̄litas a tecedentē ⁊ p̄ntis sic qn̄ singularis pueriō in p̄ticularē et epuerso Cōueriō per accidēs dicit⁹ illa qn̄ nō manet eadē q̄litas āncedentē ⁊ cōseqntē Pōt tamē aliter vocari puerio per accidēs sc3 qn̄ nō est puerio mutua sic bene seqf oīs hō est alb⁹ igit⁹ albū est hō s3 epuerso non sequit⁹ Cōueriō per p̄trapōitiōē est qn̄ termini finiti mutāt⁹ in terminos ifinitos Quarto sciendū q v̄lis negatiua de recto pueriōtur simpliciter large accipiēdo pueriōē simplicē et h̄ n̄lka mutatiōe facta ex parte vocis p̄ter trāf

positionē tmiorū nisi forte vox mutet fm ḡnis grāmaticale s3 stricte accipiēdo pueriōē simplicē nō sp̄ sic pueriō sic nō seqf null⁹ aīn⁹ est sof ḡ n⁹ sof ē aīn⁹ s3 seqf ḡ sof nō est aīn⁹ Silr singulari affirmatiua pueriōis i p̄ticularē ⁊ idēfinitā ⁊ singularē sic seqf sof est hō igit⁹ hō ē sof et aliquis hō est sof ⁊ epuerso Silr singulari negatiua pueriōis invle3 negatiua vel singularē negatiua sic seqf sof nō est alb⁹ ḡ n̄lka albū est sof ⁊ epuerso silr sof nō est plato igit⁹ pla. nō est sof et epuerso ⁊ ita singulari fm q̄ p̄tuz est terminus cōis vel singulari i d̄sas ppōnes pueriōis pueriōē simplicē Silr tā idēfinita q̄ siglaris siue p̄ticulari affirmatiua pueriōis tā in ppōnē p̄ticularē quā i singularē v̄l idēfinitā fm q̄ h3 p̄ p̄to t̄minū cōez vel singularē sic seqf hō ē albus ḡ aliqd albū est hō ⁊ albū est hō ḡ hō ē alb⁹ Silr seqf hō est sof igit⁹ sof ē hō similit⁹ seqf aliq̄s hō est sof ḡ sof est aliq̄s hō et epuerso similit⁹ v̄lis affirmatiua pueriōis per accidēs qa nō est ibi puerio mutua ⁊ h̄ qn̄ tm̄ p̄t⁹ ē tm̄ cōis ⁊ tūc pueriōis per accidēs tā i p̄ticularē quā i idēfinitā sic seqf oīs hō est aīal ḡ aliqd albū est hō et albū ē hō ⁊ nō epuerso qn̄ autē h3 p̄tuz t̄minū siglarē tūc etiā pueriōis per accidēs in ppōnē singularē b̄n̄ enī seqf oīs hō est sof ḡ sof est hō et nō epuerso P̄ticulari negatiua nō pueriōis nec p̄ accidēs nec simplicit⁹ nō enī seqf aliqd aīmal nō est hō ḡ aliq̄s hō non est aīmal nec seqf ḡ n⁹ hō est aīal Eodē idēfinita nō pueriōis qa sp̄ idēfinita ⁊ p̄ticulari cōuertit⁹ et hoc saltē est verū q̄n v̄triusq̄ subiectū sup̄pōit p̄sōalit⁹ aliq̄s de p̄dictis pueriōib⁹ probat p̄hs in p̄mo libro porphi. qa t̄n plane sūt iō nūc duxi p̄transeūdū Et si dicat⁹ p̄tra aliq̄ p̄dictorū qa fm porphi. et p̄hm sp̄es nō p̄dicat⁹ de genere nec iferius de superiori ⁊ siglarē siue indiuiduū nō p̄dicatur nisi devno solo idōtles pueriones nō valēt oīs hō est aīal ḡ aliqd aīal est hō et huiusmōi Dicendū q porphi. et p̄hs itendūt q iferi⁹ nō p̄dicatur de superiori p̄ mūiori ad plura sup̄posita q̄ sit iferi⁹ illo superiori v̄l sumpto et hoc predicationē v̄a. Vnde nō itēdūt nisi q̄ nulla talis sit v̄a omē aīal ē hō oīs hō ē sof ⁊ sic d̄ aliis qn̄ t̄n id̄finitē v̄l p̄ticularē sint vere nō negāt predicta sūt dicta de ppōib⁹ i recto s3 de ppōib⁹ in obliq̄ nō est eodē dicendū s3 in illis opt3 frequēnt mutatiōē facere ex pte vocis preter trāsmutatiōē t̄miorū ⁊ cum hoc addit⁹ frequēt p̄ticipiū v̄bi sic sic arguēdo n⁹ hō est in domo ḡ n⁹ exūs in

domo est hō Similiter sic arguēdo nō hō videt
 a sinū g nō vidēs a sinū ē hō ⁊ hoc est verū qñ
 obliquitas cadit ⁊ parte p̄dicati qā si cadat a
 pte subcti nō optz vñ ista hoīez videt a sin⁹ d3
 sic conuerti igit̄ a sinus vid3 hoīnē similit̄ fili
 um gñat p̄ igit̄ p̄ gñat filiū Circa p̄dcta ē
 sciendū q qñ in tali ppōne p̄ct̄ aduerbialis de
 termiatio vel aliq̄ d̄miatio equiuales aduer
 biali d̄miatio illa d̄miatio in cōuersa nō
 deb3 eē d̄miatio vbi s3 potius p̄cipiū e⁹ d̄
 vbi et sic in tali cāu siue ppō conuertibilis sit
 in recto siue in obliq̄ optet resoluerē vbi ī su
 um p̄cipiū ⁊ in hoc vbi est ⁊ ita optz aliā va
 riationē vocis facere p̄ter trāsp̄ositionē t̄mō
 ⁊ iō hāc alteratū currit velocit̄ nō optet sic
 cōuerti ḡ currēs est velocit̄ alteratū Nā pona
 tur q̄ currēs tarde alterē et velociter currat
 tūc est aīcedēs verū ⁊ cōseq̄ns s̄m sed debet
 sic conuerti ḡ velociter currēs est alteratū v
 bi i velocit̄ sit d̄miatio illi⁹ p̄cipiū currēs
 ⁊ non isti⁹ vbi est Similit̄ ista creans sp̄ est d̄
 nō debet sic cōuerti ḡ deus ē semp̄ creās sed
 sic ḡ aliqd̄ q̄ sp̄ est deus est creās.

Capitulū xxii.

Circa cōuersionē d̄ p̄terito ⁊ d̄ futu
 ro Est p̄mo sciendū q̄ qlibet ppō d̄
 p̄terito et futuro in qua subiectū tē
 min⁹ cōis est distinguēda penes scdm̄ modū e
 quocatiōis eo q̄ subiectū pōt supponere p̄ eo
 qd̄ est vel pro eo qd̄ fuit si sit ppō de p̄terito h̄
 est q̄ subiectū pōt sup̄pōere pro eo de quo ve
 rificat̄ sb̄ctū per verbū de p̄nti vel p̄ eo de quo
 verificat̄ subiectū p̄ verbū de p̄terito sic ista
 albū fuit s̄r̄ distinguēda est eo q̄ albū pōt sup
 ponere p̄ eo qd̄ est albū vel pro eo qd̄ fuit al
 bū si aut̄ sit ppō de futuro tūc est distinguēda
 eo q̄ subiectū pōt supponere pro eo qd̄ est vel
 pro eo qd̄ erit hoc est pro eo de quo verificat̄
 subiectū per verbū de p̄nti vel pro eo de quo ver
 ificat̄ per verbū de futuro Et ista r̄ta est itelli
 gēda qñ subiectū sup̄pōit personalit̄ h̄ est si
 gnificatiō 2° sciendū q̄ qñ subiectū talis p
 pōnis sup̄pōit pro eo qd̄ est tūc illa ppō d3 cō
 uerti in ppōnē de p̄nti accepto subiecto cū h̄
 verbo fuit et hoc p̄noīe q̄ ⁊ nō in ppōnez de
 p̄terito Vñ ista p̄uersio nō v3 nullū albū fuit
 hō ḡ nō hō fuit albus si subiectū aut̄ sumat̄ p̄
 eo qd̄ est nā pōat̄ q̄ mlti hoīnes tā viui q̄ mor
 tui fuerit albi ⁊ q̄ mlti alia fuerit alba ⁊ mō
 sint ⁊ q̄ nō hō sit alb⁹ tūc est aīns verū ⁊ cō
 seq̄ns s̄m nā hec est vera nihil qd̄ est albū fu

it hō qā qlib3 singlar̄ per casū positū est vera
 s3 hec est f̄ta nō hō fuit alb⁹ q̄lit̄ e cūq̄ subiectū
 accipiat̄ ⁊ iō nō deb3 p̄dicto⁹ p̄uerti s3 sic nul
 lū albū fuit hō ḡ nō qui fuit hō est alb⁹ ⁊ eodē
 mō seq̄t̄ e p̄uerso nō qui fuit hō est alb⁹ ḡ nul
 lū albū fuit hō sb̄cto p̄nt̄ supponēte pro eis q̄
 sunt alba ⁊ non pro eis que fuerūt alba si aut̄
 subiectū ppōis accipit̄ in tali ppōe pro eo qd̄
 fuit sic est simplr̄ p̄uertibilis in vnā de p̄terito
 ⁊ nō in vnā de p̄nti bñ enī sequit̄ nullū albū
 fuit hō sb̄cto accepto p̄ eo qd̄ fuit igit̄ nō hō
 fuit alb⁹ ⁊ hoc si sb̄iectū p̄nt̄ capiat̄ pro eo qd̄
 fuit Impossibile enī ē q̄ aliqs hō fuerit alb⁹
 ⁊ tñ nihil q̄ fuerit albū fuerit hō. si aut̄ talis p
 pō de p̄terito fuerit singlar̄ in qua subiectū p̄
 nomē d̄mōstratiuum sine additō vel nomen p
 pū tūc p̄uertēs p̄uertit̄ in ppōnē vlez singlarē
 vel idēfinitā vel p̄ticularē sb̄cto p̄nt̄ accepto
 pro eo qd̄ fuit sic bñ sequit̄ s̄r̄ nō fuit alb⁹ igit̄
 tur nihil qd̄ fuit albū est vel fuit s̄r̄ s3 sb̄cto
 p̄nt̄ accepto pro eo qd̄ est nō v3 p̄ntā nō enī se
 quit̄ s̄r̄ nō fuit alb⁹ ḡ nihil q̄ ē albū fuit s̄r̄
 nec etiā seq̄tur ista de p̄nti sc3 nullū albū est
 s̄r̄ positō q̄ s̄r̄ nūc p̄mo sit alb⁹ qā ista est vā
 s̄r̄ nō fuit albus ⁊ tñ vtrāq̄ aliarū est falsa.

Est etiā notādū q̄ sic talis ppō distinguitur
 qñ subiectū est t̄minus cōis ita etiā pōt disti
 gui qñ ponit̄ p̄nomē d̄mōstratiuum cū t̄mō p̄
 mū Vnde hec est distinguēda hoc albū fuit
 s̄r̄ eo q̄ pōt esse iplica⁹ mediāte verbo de p̄
 senti ⁊ tūc iste est sens⁹ hoc qd̄ modo est albū
 fuit s̄r̄ vel mediāte verbo de p̄terito vlt̄ sit sens⁹
 hoc qd̄ fuit albū fuit s̄r̄ et est talis ppō p̄uer
 tibilis vlt̄ in ppōnē de p̄terito in qua subiectū
 tur terminus p̄munis. Ista autem que dicta
 sunt de propositione de preterito applicanda
 sunt p̄porcionabiliter propositioni de futuro
 iuxta distinctionē prius datam Sciendū est e
 tiā q̄ sicut dictū est prius q̄ in propositioni
 bus de presenti aduerbialis d̄miatio addē
 da est in p̄sequente p̄cipio prioris verbi ⁊ nō
 verbo ita faciendū est illis de preterito et fu
 turo Per predicta patet q̄ tales cōsequen
 tie non valent deus non semper fuit creās i
 gitor creās non fuit semper deus antecedēs
 est verum scilicet hec deus nō fuit semper cre
 ans quia non fuit creās ante mundi creatio
 nem sed hec ē falsa creās nō semper fuit de
 us qā hoc creās sp̄ fuit deus vera est sicut enī
 hec est vera albū fuit niḡ ⁊ tñ hec nūq̄ fuit
 verū albū est niḡ ita hec est vera creās s̄p̄c

Secunda pars

fuit deus et tñ hec nō fuit sp̄vera creās seper est de⁹ ita p̄dicta p̄na nō v3 s3 d3 sic p̄verti d̄ us nō seper fuit creans ḡ nihil q̄ seper fuit creans est de⁹ vel nihil q̄ fuit creans fuit de⁹ et ista est vera qa habz duas causas vitales vel qa nihil sp̄ fuit creās vel qa aliqd semp fuit creans qd̄ tñ nō est de⁹ p̄ma cā est vera quīs se cūda sit flā Sifr ista p̄na n⁹ vidēs fuit cec⁹ igitur n⁹ cecus fuit vidēs nō v3 subcto añcedent̄ accepto pro eo q̄ est s3 debz sic p̄verti igit n⁹ qui fuit cecus est vidēs et ista ppō de p̄terito accepto subiecto pro eo qd̄ est p̄vertit̄ in vna3 de p̄nti mō p̄dicto sic qñ subiectū accipit̄ pro eo qd̄ fuit p̄vertitur in vnam de p̄terito subiecto añcedent̄ accepto pro eo qd̄ fuit. Similit̄ est de t̄lib⁹ nullū ip̄ossible erit ver⁹ si accipit̄ subiectū pro eo qd̄ est p̄vertit̄ in istā de p̄nti sic nullū qd̄ erit ver⁹ est ip̄ossible subiecto accepto pro eo qd̄ est s3 si subiectuz accipit̄ pro eo qd̄ erit p̄vertit̄ sic igit̄ nullū ver⁹ erit ip̄ossible. Sciēdū est etiā q̄ qñ ppō talis est de p̄terito vel de futuro si subiectū sit t̄min⁹ cois vel icludēs terminū comunē cū p̄noie demōstratio ⁊ p̄dicatū sit p̄nomē d̄mōstratiū sine additō vel ppriū nomē tūc si subiectū accipit̄ p̄ eo qd̄ est p̄vertit̄ in vna de p̄nti sine alia mutatione sic sequit̄ albū erit so⁹ ḡ so⁹ est albus s3 nō est e⁹uerso ⁊ hoc si sit possibile dare vltimū rei p̄manēt in esse. Sifr bene sequit̄ aliqd̄ albū fuit so⁹ subiecto accepto pro eo qd̄ ē igitur so⁹ est alb⁹ s3 non sequit̄ e⁹uerso si non sit dare vltimū rei p̄manēt in esse si aut̄ accipit̄ subiectū pro eo qd̄ est v̄l fuit p̄vertit̄ absolute in vna de p̄terito vel d̄ futuro ⁊ ē mutua p̄versio.

Capitulū xxiii.
X predictū igit̄ duob⁹ capitulis p̄cedētibus pōt̄ aliquatit̄ patere p̄versio ppōnū reduplicatiuarū exclusiuarū et exceptiuarū et aliarū in qbus pōtur hoc verbū definitū vel incipit̄ nā ppō hñs exponētēs habz p̄similez p̄versionē cū suis exponētibus. Et si om̄s exponētēs eodē modo p̄uertunt̄ ita exposita eodez modo p̄vertet̄ si autez vna exponēs p̄vertat̄ vno ⁊ alia alio sc3 vna simpliciter et alia per accidēs tūc habebit̄ p̄versionē p̄similē cū cōuersione vnius et non cū p̄versione alterius tñ magis in sp̄ali vidēdū ē d̄ istū Vñ sciēdū q̄ ppō reduplicatiua nō p̄vertit̄ ī ppōnē reduplicatiua s3 p̄vertit̄ in vna nō reduplicatiua cui⁹ subiectū erit vñū aggregatū ex p̄to poris ⁊ illo sup̄ qd̄ cadit re-

dupli⁹ cū reduplicatiōe mediāte hoc p̄noie qd̄ sic ista aīal inq̄tū hō est risibile p̄vertit̄ in ista3 aliqd̄ qd̄ inq̄tū hō ē risibile est aīal ⁊ nō ī istā risibile inq̄tū hō est aīal Instātia p3 hic so⁹ inq̄tū hō est risibil̄ ḡ risibile inq̄tū hō est so⁹ qa atēcedēs est ver⁹ ⁊ p̄sequēs flm̄ Similit̄ ista nullū actiū inq̄tū passiū est actiū p̄vertit̄ in istā nihil q̄ ē actiū inq̄tū passiū est actiū Et si s̄r p̄portionabili⁹ ex dict̄ hic ⁊ dict̄ in p̄ori capitulo dicēdū ē de p̄versioe reduplicatiuarū d̄ p̄terito ⁊ d̄ futuro Circa p̄uersionē ppōnū exclusiuarū est sciēdū q̄ exclusiua nō p̄vertit̄ in exclusiua nō enim seq̄t̄ tāta aīmal est hō ḡ hō tñ est aīmal s3 ista p̄vertit̄ in vlez sicut seq̄t̄ tñ aīmal ē hō ḡ om̄s hō ē aīmal sifr seq̄t̄ tñ hō nō currit ḡ om̄s currēs nō est hō Et sicut dictū est de p̄versioe ppōnū de p̄terito ⁊ futuro ita dicēdū ē de p̄uersione taliū exclusiuarū de p̄terito ⁊ futuro Vñ nō seq̄t̄ om̄e albū fuit so⁹ subcto accepto p̄ eo qd̄ est ḡ tñ so⁹ fuit alb⁹ nā posito q̄ nihil sit mō albū nisi so⁹ ⁊ q̄ mlti alii fuerūt albi añs ēve rū ⁊ p̄ns flm̄ ⁊ ideo nō p̄vertit̄ isto⁹ s3 sic om̄e albū fuit so⁹ ḡ tñ so⁹ est alb⁹ nō tñ ē p̄versio mutua Et sic dictū est de ista ita p̄porcionabiliter dicēdū de aliis ppōib⁹ exclusiuis Circa p̄uersionē ppōnū exceptiuarū ē sciēdū q̄ exceptiua nō p̄vertit̄ in exceptiua nō enim seq̄t̄ oīs hō p̄tē sortē currit ḡ currēs p̄ter sortē est hō ⁊ h̄ qa p̄ns est ī pp̄n s3 exceptiua p̄vertit̄ in vna3 nō exceptiua cū subiectū erit vñū aggregatuz ex p̄dicato exceptiue et p̄te eā capta mediāte h̄ toto qd̄ nō est sic oīs hō p̄ter sortē currit cōuertit̄ in istā currens qd̄ nō est so⁹ est hō ⁊ ista n⁹ hō p̄ter sortē currit cōuertit̄ in istā ḡ nullū currens qd̄ nō est so⁹ est hō Circa cōuersionē ppōnū in quibus ponūt̄ hec verba incipit̄ et d̄finit̄ est sciēdū q̄ nō cōuertit̄ in ppōnes siles nō enim sequit̄ aliqs hō incipit̄ esse alb⁹ ḡ aliqd̄ albū incipit̄ esse hō s3 dñt̄ tales ppōnes sic conuertit̄ aliqs hō incipit̄ esse alb⁹ ḡ aliqd̄ qd̄ incipit̄ esse albū est hō ⁊ ita est de aliis Ex p̄dict̄ p̄nt̄ elici mōi cōuersionū q̄rūlibz ppōnū de iel se siue sit de p̄nti siue de futuro siue d̄ p̄terito siue sit cathe. siue sit equiuales ppōib⁹ ypothe. siue nō sint equiuales eis.

Capitulū xxiiii.
Iso quō ppōnes de iel se conuertit̄ vidēdū est quomodo ppōnes modales cōuertunt̄ Et p̄mo de cōuersione ppōnū de necessario Est autez primo g. ii.

scieñd q sic dictū est prius q qñ mod⁹ ponif
 cum dicto illa est distinguēda fm ppōne ⁊ di
 uisionē ⁊ iō p̄movidēd est de p̄uersione taliū
 ppōnū in sensu p̄posito ⁊ equiualeñtiū eis. 2° d
 p̄uersione taliū ppōnū in sēsu diuiso et equa
 lētiū eis Cirā p̄mū sciendū ē q tales ppō
 nes p̄uertunt sic siue deieffe q in p̄uersione ta
 liū arguit sp̄ per istā regulā Si vñ p̄uertibi
 liū est necessariū et reliquū erit necessariū vl
 per istam si añs est necessariū ⁊ p̄ns erit nēca
 riū Vnde in p̄uersione simplici large sūpta ar
 guif p̄ p̄mā regulā i p̄uersione p̄ accidēs arguit p̄
 scōaz r̄lāz igit̄ p̄ scōaz r̄lāz vbi grā sic arguē^o
 nllū asinū eē hoinē est necessariū ḡ nullū hoi
 nē esse asinū ē necessariū arguit per istā r̄lāz
 si vñ p̄uertibiliū r̄c. qā cū ista cōuertif sic di
 ctum ē pus scz null⁹ hō est asin⁹ ḡ n⁹ asin⁹ ē hō
 si hec sit nēcaria n⁹ hō est asin⁹ optet q hec sit
 necessaria n⁹ asin⁹ est hō Et sic dictū ē de istis
 ita dicēdū est de aliis ⁊ hoc est vlt̄ter v̄x siue
 sint reduplicatiue siue exclusiue siue exceptiue
 siue q̄cūq̄ alie ppōnes cathe. Sciēd est etiāz
 q p̄ns p̄mo p̄oꝝ p̄bat tm̄ istas de necessario
 p̄uerti in sensu p̄posito vel eis equalētes ⁊ nō
 alias et neutra p̄ba^o sua p̄cedit de aliis sic ibi
 patz Vñ ista p̄ba^o si vno p̄uertibiliū est possi
 bile reliquū erit possibile nōvz nisi q̄tū ad p̄
 pōnes de possibili captas in sēsu cōposito nec
 etiā ista regula cuiusq̄ actui repugnat neces
 sitas eiudē act⁹ potētie repugnat eadē neces
 sitas hoc est cuiusq̄ ppōi deieffe r̄pugnat a
 liqua ppō de necessario ppōni de possibili cor
 respōdenti ppōi deieffe r̄pugnat eadē ppō de
 necessario Vnde si ille due r̄pugnāt aliq̄s hō
 currit ⁊ nēce est nullū aīal currē ille due r̄pu
 gnabūt possibile est aliquē hoinē currē ⁊ ne
 cesse est nullū aīal currē et hoc est v̄x ḡnali
 ter qñ vtrāq̄ de modo accipiē in sēsu cōposito
 vel eidē equalenti si enī vna accipereē in sen
 su diuiso regula nō valeret nam instantie sūt
 multe sicut iste due repugnant aliquod v̄x
 est impossibile ⁊ necesse est nullū verum esse
 impossibile et tamen iste stant simul aliq̄d ve
 rū pōt eē impossibile et necesse est nullū verum
 eē impossibile qā vtrāq̄ illarū est vera ⁊ ita p̄ns
 in libro p̄oꝝ non loquit̄ de p̄uersione ppōnūz
 de necessario nisi qñ sumūē in sensu cōposito
 vel equiualeñti Circa p̄uersionē ppōnūz de
 nēcario sūptāz in sensu diuiso Est sciendū q
 nō sunt p̄uertibiles nulla mutatione facta ex
 parte vocis preter trāspōnē terminoꝝ nō enī

sequif pet naturā p̄uersionis n⁹ hō de necessi
 tate est asinus ḡ nullus asinus de necessitate
 est hō quia nō sequif in sensu diuiso acceptū il
 lis ppōibus vt nō seq̄ nullū impossibile esse ve
 rum est necessariū ḡ nullū v̄x eē impossibile
 est necessariū qā añs est v̄x et p̄ns fm̄ nullū
 enī impossibile pōt esse v̄x ⁊ tamē aliq̄d v̄x
 pōt eē impossibile hec enī mō est vera ego non
 fui rome. et tamez pōt esse impossibilis si enī
 vadā rome postea erit impossibilis s̄tr nō seq̄
 creās de necessitate est deus ḡ deus de neces
 sitate est creans qā añs est v̄x et p̄ns fm̄ Si
 milit̄ nō sequif hō alb⁹ de necessitate est hō ḡ
 hō de necessitate est hō alb⁹ de necessitate est hō ḡ
 hō de necessitate intelligif a deo ḡ aliq̄d itel
 lectū a deo de nēcitate est hō qā añs est v̄x
 ⁊ p̄ns falsū ⁊ ideo tales p̄dicto^o p̄uerti nō p̄nt
 s̄z subcto consequētis qd fuit p̄tum añd addē
 dus est mod⁹ necessitat̄ cū hoc toto aliq̄d qd
 vt illa omē impossibile de nēcitate nō est v̄x
 p̄uertitur sic aliq̄d qd de nēcitate nō est v̄x
 est impossibile s̄tr ista creās de necessitate est
 deus p̄uertif in istā ḡ aliq̄d qd de nēcitate est
 creās est deus ⁊ ista hō de nēcitate itelligif a
 deo sic ergo aliquid qd de necessitate itelligi
 tur a deo ē homo et ita de ceteris Ex quo p̄z
 q̄ stricte accipiendo ppōnē de mō ⁊ ppōnē de
 inēē ppō de necessario sūpta in s̄su diuisiōis
 vel equiualeñs ei nō p̄uertif in ppōnē de ne
 cessario s̄z in ppōnē de inēē Pz etiā ex dictis
 q̄ talis p̄na nō valet tm̄ necessariū de nēcitate
 est v̄x ḡ c̄mē v̄x de nēcitate ē nēcariū qā
 ista non est v̄x p̄uertibilis cum p̄dicta exclusi
 ua s̄z ista omne qd de nēcitate est v̄x ē nēca
 riū qā semper ppōnes habētes exponētes di
 uersas diuēsimode p̄uētūf fm̄ q̄ exponētes
 diuēsimode p̄uētūf Vnde fm̄ q̄ exponē
 tes vnius exclusiue alit̄ p̄uertūf q̄ exponē
 tes alterius exclusiue fm̄ hoc vna exclusiua a
 liter p̄uertif q̄ alia similiter non sequif tantū
 creans de nēcitate ē deus ḡ omē qd est de⁹ de
 necessitate est creans sed sic ḡ omne qd de ne
 cessitate est deus est creans Causa autē q̄re i
 predictis consequentiis antecedens est verū
 et consequens falsum dicta est prius vbi di
 ctum est quomodo aliter appellat predicatū
 suam formā quam subiectum et ideo illud i
 bi dictū summe est imprimendum memorie
 ad sciendum quid requiritur ad veritatem p̄
 positionis de preterito de futuro et de modo
 et equiualentibus eis.

Capitulū xv.

Circa p̄uersionē ppōnū de possibili est p̄mo sciendū q̄ in hoc capitulo accipiendū est sp̄ possibile qd̄ ē cōe ad necessariū ⁊ ad p̄tingēs qd̄ nō est nēcariū vt possibile sit idē q̄ ppō nō impossibilē et sic accipiēdo possibile p̄cedendū est q̄ de p̄pōt eē v̄us et q̄ hō p̄pōt eē aīal sic aut̄ accipiēdo possibile est sciendū q̄ eedē r̄le que dicte sūt de cōuersione ppōnū de nēcario accipiēde sūt circa p̄uersionē ppōnū de possibili nā illa de possibili sūpta in sēsu p̄posito ⁊ equalēs illi est eodē p̄uertenda sicut sua deesse q̄a in oīb⁹ talib⁹ p̄uersionib⁹ arguit̄ per illā regulā si vnū p̄uertibiliū est possibile ⁊ reliquū vel per istā si aīas est possibile p̄ns est possibile que r̄le sp̄ sūt vere s̄ si sumat̄ t̄les ppōnes in sensu diuisionis vel equalentes tūc nō eodē p̄uertit̄ vñ nō sequit̄ de p̄pōt non eē creās ḡ creās p̄pōt nō eē de ⁊ hoc si subiectū p̄nt̄ accipit̄ pro eo qd̄ est s̄lr nō sequit̄ viator p̄pōt eē dāpnat⁹ ḡ dāpnatus p̄pōt eē viator s̄ sequit̄ ḡ aliq̄s qui p̄pōt esse dāpnatus est viator Verū tamē vt v̄t̄ p̄ateat̄ q̄lter tales ppōnes de possibili dāt̄ p̄uertit̄ Est sciendū q̄ qñ subiectū ppōis de possibili est termin⁹ cōis vel icludēs t̄minū cōez ppō ē distinguēda eo q̄ subctū p̄t̄ supponē pro hiis que sūt vel pro eis que p̄nt̄ eē q̄a r̄la it̄elligen da p̄portionaliter sic dictū est p̄us de ppōibus de p̄terito ⁊ de futuro si aut̄ accipit̄ subiectū aīal pro hiis que sūt tūc p̄uertit̄ in vnā de possibili subctō p̄nt̄ accepto pro hiis que p̄nt̄ eē ⁊ nō accepto subiecto p̄nt̄ pro hiis que sūt vñ bene sequit̄ aliq̄s qui est viator p̄pōt eē dāpnatus ḡ aliquis qui p̄pōt eē dāpnatus p̄pōt esse viator s̄lr sequit̄ de p̄pōt eē nō creās ḡ qui p̄pōt eē nō creans est deus s̄ si subiectū aīal sumatur pro hiis que p̄nt̄ eē ⁊ tūc sequit̄ vna de possibili subctō p̄nt̄ accepto pro his que p̄nt̄ eē ⁊ nō seq̄ illa deineē si aut̄ p̄tum p̄nt̄ sit termin⁹ singulari vel p̄nomē d̄mōstratiū sine addito sequit̄ vna de possibili absolute sic sequit̄ creans p̄pōt eē de ḡ de p̄pōt esse creās siue subiectū aīatēcedēt̄ accipit̄ pro hiis que sunt siue p̄ hiis q̄ p̄nt̄ eē Per p̄dicta p̄ q̄ tales p̄ne nō valēt vidēs p̄t̄ eē cec⁹ ḡ cec⁹ p̄t̄ eē vidēs v̄er̄ p̄t̄ eē i possibile ḡ impossibile p̄t̄ eē v̄er̄ nullū nēcariū p̄t̄ eē s̄m ḡ nullū s̄m p̄t̄ esse necessariū ⁊ h̄ si subiectū p̄nt̄ accipit̄ pro hiis que sūt aliter p̄nt̄ eēt bone

Capitulū xxvi.

Circa p̄uersionē ppōnū de impossibili

Est sciendū q̄ ppōnes de impossibili accepte in sensu p̄posito p̄uertunt̄ sic sue de ineē qñ ille deineē p̄uertunt̄ simplr̄ q̄a tūc arguit̄ per illā r̄la Si vnū p̄uertibiliū est impossibile ⁊ c. q̄ r̄la vera est s̄ qñ sua deineē nō p̄uertit̄ simpliciter s̄ t̄m per accidēs tūc illa de impossibili in sēsu p̄posito vel aliq̄ sibi equiuales nō est p̄uertibilis et hoc q̄a nō poss̄ tenere talis p̄uersio nisi per istā regulā si aīas est impossibile p̄ns est impossibile q̄ r̄la s̄ā est nā aīas aliqñ est impossibile et p̄ns est nēcariū et iō tales p̄ne sūt bone nullū hōinē eē aīal est impossibile igit̄ nullū animal esse hōinē ē impossibile aliq̄ hōinē eē afinū est impossibile igit̄ aliq̄e afinū esse hōinē est impossibile deū esse corp⁹ est impossibile ḡ corpus esse deū est impossibile s̄ tales p̄ne non sūt bone omē aīamal esse hōinē est impossibile ḡ aliq̄e hōinē eē animal est impossibile omē es in actu vel in potentia eē deū est impossibile ḡ deū esse ens in actu vel in potētia est impossibile s̄ tales p̄ne nō valent Si autē talis ppō de impossibili sumat̄ in sēsu diuisionis vel equalēs sibi t̄c p̄uertibilis est sic illa de nēcario vñ ista p̄sequētia nō v̄z aliq̄d albū impossibile est hō ḡ aliq̄s hō impossibile est alb⁹ nā aīas est v̄er̄ ⁊ p̄ns s̄m s̄ d̄z sic p̄uertit̄ ḡ aliq̄d qd̄ impossibile est albū est hō Est ḡ sciendū q̄ qñ nega⁹ precedit modū nō dicit̄ ppō de tali⁹ ⁊ iō ista nō hō p̄t̄ esse alb⁹ nō d̄ d̄ possibili s̄ magis de impossibili q̄a equalz̄ isti oīs hō impossibile est alb⁹ ⁊ iō tales ppōnes in q̄bus negat̄ mōi equalēt̄ ppōnib⁹ affirmatis de aliis modis iō nō p̄uertit̄ simplr̄ s̄ p̄ accidēs t̄m Vñ ista nullū ens d̄ necessitate creat nō p̄uertit̄ in ista ḡ nullū creans de necessitate est ens q̄a h̄ est s̄m d̄mōstrando deum.

Capitulū xxvii.

Ost̄ p̄dicta videndū est d̄ p̄uersiōe ppōnū de p̄t̄igenti. Et est p̄mo sciendū q̄ in isto capitulo sēp̄ capiendū est p̄t̄igēs ad v̄trūlibz̄v̄t̄ illa sola ppō dicat̄ p̄t̄igēs q̄ nec est nēcariā nec impossibile ⁊ q̄a tal̄ ppō h̄z̄ duas p̄uersiōes vnā in terminis ⁊ aliā p̄ oppositas q̄litates iō p̄movidendū ē d̄ p̄ma p̄uersiōe 2⁹ de sc̄da Est aut̄ p̄mo sciendū q̄ ppōnes de p̄t̄igēti sūpte in sensu ppōnis et eis equalētes p̄uertit̄ sicut sue deineē qñ sue dicē p̄uertit̄ simplr̄ et hoc est q̄a t̄lis cōuēsiō t̄z per hāc r̄lam Si vnū cōuētibiliū est cōtingens ⁊ reliquū q̄ semp̄ est vera ⁊ iō h̄n̄ seq̄ hōinēz̄ esse albū est cōtingēs ḡ albū esse hōinēz̄ est cōtingens s̄lr h̄n̄ seq̄ deū creare est cōtingens ḡ

g.iii.

creantē esse deū est p̄tīgēns ⁊ ita p̄ticulari af
firmatiā et v̄lis negatiā de p̄tīgētī sūpte in f
su p̄posito p̄uertunt si p̄lr bñ enī sequit̄ hec ē
p̄tīgēns n̄ hō est alb⁹ ḡ hec est p̄tīgēs nulluz
albū est hō ⁊ ita est de aliis s̄z qñ illa deieffe
nō p̄uertit̄ si p̄lr s̄z per accñs tm̄ tūc illa de
p̄tīgētī ī f̄su p̄posito nō p̄uertit̄ in tm̄is q̄a tal
p̄uēsiō nō p̄t tenē nisi p̄ h̄ mediū si añs ē p̄tī
gēs ⁊ p̄ns ē p̄tīgēs qd̄ est si p̄lr f̄m̄ q̄a ex p̄tī
gētī bñ seq̄ n̄cariū ⁊ iō nō seq̄ oēs hoīnez
eē albū ē p̄tīgēs ḡ aliq̄d albū eē hoīnē est p̄tī
gēs sic nō seq̄ oēs s̄bāz exñtē ī actu eē deū ē
p̄tīgēs ḡ deū esse subāz existētē in actu est p̄
tīgēs posito q̄ nō sit subā nisi de⁹ q̄a antecē
dēs est v̄uz ⁊ p̄sequēs est falsū hec eim̄ est p̄tī
gēs omis subā existēs in actu est de⁹ q̄a p̄t
esse v̄a v̄l falsa ⁊ tñ hec est necessaria de⁹ est
subā existēs ī actu Si aut̄ illa de p̄tīgētī sūa
tur in f̄su diuiso v̄l equalēs ei oportet tūc si
illa p̄pō habeat p̄ subiecto tm̄inū p̄munē v̄l
aliq̄d includēs tm̄inū p̄munē cuiusmōi sūt ta
lia h̄ albū ille hō iste asin⁹ vel etiā habeat p̄
subiecto p̄ticipiū v̄l equalēs ei illa p̄pō est di
stīguēda eo q̄ subiectū p̄t̄ sup̄pōē p̄ hiis que
sūt v̄l p̄ hiis q̄ p̄tīgēt eē si subiectū tal̄ p̄pōnis
accipit̄ p̄mō siue etiā subiectū sit nomē p̄p̄
um siue p̄nomē demonstratiū sic nō p̄uertit̄ ī
idē gen⁹ p̄tīgētis s̄z p̄uertit̄ in illā de inesse ⁊
ī illā de possibili subiecto cōsequētis sumpto
cū illa additiōe qd̄ p̄tīgēt eē. Primū p̄z s̄z q̄
nō p̄uertit̄ in idē gen⁹ p̄tīgētis nā nō seq̄ p̄tī
git̄ deū siue creantem ḡ creātez p̄tīgēt eē deū
nec etiā seq̄ q̄ p̄tīgēt esse creantēz p̄tīgēt eē
deū nā sibi sp̄ugnās est v̄a ista s̄z q̄ p̄tīgēt
creat̄ necessario est de⁹ et p̄ p̄sequēs nō est p̄
tīgēt de⁹ f̄m̄ s̄z q̄ p̄uertit̄ in illā de inesse
p̄p̄o p̄z nā bene seq̄ de⁹ p̄tīgēt est creās
q̄ aliq̄d qd̄ p̄tīgēt est creās est de⁹ ista p̄uer
siō p̄t̄ p̄bari q̄a si hec sit v̄a de⁹ est p̄tīgēter
creās manifestū est q̄ v̄traq̄ illaz est vera de
mōstrādo illud p̄ quo subiectū sup̄pōit̄ h̄ est
de⁹ ⁊ h̄ est p̄tīgēter creās nūc aut̄ seq̄ p̄ sillo
gismū expositoriū h̄ est de⁹ h̄ est p̄tīgēter cre
ās ḡ aliq̄d q̄ est p̄tīgēter creās est de⁹ ⁊ p̄p̄se
q̄ns cū ista de⁹ est p̄tīgēt̄ creās nō stat opposi
ta ist⁹ aliq̄d q̄ est p̄tīgēt̄ creās est de⁹ ⁊ p̄p̄
sequēs illa seq̄ ad p̄mā ⁊ ita p̄uersio ista p̄ba
tur p̄ sillogismū expositoriū ⁊ sicut illa p̄ba
tur p̄ sillogismū expositoriū ita multe alie p̄ores
q̄rū p̄bationes sūt dimisse eodē p̄bāf̄ Est
aut̄ p̄batio suffitiēs q̄a sillogism⁹ expositori⁹

est ex se euidēs nec indiget v̄lteriori p̄batiōe
⁊ ideo multū errāt q̄ negāt t̄lez sillogismū in
q̄cūq̄ matia nisi possēt ibi ostēdē fallatiā eg
uocatiōis v̄l aphibologie v̄l p̄positiōis v̄l diuisi
ōis v̄l accidentis v̄l figure dictionis v̄l f̄m̄ qd̄ ad
simplicit̄ v̄l ignoratiā elēchi v̄l petitionē p̄rīci
pii nec p̄t̄ ibi eē fallatiā accidentis sic m̄lti di
cūt et q̄a sillogismi expositorii qui sūt ex se e
uidētes frequēt̄ negāt a moderis theologis iō
p̄tra tales nō est disputādū cū negāt p̄ le no
ta iō aliē disgreddēdo a p̄posito ponā exēpla
in qb⁹ nō est sillogism⁹ expositori⁹ quīs vide
af Vñ hic nō est sillogism⁹ expositori⁹ h̄ aīal
est cas h̄ aīal ē sid⁹ celeste ḡ sid⁹ celeste ē ca
nis ⁊ h̄ q̄a tā maior quā p̄clusio ē distīguēda
penes equocatiōē Silr̄ hic nō ē sillogism⁹ ex
posito. isti vellēt se accipe pugntes isti vellēt v̄
cē ḡ q̄vellēt v̄cē vellēt se accipe pugntes nā
maior est distīguenda penes aphibologā sic
alibi p̄z Silr̄ hic nō est sillogism⁹ expositorius
hec tu es asin⁹ est f̄ā hec tu es asin⁹ est v̄a si ē
necessaria ḡ aliq̄d v̄um si est necessariū est fal
sū nā tā maior quā p̄clusio est distīguenda
f̄m̄ p̄positiōē ⁊ diuisiōē Silr̄ hic nō est sillo
gism⁹ expositi. iste vult pendē iste nō vult pendē
ḡ q̄ nō vult pendē vult pendē nā p̄ponēs iste
sūt distīguēde penes accētū Silr̄ hic nō est
sillogism⁹ expositori⁹ sof̄ est alb⁹ sof̄ est aīal ḡ
aīal est albū s̄z est hic fallatiā figure dictionis
Silr̄ nec hic iste hō nō ē asin⁹ iste hō ē subā ḡ
aliq̄ subā nō est asin⁹ Silr̄ nec hic sof̄ est alb⁹
f̄m̄ dētes sof̄ est niger ḡ aliq̄d nigr⁹ est albū
s̄z ē fallatiā f̄m̄ qd̄ ad simplicit̄. silr̄ nec hic sof̄
nō est fili⁹ platois sof̄ est pat̄ ḡ aliq̄s pat̄ nō ē
fili⁹ s̄z est ignoratiā elenchi Nec ē hic sillogis
m⁹ expositi. p̄bati⁹ sof̄ ē calid⁹ sof̄ ē p̄ducti⁹ calo
r̄ ḡ p̄ductiū calor̄ ē calid⁹ q̄a est ibi petitiō
p̄rīcipii iō nō p̄bat̄ quīs illatio sit bōa ⁊ sic ē
de istis q̄ vidēt̄ eē sillogisi expositorii ⁊ nō sūt
q̄ est ī eis magis defect⁹ p̄p̄t̄ fallatiā accidē
t̄ ita est d̄ aliis. Vñ sciend⁹ q̄ r̄la ḡnāl̄ est qñ
p̄p̄ōes s̄t mere d̄ iesse ⁊ d̄ p̄nti ⁊ disponūf̄ ī fi
gura sic oī additiōē v̄l dinutiōē ad s̄bctū ⁊ p̄
tū q̄ nūq̄ est ī t̄h̄ discursu falsa accēt̄ sic nec
ī discursu disposito ī p̄o p̄me figure p̄t̄ eē fal
la accēt̄ sic ī f̄cī oīdēf̄ eodē qñ aliq̄ discurs⁹
p̄t̄ r̄duci ad filogis. expositi. v̄l p̄ p̄uēsiōēz v̄l p̄
ipossibile v̄l p̄ p̄p̄ōes equalētes assūptas nō ē
falsa accēt̄ Est tñ aduētēd⁹ q̄ ad filogis. expo
si. nō sufficit arguē ponēdo p̄ me⁹ p̄nomē de
mōstratiū v̄l p̄p̄ū nomē alic⁹ f̄m̄ singularis

Secunda pars

sz cū hoc optz q̄ illa res demonstrata vel ipor-
tata per tale nomē pp̄m nō sit realit̄ plures
res distincte ꝛ ppter hoc nō est hic silogism⁹ ex
positorius hec eēntia d̄mōstrādo dīnā est p̄
hec esse n̄tia est filius ḡ filius est pater ꝛ hoc
quia hec eēntia est plures plone distincte ꝛ iō ī
tali palogismo est magis fallā p̄n̄d̄ quā acci-
dēt̄ cū ḡ in illo silogismo hoc est deus hoc ē
ꝓtingēter creās ḡ aliquid qd̄ est ꝓtingēter cre-
ans est deus nō possz on̄di aliqs defect⁹ ma-
ifestū est ip̄m esse euidētēz silogismū exposi-
toriuū et per p̄ns pbatū est sufficiēt q̄ ista de⁹
ꝓtingēter creat ꝓuertit̄ in istā aliqd̄ qd̄ ꝓtingēt̄
creat est de⁹ Ex quo etiā p̄z q̄ ꝓuertit̄ in illaz
de possibili aliqd̄ qd̄ ꝓtingēter creat pōt eē d̄
quia semp̄ illa de inesse formalit̄ ifert̄ illā de
possibili si aut̄ subiectū talis ppōnis de ꝓtingē-
ti sit p̄nomē d̄mōstratiuū vel nomē pp̄uz tūc
ꝓuertit̄ sic p̄or scz in vnā de inesse ꝛ de possibili
sz si subiectū talis ppōnis de ꝓtingēti suat̄ pro
hīs que ꝓtingūt esse sic ꝓuertit̄ in idē ḡns ꝓti-
gēt̄ sūpto subiecto p̄n̄d̄ pro eo qd̄ ꝓtingit̄ vnde
b̄n̄ sequit̄ ꝓtingit̄ aliqūē hoīnez currē ḡ ꝓtingit̄
a'iqd̄ currens esse hoīnē si subiectū v̄tūsq̄ suā
tur pro eodē qd̄ ꝓtingit̄ vt iste sit sens⁹ aliqd̄ qd̄
ꝓtingent̄ est currēs ꝓtingenter est hō nā oppo-
sitū p̄n̄d̄ nō stat cum ante scz nihil qd̄ ꝓtingent̄
est creans ꝓtingenter est hō nā si hec est vera a
liqd̄ qd̄ ꝓtingenter est hō ꝓtingenter currit sit il-
lud a tūc v̄traq̄ istaz erit vera a ꝓtingent̄ ē hō
ꝛ s̄i ista a ꝓtingent̄ currit Ex istū arguo sic a ꝓ-
tingenter est hō a ꝓtingent̄ currit ḡ aliquid qd̄
ꝓtingenter currit est hō que est cōtradictoria
priori ḡ p̄or nō stat cum ista ꝛ ita euidēt̄ se-
quit̄ aliquid qd̄ cōtingenter est hō cōtingēt̄ cur-
rit et ita ista p̄nā est bona aliquis hō cōtingē-
ter currit igit̄ aliqd̄ currens cōtingent̄ est hō
subiecto v̄triusq̄ accepto pro eo qd̄ cōtingit̄ Et
si dicat̄ q̄ tūc sequit̄ deus cōtingēt̄ ē creans
ḡ aliqd̄ creās cōtingent̄ est deus quia seq̄t̄ a
cōtingent̄ est deus a cōtingenter creat ḡ ali-
quid qd̄ ꝓtingenter creat cōtingent̄ est deus
hic similiter arguit̄ sic in priori exemplo. Di-
cend̄ q̄ iste v̄tim⁹ silogism⁹ est bon⁹ non tamē
pbat̄ istaz conuersionez et hoc quia per istā d̄
us cōtingent̄ creat non h̄nt̄ tales ppōnes a ꝓ-
tingenter est deus a cōtingenter creat quia
ad veritatē istius nō requirūt̄ aliq̄ t̄les due sic
ad veritatē istius aliq̄s hō ꝓtingenter currit re-
grūt̄ tales due si subiectū suat̄ pro hīs que ꝓ-
tingūt ꝛ iō p̄vnuū silogismū expositoriuū vna

ꝓuertio sufficiēt̄ pbat̄ ꝛ per aliū nō pbat̄ alia
Vnde q̄n̄ subiectū istius de ꝓtingēt̄ est p̄no-
mē d̄mōstratiuū vel pp̄m nomen nō ꝓuertit̄
in idēz genus ꝓtingent̄ nec subiectū pōt h̄re ta-
lem acceptionē scz pro eo qd̄ cōtingit̄ Scien-
dū tamē q̄ p̄dicta distinctio de ppōib⁹ de cōti-
genti de possibili de preterito et de futuro d̄z
sic intelligi q̄ si subiectū accipit̄ p̄ eo qd̄ est
ꝛc. vel denotat̄ accipi pro eo qd̄ est tale vel cō-
tingit̄ esse tale vel fuit ꝛc. v̄n̄ si nihil sit albū ī
ista aliqd̄ albū pōt esse hō subiectū nō pōt ac-
cipi pro eo qd̄ est albū cū nihil sit albū pōt tū
ēnotari accipi pro eo qd̄ est albū ꝛ iō si nihil
sit albū illa est flā cū per illā d̄notat̄ flm̄ ga p̄
illā in illo sensu ēnotat̄ aliquid esse albū cuz
tamē nihil sit albū

Capitulum vice simū octauū

S Equit̄ vidē de cōuersione ppōnuz de
cōtingenti p̄r oppositas q̄litates ꝛ
est sciend̄ q̄ qlibz p̄o de ꝓtingenti
ad v̄trūlibz si sumat̄ in sensu diuisionis ꝓuertit̄
per oppositas q̄litates hoc est affirmatiā ꝓ-
uertit̄ in negatiuā et ecōuerso sic seq̄t̄ cōtingit̄
b̄ esse a ḡ cōtingit̄ b̄ nō esse a s̄i r̄ seq̄t̄ ois hō
cōtingent̄ currit ḡ ois hō cōtingenter non cur-
rit Et est aduertend̄ q̄ q̄n̄ pp̄o de cōtingēti cō-
uertit̄ per oppositas q̄litates in v̄traq̄ propōe
mō d̄z esse affirmatiu⁹ ꝛ nō negatiu⁹ ꝛ iō nō
sequit̄ ois hō cōtingenter currit ḡ n̄ hō cōti-
genter currit nec sequit̄ nullus hō cōtingentē
currit ḡ ois hō cōtingent̄ currit sz bene sequi-
tur ois hō cōtingenter currit ḡ ois hō cōtingē-
ter non currit S̄i r̄ nō seq̄t̄ ois hō cōtingēt̄ nō
currit ḡ n̄ hō cōtingent̄ currit Predicta cōuer-
sio p̄z nā seq̄t̄ formalit̄ hō ꝓtingēter currit ḡ hō
pōt currē s̄i r̄ seq̄t̄ hō ꝓtingēter currit ḡ nō ne-
cesse est omnē hoīnē currē ex qua sequit̄ ista
aliq̄s hō pōt nō currē nūc aut̄ ex istis duab⁹
aliq̄s hō pōt nō currē ꝛ iste pōt currere seq̄t̄ q̄
aliq̄s hō ꝓtingēter nō currit ḡ ex p̄ma seq̄t̄ illa
p̄ illā regulā qcqd̄ seq̄t̄ ad ꝓsequēs bōe ꝓsequē-
cie seq̄t̄ ad ācedēs eiusdē q̄ s̄eper ēva ppter
aut̄ p̄teruos est sciendū q̄ q̄ncūq̄ dico t̄les ppō-
nes hō ꝓtingenter currit hō ꝓtingēter nō currit
intelligo talem ꝓtingit̄ homiēm currē ꝓtingit̄ ho-
miēm nō currē ne p̄terui arguerent ꝓtra me
dicendo q̄ seq̄t̄ hō ꝓtingenter currit ḡ hō currit
sic igit̄ maifeste p̄z q̄ qlibz tal̄ pp̄o de cōtin-
genti in sensu diuiso ꝛ equalens ei conuertit̄
p̄ oppositas q̄litates sz tal̄ pp̄o ī sensu cōposi-
to nō ꝓuertit̄ p̄ opositas q̄litates. Nā tūc ar-
g. iiii

gueret p vna illar rlar rlar p riar e ptin-
gens r rliq est ptigens si vna lbr riar est pti-
gens r rliq q false l' r io no seqt nulluz exns
esse hoinez est ptigens g ome exns esse homi-
nez est ptigens nec seqt ome exns esse deu e
ptigens g nullu exns esse deu est ptigens sifr
no sequit aliqd exns esse hoinez est cotiges g
aliqb exns no esse hoinez est cotigens quia i
oib pdicta exepis ans est verx r pns est fmm si
sumat ppoes i fsu ppois Capitulu xxix

Qcto d puestioe pponu modaliu q
ab oib pcedut ee modales rstat
dicē d puerfione pponu modaliu
que no ab oib pcedut ee modales que tñve-
re sūt modales sic dictū est pus r ga l' qñ i nu-
merabiles io no itedo dicē d oib i spali s3vo
lo dare aliqs rlas gnales Est igit sciend q
qn aliqd nomē mobile pōt verificari d vno p
uertibiliū sic h' q vificaf d rliq tal ppo modal
supta in fsu pposito vel equalēs tñ no puetif
sifr qñis sua d iesse puertaf sifr si aut talis
mō pōt vificari de ante sine h' qd vificaf de
pnte talis ppo sūpta in fsu ppoitovel equalēs
ei no puertif p accns nec sifr qñis sua d iee
puertaf p accns si aut talis mō no pōt ppe-
tere vni puertibiliū nisi pueiat rliq sp talis p-
pō r equalēs ei in fsu pposito puetif sificat si
sua d iesse puertaf sificat r pporcionabilitē cō-
uetif sic sua d iesse si aut talis mō no pōt ppe-
tē anti nisi ppetat pnti tūc illa ppo puertif p
accns sic sua d iesse Ex isto p3 q ista puestio ē
bōa hoinez currē est verx g currens esse hoī-
nē est verx Sifr ista omnez hoīnē currē est ve-
rū g aliqd currēs esse hoīnez est verx nā pā t3
p illā regulā sivrū puertibiliū est verx rliquū
est verx r scōa p istā si ans est verx pns est verx
q abe svere Similit ista pna est bōa nullū ho-
minē currē est fmm g nullū currēs esse hoīnē
est fmm qa t3 p illā rēgulā sivrū puerti. est fmm
rliquū est fmm s3 ista puerfio nōv3 omne hoī-
nē currere est fmm g aliqb currēs esse hoīnē ē
fmm qa t3 p istā rēgulā si ans est fmm pns ē fmm
q est fā Ex istā p3 q qñvniuersalis affirmati-
ua talis no puertif p accns frequē tñ pticulari
negatia r similit pticulari affir. puertif p ac-
cidēs p istā rlar si pns est fmm g r ans p pdi-
cta p p3 q tles pñe nōvalēt nullū hoīnē cur-
rere ē scitū g nullū currēs ee hoīnē est scituz
qa ista rlar no est gñalitē vā sivrū puertibiliū
est scitū g rliquū est scitū pōt enī vnū puerti-
biliū sciri qñis aliqd no sciaf ymo qñis d alio n

cogitē sifr tales pñe nōvalēt omne hoīnē ee
aial est p se pō g aliqb aial ee hoīnē est p se
pō qa no seqt ans est p se pō g pns est p se p
mō necv3 omne hoīnē esse risibile est p se 2o
mō g aliqb risibile esse hoīnē est p se 2o r io i
tñb sp aspiciēb est ad tles ppoes vni puertibi-
liū est tle g rliquū est tale ans est tale g pns
est tale Et p illa pōt vlr sciri q ppo i fsu pposi-
to vl equalēs illi puertif sic sua dicē r q no s3
circa puertioz tñ pponū in fsu diuiso r eis e
qualētū Est sciend q sp vl frequē puertif sic
aliq pponū modaliu de qb dictū est p i spali
sic ista albū scif esse hoīnē no puertif i istā g
aliqs hō scif esse albū nā posito q sciaf sortē
esse hoīnē r q sit alb' r tñ ignora' tūc hec est
vā aliqb albū scif a me ee hō qa iste silo. ex-
posi. est bon' for scif a me ee hō for est alb' g
hō scif a me ee albū r hec est fā aliqs hō scif
a me ee albū ponaf q nescia q aliquis hō ē
alb' r io pma puertif i istā g aliqd qb scif esse
hō est aial Sifr ista puerfio nōv3 d' tñ r vn' a
phis scif esse imortal g aliqb imortalē scif a
phis esse d' tñ r vn' s3 puertif sic igit aliqd qb
scif a phis ee imortalē est tñ r vn' Et si dicaf
q hec est fā d' tñ r vn' a phis scif ee imortal
qa ipossibile est q phi naturalitē sciat istā d' tñ
nus r vn' est imortal g hec no est vā d' tñ nus r
vn' a phis scif ee imortal Dñd ē q illa ē vā d'
tñ r vn' scif a phis ee imortal r tñ isti nesciūt
illā imo negarēt eā r dicerēt esse falsā qa di-
cerent q ipicat falsū sc3 deū esse tñ r vnuz
q aut ista sit vā p3 qa p illā no pl' dnotaf nisi
q de illo qui est tñ r vnus qñis nesciaf ipsuz
esse tñ r vnū scif a phis esse imortalē vl q ē
imortal vñ p istā deus tñus r vnus scif a phis
ee imortal no dnotaf nisi q illa copulatiā sit
vā dñs est tñus r vnus r d illo scif a phis q ē
imortal r h' est verx qa vīq ps istius copulati-
ue est vā similit q hec sit vera p3 nā ista ē vā a
liqd qd scif a phis ee imortalē est dñs tñus r
vnus qa dñs qui scif a phis ee imortalis ē de-
us tñus r vnus tūc ar p silo. exposi. dñs ē tñus
r vnus dñs est aliqd qb scif a phis ee imortalē
g aliqd qd scif a phis ee imortalē ē dñs tñus
r vnus pmissē svere g r p cō similit sequit de-
us scif a phis ee imortalis dñs ē tñus r vnus
g tñus r vnus scif a phis ee imortalis. Sic er-
go patz euidenter veritas pponis accepte. et
bonitas conclusionis Similiter ista itellectus
cognoscit ee aia itellectiua no puertif i istā
g aia itellectiua pgnoscit ee itellectus s3 i istā g

Secunda pars

aliquid quod cognoscitur esse anima est intellectus sicut aliquid veniens cognoscitur a te esse chorus non puerit in ista generis chorus cognoscitur a te esse veniens sed in ista generis aliquid qui cognoscitur a te esse chorus est veniens. Sicut ista aliquid homo per se est anima non puerit in ista aliquid anima per se est homo sed in illa ad quod quod per se est anima est homo. sicut illa aliquid per se edificat puerit in ista aliquid quod per se edificat est aliquid. sicut illa deus per accidens est creatus non convertitur in illa aliquid creatus per accidens est deus sed in ista aliquid quod per accidens creat est deus. Et sic dicitur est de istis ita dicens est de aliis quod scilicet talis propositio convertitur sicut propositio de necessario vel de possibili vel de impossibili vel de contingenti. et forte ista fuit causa quare philosophus specialiter tractatum de talibus propositionibus et de propositionibus earum et pueritioibus earum non fecit quia ex illis quae scienda sunt circa propositioes de necessitate vel de possibili de contingenti et de impossibili cum quibusdam paucis potest faciliter sciri quod sciendum sit de istis modalibus et earum propositionibus quibus tamen ignoratae sunt et ignorantia propositio et pueritatio earum facit multos modernos errare et aliter in theologia et in aliis scientiis particularibus tamen speculationibus quam practicis Ad evidentiam autem pueritionum omnium modalium propositionum sciendum est quod propositioes modales in sensu dicto et eis equivalentes pueritur sicut ille de esse ubi aliquid adverbialiter definitur additum verbo Nam sicut in illis de inesse adverbialiter definitur non est eodem modo addenda propositio siue copula in pueriente et puerita sed in pueriente debet poni precise a parte subiecti sicut dictum est ita modo in praesente dicitur poni totaliter a parte subiecti sicut exemplificatum est.

Capitulum xxx

Postquam transcurrente de propositionibus categoricis et de propositionibus earum est tractatum. nunc de propositionibus hypotheticis et pueritatioibus earum sunt aliquid pauca addenda Est autem pro modo sciendum quod illa propositio definitur hypothetica quae ex pluribus componitur categoricis mediante aliquid adverbio vel coniunctione coniunctis. Et potest non tamen unum adverbium vel una coniunctio coniungere propositioes categoricas et facere propositioem hypotheticam ymo etiam plures coniunctiones et plura adverbia. Vnde illa est hypothetica sicut currit vel plato currit vel iohannes currit. sicut illa si sicut currit anima currit plato disputat. Et secundum hoc aliquid propositio hypothetica componitur ex pluribus quam ex duabus categoricis. Posset tamen dici quod non est propositio hypothetica ubi concurrunt adverbium et coniunctio vel etiam due coniunctiones nate facere propositioes hypotheticas diversarum specierum. et sicut dici posset de adverbio

is Secundo sciendum est quod proponuntur hypotheticae quinque assignantur species conditionalis copulativa disiunctiva causalis et temporalis. Sed videtur quod propter istas sunt aliae propositioes hypotheticae. Nam omnis propositio vera vel falsa copulativa ex duabus categoricis est propositio hypothetica sed huiusmodi sunt multae propter praedictas generis et maior est manifesta et minor pars nam haec est huiusmodi sicut est currens ubi plato disputat Sed advertendum est quod quibus sint multae propositioes hypotheticae propter praedictas multae tamen quae videtur aliae a praedictis ad praedictas reduci debent. Vnde ista sicut praefatum ne sit ignoras equalest isti quia sicut non vult esse ignoras sicut praefatum et sic sic est de illa ita est de multis aliis. Capitulum xxxi.

Sed videtur de istis in speciali sed quia conditionalis equalest uni praesente ita quod tunc conditionalis est vera quoniam ante iterum praesens et non aliter ideo differat vel quod ad tractatum de consequentibus Hic tamen sciendum est quod illa hypothetica definitur conditionalis quae componitur ex duabus categoricis coniunctis mediante hac coniunctione si. vel tali equalitati. Propter illud ultimum dicitur est quod ista est conditionalis sicut non legit nisi sit magister quia equalest illi si sicut non sit magister sicut non legit. Et videtur quod due propositioes coniunguntur mediante aliquid coniunctione et totum equalest uni conditionali illa propositio dicitur hypothetica conditionalis Et est sciendum quod a divinitate conditionalis non requiritur veritas antecedens nec veritas consequentis ymo est aliquid conditionalis necessaria et quolibet pars eius est impossibilis sicut hic si sicut est asinus sicut est rudibilia

Capitulum xxxii.

Copulativa est illa quae componitur ex pluribus categoricis coniunctis mediante hac coniunctione et vel mediante alia parte equalente tali coniunctioni sicut illa est copulativa sicut currit et plato disputat. sicut ista est copulativa sicut non est albus nec niger sicut ista sicut. est tamen albus quod calidus quia prima equalest isti sicut non est albus et sicut non est niger et secunda illi sicut est albus et sicut est calidus Ad veritatem autem copulativae requiritur quod utraque pars sit vera et ideo si quocumque pars copulativae sit falsa copulativa est falsa Et ad necessitatem copulativae requiritur quod quilibet pars sit necessaria et ad si quod sit possibilis requiritur quod utraque pars sit possibilis sed ad hoc quod sit impossibilis non requiritur quod utraque pars sit impossibilis. Nam haec est impossibilis sortes sedet et sortes non sedet et tamen uterque pars est possibilis. sed ad si quod copulativa sit impossibilis requiritur quod altera pars sit impossibilis et quod una sit

impossibiliter alteri sicut hec est impossibiliter sors est a
 finus et asinus est quia hec est impossibiliter sors est a
 finus et hec est impossibilis sors sedet et non sedet
 quia partes sunt impossibiles Sciendum est etiam quod op-
 posita predictorie istius copulatione est una disiun-
 ctia coposita ex predictoriis partium copulatione et ideo
 idem requiritur et sufficit ad veritatem opposite copu-
 latione quod sufficit et requiritur ad veritatem disiun-
 ctie. unde iste non predicatur sors est albus et plato est
 niger sors non est albus et plato non est niger sed
 illi copulatione predicatur ista sors non est albus vel pla-
 to non est niger Oportet autem scire quod semper a
 copulatione ad utramque partem est bona pars sicut sequitur
 sors non currit et plato disputat ego plato
 disputat et non eversio sed eversio est fallacia
 partium Tunc sciendum est quod quoniam ab altera parte
 copulatione ad totam copulationem potest esse bona et
 sequentia gratia materie puta si una pars copula-
 tiue inferat alteram partem tunc ab illa parte ad
 totam copulationem est bona pars Ca. xxxiiii

Disiunctia est illa que proposita ex pluribus cathe-
 goricis mediante hac coniunctione vel aut
 mediante aliquo equalitate sibi sicut ista
 est disiunctia tu es homo vel asinus sicut ista tu es homo vel
 sors disputat Ad veritatem autem disiunctie re-
 quiritur quod altera pars sit vera et hoc est intelligen-
 dum quoniam propositioes sunt de presenti et non de futuro nec
 equivalentes propositioes de futuro. et hoc diceret
 philosophus tam si veritatem ad veritatem disiunctie
 requiritur quod altera pars sit vera quia si veritatem pro-
 positio de futuro est vera vel falsa quis non euidet
 ter. sed ad necessitatem disiunctie non requiritur
 necessitas alterius partis sicut ad hoc quod hec sit ne-
 cessaria sors sedet vel sors non sedet non requiritur quod alte-
 ra pars sit necessaria tamen ad necessitatem disiunctie re-
 quiritur necessitas alterius partis vel quod partes sibi contra-
 dicant vel equalent predictoriis Unde hec est neces-
 saria sors currit vel deus est quia altera pars est ne-
 cessaria sicut hec est necessaria deus creat vel deus non
 creat. quia partes predicantur Ad possibilitatem autem
 disiunctie sufficit quod altera pars sit possibilis sed
 ad hoc quod disiunctia sit impossibilis requiritur quod utra-
 que pars sit impossibilis vel homo est asinus vel homo est rudibilis

Sciendum est etiam quod opposita contradictoria disiun-
 ctie est una copulatione opposita ex predictoriis partibus
 ipsius disiunctie et ideo idem requiritur et sufficit ad verita-
 tem opposite disiunctie quod sufficit et requiritur ad verita-
 tem copulatione Sciendum est etiam quod ab aliquo parte
 disiunctie ad totam disiunctiam est bonum argumen-
 tum et eversio est fallacia partium nisi sit aliquo aliquo cau-
 sa specialiter impediens fallaciam partium. Sicut a disiunctiva

connegatione alterius propositi ad alteram partem est bonum ar-
 gumentum sicut bonum sequitur sors est homo vel sors est asinus sed
 sors non est asinus ergo sors est homo Ca. xxxiiii.

Proposita causa est illa que proposita ex pluribus ca-
 thegoricis mediante hac coniunctione qui-
 a vel equalitate ei. unde illa est causa quia sors
 est homo sors est animal sicut ista sors laborat vel sane-
 tur equaliter est isti sors laborat quod vult sanari. si
 militi ista sors deambulatur pro pena ne infirmus qui eg-
 ualiter isti quia sors non vult infirmari deambulatur pro pe-
 na. sicut ista sors calefit in quantum movetur quia equaliter
 isti quia sors movetur calefit Ad veritatem autem cau-
 lis requiritur quod quilibet pars sit vera et si cum hoc quod ante sit
 causa partium et ideo ista non est vera sors est albus quia plato est
 albus quis eivertis pars sit vera quia tamen illa sors est albus
 non est vera pro parte hoc quod plato est albus ideo illa propositio est falsa

Et est sciendum quod hic accipitur causa large et non stricte.
 non enim requiritur ad veritatem causa quod una propositio sit cau-
 sa que alia propositio esse sed sufficit quod exprimat cau-
 sam requisitam ad hoc quod alia propositio sit vera sicut hic. lignum
 calefit quia ignis est sibi pars pro illis enim ante ignis
 est pars ligno exprimitur causa sine qua hec non est
 set vera lignum calefit Et ideo causalis illa est
 vera. vel requiritur quod propositio illa sit pro-
 alia ita quod predicatum antecedentis prius pre-
 dicetur de subiecto suo quam predicatum consequen-
 tis predicatur de suo subiecto. et secundum hoc
 hec est vera ysocheles habet tres et quia triangulus
 habet tres et c.

Et est sciendum quod ut dicitur est acci-
 pitur hic causa large siue sit causa per se siue per accidens
 siue voluntaria siue naturalis Ex istis pa-
 tet quod omnes tales sunt false asinus est risibilis
 quia est homo omnis homo peccat quia est li-
 beri arbitrii Unde ad necessitatem cau-
 lis requiritur necessitas utriusque partis. sed ad
 impossibilitatem causalis non requiritur im-
 possibilitas nec falsitas alicuius partis sed suf-
 ficere quod antecedens non possit esse causa con-
 sequentis modo predicto accipiendo causam

Et est advertendum quod non dicitur hic an-
 tecedens illud quod formaliter vocem precedit sed illa pro-
 positio que immediate sequitur hanc coniunctio-
 nem quia dicitur ante. Sicut ad possibilitatem causa
 lis requiritur quod quilibet pars sit possibilis sed hoc non
 sufficit sicut ad necessitatem causa non sufficit neces-
 sitas utriusque partis Ex predictis patet quod a cau-
 sali ad alteram partem est pars bona sed non econ-
 verso Sicut a causa ad copulationem est bona pars non
 sequitur omnis homo peccat quia est liberi arbitrii ergo omnis homo
 peccat et omnis homo est liberi arbitrii. sed e-
 converso non sequitur.

Capitulum xxxv.

Ropositio tpa^l ē illa q̄ p̄ponit̄ ex plu-
ribus cathegoricis mediāte aliq̄ ad-
uerbio t̄pis sicut illa s̄or currit dū pla-
to disputat s̄i^r s̄or fuit alb⁹ q̄n̄ plato fuit niger
Adveritatē aut̄ tpa^l requir̄ v̄itas v̄triusq̄
p̄vel p̄ eodē tpe l̄ p̄ diuerso tpe. Vñ aliq̄ s̄ūt
aduerbia q̄ denotāt pp̄ōes q̄s p̄iūgūt esse v̄as
p̄ eod̄ tpe ⁊ alia p̄ diuerso tpe. vñ adueritatē
istius de⁹ agit q̄n̄ creatura agit requir̄ q̄ v̄tra
q̄ illarū sit v̄a ⁊ i eod̄ tpe. S̄i^r adueritatē istius
ap̄li p̄dicabāt dū christ⁹ p̄dicabat requir̄ v̄ital
v̄triusq̄ ptis et q̄ in eodē tpe fuerit v̄e v̄l fuis-
set v̄e si fuisset forate. sed ad v̄itatē isti⁹ paul⁹
fuit p̄uersus p⁹ q̄ x⁹ fuit passus requir̄ q̄ p̄posi-
tiones ille fuerit v̄e p̄ diuerso tpe. Sciendū ta-
men ē q̄ ad hoc q̄ tpa^l sit vera n̄ requir̄ q̄ sp̄
fuerint p̄tes vere p̄ eodē tpe vel sp̄ p̄ diuerso
tpe s̄z q̄ aliq̄n̄ fuerint vere p̄ eodē tpe vel ali-
q̄n̄ p̄ diuerso tpe et iō ille due stāt s̄i^r ap̄li p̄di-
cauerūt duz x̄ps p̄dicauit et ap̄li p̄dicauerunt
post q̄ x̄ps p̄dicauit. S̄i^r ad necessitatē tpa^l
requir̄ necitas v̄triusq̄ p̄t̄ et iō nulla talis est
necessaria lignū calefit q̄n̄ ignis sibi ap̄ p̄xi-
ma⁹ creatura creat q̄n̄ de⁹ creat asin⁹ est risi-
bil⁹ q̄n̄ est hō ⁊ si in aliquo actore inentant ta-
les pp̄ōes ⁊ asserat eas eē veras glosāde s̄ūt
dicēdo q̄ actor non loquit̄ devirtute sermois
s̄z p̄ tpa^l ē itelligit cōditionalē vt p̄ talē creatu-
ra creatur q̄n̄ deus creat itelligit illaz si deus
creat creatura creat. Vnde illa pp̄ō sortes ē
colorat⁹ dū est alb⁹. s̄i^r sortes moue⁹ dū sor-
tes currit non est necessaria s̄z p̄t̄ esse falsa
Verū n̄ p̄ tales pp̄ōes tpa^les intelliguntur
aliq̄n̄ cōditionales q̄ s̄ep̄ vere sunt. S̄i^r ad im-
possibilitatē tpa^l nō requir̄ impossibilitas ali-
cui⁹ p̄t̄ sed sufficit q̄ p̄tes sint icōpossibiles.
Vnde ista est impossibil⁹ de⁹ creat duz de⁹ non
creat quia p̄tes s̄ūt icōpossibiles. Si autē sit
aduerbiū q̄ denotet pp̄ōes esse veras p̄ di-
uerso tpe tūc sufficit q̄ p̄tes sint sibi connexe
ita q̄ vna non p̄t̄ esse vera sine alia nec ecō-
uerso. Ex p̄dictis p̄z quid requir̄ ad h̄ q̄ tpa^l
lis sit possibil⁹ vel cōtingēs. Ex p̄dictis etiā pa-
tet q̄ a tpa^l ad aliq̄ p̄tem eius est bona p̄na
s̄z n̄ ecōuerso. S̄i^r a tpa^l ad coplatiaz ē bo-
na p̄ntia s̄z n̄ ecōuerso nō enī seq̄r adā fuit et
noe fuit ḡ adā fuit q̄n̄ noe fuit nec seq̄r iac-
cob fuit et esau fuit et iacob fuit postq̄ esau
fuit

Capitulum xxxvi.

Ropositio ypothetica localis p̄t̄ vo-

cari illa q̄ cōponit̄ ex plurib⁹ cathegoricis cō-
iūctis mediāte aduerbio locali vel aliq̄ equi-
ualente ei qual ē ista acc̄ns ē vbi subiectū su-
um ē ⁊ ista x⁹ patiebat vbi p̄dicauit. Adverit-
tatē talis ypothetice requir̄ veritas v̄triusq̄ p̄-
tis ⁊ p̄ eodē loco ⁊ nō p̄ diuers⁹ et i n̄ differt a
temporali q̄a adueritatē tēporal⁹ requir̄ v̄itas
v̄triusq̄ ptis p̄ eod̄ tpe vel diuerso. ad v̄itatē lo-
calis non requir̄ v̄itas v̄triusq̄ ptis p̄ eodē lo-
covel p̄ diuerso. Est tñ sciendū q̄ tempus
large accipit̄ p̄ tpe p̄p̄e dicto ⁊ p̄ eternitate s̄i
negatione tempōis q̄ q̄lit̄ debeat intelligi ali-
bi expositū ē. s̄. sup̄ q̄rto phicoz ⁊ super secū-
do sententiarū hoc aut̄ dico p̄ talib⁹ pp̄ōib⁹ de-
us fuit an̄q̄ mūd⁹ fuit ⁊ hō. Per p̄dicta de p̄-
p̄ōe tpa^l p̄z quid ē dicēdū de pp̄ōe locali qui
a oīa vel fere oīa q̄ dicūt̄ de p̄positione temp-
ali p̄nt̄ dici p̄por⁹ nabiliter de pp̄ōe locali p̄-
dicta etiā de pp̄ōib⁹ ypotheticis p̄noīatis po-
test̄ faciliter scribi quid sciendū ē de aliis ypo-
theticis si q̄ sint cuiusmōi forte s̄ūt tales albe-
do est in sorte i quo nō est nigredo de⁹ est a q̄
oīa s̄ūt ⁊ huiusmōi tales nō p̄nt̄ reduci ad co-
pulatiuam.

Capitulum xxxvii.

Ro p̄dictis aut̄ est aduertendū q̄ q̄n̄
aliq̄ p̄dictarū p̄iūctionū vel aduerbio-
rū ponitur iter duos t̄minos ita q̄ p̄-
positiones cathegorice nō cōplete exp̄mūt̄
talis pp̄ō est distinguēda s̄z pp̄ōez ⁊ diuisione-
ez eo q̄ p̄t̄ eē cathegorica v̄l ypothetica ⁊ forte
ista distinctio ē planior et magis p̄p̄a tamen si
ue distinguat̄ s̄z pp̄ōez ⁊ diuisionē siue s̄z aph̄-
bologiā s̄esus nō diuersificatur. Vnde vbi po-
nit̄ hec p̄iūctio vel illa pp̄ō p̄t̄ eē distinguen-
da eo q̄ p̄t̄ esse distiūctia v̄l de distiūcto extre-
mo sic hec est distinguēda oīs hō saluabitur v̄l
p̄dēnabit̄ eo q̄ tūc p̄t̄ eē distiūctia et tūc equi-
ualet isti. oīs hō saluabit̄ vel oīs hō dānabit̄
q̄ ē flā. v̄l p̄t̄ eē de distiūcto extremo ⁊ tūc equa-
let isti de q̄libz p̄t̄eto sub hoīe v̄ificat̄ h̄ totuz
saluabit̄ l̄ p̄dēnabit̄ ⁊ h̄ eūm ⁊ iō p̄ma est v̄a
Et ē aduertēd̄ q̄ q̄n̄ tal⁹ pp̄ō ē singlar̄ tē dif-
iūctia ⁊ d̄ distiūcto extremo egpollēt̄ n̄ aut̄ q̄n̄ ē
v̄l̄ sv̄t p̄z i exō p̄dco. s̄i^r vbi poit̄ hec p̄iūctio et
illa pp̄ō ē distinguēda eo q̄ p̄t̄ eē coplatia l̄ de
coplato extremo sic ista ē distinguenda l̄a ⁊ duo
s̄z q̄n̄q̄. q̄a si sit coplatia ē flā ⁊ si sit de coplato
sbic̄to est v̄a. s̄i^r est d̄ t̄li pp̄ōe vbi poit̄ hec p̄iūctio
si. q̄a tal⁹ p̄positio est distinguenda eo q̄ p̄t̄ es-
se cōditionalis vel de cōditionato extremo.
sicut est ista omne possibile si est necessariuz

ē verum est distinguēda: eo q̄ pōt esse p̄ditio
nalis ⁊ tūc ē sēsus. si oē possibile ē necessari-
um oē possibile est v̄m q̄d verū ē. s̄z si sit de cō-
dictionato subiecto tūc equalit istū de oī illo
de quo v̄ificaf hoc totū possibile si ē necessa-
riū v̄ificaf hoc p̄dicatū v̄m et h̄ ē falsū. nā de
ista ppōe hō est asinū v̄ificaf h̄ totū possibile si
ē necessariū hec ei ēvā te esse asinū ē possibi-
le si est necessariū siue sit cōditionalis siue de
p̄ditionato subiecto et tñ hec nō est vā te esse
asinū v̄m. S̄l̄r de cōiūctione cālī q̄a p̄posi-
tio ī q̄ ponit ē distinguēda eo q̄ pōt esse causa
lis vel de cālī extremo sicut hec ē distinguēda
ois hō est capax dei q̄a ē hō h̄ns aīaz rōnalez
eo q̄ pōt esse causalis vel de cālī p̄dicato s̄z sē
per vel frequent illi sensus cōuertit. S̄l̄r vbi
ponit aduerbiū tēporū illa ppō ē distinguēda
eo q̄ pōt esse t̄pal v̄l de t̄pali extrēo sic ista ē
distinguēda oīs dāpnat⁹ dū fuerit viator pec-
cauit eo q̄ pōt eē t̄pal vel de t̄pali p̄dicato. si
sit t̄pal tūc equalit istū dū oīs dānat⁹ fuit via-
tor oīs dānat⁹ peccauit q̄ ē s̄ā q̄a ille due nūq̄
sūt s̄l̄ vere. si sit de t̄pali extremo tūc egp̄ollet
istū de q̄libet dānat⁹ v̄ificaf h̄ totū dū fuerit
viator peccauit. et hoc v̄m q̄a q̄libz singulari
est vā. S̄l̄r ē de aduerbio locali sic p̄z de ista
ois hō currebat vbi disputabat p̄oaf q̄ q̄libet
hō in eod̄ loco currebat vbi disputabat sed di-
uersi ī diuersis tūc p̄z q̄ p̄ma sit vā si sit de lo-
cālī p̄dicato et falsa si sit localis. Est etiā sci-
ēdū q̄ talis distinctio nō solū h̄z locū ī p̄dictis
sed etiā p̄ h̄is distinctio pōt poni qñ hoc p̄no-
mē q̄ ponit inter duos terios sic hic oīs hō q̄
est alb⁹ currit. nā ī sēsu diuiso equalit vni co-
pulatione istū sc̄z oīs hō currit ⁊ ille ē alb⁹. in sē-
su cōposito denotaf q̄ de q̄libet v̄ificaf h̄ to-
tū hō q̄ ē alb⁹ ⁊ de i⁹ v̄ificaf h̄ p̄tū currit. Et q̄
ppōib⁹ ista sufficiāt.

Finit sc̄da ps. Incipit tertia

Complet⁹ duob⁹ tractatib⁹ nō ad t̄-
ciū tractatū de argum̄t ē accedē-
dū. ⁊ q̄a it̄ oēs spēs argumētatio-
nis fillus obtinet p̄cipatū iō de
fillogismo ē p̄mo dicēd. p̄mittēde sūt aut̄ qdā
distinctōes ad p̄positū necessarie. Vñ sciēdū
ē q̄ fillus accipit aliqñ p̄ vno p̄i oī fillō ita q̄
ī ppōe sup̄pōat p̄vno p̄i ⁊ nō p̄ aliqñ significa-
to singulari ⁊ sic accipiedo fillogismū hec est
falsa fillus ē orō ⁊c. et hec similiter fillus cō-
pōit ex t̄b⁹tis ⁊c. Aliqñ at̄ accipit fillus siḡtūe
p̄ orōe ī q̄ q̄b⁹dā pōit ⁊c. Sc̄da distic⁹ ē q̄

fillōrum qdā sūt demonstrati qdā topici qui
dā nec topici nec dem̄fati. Sillūs dem̄fatiū
ē ille in quo ex ppōib⁹ necessarius euidēt no-
tis pōt acqri p̄ma noticia p̄clois siue p̄gnitio
Sed topic⁹ ē fillūs ex p̄babilib⁹. Et sūt p̄babili-
a q̄vidēt oib⁹ vel plurib⁹ v̄l sapiētib⁹ ⁊ de his
q̄vidēt oib⁹ aut plurib⁹ v̄l maxie sapiētib⁹. et
illa desc̄p̄o ē sic itelligēda q̄ p̄babilia sūt illa
q̄ cū sint vā ⁊ necessaria nō tñ per se nota nec
ex p̄ se notā fillogifabilia nec etiā p̄ exp̄tiā
euidēt nota nec ex talib⁹ seq̄ntia tñ p̄t sui v̄i-
tatē vidēt esse vā oib⁹ aut plurib⁹ ⁊c. Et v̄t sit bre-
uis desc̄p̄tio p̄babiliū sit ista. Probabilia sūt
necessaria nec p̄ncipia nec p̄nes demonstrati-
onis q̄ p̄t sui v̄itātē vidēt oib⁹ vel pluribus ⁊c.
Per p̄mā pticulā excludit oīa p̄tigentia etō-
nia falsa. p̄ secūdā oīa p̄ncipia ⁊ p̄clōes d̄mō-
strationū et p̄ terciā excludit quedā necessa-
ria q̄ tñ apparēt oib⁹ falsavel p̄hib⁹ et sic arti-
culi fidei nō sūt p̄ncipia demonstratiois nec p̄-
clōes nec sūt p̄babilia q̄a oib⁹ vel plurib⁹ vel
sapiētibus apparent falsi et hoc accipit⁹ sa-
pientes p̄ sapiētib⁹ mūdi ⁊ p̄cipue īnitentib⁹
rationi naturali quia illo mō accipit sapiens
in descriptione sc̄ie vel p̄hiē. Ex istis seq̄tur
q̄ fillūs topic⁹ nūq̄ peccat ī materiā v̄l in forā
sequitur etiā aliud q̄ nullus s̄m cōmunem
currū pōt euidēt et dem̄fatiē p̄gnosce de a-
liquo fillō topico illū eē topicū quis possit ha-
bere fidē q̄ est fillogism⁹ topicus. sequitur eti-
am aliud q̄ nullus fillūs topicus facit preci-
se dubitationē et formidinem sed etiā frequē-
ter facit firmā fidē sine omni dubitatione q̄a
ita bene aliquando adheremus probabilibus
sicut euidenter notis. Sillogism⁹ qui nec
est demonstratiuus nec topicus potest diuidi
quia quidam est ex improbabilib⁹ quidā nō
ex improbabilib⁹ siue quidam fillogismus
peccat in materiā et quidam nō peccat ī ma-
teria. Alia distinctio quidam ē sillogif-
mus vniformis quidā mixtus quidam est vni-
formis ex p̄positionibus de inesse quidāz ex
modalibus. et illi sunt diuersi secūdū q̄ in-
uenitur diuersitas ī ppōibus modalib⁹. quidā
est mixtus ex necessario ⁊ inesse quidā ex ne-
cessario et cōtingenti⁹ sic de aliis de q̄b⁹ oib⁹
dicetur inferius. Similiter fillogismus vnifor-
mis ex p̄positionibus de inesse quidam est
vniformis de p̄positioibus de presenti quidā
de p̄tēto qdā de futuro qdā ex vna q̄ p̄nti
⁊ alia q̄ p̄tēto v̄l q̄ futuro. Sciēdū ē tñ q̄ diffi-

habl de p̄mā.

Tercia pars

tio communis omnibus istis predictis ē ista
 Sillogismus est oratio in q̄ ex qb⁹ duabus p̄-
 missis dispositis i mō ⁊ figura de necessitate
 sequit̄ conclusio et ad illā diffinitionem nihil ē
 fert an p̄missis sint vere v̄l false hoc tñ ē gene-
 rale q̄ nūq̄ p̄missis sint v̄e ⁊ 2° falsa quīs pos-
 sit esse econuerso Vnde i ista parte sequit̄ v̄l
 q̄ ad partē in q̄ tractabit̄ de sillogismo demō-
 stratio vel semp̄vel frequēt volo loqui de cō-
 ditionib⁹ sillogismi requisitis rōe particulari p̄-
 dicte diffionis et nō amplius.

Capitulū secundū

Ostis ditionib⁹ et distinctionib⁹ filii
 de qb⁹ dā mēbris diuidētib⁹ in sp̄a-
 li est dicēdū Et p̄mo de vniiformi ge-
 neratione fillōy de iesse. secūdo de vniiformi
 modalū .et tercio de mixtis Circa primū
 est p̄mo dicēdū de fillis ex oib⁹ de iesse ⁊ de
 presenti. secūdo de aliis. sed anq̄ accedat̄ ad
 p̄positū videnda sūt qdā p̄abula Primū est
 q̄ tm̄ sūt due p̄missis vna 2° i fillō et tm̄ tres
 termi scz maior extremitas mior extreitas ⁊
 mediū. Est aut̄ mediū qd̄ poitur in vtraq̄ pre-
 missarū. maior extreitas qd̄ cū medio tio poi-
 tur in maiori p̄pōe. minor extreitas ē q̄ poni-
 tur cū me^o in minori p̄pōe hoc ē i secūda p̄-
 pōe Secūdu est q̄ tm̄ sūt tres figure. P̄ia
 est i q̄ medi⁹ tm̄⁹ subicit̄ i p̄ma p̄pōe ⁊ p̄dicat̄
 in secūda. Secūda figura ē i q̄ medius tm̄⁹
 p̄t̄ in vtraq̄. Tercia figura est in q̄ medius tm̄⁹
 n⁹ subicitur in vtraq̄. Et n̄ est apponēda q̄rta fi-
 gura quia si medi⁹ tm̄⁹ p̄t̄ i p̄ma p̄pōe et subici-
 tur i secūda nō erit nisi transpositio p̄pōnū po-
 sitarū i p̄ma figura ⁊ iō n̄ seq̄t̄ aliq̄ 2° q̄ illa q̄
 seq̄t̄ ex p̄missis dispositis i p̄ma figura et iō n̄
 est negādū qn̄ sillogism⁹ possit fieri ex duab⁹
 p̄missis i q̄y p̄ma medi⁹ tm̄⁹ minus p̄dicat̄ ⁊ i se-
 cūda subicit̄ sed illa cōclo q̄ p̄mo seq̄t̄ ex illis
 p̄ncipalr erit ead̄ cū scda q̄ seq̄t̄ ex eisdē p̄mis-
 sis dispositis i p̄ma figura. si enī arguat̄ sic ois
 hō est aial. oē aial ē subā ḡ. ois hō ē subā ⁊ il-
 la ead̄ 2° seq̄t̄ ex eisdē p̄missis sic dispositis i pri-
 ma figura oē aial ē subā ois hō ē aial ḡ om-
 nis hō ē subā Terciū p̄ambulū ē q̄ ois sil-
 logism⁹ imediate vel mediate regulat̄ p̄ dici
 de oīvel dici de nullo. Sillogismi aut̄ secūde
 figure et tercie reducūt̄ ad fillōs p̄me figure
 vel p̄ p̄sionē vel p̄ ip̄ossible vel p̄ transpositi-
 onē p̄pōnū ⁊ iō mediate regulat̄ p̄ dici de om-
 nivel p̄ dici de nullo et q̄ncūq̄ sic ē q̄ aliq̄s dis-
 cursus regulat̄ p̄ dici de oīvel dici de nullo siue

mediate siue imediate ille discursus ē bonus
 Per imediate intelligit fillōs p̄me figure qui
 a imediate regulant̄ Per mediate itelligit oēs
 modos secūde figure et tercie q̄ oēs reducūt̄
 ad q̄tuor mōs p̄me figure et sic regulant̄ me-
 dianibus illis Est aut̄ dici de oī qn̄ nihil ē
 fumere sub subiecto qn̄ d̄ eod̄ dicat̄ p̄tū quod
 est sic intelligend non q̄ p̄dicat̄ vere p̄nemi-
 at cuilibet de q̄ dicitur subiectū qa tñc nō es-
 set dici de oī nisi in p̄pōib⁹ ven̄ sed sufficit q̄
 p̄ talē p̄pōez denotatur q̄ nihil sit fumere sub
 subiecto qn̄ de eod̄ dicat̄ p̄dicatū ⁊ hoc deno-
 tat̄ p̄ oēz p̄pōez v̄lez affirmatiua Dicit̄ de n̄
 lo est qn̄ p̄ eā denotat̄ q̄ de q̄cūq̄ d̄r subiectū
 q̄ ab eo remouet̄ p̄dicatū et hoc denotat̄ per
 omnē p̄pōez v̄lez negatiua siue sit̄va siue flā.

Capitulum tertium

Stis v̄l si videndū ē p̄mo de sillogis-
 mis p̄me figure. Et ē p̄mo sciēduz q̄
 cum dictū sit fillōs p̄me figure regu-
 lari imediate p̄ dici de oīvel dici de nullo o3
 circa mōs p̄me figure seruare duo. Primum
 est qd̄ maior sit p̄pōv̄lis si ei esset maior p̄ti-
 culari maifeste p3 q̄ talis discursus nō possit
 regulari p̄ dici de oīvel dici de nullo. tūc enī
 aliq̄s sillogism⁹ regulat̄ p̄ dici de oī qn̄ p̄ p̄maz
 p̄pōez denotat̄ de oī illo de q̄ dicit̄ subiectuz
 dici p̄tū et p̄ secūda p̄pōez denotat̄ subiectuz
 p̄me p̄pōis dici de aliq̄ assumpto sic p̄ istam
 p̄pōez ois hō ē aial d̄notat̄ q̄ de q̄cūq̄ d̄r hō
 de eodē d̄r animal. p̄ istā aut̄ secūda sōr ē hō
 denotat̄ q̄ li hō qd̄ fuit subiectū p̄me p̄pōis ve-
 re d̄r de sorte p̄t̄ qd̄ euident̄ seq̄t̄ q̄ h̄ p̄tū aial
 d̄r de sorte et iō iste sillogismus ē regulat⁹ p̄
 dici d̄ oī ois hō ē aial sōr ē hō ergo sōr ē aial
 et eodē^o p̄por^o nabl̄r dicēd̄ ē d̄ fillō flato p̄ di-
 ci d̄ nullo s3 nihil t̄le p̄t̄ d̄notari p̄ p̄pōnē p̄tica-
 re ḡ nūq̄ p̄pō p̄ticlar̄ p̄t̄ eē maior i p̄ma figu-
 ra Ex eod̄ p3 q̄ mior d3 eē affirmatiua qa p̄ mi-
 norē d3 d̄notari q̄ illd̄ qd̄ i p̄ma p̄pōe fuit sub-
 iectū v̄e p̄t̄ d̄ aliq̄ d̄t̄iate assumpto qd̄ n̄ p̄t̄ esse
 nisi p̄ p̄pōez affirmatiua Ex p̄dc̄is seq̄t̄ q̄ in p̄-
 ma figura sit tm̄ q̄tuor mōi i qb⁹ sūt v̄tiles cō-
 iugatiōes. nā p̄bian^o duas p̄pōes p̄v̄le et p̄ti-
 clare p̄ affirmatiua ⁊ negatiua erit sedeci p̄biatiōes
 q̄y duodēci peccabūt̄ p̄ p̄d̄ca p̄ncipia. Qd̄ p3 sic
 si sint due p̄pōes aut v̄t̄q̄ ēv̄lis aut v̄t̄q̄ est p̄ti-
 clar̄ aut vna ē p̄ticlar̄ ⁊ aliav̄lis. si aut̄ v̄t̄q̄ sit
 v̄lis. aut v̄t̄z ē affirmatiua aut negatiua. si v̄tra
 q̄ ē affirmatiua tunc est p̄m^o mō^o et est v̄tilis
 si v̄traq̄ sit negatiua sic est cōbinatio alia sed

per formula

est inutilis quia habet minorem negatiuam
 Si autem una sit negatiua et alia affirmatiua aut
 maior est negatiua et minor affirmatiua vel e con-
 tra si primo modo habet tertia combinatio et eutilis
 si est euerſo est quarta et est inutilis quia habet mi-
 nore negatiua. ſicutque propter ſit particularis ſic ſunt
 quatuor combinatioes per affirmatiua et negatiua ſic
 prius ſc3 oes erunt utiles quia oes habebunt maio-
 re particularem. ſi autem una ſit particularis et alia
 vltis aut maior e vltis et minor particularis aut
 euerſo. ſi primo modo aut utraque est affirmatiua et
 ſic habet nona combinatio et vtilis aut utraque nega-
 tiua et ſic habet decima combinatio et inutilis quia minor
 est negatiua aut una est affirmatiua et alia negati-
 ua et tunc aut maior est affirmatiua et minor ne-
 gatiua et ſic est coniunctio undecima et inutilis qui-
 a minor est negatiua. ſi autem maior est negatiua et
 minor affirmatiua ſic est duodecima combinatio et vtilis
 Si autem maior ſit particularis et minor vltis ſic ſunt
 quatuor combinatioes per affirmatiua et negatiua ſed oes
 erunt inutilis quia quilibet illarum habet maiore par-
 ticulari. Ex quibus omnibus maſteſte patet quod tantum ſunt
 quatuor modi utiles ſive vtilium combinationum ſc3 prius
 et tertius et nonus et duodecimus. alii vero duodecim ſunt inuti-
 les quia ſoli quatuor poſſunt reglari per dici de omni vel per
 dici de nullo. alii autem non poſſunt quia ſp3 hnt maiore
 particulari et minore negatiua quibus utrumque repu-
 gnat ſillogiſmo regulato per dici de omni vel per
 dici de nullo. Ca. iiii.

Ista narrata non poſſunt probari niſi per modum
 quo probat Aristoteles. probando quod ſunt quatuor
 modi utiles per hoc quod non poſſunt iſſerre iſtatiā. un-
 de ſuando talis modus arguendi ex duabus vlti-
 bus affirmatis omnis homo est animal omne riſibile est homo
 omne riſibile est animal impoſſibile est inuenire iſtan-
 tiā ubi premiſſe ſunt vere et conſeſo falſa Similiter
 eſt ſic arguendo non homo est animal omne riſibile est homo er-
 go nullum riſibile est animal Similiter ſic omnis homo eſt
 animal aliquod corpus est homo ergo aliquod corpus est animal. Si-
 cut hic non homo est animal aliquod animal est homo ergo aliquod animal
 non est animal. Alii autem modi ſunt inutilis quia con-
 tingit premiſſas taliter diſpoſitas eſſe veras et conclu-
 ſionem eſſe falſā Vnde quibus utraque e vltis et negatiua
 patet iſtatiā ſic arguendo non homo est animal irrationale ni-
 lus animalis est homo ergo nullus animalis est animal irrationale pre-
 miſſe ſunt vere et falſa. Eodem modo de aliis quia premiſ-
 ſe poſſunt eſſe vere et falſa ſic patet diſcurrēdo et i-
 deo non valent Et eſt hic aduertēdo quod ad proban-
 dum combinatioes utiles vel modos utiles non oportet inuenire
 iſtatiā in his ſubalibus ſic quā errantes dicunt ſed
 ſufficit inuenire iſtatiā in quibuscuque terminis ſive

ſubalibus ſive accētalibus ſive quibuscuque. Vnde
 et Aristoteles frequenter per tales terminos inſtat in primo
 poro ſic maſteſte patet ibidem et ideo quatuor modi pre-
 figure tenent in omnibus terminis nec refert ſi ſu-
 maſ ſub ſubalibus ſive accētalibus qule quod vel hoc
 aliquid quod ſive ad aliquid ſive qule ſive quodcum-
 que aliud dummodo per prima propoſitiōe denotet predi-
 catum remoueri vel dici de omni de quo dicitur ſubectus
 Et per ſecundā propoſitiōe denotatur illud quod prius
 fuit ſubiectum non equoſe acceptum dici de assum-
 pto et poſtea in conſeſione concludit illud quod fuit pre-
 dicatum in una ſive in prima dici vel remoueri de
 illo preſeſe quod fuit ſubiectum in ſecunda propoſitiōe Ex
 iſto ſequitur quod tales ſillogiſmi ſunt boni omne
 coloratum est omne album est coloratum ergo omne album est om-
 ne animal eſt homo omnis animalis est animal ergo omnis animalis est homo et
 ideo errat magiſter abstractionum assignando
 in predictis ſillogiſmis fallatiā accētiā cum iſti ſil-
 logiſmi regulentur per dici de omni et ſint ex ſe euidē-
 tes Si-
 cut tales ſillogiſmi ſunt boni niſi equoſatio
 impediatur omnis homo pertinet in genere ſub album est
 homo ergo album pertinet in genere ſub album non eſt ag-
 gregatum per accētiā homo album eſt homo ergo homo album non eſt ag-
 gregatum per accētiā. Et eſt aggregatum per accētiā homo
 hnt aliquod accētiā ſive quibuscuque alia res hnt accētiā
 vocatur aggregatum per accētiā. Si-
 cut non homo diſti-
 guitur ab homine homo album eſt homo ergo homo al-
 bus non diſtinguitur ab homine. ſimiliter nullus
 homo eſt genus animal eſt homo ergo animal non eſt
 genus et ceteri huiusmodi in quibus voluit aliquis mo-
 derni assignare fallatiā accētiā neſcientes na-
 turam ſillogiſmorum nec fallatię accētię. Ad
 uertendum tamen eſt quod numquam ſillogiſmus eſt regu-
 latus per dici de omni vel per dici de nullo quan-
 do aliquis terminus equiuocus ſumitur et ideo
 quia in aliquibus exemplis predictis poſſet ter-
 minus accipi equiuoce in altera premiſſa et
 in conſeſione ideo ibi poſſet assignari fallatiā eq-
 uocationis et conſeſione accepta in vno ſen-
 ſu eſt bonus ſillogiſmus et accepta in alio ſen-
 ſu non valet ſed eſt fallatiā equoſationis. ver-
 bi gratia ſic arguendo nullus homo eſt genus ani-
 mal eſt homo ergo animal non eſt genus illa con-
 cluſio animal non eſt genus eſt diſtinguenda eo quod
 li animal poſſet ſtare preſoaliſ ſive per ſuis ſignū vel poſ-
 ſet ſtare ſimpliciſ ſive per iſtentiōe aie ſive per pcep-
 tu. ſi primo modo ſic eſt bonus ſillogiſmus regulatus per di-
 ci de omni. ſi ſecundo modo ſic non valet nec eſt regulatus per di-
 ci de omni niſi ſolu vocaliſ. propter hoc quod animal accipi-
 tur equoſe in minori et in conſeſione. Eſt igitur re-
 gula generalis quod quibus premiſſe diſponuntur in modo et i-

Tercia pars

figura ꝛ ppōnes sūt de pñti et aduerbialis det
 mina^o vel equalens vniformit accipiat si ali
 q̄ ponat sp est bon^o fillus nisi equocatio ipedi
 at vel amphibologia et sic de aliis fallaciis et
 tūc invno sensu est bō^o fillogism^o ꝛ i alio sen
 su est fallacia. Vñ qñ est equocatio vel am
 phibologia vel alia fallā i illo sensu i q̄ fallit
 discursus pmissse nō disponat i mō ꝛ i figura
 p̄dicto^o. Vñ sic arguen^o qcquid est viuens sp
 est sōr est viuens ḡ sōr est semp. si li viuens cō
 ponat cū li spvt sit sensus qcqd est viuens sem
 per est. p̄misse n̄ sūt dispoite i mō et i figura
 qa i ppōe p̄ma subiectū est hoc totū viuens sp
 et i secūda ppōe hoc totū nō est p̄dicatū s̄z vi
 uens tm ꝛ ita n̄ est dispō i figura. sed si li sp
 cōpōat cū li est tūc p̄misse sūt dispoite i mo
 do ꝛ figura ꝛ seq̄ illa p̄^o ḡ sōr semper est. Et
 ita illa est reglā generalis q̄ qñ p̄misse sūt di
 spoite i mō ꝛ figura p̄ma. si ppōes sint de pñ
 ti siue sint accepte cū detmiationib^o aduerbi
 alibus siue equiualentib^o detmiantibus cō
 positionem siue nō dū ille detmiationes po
 nēt in maiore ꝛ in p̄clusionē ꝛ sēp detinēt ver
 bū fillus est bon^o ꝛ regulat^o p̄ dici de oī vel de
 nullo nisi equocatio vel amphibologia ꝛ alia
 fallā ipediat ꝛ hoc ē ver^o q̄lecūq̄ sit v̄bū siue
 faciat ppōnē mōalē siue nō siue etiā d̄tia^o ad
 ū bialis faciat ppōez mōalē siue n̄ ppt qd oēs
 tales fillogismi s̄z itētione. An. sūt boni om
 nis veniens p̄gnoscit a te ꝛ choruscus est ven
 ens ḡ choruscus p̄gnoscit a te. oīs p̄sona dīna
 de necessitate ē de^o creans ē p̄sona dīna ergo
 creas de necessitate ē de^o. oīs hō est ens p̄ se
 hō albus est hō ergo hō alb^o ē ens p̄ se. omīs
 hō per se est aīal albū est homo ḡ albū p̄ se ē
 aīal. oīs ignis p̄ se est calefactiu^o siccū est ig
 nis ḡ siccū p̄ se ē calefacti^o. oīs edificator per
 se edificat albū est edificator ergo albū p̄ se
 edificat. nulla p̄sona dīna itelligitur a me de
 us ē p̄sona dīna ergo deus nō intelligit a me
 oīs deus scit a p̄his eē imortalis q̄libet p̄sōa
 dīna ē deus ergo q̄libz p̄sōa dīna scit a p̄his
 esse imortalis. oīs aīa intellectia a ponētib^o
 itellectū eē accns scit eē subā s̄z itellect^o ē aīa
 itellectia ergo itellect^o scit a ponētib^o itellē
 tū eē accns eē subā. ꝛ multi tales fillogismi i
 numeri q̄ negāt a modernis sūt opti fillogis
 mi et regulati p̄ dici de oī vel dici de nullo.
 Qd̄ enī tales fillogismi sint regulati p̄ dici d̄
 omni vel dici de nullo fm itētione. An. pa
 tet maifeste. Nā p̄ illam ppōez oīs deus scit

a p̄his esse imortal^o denotatur q̄ d̄ q̄cūq̄ sub
 iecto dicit^o deus q̄ de eodē dicit^o h̄ predicatur
 scitur a p̄his esse imortal^o ꝛ p̄ illā q̄libet p̄sōa
 diuina ē de^o denotat q̄ illā qd̄ fuit subiectū i
 p̄ma ppōe sc̄z de^o dicit^o de hoc subiecto perso
 na dīna v̄l accepto ergo necessario seq̄ con
 clusio i qua denotatur illud qd̄ fuit p̄dicatū i
 p̄ma ppōe dici de h̄ subiecto p̄sōa dīna qd̄ fu
 it subiectū in secūda propositione ꝛ hoc per v̄
 tutē dici de oī. iste enī fillogismus oīs hō cur
 rit omne albū ē hō ergo omne albū currit nō
 tenet nisi qa p̄ maiore denotat q̄ de q̄cūq̄ di
 citur hoc subiectū hō q̄ de eodē d̄ hoc p̄dica
 tū currit et per minorem denotatur q̄ homo
 dicitur de hoc subiecto albū v̄l sumpto et id
 o cum equalit̄ inuenit^o dici de omni vel dici d̄
 nullo in omnib^o exemplis p̄dictis ꝛ p̄similib^o
 sic inuenitur in istis fillogismis omnis homo
 currit omne albū ē hō ergo omne album cur
 rit nullus homo currit omē nigrū ē homo er
 go nullū nigrū currit eque boni fillogismi re
 gulati p̄ dici de oī et dici de nullo erunt pre
 dicti fillogismi et cōsimiles sicut isti v̄ltimi de
 quibus nullus dubitat quin sint boni sic ergo
 p̄dicti filli sūt boni ꝛ similiter tales sunt boni
 omnis natura specifica est realit̄ cōicabil dif
 ferentia individualis ē natura specifica ergo dif
 ferentia individualis est realiter cōmunicabil
 omnis differentia idiuidual^o est de se hec na
 tura specifica est differentia idiuidualis ergo
 natura specifica est de se hec omnis intellec
 tus diuinus est principium producendi filiū
 voluntas diuina est intellectus diuinus ergo
 voluntas diuina est principium producendi fi
 lium Et si dicat^o q̄ tunc esset hīc bon^o fil
 logismus oīs essentia diuina est pater filius
 est essentia dīna ergo filius est pater Similit̄
 null^o pater est filius essentia dīna ē p̄f ego es
 sētia dīna n̄ ē fili^o Dicēd̄ ē q̄ p̄h^o dicit^o tales
 fillos tenē ꝛ rgulari p̄ dici de oī ꝛ p̄ dici de n̄
 lo ꝛ h̄ qa n̄ ponit vnica rē simplicē eē p̄les res
 distinctas salit̄ s̄z theologi q̄ ponit s̄z v̄tatē vnā
 rem numero esse plures quia dicunt q̄ essen
 tia diuina simplex ꝛ indiuisibilis est plures p̄
 sone distincte realiter habent dicere q̄ predi
 cti discursus non valent nec regulatur per di
 ci de omni vel dici de nullo Et ratio ē qa
 per istam omnis essentia diuina est pater nō
 denotatur q̄ de quocumq̄ dicitur hoc subiec
 tum essentia diuina q̄ de eodē dicitur hoc
 p̄dicatum pater. tunc enī necessario ille fillus

ꝛ fdy

regulatur p̄ dici de oī oīs eēntia dīna est pater filius est eēntia dīna ḡ filius est pat̄ s̄z illa esset tūc flā oīs eēntia dīna ē pater sic hec est falsa de q̄cūq; d̄r hoc subiectū eēntia diuina de eodem p̄dicat̄ p̄ sed per istā oīs eēntia dīna ē pater denotatur q̄ oē illud q̄b̄ ē res absoluta ⁊ oīs res respectia que est eēntia est pater ⁊ hoc est verum et tunc si vniformiter accipitur mior ip̄a ess̄z falsa tūc ei p̄ istam filius ē eēntia dīna denotat̄ q̄ filius esset q̄libet res respectia q̄ est eēntia dīna q̄b̄ est falsū quia nō est pater ⁊ tamē eēntia diuina est pater sic dictū est de illo sillogismo affirmatiuo ita proportionabili dicendū de negatiuo adducto Talis ergo mod⁹ arguendi nūq; fallit nisi q̄n accipit̄ termi⁹ q̄ importat aliq̄ rem vnica numero q̄ tñ ē plures res numero ⁊ accipit̄ alia res de q̄ etvna aliavere dicit̄ q̄ illa vnica res est vere ille due res sed istū defectū non cōtigit ī aliis assignare sic manifeste patet Vnde hic nō ē talis defectus oīs de⁹ cognoscitur a phis esse immortal̄ q̄libz p̄sōa diuina est de⁹ ergo quolibz p̄sona diuina cognoscit̄ eē a phis eē immortal̄ nā p̄ istā oīs de⁹ ḡ cognoscit̄ a phis eē immortalis denotat̄ q̄b̄ de q̄cūq; d̄r hoc subiectū de⁹ de eodē dicit̄ hoc p̄dicatū cognoscit̄ a phis eē immortalis ⁊ iō necessario p̄dictus sillogismus est regulat⁹ p̄ dici d̄ oī s̄mviā A ij. Et si dicat̄ q̄ s̄m ista sequit̄ q̄ phi ḡnoscerent̄ tres personas esse in diuinis Dicēd̄ q̄ phi nō ḡnouerūt̄ tres p̄sonas eē in diuinis q̄a ad notitiā illius p̄pōis tres p̄sone s̄t nullo poterunt deuenire tñ de illo q̄b̄ ē tres persone poterāt scire q̄ ipsū ē immortale ⁊ huiusmōi multa et p̄pter hoc p̄t illud verificari q̄libet p̄sōa scit̄ a phis esse immortalis quia p̄ istā p̄pōnē nō denotat̄ q̄ hec p̄pō sit scita a phis q̄libz p̄sona diuina ē immortalis illa enī p̄pō nullo mō p̄t sciri euidēt̄ ex puris naturalib⁹ quia nec illa p̄t sciri ex puris naturalibus aliqua persona est de⁹ accipiēdo personā sic theologi accipiūt sed per istā q̄libet p̄sona diuina scit̄ a phis esse immortalis denotatur q̄ de quolibet q̄ est persona diuina scitur q̄ ē immortale Et si dicatur q̄ tūc hec ess̄z vera de patre scit̄ a phis q̄ est immortalis et p̄ seḡns phi sciūt̄ q̄ pat̄ est immortal̄ Dicēdū q̄ hec ē vera d̄ p̄re scit̄ a phis q̄ est immortalis q̄a p̄ istā nō d̄notat̄ q̄ hec fuit scita a phis pat̄ ē immortal̄ q̄a nec illā nec aliā p̄similē poterāt scire sed p̄ illā denotat̄ q̄ de aliq̄ qui ē pa-

ter fuit scitū a philosophis q̄ ē immortalis hoc est de deo fuit scitū ipsum esse immortale ⁊ ille ē pater et tñ non fuit scitū a phis ip̄z eē patre Vñ ista est vera pater scitur a phis eē deus et tñ hec non est vera deus scit̄ a phis esse pater. vnde iste stāt simul q̄libet persona diuina scit̄ a philosophis eē immortalis ⁊ tñ q̄ hec non est scita a phis q̄libet persona diuina est immortalis. p̄t declarari p̄ exempla Sit primum exemplū Nam sit ita q̄ illa noīa sint si non ima gladius ensis et tamen q̄ fortes hoc ignorat sed sciat significationē istius nominis gladius et nesciat quid significat hoc nō mē enstūc hec est vera ensis scit̄ a sorte esse vnū genus armorum vel ensis scitur a sorte esse acutus vel ensis scit̄ a sorte esse ferrum quia hoc predicatū vere competit ⁊ vere p̄dicatur de pronomine demonstrante illud p̄ quo supponit subiectum ergo ista propositio ē vera et tamē nulla istarū propositionū ē scita a sorte ensis ē vnū genus armorū ensis ē acutus ensis ē ferrum ergo stant similiter simul q̄ quolibet persona diuina scit̄ eē a phis immortalis et tamen q̄ illa non sit scita ab eis quolibet persona dīna ē immortal̄ Alio exm̄ q̄ ponatur sicut ponunt phi et credo eē verum et alibi ē sufficient̄ p̄batum vt mibi vi detur q̄ essentia diuina et intellectus qui est in deo sint idem omnibus modis ex natura rei tunc si hec sit vera essentia diuina scitur ab omnibus esse essentia dīna hec est vera intellectus dīnus scitur ab oībus esse essentia diuina et tamē cū hoc stat cūz hec sit scita ab oīb⁹ essentia diuina est essentia et non ista intellect⁹ diuinus est essentia diuina et hoc q̄a ad veritatem illius intellectus diuinus scitur ab omnibus esse essentia diuina non requiritur nisi q̄ p̄dicatū vere p̄dicetur de pronomine demonstrante illud pro quo subiectū supponit hoc autem verum est in proposito cum p̄ eod̄ subiectū suppoit̄ ī ista intellectus diuinus scitur esse essentia diuina et essentia diuina scitur esse essentia dīna Aliud exemplū est de generatione actiua et paternitate quia si sint idem omnibus modis impossibile est q̄ paternitas credatur esse constitutiua patris nisi credat̄ actiua generatio esse constitutiua patris et tamē a multis credit̄ ista esse vera paternitas est cōstitutiua patris a quibus nō creditur ista esse vera actiua generatio est cōstitutiua patris. Sicut si aīa sensitia ī homine et a

Tertia pars

nima intellecti a sint simpliciter ead foſa ne-
 ceſſario ſi aia intellecti a hois ſciſ nō eē diſtic-
 ta ab aia intellecti a hois aia ſeſiti a hois ſciſ
 nō eē diſtica ab aia intellecti a hois et tñ hec
 e ſcita aia intellecti a hois nō e diſtica ab aia
 intellecti a hois quīs hec nō ſit ſcita aia ſeſiti
 ua hois nō eſt diſtincta ab aia intellecti a hois
 Et rō oīz p̄dictōy eſt q̄a p talē ppōnē aia ſen-
 ſiti a hois ſciſ nō eē diſtica ab aia intellectu a
 hois n̄ dnotat niſi q̄ h̄ p̄tū nō eſſe diſtica ab
 aia intellecti a hois ſciſ de i° q̄ eſt aia ſenſiti-
 ua hois quīs nō ſciat de hoc ſubiecto aia ſen-
 ſiti a hois ſic p iſtā veniēs ſciſ eē hō dnotatur
 q̄ ille q̄ eſt veniēs ſciſ eē hō q̄ neſciat an h̄ p̄-
 dicatū hō ſciat de h̄ ſubiecto veniēs. Cōtra
 tñ p̄dicta exempla pōt inſtari q̄a i oīb⁹ ſuppo-
 niſ q̄ duo ſubiecta duarū ppōnū adductarūz
 ſupponāt p eod ſimplr nō ſic aut eſt in iſtis q̄-
 libz p̄ſona dīna ſciſ eē imortal deus ſciſ eſſe
 imortal quia ſubiectūm⁹ ſuppoat p p̄ſōa di-
 uia z ſubiectū alterius n̄ ſed p eēntia dīa et i
 ta nō e ſile de iſtis z de exēpl adduct. Sz illō
 n̄ obſtat q̄a q̄tū ad h̄ e ſile q̄a p̄ſōa dīna e eēn-
 tia dīna p̄t quā idēptatē q̄cqd p̄ueit eſſen-
 tie diuine cōuenit z p̄ſone diuine niſi oppoſitūz
 iueniat i ſacra ſcriptura vel ſeq̄t euidēt ex ta-
 lib⁹. iō ſi p̄cedit q̄ de⁹ ſciſ eē imortal d̄z cōce-
 di q̄ p̄ſōa dīna ſciſ eē imortal nec ex h̄ aliq̄o
 ſeq̄t q̄ aliq̄s pōt ſcire ex naturalib⁹ q̄ tres p
 ſone ſūt i deo q̄a p illā z p̄ſiles p̄ſōa dīna ſci-
 tur eſſe imortalis nō denotat niſi q̄ de i° q̄
 eſt p̄ſōa dīna ſcitur q̄ eſt imortal z h̄ eſt ve-
 rū q̄a de deo q̄ eſt p̄ſōa dīna ſciſ q̄ e imortal
 Sic gnūq̄ talis diſcurſus d̄z negari niſi q̄n ac-
 cipit aliq̄s tī⁹ iportās aliq̄ rē q̄ e plures res di-
 ſtictē realit et ad huc nō ſp i tali caū ſed tūc
 ſolū q̄n n̄ denotat p maiore q̄ p̄dicatū d̄r de
 oī i° q̄ eſt ſubiectū ſed q̄n ſolū denotat q̄ oē
 illō q̄ e ſoſalit illā q̄ iportat q̄ de oī tali di-
 cat p̄tū Quid aut ſit eſſe ſoſatr aliqd decla-
 ratū eſt alibi. cū q̄ inſ creaturas hoc n̄ poſſit
 repiri q̄vna res ſit p̄les res nūq̄ i creatur talis
 mō⁹ arguendi debz negari niſi forte aliq̄n
 tī⁹ icludat aliqd ſincathegreuma q̄ exp̄ſſo pa-
 tet q̄ talis diſcurſus n̄vz Vñ ſi a ſignificz idē
 q̄ h̄ totū tñ aial iſte ſillūs n̄ualebit oīs hō e
 ſubā a eſt hō q̄ a e ſubā quia exp̄ſſo ſincathe-
 greumate i li a icluſo z etiā exp̄ſſo tīo icluſo
 maifeſtū e diſcurſū nōualere ſic nō ſeq̄t om-
 nis hō e ſubā tñ aial e hō q̄ tñ aial eſt ſubā
 Si dicat q̄ tal ſillūs regulaſ p̄ dici de omī

nā p iſtā maiore oīs hō e ſubā denotat q̄ de
 q̄cūq̄ dicat hō de i° d̄r ſubā z p̄iſtā miore tā
 tū aial e hō denotat q̄ hō d̄r de h̄ toto tñ aial
 mal ſeq̄t q̄ p̄o in q̄ ſubā p̄f de h̄ toto tñ aial i
 ḡiſ p̄dict⁹ diſcurſus regulaſ p̄ dici de oī. Di-
 cendū q̄ nō regulaſ p̄ dici de oī et h̄ q̄a quīs
 p̄ minore denotat q̄ hō p̄tur de hoc toto tan-
 tū animal tñ nō tñ hoc denotat ſz denotatur
 cū h̄ q̄ ſubiectū hō remouet a quilibet nō ani-
 mali et p̄t h̄ nō ſeq̄t p̄o p̄dicta q̄a tūc argui-
 tur p iſtā regulaz. A q̄cūq̄ remouet ſubiectūz
 v̄tis ab eod remouet p̄dicatū q̄ e ſi et p̄t h̄
 nō regulaſ p̄dict⁹ diſcurſus p̄ dici de oī. Siſt ſi
 a ſignificz idē q̄ nō oīs hō tūc nō regulaſ
 ille diſcurſus p̄ dici de oī. oē albū eſt ſubā a e
 albū q̄ a eſt ſubā z iō p̄z q̄ ſic eſt i iſtis ita in
 ſiſt⁹ Et forte p̄t talē cāz negat aliq̄ ſiſt ab
 aliquib⁹ auctorib⁹. tñ alit eſſet de ſe euiden-
 tes. Vñ ſi abstracta p̄cretōy ſubālitū icludāt
 aliq̄ determināta ſincathegreūata ſic forte ſm
 modum loq̄ndi aliq̄ruz icludāt mlti diſcurſus
 apparebunt euidentes cū tñ fallūt ſicut mul-
 te ppōēs tūc eſſent falſe q̄ tñ alit eſſent v̄e. ſi
 enī t̄tia abstracta hūanitas eq̄nitas aialitas
 z h̄mōi equalenter icludāt t̄tia ſincathegreu-
 mata p ſe p̄mo⁹ v̄l n̄cā⁹ v̄l aliq̄ huiuſmōi tē-
 erūt ille ppōēs falſe humanitas eſt hō huma-
 nitas eſt aial hūanitas e aialitas humanitas
 eſt alba humanitas currit et h̄mōi z hoc q̄a
 exp̄ſſo ſincathegreūate equalēt icluſo cū ali-
 q̄ t̄tio p̄z falſitas earū. hec enī eſt ſiā hō neceſ-
 ſario currit et iſta ſiſt hō n̄cā⁹ e hō h̄ hō ne-
 ceſſario eſt aial z ſic auctores q̄ negāt tales p
 pōēs de talib⁹ abstractū ſūt gloſade eodem⁹ h̄
 ſuppoſito tales diſcurſus n̄ualebūt oīs hō cur-
 rit hūanitas eſt hō ſi hūanitas currit Nā iſte
 diſcurſus nō v̄z oīs hō currit hō n̄cā⁹ eſt ho-
 mo q̄ hō neceſſario currit. Inſtātia ei p̄z i iſtū
 oīs p̄ſona dīna eſt creans pater neceſſario eſt
 p̄ſona dīna q̄ pater neceſſario eſt creans. nā
 p̄miſſe ſūt vere et cōcluſio falſa. Et p iſtū mo-
 dū multe auctoritates q̄ ſonāt q̄ humanitas
 non ſit homo et q̄ humanitas nō ſit alba de-
 bent ſolui ſic q̄ p̄z q̄ omnis ſillogiſmus regu-
 latus p̄ dici de omni vel dici de nullo eſt hō⁹
 et de ſe euidens nec indigens aliqua p̄batiōe
 et non refert quale ſit illud quod ſubſumitur
 in minore ſiue ſit terminus ſubālis ſiue accū-
 talis ſiue dicatur quale ſiue quantum ſiue ad
 aliquid ſiue quodcūq̄ aliud. Ex quo patet q̄
 non ſemper quādo mutatur quid in quale v̄l

aliquid aliud vel in quod vel in ad aliquid est fallacia figure dictionis tunc enim est hic fallacia si dicat omnis homo currit albus est homo ergo albus currit. Sicut hic omnis homo est animal aliquid bicubitum est homo ergo aliquid bicubitum est animal et in multis aliis quidem est fallacissimus quod est manifeste falsum.

Capitulum quintum

Quando autem fillus non regulatur per dici de omni vel de nullo tunc non oportet quod discursus valeat sed est fallax accipit vel aliquid alia fallax. A dividendum autem quoniam discursus non regulatur per dici de omni nec de nullo intelligere sunt hec regule ad presens infra scripte. Prima est quod quicumque minor habet aliquid exponente negationis talis discursus non potest regulari per dici de omni vel de nullo. Et ratio est quia sicut dictum est per maiorem non dicitur nisi quod de quocumque dicitur subiectum de eodem dicitur preteritum vel ab eodem remouetur ergo si in minore denotatur subiectum remouetur ab aliquid alio vel aliquid aliud remoueri ab eodem nullo regulari poterit per dici de nullo vel dici de omni quia in minori non debet denotari nisi quod subiectum preteritum de aliquid et ita per manifeste quod quoniam minor habet aliquam exponentem negationis non poterit fillus regulari per dici de omni vel de nullo. Per hanc regulam excluduntur propositio exclusiue et exceptiue et quicumque alie que habent exponentes negationis ne possint esse minores in tali fillogismo et ideo discursus talis non valet omnis homo est animal tamen risibile est homo ergo tantum risibile est animal. nec talis omne albus est corpus omne animal propter coruum est albus ergo omne animal propter coruum est corpus. nec ille omne ridens est homo fortes incipit esse ridens ergo fortes incipit esse homo. nec talis omne sentiens est animal asinus definit esse sentiens ergo asinus definit esse animal et omnes alii habentes similes defectum non valent. **A**lia regula est quod quicumque in minori propositio denotatur preteritum dici de subiecto cum aliquid modo determinate propositio non expressio in maiore quam modo propositio vel non propositio variat per ponere quantum ad veritatem vel falsitatem talis discursus non regulatur per dici de omni vel de nullo. modi autem tales sunt habet modi necessario continget per se velociter bene male et huiusmodi. nam hec est vera homo est albus et hec falsa homo necessario est albus sicut hec est vera homo est albus et hec falsa homo per se est albus et ita de multis aliis. Et ratio regule est quia per propositio vniuersale maiorem non denotatur nisi quod de quocumque dicitur subiectum de eodem dicitur predicatum vel remouetur et non denotatur quod de quocumque dicitur

subiectum cum aliquo modo vel aduerbio determinate propositio quod de eodem dicitur preteritum cum eodem modo vel aduerbio et ideo accipe in minore aliquid tale aduerbium non est regulare tale fillogismum per dici de omni vel de nullo et ita tales fillogismi non valent omnis homo est albus for necessario est homo ergo fortes necessario est albus. nec talis omnis omnis creans est deus quilibet persona divina contingenter est creans ergo quilibet persona divina contingenter est deus. similiter omne currens est homo for velociter est currens ergo for velociter est homo. Et est diligenter aduertendum an in minore accipiat aliquid terminus includens equaliter talem determinationem aduerbialem vel equalentem quibus non exprimat quia si sic non erit fillogismus regulatus per dici de omni vel dici de nullo. **A**lia regula est quod quicumque per maiorem non denotatur predicatum vere affirmari vel vere negari de nomine demonstrante quocumque quod est realiter idem cum significato per subiectum tunc accipiendo sub aliquid tale non erit fillogismus regulatus per dici de omni vel de nullo et ideo talis discursus non regulatur per dici de omni omnis essentia divina est communis tibi propter propter est essentia divina ergo propter propter tribus personis quia per istam omnis essentia divina est propter tibi propter propter non denotatur quod quilibet res que est realiter essentia divina sit propter tribus personis sed precise denotatur quod quicumque est realiter et formaliter divina essentia est propter tibi propter propter ideo accipiendo sub essentia propter nisi accipiat sub essentia sic propter est realiter et formaliter essentia non arguit per dici de omni sic est hic omnis homo currit albus est homo ergo albus currit. Nam per illam omnis homo currit denotatur quod quicumque est homo facter quod ille currat et ideo accipiendo sub albus est homo sequitur quod albus currit sic autem non fit per istam omnis essentia divina est propter tibi propter propter non denotatur quod quicumque est essentia divina quod sit propter tibi propter propter si ei fit essentia et ita per facter euidenter supposito quod essentia divina vnica et simplicissima sit tres persone et tamen quod vna non sit alia quomodo ille fillus non regularatur per dici de omni omnis essentia divina est propter tibi propter propter est essentia divina ergo propter est omnis tibi propter propter et tamen ille regularatur per dici de omni omnis homo currit albus est homo ergo albus currit. Est autem sciendum quod quicumque propter propter deus nullus discursus vbi persona accipit sub essentia per everso regularatur per dici de omni vel dici de nullo tamen multi tales valent et tenent et multi non valent. quoniam autem talis discursus valet et quoniam non potest sciri nisi quando in scriptura sacra vel ex declaratione ecclesie vel ex eis mediante fillo euidente habet quod propter sunt vere et propter facter sicut oportet credere quod omnis essentia

Tertia pars

diuina ē pater et q̄ filius est essentia dīna et tñ hec est falsa sententia ē pater et idō iste discursus n̄ ualet oīs eēntia est pater filius ē eēntia ḡ fili⁹ ē p̄r sed sic nō ē de isto discursu oīs eēntia dīna fuit scita a phis esse imortal̄ p̄r ē essentia dīna ḡ p̄r scit̄ a phis eē imortal̄. nō eī hñf̄ p̄misse ī sacra scripta vel ex declaratiōe ecclie cū opposito p̄ctōnis nec illa p̄na seqtur ex illis euidēt̄ iō talis discursus ē cōcedend⁹ nisi possit īueniri ī sacra theologia vel ex declaratiōe ecclieuel ex his q̄ euidēt̄ sequūt̄ ex talibus q̄ p̄misse sint uere cū opposito cōclusionis ⁊ iō talis discursus in creaturis nūq̄ debēt negari qa iter creaturas ip̄sibile ē q̄ vna res numero simplex et singularis sit realiter plures res distincte. Alia regula ē qñ in minori p̄pōe ponit̄ aliqs mod⁹ q̄ denotatur p̄ petē toti p̄pōni si ī maiore hoc non denotetur nō semp̄ talis discursus regulabit̄ p̄ dici d̄ oī l̄ dici de nullo s̄z quia h̄ tangit sillogismos ex modalib⁹ iō de h̄ ad p̄ns suspēdo. Alia regula ē q̄ n̄ t̄mī⁹ ī p̄missisuel ī cōclusionē suā tur equoce si enī aliqs t̄minus siue ī p̄missis siue ī cōclusionē suāf equoce nō poterit regulari discursus p̄ dici de oī v̄l p̄ dici de nullo ⁊ iō talis fillūs oīs canis currit celeste syd⁹ ē canis ḡ syd⁹ celeste currit nō reglat̄ p̄ dici de oī si li canis suāf equoce. nā p̄ illā p̄pōnē oīs canis currit qñ canis suppoit̄ p̄ aīali latrabili n̄ denotaf̄ nisi q̄ de q̄cūq̄ dicit̄ hoc subiectū canis qñ suppoit̄ p̄ aīali latrabili q̄ de eodē dicitur p̄tū et nō plus et iō accipe postea q̄ sy dus celeste est canis accipiēdo p̄ sydē celeste nō est arguere p̄ dici de oī et sic ē de isto ita ē de aliis. Alia regla ē q̄ nullum sincathegreuma nisi forte signū v̄leuel p̄ticlarē additū subiecto addaf̄ vel auferaf̄ ī miōreuel cōclusionē p̄ter illa q̄ sūt ī maiore ⁊ si aliq̄ tale sincathegreūa poit̄ ī maiore si ī illa sit d̄tia tō p̄ti o3 q̄ in illa p̄pōe ī q̄ d3 poni sit d̄tiatio p̄ti. si aut̄ sit ī illa d̄tia⁹ p̄pōis debet etiam esse in alia d̄terminatio p̄pōis qa alit̄ n̄ regulabit̄ p̄ dici de oī ⁊ dici d̄ nullo ⁊ iō tales sillogismi nō ualēt oīs hō ē tñ aīal s̄r ē hō ḡ tantū s̄r ē animal ⁊ multi tales d̄ficiūt̄ p̄t̄ aliq̄uē defectū tactoz.

Capitulum sextum.

Sciendū est etiā circa fillōs p̄ dici de oī regulatos v̄l de nullo q̄ cū q̄tuor sūt modi q̄rū p̄mus est ex duab⁹ v̄libus affirmatis inferētib⁹ v̄lem affirmatiāz p̄ di-

ci de oī. 2⁹ ē ex maioriv̄li negatiā ⁊ miōriv̄niuersali affirmatiā inferētib⁹ v̄lez negatiā p̄ dici de nullo. Terci⁹ est ex maioriv̄li affirmatiā et miōri p̄ticulari affirmatiā inferētib⁹ p̄ticlarē affirmatiāz. Quart⁹ ē ex maioriv̄li negatiā ⁊ miōri p̄ticulari affirmatiā inferētib⁹ p̄ticlarē negatiāz. Iste cōclones p̄noīnate sūt p̄mo seqntes ex p̄missis mediāte tamē et secūdatio sequūt̄ alie p̄nes nā ī p̄mo p̄t̄v̄lez p̄nē sequentē seqtur cōclusio p̄ticlaris ⁊ p̄sa p̄nis v̄lis ⁊ ita tres p̄nes sequūt̄ ī p̄mo mō v̄ltia p̄nē ponit̄ seq̄ ī i⁹ mō q̄ d̄r baraliptō. Ex p̄missis aut̄ dispositis ī secūdo mō sequūt̄ q̄tuor p̄ctōes. Priā v̄lis negatiua in q̄ negat̄ maior extritas de miōre. Secūda p̄uersa illi⁹ v̄lis et tūc hēf̄ ille mō⁹ q̄ d̄r celātes. Tercia ē p̄ticlarē subalt̄na p̄mev̄lis. Quarta ē p̄ticlaris et negatiā de t̄is trāspōit̄ q̄ est subalt̄ne secūde p̄ctōis v̄lis. Ex p̄ss̄z ī terci⁹ sequūt̄ due cōclōes scz p̄ticlarē directā ⁊ secūdatio cōuersa illi⁹ ⁊ tō habet̄ ille mō⁹ q̄ d̄r dabit̄. Ex p̄missis in q̄to⁹ n̄ seqt̄ nisi vna p̄ctō ⁊ hoc qa p̄ticlaris negatiā nō p̄uertit̄ s̄z illa eadē p̄ctō p̄ticlarē negatiā seqt̄ ex v̄li affirmatiā d̄ t̄is trāspōit̄ ipsi⁹ miōris v̄li negatiā p̄uersa maiorē ip̄i⁹ p̄pōib⁹ trāspōit̄ p̄cludentib⁹ p̄ctōez īdirectā. s̄r ex p̄uersa maiorē et miōrē trāspōit̄ p̄missis ⁊ īdirecte p̄cludentib⁹ ⁊ tūc habent̄ illi duo mōi fa p̄simo ⁊ fr̄isefomorum. Omnia autem p̄redicta probantur per istas regulas que semp̄ sunt vere. Quicquid sequitur ad consequens sequitur ad antecedens. quicquid sequitur ad consequens cum addita propositione sequitur ad antecedens cum eadē propositione. tales autem modi non possunt accipi penes aliqs modos per transpositionē propositionū. Nam affirmatiui non possunt reduci per conuersionē ī modos affirmatiuos propt̄ hoc q̄ nec v̄niuersalis affirmatiua nec v̄niuersalis negatiua potest conuerti in v̄niuersalem affirmatiuam. et eadem ratio est quare penes modū v̄niuersalem non potest sumi talis modus p̄cludens indirecte per transpositionem propositionum de terminis transpositis.

Capitulum vii.

Per p̄dicta possūt solui m̄lta argumēta q̄uidē ē ē p̄dicta ⁊ sūt th̄a. nō videt̄ q̄ iste fillūs sit bō⁹ oē aīal si ē s̄sibile est corp⁹ aīatū lapis est aīal si est s̄sibile ḡ lapis est corp⁹ aīatū. nec iste oīs hō v̄l asin⁹ ē rōalis iste asin⁹ est hō l̄ asin⁹ ḡ iste asinus h.ii.

ē tōnalis et alii tales nō vidēt valere. Et ē dicendū breuiter q̄ maior vtriusq̄ filli ē distigūē da s̄z p̄pōez ⁊ diuisionē vel s̄z amphibologiaz sic in tractatu sequenti ē declarādū. Vñ maior p̄ mi filli ē distigūēda eo q̄ pōt eē p̄ditional et tūc ēva s̄z discursus nō valet qa maior nō est cathēgorica si sit d̄ p̄ditōato subiecto tē maior ē falsa et fillus est bon⁹ ⁊ regulas p̄ dici de o ni Cōsimilit ē dicendū de secūdo discursu qui a si maior sit distigūētia tūc maior ēva sed discursus n̄vz eo q̄ maior nō ē cathēgorica si sit de distigūēto subiecto tūc maior ē flā. denotaf enī q̄ oē illō de q̄ dicit hoc totū distigūēctū hō l̄ alinus q̄ sit rōale q̄ ē simp̄lr falsū. Et sic dic tū de talib⁹ ita p̄portionabilit̄ dicendū ē de p̄pōib⁹ q̄ possūt eē de coplato extremo vel tpa livel de cālī extremo. Cōsimilit ē dicendū quā do subiectū est cōpositū ex duob⁹ t̄is mediāte hoc toto qui est vel q̄ est sic si sic arguas om nis hō q̄ est alb⁹ pōt disgregare visū s̄r ē hō ḡ s̄r qui est alb⁹ pōt disgregare visū si sit s̄r ni ger p̄missē sūt v̄e ⁊ p̄ falsa. Nā si hoc totū sit distigūēctū hō q̄ ē alb⁹ tūc fillus nōvz cū nō regule p̄ dici de oī sic maifeste p̄z si aut hō tā tū sit distigūēctū tūc equalit tali copulatiōe o nis hō ē alb⁹ et ille pōt disgregare visū ⁊ tūc il le fillus est bō⁹ quis nō sit fillus cathēgoricus sed pōt reduci ad fillōs cathēgoricos.

Capitulū viii.

Sciēd est etiā q̄ sicut arguit̄ euidēter ponendo talē v̄ez affiratiāz l̄ negatiāz p̄ maiori i p̄ma figura ita etiāz seq̄ euidēter si maior sit singulari affiratiā vel negatiā bñ enī seq̄ s̄r ē alb⁹ oīs hō est s̄r ḡ oīs hō ē alb⁹ s̄r bñ seq̄ s̄r nō currit oīs hō ē s̄r ḡ n̄ hō currit et ita seq̄ s̄r nō currit ali qd̄ albū ē s̄r ḡ aliq̄ albū n̄ currit. Et rō illo rū ē qa qn̄ p̄pō singulari ēva si sit affiratiā subiectū nō pōt dici d̄ aliq̄ nisi de q̄ dicit̄ p̄tū. si sit negatiā nō pōt r̄moueri ab aliq̄ nisi ab eo remoueat̄ p̄tū. Et iō tal fillus ē bon⁹ sic ille q̄ regulas p̄ dici de oī l̄ de n̄ et h̄ qa subiectū v̄ niuersal suppoit actualit̄ p̄ oib⁹ suis significatis ita etiā subiectū singularē suppoit p̄ oī suo sigto cū nō hēat nisi vnū. ⁊ r̄le q̄ dicte sūt p̄ us qn̄ maior ē v̄lis sūt etiā fuāde qn̄ maior ē singulari. Et p̄t̄ h̄ talis discursus nōvz s̄r est aīal t̄m hō ē s̄r ḡ t̄m hō ē aīal. p̄ distigūēctū a filio eēntia ē p̄ ḡ eēntia distigūēctū a filio et h̄ qa p̄ illā p̄ distigūēctū a si nō denotef q̄ oē illud qd̄ est p̄ distigūēctū a si et sic ē de istis ita

est de aliis p̄portionabil̄ sic est declaratū ibi dē. Vñ dicendū est q̄ ea q̄ dca sūt i istis capitis devniformi sillogizatione ex p̄pōib⁹ de inesse et de p̄ntisūt itelligenda qn̄ omnes p̄pōes sūt i rō n̄ i obliq̄. nā iste q̄ sūt i obliquo speciales h̄nt difficultatez de q̄ dicendū est in sequenti ca.

Ca. ix

Circa fillz de obliq̄ est sciendū q̄ quā do maior est de obliq̄ ⁊ mior de rōo sp̄ seq̄ p̄ de obliq̄ ⁊ r̄af p̄ dici de o nivl de n̄ dū obliq̄tas cadit a pte ei⁹ dez extremi i p̄ne a pte cuius cadit i maiore ita q̄ si subiectū maior sit t̄i obliq̄ oīz q̄ subiectū p̄ nis sit t̄i obliq̄. vñ omnes t̄es filli r̄af p̄ dici de cīvl dici d̄ n̄. omnez hoiez vidz asin⁹ s̄r est hō ḡ fortēz vidz asin⁹. ⁊ libz hoīs est asin⁹ s̄r est hō ḡ fortis est asin⁹. oīs hō vidz asinus s̄r est hō ḡ s̄r vidz asinū. nullū asinū vidz hō brunell⁹ est asin⁹ ḡ brunellū nō vidz hō n̄ hō ē asini s̄r est hō ḡ s̄r n̄ est asini. Sciendū ē etiā q̄ variis mois esse p̄t̄ t̄i obliq̄ i fillō qa aliq̄ v̄ez p̄missay est de obliq̄ et aliq̄ altera t̄m s̄r aliq̄ v̄tūsq̄ subiectū est t̄i obliq̄ aliq̄ p̄tū v̄tūsq̄ aliq̄ subiectū v̄n̄ est t̄i obliq̄ aliq̄ p̄tū alteri. Et aliis mois p̄nt fieri obliationes q̄s lōgū foret enarraē. Hoc t̄m sciendū est q̄ p̄ p̄dcos mōs r̄atos p̄ dici de oī l̄ de n̄ i q̄tuor cāib⁹ est bō⁹ discursus ⁊ vbi aliq̄ p̄lla rū est de obliq̄ ⁊ nō i aliis. Pri⁹ est qn̄ maior ē v̄lis negatiā ⁊ subiectū est t̄i obliq̄ ⁊ mior ē affiratiā h̄ns t̄m p̄tū obliquū ⁊ tē seq̄ p̄clusio de rōo ⁊ n̄ de obliq̄. bñ enī seq̄ nullū hoī nez vidz asin⁹ one risibile vidz hoiez ḡ nullū risibile est asinus. s̄r bñ seq̄ nullius hoīs est a sin⁹ oē risibile ē hoīs ḡ nullū risibile est asinus qa ip̄ossible est q̄ p̄ sit flā si p̄sse sint v̄e sed talis mō⁹ arguendi ex affiratis n̄vz nō ei seq̄ tur onem hoiez vidz asin⁹ oīs eq̄ vidz hoiez ḡ oīs eq̄ est asinus. Z⁹ cā⁹ est qn̄ maior est v̄ niuersal negatiā h̄ns p̄tū obliquū ⁊ minor est affiratiā h̄ns subiectū obliquū tūc seq̄ p̄ de rōo. bñ ei seq̄ n̄ asin⁹ vidz hoiez one risibile vidz asin⁹ ḡ nullū risibile est hō. s̄z si p̄sse sit affir matiē n̄ seq̄ p̄ nō ei seq̄ oīs hō vidz asinū o nem equū vidz hō ḡ oīs eq̄ est asin⁹. Terci us casus qn̄ maior est v̄lis affiratiā de rōo et mior est affiratiā h̄ns subiectū obliquū tūc seq̄ cōclusio h̄ns subiectū obliquū sicut bñ seq̄ oīs asinus currit s̄r est asinus ḡ s̄r est currens. bñ etiā seq̄ oīs hō est aīal fortēz vidz hō ḡ fortēz vidz aīal sed si maior sit nega

Tercia pars

tia n̄ seqt̄ n̄ ei seqt̄ n̄ eq̄ ē asinus c̄olibz hois est equus ḡ nulli hois ē asinus Quart̄ casus ē qn̄ maior ē affirmatia de recto ⁊ mior habes p̄tū obliquū ⁊ tē seqt̄ p̄ hns p̄tū obliquū nā seqt̄ ois hō ē aīal asin̄ ē hois ḡ asin̄ ē animalis. s̄l̄r bñ seqt̄ ois hō currit sortēvidz hō nē ḡ s̄orvidz currētē Sz si maior sit negatia n̄ seqt̄. nō ei seqt̄ nullū risibile ē asin̄ ois hō videt risibile ḡ n̄ hō videt asinū. In aliis casibus n̄ tenet p̄cessus qn̄ aliq̄ p̄missarū ē de obliquo s̄z sp̄ seruade sūt r̄le poite ī porib⁹ capitul̄ p̄pt̄ qd̄ tal̄ discursus n̄ valz ois hō vidz asinu t̄m̄ risibile ē hō ḡ t̄m̄ risibilevidz asinu. ois hō ē asinus oē albū p̄ter sortē ē hō ḡ oē albū p̄ sortē ē asin̄ ⁊ huiusmōi siue arguat̄ ex t̄m̄is p̄cise ip̄ortatib⁹ res creatas siue icreatas

Capitulum. x.

Quod p̄dicta videt̄ ē quō tal̄ fillus ī secūda figura h̄z fieri ex p̄p̄tib⁹ de r̄cō Est p̄mo sciēdū q̄ sp̄ ī secūda figura al̄ta p̄missarū det̄ eē negatia nisi ī duob⁹ casib⁹ de q̄bus dicef̄ inferius. Cuius rō ē nā secūda figura est qn̄ mediū p̄t̄ ī v̄t̄q̄ s̄z nō est ita q̄ sup̄i p̄f̄v̄l̄r d̄ q̄libz inferiorib⁹ t̄m̄ vnū ī. ēi⁹ v̄l̄r negat̄ de reliq̄ ḡ p̄ t̄le mediū qd̄ p̄f̄ d̄v̄tro q̄ nūq̄ p̄t̄ p̄cludivnū extremū affirari de r̄li q̄ ḡ p̄ talē discursū p̄cise p̄t̄ p̄cludivnū extremū negari de reliq̄ et p̄ p̄ns oportet̄ q̄ altera p̄missarū sit negatia cū ex affirmatis nūq̄ seqt̄ sillogistice p̄ negatia Secūdo sciēd̄ ē q̄ ī secūda figura o3 q̄ maior sit v̄lis nā si maior eēt p̄ticularit̄ siue affirmatia siue negatiua possz mediū p̄mo affirari p̄ticularit̄ vel negari de sup̄iore ⁊ postea v̄l̄r negari vel affirari de inferiori ad illud sup̄ius et tūc n̄ seqt̄ illud sup̄ius v̄l̄r nec p̄ticularit̄ negari ab inferiori. v̄bi ḡ tia cū h̄ q̄ aīal p̄ticularit̄ affirmaf̄ de subā et v̄l̄r negat̄ a lapide n̄ seqt̄ q̄ subā v̄l̄r p̄ticularit̄ negat̄ a lapide nō ei seqt̄ aliq̄ subā ē al̄ n̄ lapis ē al̄ ḡ aliqs lapis nō ē subā. s̄l̄r ex h̄ al̄ p̄ticularit̄ negat̄ a subā et v̄l̄r affiraf̄ ab homine nō seqt̄ q̄ subā negat̄ p̄ticularit̄ de hoie nō ei seqt̄ aliq̄ subā n̄ ē aīal ois hō ē aīal ḡ aliqs hō nō ē subā. Et iō cā q̄re maior ī sc̄da figura n̄ p̄t̄ eē p̄ticularit̄ ē q̄ vnū īf̄eī⁹ puta a p̄t̄ p̄ticularit̄ negari a suo sup̄iore puta a b et illd̄ p̄tū inferius sc̄z a p̄t̄ v̄l̄r negari a c qd̄ ē inferius ad b v̄l̄r affirari de d qd̄ ē etiā inferi⁹ ad b et t̄m̄ illd̄ sup̄i⁹ sc̄z b a n̄ suo inferiori v̄l̄r negat̄ nec v̄l̄r nec p̄ticularit̄ sic aīal p̄ticularit̄ negat̄ a s̄z stat̄ia v̄l̄r negat̄ a lapide ⁊ v̄l̄r p̄f̄ de hoie et

tū subā p̄dicat̄ de oib⁹ istis v̄l̄r Ex istis duob⁹ bus etiā seqt̄ q̄ ī sc̄da figura n̄ sūt nisi q̄tuor mōi p̄biatōnū v̄tiliū dirce p̄cludētū. Nā si v̄traq̄ p̄llarū sit negatia p̄nt fieri q̄tuor p̄biatōes p̄vle ⁊ p̄ticularē s̄z q̄libz erit iutil q̄a sem p̄ alterā p̄llarū o3 eē affirmatiā. si etiā v̄t̄q̄ sit affirmatia p̄nt fieri q̄tuor p̄biatōes p̄vle et p̄ticularē s̄z q̄libz erit iutil q̄a d̄c̄z ē q̄ ī secūda figura o3 alterā p̄llarū eē negatiā ⁊ et ita habet̄ q̄tuor p̄biatōes iutiles. si aut̄ vna sit affirmatia ⁊ alia negatia. aut ḡ maior ē affirmatia et mior negatia aut ep̄v̄so. si p̄mo p̄nt fieri q̄tuor p̄biatōes p̄ p̄ticularē v̄l̄r q̄a aut v̄t̄q̄ ē v̄niuersal̄ ⁊ tē hēt̄ sc̄d̄ mō⁹ v̄til̄ sc̄z camestres. ī q̄ maior ē v̄lis affirmatia ⁊ mior v̄lis negatia aut v̄traq̄ ē p̄ticularit̄ ⁊ tūc ē p̄biatō iutilis quā a d̄c̄z ē q̄ sp̄ maior d̄z eē v̄lis. aut maior est v̄niuersalis affirmatia ⁊ mior p̄ticularit̄ negatiua ⁊ tē ē q̄rt̄ mō⁹ sc̄z baroco aut maior ē p̄ticularit̄ ⁊ mior v̄lis ⁊ tūc ē p̄biatō iutilis q̄a d̄c̄z est q̄ maior d̄z eē v̄niuersalis. si aut̄ sit ep̄uerso. s̄. q̄ maior ē negatia ⁊ mior affirmatia ad huc possz sūt fieri q̄tuor p̄biatōes p̄ p̄ticularē ⁊ v̄niuef̄ sale q̄a aut v̄t̄q̄ ē v̄niuef̄salis ⁊ sic hēt̄ p̄m̄ modus secūde figure ī q̄ maior ē v̄niuef̄salis negatia ⁊ mior v̄niuef̄salis affirmatia sc̄z cesare. aut v̄t̄q̄ ē p̄ticularit̄ et tūc ē p̄biatio iutilis p̄pter cāz sepius dictā. aut maior ē v̄lis ⁊ mior p̄ticularit̄ ⁊ sic ē t̄cius modus. s̄. festio. aut maior ē p̄ticularit̄ ⁊ mior v̄lis ⁊ sic ē p̄biatō iutilis p̄pter cāz sepius d̄c̄z. Sic ḡ p̄z q̄ cū n̄ possint fieri nisi sedeci p̄biatōes p̄ istas q̄tuor dr̄as v̄l̄r p̄ticularē negatiā affirmatiā duodeci s̄t iutiles ⁊ q̄tuor v̄tiles q̄s̄ exēpla s̄t ista nullus lapis est animal ois hō est aīal ḡ nullus lapis est hō. omnis hō est rōalis nullus asinus est rōalis ḡ nullus asinus est hō. nullus hō est lapis qd̄ subā est lapis ḡ qd̄ subā nō est hō. ois hō est aīal qd̄ subā n̄ est aīal ḡ qd̄ subā n̄ est hō Exēmpla p̄biatōnū iutiliū s̄t ista ois hō est aīal c̄is asinus est aīal ḡ ois asinus est hō et h̄ exemplū sufficit ad p̄bād̄ q̄ ex oibus affirmatis q̄liē cūq̄ p̄biat̄ p̄ v̄l̄r et p̄ticularē n̄ p̄tigit arguere ī sc̄da figura ex q̄ cū ex ābab⁹ v̄lib⁹ affirmatis stat v̄lis negatia cū eis p̄ticularibus stat negatia de eis t̄is. p̄ ābabus negatis sit illd̄ exm̄ nullū aīal est albedo nullus hō est albedo et stat cum h̄ q̄ ois hō est aīal et sic habemus octo p̄biatōes iutiles. p̄ aliis q̄tuor sunt ista exā qd̄ subā n̄ est aīal ois hō est animal ⁊ stat q̄ ois hō est subā. qd̄ aīal est subā nullus h̄.iii.

lus lapis est aīal ⁊ stat q̄ oīs lapis est subā ⁊ ista exempla sufficiant ad p̄bādū q̄ alii duo mōi q̄ v̄t̄q̄ est ex vna p̄ticulari affirātia ⁊ p̄ticulari negātia n̄ valent Et iō sciendū ē q̄ q̄tuor p̄dīcī mōi ita tenent in t̄is acc̄ntalibus sic ī t̄is subālibus. nā nihil p̄tius refert ad boīta tem filli an t̄ini sint subāles an acc̄ntales ⁊ iō p̄mutatio vn̄ius p̄mentū ī aliud vel q̄legd in h̄i aliqd vel epuerso nō facit fallāz figurē c̄conis nec acc̄ntis ī p̄dīcīs d̄i^o alie circūstātie debite obfua^t et iō ī talibus nulla est fallā oīs essen tia dīna intelligit̄ a me nulla sapientia dīna itelligit̄ a me ḡ nulla sapia dīna est essentia dīna. oīs it̄lectus dīnus est p̄ncipiū p̄ducendi filiū nulla volūtas dīna est p̄ncipiū p̄ducendi filiū ḡ nulla volūtas dīna est it̄lectus dīn^o oīs volūtas dīna ē p̄ncipiū p̄ducendi sp̄z sc̄z n̄llū velle dīnū ē p̄ncipiū p̄ducēdi sp̄z sc̄z ḡ nullū velle dīnū ē volūtas dīna. nullū veniēs p̄gnosct̄ a me chorusc^o p̄gnosct̄ a me ḡ choruscus n̄ ē veniēs nulla d̄r̄ntia īdīduā ē reali t̄ p̄cābil̄ oīs natura sp̄cificā ē reali t̄ p̄cābil̄ ḡ nulla natura sp̄cificā ē reali t̄ d̄ra īdīduā

Verū t̄n si aliqs t̄iorū poītorū ī p̄dīcī fillis ī ī aliq̄ eorū icludīf̄ equalēt̄ aliq̄d sincathegreū ma q̄ exp̄l̄o fillūs n̄ t̄z q̄ n̄ p̄ueniēt̄ ordīat̄ in mō ⁊ ī figura t̄ūc tal̄ fillūs n̄ v̄z s̄z h̄i poss̄z ita p̄t̄igē ī t̄is subālib^o sic ī acc̄ntalibus v̄n sic arguēdo oīs hō ē r̄isibīl̄ nulla hūmāitas ē r̄isibīlis ḡ nulla hūmāitas ē hō n̄ v̄z si h̄i hūmāitas icludat̄ equalēt̄ h̄i sincathegreūa p̄ se p̄m^o et tal̄ defect^o poss̄z hīc assignari n̄ hō ē aīal omne r̄isibīle ē aīal ḡ nullū r̄isibīle ē hō p̄ alicuius det̄iati sincathegreūat̄ iclusionē. Iō dicen dū ē q̄ sicut ī p̄ma figura q̄n p̄isse sūt dispositē ī mō ⁊ ī figura n̄ pōt̄ aliqs defect^o plus assignari si oēs t̄i sint de genē acc̄ntū vel v̄n^o de genē subē ⁊ alī^o de genē acc̄ntū q̄ si essēt̄ ones de genē subē vel omnes de aliq̄ alio p̄mento ita ī sc̄da figura n̄ plus peccat̄ discursus q̄n fit in t̄m̄is acc̄ntalib^o p̄cīse ī ex vno t̄io subāli ⁊ aliis acc̄ntalib^o siue epuerso q̄ si fieret ī oīb^o t̄erīnis subālib^o ⁊ iō v̄bicūq̄ suaf̄ tal̄ mō^o arguēdi ē bō^o fillūs nisi īpediat̄ p̄ equocationē vel amphibologiā vel p̄pōz ⁊ d̄isionē vel p̄ acc̄tū v̄l p̄ h̄i q̄ aliqs t̄i^o ē īportās aliq̄ rē q̄ ē plures res cuiusmōi ē essētia dīnav̄l p̄ aliq̄ū t̄lez defectū q̄ ita pōt̄ iueniri ī t̄is subālib^o sic acc̄ntalib^o et epuerso ⁊ iō p̄hūs ī h̄i^o p̄orū ad p̄bādū aliq̄s mōs p̄biatiōnū iutilū n̄ t̄m̄ istat̄ p̄ t̄ios s̄b st̄atiales s̄z etiā p̄ t̄ios acc̄ntales sic p̄ h̄i^o modi

albū m̄grū corp^o currēs mouēs aīal ⁊ h̄i^o mōi Et iō oēs filli eq̄ualēt̄ ī t̄is acc̄ntalib^o sic subālib^o V̄n errāt̄ q̄ volūt̄ sp̄ assignare fallatiā acc̄idēt̄ q̄n aliqd p̄mo attribuit̄ rei subiecte ⁊ postea acc̄nti sic ei eēt̄ hīc fallā acc̄ntū oīs hō est aīal aliq̄d albū ē hō ḡ aliqd albū ē aīal et hīc n̄ hō ē alb^o oē calidū ē albū ḡ nullū calidū ē hō q̄d n̄ dīcēt̄ nisi q̄ ignoraret̄ modū argumētā di Sciēdū ē etiā q̄ iller̄te q̄ d̄ce sūt p̄^o circa p̄mā figurā s̄t etiā suande circa sc̄da ⁊ et iō tot mōis pōt̄ fallē discursus ī sc̄da figura ⁊ p̄pter eōs defect^o p̄pt̄ q̄s ī p̄ma. v̄n sic ex p̄iss̄z ī p̄ma figura aliq̄n sequūt̄ p̄les p̄clōes ⁊ p̄pt̄ h̄i ponū f̄ aliq̄ mōi p̄cludēt̄ īdīr̄ce ita ē etiā ī sc̄da figura v̄n ex p̄iss̄z fillōrū v̄lūū sequūt̄ q̄tuor cōclōes sc̄z due dīr̄ce v̄l̄is negātia ⁊ sua subalterna ⁊ due īdīr̄ce sc̄z epuersa p̄me p̄clōis v̄l̄is ⁊ s̄i al̄na eiusd̄. Ex p̄iss̄z aut̄ fillōrū p̄ticulariū sequūt̄ vna sola p̄^o sc̄z p̄ticulariū negātia q̄a illa n̄ ē p̄uertibīl̄ nec simpl̄r̄ nec p̄ acc̄ntis sed ex p̄iss̄is trāspōit̄ t̄is n̄ seq̄t̄ aliq̄ p̄clō ī sc̄da figura quī a t̄ūc p̄isse eēt̄ ī t̄ertia figura dispoīte

Capitulū xi.

Notādū ē q̄ filli ī sc̄da figura nō sūt ex se apparēt̄es s̄z h̄nt̄ r̄duci ad fillōs p̄ me figure ⁊ h̄i p̄ p̄uēsiōnē ī p̄ īp̄ossibile. p̄ p̄uēsiōnē at̄ reducūt̄ t̄m̄ tres p̄mi V̄n p̄m^o mō^o reducūt̄ p̄ solā p̄uēsiōnē maiorē q̄a cōuersa maiorē fit fillis ī p̄ma figura sic de se p̄z. Et p̄z tal̄ mō^o arguēdi p̄ p̄uēsiōnē p̄ istā regulā Quicq̄ seq̄t̄ ad p̄ns seq̄tur ad aūs ei^o dem. Secūndus modus reducūt̄ p̄ conuēsiōnē miorē p̄ p̄ois ⁊ trāspōitiōnē p̄ponū ⁊ p̄uēsiōnem p̄clūsiōnis. Tercius mod^o reducūt̄ p̄ solā p̄uēsiōnē maioris. S̄z quartus modus nō pōt̄ reduci p̄ p̄uēsiōnem q̄a si sua maior conuēteretur p̄ misse disponerēt̄ in prima figura sed maior esset̄ p̄ticularis et ita non disponerēt̄ ī modo. minor autem non potest conuerti cū sit p̄ticularis negatiua que non potest conuerti sed ille quartus modus sicut quilibet alius reducitur per impossibile. vnde ille quartus modus reducitur ad p̄mū modū p̄me figure arguendo ex contradictorio conclusionis ⁊ maiore inferendo contradictoriū minoris vt si fiat talis sillogism^o in quarto mō sc̄be figure omnis homo est animal quedam substantia non est animal ḡ quedam substantia n̄ ē hō accipiat̄ p̄dictoria illi^o p̄clōis q̄dā s̄bā n̄ ē hō q̄ ē ista oīs substantia est hō. Et arguūt̄ sic omnis

Tertia pars

hō ē aīal oīs subā ē hō g̃ oīs subā ē aīal q̃ est
 p̃dictoria p̃me mīon̄ ⁊ t̃z oīs reductō p̃ ipossi-
 bile p̃ istā r̃l̃az. oppoītū p̃nt̄ nō stat cū ante i
 g̃it̄ p̃nt̄ia bōa. Vñ si tal̄ sillogīsm̄ nō valēt tē
 oppoītū p̃clūōnis staret cū p̃missis s̃z h̄ ē s̃z
 qa tē oporteret p̃ssas eēvas ⁊ t̄n̄ oppoītū cō-
 clois ess̄z silv̄m ⁊ p̃ p̃n̄s oppoītū p̃clois ⁊ vna
 p̃ssas n̄ i ferret oppoītūz alterius p̃ssas quia
 oppoītū staret. ⁊ ita vlr̄ q̄n̄ ex oppoītō p̃clois
 cū altēa p̃ssas i ferret oppoītū altēi p̃ssas sēp
 discursus bō ē p̄ hāc r̃gl̃az oppoītū p̃nt̄ non
 stat cū ante g̃ p̃na ē bōa. Sīl̄r̄ p̄m̄ mō^o scōe fi-
 gure reducti i scōz mōz p̄me figure arguēdo
 ex p̄ria p̃clois q̄ ēvlis affīratia ponē^o eā loco
 mīon̄ ⁊ maiore negatia i ferē^o p̄ria mīon̄ q̄ est
 vlis negatia. Secū^o mō^o reducti i p̄mū mō^o
 p̄me figure arguēdo ex ead̄ maiore q̄ p̄us et
 p̄ria p̄nis q̄ ēvlis affīratia i ferēdo p̄ria mīo-
 nis. Tercī^o mō^o reducti in scōz mōz p̄me figu-
 re arguēdo ex ead̄ maiore ⁊ p̃d̄coria p̄nis i
 ferēdo p̃d̄coriū mīon̄. Sic g̃ oēs filli scōe figu-
 re reducti in fillōs p̄me figure sc̄z i duos p̄-
 mos mōs arguēdo sp̄ ex maiore q̄ p̄^o ⁊ ex p̄ri-
 avl̄ p̃d̄coria p̃clon̄is i ferēdo p̄riavl̄ p̃dictori-
 am mīon̄ v̄tute illi r̃ke oppoītū p̃nt̄ nō stat cū
 ante g̃ p̄a p̄na bōa. Vñ sciēd̄ ē q̄ n̄q̄ v̄z fillūs
 i scōa figura nisi possit reducti in fillz p̄me fi-
 gure vlr̄ p̄uerfionēvl̄ p̄ ipossibile ⁊ p̄pt̄ h̄ dēz
 ē p̄^o q̄ oīs fillūs r̃lat̄ p̄ dici d̄ oī vel den^o me-
 diate vel imediate

Ca. xii.

EX istis dict̄ etiā p̄z q̄n̄ fillūs ex obli-
 g̃sv̄z i scōa figura. p̄^o qa s̄iv̄z p̃ssas
 r̄ū sit de obliq̄ a pte subiecti seq̄ cō-
 clusio i r̄co sic dicēdo nullū equū vid̄z asin^o o
 nē hoīez vid̄z asin^o g̃ n^o hō ē eq^o. s̄il̄r̄ seq̄ c̄li-
 bz hoīs ē asin^o n̄ risibilis ē asin^o g̃ nullū risibi-
 le ē hō. s̄il̄r̄ s̄iv̄z p̃ssas haberet p̄tū obliquū
 seq̄ p̄ d̄ r̄co sic n^o asin^o ē hoīs oīs bos ē hoīs g̃
 n^o bos ē asin^o. s̄il̄r̄ si maior affīratia sit i r̄co ⁊
 mīor h̄ns subiectū obliquū seq̄ cōclusio ha-
 bens subiectum obliquum sic oīs asin^o ē aīal
 nullū hoīs ē aīal g̃ n̄ h̄ns hoīs ē asin^o. s̄il̄r̄ si ma-
 ior sit de r̄co ⁊ mīor negatia h̄ns p̄tū obliquū
 seq̄ p̄ h̄ns p̄tū obliquū sic oīs hō ē aīal nul-
 lū asin^o ē aīal g̃ n^o asin^o ē hoīs. Sīl̄r̄ si maior sit
 negatia h̄ns p̄tū obliquū ⁊ mīor de r̄co seq̄
 p̄ h̄ns subiectū obliquū. vñ bñ seq̄ n^o homo
 vid̄z asinū oē risibile est asin^o g̃ nullū risibile
 vid̄z hō. In aliis cāib^o n̄ seq̄ p̄^o. p̄d̄ca patere
 possūt p̄uertēdo p̄pōes ⁊ reductēdo in p̄mā fi-
 gurā vel arguē^o ex oppoītō

Ca. xiii.

Quāuis dēz sit sup̄^o q̄ ex affīratīs n̄
 q̄ p̄tigit arguere i scōa figura t̄n̄ ab illa
 r̄ta generali s̄t duo cā^o excipiēdi. Pri-
 m^o si medi^o t̄i^o sit t̄i^o discret^o t̄nc ei ex duab^o af-
 fīratīs p̄tigit i ferre p̃cloez affīratiaz sic bñ se-
 q̄ oīs hō ē s̄or plato ē s̄or g̃ plato ē hō ⁊ p̄ ta-
 lis fillūs r̄lari qa p̄uerfīs p̄pōib^o erit fillūs ex-
 positorius i tertia figura. Scō^o cā^o ē q̄n̄ me-
 dius t̄i^o sumi^o cū signo vlr̄ t̄nc sp̄ p̄tigit i ferre
 p̃cloez affīratiaz i q̄ maior extremitas p̄f de
 mīori. bñ ei seq̄ oīs hō ē oē risibile s̄or ē oē
 risibile g̃ s̄or ē hō. Iste aut̄ discursus p̄bat p̄ h̄
 q̄ sp̄ talis p̄pō maior p̄uertit̄ i vna vlr̄z affīra-
 tiaz q̄ p̄uerfione facta p̄z q̄ discursus ē i p̄ma
 figura r̄lat̄ p̄ dici de oī. bñ ei seq̄ aliq̄s hō ē
 oē aīal g̃ oē aīal ē hō ⁊ iō talis discursus est
 bō^o in scōa figura oē musicū ē oīs hō s̄or ē oīs
 hōvl̄ hō g̃ s̄or ē music^o nā p̄uerfā illa maioē o
 ne musicū ē oīs hō i illā oīs hō ē musicus sil-
 logīsm^o r̄labit̄ p̄ dici de oī i p̄ma figura sic ar-
 guēdo oīs hō est music^o s̄or est hō g̃ s̄or ē mu-
 sic^o. Et ē sciēd̄ q̄ i duobus p̃dictis casibus
 n̄ solū p̄tigit arguere ex vlibus affīratīs s̃z eti-
 ā p̄tigit arguere ex oībus affīratīs p̄ticulari-
 bus et eod^o p̄bat̄ tales filli ex p̄ticularibus si-
 cut ex vlibus ⁊ iō tales regule g̃nales. Ex p̄ti-
 clāribus nihil seq̄ ōz alterā p̄missarū i scōa
 figura esse negatiuā intelligēde sit q̄ n̄ sp̄ cō-
 t̄igit arguere ex p̄ticularibus nec sp̄ ex affīra-
 tis t̄n̄ i p̄dict̄ casibus p̄tigit arguere tā ex p̄t-
 ularibus q̄ ex affīratīs ⁊ t̄z tal̄ discursus nō
 gratia matēie s̃z g̃tia forme qa i oī materia
 ob̄uato q̄ medius t̄ius sit t̄ius discretus i sū-
 ptus cū signovlr̄ i maiori discursus est bonus

Capitulū xiiii

Post hec vidēd̄ ē quō i tēcia figura sit
 fillūs. Est aut̄ p̄mo sciēd̄ q̄ i tēcia figu-
 ra nūq̄ p̄t̄ p̄cludi p̃clō vlis. q̄ ei vlis
 affīratia n̄ possit p̄cludi i tēcia figura p̄z. nā
 duo sup̄iora ordiata s̄m sup̄ius p̄nt̄vlit̄ p̄ri d̄
 eodē cōtento g̃ ex h̄. q̄ aliq̄ p̄dicat̄ vlr̄ de eo
 dēz contento nō potest haberi q̄ vnr̄ predica-
 f̄ vlr̄ de reliq̄. q̄ etiā vniuersalis negatia nō
 potest concludi patet. nam de eodem subiec-
 to potest vnr̄ ordinatorū s̄m sup̄ius et inferi-
 us vniuersaliter negari et reliquū vniuersaliter
 affirmari sicut de animalibus vniuersaliter nega-
 tur lapis et vniuersaliter affirmat̄ subā et ta-
 men lapis et subā se habent secundum sup̄i-
 us et inferius ergo ex talibus p̄missis nūq̄
 potest concludi vnum extremum vniuersaliter

h. iiii

negari a reliq̄. Scō sciendū ē q̄ ī t̄cia figura
 sp̄ mior dz eē affirmatiā ita q̄ nō pōt esse
 negatiā. ⁊ rō est ista q̄ de eod̄ pōt aliq̄ supi
 us p̄ri v̄r ⁊ postea īferi remoueri v̄r et t̄n ex
 h̄ nō pōt p̄cludi supi? reuēri ab īferiori nec
 v̄r nec p̄ticlarit̄. Vñ aīal p̄f de hoīevlīt ⁊ aī
 nus remouet̄ v̄r ab hoīe ⁊ t̄n aīmal nō negat̄
 ab hoīe nec v̄r nec p̄ticlarit̄. Ex p̄dict̄ eti
 am duob̄ p̄ncipiis p̄ueniētib̄ oī fillō q̄bz vnū
 est q̄ sp̄ altera p̄missar̄ debet esse vl̄s vel sin
 gular̄ et aliud q̄ sp̄ alt̄ea p̄missarū debet eē
 affirmatiā sequit̄ q̄ nō sūt nisi sex mōi v̄tiles
 ī t̄rcia figura. Nā hic sicut ī aliis p̄ istas q̄tu
 or d̄ras vl̄e p̄ticlarē affirmatiōz negatiōz possunt
 t̄m fieri sedecim p̄binatiōes sc̄z octo ī quibul
 sp̄ v̄traq̄ p̄missarū ē negatiā vel v̄traq̄ ē p̄ticu
 lar̄ restāt ḡ alie q̄a si v̄traq̄ sit vl̄s aut v̄traq̄
 est affirmatiā et h̄c p̄m̄ mod̄ aut maior est
 negatiā ⁊ mior affirmatiā ⁊ h̄c secūd̄ mod̄
 aut ep̄uerso ⁊ est tercī mod̄ peccās p̄tra p̄
 cipiu p̄p̄ū istius figure. Si autem non v̄traq̄
 p̄missar̄ sit vl̄s s̄z altera t̄nc aut maior ē vl̄s
 ⁊ mior p̄ticlaris vel ep̄uerso si p̄mo aut ma
 ior ē affirmatiā et mior negatiā ⁊ nō valz sic
 p̄z aut ecōuerso et habet sext̄ mod̄ aut v̄tq̄
 p̄missar̄ est affirmatiā et h̄c quart̄ modus
 Si autē maior sit p̄ticlaris ⁊ minor vl̄s aut
 v̄traq̄ est affirmatiā ⁊ est tercī mod̄ aut ma
 ior ē negatiā ⁊ mior affirmatiā ⁊ ē quī mod̄
 aut maior affirmatiā ⁊ mior negatiā ⁊ nō
 valet quia peccat p̄ p̄cipiu istius figure.
 Exempla p̄dictor̄ p̄nt esse ista oīs hō ē aīal
 omnis hō est subā ḡ aliq̄ subā ē aīal. null̄ hō
 ē asin̄ oīs hō ē aīal ḡ q̄dā animal nō ē asin̄
 quidā hō ē aīal oīs hō ē subā ḡ q̄dā subā ē aī
 mal oīs hō ē aīal q̄dā hō ē risibil̄ ḡ q̄dā risi
 bile ē aīal. aliq̄s hō n̄ ē asin̄ oīs hō ē aīmal ḡ
 aliq̄s aīal nō est asin̄. n̄ hō ē asin̄ q̄dā hō ē a
 nimal ḡ quoddā aīal nō ē asin̄. Sciend̄ est
 etiā q̄ p̄dicti modi ita tenēt in t̄mīs acc̄ntali
 bus sicut ī t̄is subālib̄. vñ tales filli sūt boni
 null̄ hō est ēs p̄ acc̄ns aliq̄s hō ē hō alb̄ ḡ a
 liq̄s hō alb̄ nō est ens p̄ acc̄ns. n̄ hō distingui
 tur fm̄ rōnē ab hoīe aliq̄s hō est hō alb̄ ḡ ali
 q̄s hō alb̄ nō distinguit̄ fm̄ rōez ab hoīe nul
 la essentia dīna distinguit̄ fm̄ rōez ab eēntia
 dīna essentia dīna ē sapīa dīna ḡ sapīa dīna
 nō distinguit̄ fm̄ rōez ab eēntia dīna. oīs ītel
 lectus speculati⁹ īformat̄ hitu speculatio intel
 lect⁹ speculati⁹ ē ītellectus practicus ḡ ītelle
 ctus practicus īformat̄ hitu speculatio. Ve

rūtū ī q̄busdā p̄dict̄ pōt assignari fallā equo
 cationis sed hoc nō obstat q̄n ibi teneat̄ forā
 sillogistica ī t̄mīs acc̄ntalib̄ sicut ī t̄mīs s̄b
 stantialib̄ q̄a talis defectus sc̄z equocatio nō
 pōt p̄t̄gē q̄n termi sūt subāles et iō si de p̄di
 ctis vel aliquo p̄simili iueniat̄ in aliq̄ aucto
 re q̄ p̄isse sūt vere ⁊ p̄o flā auctoritates s̄t glo
 sande vel q̄ loq̄ equiuoce vel nō de v̄tute ser
 monis vñ q̄n arguit̄ sic nullus hō distinguit̄ rō
 ne ab hoīe hō est hō albus ḡ hō albus nō di
 stinguit̄ rōne ab hoīe p̄o pōt distingui eo q̄ li
 hō pōt supponē p̄sonaliter et significatiē ⁊ t̄c
 ē discursus bonus ⁊ p̄clusiō v̄l pōt supponē
 materialit̄ ⁊ simplr ⁊ t̄nc fillus nō valet p̄p̄t̄
 q̄ vnus termi equoace accipit̄ ī vna p̄missar̄
 et p̄clone ⁊ sicut dictū est de isto ita potest di
 ci de multis aliis p̄simili. Notādū est etiā
 q̄ regule date de p̄ma figura et secūda sūt e
 tiā seruande ī t̄rcia et propt̄ hoc iste discursus
 nō valet oīs hō est aīal t̄m hō ē risibil̄ er
 go t̄m risibile ē aīal ⁊ ita ē de aliis. Notādū
 ē etiā q̄ sicut ī p̄ma figura aliqui mōi p̄cludit̄
 indirecte ita etiam ī t̄rcia figura nā ql̄bet
 modus affirmatiuus concludit̄ duas conclu
 siones sc̄z vnā dir̄ctā ⁊ suam p̄uersam mōi au
 tem negati p̄cludit̄ t̄m vnā q̄a p̄ticlar̄ nega
 tiua nō p̄uertit̄. Sciendū est etiam q̄ omēs
 filli t̄rcie figure reducūt̄ ī p̄ma figura vel p̄
 p̄uersionem vel p̄ impossibile. Vnde p̄m̄ mo
 dus reducitur ī t̄rciū modum prime figure
 per conuersionem minoris. Secūd̄ reducūt̄ ī
 quartum per conuersionem minoris. Terciu
 reducūt̄ ī t̄rciū p̄ p̄uersionē maior̄ et trāspō
 tōez et p̄uersionē p̄clōis. Quart̄ reducūt̄ p̄ p̄u
 sionē mior̄. S̄z q̄nt̄ n̄ pōt reduci p̄ p̄uersionē q̄
 a n̄ ē ī ea aliq̄ p̄p̄o p̄uētibil̄ nisi vl̄s affirmatiā
 que non conuertitur nisi ī particularem ⁊ t̄c
 ī sillogismo ī prima figura v̄traq̄ premis
 sarum esset p̄ticlaris q̄d non est verum et
 ideo ille modus reducitur precise per impos
 sibile sicut omnes alii per impossibile redu
 cuntur. Vnde sciendum q̄ quilibz sillogis
 mus factus ī t̄rcia figura reducitur ī pri
 mā figurā arguē ex oppoito p̄o nis et miore
 īferē oppoitu p̄d̄coriū maior̄ ⁊ t̄z tal̄ r̄ductio
 p̄ istā r̄lāz oppoitu p̄o nis n̄ stat cū ante ḡ p̄n
 tia bōa. Sciend̄ ē t̄n q̄ si ī q̄nto maior eēt fm̄
 glar̄ possz r̄duci p̄ p̄uersionē mior̄ v̄s t̄n talis
 modus non plus deberet poni ī iō q̄nto mo
 do q̄ ī secundo propter h̄ q̄ singularis n̄ pl̄
 conueit̄ cū p̄ticlar̄ q̄ cū vl̄ sed minus.

Tercia pars

et indefinita p̄tētū. Capitulum xvi.

Q Capitulum xv.
 Vantū ad fillos ex obliq̄s i terci
 a figura est sciendū q̄ i p̄mo p̄nt̄ fi
 eri viii. p̄biatioēs q̄a autvtraq̄ p̄
 missas est de obliq̄ aut alia sivrtraq̄ aut obli
 q̄tas est a pte subiecti in vtraq̄ aut a pte p̄ti
 invtraq̄ aut a pte s̄biecti in maiore et a pte p̄ti
 in miore aut a pte p̄ti in maiore et a pte sub
 iecti in miore si p̄mo mō sillogism⁹ nō valz nō
 enī seq̄t c̄libz hoīnis est asin⁹ c̄libz hoīnis ē
 leo ḡ leo est asin⁹ vel leo ē asini. Si secūdo
 nō valz q̄a nō seq̄t omīs asin⁹ est sort⁹ omnis
 asin⁹ ē platois ḡ plato est sort⁹ vl sort⁹ tñ si p̄clu
 sio resoluat sic aliqd̄ qd̄ est platois est sort⁹ p̄se
 q̄ntia est bōa. Si tertio nō seq̄t sic nō seq̄t for
 malit̄ omnē hoīnē vidz asin⁹ omīs hō vidz bo
 uē ḡ bouē vidz asin⁹ vl e asin⁹. Si altera p̄mis
 sas sit de obliq̄ aut maior aut miōr si maior
 aut habz p̄tū obliquū z tē bene tenet sic seq̄t
 omīs asin⁹ est hoīnis omīs asin⁹ est aīal ḡ ali
 qd̄ aīal est hoīnis aut habz s̄biectū obliquū et
 valz sic bñ seq̄t c̄libz hoīnis est asin⁹ omīs hō
 est aīal ḡ alic⁹ aīal est asin⁹ si aut̄ miōr sit de
 obliq̄ aut de p̄to obliq̄ z valz sic bñ seq̄t omīs
 asin⁹ est aīal omīs asin⁹ est hoīnis ḡ hoīnis est
 aīal aut est de s̄biectō obliq̄ et seq̄t p̄clusio de
 p̄to obliq̄ sic bñ seq̄t omīs hō est aīal aliq̄e
 hoīnē vidz asin⁹ ḡ aliq̄s asin⁹ vidz aīal. Pre
 dicte p̄biatioēs p̄nt̄ fieri circa secūdū modū
 p̄mo seq̄t p̄clusio in recto sic null⁹ hoīnis est
 asin⁹ c̄libz hoīnis est leo ḡ aliq̄s leo nō est asin⁹
 n⁹. Secūdo etiā mō seq̄t p̄clusio i recto nul
 l⁹ asin⁹ est sort⁹ omīs asin⁹ est platois ḡ plato
 nō est sort⁹ s̄z tertio nō valz nō enī seq̄t nullū
 hoīnē vidz asin⁹ omīs hō vidz risibile ḡ risibi
 le nō vidz asinū. Si q̄rto nō seq̄t sic nō seq̄t
 null⁹ hō vidz asinū omnē hoīnē vidz rudibile
 ḡ rudibile nō vidz asinū vl nō est asin⁹. Quin
 to tenz nā seq̄t null⁹ asin⁹ est hoīnis omīs asin⁹
 n⁹ est aīal ḡ aliq̄d̄ aīal est hoīnis. Sexto tēz
 sic p̄z. Septio nō tēz nō enī v̄z nullus asinus
 est bos omīs asin⁹ est hoīnis ḡ alic⁹ hoīnis nō
 est bos. Octavo nō valz nō enī seq̄t nullus
 hō est asinus aliq̄e hoīnē vidz bos ḡ aliquis
 bos nō videt asinū. Per p̄dictū mod⁹ p̄t̄ leuī
 sciri q̄n sillo. v̄z ex obliq̄s i aliis modis terciē
 figure z q̄n nō. Vltio pro tota ista pte de sillo
 ḡ. z p̄ seq̄ntibus est sciendū q̄ nūq̄ r̄fert pone
 re id̄ sitā p̄ p̄ctiarivl e p̄uerso q̄n t̄mī supponē
 p̄soalit̄ et siq̄ue q̄a si t̄mī tā p̄ctiāres q̄ indefi
 niti supponāt p̄soalit̄ ḡalit̄ sic istātia p̄ctiā

P Reter fillos p̄dictos sūt filii expo
 sitorii de qb⁹ est nūc dicendū. Vnō
 sciendū est q̄ filii exp̄sitorii ē qui ē
 ex duab⁹ p̄missis siglarib⁹ dispositi i terciā fir
 gura que tñ p̄nt̄ i ferre p̄clonē tā p̄ctiāre q̄ si
 glarē siue indefinitā s̄z nō v̄lez sic nec duevles
 i terciā figura p̄nt̄ i ferre v̄lez s̄z itelligendū est
 q̄ ad p̄ponē singularē que d̄z eē i sillo exp̄si
 torio r̄grit̄ q̄ subiectū sup̄pōit pro aliq̄ q̄ nō
 est plures res q̄cūq̄ nec est idē r̄alit̄ cū aliq̄ q̄
 cūq̄ q̄ est plures res siue r̄spectiue siue ablo
 lute z p̄ctiē provno tali. Si aut̄ subctū siue sit
 p̄nomē d̄mōstratiū siue nomē p̄p̄ū siue p̄no
 mē d̄mōstratiū sūptū cū aliq̄ t̄mīo addito
 sup̄pōat p̄ aliq̄ q̄ quis sit v̄nuocū r̄i p̄lex v̄mī
 numero z siglarillimū z tñ est plures res non
 t̄z p̄nā per ronē filii exp̄si. Qui rō ē q̄a sicut
 q̄n t̄mī s̄biect⁹ est cōis nō v̄z p̄nā arguēdo ex
 p̄ctiāribus p̄p̄t̄ h̄ q̄ t̄mīus sup̄pōit p̄ d̄f̄ ita
 q̄ vna p̄p̄ō p̄t̄ v̄ficari p̄vno z alia p̄ alio ita
 q̄n illō q̄ d̄mōstrat̄ est plures res poterit vna
 p̄p̄ō v̄ficari provna illarū rez z alia p̄ alia et
 p̄ p̄ns nō p̄t̄igit i ferre p̄tuz p̄me p̄p̄ōis de p̄
 dicato scōde. Vñ sicut nō seq̄t hō est sort⁹ hō est
 plato ḡ plato est sort⁹ ita si hec humanitas
 na est sort⁹ z plato z siml̄ cū h̄ sort⁹ z plato eēt
 plures hoīnes nō seq̄ret̄ hec huāitas est sort⁹ h̄
 huāitas est plato ḡ pla. est sort⁹ q̄a hec p̄p̄ō hec
 huāitas est pla. v̄ficat̄ q̄a plato est pla. z hec
 p̄p̄ō hec huāitas est sort⁹ v̄ficat̄ q̄a sort⁹ est sort⁹ p̄
 p̄ hoc q̄ hec huāitas est tam sort⁹ quā pla. Ex
 isto p̄z q̄re ille sillo. nō est exp̄sitor. hec eētia
 est p̄r hec eētia est filius ḡ filius ē p̄r q̄a s̄z
 hec eētia est plures p̄sone disticte. Similit̄ il
 le nō est exp̄sitor. hic p̄r est eētia hic p̄r nō ē
 filius ḡ filius nō est eētia z hoc q̄a p̄r est r̄a
 lit̄ eētia d̄na que est tres p̄sone disticte r̄alit̄.
 Est tñ sciendū q̄ aliq̄n talis mod⁹ arguē
 di tenet i illis termis quibus nō p̄ virtutē sillo.
 expo. i. s̄z per aliā rōnē de qua tactū est prius.
 Est ergo dicendū q̄ sillo. exp̄si. est quando ar
 guit̄ ex duabus siglaribus i terciā figura q̄
 s̄z sigula. s̄bctū sup̄pōit p̄ aliq̄ vno numēo qd̄ n̄
 est plures res nec est idē r̄alit̄ cū aliq̄ qd̄ est
 plures z q̄a in creaturā nulla vna res numero
 est plures res r̄alit̄ q̄cūq̄ id̄ ḡnāliter q̄n argu
 it̄ ex p̄p̄ōibus siglaribus p̄dicto mō sit sillo.
 expo. h̄ addito q̄ miōr sit affir. q̄a si miōr sit
 negatiā nō v̄z sillo. sicut non seq̄t sort⁹ est aīal
 sort⁹ nō est plato ergo plato non est animal

pppter eād rationez pppter quā dictū est q̄ mi
nor in tercia figura nō pōt esse negatiua si mi
nor sit affirmatiua siue maior sit affirmatiua siue
negatiua semp est bon⁹ sillogism⁹ Vñ omēs
tales sillogismi sūt boni sōr nō est aggregatū
p accidēs sōr est hō alb⁹ ḡ hō alb⁹ nō est aggre
gatū p accēs si t̄mini supponant sēp psonalit̄
et figiue Sitr sequit̄ sōr nō distinguit a sorte
sōr est sōr alb⁹ ḡ sōr alb⁹ nō distinguit a sorte
corusc⁹ p̄gnoscit̄ a te corusc⁹ ē veniēs ḡ coru
sc⁹ veniēs p̄gnoscit̄ a te sōr est alter a veniēte
sōr est veniēs ḡ veniēs est al⁹ a veniēte hoc est
sōr demonstrādo q̄dāvle ita tñ q̄ sit vnū z nō
plura hoc est asin⁹ ḡ asin⁹ est sōr Et vlr in ta
lib⁹ nō pōt assignari fallia accidenti sic aliqui
assignāt nō pl⁹ quā hic sōr est hō sōr est aīal
ḡ aīal ē hō z iō mltū ērāt qui i tlib⁹ assignāt
fallatiā accidēt̄ z destruūt omnē modū argu
ēdi z omnē dispositionē Notādū est hic q̄
quīs sillogism⁹ expositori⁹ fiat in tercia figu
ra tñ tñ arguēdo in secūda figura ex duab⁹
pmissis affirmatiuis in qb⁹ ponit̄ t̄min⁹ figu
lar̄ est bon⁹ sillogism⁹ fm q̄ dictū ē sic bene
seq̄ hō est sōr aīal est sōr ḡ aīal est hō z p̄bat̄
iste sillogism⁹ p̄ p̄uersionē maior̄ sic ista hō ē
sōr p̄uertit̄ in istā sōr est hō nec aut̄ seq̄ in p̄
ma figura sōr est hō aīal est sōr ḡ aīal est hō
qa dictūz est p̄us q̄ in p̄ma figura nō refert
an maior sit figurar̄ an v̄is s̄ si altera p̄missa
rū taliū in secūda figura sit negatiua discursus
nō valet qa nō seq̄ aliq̄d aīal nō est sōr hō est
sōr ḡ aliq̄s hō nō est aīal nec valet aliq̄d aīal
est sōr aliq̄s hō nō est sōr ḡ aliq̄s hō nō ē aīal
nec pōt aliq̄s illoꝝ discursuū p̄bari sic p̄bat̄
p̄us nō p̄m⁹ istoz qa maior cū sit p̄ticularis
negatiua nō p̄uertit̄ nec secūda pōt p̄bari qa
minor in prima figura nō pōt esse negatiua
sic ḡ p̄z q̄ aliq̄s discurs⁹ in secūda figura valz
ex omib⁹ affirmatiuis s̄z ille discursus nō di
sponit̄ in aliquo p̄dictoz mōꝝ p̄z etiā q̄ ali
qs discursus ex oib⁹ p̄ticularib⁹ tenet s̄z de ta
libus nō loquit̄ p̄is in libro p̄oz.

Capitulū xvii.

Azvisū ē qlit̄ sillogisād ē ex ppō
nibus de p̄nti z de esse nūcviden
dū est quō sillogisād est ex ppōni
bus de p̄terito z futuro Vñ sciendū est q̄ qñ
medius terminus est terminus cōis si s̄biectū
maior̄ suppoit̄ pro hiis que sūt mior d̄z esse
de p̄nti z nō de p̄terito nā si mior ppō est de
p̄terito z nō de p̄nti nō regularet̄ per dici de

om̄ivel de nullo qa in maiore v̄li d̄ p̄terito s̄b
iecto s̄p̄to pro hiis que sūt nō d̄notat̄ q̄ de q̄
cūq̄ d̄r s̄biectū perverbū de p̄terito q̄ de eo
dē dicat̄ p̄tū v̄l reouet̄ p̄tū p̄vbū d̄ p̄terito s̄z
denotat̄ q̄ de q̄cūq̄ dicit̄ s̄biectū perverbū d̄
p̄nti q̄ de eodē dicit̄ p̄tūz vel remouet̄ perver
bū de p̄terito z iō sumēdo sub m̄iore de p̄teri
to nō regulat̄ per dici de om̄ivel de nullo sed
sumēdo m̄iorez de v̄bo de p̄nti ar̄ per dici de
om̄ivel de nullo. Vñ sic arguendo om̄e albū
fuit sōr si albū suppoat̄ p̄cise pro hiis que sūt
alba plato fuit alb⁹ ḡ plato fuit sōr nō valet s̄z
est fallā accēt̄ et etiāz figure d̄conis s̄z sic ar
guēdo om̄e album fuit sōr plato est albus ḡ
plato fuit sōr est bonus silus regulatus per di
ci de om̄i Si autez s̄biectū maior̄ supponat̄ p̄
hiis que fuerūt tūc nō dāt̄ accipi sub m̄iore d̄
p̄nti qa sic māifeste p̄z nō arguit̄ p̄ dici de oī
vel de nullo sed debz sumi sub m̄iore de p̄teri
to z nō refert siue s̄biectū mior̄ suppoat̄ p̄
hiis que sūt vel pro hiis que fuerūt vñ iste sil
logis. nō valet om̄e albū fuit hō asinus est al
bus ḡ asinus fuit hō ponat̄ enī q̄ nihil fuit a
te albū nisi hō z q̄ mlti asini sūt modo albi tē
hec est vera om̄e albū fuit hō sub hoc sensu oē
q̄ fuit albū fuit hō sed iste sillo. est bonus oē
album fuit hō asinus fuit albus ḡ asinus fuit
hō z r̄atus p̄ dici de oī Ex istis pōt pat̄ solū
aliquoz sophisimatū que peccāt per fallāz si
gure dictionis puta taliū q̄cqd fuit hō hodie ē
aīal aliq̄d albū fuit hō ḡ aliq̄d albū est aīal
q̄cqd vidisti hodie tetigisti albū vidisti ergo al
bum tetigisti vnde advidendū an sit fallatiā
figure dictionis an fallā accidēt̄ in talibus
videndū est an s̄biectū mior̄is supponat̄ pro
hiis que sunt z tunc est fallatiā accidet̄is vel
pro hiis que fuerunt et tunc non est fallā s̄z re
gulatur per dici de om̄i vel potest̄ reduci in
talem sillogismū per exspōnez ppōnum. Ista
que dicta sunt de ppōnibus de p̄terito pro
porcionabilē sunt seruanda circa ppōnes de
futuro nā si s̄biectū maior̄ accipit̄ pro hiis q̄
erūt minor debz esse de futuro si accipitur p̄
hiis que sunt minor debet esse de p̄nti Et etiā
itelligendū est q̄ quando maior est de p̄se
nti nunquā minor debet esse de p̄terito vel
de futuro nisi a parte s̄biecti maior̄is expri
matur verbum de p̄terito vel de futuro z tē
debet minor esse singlar̄ vel s̄biectū d̄z acci
pi pro eo q̄ est et hoc siue s̄biectū sit termi
nus cōis siue p̄nomē d̄mōstratiuū s̄p̄tū cū tē

Tercia pars

mino cōi Si eni subiectū maior accipit p eo q̄ fuit nō valet discursus sic non sequit̄ om̄e quod fuit album est homo nigrum fuit al-
bū ḡ nigrū est hō s̄ est fallā acc̄nt̄ in talibus q̄n̄ autē in talib⁹ est fallā figure d̄com̄svt pa-
tebit ifer⁹ Propter pteruos vero est itelligē d̄ q̄ quis hec p̄pō sit v̄ea s̄ fuit albus quis s̄ fuit nō sit t̄n talis discursus est bonus q̄quid fuit albū est aīal s̄ fuit alb⁹ ḡ s̄ fuit aīal t̄n sic arguēdo quilibz hō qui fuit alb⁹ est aīal s̄ fuit alb⁹ ḡ s̄ fuit aīal nō valz ⁊ hoc si in ista q̄ libz hō qui fuit alb⁹ est aīal li hō nō sup̄pōit p̄ hiis que sunt hoīes hec dicta sunt de talibus fillogisimis i p̄ma figura. Capitulu xviii

Circa fillos in scda figura si maior sit de preterito ⁊ de futuro. Est sciēd q̄ quis in p̄ma figura si maior sit de preterito siue subiectuz sup̄pōit pro hiis que sūt vel pro hiis que fuerūt nō sequit̄ p̄clusio de p̄nti sed tm̄ de p̄terito t̄n aliq̄n ex ā bab⁹ p̄missis de p̄terito in scda figura sequit̄ p̄clo de p̄nti Vñ q̄n ambe p̄misse sunt de p̄terito in scda figura ⁊ vtriusq̄ subiectū sup̄pōnit pro hiis que sūt semp̄ p̄clusio sequit̄ de p̄nti ⁊ non de preterito sic sequit̄ nullū albū fuit hō om̄e nigz fuit hō ḡ nullū nigrū est albus si subiectū v̄tiusq̄ accipit pro hiis que sunt q̄a ex opposito p̄clōnis ⁊ maiore seq̄t̄ oppositum minoris in prima figura sic on̄sūz est prius s̄ de p̄terito non sequit̄ q̄a si seq̄tur tūc ex oppo-
sito p̄clusiois et maiore seq̄t̄ oppositū minor̄ in p̄ma figura ⁊ per p̄ns in p̄ma figura s̄b ma-
iore i q̄ s̄bctū sup̄pōit p̄ hiis q̄ s̄t p̄t̄igēt accipe vnā miore s̄b d̄ p̄to q̄ ē on̄sū eē s̄m q̄ etiā ta-
lis discurs⁹ n̄ valeat p̄z p̄ istātiā i t̄mis nā po-
nať q̄ nihil cur. nisi hō ⁊ q̄ nihil sit albū nisi asin⁹ ⁊ q̄ mlti asin̄ pri⁹ currebāt tūc hec ē v̄a om̄e currens fuit hō q̄a om̄e q̄ currit fuit hō p̄ casū Silt̄ hec est vera n̄lū albū fuit hō s̄p̄to albo pro hiis que sūt q̄a q̄libet singlar̄ est v̄ea ⁊ tamē hec est f̄lā nullū albū fuit currens si s̄b-
iectū sup̄pōat pro hiisque sunt vel que fuerūt si aut̄ sup̄pōit pro hiis que fuerūt tūc seq̄t̄ p̄ de p̄terito q̄a ex opposito p̄clōnis ⁊ maiore se-
q̄t̄ oppositū minor̄ P̄ idē p̄z q̄ si subctū miore sup̄pōit pro hiis que fuerūt seq̄t̄ p̄ de p̄terito Sciend̄ ē hic q̄ nō q̄libz s̄ll⁹ f̄c̄r̄ in scda figura ē r̄ducibilis i s̄llm̄ p̄e figure p̄ quēsiōz sic oī variatiōe vocis p̄t solā t̄nspōnē t̄m̄ioz s̄z si d̄z r̄duci p̄ quēsiōnē d̄nt̄ p̄pōnes p̄uerti eo mō q̄ dictū ē p̄ d̄ quēsiōe talū p̄pōnū. Capi. xix

In tertia figura si subiectū v̄tiusq̄ p̄ci-
se accipit v̄niformit̄ sp̄ seq̄t̄ p̄ d̄ p̄te-
rito s̄bctō p̄nis accepto p̄ eo q̄ fuit
q̄a ex opposito p̄clōis q̄ erit d̄ p̄terito ⁊ cur⁹ s̄b-
iectū sup̄pōit p̄ hiis q̄ fuerūt miore q̄ est d̄ p̄to
seq̄t̄ p̄ de p̄to i q̄ subctū eod̄ sup̄pōet sic sup-
pōit i miore q̄a p̄ casū s̄bctū p̄missaz sup-
pōit v̄niformit̄ i v̄tq̄ p̄missaz s̄lli p̄mi Prop̄
q̄d̄ sciēd̄ ē q̄ q̄n̄ ať ex p̄pōnib⁹ de p̄to i p̄a figu-
ra subiectū p̄nis d̄z h̄re eād̄ acceptiōz i p̄one
⁊ i maiore si aut̄ subiectū i vna sup̄pōit p̄ hiis
q̄ s̄t i alia p̄ hiis q̄ fuerūt t̄c si sup̄pōit p̄ hiis q̄
s̄t i maiore ⁊ p̄ hiis q̄ fuerūt miore t̄c n̄llā seq̄-
tur p̄ sic nō seq̄t̄ oē albū fuit currens oē albus
fuit nigz ḡ nigz fuit currens nā p̄oaf̄ q̄ oē q̄
nūq̄ fuit nigz fuit lignū ⁊ q̄ tm̄ lignū fuit ni-
gz ⁊ q̄ hō mō p̄o sit alb⁹ ⁊ q̄ q̄libz hō q̄ mō ē
alb⁹ currebat tūc hec est vera oē albū fuit cur-
rens q̄a oē q̄ ē albū fuit currens ⁊ hec est v̄a oē
albū fuit nigz q̄a oē q̄ fuit albū fuit nigz ⁊
t̄n hec est f̄lā aliq̄d̄ nigz fuit currens Si maior
accipit pro hiis q̄ fuerūt ⁊ ita nō seq̄t̄ p̄ de p̄to
s̄z seq̄t̄ p̄ de p̄nti sic p̄z maifeste Si aut̄ sup̄pō-
nit p̄ hiis q̄ fuerūt i maiore ⁊ i miore p̄ hiis q̄ s̄t
nulla p̄ seq̄t̄ nā posito q̄ hō tm̄ fuit alb⁹ ⁊ q̄
mō nihil sit albū nisi lignū t̄c s̄t iste p̄missē v̄e
oē albū fuit hō oē albū fuit lignū ḡ aliq̄d̄ li-
gnū fuit hō Ex q̄ seq̄t̄ q̄ ex vna maiore d̄ p̄to
subiecto s̄p̄to pro hiis que sūt nō seq̄t̄ p̄ de
p̄to s̄bctō sup̄pōnēte p̄ hiis q̄ fuerūt Si aut̄ ma-
ior sit d̄ p̄to ⁊ miore de p̄nti si s̄bctū maior̄ sup-
pōit p̄ hiis q̄ s̄t seq̄t̄ p̄ de p̄to s̄bctō p̄nis s̄u-
pto p̄ hiis q̄ sūt q̄a ex opposito p̄nis cū miore
seq̄t̄ i p̄a figura oppositū maior̄ sic p̄z ibidē si
aut̄ maior sit de p̄nti ⁊ miore d̄ p̄to t̄c n̄llā seq̄t̄
p̄ q̄a ex opposito p̄clōis cū miore nō seq̄t̄ op-
positū maior̄ i p̄a figura Sciend̄ est etiā q̄ si
maior sit de p̄to ⁊ miore de p̄nti siue s̄bctū ma-
ior̄ sup̄pōit pro hiis q̄ sūt v̄l p̄ hiis q̄ fuerūt n̄llā
seq̄t̄ p̄ q̄a ex opposito p̄clōnis ⁊ maiore n̄ seq̄t̄
oppositū miore i p̄a figu. q̄a q̄n̄ maior ē d̄ p̄-
t̄ito i p̄a figūa n̄ seq̄t̄ p̄ d̄ p̄nti si aut̄ i hac t̄cia
figura maior sit d̄ p̄nti ⁊ miore d̄ p̄to n̄ seq̄t̄ p̄
q̄a ex opposito n̄ seq̄t̄ cū maior i p̄a figu. n̄ d̄-
beat eē d̄ p̄nti r̄sp̄ctū p̄clōis d̄ p̄to. Capitu. xx

Ractatū ē d̄ v̄niformi ḡnatiōe s̄llor̄
dicē ⁊ sp̄alit̄ q̄n̄ n̄llā d̄t̄miatio aduē
bial p̄oif̄ i p̄missa iō n̄c r̄stat dicē de
s̄llis r̄cipiētib⁹ aliq̄ talē d̄t̄miatiōnē aduēbia-
le s̄z q̄a eod̄ r̄le obfuāde s̄t circa t̄les aduerbi-
ales d̄t̄miatiōes ⁊ aliq̄s eis eḡppollētes ⁊ circa

dterminationes modales in p̄pōibus acceptis
 ī sensu dīso vel eis equiualentibus ideo nec n
 oportet de eis separatim tractare sed dicēdū
 est post p̄dicta de vniiformi ḡnātionē sillorūz
 modalū et p̄mo dicēdū est de vniiformi ex illis
 de necessario Et est p̄mo sciendū sicut est di
 ctū frequēt q̄n dictū p̄pōnis fōit cū mō illa p̄
 pō est distīguēda s̄m p̄pōne vel diuisionē vel
 s̄m amphibologiā in s̄u p̄posito denotaf q̄ i
 ste mod⁹ p̄tur de tota illa p̄pōne in sensu dīso
 denotaf q̄ p̄tur p̄tur de subctō mediāte v̄bo
 detmiato per talē modū vel mediāte v̄bo talit̄
 modificato sicut per istā albū eē nigz ē pos.
 in sensu p̄posito denotaf q̄ ille mod⁹ pos. veri
 ficaf de illa tota p̄pōe albū est nigz in sensu
 diuiso dnotaf q̄ hoc p̄dicatum nigz v̄ficaf
 de hoc subiecto albū mediāte hoc v̄bo est d̄t
 miatovno aduerbio vel aliq̄ alia d̄tmiatione
 equalēte cor̄spōdētē tali mō vel mediāte v̄bo
 cor̄spōdētē adiecto hoc īfinitio esse sic albū
 p̄t esse nigz ⁊ manifestū est q̄ ille sensus est
 ver⁹ ⁊ ali⁹ fals⁹ ⁊ sic est de p̄dicta p̄pōne ita p̄
 portionabilit̄ dicēdū est de aliis q̄uis aut ī
 sta distīctio cōis possz sustinēi nec veli eaz ī
 pbare t̄n p̄t aliter distīgui ⁊ forte magis ar
 tificialit̄ eo q̄ dictū p̄pōnis p̄t sumi māriali
 ter nōvt sup̄pōat pro te s̄z p̄ p̄pōne cui⁹ est di
 ctū ⁊ ille sens⁹ est idē cū illo qui ponit s̄us p̄
 posit⁹ vel p̄t sumi s̄igūe ⁊ tūc est idē s̄s cū s̄e
 su diuiso s̄z q̄a siue distīguaf vno siue alio nō
 est variatio q̄tū ad v̄tate ⁊ s̄tatez p̄pōnūz nec
 q̄tum ad modū arguēdi iōvolovti cōi distīcti
 one in p̄cessu Vnde circa p̄mā figurā est sci
 endū q̄ q̄n p̄misse de n̄cā s̄ūt accepte in s̄esu
 p̄posito vel accipiūt p̄pōnes alie equalētes t̄li
 b⁹ p̄pōibus in sensu p̄posito s̄p est bon⁹ s̄ill⁹ i
 fere s̄similē p̄clonē q̄tū ad sensū p̄positū vel
 equalentē vnde ille s̄ill⁹ est bon⁹ om̄nē hoīnē
 esse aīal est necessariū fortē esse hoīnē est ne
 ces. ḡ fortē eē aīal est neces. S̄ill⁹ iste s̄ill⁹ est
 bonus hec est neces. oīs hō est aīal et hec est
 neces. s̄ōr est hō ḡ hec est neces. s̄ōr est aīal et
 tenet talis discursus per illaz regulā Premis
 se in s̄illo regulato per dici de om̄ivel de nul
 lo s̄ūt necessarie ḡ p̄o est neces. Vtq̄ aut de
 beat dici q̄ talis s̄ill⁹ om̄nē hoīnē esse aīal ē
 neces. fortē esse hoīnē est neces. ḡ fortē esse a
 nīal est neces. s̄it s̄ill⁹ ex v̄lib⁹ vel nō nō est ma
 ḡna cura q̄a hec est magis difficultas vocalis
 vel realis vocādo enī s̄ill⁹m ex v̄lib⁹ om̄nē s̄il
 logisimū habētez p̄pōne v̄lez que iō dicaf p̄pō

v̄lis q̄a subiectū p̄pōnis s̄ūif cum signovli sic
 māifestū est q̄ p̄dct⁹ s̄ill⁹ est ex v̄lib⁹ ⁊ sic vocat
 p̄hs p̄t om̄ē v̄lez ⁊ s̄ill⁹m ex v̄lib⁹ ī libro p̄o sic
 igit̄ circa tales s̄illos non est difficultas q̄n p̄
 pōnes s̄ūt accepte in sensu p̄posito vel eis eg
 ualētes qui seq̄t p̄o tā dir̄cta quā indir̄cta sic ī
 illis d̄ in eē S̄z q̄n om̄s p̄pōnes sumūt in sensu
 diuiso vel eis equalētes tūc semp seq̄t p̄o dire
 cta s̄z nō semp sequit̄ p̄clo indir̄cta primū p̄z
 q̄a oīs s̄ill⁹ talis regulatur per dici de oī vel de
 nullo nā per p̄pōnez talē v̄lez denotaf q̄ de q̄
 cūq̄ dicif subiectū q̄ de eod dicif p̄tur cū mō
 n̄citat̄ sicut per istā oīs hō de n̄citate est aī
 mal denotaf q̄ de q̄cūq̄ dicif s̄ subiectū hō q̄
 de eodē d̄r hoc p̄dicatūz animal cū mō neces
 sitat̄ ⁊ ita p̄porcionabilit̄ dev̄li negatīa ḡ ac
 cipiēdo sub miore affirmatiuā in qua subie
 ctū dicaf de aliquo cū mō neces. ar̄ per dici d̄
 om̄ivel de nullo vnde seq̄t om̄is homo d̄ ne
 ces. est aīal s̄ōr de neces. est hō ḡ s̄ōr de neces.
 est aīal S̄z p̄clo indir̄cta s̄z p̄uerfa p̄clonis sic
 om̄ivariatiōe p̄ter transpōnē t̄minorz nō seq̄
 tur ⁊ hoc q̄a nō semp illa de neces. in s̄esu di
 uiso nec equalens ei est p̄uertibilis in talē si
 cut ostensum est prius ⁊ ideo quāuis sequitur
 quelibz p̄sona dīna de neces. est de⁹ creans d̄
 neces. est p̄sona dīna ḡ creans de necessari. est
 deus t̄n ista p̄clo deus de neces. est creās non
 sequit̄ quia p̄misse s̄ūt vere ⁊ p̄clo s̄tā sed seq̄t
 ista p̄clo indir̄cta p̄uerfa p̄oris p̄clōis aliqd q̄
 d̄ neces. est de⁹ est creās Ex isto seq̄t q̄ illi
 gnq̄ modi prime figure p̄cludentes indir̄cte
 non concludūt in vniiformi de neces. p̄clusio
 nem de neces. p̄missis s̄ūptis in sensu diuiso
 Similiter si p̄misse sumantur in sensu diui
 so vel equiualentes et conclusio in sensu com
 positovel equiualens ei non valet discursus si
 cut non sequitur quelibet persona diuina de
 necessitate est deus quotlibet creans d̄ neces.
 est persona diuina ergo hec est necessaria cre
 ans est deus siue deus est creans quia premis
 se sunt vere et conclusio falsa Et si dica
 tur q̄ minor p̄positio est falsa ista scilicet
 creans de necessitate est persona diuina nāz
 possibile est quod creans non sit deus.

Dicendum q̄ hec est simplicit̄ vera cre
 ans de necessitate est persona diuina quam
 nis sit contingens et possit esse falsa nam p̄
 illam propositionem creans de necessitate ē
 persona diuina non plus denotatur nisi q̄ a
 liquis est creās ⁊ ille de neces. est p̄sona dīna

Tercia pars

sicut illa albu pot esse nigri equalz illi copulatiue aliqd est albu z illa pot esse nigri z manifestu est q illa copulatiua pot eevēa aliqs ē creās z ille de neces. est psona dina qa p̄ est creās z ille de nēcitate est de^g illa est mōvera creās de nēcitate est psona dina qa tū copulatiua pot eē flā eo q p̄ma ps pot esse flā ibo illa creās de necessitate est psona dina pot esse flā tū mō de fctō est vera nec est ipueniens ppōnēvera de nēcario esse p̄tīgētez quāuis ppō nēcaria nō sit p̄tīgēs Si aut maior suaf i sensu p̄posito vel equalēti z mior i flū dīso se q̄t p̄ in flū dīso s̄z nō in sensu p̄posito p̄mū p̄z qa bñ seq̄t q̄libz psonā dīnā esse deū est nēcē creās de nēcitate est psona dina ḡ creās d neces. est de^g s̄z nō seq̄t ḡ hec est nēcaria creās ē de^g Si aut maior suaf in flū dīso vel equalēti z mior in flū p̄posito seq̄t p̄ in sensu dīso z in sensu p̄posito z rō est qa ipossibile est aliqd p se iferi^o vel per accūs infē^o nēcario p̄ri de ali q̄ ita q ppō sit nēcaria nisi etiā ppō sit nēcaria in q̄ lupl^o ad illud iferi^o p̄tur de eodez.

Capitulū xxi.

Quādo om̄s ppōnes de nēcario in sc̄da figura sumū^t in sensu p̄positovl equalētes eis sp̄ seq̄t p̄ de neces^o sūpta i flū p̄positovl equalēs ei q̄n sil^o ex ill deicē t̄z qa talis sil^o t̄z per istā r̄kz si p̄mis se sint nēcarie p̄ erit nēcaria z iō bñ seq̄t nllū hoīnez esse asinū est neces. z om̄e rudibile esse asinū est nēcariū ḡ nullū rudibile eē hoīnē est nēcariū p̄ba^t etiā t̄is sil^o alit^o sc̄z per r̄ductionē talis filii in silm p̄me figure per p̄uersionē qa dictū est p̄us q̄ illa de nēcario in sensu p̄posito vel equalēs ei p̄uētif sic sua deicē Si aut om̄s p̄misse sumā^t in flū dīso vel equalētes ei nō sempvz sil^o vñ p̄hs negaret illū silm eē bonū om̄e lucidū d̄ necessitate est corpus celestevl elemētū corp^o mixtū de nēcitate nō est corp^o celeste nec elemētū ḡ corp^o mixtū de nēcitate nō est lucidū nā si nihil eēt lucidū nisi corp^o celestevl elemētū p̄misse essent vere fm opinionē aris. z p̄ flā sic manifeste p̄z q̄ enī maior eēt vera p̄z qa q̄libz singl̄is est va per casū ḡ vlt est verz sil^o ponat q̄ deus suspēdat actionē cuiuscūq̄ agent^o creati ita q̄ nullū actiū creatū aliqd p̄ducatur tūc sūt iste p̄misse vere oīs p̄ducēs de necessitate est de^g oīs natura creata de nēcitate nō est de^g z tū h̄ est flā oīs natura creata de neces. nō est p̄ducēs q̄ enī maior sit vera p̄z qa q̄libz singl̄is ē

vera per casū z ita p̄z q̄ talis p̄ de nēcario n̄ seq̄t tū seq̄t alia p̄clo deicē tal sc̄z aliqd q̄ d̄ neces. nō est de^g nō est p̄ducēs Sil^o si maior sit vlt negatiua nōvz sil^o nā an̄ icarnatiōz fuerit iste p̄misse vere oīs hō de neces. nō est de^g oīs psona dina d̄ nēcitate est d̄ et tū ista p̄ est flā oīs psona dina de neces. nō est hō z ita talis fillo. nō valet nec tal sil^o pot perfici nec r̄duci in p̄mā figurā per p̄uersionē qa dictū est p̄ q̄ illa de neces. nō p̄uētif in illa de nēcario q̄n suif i flū dīso vl equalēs ei z sic nō seq̄t aliqs creās de nēcitate est deus ḡ deus de neces. est creās s̄z sic aliqd q̄ de neces. est de^g est creās z iō quis iste fillo. sit bon^o in p̄mā figura oīs d̄ us de neces. nō est hō q̄libz psona dina de neces. est deus ḡ q̄libz persona dina de neces. nō est hō tū iste discursus nōvz oīs hō de necessitate nō est de^g q̄libz p̄sōa dina de neces. est de^g ḡ q̄libz persona dina de neces. nō est hō et hoc qa illa maior in sc̄da figura sc̄z oīs hō de neces. nō est deus nō p̄uertif in istā oīs de^g de neces. nō est hō Sic igif p̄z q̄ quis om̄s ppōnes sumā^t in sensu diuisovl sint equalētes eis q̄ discurs^o nōvz in sc̄da figura Si autē maior sumā^t in flū p̄posito z mior in sensu diuisovl discurs^o respectu p̄clonis sūpte in sensu diuiso z hoc qa p̄uēla maiore tenet in p̄mā figura sicut dictū est p̄ius Si aut maior suatur in sensu diuiso z mior in flū p̄posito nō sequitur p̄clusio in sensu p̄posito Nam non sequitur nullā creaturam eē deū est necessariū oē producens de necessitate est deus ḡ nullum p̄ducens esse creaturam est necessariū quia p̄misse sunt possibiles et p̄clusio impossibilis sed p̄clusio in sensu diuiso bene sequitur quia p̄uersa maiore sequit in prima figura.

Capitulum xxii.

Ntercia figura quando om̄es p̄misse sumuntur in sensu p̄posito tenet sillogismus sicut ex suis deicē quia arguitur per istā regulam Si p̄misse sint necessaria p̄clusio ē it^o necessaria Si autē om̄es sumant in sensu diuiso om̄is discursus valet et sillogismus quia quamuis illa de necessario non conuertitur in illam de necessario semper tamen conuertitur in illam de inesse Nunc autem in prima figura maiore existēte d̄ neces. i flū dīso z mīore d̄icē seq̄t p̄ de neces. i flū diuiso sicut

posteri^ondef^r q^oquid seq^r ad p^ons seq^r ad a
 recedēs igif ex eadē maiore r mīore de nēca
 rio que p^ouertif in illā de iēffe seq^r p^oeadē in
 tercia figura P^oidez p³ q^o q^ort^o r sext^o valet ex
 talib⁹ pp^onibus sic bñ seq^r qlibz p^osona dīna
 de nēcitate est deus aliq^o p^osona dīna de nēcita
 te est p^or g^o p^or d^o necessitate est de^o r sic p^otpro
 bari tercius m^o vel p^ot p^obari per expōnē sic
 aliq^o creās de necessitate est bus et omē cre
 ans de nēcitate est p^osona dīna igif aliq^o p^osona
 dīna de nēcitate est deus qa si aliq^o creās de
 nēcitate sit deus sit illud a tūc a de nēcitate ē
 deus r a de necessitate est p^osona dīna ex qb⁹
 seq^r q^o p^osona dīna d^o nēcitate ē d^o r p^o istū m^oz
 p^obat q^ont^o m^o nā iste sillogism⁹ est bon⁹ aliq^o
 hō de neces^o. nō est de^o ois hō de neces. est na
 tura itellectual⁹ g^o aliq^o natura itellectualis de
 neces. nō est deus qa si hec sit vera aliq^o hō de
 nēcitate nō est deus sit ille hō a tūc a de nēci
 tate nō est deus r a de necessitate est natura
 itellectual⁹ qa ois hō de neces. est natura itel
 lectual⁹ per minorē nūc aut sequif a de nēcita
 te nō est de^o a de neces. est natura itellectual⁹
 g^o aliq^o natura itellectual⁹ de neces. nō est de^o
 Si aut maior sumaf in f^osu p^oposito r mior in
 sensu diuifo nō seq^r p^o in sensu dīso nec in f^o
 su p^oposito nō enī seq^r oē f^om esse f^om est neces
 sariū aliq^o f^om de neces. est illa pp^o tu sedes
 g^o illa pp^o tu sedes de nēcitate est flā nec etiā
 seq^r igif istā pp^onē eē falsā r nēcariū si autez
 maior sumaf in f^osu diuifo r mior in sensu cō
 posito sp^o seq^r p^o in sensu diuifo r nō in sensu p^o
 posito q^o enī illa in sensu diuifo seq^r p³ qa mi
 nor p^ouertif in illā deineē ex q^o cū maiore seq^r
 tur p^oclo de neces. in sensu diuifo et nō in sēlu
 p^oposito q^o enī illa seq^r in sensu diuifo inferi⁹
 ondef Hec dicta sūt que admodū ad illos mo
 dos qui reducū per p^ouersionē Et ex istis p^ot
 facili⁹ sciri qd dñs est d^o aliis modis q nō rdu
 cuntur sic. Capitulu⁹ xxiii.

Postvniormē modū gnatiōis sillo
 gismo⁹ de neces. dicēd est devni
 formi gnatiōe sillo⁹ de possibili
 r accipio hic possibile pro possi. q^o est cōe o^o
 pp^oni que nō est ipos. Et est sciend q in oī
 figura si accipiāt oīs pp^onēs de possi. in sen
 su p^oposito vel eis equalētes nonvz sillo⁹ qa tūc
 arguif per istā regulā si p^omissē sūt possi. p^o e
 rit possibil que est flā Vñ nō seq^r omē colo
 ratū esse albū est possibile oē nig⁹ eē colora
 tū est possi. g^o omē nig⁹ esse albū est possi. si

milit⁹ nō seq^r oē aīal eē hoīnez est pos. omne
 afinū eē aīal est pos. g^o omne afinū eē hoīnez
 est pos. r ita ista rta est flā p^omissē sūt pos. g^o
 clo est possibil s³ illa vera ē si p^omissē sit pos.
 r p^opossibiles p^o est pos. nunc aut aliq^o p^omissē
 pos. sūt m^opossibiles r iō nūq^o forma sillogisti
 ca vniormis ex illis pos. tenet in sensu p^oposi
 to S³ si illa de pos. sumaf in sensu diuifo vel
 alia equalēs c^o mōi sūt tales pp^oēs oīs hō p^ot
 eē alb⁹ albū p^ot eē nig⁹ r h^o mōi tūc est illa p
 p^o distīguēda penes terciū m^o equocatiōis
 eo q^o sbctū p^ot supponē pro hiis que sūt vel p
 hiis que p^ot eē hoc est q^o subctū p^ot supponē
 pro hiis de qbus vificaf per v^obū de p^oti vel p
 hiis de qb⁹ vificaf per v^obū de pos. siue dnotaf
 posse sup^oere q^o dico ad excludēd vna cau
 lationē sic si dicā sic omē albū p^ot eē hōv⁹ se
 sus est iste omē qd est albū p^ot eē hō r ille sen
 p^o est verus si nihil sit albū nisi hō Ali⁹ sē⁹ est
 iste oē q^o p^ot eē albū p^ot esse hō r hoc est f^om
 siue tm hō sit alb⁹ siue aliud ab hoīne Ista di
 stīctiōe vifavidēd est ex talib⁹ quō p^ot sillogisa
 ri r quō nō r p^omo in p^oma figura Et est sciē
 dū q^o si subiectuz maior accipif pro hiis que
 p^ot eē qlitcūq^o sumaf subiectū minor sēp est
 sillo⁹ vniormis bon⁹ r rlat⁹ per dici de oī vel
 de nullo r hoc suaf p^oncipiū cōib⁹ silli dīeēt
 sic arguēd omē albū p^ot eē hō hoc est oē q^o
 p^ot eē albū p^ot eē hō oīs afin⁹ p^ot eē alb⁹ g^o o
 mnis afin⁹ p^ot eē hō Si aut sbiectū maior sup
 pōit pro hiis que sūt tūc ths sillo⁹ vniormis
 nōvz nō enī seq^r oē qd ē albū p^ot eē hō omīs
 afin⁹ p^ot eē alb⁹ g^o oīs afin⁹ p^ot eē hō qa si ni
 hil sit albū nisi hō p^omissē sunt vere et p^oclo flā
 Eodē^o n seq^r oē p^oducēs p^ot eē d^o oīs ignis p^ot
 eē p^oducēs g^o oīs ignis p^ot eē de^o qa si nihil p^o
 ducat aliqd nisi deus q^o est possi. p^omissē eēt
 vere r p^oclo falsa Si aut maior sit de pos. in sē
 su p^oposito r mior de pos. in sensu diuifo n^ota
 sequif p^oclo sicut nō sequif omne hoīne eē deū
 est pos. aliq^o huāitas p^ot eē hō g^o aliq^o huāitas
 p^ot eē deus vel aliquā hnāitatē eē deū est pos
 sibile Si autē maior accipif in sensu diuifo et
 mior in sensu p^oposito nō seq^rur p^o nec in sen
 su p^oposito nec in sensu diuifo nisi mior sit sin
 gular⁹ s³ si mior sit singularis semp sequif p^oclo
 si subiectum maioris supponit pro hiis que
 p^ot eē sed si supponat pro hiis que sunt non
 valet Primum scilicet q non sequitur concl^o
 in f^osu compo^o patet nam iste p^omissē sunt ve
 re omne quod potest eē verum contingens ad

Tercia pars

vtrūlibz pōt esse f̄m̄ om̄e v̄erz p̄tīgēs ad vtrū
 libz esse v̄erz p̄tīgēs ad vtrūlibz est pos. ⁊ tñ
 hec p̄o est f̄a om̄e v̄erz p̄tīgēs ad vtrūlibz esse
 f̄m̄ est pos. ip̄a accepta ī sensu p̄posito q̄ etiā
 nō seq̄ p̄o in sensu dīso p̄z nā iste p̄misse s̄tve
 re om̄e qd̄ pōt esse albū pōt esse coloratū cōnē
 subāz creatā eē albā est possibile ⁊ tñ hec est
 f̄a om̄e qd̄ pōt esse subā creatā pōt esse colo
 ratū nā angel⁹ pōt esse s̄ba creatā et tñ nō pōt
 esse colorat⁹ Secūd̄ sc̄z q̄ si maior sit singlaris
 seq̄ p̄o p̄z nā bene sequit̄ om̄e v̄erz p̄tīgēs ad
 vtrūlibz pōt esse f̄m̄ h̄v̄erz esse v̄erz p̄tīgēs ad
 vtrūlibz est pos. ḡ h̄ v̄erz pōt esse f̄m̄ s̄z nō
 sequit̄ illa de pos. in s̄su p̄posito h̄v̄erz esse fal
 sū est pos. R̄a aut̄ q̄re p̄ seq̄ talis p̄o de pos.
 qñ m̄ior est singlar̄ quā qñ m̄ior est v̄is ē q̄
 s̄p̄ singlar̄ de possibili in sensu p̄posito īert sin
 glar̄z de pos. in s̄su dīso q̄uis nō ēuerlo nisi
 s̄bctū singlar̄ sit p̄cise p̄nomē d̄mōstratiuuz
 vel nomē p̄puz tūc enī sens⁹ p̄posit⁹ ⁊ s̄sus dīui
 s̄ p̄uētunt̄ per idē p̄z q̄ si m̄ior fuerit p̄ticula
 ris seq̄ p̄o p̄ticulār̄ in s̄su dīso nā particulār̄
 ī s̄su p̄posito s̄p̄ īfert p̄ticulārē ī sensu dīso se
 quit̄ enī hec est possibilis hō est deus ḡ q̄ pōt
 esse hō pōt eē de⁹ q̄uis nō seq̄ s̄p̄ ēuerlo non
 enī seq̄ q̄ pōt eē albū pōt eē niḡz igit̄ hec ē
 pos. albū est niḡz nec seq̄ q̄ pōt eē sup̄pōitū
 hūanū pōt esse assūptū a p̄sona dīna igit̄ hec
 est pos. sup̄pōitū hūanū est assūptū a p̄sōa di
 uina Circa istā ḡnatiōnez in p̄ma figura s̄t
 duo ītelligenda Primū q̄ q̄uis aliqñ silogif⁹
 teneat uniformis de pos. sic in t̄rib⁹ casib⁹ de q̄
 bus dictū est nō tñ oīo in ill⁹ s̄p̄ sequit̄ p̄o īndi
 recta q̄ sc̄z d̄t̄ a p̄clōne dīrcta per transpōnez
 t̄m̄iorz q̄a non sequit̄ om̄e qd̄ pōt esse f̄m̄ nō
 possibile pōt esse īpos. aliq̄d v̄erz pōt eē f̄m̄ nō
 pos. ḡ aliq̄d qd̄ est īpossibile pōt eē v̄erz ⁊ tñ il
 la p̄o dīrcta aliq̄d qd̄ est v̄erz pōt eē īpos. bñ se
 q̄ q̄uis p̄clō dīrcta sit p̄uertibilis q̄liter debe
 at p̄uerti dictū est p̄us. Notād est etiāz q̄ sic
 in illis deīnē nō refert an maior sit v̄is v̄l si
 gular̄ sic in illis de pos. nō r̄fert Vñ iste sillo
 gism⁹ est ben⁹ s̄or pōt eē alb⁹ oīs subā pōt eē
 s̄or ḡ om̄is substantia potest esse alba sed o
 portet q̄ subiectū minoris et p̄clusionis vni
 formit̄ accipit̄ q̄a si in m̄iore accipit̄ pro hiis
 que sunt et in conclusionē pro hiis que p̄nt̄ ef
 se non valeret sicut non sequitur sortes pōt ef
 se pater platonis oīs hō qui est pōt esse s̄or ḡ
 oīs hō q̄ ē p̄t̄ eē p̄t̄ platois Capitulū xxiiii.

i

N sc̄a figura si subiecta vtriusq̄

supponant precise pro hiis que sunt sillogif
 mus non valet non enī sequitur om̄is p̄sona
 dīna pōt nō eē creās p̄t̄ pot eē creās ḡ p̄t̄ pōt
 nō eē p̄sona dīna nec seq̄ oīs p̄sona dīna pōt
 nō eē creās oīs hō qui est pōt eē creās ḡ oīs
 homo qui est pōt nō eē p̄sona dīna q̄a ponat̄
 q̄ n̄o ho sit nili christ⁹ illo posito p̄misse s̄tvere
 ⁊ p̄sta Si aut̄ s̄bictū vtriu q̄ accipit̄ pro hiis
 que p̄nt̄ eē sic nō t̄z silo. nā s̄nō seq̄ oīs hō pōt
 nō eē alb⁹ om̄e r̄inbile pōt eē albū ḡ oē r̄inbi
 el pōt nō eē hō sic non sequit̄ oīs p̄sona dīna
 pōt nō eē creās oīs p̄sona p̄ducta pōt eē cre
 ans ḡ oīs p̄sona p̄ducta pōt non eē persona di
 uina Et ro est q̄a negatīa de pos. nō p̄uertit̄ in
 negatiuā de pos. nō enī seq̄ q̄libz persona di
 uina pōt nō eē creās ḡ om̄e qd̄ est creās vel
 pōt eē creās pōt nō eē p̄sona dīna ⁊ ita t̄his sil
 lo de pos. nō pōt reduci in p̄mā figurā per cō
 uersionē q̄a n̄ sil⁹ sc̄de figure r̄ducibil̄ per cō
 uersionē pōt r̄duci nisi per p̄uersionē v̄is nega
 tiue q̄re aut̄ nō teneat talis sil⁹ in q̄rto rō est
 q̄a nō pōt reduci nisi per īpos. sed hoc patebit
 īfert⁹ Et si dicat̄ q̄uis negatīa de pos. nō con
 uertat̄ in illaz de pos. p̄uēt̄ tamē in illā deī
 eē sic oīs p̄sona dīna pōt nō eē creās igit̄ ali
 quid qd̄ pōt nō eē creās est p̄sona dīna ymo ī
 illā de pos. pōt p̄uēti aliquid qd̄ pōt nō eē cre
 ans pōt eē p̄sona dīna igit̄ per talē p̄uersionē
 pōt r̄duci in primā figurā: Dicend̄ q̄ illō ar
 gumētū p̄cludit̄ oppositū nā v̄is negatiua de
 pos. q̄uis predicto p̄ossz p̄uerti in illā deīnē
 v̄l de pos. s̄m̄ q̄ s̄bctū alit̄ ⁊ alit̄ accipit̄ ī ante
 tñ nūq̄ p̄uēt̄ nisi ī p̄ticulārē q̄a bñ seq̄ ali
 qd̄ qd̄ est p̄sōa dīna p̄t̄ n̄ eē creās igit̄ aliq̄d q̄
 p̄t̄ nō eē creās est p̄sōa dīna s̄itr bñ seq̄ qd̄ li
 bz qd̄ p̄t̄ eē p̄sōa dīna pōt nō eē creās igit̄ ali
 qd̄ qd̄ pōt nō eē creās p̄t̄ eē p̄sōa dīna ⁊ ita p̄z
 q̄ v̄is negatiua de pos. n̄ p̄uēt̄ nisi ī p̄ticulārē
 s̄z qñ sil⁹ sc̄de figure reducit̄ p̄ p̄uētiōz ī p̄az si
 gurā s̄p̄ p̄uētiōz negatiue ēē maior ī p̄a si
 gura ⁊ p̄ p̄ns si tal̄ sil⁹ r̄ducere ē ī p̄az figurā p̄
 p̄uētiōz p̄uētiōz negatiue q̄ est p̄ticulār̄ eēt ma
 ior ī p̄a figurā qd̄ est īpos. et t̄c nō r̄lat̄ p̄ dici d̄
 oī v̄l d̄ n̄o si aut̄ alta p̄ssaz s̄uaf̄ ī s̄su p̄posito
 ⁊ alia ī s̄sū dīso q̄h̄t̄cūq̄ t̄m̄i accipiat̄ n̄ t̄z sil⁹
 ⁊ ita p̄z q̄ q̄h̄t̄cūq̄ p̄p̄os d̄ pos. p̄binēc̄ ī sc̄da si
 gura nūq̄ v̄z v̄niformis d̄ pos. ī sc̄da figura ⁊ rō ē
 q̄a id̄ ab eod̄ p̄t̄ r̄mouēi ⁊ affiri cū mō pos. et
 ita ex t̄h̄ negatīa vel affirmatīa n̄ seq̄ negatīa
 ei⁹ de a se sic p̄z ī exēplis sup̄ adduct̄.

Capitulū. xxv.

In tertia figura sicutraque pmissarum
 sunt in sensu dilato et subiectum utrumque sup-
 ponatur per hiis que sunt sequitur quod est pos-
 sibili sumpto subiecto pro eo quod potest esse sequitur enim
 ois homo potest esse albus aliquis homo potest esse niger quod
 potest esse niger potest esse albus. Sicut sequitur ois homo
 potest esse albus aliquis homo potest esse niger quod niger
 potest esse albus huius probatur quia dictum est quod talis minor
 convertitur in ista dinesse sic aliquis homo potest esse niger
 quod aliquis quod potest esse niger est homo nunc autem sequitur
 per sillogis. rlatum per dici de ois ois homo potest esse al-
 bus aliquis quod potest esse niger est homo quod aliquis quod potest
 esse niger potest esse albus sic igitur talis silo. probatur
 per conversionem Sicut si subiectum utrumque supponit pro
 hiis que potest esse sequitur quod de possibili subiecto sum-
 pto pro eo quod potest esse quia illa de possibili sum-
 pto subiecto pro eo quod est se sequitur ad illa de pos-
 sibili subiecto sumpto pro eo quod potest esse si fuerit
 vltimus et posita preterita subiecti preterita uniformis
 mis ex illis in quibus subiectum supponit per hiis que sunt tunc ge-
 neraliter igitur et ex aliis quia quicquid sequitur ad preterita se-
 quitur ad ante potest etiam probatur per conversionem sic per v-
 niformis Si autem subiectum in maiore sumatur pro
 eo quod est et in minore pro eo quod potest esse et sicut e-
 converso tunc sillogis. utrumque probatur per hoc quod ad il-
 la de possibili sumpto subiecto pro illo quod potest
 esse sequitur illa de possibili sumpto subiecto pro eo
 quod est sed prolo de possibili sumpto subiecto pro eo
 quod est non sequitur sic non sequitur ois homo potest esse albus ois
 homo potest esse intelligens igitur quod est intelligens potest es-
 se albus quia si non homo est intelligens sicut tamen angulus
 premissis esset verum et profla Si autem maior sumatur in
 sensu diuiso et subiectum supponatur pro eo quod potest es-
 se et minor sit de possibili in sensu proposito sequitur
 prolo in sensu diuiso non in sensu proposito quod enim
 sequitur in sensu diuiso per naz sequitur ois quod potest
 esse homo potest esse albus hec est possibilis ois homo
 est niger igitur aliquid quod potest esse niger potest esse al-
 bus Et ratio ista est quia sepe ista de possibili singula-
 ris in sensu diuiso et in sensu proposito convertitur
 si in premissis supponatur nomen demonstratiuum
 vel nomen proprium quia quicquid sequitur ad quodcumque
 quod singulare alicuius particulari cum aliquid sequitur ad
 illa particulari eodem modo per illa rlatum quicquid se-
 quitur ad quodlibet ante alicuius preterita sequitur ad illud
 preterita virtute illius rlate tenet probatio sillogis. quoniam probatur
 tur per sillogis. exposi. de quod dictum est prius et ita
 in illa probatio non ante per illa medium quicquid sequitur
 tur ad singulare sequitur ad particulare quod est sim-
 sicut per illa medium quicquid sequitur ad quodlibet ante quod
 licuius preterita sequitur ad illud preterita probatur quod tunc sil-

logism. ois quod potest esse homo potest esse albus hec est
 possibilis aliquis homo est niger quod aliquid quod est niger potest
 esse albus quia si hec sit possibilis aliquis homo est
 niger aliquid singulari erit possibilis et sit illa a te
 sic hec est possibilis et est niger quod a potest esse ni-
 ger sic dictum est prius nunc autem ille sillogism. est
 bonus a potest esse niger a potest esse albus quod niger potest
 esse albus quod sillo. fuit bonus Sicut si maior sumatur
 in sensu proposito et minor in sensu diuiso bene sequitur
 tur per eundem modum prolo de possibili in sensu dilato

Capitulum xxvi

Circum uniformem generationem sillogis de
 contingenti non necessario. Est primo sciendum
 quod in nulla figura est talis vniuersis
 generatio conueniens si omnes propositiones sumantur in sensu pro-
 positivo vel si omnes sint talibus equaliter et si quia
 argueretur per illam regulam premissis sunt contingentes
 et pro quod rlatum flata est quia ex contingenti potest sequi tamen ne-
 cessarium quod impossibile sic sequitur nullum albus est a-
 nus et ois homo est albus quod non homo est albus vbi premissis
 sunt contingentes et pro necessaria Sicut sequitur ois al-
 mal est homo ois albus est animal quod ois albus est homo
 vbi premissis sunt contingentes et pro impossibile Tamen sciendum
 dum est quod nunquam potest premissis esse contingentes et pro ipso
 possibilis nisi premissis repugnet sic per in exemplo pre-
 dicto sic per quod vniuersis generatio de contingenti
 in nulla figura tunc si omnes propositiones sumantur in sen-
 su proposito et ideo dicendum de aliis et primo de prima
 figura Vbi sciendum est quod sic illa de possibili in 3
 duplici acceptio ita et illa de contingenti potest enim
 subiectum accipi pro eo quod est vel pro eo quod contingit
 esse sic in illa contingit albus esse hominem si nullus homo
 sit albus tunc hec est flata contingit albus esse hominem sub-
 iecto sumpto pro eo quod est sic hec est falsa ali-
 quid quod est albus contingit esse hominem quia que-
 libet singularis est falsa si autem subiectum suma-
 tur per hiis que contingit va est hec enim est va quod contingit esse
 albus contingit esse hominem Ista distinctio posita
 Sciendum est quod si subiectum maiorem sumatur pro hiis
 que contingit vniuersis est bonus respectu pro nis de con-
 tingenti subiecto eodem sumpto sic sumatur in minore
 quia est sillogism. rlatum per dici de omni vel de
 nullo Vnde bene sequitur ois quod contingit esse
 hominem contingit esse albus ois quod contingit esse ni-
 grum contingit esse hominem quod ois quod contingit esse niger
 contingit esse albus nunc iste sillogis. non indiget ali-
 qua probatio sicut est de se euidens sicut per quod sillo.
 v3 si subiectum tamen in minore quam in prolo sumatur
 pro hiis que sunt et eodem patet quod valet sillogis.
 quoniam maior est vltis negatio de contingenti sicut si subiectum
 maiorem supponatur per hiis que sunt et subiectum prolo-

Tercia pars

nis p his q cōtingunt vniformis nō valet. nō ei sequit̄ oēs hoiez cōtingit eē albū omnē subām creatā intellectualē ptingit eē hoīem ḡ omnē subāz creatā itellectualē ptingit eē albā qa po fito q hō sit intelligēs et nullus alius p̄ e flā z p̄misse sūt vere Et ē aduertendū q q̄vniformis tal̄ gnatio de ptingētī tenet et oēs ppōes sumāf in sēlu dīso ptingit arguē ex negatiuis z ex vna negatiua et alia affirmatiua siue mior fuerit affirmatiua siue negatiua. Et rō ē qa tales ppōes p̄uertūt p oppoitas q̄litates z iō quicqd̄ seq̄f ex affirmatiua seq̄f ex negatiua et ecōuē so et iō hic est bonus fillūs cōtingit nullū hoīnē esse albū ptingit nullū nigrū eē hoiez igit̄ ptingit nullū nigrū eē albū. Si aut̄ maior suāf i sēlu p̄poito et mior i sēlu dīso fillūs n̄vz. nā nō seq̄f oēs hoiez eē deū ē ptingēs q̄libz p̄soaz dīnā ptingit eē hoiez ḡ q̄libet p̄sonā dīnā contigit eē deū nā p̄misse sūt vere et p̄ flā si enī n̄ hō eēt nisi x̄ hec est vā oīs hō ē de⁹ et tñ mō ē flā z p̄ p̄ns ē ptingēs Sitr si maior accipit̄ in sēlu dīso z mior i sēlu p̄poito n̄vz n̄ ei seq̄tur oēs hūanitatē ptingit assumi a p̄soā dīnā hec ē ptingēs oīs hō ē hūanitas ḡ ptingit oēs hoiez assumi a p̄soā dīnā nā p̄misse sūt v̄e z p̄ flā Qd̄ ei maior sit vā p̄z qa oē q̄b p̄t eē vel ē hūanitas p̄t assumi a p̄soā dīnā Qd̄ et̄ā sit minor vā p̄z qa hec ē mō flā oīs hō ē hūanitas et p̄t eē vā qa fuit vā añ incarnationē vbi f̄z op̄mionē An̄ sicut alias oñsū ē z ead̄ rōe possit eē vā ḡ ē ptingēs Qd̄ aut̄ p̄ sit flā p̄z qa si in īsta ptingit oēs hoiez assumi a p̄soā dīnā li hō sup̄pōat p̄ his q̄ sūt sic h̄zvnā singlarē flāz illā s. istū hoiez demonstrādō v̄bū ptingit assūi Iste enī hō cū sit fili⁹ dei nō p̄t assūi a v̄bo sed ab ip̄o ē assūpta hūanitas sua Ca. xxvii.

In sc̄da figura vniformis gnatio de ptingētī n̄ valet et hoc qualitercūq̄ p̄binetur ppōes et p̄t h̄ p̄sitr p̄bari sic p̄baritū ē p̄us q̄ vniformis de possibili in sc̄da figura n̄vz q̄avlis negatiua de ptingētī n̄ ē p̄uertibilis i aliq̄ vlez sed in p̄ticularē tñ illo mō q̄ p̄t p̄uerti q̄ tñ debēt eē maior in p̄ma figura q̄b ē impossibile. Qd̄ aut̄ tal̄ negatiua de ptingētī n̄ p̄uertat̄ p̄z maifeste nā n̄ seq̄f ptingit oēs hoīnē n̄ eē albū ḡ ptingit oē albū n̄ eē hoiez nam añs ē v̄m z p̄ns falsū Qd̄ aut̄ añs sit v̄e maifestū ē nā oīs hō p̄t eē albus z p̄t n̄ eē alb⁹ Falsitas p̄n̄y p̄z. nā aliq̄b albū de necessitate nō ē hō puta cign⁹. Qd̄ et̄ā tal̄ vniformis generatio de ptingētī n̄ valet p̄z p̄ istātiā i teris

nā n̄ seq̄f ptingit oēs hoiez eē albū ptingit nullū equū eē albū ḡ ptingit nullū equū eē hoiez et p̄ eodē t̄ios p̄t p̄bari q̄ tal̄ vniformis nō valet in aliq̄ mō nec etiā valet ptingit oēs hoiez eē albū ptingit nullū risibile eē albū ḡ ptingit nullū risibile esse hoiez nec etiā seq̄f ptingit q̄libz p̄sonā dīnā eē creatā ptingit patrē n̄ esse createm ḡ ptingit patrē n̄ esse p̄sonā dīnā qa p̄sitr se sūt v̄e z p̄clo flā z p̄ illos t̄ios p̄z q̄ nulla seq̄f p̄clo ex talib⁹ p̄sitr cū nec illa de ptingētī nec illa de possibili nec etiā illa de iesse. Patet et̄ā q̄ q̄litatez p̄sitr accipiāt siue i sēlu cōpoito siue i sensu dīso siue vna i sensu dīso z alia i sensu cōpoito q̄litatez etiā subiecta sup̄ponāt tal̄ vniformis gnatio n̄ valet qa i p̄dco exō p̄sitr sūt v̄e z p̄clo flā Ca. xxviii.

Tercia figura si abe p̄misse sumāf i sensu dīso z subiectū v̄tūsq̄ sup̄pōat p̄ his q̄ sūt seq̄f p̄clo de ptingētī subiecto p̄clōnis sup̄to p̄ eo q̄b ptingit et non p̄ eo q̄b est. nā seq̄tur oñem hoiez ptingit esse albū oñem hoiez ptingit esse scientem ḡ qd̄ ptingit esse sciens ptingit esse albū s̄z nō seq̄f ista p̄clusio qd̄ est sciens ptingit esse albū. Nā poito q̄ n̄ hō aliqd̄ sciat sed tñ angel⁹ p̄sitr sūt v̄e z p̄clo flā. Sitr poito q̄ tñ eq̄ sit alb⁹ tūc sūt iste p̄sitr se v̄e oñe risibile ptingit esse hoiez oñe risibile ptingit esse albū sed hec p̄clo est flā qd̄ est albū ptingit esse hoiez cū q̄libz singlarē est flā Sitr si subiectū v̄tūsq̄ p̄sitr sup̄pōat p̄ his q̄ cōtingūt seq̄f p̄clo de ptingētī subiecto sup̄to p̄ his q̄ cōtingūt nō p̄ his q̄ sūt qd̄ p̄z p̄ exm̄ p̄cedens Sitr si subiectū i vna sup̄pōat p̄ his q̄ sūt z i alia p̄ his q̄ cōtingūt seq̄f cōsiliis cōclo. sed si vna p̄sitr sūt i sensu cōpoito z alia in sensu dīso n̄ seq̄f cōclusio. nō enim seq̄f oñez hominem esse deū est contingens omnez hominem contingit esse hūanitatē ergo aliqua hūanitatē contingit esse deū et h̄ si subiectū minorū suāf p̄ his q̄ sūt. nā p̄misse sūt v̄e z conclusio flā Qd̄ enim maior sit vā p̄z. nā ista oñis hō est deus est mō flā et tñ p̄t esse vā nā si n̄ hō esset nisi x̄ tūc esset vā z p̄ consequēs oñis hō est deus ḡ maior est vā Etia p̄posito q̄ natura assūpta a v̄bo esset deposita tūc minor esset vera quia tunc omnis humanitas eēt homo quia suppono ad presens q̄ alias est probatū q̄ hec est vera de virtute sermonis omnis homo est humanitas nisi humanitas icludat aliquod sine cathegreuma v̄l equiualens alicui tali propter q̄b falsificet̄ sed hoc non im

pedit ppositum quodavolo quod illud nomen humanitas
 sicut supponat per illa natura creata sine inclu-
 sione alicuius sine cathegorematis siue cuiuscuque
 alterius determinationis et tunc per quod minor est va-
 et in tunc erit primo secundum. nam illa natura creata nul-
 lo modo potest esse deus. unde de facto quis homo sit deus
 tamen illa natura creata non est deus sicut quis al-
 bum sit homo tamen ista albedo inherens homini nullo est homo.
 Et per idem patet quod si maior accipitur in seculo dispo-
 minor in seculo composito fillus naturalis. Sicut si subie-
 ctum ppositis accepte in seculo dispo supponat per his que
 tingunt non valet fillus non enim sequitur oem quod tingit ef-
 se ens tingit creari hec est tingens oem ens est
 deus ergo deus tingit creari. Verum tamen illa ppositio
 ne ens tingit creari possit de virtute formos habere
 tale sensum oem quod contingit esse ens tingit cre-
 ari non est modo curandum quia illa foret magis dif-
 ficultas vocali quam realis oem quod voces signant ad pla-
 citum. Sic igitur per quod non tingit arguere ex illa de-
 tingenti in tertia figura Contra probat Aristoteles. tale
 illogisimum in hoc ppositio per puerfione minor ppositio
 ut si arguatur sic tingit b esse a tingit oem b esse c
 ergo tingit aliquid c esse a nam puerfa minore sic prin-
 git oem b esse c tingit aliquid c esse b erit uniformis
 in prima figura sic tingit oem b esse a tingit aliquid
 b esse c ergo tingit aliquid c esse a et ita talis unifor-
 mis in tertia figura de tingenti reducitur in prima fi-
 guram per puerfione. Sed illud videtur repugnare per
 us dicto. Dictum est enim in precedenti capitulo quod il-
 la de tingenti subiecto sumpto per eo quod est non puer-
 tif in illa de tingenti igitur talis fillus non potest p-
 dicto modo probari in tertia figura. Dicendum quod Aristoteles
 per illam puerfione non probat nisi uniformem de tingenti
 in tertia figura subiecto versus per accepto per his
 que tingunt precise et illa de tingenti accepto subie-
 cto precise per his que tingunt puerfite in illa de tingenti
 subiecto puerfite sumpto eodem modo et ideo probatio Aristoteles est
 sufficiens ad intentum suum nec repugnat dicto p-
 ri. Alii autem uniformes de quibus dictum est quod tenent
 non probant illo modo tamen ex supra dictis per hoc isto loco
 et in aliis partibus logice potest elici probatio eorum
 Ad cuius evidentiam est sciendum quod ppositio de
 tingenti potest habere triplicem sensum penes accep-
 tionem subiecti. potest enim subiectum accipi p-
 se per his que sunt potest etiam accipi tamen per his que sunt que per
 his que tingunt. scio modo potest accipi precise per his que
 tingunt versus autem isti duo sensus ultimi sint de vir-
 tute formos vel aliter tamen et si aliter eorum quod eorum non
 curo ad presentem tamen per locutus sum quando dixi unifor-
 me vale per duos p-ores sensus et tunc quando subiec-
 tum alterius scilicet maior accipitur per his que sunt proba-

tur talis fillus per puerfione minor in illa de i-
 sic arguendo tingit oem hoies esse album tingit o-
 nem hoies esse sciens ergo tingit sciens esse album
 uertit illa minor sic tingit oem hominem esse scie-
 te subiecto stante precise per his que sunt in illa aliquid
 quod tingit esse sciens est homo nunc autem sequitur euidet
 in prima figura oem hominem tingit esse album sub-
 iecto sumpto per his que sunt precise aliquid quod tingit ef-
 se sciens est homo ergo aliquid quod tingit esse sciens
 tingit esse album que equialet conclusioni primi sil-
 logismi et ex illo et ista ppositio de tingenti sum-
 to subiecto precise per his que sunt puerfite in illa de
 i-esse cum ista regula infallibili quicquid sequitur
 ad presentem sequitur ad absentem sequitur p-cto et ita patent
 bationes oem aliorum. Sed si subiectum maior acci-
 pitur precise per his que contingunt et subiectum
 minoris precise per his que sunt uniformis non valet si-
 cut non sequitur omne quod tingit esse ens coti-
 git creari omne quod est ens tingit esse creatum
 ergo aliquid quod tingit esse creatum tingit creari qui-
 a si nihil esset nisi deus pmissis essentia et con-
 clusio falsa et si minor particulariter sumatur p-
 se de facto erit verum et conclusio falsa illud tamen
 enim tamen gratia exempli adducitur. Simili-
 ter si transponatur tales ppositioes diuersimode ac-
 cepte non valet. patet igitur quando tingit argue-
 re ex oibus de tingenti et quo. Est etiam scien-
 dum quod sicut in prima figura non refert arguere ex
 affirmatis de tingenti et negatis nisi quod ne-
 gati fillus p-ficiuntur per puerfione ppositio negati-
 uary per oppositas qualitates ita in tertia figura
 tingit arguere eodem modo ex oibus negatis vel in-
 different ex altera et p-ficiuntur tales filli per ca-
 uerfione per oppositas qualitates.

Capitulum xxix

Post predicta de uniformibus ppositioes de
 possibili est dicendum Et est sciendum quod si o-
 nes ppositioes sumatur in seculo pposito talis dif-
 cursus novus quia arguatur per istam regulam falsam. p-
 misse sunt impossibiles ergo p-cto est impossibilis. Simili-
 ter si oem ppositioes de impossibili sumatur in sensu diu-
 so non valet talis discursus quia non talis in prima fi-
 gura potest regulari per dici de oive de nullo. unde
 sic arguendo ois homo impossibilis est asinus oem rudibile
 impossibilis est homo ergo oem rudibile impossibilis est asinus
 per quod non valet nec refert per dici de oibus quia per minore non
 notatur subiectum maior verificari de aliquid scilicet ma-
 gis remoueri et ita cum quibus dicitur impossibilis eguale
 at alicui negatie et ex oibus negatis non contingit
 arguere manifestum est quod ex ppositioibus impossibilis non
 tingit arguere. **Ca. xxx**

Tercia pars

Ostenso quō cōtigit sillogizare p̄ sillm̄ vniformem ex ppōibus modalib⁹ q̄ v̄sitate vocāf̄ mōales restat vidē quā do ex aliis mōalibus cōtigit arguē. Est aut̄ p̄mo sciendū q̄ tales ppōes ita bñ p̄nt habere duos sensus sicut alie de quibus dictuz est similit̄ p̄nt eē aliq̄ equalētes talib⁹ sētib⁹ cōpōitis et dīsis. Et iō p̄ sētib⁹ cōpōitis talū ppōnū est ista regula genēal̄ q̄ qñ aliq̄ tale nomē modale pōt v̄ficari de p̄llis absq̄ hoc q̄ v̄ficet̄ de p̄one ymo pōt v̄ve remoueri a p̄clōe vniformis ex talib⁹ in sēsu p̄pōito n̄ valz nec ex equalētib⁹ eis qñ aut̄ de p̄missz n̄ pōt v̄ficari tal̄ mō nisi etiā v̄ficat̄ de p̄clōe vniformis ex talib⁹ sp̄ t̄z iō sic arguēdo oēz hoiez esse aīal est verū sortē eē hoiez est v̄m ḡ sortē eē animal ē verū oēz hoiez eē al̄ est op̄abile vel credibile sortem esse hoiez ē credibile ḡ sortē eē aīal est credibile accipiēdo credibile p̄ illo cui pōt it̄lect⁹ assentire siue euidēt si ue nō puenient arguēt p̄ h̄ q̄ talis discursus t̄z p̄ tales regulas v̄as p̄isse sūt v̄e ḡ p̄clō eē v̄a p̄isse sūt credibiles ḡ p̄clō credibil̄ p̄dicto ac cipiēdo credibile sed tales silli n̄ valēt omēz hoiez eē albū ē scitū ab aliq̄ sortē esse hominē est scitū ab aliquo ḡ sortē eē albū est scitū ab aliq̄ oēz figurā planā t̄b̄ lineis p̄tētam habē t̄c ē idemōstrabile omnē tangulū eē figurā planā t̄c ē idemōstrabile ḡ oēz triāgulū h̄re t̄c ē idemōstrabile. omnē it̄lectū eē formā subālē ē dubitabile aliq̄ qlitatē q̄ nō ē forā subālīs eē it̄lectū est dubitabile ḡ aliq̄ qlitatē q̄ nō est forā subāl̄ eē formā subālem ē dubitabile et h̄ ga tales r̄le sūt false p̄missē sūt scite ḡ p̄ est scita pōt enī vna p̄illa sciri ab vno et alia ab alio et tñ v̄e ab vtroq̄ ignorat̄ p̄ p̄missē sūt v̄e idemōstrabiles ḡ p̄ est idemōstrabilis. p̄missē sūt dubitabiles ḡ p̄ ē dubitabilis. Vñ ad sciendū qñ talis sillogism⁹ est bō et qñ n̄ obfuāde sūt tā v̄e q̄ h̄e r̄le ifra scripte. Vñ iste r̄le sūt h̄e. p̄missē sūt false ḡ p̄ flā. p̄isse sūt scite ḡ p̄ est scita. p̄isse sūt credite ḡ p̄ credita. p̄isse sūt idemr̄abiles ḡ p̄ est idemr̄abil. p̄missē sūt dubitabiles ḡ p̄ dubitabil. p̄isse sūt p̄ v̄e ḡ p̄ p̄isse sūt p̄ accēs ḡ p̄ p̄isse sūt idubitabiles ḡ et p̄ p̄isse sūt it̄lecte ḡ p̄ p̄isse sūt pbate ḡ p̄ p̄isse sūt audite ḡ p̄ t̄z tales p̄ifes sūt false et iō vniformes ex talib⁹ ppōib⁹ nō tenent. S̄z iste r̄le sūt v̄e p̄missē sūt euidētes et p̄gnos̄cibiles ḡ p̄ est euidens t̄ p̄gnos̄cibilis. p̄reif

se sūt credibiles ḡ t̄ cōclo et sic de aliis et m̄ te tales vniformes ex talib⁹ mōalib⁹ sūpte i sēsu cōpōito vel equalētes eis sūt boni silli tenētes p̄ istā r̄lāz. p̄missē sūt tales ḡ cōclo ē tal̄. Si aut̄ tales p̄isse sumāf̄ abē in sensu diuiso i p̄ma figura sp̄ ē sillū r̄lāz p̄ dici de oī v̄l de nullo qñ ex suis de inesse est bō sillū nisi rōe mōi icludat̄ equalent̄ ppō negatia quod dico p̄t̄ illū modū / falsū / et si aliq̄ sit sibi similis qa nō seq̄f̄ oīs hō est aīal oīs alin⁹ false est hō ḡ oīs alin⁹ false est aīal. Sitr̄ iste sillū n̄ valet oēz lapidē esse aīal est flz omnez hōi nez esse lapidēz est falsū ḡ oēz hoiez esse aīal mal est falsū quis oēs p̄isse sumāf̄ in sensu dīso. Sed aliū vniformes valent qñ vniformes de inesse corr̄ndentes eis valent et ex mōalib⁹ sequūt̄ sue de inesse. Vñ iste vniformis est bō oīs hō p̄ se est aīal s̄or p̄ se est hō ḡ s̄or p̄ se est aīal. Sitr̄ seq̄f̄ oīe albū scif̄ esse hō veniens scif̄ esse albū ḡ veniens scif̄ esse hō. Similit̄ tal̄ vniformis negati⁹ t̄z i p̄ma figura qui a reglāf̄ p̄ dici de nullo. t̄ iō tales vniformes sūt boni oīs forā subāl̄ scif̄ nō esse qualitas it̄lect⁹ scif̄ eē forma subāl̄ ḡ it̄lect⁹ scif̄ non eē qlitas. oīs creatura scif̄ nō eē de⁹ creatio ē creatura ḡ creatio scif̄ n̄ eē de⁹. si autē maior tal̄ vniformis i p̄ma figura sūat̄ i sensu p̄pōito t̄z m̄ior i sensu diuiso cū aliq̄ mō t̄z respectu p̄onis i sensu dīsoz cū aliq̄ mō n̄ t̄z. vñ iste discursus t̄z hec est p̄ se v̄a oīs hō est aīal corpus p̄ se est hō igit̄ corp⁹ p̄ se est aīal. Iste aut̄ nō t̄z hec est dubitata a sorte oīe albū est hō plato dubitat̄ a sorte eē albū ḡ plato dubitat̄ a sorte eē hō. Sitr̄ si maior sūat̄ i sensu dīso sp̄ t̄z nisi sit tal̄ mō⁹ qlis est falsū respectu p̄onis i sēsu dīsoz n̄ i sensu cōpōito nō eī seq̄f̄ oē albū scif̄ eē hō hec est scita calidū est albū ergo hec est scita calidum est hō s̄z seq̄f̄ igit̄ calidū scif̄ eē hō tñ forte cū aliq̄ mō nō t̄z talis discursus sed quia dicē in p̄ticulari quō valz discursus ex vna modalī i sensu cōpōito et alia in sensu diuiso longum foret propter nūe rof̄tatem modorum ideo ipsius iquisitionem modo duxi studiosis relinquendum qui per p̄ dicta et dicenda facilliter scire possūt. Sed i secunda figura pauci tales discursus valent si oēs n̄es p̄missē sumantur in sensu diuiso. Et ratio est quia tales propositiones de modo raro vel nūquā conuertuntur in propositiones de consimili modo. Vnde non sequitur aliquod albū scitur eē homo ḡ aliquis homo scitur eē

alb⁹ q^a tal⁹ ppov⁹is negatia n⁹ p⁹uertit⁹ vel n⁹ est p⁹uertibil⁹ de m⁹ c⁹o⁹sih i illa de iesse⁹ vt s⁹ p⁹ particular⁹ id tal⁹ fillus n⁹ pot⁹ pfici p⁹ cou⁹ersione⁹ v⁹is negatie q^d tⁿ requit⁹ ad hoc q^d esset bon⁹ fillus i tali m⁹ sc⁹de figure. n⁹ pot⁹ etiaz pfici p⁹ impossibile sic posteri⁹ on⁹des. p³ p⁹ istat⁹ i termis q^a tal⁹ discursus n⁹ valet n⁹ ei seq⁹ o^e albu⁹ p⁹ se e⁹ aial ois lapis p⁹ se n⁹ e⁹ aial g⁹ omnis lapis p⁹ se n⁹ est alb⁹ tⁿ cu⁹ illo m⁹ o^e v⁹er⁹ est bon⁹ discursus Et ro⁹ est q^a tal⁹ pp⁹o de m⁹ i illa de inesse p⁹uertit⁹ qⁿ aut n⁹ p⁹uertit⁹ t^c discursus n⁹ v⁹z in sec⁹da figura s³ s⁹ivna sumatur i s⁹esu d⁹ilo i alia i s⁹esu p⁹posito aliqⁿ t³ i aliqⁿ n⁹ s³ qⁿ t³ et qⁿ n⁹ discuti⁹at studio⁹. In terti^a figura qⁿ ambe p⁹miss⁹ sumit⁹ i s⁹esu d⁹ilo i modal⁹ ifert suu⁹ de inee⁹ sp⁹ seq⁹ p⁹ i s⁹esu d⁹ilo sic seq⁹ ois ho⁹ sc⁹it e⁹ alb⁹ i ois ho⁹ sc⁹it e⁹ eveniens igi⁹ veiens sc⁹it e⁹ alb⁹ i pot⁹ tal⁹ v⁹niformis p⁹bari sic p⁹ba⁹ v⁹niformis de necessario et de possibili. Qu⁹ i⁹ m⁹o⁹ p⁹ba⁹ p⁹ fillm⁹ expo⁹it⁹oriu⁹ sed hic si altera sumat⁹ i s⁹esu d⁹ilo et altera i s⁹esu p⁹posito si m⁹ior sit i s⁹esu p⁹posito t³ respectu p⁹ glon⁹is i s⁹esu p⁹posito Ca. xxxi.

Uho qu⁹ v⁹niformis di⁹sim⁹oe fit ex di⁹ uer⁹sis pp⁹oib⁹ de fillis mixtis e⁹ tracta⁹ du⁹ i p⁹mo de fill⁹o mixto de iee⁹ i modal⁹. Sc⁹do de fill⁹o ex modalib⁹ de mo⁹is diu⁹e⁹ sis Circa p⁹mu⁹ p⁹mo dic⁹edu⁹ est de fill⁹o mixto ex pp⁹oe de iee⁹ i mo⁹ali de n⁹cc⁹a⁹. Circa q⁹ p⁹mo sci⁹edu⁹ e⁹ q^d ex maiori de n⁹cc⁹ario s⁹upta i s⁹esu d⁹ilo i miore de inesse sp⁹ seq⁹ p⁹ de necessario i s⁹esu d⁹ilo n⁹ i s⁹esu p⁹posito. Q⁹ e⁹ seq⁹ p⁹ de n⁹cc⁹a⁹ in s⁹esu d⁹ilo p³ q^a tal⁹ fillus regula⁹ p⁹ dici de o⁹ v⁹l de nullo. Vⁿ sic argu⁹edo o⁹ nis ho⁹ de necessitate e⁹ aial ho⁹ alb⁹ e⁹ ho⁹ g⁹ ho⁹ alb⁹ de necessitate e⁹ aial argu⁹it⁹ p⁹ dici de omni na⁹ p⁹ ista⁹ pp⁹oe⁹ ois ho⁹ de necessitate e⁹ aial n⁹ denota⁹ nisi q^d q⁹q⁹ q^d est ho⁹ de n⁹cc⁹itate est aial cu⁹ igi⁹ p⁹ miore denota⁹ q^d ho⁹ alb⁹ sit ho⁹ seq⁹ p⁹ dici de o⁹ q^d ho⁹ alb⁹ de n⁹cc⁹itate est al. Vⁿ sci⁹ed⁹ q^d sic p⁹vlem affir⁹at⁹ i³ s⁹notatur q^d de q⁹c⁹q⁹ d⁹ s⁹ubiectu⁹ de eod⁹ d⁹ p⁹tu⁹ i p⁹pt⁹ h⁹ sum⁹edo miore i q⁹ p⁹ s⁹ubiectu⁹ p⁹me pp⁹ois o⁹ ali q⁹ p⁹tigit i⁹ferre p⁹tu⁹ p⁹me pp⁹ois de miore extre⁹itate p⁹ dici de o⁹ ita q^d p⁹ pp⁹oe⁹ i s⁹esu d⁹ilo i equal⁹ete tali denota⁹ q^d de q⁹c⁹q⁹ d⁹ s⁹ubiectu⁹ q^d de eod⁹ d⁹ p⁹dicatu⁹ cu⁹ m⁹o necessitat⁹ et p⁹pt⁹ h⁹ sum⁹edo miore in q⁹ s⁹ubiectu⁹ p⁹me pp⁹ois p⁹ de aliq⁹ p⁹igit i⁹ferre p⁹tu⁹ id⁹e⁹v⁹e p⁹ri de ead⁹e mino⁹ri extre⁹itate p⁹ dici de o⁹. Ex q⁹ p³ q^d i t⁹hi mixtione aliud refert si m⁹ior sit de iee⁹ simplicit⁹e

vel de inee⁹ vt nuc⁹. vⁿ ille fillus regula⁹ p⁹ dici de o⁹ o⁹ aial de necessitate e⁹ sub⁹a o⁹ albu⁹ e⁹ aial g⁹ o⁹ albu⁹ de necessitate e⁹ sub⁹a sed si p⁹ s⁹uat⁹ i s⁹esu p⁹posito discursus n⁹ v⁹z vt n⁹ seq⁹ q⁹ i b³ p⁹soa d⁹ina de n⁹cc⁹itate e⁹ de⁹ creans e⁹ p⁹sona d⁹ina g⁹ hec e⁹ n⁹cc⁹aria creans e⁹ de⁹ s³ seq⁹ g⁹ creans de n⁹cc⁹itate est deus. Ex illa aut n⁹ seq⁹ ista hec est n⁹cc⁹iria creans est de⁹ p⁹ q⁹ ex illa albu⁹ pot⁹ esse nig⁹ seq⁹ illa hec est possibilis albu⁹ e⁹ nig⁹ Ex isto eti⁹ seq⁹ q^d idirca p⁹ o⁹ n⁹cc⁹essario n⁹ seq⁹ i t⁹hi mixtione vt n⁹ seq⁹ q⁹lib³ p⁹ soa d⁹ina n⁹cc⁹io e⁹ de⁹ creans est p⁹soa d⁹ina g⁹ deus n⁹cc⁹ario est creans Et ro⁹ e⁹ q^a illa creans n⁹cc⁹essario est de⁹ n⁹ p⁹uertit⁹ i illa g⁹ de⁹ n⁹cc⁹io est creans s³ i illa g⁹ aliq^d q⁹ n⁹cc⁹a⁹ est de⁹ est creans i ita bⁿ seq⁹ q⁹lib³ p⁹soa d⁹ina n⁹cc⁹a⁹ est de⁹ creans est p⁹soa d⁹ina g⁹ aliq^d q⁹ n⁹cc⁹a⁹ est deus est creans q^a ista p⁹ idirca est p⁹uertibil⁹ cu⁹ illa directa Ex q⁹ p³ q^d aliqⁿ pp⁹o de iee⁹ p⁹uertit⁹ in illa de n⁹cc⁹a⁹ s³ t^c o³ i illa de iee⁹ poi mod⁹ necessitat⁹ eo q^d i illa n⁹ e⁹ detia⁹ p⁹pois p⁹ncipalis Si aut maior i tali mixtione s⁹uat⁹ i s⁹esu p⁹posito n⁹ sp⁹v³ tal⁹ mixtio s³ o³ q^d m⁹ior s⁹bs⁹upta sit q⁹ i esse simpl⁹ q^a si m⁹ior e⁹ de iee⁹ vt nuc⁹ n⁹ valet mixtio Ad cu⁹ e⁹videntia⁹ est sciend⁹ q^d illa maior est de iee⁹ simpl⁹ i q⁹ n⁹ pot⁹ p⁹tu⁹ p⁹petere⁹ s⁹ubiecto i vno t⁹pe i negari i alio s³ sp⁹ v⁹niformit⁹ se h³ ita q^d sp⁹ve p⁹ vel nu⁹q⁹. Illa aut d⁹ d⁹ iee⁹ vt nuc⁹ i q⁹ pot⁹ p⁹tu⁹ vno t⁹pe v⁹e affirmari de s⁹ubiecto i alio t⁹pe v⁹e negari i tal⁹ m⁹ior nu⁹q⁹ debet s⁹ui sub maiore de n⁹cc⁹a⁹. vⁿ n⁹ seq⁹ o⁹em p⁹sona d⁹ina e⁹ de⁹ est necessariu⁹ aliq^s ho⁹ est p⁹soa d⁹ina puta x⁹ g⁹ aliq⁹ ho⁹ie⁹ e⁹ de⁹ e⁹ necessariu⁹ nec seq⁹ o⁹z ho⁹ie⁹ e⁹ aial est n⁹cc⁹ariu⁹ ho⁹ alb⁹ est ho⁹ g⁹ ho⁹ie⁹ albu⁹ e⁹ aial est n⁹cc⁹ariu⁹ s³ tal⁹ mixtio n⁹ t³ omne p⁹sona d⁹ina e⁹ de⁹ um est n⁹cc⁹ariu⁹ albedo e⁹ p⁹soa d⁹ina g⁹ albedi⁹ne e⁹ de⁹ est n⁹cc⁹ariu⁹ Ista dicta s⁹ut quat⁹ ad v⁹itatem tⁿ fm⁹ itentionem phi⁹ ad hoc q^d mixtio sit boa suffic⁹er⁹ s⁹u⁹ e⁹ sub aliq^d p⁹ se i gene⁹re i⁹portas rem distincta⁹ absolute ita q^d n⁹ e⁹ set nomen p⁹notatiz nec relatiz. vⁿ fm⁹ itentionem phi⁹ iste fillus est bo⁹ o⁹ne aial e⁹ coloratu⁹ est n⁹cc⁹ariu⁹ o⁹nis ho⁹ est aial g⁹ o⁹nem ho⁹iem esse coloratu⁹ est necessariu⁹ ita q^d fm⁹ eu⁹ q⁹nc⁹q⁹ sumit⁹ sub illo aliq^d absolute q^d n⁹ est relatiz nec p⁹notatiz sp⁹ est mixtio boa s³ illa fm⁹ v⁹itate⁹ n⁹ est v⁹m. Na⁹ illa mixtio n⁹ v⁹z o⁹ne ens esse in actu est necessariu⁹ omis ho⁹ est ens g⁹ omnem hominem esse in actu est necessariu⁹. na⁹ p⁹miss⁹ s⁹ut vere et p⁹clo falsa. Q⁹ d⁹ eni

Tercia pars

maior sit va p3 nā hec est necessaria oē ens ē in actu ⁊ mior etiā est maifesteva ⁊ tñ 2° est flā siue sumaf i fsu ppoito siue i fsu diso nul lus enī hō nccā^o ē ens i actu hec etiā nō ē ne cessaria ois hō ē ens i actu Si aut maior sūa tur de iesse ⁊ mior de nccā^o i fsu disovel eg ualēti ei discursus nvalz nō ei seqf qlibz plo na dīna ē creās p̄r de nccitate ē p̄soā dīna ḡ p̄r de nccitate est creās qa p̄isse sūtvere et 2° falsa Si aut mior sūaf i fsu ppoito etiā n̄ v3 discursusvt nō seqf ois de^o est creās qlibet p sonā dīnā eē deū est nccariū ḡ qlibz p̄soāz ef se creatē est necessariū nā p̄isse sūtve ⁊ p̄clu sio flā Et rō est qa aliqd pōt p̄ri p̄tīgēt taz de superiori q̄ de iferiori nō obstatē q̄ p̄o supioris de iferiori sit necessaria ⁊ ita ē de aliis No tādū est aut q̄ si maior sit de iesse simplr tal mixtioy3 qa qn aliqd n̄ pōt p̄ri de aliq̄ i vno tpe ⁊ negari i alio sed l̄ sp p̄r l̄ nūq̄ nō pōt sb iectū de aliq̄ p̄ri cū mō nccitatē nisi p̄dicatu3 p̄dicet de eodē cū eod mō. Et si dicaf q̄ phus negatvnā ⁊ p̄cedit aliā ḡ flz ē qd hic dī p̄va letvna sicut alia. Dicēdū ē q̄ ph^o loqf de illa de nccārio i fsu diso ⁊ tūc p3 euidēt q̄ ma iore exn̄te de nccārio ⁊ miore de inēē seqf 2° de nccārio et h̄ siue mior sit de i esse simplici ter siue de iessevt nē. nō sic aut v3 tal discurs^o si maior sit de icē ⁊ iō negatvnā mixtionē et p̄cedit aliā. Et si dicaf q̄ phs dicitvniiformēz discursū de nccārio eē bonū i oi figura s3 di tū est p̄o p̄vniiformis de nccārio i fsu diso i se cūda figura n̄v3 ḡ phs n̄ loqf de ill de nccāri o i fsu diso s3 in fsu ppoito. Dicēd ē q̄ phi losoph^o aliqñ loqf de illis de nccārio i fsu dī so ⁊ aliqñ i fsu ppoito ⁊ iōvbi docet vniiformē ex ill de nccārio loqf de eis i fsu pposito ⁊ de eis equalētib^o qn̄ aut docz mixtionē i p̄ ma figura loqf de illa i fsu diso et de ei eg ualēte ⁊ h̄ facitvt sciaf quō arguēdū est ex ta lib^o mōalib^o siue i vno fsu siue i alio Vñ ex di ctis suis vbi loqf de p̄positōib^o mōalib^o i sen su ppoito et ex ill locis i qb^o loqf d̄ eis i fsu diso pōt studiosus elicē q̄ n̄ sp arguēd est ex talib^o ql̄icūq̄ sumaf i q̄cūq̄ materia fm q̄cū q̄ p̄biatōez Sciēd ē igit q̄ si maior sit de in esse simpliciter mixtio t3 siue minor sumaf i fsu diso siue i fsu ppoito ne hoc negat phs s3 negat q̄v̄r ex maiore de iesse ⁊ miore d̄ ne cessario seqf 2° de nccārio s3 n̄ negat qn̄ ma ior est de inesse simplr qa tūc p̄isse n̄ pnt effē v̄e p̄clusionē exn̄te falsa qa si sit de inesse sim

pl̄r et v̄a etiā ē necessaria et si sic est seqf con clusio de nccā^o.

Ca. xxxii.

IN scōa figurafsi illa de nccārio sūaf i fsu cōpoito ad h̄ q̄ mixtio sit bōa requit q̄ illa sit de iesse simplr si enī esset de icēvt nūc ql̄icūq̄ fuerit de nccārio n̄ sequit 2° de nccārio si ei affirmatia fuerit de nccārio n̄ seqf sicut n̄ seqf oēz deū eē i actu ē nccariū ⁊ n^o hō est i actu ḡ nullz hoiez esse i ac tu est nccariū nā si n^o hō est i actu p̄isse eēnt v̄e ⁊ 2° falsa. Silt n̄ seqf oēz hoiez esse suscei ptibile discipline est nccārium n^o hō alb^o est. Iceptibile discipline ḡ nullū hoiez albū eē su suscepiibile discipline est necessariū nā si nul lus hō esset alb^o p̄isse eēnt v̄e ⁊ 2° falsa Silt si negatia sit de nccārio n̄v3 fillūs nō ei seqf n̄ lū hoiez eē asinū est necessariū oē albū est al sin^o ḡ nullū albū eē hoiez est nccāriū nec seqf nullū deū eē hūanitatē est nccariū ois hō est hūanitas ḡ nullū hoiez eē deū ē nccāriū. Sci endū est tñ q̄ i secūda figura qn̄ negatia ē q̄ nccārio et in affirmatia accipit sub medio a liq̄d iferius ad mediū siue sit p se iferius siue p accūs sp discursus est bō^o tenēs p istā regu lāverā. Qn̄cūq̄ aliq̄v̄lis negatia ē nccāria q̄ libz v̄lis negatia i q̄ remouetur idē p̄dicatum ab aliq̄ iferiori ad subiectū est nccāria ⁊ seqf ex ista r̄la A supiori ad iferi^o negatie ⁊ cū di stributiōe est bōa p̄na Voco aut hic inferius oēz t̄minū q̄ nō pōt eē in pl^o pōt tñ eē in mi^o et p̄t h̄ talis fillūs est bō^o nullū hoiez esse asi nū est nccāriū ois asin^o alb^o est asinū ḡ nullū asinū albū esse hoiez est nccāriū ⁊ hoc qa ille t̄min^o asin^o alb^o ē inferi^o ad asinū quis p acci dēs ⁊ debet tal discursus reduci i p̄mā p̄ p̄uē sionē v̄lis negatie de nccārio q̄ sp cōuertit i v niuersalē negatia3 de nccārio qn̄ sūitur in se su cōpoito sicut dictū est p̄^o ⁊ iō in p̄ma figu ra i fillō negatio maiore exn̄te de nccārio in fsu ppoito ⁊ sūpto sub aliq̄ iferiori ad subiec tū siue mior sit de icē simplr siue de icēvt nē semp est bōa p̄na vnde hic est bonus discursus nullū hominē esse asinū ē necessariū ho mo alb^o est hō ḡ hoiez albū n̄ esse asinū est ne cessariū. Sed si in scōa figura affirmatiua sit de necessario i fsu ppoito v̄lis negatia de i eē nō seqf 2° de necessario nō enī sequit om ne ens in actu eē ens est necessariū null^o ho mo est ens ḡ nullū hoiez eē ens i actu ē nccā riū nec sequit fm opinionem A. n. omnez ho

minē eē al est nccāriū nll^o hō alb^o ē aial g nll
 lū hoiez albū esse al est nccāriū tū i affirati
 ua ppōe accipit aliqd inferius ad mediū ter
 minū sic p3 de se. Et rō ē qa aliqd pōt cū mō
 nccitāt pū de aliq tū q n p dices de qlibet
 inferiori cū tali mō Et ex h seqt q a superiori
 distributo ad inferi^o affiratiō n sp ē pna bōa si
 plex. vñ hic n est pna simplex f3 reivitatē o
 ne al est albū g ois hō est alb^o t p pns n ē hic
 pna simplex ois hō currit g ois hō alb^o cur
 rit Rō aut qre pma pna nō est simplex ē ista
 nā si n^o hō esset i rerū natura t oē aliud al eēt
 albū aīs est vñ t pns ē falsū Et rō qre tal p
 seqntia nō ē pna simplex ē qa mediū p qō t3 n
 ē nccāriū. hec ei n est nccāria ois hō est al f3
 ē ptigēs Sitr hec pna f3 opionē An. nō ē cō
 seqntia simplex oē al albū est coloratū g ois hō
 alb^o ē colorat^o t iō sic i pma figura ex affirati
 ua de nccā^o t affiratiā de inēē q tūcūq; mior
 extremitas sit iferi^o ad mediū tminū nō seq
 tur p^o de nccārio ita i scda figura si affiratiā
 sit de nccārio n seqt p^o de nccā^o Sciēō est e
 tiā q i qrtō scde figure siue ppō sit affiratiā
 de nccārio siue negatiā n seqt p^o de nccā^o q
 tūcūq; i affiratiā p^o sup^o de iferiori nā n seq
 tur aliqd ens nō eē al est nccāriū ois hō ē ai
 mal g oēz hoiez non esse ens ē nccāriū nā p
 misse sūtve t p^o flā. Vel sic arguit aliqd ens
 nō eē aialitatē ē nccāriū ois hūanitas est ani
 malitas g aliq humanitatē n eē ens est nccā
 riū. Nec etiā seqt oēz psonā dīnā eē deuz est
 nccāriū aliqd ens n est de^o g aliqō ens nō esse
 psonā dīnā ē nccāriū. Sic igif p3 quōv3 mix
 tio nccāriū t de iēē i scda figura qñ illa de ne
 cessario sumit i flū ppoito t f3 istū modū de
 bet exponi pns de ista materia i lib^o pōz. Si
 aut illa de nccārio siuā i sēsu dīso n v3 mix
 tio siue affiratiā siue negatiā fuerit de nccā^o
 Qō ei n valeat si affiratiā fuerit de nccā^o pa
 tet nā n seqt ois hō de nccite est de^o nulla hu
 maītas ē de^o g ois hūanitas de nccitate n est
 hō qa si n^o hō esset nisi x^o pisse essentve t pclu
 sio flā hec ei essvā ois hō de nccitate est de^o
 nā p tū nccārio inest cuilibet p q subiectū sup
 poit illo casu poito. nā illo casu poito homo
 nō supponēt nisi p filio dei qa tm fili^o dei ess3
 hō t maifestū est q filius dei de nccitate est
 de^o igif tūc ess3 hec vā. Sitr minor eētva imo
 ess3 nccāria nā hec est nccāria nlla hūanitas
 ē de^o qa quis de facto hō sit de^o tū hec eēt fal

la hūanitas est de^o ymo nec aliq hūanitas pōt
 esse de^o sic nec hūanitas pōt esse imortal v^o e
 tna. Qō aut pclō eēt flā illo casu poito p3 nā
 hūanitas xpi quis nō sit hō p tū eē hō qa si d
 ponēt a filio dei statī coipo ess3 hō. Sitr iste
 discursus n v3 ois psoa de nccitate est de^o nll
 la hūanitas seu nulla itellectual creatura de
 nccitate ē de^o g ois humanitas seu ois itellec
 tual creatura de nccitate n est psoa si ei null^o
 hō esset nisi x^o nec aliq āgelus ad huc esset
 hec vā ois psoa de nccitate est deus nā qlibet
 singular est vā certū ē et tū pclō ē falsa nā ad
 huc aliq natura itellectual scz illa assūpta av
 bo poss3 eē psoa qa si deponēt esset psona Et
 sitr illo cau poito iste pisse eēt vē ois psoa d
 nccitate n est assūpta avbo ois natura itellec
 tual creata n ē assūpta avbo t tū hec conclu
 sio eēt falsa ois natura itellectual creata de
 nccitate n est psoa t p pns tal discursus nō v3
 Sitr f3 opionē An. tal discursus nō v3 omē
 albū de nccitate ē cign^o n^o asinus est cignus g
 ois asinus de nccitate n ē alb^o qa si nihil sit al
 bū nisi cignus pisse sūtve et pclō falsa hec ei
 eēt vera oē albū de nccitate ē cignus qa qlib3
 singularis ē vera igif illa ē vera et certū est q
 minor est vera et manifestū ē q pclō ē falsa
 g tal discursus n v3. Vexytū qō dēz est de il
 lo exō nō ē dētū nisi grā exēpli. Si aut negati
 ua sit de nccārio adhuc discursus n valet qui
 a n seqt oē albū de nccitate n ē asin^o oē rudi
 bile ē asin^o g oē rudibile de nccitate n ē albū
 Nā si nullus asinus sit albus tūc pisse sunt ve
 re et pclusio falsa tūc enim maior est vera ista
 scz oē albū de nccitate nō est asin^o nā que
 libet singularis est vera quocūq; albo demon
 strato hec est vera hoc de nccitate non est asi
 nus quia ex quo per casum nullum albus est
 asinus omne album est aliud ab asino et per
 consequens non potest esse asinus et ita de
 necessitate non est asinus Et ratio veritatū ta
 lium propositio est ista quia vt frequen
 ter est tactum per istam omne album de ne
 cessitate non est asinus non denotatur nisi q
 illa propositio sit necessaria in qua predica
 tum remouetur a subiecto puta ab hoc subie
 cto album sicut non denotatur q hec sit nccā
 ria nullum album est asinus. Similiter nec
 per istam album potest esse nigrum denota
 q hec sit possibilis album est nigrum sed per
 istam omne album de necessitate non ē asin^o

Tercia pars

denotat q̄ qlibz ppō i q̄ h̄ ptū asinus p̄vbū ò
 p̄fitū remouet a p̄noie demōstrante q̄dcūq̄ qd̄
 est albū sit nccāria ita q̄ si tm̄ sint tā alba q̄
 tūc p̄ istā oē albū de nccitate n̄ est asin⁹ n̄ de
 notatur nisi q̄ qlibz illaz triū ppōnū sit nccā
 ria qd̄ eēt v̄m sicut si tm̄ tres hoīes essent albi
 tūc ista ppō de nccārio eēt v̄a quia qlibz ē v̄a
 nō tam illa de nccārio erit nccāria qa potēit
 mltas singulares habē flās ⁊ p̄ p̄ns erit falsa
 et ita tal̄ aliqñ de nccārio est v̄a qñ scz qlibet
 singular̄ est v̄a et aliqñ est falsa qñ scz aliq̄ ei
 us singular̄ est flā Et h̄ est sūme nccāriuz ad
 sciendū qñ ppō de mō i flū dīsovl̄ equalēs ei
 vel q̄cūq̄ ppō h̄ns aduerbialē detiatiōez det̄
 minātē ppōez est v̄a ⁊ qñ est falsa. Sic igif̄ p̄z
 q̄uis negatīa sit de nccitate n̄ seq̄t̄ p̄ de nccā
 rio sicut nō seq̄t̄ oē agēs de nccitate n̄ patitur
 oīs creatura patit̄ ḡ oīs creatura de nccitate
 n̄ est agēs nec seq̄t̄ oīs hō de nccitate n̄ est de
 us qlibz p̄fōa dīna est de ḡ qlibet p̄fōna diui
 ua de nccitate n̄ est hō nā añ incarnatiōez fu
 erūt p̄misse v̄e ⁊ p̄ falsa Sic ḡ p̄z q̄ si illa de
 nccārio sumat̄ i flū dīsovel aliq̄ equalens ei
 q̄ discursus mixt⁹ n̄vz i sc̄ba figura nec pōt̄
 duci i p̄mā figurā p̄ p̄fōnē qa d̄c̄z ē p̄us q̄
 talis de nccārio nō p̄uertit̄ i illā de nccārio sed
 tm̄ i illā ò iēe Ex duab⁹ aut̄ de iēesse n̄ seq̄t̄ p̄
 de nccārio i p̄mā figura sic dictū ē qa tal̄ nega
 tiav̄lis nō p̄uertit̄ i v̄l̄ez sed i p̄ticularē de in
 esse maior enī nō pōt̄ eē p̄ticular̄ negatīa in p̄
 ma figura. similit̄ mīor i p̄ma figura n̄ pōt̄ ef
 fe p̄ticular̄ de nccārio sic dictū est sup̄i⁹

Capitulū xxxiii.

Quādo aut̄ debet fieri mixtio neces
 sarij ⁊ iēe i tertia figura sciendū est q̄
 si illa de nccārio sūat̄ in sēsu p̄pōito
 ⁊ equalēs ei mixtio n̄ v̄z generalr̄ siue maior
 fuerit de nccārio siue mīor Si enī maior fuerit
 de nccārio p̄z instātia hic oēz p̄fōnā dīnā ef
 fe deū est necessariū oīs p̄fōna dīna est creās
 ḡ aliq̄ue creatē esse deū ē nccāriū qa p̄isse s̄t
 v̄e ⁊ p̄ flā Similit̄ si minor sit de nccārio pat̄
 tet instātia hic qlibz p̄fōna dīna ē creās oēz p̄
 fōnā dīnā eē deū est nccāriū ḡ aliq̄ue deū ef
 fe creatē est nccāriū. Est tñ sciendū q̄ si mi
 nor sit d̄ iēe simplici⁹ t̄z mixtio qa p̄uersa mi
 nore seq̄t̄ p̄ de nccārio i sc̄ba figura. Similit̄
 si maior sit v̄l̄is negatīa de nccārio ⁊ mīor p̄
 ticular̄ affirmatīa ⁊ p̄f̄ iferi⁹ de sup̄iore est bon⁹
 discursus siue mīor sit de in eē simplr̄ siue de
 inēv̄t̄ nō aut̄ est sic de affirmatīa Et rō est q̄

a sp̄ a sup̄iori distributo ad q̄dcūq̄ iferi⁹ t̄z cō
 seq̄ntia simplex negatīe ⁊ n̄ affirmatīe v̄n̄ hec ē
 p̄na simplex nullū aial̄ currit ḡ null⁹ hō cur
 rit sed hec n̄ ē p̄na simplex oē aial̄ currit ḡ o
 nis hō currit s̄z si illa negatīa sit p̄ticular̄ de ne
 cessa⁹ v̄z mixtio si i v̄l̄i affirmatīa p̄f̄ sup̄i⁹ de in
 feriori. v̄n̄ iste discursus est bō⁹ aliq̄ue hoīem
 n̄ eē asinū ē nccāriū oīs hō est hō albus ḡ ali
 quē hoīez n̄ eē asinū ē nccāriū. Et rō est quia
 q̄cqd̄ negat̄ nccārio p̄ticularit̄ ab aliq̄ sup̄iori
 negat̄ etiā p̄ticularit̄ a qlibz iferiori qd̄ pōt̄
 p̄ri d̄ sup̄ioriv̄l̄r sūpto qa n̄ p̄tigit̄ repire istā
 tiā Ex p̄dc̄is pōt̄ elici quōv̄niformit̄ dicēd̄ est
 de oīb⁹ i tertia figura si illa de nccārio sit sup̄
 ta i sēsu p̄pōito. s̄z si illa de nccārio sūat̄ i sēsu
 dīso qñ maior est de nccārio ⁊ v̄l̄is sp̄ seq̄t̄ p̄
 i flū dīso qa tē sp̄ p̄uersa minore q̄ est de iē
 se ē fillūs r̄lat⁹ p̄ dici de oī I de nullo i p̄ma fi
 gura respectu ei⁹ d̄ p̄ nis sic seq̄t̄ oīs hō de ne
 cessitate est al̄ oīs hōvel aliq̄s hō est alb⁹ ḡ ali
 qd̄ albū de nccitate ē al̄ fillr̄ seq̄t̄ oīs hō de ne
 cessitate n̄ ē asin⁹ oīs hō I aliq̄s hō ē alb⁹ ḡ ali
 qd̄ albū de nccitate n̄ est asin⁹ qa i oīb⁹ p̄dictis
 p̄uersa mīore q̄ est de iēe seq̄t̄ p̄ de nccārio i
 p̄ma figura. Si aut̄ maior sit p̄ticular̄ affirmatī
 uav̄z mixtio v̄n̄ seq̄t̄ aliq̄s hō de necessitate
 ē al̄ oīs hō est alb⁹ ḡ aliq̄d̄ albū de nccitate est
 al̄. tal̄ aut̄ fillūs reducit̄ i p̄mā figurā p̄ p̄uer
 sionē maiorē i v̄nā de iēe et p̄uersionē p̄clōnis,
 i v̄nā de i esse ⁊ p̄ trāsp̄ositionē ppōnū sic oīs
 hō est alb⁹ aliq̄d̄ qd̄ de nccitate est al̄ ē hō ḡ a
 liq̄d̄ qd̄ de nccitate ē al̄ est albū q̄ est fillūs re
 gulat⁹ p̄ dici de oī. si aut̄ maior sit p̄ticular̄ ne
 gatīa discursus v̄z qa seq̄t̄ aliq̄d̄ p̄ducēs ò ne
 cessitate n̄ est asin⁹ oīs p̄ducēs ē p̄fōa dīna ḡ a
 liq̄ p̄fōa dīna de nccitate nō est asin⁹. p̄batur
 aut̄ tal̄ fillūs p̄ fillm̄ expoitorū si aliq̄s p̄dur
 cēs de nccitate n̄ est asin⁹ sit iste a tē a de nccī
 tate n̄ ē asin⁹ ⁊ a ē p̄fōa dīna p̄ mīorē ppōez i
 gif̄ aliq̄ p̄fōa dīna de nccitate n̄ est asin⁹. Sic
 igif̄ p̄z q̄ sp̄ mixtio est bōa si maior sit de ne
 cessario i sensu dīsovel equalēs ei s̄z si mīor sit
 de nccārio n̄vz mixtio v̄n̄ n̄ seq̄t̄ oīs hō ē albus
 oīs hō de nccitate est al̄ ḡ aliq̄d̄ al̄ de nccitate
 est albū. Si r̄ n̄ seq̄tur oīs p̄fōa dīna creat om
 nis p̄fōa diuina de necessitate est deus ḡ deus
 de necessitate creat nec seq̄t̄ nulla p̄fōna diui
 na ē incarnata oīs p̄fōna diuina de necessita
 te est de⁹ ḡ de⁹ de necessitate nō est incarnatus
 Nam añ incarnatiōez fuerūt p̄misse v̄e et con
 clusio falsa.

Ca pitulum xxxiiii.

Ost mixtionē de inesse et necārii dicēdū ē de mixtione de inesse et de possibili. Et p̄mo ī p̄ma figura Vñ p̄mo ē sciendū q̄ si illa de possibili sumatur ī sē sū cōpōitovel equialēti ei siue maior fuerit de possibili siue maior nōvz tal mixtiovr̄ q̄a p̄tigit p̄missas eēvas p̄clōe exñte falsa sic oēs hoiez eē albū est possibile oē nigr̄ ē hō ḡ oē ne nigr̄ eē albū est possibile. nullū hoiez eē deū est possibile oīs filius dei ē hō ḡ nullū filiū dei eē deū est possibile. s̄l̄r n̄ creās ē de? oēs p̄sonā dīnā eē creatē est possibile ḡ oēs p̄sonā dīnā n̄ eē deū ē possibile in his enī exemplis p̄nt p̄misse eē v̄c p̄ne exñte flā Sciēdū tñ ē q̄ si minor sit de inesse simplr̄ siue maior v̄z mixtio. s̄l̄r si in sillō negatiō sūaf̄ aliq̄b inferi? ad mediū t̄minū siue minor sit de iēē simplr̄ siue de iēēvt nūcvz mixtiovt bñ sequitur nullū hoiez eē deū ē possibile et oīs hō alb̄? est hō ḡ nullū hoiez albū eē deū ē possibile S̄z in sillō affirmatiō nō sufficit accipe sub in ferius ad mediū t̄minū Et rō ē q̄a a superiori distributo ad q̄olibz īferius est p̄na simplex negatiō et n̄ affirmatiō sicut dictū est p̄. si aut̄ illa de possibili sūaf̄ in sēsu disoivel equalēti ei aut maior est de possibili aut mīor. si maior aut subiectū stat p̄ his q̄ sūt vel p̄ his q̄ p̄nt eē; si p̄mo? sp̄ est mixtio bōa q̄a sp̄ talis discursus r̄laf̄ p̄ dici de oīvel de nullovt bñ sequitur oē albū p̄t eē hō s̄r̄ est alb̄? ḡ s̄r̄ p̄t eē homo q̄a p̄ maiorē denotaf̄ q̄ oē illud q̄b est albū p̄t esse hō et per mīorē denotaf̄ q̄ s̄r̄ est alb̄? ex qb? seq̄t q̄ s̄r̄ p̄t esse hō. si aut̄ subiectū supponat p̄ his q̄ p̄nt eē adhuc mixtiovr̄ let nā semp̄ illa de possibili v̄lis q̄n subiectuz sumitur p̄ his q̄ p̄nt eē infert illā de possibili ī q̄ subiectū sūaf̄ p̄ his q̄ sūt et ex scda et illa d̄ iēē seq̄t tal̄ p̄ de possibili ḡ ex alia q̄a q̄cqd̄ seq̄t ad p̄ns seq̄t ad añs. si aut̄ mīor sit de possibili maior de iēē n̄vz mixtio q̄a n̄ seq̄t omne albū ē hō oīs afm̄? p̄t eē alb̄? ḡ oīs afinus p̄t eē hō etiā q̄l̄t̄cūq̄ sūaf̄ subiectuz ī illa de possibili. Sciēd̄ est etiā q̄ quīs q̄n mixtio ē bona seq̄t p̄ dīrcā n̄ tñ seq̄t p̄ īdīrcā de possibili q̄a sic dictū ē pus illa de possibili n̄ semp̄ cōuertit̄ invnā de possibili sed aliq̄n īvnā d̄ iēē Est etiā sciendū q̄ in p̄clōe subiectū nō debet stare nisi p̄ his q̄ sūt ex q̄ mīor ē de iēē

Questiō mixtiōe Capitulū xxxv
 p̄pōe de possibili ī sensu p̄pōito

equalente ei siue fuerit negatiō siue affirmatiō et altera de iēē nulla seq̄t p̄ in scda figura Pz q̄a si negatiō fuerit de possibili reducef̄ ī p̄mā figurā p̄ p̄uersionē istius negatiue s̄z dictū est p̄ q̄ tal mixtio n̄vz ī p̄ma figura et si v̄niuef̄alit̄ aliq̄n t̄n̄vz et ī 1° casū etiā valebit ī scda figura. s̄l̄r si affirmatiō fuerit de possibili nōvz q̄a ī p̄ma figura mīore exñte de possibili n̄vz mixtio h̄ etiā p̄z p̄ īstātrā nā n̄ sequitur possibile est nullū deū eē hoiez oīs p̄sonā dīnā est hō ḡ possibile ē nullā p̄sonā dīnam eē deum q̄a si q̄libet p̄sōa dīna eēt īcarnata p̄isse essent̄ve et p̄ flā. s̄l̄r n̄ seq̄t possibile ē oē nē p̄sonā dīnā eē īcarnatā n̄ de? est īcarnatā igit̄ possibile est nullū deū eē p̄sonā dīnā q̄m añ īcarnatiōez fuerit p̄isseve et p̄ flā et sic n̄ valet mixtio tal̄ in sillō v̄l̄b? ita nec ī p̄ticulari b? si aut̄ illa de possibili ī sensu dīso sūaf̄ l̄ equalēs ei n̄vz tal mixtio nō ei seq̄t oīs p̄sonā dīnā p̄t eē īcarnata n̄ de? est īcarnatā? q̄n q̄libet de? p̄t n̄ eē p̄sōa dīna nec seq̄t oīs de? p̄t n̄ eē hō oīs p̄sōa dīna ē hō ḡ p̄sōa dīna p̄t n̄ esse de? nec p̄t reduci ī p̄mā figurā q̄a reducef̄ p̄ p̄uersionē negatiōe sic dēz est p̄ q̄ v̄lis negatiō de possibili n̄ p̄uertit̄ nisi ī p̄ticularē de inesse q̄ tñ dēret eē maior ī p̄ma figura q̄b nō est possibile cū sit p̄ticularē

Ca. xxxvi.

I aut̄ ī t̄rcia figura illa de possibili sūaf̄ ī fsu p̄pōito siue fuerit affirmatiō siue negatiō n̄ seq̄t v̄l̄t̄ aliq̄ p̄ d̄ possibili ī fsu p̄pōito vñ n̄ seq̄t oēs hoiez esse albū est possibile oīs hō est nigr̄ ḡ aliq̄d nigrū eē albū est possibile q̄n t̄n̄vtraq̄ est affirmatiua seq̄t p̄clusiō de ipossibili sūpta ī fsu dīuiso sic possibile est oēs hoiez esse albū oīs hō est nigr̄ ḡ aliq̄d nigr̄ p̄t eē albū q̄a si possibile ē oēs hoiez esse albū aliq̄ singularē est possibile tē hec est possibil̄ h̄ est albū et p̄ p̄ns p̄t esse albū q̄a dēz est p̄ q̄ tal singularē ī fsu p̄pōito et ī fsu dīso p̄uēt̄t̄ nec seq̄t h̄ p̄t esse albū hoc est nigr̄ ḡ nigr̄ p̄t esse albū si aut̄ illa d̄ possibili sit negatiō nulla seq̄t p̄ n̄ ei seq̄t possibile est nullū hoiez esse deū oīs hō est p̄ ḡ p̄ nō p̄t esse de?. si aut̄ illa de possibili sūaf̄ in sensu dīuiso tūc si maior sit de possibili q̄l̄t̄cū q̄ sūaf̄ subiectum sequitur conclusiō de possibili et p̄t reduci in primam figuram per p̄uersionem minoris vel maioris in illam de iēē esse per transpositionem propositionum inferendo vnam de inesse que est conuersa conclusiōis prime de possibili. Si autem

Tercia pars

maior sit deieffe ⁊ mior de pos. si subctū suāf pro hiis q̄ sūt tūcvz mixtio siveq̄ fuerit vltis bñ enī seq̄ oīs hō est alb⁹ omnis hō pōt eē niger ḡ nigry pōt eē albus subcto sūpto pro hiis q̄ pnt esse ⁊ nō pro hiis que sūt Sitr seq̄ null⁹ hō est asin⁹ oīs hō pōt esse alb⁹ ḡ aliqd̄ albu pōt n̄ esse alin⁹ Si aut̄ minor de pos. fuerit pticulari ⁊ subiectū suāf pro hiis que pnt eē nōvz mixtio sic nō seq̄ omē albu est hō aliqd̄ albu pōt esse asinus ḡ aliqs asin⁹ pōt esse hō nec seq̄ n⁹ hō est de⁹ aliqs hō pōt esse p̄vel verbū ḡ p̄vl vebū pōt nō esse de⁹ p̄ma mixtio p̄baf per sillo. exposi. si maior sit pticulari naz si aliqs hō est alb⁹ ⁊ oīs hō pōt esse niger def̄ ille hō qui est alb⁹ tūc ille est albus ⁊ ille pōt esse niger ḡ aliqd̄ q̄ pōt esse nigry est albu Si dicat q̄ p̄li militē pōt p̄bari si mior sit pticulari de pos. sic omē albu est hō aliqd̄ albu pōt esse asin⁹ ḡ ali quid qd̄ pōt esse asinus est hō ⁊ per p̄ns pōt eē hō qa si hec mior sit vera def̄ illud ⁊ sit a tunc seq̄ a pōt esse asin⁹ a est hō ḡ aliqd̄ q̄ pōt eē asinus est hō ⁊ per p̄ns pōt esse hō Dicendū ē q̄ tal p̄batio in illo casu nōvz nā dato q̄ a p̄t esse asin⁹ nō habēf per maiore q̄ a est hō qa subiectū nō sup̄pōit pro a quīs in miore sup̄pōat pro a hoc aut̄ fgrit̄ ad hoc q̄ talis p̄batio valeret p̄ sillo. exposi. quō ē ī aliisv̄t dictū est

Capitulū xxxvii.

U Iso quōvz mixtio deieffe ⁊ de possi. videndū est quō v̄z mixtio ex deieē ptigēti nō neces. ⁊ p̄mo in p̄ma figura. Est ergo p̄mo sciend q̄ si illa de ptigēti suāf in f̄su p̄posito siue fuerit maior siue mior nō seq̄ p̄clo d̄ ptigēti sic nō seq̄ ptigit omnē hoīnē esse albu oīs hō niger est hō ḡ ptigit omnē hoīnē nigry esse albu nec seq̄ p̄o de cōti genti in f̄su d̄iso nō enī seq̄ ptigit omnē hoīnē esse deū verbū est hō ḡ ptigit verbū esse d̄ um s̄z bene seq̄ p̄clo de pos. ⁊ qa sp̄ illa de ptigenti infert illā de possi. ex qua ⁊ in illa deie esse seq̄ p̄o talis de pos. sic dictū est p̄us. Sitr nō seq̄ oīs hō est deus ptigit omnē naturam huānā esse hoīnē ḡ ptigit naturā huānā eē de uz nec seq̄ p̄o de pos. Est aut̄ sciend q̄ quīs maiore exite negatia de pos. et sūpto in miore aliq̄ inferiori sub medio t̄mio seq̄ p̄o de pos. si. nō t̄n illa r̄ta est vera si maior sit de ptigēti nō enī sequit̄ ptigit nllū albu eē asinū oīs hō alb⁹ est alb⁹ ḡ ptigit nullū hoīnē albu eē asinū Si aut̄ illa ne ptigēti suāf in f̄su d̄iso si sit maior aut subctū accipit̄ p̄cise pro hiis q̄ sūt aut p̄

eis que ptigūt si p̄mo est sillo. reglat̄ per dici de omivl de nullo dūmō mior sit affiratia si cut sic arguēdo ptigit omnē hoīnē esse albu for̄ ē hō ḡ ptigit fortē eē albu nā per istā maiore denotaf q̄ de q̄cūq̄ dicif subiectū p̄ver bū de p̄nti q̄ de eodē dicat̄ p̄tū cū hoc v̄bo p̄ tigit ⁊ p̄ miore d̄notaf q̄ illud q̄ fuit subiectū p̄ne p̄pōnis vere sic dicif de s̄bieto miorē igit̄ ille li. l. regulaf̄ per dici de omī ⁊ eodē regula tur per dici de nullo si maior fuerit negatia. Si aut̄ subiectū maiorē p̄cise sup̄pōit p̄ hiis q̄ ptigūt nōvz mixtio nec r̄taf̄ per dici de oīvel de nullo Vnde iste discursus nōvz omne ens ptigit creari deus est ens ḡ deū ptigit creari si plus maiorē sit iste omē q̄ ptigit cē ens ptin git creari qa per miore nō denotaf q̄ ptigit d̄ uz esse ens ⁊ per p̄ns nō r̄taf̄ per dici de oī Si autē subiectū maiorē sup̄pōit t̄ā pro hiis q̄ sūt q̄ pro hiis que ptigūt sic est mixtio bona ⁊ regu lata per dici de omīvel de nullo qa talis s̄ ptigenti infert illā de ptigēti in qua subiectū sup̄pōit p̄cise pro hiis que sūt Si aut̄ minor sit de ptigenti nō seq̄ v̄l r̄o qa nō seq̄ n⁹ hō ē de⁹ ptigit omnē huāitatē eē hoīnē ḡ ptigit nul lā huāitatē esse deū Sitr nō seq̄ omne albu ē hō ptigit omnē equū esse albu ḡ ptigit omnē equū eē hoīnē. Sciend est t̄n q̄ si maior sit de inēe simplr̄ seq̄ p̄o de ptigēti ⁊ hoc si maior sit sūpta in f̄su p̄posito vel diuiso hoc t̄n intelligē du est si maior sit affiratia seq̄ p̄cio de ptigē ti si aut̄ maior sit negatia seq̄ p̄clo de pos. q̄ enī nō seq̄ de ptigenti si maior sit negatia p̄z nā nō seq̄ n⁹ asin⁹ est itelligēs ptigit omē ru dibile esse asinū ḡ ptigit nullū rudibile esse ī telligēs qa p̄misit̄ s̄vē ⁊ p̄clo flā s̄z ista p̄o se q̄ omē rudibile pōt nō esse itelligēs Est at̄ sciend q̄ qñ mior est de inēe nō refert an ma ior sit negatia vel affiratia dū⁹ mior sit affira tia s̄z qñ mior est de ptigenti refert an minor sit affiratiavel negatia ⁊ hoc qa illa de ptigē ti p̄uertit̄ in oppositā qlitatē Sciend est etiā q̄ eedē regule que d̄cte sūt de v̄lib⁹ dicēde sūt d̄ silis pticularib⁹ ī t̄h̄ mixtiōe ptigēt̄ ⁊ deieffe

Capitulum xxxviii.

S I illa de ptigēti fuerit negatia in se cūda figura ⁊ suāf ī f̄su p̄posito quīs illa deieffe sit deieē simplr̄ nō seq̄ p̄o de ptigēti n̄ enī seq̄ fm̄ op̄ionē an. oē albu ē hō ptigit nllū nigry eē hoīnē ḡ ptigit nllū ni gry eē albu sitr n̄ seq̄ oīs hō ē alb⁹ ptigit nllū equū eē albu ḡ ptigit nullū equū eē hoīnem

Sic si affirmata fuerit de contingenti non sequitur^o de contingenti supra in sensu proposito sic etiam quibus affirm. sit deesse simpliciter non sequitur^o de contingenti in sensu proposito non enim sequitur contingit nullum hominem esse album omnis cignus est albus contingit nullum cignum esse hominem et tamen minor secundum intentionem philosophi est deesse simpliciter nec sequitur firmitate contingit nullam humanitatem esse in actu quilibet persona divina est in actu contingit nullam personam divinam esse humanitatem et tamen minor est deesse simpliciter tamen^o de pos. bene sequitur Si autem negata fuerit deesse et affirm. de contingenti non sequitur^o de contingenti non enim sequitur neque equum est homo contingit omnem scientem esse hominem contingit nullum scientem esse equum nam promissum sunt vere et^o flavocadodo scientem illum solum qui habet scientiam creatam per quod excludit deus Si autem illa de contingenti sumatur in sensu diuino si negata fuerit de contingenti et affirm. deesse non sequitur^o de contingenti non enim sequitur secundum opinionem aliquam contingit nullum hominem esse album omnis cignus est albus contingit nullum cignum esse hominem nec etiam sequitur contingit nullum deum esse incarnatum quilibet persona divina est incarnata contingit nullam personam divinam esse deum sed si illa affirm. fuerit deesse simpliciter sequitur^o de pos. Si autem affirm. fuerit de contingenti et negata deesse simpliciter sequitur^o de pos. sic enim^o alius est intelligens contingit omnem hominem esse intelligentem ergo omnis homo potest non esse alius sic exponitur est enim in libro philosophi quoniam dicit quod si affirm. fuerit de contingenti sequitur^o supra de pos. si autem negata fuerit de contingenti quis alia deesse fuerit deesse simpliciter non sequitur^o de pos. et hoc si subiectum illius de contingenti fuerit precise pro hiis que contingunt non enim sequitur contingit nullum ens esse in actu omnis deus est in actu contingit nullum deum esse ens minor est deesse simpliciter et maior est^o sub isto sensu hec enim est vera omne quod contingit esse ens contingit non esse in actu et sic loquitur philosophus in libro philosophi et per illas distinctiones et alias que posite sunt et ponuntur soluen de sunt contrarietates que videntur esse in dicta hic et dicenda et illa que dicitur in libro philosophi quorum solutiones propter breuitatem dicto studiosis

Capitulum xxxix.

Quando illa de contingenti in tertia figura fuerit in sensu proposito non sequitur generaliter^o nec de contingenti nec de pos. in sensu proposito non enim sequitur contingit omnem hominem esse album et omnis homo est niger ergo contingit album esse nigrum et tamen suntque suntque affirm. et subiectum illius de contingenti supponit pro hiis que sunt in actu et accipitur in sensu diuino sequitur^o de pos. in sensu diuino ex predictis promissis sequitur ista^o aliquod nigrum potest esse album quod potest proba-

ri per fillo. exposi. sub vltimo de contingenti sumendo aliquod singulariter de pos. que peruertitur cum illa de contingenti in sensu diuino Sic si minor sit particulariter deesse et maior de contingenti sequitur^o conclusio per se si autem maior sit particulariter deesse conclusio sequitur. Si autem subiectum illi de contingenti fuerit pro hiis que contingunt non sequitur conclusio non enim sequitur omne ens contingit creari omne ens est deus contingit creari Est tamen sciendum quod in prima figura in secunda et in tertia quocumque illa de contingenti est affirm. potest poni loco eius negata de contingenti et sic quia illa de contingenti conuertitur per oppositas qualitates Sic quoniam minor est deesse in primo secundo quarto et sexto predicatur simpliciter per se si^o minor est et ideo tunc se per optz subiectum maiorem supponit pro hiis que sunt vel que contingunt Capitulum xl.

Quod predicta videntur est an ex illa deesse et impossibile possit fieri simpliciter mixtum Et est primo sciendum quod si illa de impossibile equaliter aliter ponitur de neces. et ideo ex predictis circa mixtionem necarii et deesse potest patere quod potest argui ex propositio deesse et de impossibile. Propter quod sciendum est quod in prima figura ex maiore de impossibile equaliter vltimo de necario supra in sensu proposito et minore deesse simpliciter sequitur^o conclusio de impossibile. in eodem sensu et aliter non et ideo non sequitur omne firmum esse verum est impossibile. tunc quia maior equaliter particulari de neces. sed isti aliquod firmum non esse verum est neces. et ita simpliciter non vult tamen quia minor est deesse ut nunc etiam manifestum est quod potest misse se vere et conclusio firma Similiter non sequitur omne verum esse necarii est impossibile. deum esse est verum igitur deum esse neces. est impossibile. quia non obstat quod minor sit deesse simpliciter tamen maior equaliter vltimo particulari de neces. ideo non vult discursus sed iste discursus est bonus aliquod verum esse firmum est impossibile. deum esse est verum igitur deum esse firmum est impossibile. quia minor est deesse simpliciter sed iste non vult aliquod verum esse firmum est impossibile. tunc sed est verum ergo tunc sed est firmum est impossibile. et hoc quia minor est deesse ut nunc sed primus discursus est bonus quia maior equaliter isti nullum verum esse firmum est neces. et conclusio isti deum esse non esse firmum est neces. et sic patet quod ex illa de neces. et minore deesse simpliciter sequitur conclusio de neces. et per idem patet quod secundus discursus non vult et ita in istis necessariis est scire equipollentiam propositio de pos. ad propositio de neces. et hoc sufficit ad sciendum quoniam talis mixtio et quoniam non. Si autem illa de impossibile fibili fuerit in sensu diuino et minor deesse simpliciter sequitur^o conclusio de impossibile. in sensu diuino retentis principiis conuenientibus prime figure per fillo. regulatum per dici de omnibus vel de nullo

Tercia pars

Vnde bene seq̄r oīs hō nō p̄t esse asin⁹ albu⁹ est homo ḡ albu⁹ nō p̄t eē asin⁹ Tñ hic sciend⁹ est q̄ qñ arguit̄ ex pp̄oe de ip̄os. in q̄ mod⁹ im possibilitatē negat̄ sp̄ termi debēt supponē p̄ hūis que sunt qa in fillo. vltibus si t̄minus supponerz pro hūis que p̄nt esse fillo. nō valeret vñ nō seq̄r oīs hō nō p̄t esse asin⁹ oē albu⁹ est hō ḡ omē q̄d p̄t esse albu⁹ nō p̄t esse asin⁹ Et sic dictū est de ista mixtiōe in p̄ma figura ita q̄ s̄ikr dicendū est in aliis figur̄ sic dictū est p̄us de mixtiōe necessarij et deince et non optz ali q̄d scire nisi egppollentia int̄ pp̄onē ḡ nēcario et ip̄ossibili de qua i ferius patebit.

Capitulū xli.

Post mixtiōes ex pp̄oib⁹ deince et p̄ poib⁹ modalib⁹ que ab oib⁹ p̄cedunt eē modales dicend⁹ est de mixtiōe p̄ p̄onū deince et de aliis pp̄oib⁹ modalib⁹ de quibus p̄us dixim⁹ q̄ nō ab oib⁹ p̄cedūt esse modales et p̄mo in p̄ma figura Est autē sciendū q̄ qñ aliqs mod⁹ posit⁹ accipit̄ cuiusmōi sunt scitū notū demonstrabile per se notū p̄moverz et huiusmōi raro vel nūq̄ si maior sumat̄ in se su p̄posito et mior deince seq̄r p̄ de tali mō in f̄su p̄posito siue mior sit deesse simplr siue vt nūc Ad sciend⁹ tamen qñ seq̄r et qñ nō vidend⁹ est an talis modus possit̄ p̄petē pp̄oivli et si cōpetat an cuilibz p̄nti ad illā vltē vel nō si non nūq̄ talis discursus v3 h⁹ mōi aut̄ sūt tales modi scitū dubitatū p̄moverz per se notū creditū opiatū p̄cessū et affirmatū et huiusmōi et iō tales filli nō valēt omnē tangulū h̄re tres angulos est scitū a me iste tangul⁹ est tangul⁹ ḡ istū tangulū h̄re tres angulos est scitū a me omnē deū esse imortalē est scitū a me p̄ est deus ergo patrē eē imortalē est scitū a me omnē hoīnez esse risibilē est p̄moverz sof est hō igit̄ et. Et sic dictū est de istis ita de mult̄ aliis. Si autē talis mod⁹ nō posset p̄petere vni pp̄oivli nisi p̄petat cuilibz consequenti tē tenet sillogis. talis autē modus est v̄erū et ido iste fillo: est bonus omnē hoīnez esse aīal ēve rū albu⁹ est hō ḡ et. qa vltis nō p̄t esse vā nisi q̄dlibz cōsequēs sit v̄erz et si sit aliquis mō ali⁹ qui nō possz p̄petē pp̄oivli nisi etiā competat cuilibz pp̄oi que sequit̄ ad eā mixtio ex tali p̄pōne et pp̄oe deesse v3 Si autē mod⁹ nō sit talis mixtio nō v3 ḡnālīt̄ quis i aliqb⁹ t̄minis et cū aliq̄ d̄t̄miata miore valeat s3 qñ v3 et qñ nō fil q̄ studiosis discutend⁹ Si autē talis mod⁹ sit negati⁹ sic flm̄ tē nō v3 talis mixtio. S3 si illa de

mō suat̄ in f̄su d̄s̄oivel equalēs ei sp̄ tal̄ mixtiōv3 f̄sp̄ctū pp̄ois de cōsili mō in f̄su d̄s̄oivel equalent̄ Vñ qñ talis pp̄o suat̄ in f̄su d̄s̄o ille mod⁹ nō est d̄t̄miatio tocius pp̄onis et si suat̄ aduēbialit̄ vel equalent̄ est d̄t̄miatio pp̄onis et si nō sit d̄t̄miatio aduēbialis sp̄ equalzv ni pp̄oni h̄nti aduēbiū d̄t̄mians p̄pōne sicut i sta in f̄su d̄s̄o p̄tingit omnē hoīnē currere equalz isti oīs hō currit cōtingent̄ et ista cīs hō p̄t currere equalz isti oīs hō possibilit̄ currit s3 tūc in ista oīs hō cōtingēt̄ currit nō denotat̄ q̄ omnis hō currat s3 q̄ oīs hō p̄t currere et q̄ oīs hō p̄t nō currere et sic est de istis duabus oīs hō possibilit̄ currit et oīs hō p̄t currere et tūc subiectū in istis oīs hō cōtingent̄ currit oīs hō possibilit̄ currit p̄t h̄re confites acceptiones q̄les h3 in aliis alias nō equalerēt v̄ trū autē devtute f̄mōis equalēat̄ vel nō nō cu ro ad p̄ns tñ ad minus possz sic institui et tūc talis pp̄o sine tali aduēbio et cū tali aduēbio equalerēt hoc autē est semp̄vz q̄ illa pp̄o de mō ḡcūq̄ mō sūpta in sensu d̄s̄oivel equalz v̄ ni pp̄oni h̄nti aduēbialē d̄t̄miatiōz d̄t̄miantē compōnem vel equivalet vni pp̄oi h̄nti v̄erbū modale indicatiui mōi cū verbo infinitiui mōi sequente sicut ista omnē hoīnē esse aīal est scitūz a me equivalet isti oīs hō scif a me esse aīal et ista omnē hominē viuere est scitūz a me equalet isti oīs hō scif viuere a me Ex isto potest patere q̄ idē modus arguēdi debz p̄uari ex talibus pp̄oibus et ex quibuscūq̄ aliis h̄ntibus aliqua verba indicatiui mō sine omni verbo seq̄nte et ex pp̄oib⁹ habentibus alias d̄t̄miat̄iones aduēbiales vel equalentes eis d̄t̄minat̄es cōp̄ositionē et ideo ex tali de ḡcūq̄ mō et minore deince sequit̄ p̄cto de cōsimili mō in sensu diuisoivel equivalet et hoc in p̄ma figura et ideo omnes tales filli sūt boni oīs hō scif a me esse aīal hō albus est hō ḡ hō albus scitur a me esse animal omne aīal scitur a me esse sensibile homo cecus est animal ḡ homo cecus scitur a me esse sensibilis Et si dicat̄ q̄ p̄misse sūt vere conclusione existente falsa puta si sciam omne animal esse sensibile et tamen nesciā aliquod animal esse cecū quāuis multi homines sint ceci sed hoc nesciam Dicendūz q̄ omnes tales sillogismi sunt boni et p̄r dici de omni vel de nullo regulati. Vnde per istam oē animal scif a me eē f̄sibile d̄notat̄ q̄ h̄ totū scif a me eē f̄sibile p̄t cuilibz aīali et iō si hō cec⁹ sit aīal o3 q̄ hōi

ceco pueiat q̄ denotaf per p̄lonē et iō tal fil
logif. regulaf per dici de oī nec obstat q̄ ad
ducif q̄ si hec fit vera omē aīal scif esse f̄sibil
le ⁊ hec fit hō cecus est aīal optz q̄ hec f̄sibi
cif fit vera hō cec⁹ scif a me esse f̄sibilis s̄z h̄c cū
hoc stat q̄ nesciā aliq̄ hōinez esse cecū ⁊ q̄
nesciā illā hō cecus est aīal sic enī cū ista albū
pōt esse nigz stat q̄ hec est ipossū. albū ē
nigz ita cū ista hō cecus scif a me esse f̄sibil
stat q̄ hec nō fit scita a me hō cecus est f̄sibil
Et si dicaf seq̄ hō cecus scif a me esse f̄sibilis
ḡ f̄sibile scif a me esse hō cec⁹ Dicēd est q̄ il
la p̄na nō v̄z s̄z d̄z īferri ista aliqd q̄ scif a me
esse f̄sib. est hō cec⁹ hoc aut̄ p̄z per p̄dicta in t̄
ctatu ⁊ ī parte de p̄uēsiōe p̄pōnū sic ḡ dico q̄
tales filii s̄t boni ⁊ filii tales oīs edificator p̄
se edificat hō alb⁹ est edificator ḡ hō alb⁹ p̄ se
edificat omē albū per acc̄ns edificat edifica
tor est alb⁹ ḡ edificator p̄ acc̄ns edificat oīs a
nia it̄lectia scif a me esse subā it̄lect⁹ est
aīa it̄lectia ḡ it̄lect⁹ scif a me esse subā o
mnis natura specifica scif a me esse cōicabi
lis d̄ra īdiuidualis est natura specifica ḡ d̄ra
īdiudal scif esse cōicabilis Sed fm op̄ionē aī
qui nō pōit aliq̄ v̄nā rem esse plures res di
stictas realit̄ tales filii s̄t boni oīs deus scif a
me esse īmortalis p̄r est de⁹ ḡ p̄r scif a me eē
īmortalis oīs de⁹ credit̄ a phis esse et̄nus fili⁹
p̄ductus est deus ḡ filius p̄ductus creditur a
phis esse et̄nus S̄z qlit̄ fm theologos tal p̄cel
sus pōt īpediri ⁊ qlit̄ nō dictū est p̄us sic ḡ di
cenō est q̄ omīs tales filii s̄t hōi ac si omīs es
sent deīeē nec est alit̄ arguend ex talib⁹ ī p̄ma
figura q̄ ex illis deīesse S̄z p̄p̄t caullatiōes ē
sciend q̄ nō qlibz p̄pō in q̄ poif talis modus ē
p̄pō modalis s̄z ad q̄ fit p̄pō modalis duo re
grūf. Vnū q̄ modus nō fit p̄cise ps alterius
extremi et p̄p̄t hoc tales nō sunt modales il
lud q̄ scif a me esse aīal est albū illud q̄ per
se edificat est calidū illud q̄ pōt currē est hō
sedēs aliqd q̄ pōt esse ipossū. est verū. Aliud
requirit̄ q̄ ex forma p̄pōnis denotaf ille mo
dus alicui p̄pōi deīesse p̄petē q̄uis nō semp b̄
notaf p̄petere sue deīesse sicut per istam al
bū pōt esse nigz denotaf q̄ aliq̄ p̄pō fit possi
bilis in qua predicaf nigz de albo q̄uis non
denotef q̄ ista sit pos. albū est nigz S̄l̄r per
istā hō albus scif a me esse aīal denotaf q̄ a
liqua p̄pō sit scita a me ⁊ t̄n nō denotaf q̄ ista
sit scita a me hō albus est aīal et p̄p̄t istud
secundū tales p̄p̄ositiones non sunt modales

omīs hō cognoscif a me oīs homo intelligif
a me ⁊ sic de aliis tamē q̄tū ad modū arguen
di nō refert accipe tales p̄pōnes modales vel
illas de inesse. Capitulu xlii.

IN scōa figura si talis de mō acci
pitur in f̄su p̄posito rarovl nūq̄ v̄z
fillogismus quādo modus aliquid
additv̄l̄ istuz modū verz cuiusmōi sūt tales
mōi scitū/dmōstratū/per se notū/p̄mo verz/⁊
huusmōi Quod autē mixtio talis non valeat
patet per īstantiaz in terminis non enī sequit̄
tur secundū op̄ionē aī. omnē hōinez eē aīal ē
per se nullū albū est aīal ḡ nullū albū eē hōi
nē est per se nec seq̄ omnē p̄sonā diuinā esse
deū est per se nullus homo est deus ḡ nulluz
hōine esse p̄sonā diuinā est per se nec sequit̄
nullā huaitatez esse deū est per se aliquis hō
est deus ḡ aliq̄ hōine nō esse deū est per se
et sicut est de illo⁹ p̄ se ita est de multis aliis
Si autē illa de modo accipif in sensu disovl e
qualēti ei etiā rarovl nūq̄ valz mixtio siue af
firmatia siue negatia fuerit de modo resp̄ctū
p̄clusiōis de cōfisi mō affirmato sic nō sequit̄
omē albū scif a sorte esse hō nullus aīnus ē
hō ḡ oīs aīnus scif a sorte non esse albus naz
posito q̄ nihil sit albū nisi plato et q̄ for hoc
nesciat nec etiāz sciat an aliquis aīnus sit al
bus vel nō et tamē q̄ sciat q̄ plato est hō tunc
p̄misse sunt vere ⁊ conclusio flā Hec enī tunc
est vera omē albū scif a sorte esse hō qa nihil
scitur esse albū nisi pla. ⁊ pla. scif a sorte eē hō
ḡ oē albū scif a sorte eē hō ⁊ certū ē q̄ illa ē v̄a
n⁹ aīnus ē hō ⁊ t̄n hec ē flā per positū oīs aī
nus scif a sorte nō eē albus Et si dicaf q̄ hec
n̄ est v̄a isto posito omē albū scif a sorte eē hō
qa for nesciat an aliq̄ albū sit hō h̄ n̄ v̄z qa q̄
uis for nesciat istā oē albū ē hō t̄n hec ē v̄a oē
albū scif a sorte eē hō qa p̄ illā nō d̄notaf ni
si q̄ p̄tū p̄petit oī illi p̄ q̄ s̄bctū sup̄pōit ⁊ h̄ ē v̄e
⁊ qa s̄bctū n̄ sup̄pōit nisi p̄ pla. ⁊ notū ē q̄ pla
tōi p̄petit p̄tū h̄ enī ē v̄a pla. scif eē hō cū h̄ t̄n
stat q̄ nesciat istā aliq̄ albus ē hō sic ḡ p̄z q̄
t̄lis mixtio n̄ v̄z s̄l̄r n̄ seq̄ oē albū p̄ se n̄ ē hō
oē risibi. ē hō ḡ oē risi. p̄ se n̄ ē albū nā si nihil
sit albū nisi aīn⁹ p̄misse s̄t vere ⁊ p̄ flā h̄ enī ē
v̄a oē albū p̄ se n̄ ē hō qa qlibz siglar̄ ē v̄a ⁊ q̄
m̄ior ē v̄a certū ē ⁊ p̄ flā qa oē risi. p̄ acc̄ns n̄ ē
album Similiter non sequitur nullus homo ē
deus quelibet persona diuina per se est deus
ergo quelibet persona diuina per se nō est hō
Nam ante incarnationem fuerunt p̄misse

Tercia pars

quod p̄clo de tali mō q̄ s̄m̄ ē.

Capitulu. xliiij.

vere et p̄clusio s̄a et sicut ē de istis modis ita est de aliis mult̄ Et si dicat q̄ tales p̄nes ois homo sc̄if nō esse alb⁹ ois hō credit nō esse a s̄m̄⁹ ⁊ h̄mōi s̄nt affirmat̄e iō nō d̄nt sequi Di-
 tendū est q̄ q̄uis tales sit affirmat̄e q̄tuz ad p̄pōnē modale hoc est q̄uis modale v̄bū affir-
 mes in eis t̄n aliō v̄bū negat̄ ⁊ hoc sufficit ad it̄tū meū V̄n ista ponit̄ negat̄ia ois hō p̄t̄ n̄
 eē as̄m̄⁹ q̄uis v̄bū modale affir̄mes. P̄z igit̄ q̄ dicitū est pus q̄ nō seq̄t̄ p̄ de mō affir̄a. in t̄n mixt̄ioe siue mod⁹ ille fuerit v̄bū e⁹ mōi s̄nt ta-
 lia v̄ba sc̄if cred̄if demōstrat̄ ⁊ h̄mōi siue ille mō sit aduerbiū vel equalēs aduerbio e⁹ mōi s̄nt tales per se. p̄mov̄m̄. p̄ acc̄ns ⁊ h̄mōi. Si
 aut̄ in cōcl̄one fuerit mō negat̄⁹ freqūt̄ seq̄t̄ p̄ clo talis nā iste discursus est bonus om̄e albū sc̄if eē hō n̄ as̄m̄⁹ est hō ḡ n̄ as̄m̄⁹ sc̄if esse alb⁹
 S̄i s̄r sequit̄ om̄e albū p̄ se nō est hō om̄e risibi-
 le est hō ḡ nullū risibile p̄ se est albū forte t̄n q̄buldā aliis modis nō v̄z Ex p̄dict̄ p̄z q̄ q̄uis ex talib⁹ p̄pōib⁹ de mō s̄m̄⁹ in sensu d̄s̄o vel
 eis equalētib⁹ sit oio idē modus arguēdi in p̄ ma figura sic si om̄s p̄pōnes eēnt deieē nō t̄n sic arguēd̄ est ex eis ī sc̄da figura ⁊ rō est q̄a
 tales p̄pōnes nō p̄uert̄ s̄c̄ ille deieē v̄n ille fil⁹ ois hō nō est as̄m̄⁹ om̄e rudibile est as̄m̄⁹ ḡ om̄e rudibile nō est hō p̄t̄ p̄bari per hoc q̄ ī
 sta ois hō nō est as̄m̄⁹ p̄uert̄ in istā ois as̄m̄⁹ nō est hō ex qua ⁊ miore seq̄t̄ p̄clo p̄dicta in p̄ ma figura per fillm̄ r̄gulatū per dici de nullo
 sic arguēdo ois as̄m̄⁹ nō est hō om̄e rudibile ē as̄inus ḡ om̄e rudibile nō est hō v̄nde nō sic ē de isto fillō om̄e albū per se nō est as̄inus om̄e
 rudibile est as̄m̄⁹ ḡ oē rudibile p̄ se nō est albū q̄uis est fill⁹ in p̄ma figura ois as̄m̄⁹ per se non est alb⁹ om̄e rudibile est as̄m̄⁹ ḡ om̄e rudibile
 per se nō est albū sit bon⁹ sillogif. ⁊ regulat⁹ p̄ dici de nullo ⁊ hoc q̄a ista om̄e albū per se n̄ est as̄inus nō p̄uert̄ in istā ois as̄inus p̄ se n̄
 est alb⁹ q̄a posito q̄ n̄ as̄m̄⁹ sit albus āns est ve rū eo q̄ q̄libz singlar̄ sit vera ⁊ t̄n p̄ns ē s̄m̄⁹ sc̄z ista om̄e albū per se nō est as̄m̄⁹ p̄uert̄ in istā
 aliquid q̄ per se nō est as̄inus est albū nūc at̄ maifestū est q̄ ille sillogif. nō v̄z ī p̄ma figura aliquid q̄ per se nō est as̄m̄⁹ est albū om̄e rudi-
 bile est as̄inus ḡ om̄e rudibile per se nō est albū eo q̄ maior est p̄t̄cl̄a in p̄ma figura ⁊ similit̄ affir̄at̄ia ⁊ p̄ negat̄ia que r̄pugnāt p̄me
 figure P̄ idē p̄z q̄ s̄v̄lis negat̄ia sit de seē ⁊ af fir̄at̄ia de mō nō v̄z talis mixt̄io q̄a tūc ī p̄ma figura ex maiore deieē ⁊ miore de tali mō se

Tercia figura si illa de mō suā in f-
 su p̄posito nō v̄z mixt̄io respectu p̄nis
 de mō p̄simuli addēdo aliquid sup̄ hūc
 modū veruz s̄m̄⁹ in sensu p̄posito Et iō sc̄ie
 dū est p̄mo q̄ nūq̄ loq̄r postea de hoc mō v̄z
 ⁊ hoc q̄a p̄pō deieē ⁊ p̄pō de hoc mō v̄z corē
 spōdes cōuert̄ ⁊ hoc si sit p̄pō Sciend̄ est er-
 go q̄ mixt̄io ex illa deieē ⁊ illa de mō in sensu
 p̄posito nō v̄z nō enī sequit̄ om̄e hoīnē eē aī
 mal est sc̄itū a te ois hō est alb⁹ ḡ aliq̄d albū
 esse aīal est sc̄itū a te nā posito q̄ aliq̄d aīal
 sit albū ⁊ hoc nescias p̄misse sunt vere et p̄clo
 s̄a sic maifeste p̄z S̄i s̄r nō seq̄t̄ ois hō est alb⁹
 om̄e hoīnē eē aīal est sc̄ituz a te ḡ aliq̄d aīal
 esse albū est sc̄itū a te p̄z per idē nec seq̄t̄ nul-
 lus hō est alb⁹ om̄e hoīnē eē aīal ē sc̄itū a te
 igit̄ aliq̄d aīal nō esse albū est sc̄ituz a te nec
 sequit̄ nullū hoīnē esse as̄m̄⁹ est sc̄itū a te ois
 hō est alb⁹ ḡ aliq̄d albū nō esse as̄m̄⁹ est sc̄itū
 a te nec sequit̄ om̄e hoīnē esse aīal est sc̄ituz
 a te ois hō est albus ḡ aliq̄d albū esse aīal est
 sc̄itū a te similit̄ nō seq̄t̄ om̄e hoīnē esse aīal ē
 per se ois hō est alb⁹ igit̄ aliq̄d albū esse aīal ē
 p̄ se Si aut̄ illa de mō sumat̄ in sensu d̄s̄o vel
 equalēs ei si maior sit deieē ⁊ miore de mō n̄
 v̄z mixt̄io nō enī seq̄t̄ ois hō ē alb⁹ ois hō sc̄i-
 tur esse aīal ḡ aliq̄d aīal sc̄if esse albū nec seq̄-
 tur ois hō est q̄t̄itas ois hō per se est aīal ḡ a-
 liq̄d aīal per se est q̄t̄itas nec seq̄t̄ n̄ hō ē alb⁹
 ois hō sc̄if eē aīal ḡ aliq̄d aīal sc̄if n̄ eē albus
 t̄n si modus sit negat̄⁹ b̄n seq̄t̄ nisi sit mod⁹ ne-
 gatiuus vel p̄uatiuus for̄alit̄ vel equalēt̄ sic ē ī-
 ste mō s̄m̄⁹ Si at̄ maior fuerit d̄ mō ⁊ miore d̄
 eē si maior fuerit v̄lis ē mixt̄io bona q̄a sp̄ p̄
 p̄uēsiōnē illi⁹ deieē educit̄ ī p̄mā figurā ex q̄
 ⁊ maiore erit fillō. r̄atus p̄ dici d̄ oī vel d̄ nul-
 lo ⁊ iō iste fillō. ē bonus hō p̄ se ē aīal ois hō
 ē albus ḡ aliq̄d albus p̄ se ē aīal ois hō sc̄if a
 te eē aīal aliq̄s hō est veniēs ḡ aliq̄d veniēs sc̄i-
 tur a te eē aīal Similit̄ iste for̄ sc̄if a te eē hō
 sortes est veniēs ergo veniēs sc̄if a te eē hō
 et iste om̄is aīa intellectiua sc̄if a sorte esse
 subā om̄is aīa intellectiua est volūtas ergo
 voluntas sc̄itur a sorte esse subā sed ista conse-
 quentia non valet volūtas sc̄itur a sorte esse s̄b-
 stantia ergo aliq̄ substantia sc̄itur a sorte esse
 voluntas Similit̄ si maior fuerit p̄t̄icu-
 lar̄ v̄z mixt̄io sic sequit̄ aliq̄s hō per se ē aīal

ois hō est albus ergo aliqd albu per se est ani-
mal Et sicut sequitur aliquis hō per se nō est asinus o-
mnis hō est animal ergo aliquis animal per se nō est
asinus et probatur talis syllogismus per syllo. exposi. de q̄
dictū est prius Et ideo sciens est q̄ in syllo expo-
si. sicut si maior sit de mō et minor deesse vel mix-
tio sicut si maior fuerit deesse et minor de mō nō
videtur bene sequitur sicut scilicet esse animal sicut est albus et
albu esse esse animal sed nō sequitur sicut est albus sicut sci-
tur esse animal et aliqd animal scilicet esse albu et ideo tales
silli nō valent anima intellectiva est intellectus ois a-
nima intellectiva scilicet a sorte esse forma subalis et a-
liq̄ forma subalis scilicet a sorte esse intellectus. Si
militer nō sequitur secundum philosophum deus est persona divina deus
scilicet esse immortalis et aliqd immortale scilicet esse perso-
na divina sicut nō sequitur hic deus est immortalis hic deus
creditur ab aliquibus esse corpus et aliqd corpus cre-
ditur ab aliquibus esse immortale tamen si maior in omnibus
predicatur exemplis esse de mō et minor deesse esse mix-
tio bona et tota illa diversitas et multa alia oriuntur
ex hoc q̄ dictū est prius quia potius appellat suam
formam nō subiectū sicut est q̄ ad veritatem propositionis de mō in
sensu dicto requiritur q̄ propositioni in qua ipsum potius vel a-
liud omnino idem cum eo signis potius de proprie demon-
strare illud pro quo subiectū supponit queiat il-
le modus expressus nō autem requiritur q̄ propositioni in
qua subiectū ipsum subiectū vel aliud omnino idem
signis cum eo respectu potius vel respectu proprie propo-
sitionis demonstrant illud pro quo potius supponit cō-
ueniat talis modus per predicationem sicut ad hoc
q̄ hec sit vera albu scilicet esse musicū requiritur q̄ ali-
qua talis sit scita hoc est musicū illud est mu-
sicū demonstrando aliqd pro quo subiectū sup-
ponit sicut ad hoc q̄ hec sit vera albu scilicet esse hō nō
requiritur q̄ aliqua talis sit scita albu est hō vel
albu est illud quicquid hō demonstrat nec requiri-
tur q̄ aliq̄ propositioni sit scita in qua albu subiectū.

Breuitur ergo hec est doctrina inter terminū qui po-
nitur a parte subiecti et potius q̄ si sit pro de mō q̄ ad
veritatem talis propositionis requiritur q̄ alicui propositioni in
qua ipsum predicatum predicatur vel aliquid omnino idem cum
eo signis quod dico propter aliquas cauillationes que
possunt fieri contra aliquid dicta prius queiat talis mo-
dus sicut nō requiritur q̄ talis modus cōueniat cui-
cūq̄ propositioni in qua ipsum subiectū vel aliqd omnino i-
dem cum eo signis subiecti et ex isto oriuntur multa
dicta et dicenda Et est summe aduertendum et me-
moraliter retinendum ad sciendum que propositiones sunt
vere de mō et que false et quod pervertuntur et quod
nō et quomodo ex eis syllogizantur et quomodo nō
et etiam ad sciendum que propositiones de preterito et futur-

ro sunt vere et que false et ad sciendum peruersiones et
modū syllogizandi ex hiis de quibus dictum est

Capitulum xliiii.

Postquam dictum est de mixtionibus ex pro-
positionibus deesse et modalibus nunc dicē-
dum de mixtione ex propositionibus de ne-
cessario et ceteris modalibus et primo de mixtione
neces. et pos. in prima figura et primo quā utque sunt
in sensu composito Et est primo sciens q̄ si ma-
ior fuerit de neces. et minor de pos. sequitur prolo de
possibili in eod sensu sicut sequitur omnē homines
esse animal est neces. omne albu esse homines est pos.
et aliqd albu esse animal est pos. et sic est in aliis mo-
dis et tenet iste modus per istam regulam si vna pro-
missa est neces. et alia pos. pro erit pos. et sequitur
ex istis tribus propositionibus omne neces. est pos. nullū
pos. repugnat formaliter neces. si promissa sit pos.
et pro. pro est pos. Et eodem modo si maior fuerit de
pos. et minor de neces. sequitur pro de pos. per eandem
regulam sed ex talibus promissis nō sequitur prolo de
inee nec de neces. sicut nō sequitur nullū homines esse a-
sinū est neces. omne albu esse homines est pos. et nul-
lū albu esse asinū siue nullū albu esse asinū est ne-
ces. et ita est de aliis et videtur est de mixtione quā
illa de neces. sunt in sensu composito et illa de pos-
sibili in sensu diuiso Circa quod sciendum est q̄ si
maior sit de neces. et minor de pos. sequitur prolo de
pos. supra in sensu diuiso ita tamen q̄ subiectū prolo
nis habeat eandem acceptionem quā habet in mi-
nore Vnde iste syllogismus est bonus omnē homines esse ani-
mal est neces. omne albu potest esse hō et omne al-
bu potest esse animal Sicut iste syllogismus est bonus nullum
homines esse asinū est neces. omne albu potest esse hō
et omne albu potest esse asinū sed prolo deesse et de
neces. nō sequitur Sicut si illa de neces. sit minor et ma-
ior de pos. sequitur prolo de pos. nō deesse nec de ne-
ces. subiecto pro nis habente eandem supponem quā habet
subiectū maioris sicut sequitur omne animal potest esse albu
omnes homines esse animal est necessarium et ois hō potest esse
albus Sed si subiectū maioris accipitur per hiis que sunt
per se et subiectū pro nis per hiis que sunt esse nō videtur tal
mixtio nō enim sequitur omne coloratum potest esse musi-
cū omne albu esse coloratum est neces. et omne q̄
potest esse albu potest esse musicū nec sequitur omne produ-
cens potest esse deus omne generans esse producens est ne-
ces. et omne q̄ potest esse generans potest esse deus quia posi-
to q̄ nihil producat aliqd nisi deus promissa sunt ve-
re si subiectū maioris accipitur per eo q̄ est et profla
Tercio videndum est de illa mixtione quā illa de
necessario sunt in sensu dicto et illa de pos. in sensu
composito Et est sciens q̄ si maior sit de pos. et mi-

Tercia pars

nor de nccario nō seqt̄ p̄cto d̄ neces. nec dicē s̄z de pos. sūpta p̄ctōne in sensu p̄posito sequit̄ e nī omnē hōinē esse albū est pos. sōr de nccita te est hō ḡ sortē esse albū est pos. ⁊ p̄t̄r est i aliis modis S3 si maior sit de nccario ⁊ mior de pos. nō v3 mixtio nō enī sequit̄ omē pdu cens de neces. est de⁹ ignē eē pducētez est pos fibile ḡ ignē esse deum est pos. nec sequit̄ oīs hō de neces. nō est de⁹ p̄sonā dīnā esse hōinē est pos. ḡ p̄sonā dīnā nō esse deū est pos. naz ante incarnatiōz p̄misse fuerit vere ⁊ p̄flā 4° videnō est de illa mixtiōe v̄tq̄ p̄missa sūpta i f̄su dīso Circa q̄ sciens est q̄ si maior fuerit de neces. ⁊ mior de pos. nō v3 mixtio sic nō se quit̄ omē sciens d̄ nccitate est deus oīs hō p̄t̄ esse sciēs ḡ oīs hō p̄t̄ esse deus nec seqt̄ oīs hō de neces. nō est de⁹ filius dei p̄t̄ esse hō ḡ filius dei nō p̄t̄ esse de⁹ S3 si maior fuerit d̄ pos. ⁊ mior de neces. semp v3 mixtio ⁊ r̄fā p̄ dīci de oī vel de nullo q̄ p3 qa semp illa de nccario ifert illā de iesse sed dictū est p̄us q̄ maiore de pos. ⁊ miore de iesse seqt̄ p̄o de pos si. q̄cūq̄ acceptionē habeat s̄bctū maior̄ opt3 tamē q̄ subiectū p̄nis nō accipit̄ pro hiis q̄ p̄nt̄ esse si s̄bctū maior̄ accipit̄ p̄cise pro hiis que sunt.

Capitulum xlv.

X N scda figura si illa de neces. suat̄ in sensu p̄posito si negatiua fuerit d̄ nccario seqt̄ p̄o de pos. sic seqt̄ nī hōinē esse alinū est nccariū omē rudibile p̄t̄ esse alinū ḡ omē rudibile p̄t̄ nō esse hō si milit̄ s̄v̄tq̄ sumat̄ in f̄su p̄posito sequit̄ p̄o de pos. ⁊ v̄trūq̄ p3 qa p̄uerla negatiua de nccari o seqt̄ p̄uēla p̄nis in p̄ma figura Si r̄ si affir matia fuerit de neces. seqt̄ p̄o de pos. seqt̄ e nī omē corpus t̄agulare esse subāz est nccari um omē corpus p̄t̄ nō esse subā ḡ omē cor pus p̄t̄ nō esse corpus t̄agulare. Si r̄ seqt̄ si il la de pos. suat̄ in f̄su p̄posito ⁊ v̄trūq̄ p̄bat̄ qa a q̄cūq̄ p̄t̄ negari supius vel p̄uertibile ab eo dē p̄t̄ negari i: eri⁹ v̄l p̄uertibile nē aut̄ q̄nvlis affir. est nccaria nccario p̄dicatū est supi⁹ vel p̄uertibile cū subctō ⁊ iō si p̄dicatū poterit re moueri ab aliquo s̄bctū poterit r̄moueri ab eodē Z^o videnō est de mixtiōe q̄n illa d̄ ncca rio sūit̄ in f̄su dīso ⁊ illa d̄ pos. i f̄su p̄posito et t̄nc seqt̄ p̄o de pos. sic oīs hō d̄ neces. nō est de⁹ q̄libz p̄sonā dīnā esse deū est pos. ḡ q̄libz p̄so nā dīnā n̄ esse hōinē est pos. Si r̄ seqt̄ si affir. fuerit d̄ neces. Si r̄ s̄v̄traq̄ sumat̄ i f̄su p̄posi to seqt̄ p̄o de pos.

Capitulum xlvi.

I N tertia figura si illa de neces. suat̄ in f̄su p̄posito ⁊ illa de pos. s̄r̄ seqt̄ p̄cto de pos. sic seqt̄ nullū hōinē esse alinū est neces. omnē hōinē esse albū est pos. ḡ ali q̄d albū nō esse alinū est po. Si r̄ seqt̄ omnē hōinē esse albū est pos. omnē hōinē esse aial est neces. ḡ aliq̄d aial esse albū est pos. Si at̄ v̄tq̄ suat̄ in f̄su dīso si maior fuerit d̄ neces. et mior de pos. nō seqt̄ p̄cto de pos. nisi s̄bctū cō c̄lois suat̄ p̄ eo q̄ p̄t̄ esse sic n̄ seqt̄ q̄libz p̄sonā dīnā d̄ neces. est de⁹ q̄libz p̄soā dīnā p̄t̄ eē hō ḡ aliq̄s qui est hō p̄t̄ eē d̄⁹ s̄z seqt̄ ḡ aliq̄d q̄ p̄t̄ esse hō p̄t̄ esse d̄⁹ Si aut̄ maior fuerit d̄ pos. s̄p seqt̄ p̄clusio d̄ pos. sūpto subiecto p̄ctōnis p̄ eo q̄ est sic seqt̄ q̄libz p̄soā dīnā p̄t̄ esse hō q̄libz p̄soā dīnā de neces. est d̄⁹ ḡ aliq̄s de p̄t̄ esse hō Si r̄ si illa d̄ neces. suat̄ i f̄su p̄posito ⁊ s̄r̄ mi nor seqt̄ p̄cto d̄ pos. sicut i p̄ori si aut̄ illa d̄ ne ces. fuerit maior ⁊ d̄ pos. mior seqt̄ p̄cto d̄ pos. i f̄su dīso subiecto sūpto p̄ eo q̄ p̄t̄ esse si aut̄ illa d̄ pos. suat̄ in f̄su dīso ⁊ illa d̄ neces. i f̄su p̄posito si illa d̄ neces. fuerit maior seqt̄ p̄cto d̄ pos. subiecto sūpto p̄ eo q̄ p̄t̄ esse Si autez illa d̄ neces. fuerit mior seqt̄ p̄cto de pos. s̄ibili

Capitulum xlvii.

P Ost p̄cedētē mixtiōne d̄nd est d̄ mixti one neces. ⁊ p̄tigēt ⁊ p̄o i p̄a figura et p̄o q̄n v̄tq̄ suat̄ i f̄su p̄posito v̄l equalētū Et est p̄o sciend q̄ si maior fuerit de neces. affir. et mior d̄ p̄tigētī n̄ seqt̄ p̄cto d̄ p̄tigētī sicut n̄ se q̄t̄ fm opionē aī. oē albū esse coloratū est ne ces. omē hōinē esse albū est p̄tigēs ḡ omē homi nē esse coloratū est p̄tigēs qa scōz eū p̄misse s̄t̄vere ⁊ p̄cto flā t̄n scōz rei v̄itatē difficile est iueire i s̄t̄atiā vbi p̄misse t̄tes s̄t̄vere ⁊ p̄cto flā Similit̄ si maior fuerit negatiua de neces. n̄ seq tur p̄cto de p̄tigētī qa nō seqt̄ nullū hōinē eē alinū est neces. omē ridēs esse hōinēz est p̄tin gens ḡ nullū ridens esse alinū est p̄tigens qa p̄misse s̄t̄vere ⁊ p̄cto flā t̄n ex p̄missis talitē disposit̄ seqt̄ p̄cto de pos. Et s̄r̄ si maior fue rit de neces. affiratiua seqt̄ p̄cto de pos. Pro q̄ itelligendū q̄ quādōcūq̄ mixtio necessari ⁊ contingentis est bona respectu conclusionis d̄ contingentis semper mixtio necessari et con tingentis est bona respectu cōclusiōis de pos s̄ibili per istas regulas Quicquid sequitur ad consequens sequit̄ ad aīcedens ⁊ illa de p̄ti gētī s̄p ifert illā de pos. Est etiaz sciendū

q̄ quācūq̄ maior est de neces. negatiua ⁊ mior
 de p̄tīgēti si in miore sumat̄ subiectū inferi⁹
 ad subiectū maiorē semp̄ seq̄t̄ p̄clusio nō solū
 de possibili sed etiā de inesse ⁊ per istā r̄gulā
 dāt̄ glosari multa dicta arif. q̄ vident̄ esse p̄
 aliqua dicta ⁊ aliq̄ dicenda s̄z si maior fuerit
 affirmatiā nō seq̄t̄ p̄clo de inesse quīs in mi
 nore suat̄ sub inferius ad subiectū si aut̄ ma
 ior fuerit de p̄tīgēti ⁊ mior de neces. nō seq̄
 t̄ p̄clusio de p̄tīgēti sic nō sequit̄ om̄e albū eē
 dulce est p̄tīgēti om̄e lac esse albū est neces.
 s̄ om̄e lac esse dulce est p̄tīgēs Sitr̄ nō seq̄t̄ o
 mne p̄ducēs esse deū est p̄tīgēti p̄ez esse p̄
 ducentēz est neces. s̄ patrē esse deū est p̄tīgēs
 Sitr̄ nō sequit̄ nullū ens in actu esse huāitatē
 est p̄tīgēti om̄e deū esse ens in actu est ne
 cessariū s̄ nullū deū esse huāitatē est p̄tīgēs
 nā p̄misse sūt vere ⁊ p̄clo flā t̄n de possi. bene
 sequit̄ s̄z nō sequit̄ p̄clo de inesse quīs inferi⁹ suā
 tur sub medio t̄m̄io in miore. 2° videndū ē de
 p̄dicta mixtiōe q̄n illa de neces. suit̄ in flū cō
 posito ⁊ illa de p̄tīgēti in sensu diuiso. Et est
 p̄mo sciendū q̄ si illa de neces. sit maior ⁊ illa
 de p̄tīgēti mior in sillo affirmatiō nō seq̄t̄ p̄
 clo de p̄tīgēti sic nō sequit̄ om̄e materiā in
 formatā forma ignis esse informatā est nēca
 riū hāc materiā p̄tīgēti esse informatā forma
 ignis s̄ hāc materiā p̄tīgēti esse informatā for
 ma q̄a p̄misse sūt vere ⁊ p̄clusio falsa fm opio
 nē arif. Sitr̄ nō sequit̄ nullū hoīnē esse asinūz
 est neces. p̄tīgēti ridētē esse hoīnē s̄ p̄tīgēti ri
 dentem nō esse asinū ⁊ ita non valz talis mix
 tio in sillo negatiō Tercio sciendū si maior
 fuerit de p̄tīgēti ⁊ mior de neces. si sb̄ctū ma
 iorē sumat̄ p̄cise pro hīs que sūt v̄l tā pro hīs
 que sūt quā pro hīs que p̄tīgūt semp̄vz mix
 tio ⁊ est sillo regulatus per dici de omnivel s̄
 nullo respectu p̄clonis de p̄tīgēti q̄a dictū est
 p̄us q̄ talis mixtio de inesse ⁊ cōtīgēti v̄z s̄z
 illa de inesse est p̄ns ad illā de necessario igit̄
 r̄c. ⁊ si subiectū maiorē suat̄ p̄cise pro hīs q̄ p̄
 tīgūt non v̄z mixtio sic nō sequit̄ om̄e q̄ p̄tī
 git esse ens in actu p̄tīgēti creati om̄e deuz
 esse ens in actu est neces. s̄ om̄e deū p̄tīgēti
 creati ideo etiā nō sequit̄ ibi p̄ de possi. q̄a p̄
 misse sūt vere ⁊ p̄clusio falsa. Quartovidendū
 est de illa mixtiōe q̄n illa de p̄tīgēti sumit̄
 in sensu p̄posito ⁊ illa de neces. in flū dīso Et
 est p̄mo sciendū q̄ si illa de neces. fuerit maior
 ⁊ illa de p̄tīgēti mior nō sequit̄ p̄clusio de p̄
 tīgēti sic nō sequit̄ oīs hō de neces. nō est s̄

us om̄e p̄sonā dīnā eē hoīnem est p̄tīgēti s̄
 om̄e p̄sonā dīnā esse deū est p̄tīgēti q̄a pre
 misse sūt vere p̄cise exāte flā per eosdē ter
 minos patet q̄ nō valet sillo negatiuus t̄n con
 clusio de possibili sequit̄ 2° sciendū q̄ si ma
 ior fuerit de cōtīgēti ⁊ mior de neces. nō va
 let mixtio q̄a nō sequit̄ om̄e suppositū esse d
 um est p̄tīgēti quibz p̄sona dīna de neces. ē
 suppositū s̄ quibz p̄sona dīna esse de neces. ē
 est cōtīgēti nec sequit̄ nullū ens actu esse
 huāitatez est cōtīgēti quibz p̄sona dīna
 de necessitate est ens in actu s̄ nullā p̄sonam
 dīnam esse humanitatē est cōtīgēti.

Quito videndū est de illa mixtiōe q̄n v̄t̄
 sumit̄ in sensu diuiso Et est p̄mo sciendū q̄ si
 maior fuerit de necessario ⁊ mior de p̄tīgēti
 non valet mixtio nō enī sequit̄ oīs hō de ne
 ces. est deus om̄e huāitatē p̄tīgēti esse homi
 nem s̄ om̄e humanitatē cōtīgēti esse deū
 nā supposito q̄ nō hō sit nisi christus p̄misse ē
 sent vere ⁊ conclusio flā Sitr̄ fm p̄ncipiū Arif.
 nō sequit̄ om̄e corpus celeste luminosū de ne
 cessitate est subā p̄tīgēti lunā esse corpus ce
 leste luminosū ergo cōtīgēti lunā esse sb̄z
 per eosdē t̄m̄ios patet q̄ sillogif. negatiu⁹ nō
 valet tamen conclusio de possibili sequit̄. Si
 autem maior fuerit de cōtīgēti ⁊ minord
 neces. semp̄ sequit̄ conclusio de cōtīgēti s̄
 p̄to subiecto cōclonis p̄cise pro hīs que sūt
 vel tam pro hīs que sūt quā pro hīs que p̄tī
 gunt q̄a semp̄ talis sillo. regulat̄ per dici de o
 mnivel de nullo Si autem subiectū maiorē su
 mat̄ p̄cise pro hīs que p̄tīgūt nō valet sicut n̄
 sequit̄ p̄tīgēti om̄e ens creati hoc est om̄e
 q̄ cōtīgēti esse ens cōtīgēti creati deus de
 neces. est ens ergo deū cōtīgēti creati.

Capitulū xlviij.

I N secunda figura sicutra q̄ p̄mis
 s̄ sumat̄ in sensu composito nō
 valet mixtio vnde nō sequit̄ nul
 lū hoīnē esse asinū est necessa
 riū om̄e animal irrōnale esse asinū est contin
 gens ergo nullū aīal irrōnale esse hoīnē ē
 cōtīgēti sitr̄ nō sequit̄ om̄ez p̄sonā dīnā
 esse in actu est neces. nullā humanitatez esse
 in actu est cōtīgēs ergo nullam humanita
 tem esse p̄sonā dīnā est cōtīgēti Scd̄ovi
 dendū est q̄n illa de neces. sumit̄ in sensu com
 posito ⁊ illa de cōtīgēti in sensu diuiso Et
 est sciendū q̄ simpliciter talis mixtio nō valet
 siue illa fuerit de neces. affirmatiua vel negati

Tercia pars

ua. Tercio videtur quod illa de contingenti fuerit in actu proposita et illa de necessario in actu deo et est sciendum quod simpliciter talis mixtio non valet. Quarto videtur quod contra fuerit in actu deo et est sciendum quod si negata fuerit de necessario non sequitur quod contingenti ad veritatem sed sequitur quod negata est possibilis et de ideo sic iste fillus non valet ois chimera est necessitate non est in actu contingit ois homines est in actu contingit ois homines non est chimera sed sequitur ista quod ois homo potest non est chimera et sicut ista non homo est chimera. Si affirmata fuerit de necessario sicut sequitur conclusio de ideo et de possibili non autem de contingenti

Capitulum xlix.

Circa mixtionem contingentis et necessarij in acta figura contra fuerit in actu proposito. Est primo sciendum quod si sequitur quod de possibili sed non sequitur quod de contingenti sic non sequitur ois producus est deus est necessarium quod aliqd ens in actu est deum est contingens nec sequitur ois producus esse ens in actu est contingens aliqd producus est deus est necessarium quod deus est ens in actu est contingens. sicut non sequitur nulla humanitate esse deus est necessarium ois humanitate est aialitate est contingens quod aliquid aialitate non esse deus est contingens. Secundo videtur quod illa de necessario fuerit in actu deo et illa de contingenti in actu deo. Et est sciendum quod si illa de necessario fuerit maior et minor de contingenti si subiectum minoris supponat per ois quod est non sequitur conclusio de contingenti sed de possibili supposito subiecto conclusio per ois quod potest esse si autem subiectum minoris fuerit per ois quod contingit solum non sequitur quod contingenti sed de possibili si autem maior fuerit de contingenti et minor de necessario si subiectum maioris fuerit talis per ois quod est quod per ois contingit sequitur quod de contingenti subiecto habente philosophes acceptioem. si autem subiectum maioris fuerit precise per ois quod contingit non sequitur. Tercio videtur quod de illa mixtione quod illa de contingenti fuerit in actu deo et illa de necessario in actu deo. Et est sciendum quod talis mixtio non valet respectu conclusiois de contingenti quous valeat respectu conclusiois de possibili. Quarto videtur quod de illa mixtione contra fuerit in actu deo. Et est sciendum quod si maior fuerit de necessario et minor de contingenti non sequitur quod de contingenti sic non sequitur ois producus de necessitate est deus contingit ois producus est creatura quod contingit creatura esse deus sed sequitur quod de possibili supposito subiecto conclusiois per ois quod potest esse. Si autem maior fuerit de contingenti et minor de necessario et subiectum maioris fuerit talis per ois quod est quod contingit sequitur quod de contingenti sed si subiectum maioris fuerit precise per ois quod contingit

non sequitur quod de contingenti non est sequitur ois quod contingit esse producus contingit esse in actu ois producus de necessitate est deus contingit deus esse in actu.

Capitulum l.

De mixtione necessarij et impossibilis dicens est per hoc. Et est sciendum quod sic dicitur est per ois quibus pro de impossibili equaleat alicui pro de necessario et ideo ad sciendum quod mixtio necessaria et impossibilis et quod non ois sciens equalentia pro de impossibili et pro de necessario et quod non inferioris de necessariis et quod non deviniformi dictum est per. De equalentia autem inter pro de necessario et impossibili dicitur est alibi ideo ad per hoc est illa mixtione sufficiat. Ca. li.

Ultio circa ista previdendum est de mixtione pro de necessario et de aliis modis ab istis quatuor. Et est primo sciendum quod in prima figura quod abesse potest sumitur in actu deo raro non valet mixtio respectu conclusiois de alio modo quod de necessario sicut non sequitur per principia. Ad hoc ois aial est coloratum est necessarium ois hominem esse al est per se ois homines esse coloratum est per se. Verum quod non valet modo est inferior ad necessarium tunc sicut sequitur conclusio de necessario sic sequitur ois hominem esse coloratum est necessarium forte esse homines est per se forte esse coloratum est necessarium. sed quod modo ille non est inferior ad necessarium tunc nihil valet mixtio talis respectu conclusiois de necessario nec respectu conclusiois de illo modo sicut non sequitur ois albi esse coloratum est necessarium ois homines esse albi est scitum a me quod ois homines esse coloratum est scitum a me nec sequitur ista quod ois homines esse coloratum est necessarium aliquo tamen sequitur conclusio de tali modo sic sequitur ois triangulum habere tres est necessarium ysochelem esse triangulum est scibile quod ysocheles habere tres est scibile. Verum quod aliquis modo non potest concludi antecedenti nisi prestatur tunc in tali mixtione sequitur conclusio de tali modo modo autem sunt tales modi scibile large accipiendo cognoscibile credibile apprehensibile et huiusmodi. Si autem contra fuerit in actu deo sicut valet fillus quod illa de modo infertur sua de ideo sic in illis de inesse respectu conclusionis est modo de quo est maior ita quod si maior sit de necessario conclusio erit de necessario. si maior sit de alio modo conclusio erit de alio modo et ideo tales fillivalent omnis homo per se est animal fortes de necessitate est homo ego fortes per se est animal omne ens scitur a te est in actu persona divina de necessitate est ens quod persona divina de necessitate scit a te est in actu. omnis homo de necessitate est animal fortes

ciſ eē hō g̃ ſōr de nccitate eſt aīal Et iō eſt q̃ a q̃nq̃ i talib⁹ mīor inferat ſuā de inecē nūc aūt dictū eſt prius q̃ ſp ex tali maiore et minore de inecē ſeq̃ concludio de cōſili mō et q̃cqd ſequif ad cōſeq̃ns ſeq̃ ad aīns g̃ tal mixtio ē bona Si aūt illa de mō non iſerat ſuā de ſec tunc nōvz mixtio ſic n̄ ſequif oē imortale de nccitate eſt de⁹ intelligētia inferior deo credit eē imortal g̃ intelligentia illa de nccitate eſt deus nec eciā ſeq̃ g̃ credit eē de⁹ ſic n̄ ſequitur oīs de⁹ de nccitate eſt pſōa dīna aliq̃ imortale credit eē de⁹ g̃ aliq̃ imortale credit eē pſōa dīna et ita p̃z q̃ talis mixtio exp̃pōne de mō q̃ nō inferat ſuā de inecē nō valet mōi aūt tales ſūt huiusmōi credibile op̃abile app̃hēſibile intelligibile et huiusmōi

Capitulum lii.

In ſecūda figura q̃n̄vtraq̃ pp̃ō ſūnt i ſeſu pp̃ōito rarovel nūq̃ valet mixtio niſi mō ſit inferior ad nccariū. Vnde nō ſeq̃ nllū hoīez eſſe aſinū eſt neceſſariū oē albū eē aſinū eſt ſcitū a me g̃ nullū albu eē hoīez eſt ſcitū a me vel g̃ nullū albū eē hominē e nccariū ſicut non ſequitur nullū hoīnē eſſe aſinū eſt nccariū brunellū eē aſinū eſt p̃mo verū g̃ brunellū n̄ eē hoīez e p̃moverū nec eciā ſeq̃ g̃ brunellū nō eē hoīez e neceſſariū ſic n̄ ſeq̃ nullū lapidē eē corp⁹ aiātū eſt nccariū oē aīal eē corp⁹ aiātū eſt p̃o v̄m g̃ nullū hcīez eē lapidē eſt p̃movm̄ qa p̃iſſe ſūt v̄e et p̃o falſa nec ſeq̃ omne deū eē tres pſonas eſt nccariū nullū imortale eē tres pſonas eſt creditū a te g̃ nullū imortale eē deus eſt creditū a te vel nullū imortale eē deū e nccariū Si ſi illa de nccāo ſūnt i ſenſu diuīſo nōvz p̃dicta mixtio ſicut p̃z p̃ eodē t̄m̄os Si ſi ſivtraq̃ ſūnt i ſeſu diſo nōvz mixtio generalit̄ ſic nō ſeq̃ oīs deus de nccāte eſt tres pſone nullū imortale ſciſ eē tres pſōe g̃ nllū imortale ſciſ eē deus vel nullū imortale de nccitate eſt de⁹. anvaleat cū aliq̃ alio mō diſcuciat ſtudicſ

Capitulum liii.

Necia figura ſivtraq̃ ſūnt i ſenſu cōpōito rarovel nūq̃vz talis mixtio ſicut nō ſequitur oēz perſonā eſſe relativa eſt nccariū oēz deū eſſe imortalez eſt ſcitū a te g̃ aliq̃ imortale eſſe pſonā relativa eſt ſcitū a te Si aūt illa de nccario ſūnt i ſenſu diſo non valet talis mixtio ſicut p̃z p̃ e

oſdem t̄m̄os Si aūt vtraq̃ ſūnt i ſenſu diſo ſi maior ſit de nccario et minor de alio mō ſep̃ ſeq̃ p̃o de nccāo ſi mīor inferat ſuā de inecē et hoc quia ex maiore de nccario i ſeſu diuīſo i minore de ieſſe ſeq̃ p̃o de nccāo i p̃ cōſequens ſeq̃ eadē p̃clō ex aūte ad illā de inecē et eadē maiore Vn̄ iſte ſillū eſt bō omīs hō de nccitate eſt aīal oīs hō ſciſ eē albū g̃ albū de nccitate eſt aīal. Si aūt maior fuerit d̄ alio mō et minor de nccario ſeq̃ concludio g̃ eodē mō de quo eſt maior n̄ de nccāo v̄n̄ ſeq̃ oīs hō ſcitur eē albū oīs hō de nccitate eſt creabile g̃ aliq̃ creabile ſciſ eē albū ſz nō ſeq̃ g̃ aliq̃ creabile de nccitate eſt albu. Si aūt illa de mō inferat ſuā de inecē mixtio non valet

Capitulum liiii.

Quo valet mixtio de pp̃ōib⁹ de neceſſario et ceteris mōalib⁹ videndū eſt quōvz mixtio ex pp̃ōitōibus de poſſibili i ceteris mōalib⁹ i p̃mo d̄ mixtiōe de poſſibili et p̃tēgentis eſt p̃mo i figura p̃ma Et eſt p̃mo ſciendū q̃ ſivtraq̃ ſūnt i ſeſu p̃pōito nulla ſequif conclō nō enī ſequif omnem hoīez eſſe albū eſt poſſibile oē nigrū eē hoīez eſt p̃tēgens g̃ oē nigrū eē albū e poſſibile. nec ſequitur oēz hoīez eē albū eſt p̃tēgens oē nigrū eē albū eſt poſſibile g̃ omne nigrū eē album eſt contingens vel eſt poſſibile nec etiā valet ſi altera ſūatur i ſenſu cōpōito i altera i ſenſu diſo ſic nō ſeq̃ omne albū eē hoīnē eſt contingens omnis aſinus poteſt eē albu g̃ omnis aſinus pōt eſſe hō nec ſeq̃ oīe albū pōt eſſe hō omne aſinū eſſe albū eſt cōtingens g̃ omnis aſinus pōt eſſe hō ſic nō ſeq̃ tur oīs hō poteſt ridere oē aīal eē hominē e p̃tēgens g̃ omne aīal pōt ridere Nā p̃iſſe ſūt v̄e et concludio falſa q̃l̄tercūq̃ ſubiectuz ſupponit nec etiam ſequitur oīs hō pōt eſſe albū omne nigrū eſſe hoīez eſt p̃tēgens g̃ oē nigrū eſſe album eſt contingens nec ſequif oē albū eſſe hominē eſt poſſibile contingit omnem aſinū eſſe albū ergo contingit omnem aſinū eſſe hominē Tercio videndum eſt quā do vtraq̃ ſumitur i ſenſu diuīſo vel equivalenti. Et eſt p̃mo ſciendū q̃ ſi maior ſit de poſſibili et minor de contingentī ſi ſubiectum maioris ſuppoit pro his que poſſunt eſſe et ſubiectum minoris ſupponat tam pro his que ſunt q̃ pro his que contingunt ſequitur concludio de poſſibili ſicut ſequitur omne quod poteſt eſſe homo poteſt eē albū omē q̃

Tercia pars

est risibile vel potest esse risibile potest esse homo
 minime ergo o[mn]e risibile potest esse album Si autem subiec-
 tum maiorem supponat per his que sunt precise non mixti-
 o sic non sequitur o[mn]e album potest esse homo potest igitur o[mn]e asinum
 esse album ergo o[mn]is asinus potest esse homo. Si maior sit de
 potestati et minor de possibilitate si subiectum maiorem
 supponat tamen per his que sunt que per his que potestatem v[er]o illo-
 gismus respectu potestatis de potestati si autem sup-
 ponat per his que sunt nov[us] illud si per eod[em] terminos

Capitulum lv

In secunda figura si utraque propositionum sua-
 tur in sensu proprio o[mn]i[m]um mixtio sic non se-
 quitur o[mn]e deus esse homines est potestatis nul-
 la persona divina esse deum est possibile ergo nulla perso-
 na divina esse deum est possibile nec sequitur nullus
 deus esse homines est possibile o[mn]e persona divina es-
 se hominem est potestatis ergo nulla persona divina esse
 deum est potestatis per eod[em] terminos que non valet
 mixtio si altera premissarum utraque sua in sensu
 diuino

Ca. lvi.

Tercia figura si utraque propositionum sua in
 sensu proprio nov[us] mixtio sic non se-
 quitur o[mn]e homines esse deum est possibile
 o[mn]e homines esse humanitatem est potestatis ergo aliqui hu-
 manitatem esse deum est possibile nec etiam v[er]o si ma-
 ior sit de potestati et minor de possibilitate per
 eod[em] terminos que nov[us] mixtio si altera sua in se-
 nsu proprio et altera in sensu diverso. si autem utraque sua
 in sensu diverso si subiectum illi de possibilitate suppo-
 nat per his que potestatem esse et sit maior sequitur potestatis de possi-
 bili sic sequitur o[mn]i[h]omo potestatem esse humanitatem o[mn]e homines
 potestatem esse deum ergo deus potestatem esse humanitatem subie-
 cto utriusque supposito per his que potestatem esse et per his que sunt
 aliter non valet

Ca. lvi

Ergo videtur de mixtione possibilis et im-
 possibilis scilicet de ea potestatem esse ex illis que di-
 cta sunt circa mixtionem necessarii et pos-
 sibilis per eo quod si illa de impossibili equaliter ali-
 cui de necessario et de ea non plus ad prius.

Capitulum lviii.

De mixtione propositis de possibili et alio-
 rum modorum a quatuor famosis dicendum
 est post hec Et primo in prima figura di-
 cendum est quod talis mixtio nov[us] si ambe premissae su-
 manent in sensu proprio sic non sequitur omne animal esse
 homines est scitum a te o[mn]e asinum esse animal est possi-
 bile ergo omnem asinum esse homines est scitum a te v[er]o
 est possibile tamen quocumque aliquis modo supposito est infe-
 rior ad necessarium cuiusmodi sunt tales modi per se
 demonstrabile per se notum et h[uius]modi si ex tali ma-
 iore de tali modo et minore de possibili sequitur potestatis

de possibili et si maior fuerit de possibili et mi-
 nor de tali modo. Et ratio est quia illa propositio de tali modo
 inferat illam de necessario in eod[em] sensu scilicet dictum est prius
 quod ex tali de necessario et tali de possibili mixti-
 o[mn]i respectu personarum de possibili. Proportiona-
 bilitate dicendum est de illa mixtione quoniam altera sui-
 tur in sensu diverso et altera in sensu proprio. si au-
 tem utraque sua in sensu proprio et maior fuerit de
 possibili et minor de alio modo que inferat unam de in-
 esse quia ex tali de possibili et illa de esse se-
 quitur potestatis de possibili in eod[em] sensu sic dictum est prius
 Si autem maior non inferat suam de inesse non valet. non
 ei sequitur o[mn]is homo potestatem esse deus fortiter creditur es-
 se homo ergo fortiter potestatem esse deus. Si autem illa de possi-
 bili fuerit minor raro vel nunquam v[er]o mixtio sic non
 sequitur o[mn]is homo scitum esse deus humanitas potestatem esse homo
 igitur humanitas potestatem esse deus vel scitum esse deus

Capitulum lix.

Iutraque illarum propositionum sua in sensu prop-
 rio nov[us] mixtio si ille modo non sit inferi-
 or ad necessarium vel equaliter in secunda fi-
 gura sic non sequitur nullum esse homines est scitum
 a te quilibet persona divina esse homines est possibile ergo
 nulla persona divina esse deum est possibile nec se-
 quitur o[mn]e deus esse homines est scitum a te nullam perso-
 nam divinam esse homines est possibile ergo nullam personam
 divinam esse deum est possibile. Si autem illa de mo-
 do inferat illam de necessario sequitur conclusio de possi-
 bili. Si vero altera sua in sensu proprio et altera
 in sensu diverso si illa de modo non inferat illam de ne-
 cessario nov[us] mixtio si inferat eam v[er]o respec-
 tu conclusionis de possibili. si autem utraque sua in
 sensu diverso et illa alia de modo non inferat illam
 de necessario nov[us] mixtio sicut non sequitur o[mn]is
 deus scitum esse homo quilibet persona divina potestatem non esse
 se homo igitur quilibet persona divina potestatem non esse deus
 Nec sequitur o[mn]is persona divina potestatem non esse homo
 o[mn]is deus scitum esse homo ergo o[mn]is deus potestatem non esse perso-
 nam divinam. si autem illa de modo inferat illam de nec-
 sario talis mixtio quoniam ex illa de necessario et alia de
 possibilis mixtio.

Ca. lx.

Quando autem premissae tales disponunt in
 sensu proprio si illa de modo non inferat illam
 de necessario non valet mixtio sicut non sequitur
 o[mn]e hominem esse deum est scitum a te o[mn]e homines
 esse humanitatem est possibile ergo aliqui humanita-
 tem esse deum est possibile. Si si illa de modo inferat
 illam de necessario mixtio est bona tenens virtute
 istius regule si premissae sint possibilis et compos-
 sibilis conclusio est possibilis et virtute istius o[mn]e ne-

cessariū ē possibile. Si aut illa d̄ possibili sua tur in sensu composito et altera in sensu d̄ iso si illa de possibili fuerit maior nō sequitur cōclusio de possibili si illa de modo nō iferat illā de nccario sicut non sequitur omnē hoīem esse deū est possibile oīs hō scitur esse hūanitas ḡ aliq̄ hūanitatē esse deū est possibile. Si militer n̄v3 si mior fuerit de possibili p̄ eosd̄ t̄mōs. Si aut illa de possibili sua in sensu d̄ iso et illa de alio mō in sensu p̄posito si illa de possibili fuerit maior nō sequit̄ cōclō de possibili si mior inferat suā de inesse et hoc est verū q̄n maior est v̄lis. ep̄uso est q̄n maior est p̄ticularis Et rō est q̄a illa de mō sic dictū ē in fert suā de inē sed ex tali de possibili et ex illa de inesse est talis mixtio inueniēs sicut dictū est pri⁹. Si aut illa de possibili fuerit minor valet mixtio sicut sequit̄ oēs hoīez eē de n̄ est scitū a te oīs hō p̄t esse hūanitas ḡ aliq̄ hūanitas p̄t esse deus sūpto subiecto p̄clō nis p̄ eo q̄ p̄t eē Si aut vtraq̄ sua in sensu d̄ iso v3 mixtio respectu p̄clōis de possibili q̄n illa de mō inferat suā de inē.

Capitulū lxi.

Quid videndū est de mixtione p̄ponis de p̄tenti et ceterarū p̄ponū mōalium. Et p̄mo de mixtione ex p̄pōe de p̄tenti et de impossibili sed ista p3 ex mixtione p̄tenti et nccarii p̄t cā3 sepius dicta3 iō dicendū est de mixtione p̄tenti et aliarū mōa liū et p̄mo i p̄ma figura Et est sciendū q̄ si vtraq̄ sua in sensu p̄posito si illa de mō nō inferat illā de nccā° mixtio n̄v3 sicut nō sequitur oē aīal esse hoīez est scitū a te omnē asinū esse aīal est p̄tens ḡ oēs asinū eē hoīem est p̄tens vel possibile nec seq̄ oē aīal esse hoīez est p̄tens oēs asinū eē aīal est scitū a te ḡ oēs asinū esse hoīez est possibile vel p̄tens Si aut illa de mō iferat illā d̄ nccā° mixtio est bōa q̄a ex tali de nccario et de possibili seq̄ p̄o de possibili sicut dictū est p̄us sed illa de possibili seq̄ ad illā de p̄tenti ḡ r̄c. Si aut illa de p̄tenti sua in sensu cōposito et alia in sensu d̄ iso si illa de p̄tenti fuerit maior n̄v3 mixtio sicut nō seq̄ omnē albū esse hoīez est p̄tens oīs asinū scit̄ eē albū ḡ oēs asinū eē hoīez ē possibile. Si aut illa de mō iferat illā de nccario mixtio ē bōa Sicut dicēd̄ ē si illa de p̄tenti sit mior si aut illa de p̄tenti sua in sensu d̄ iso si sit maior semp̄ seq̄ p̄o de possibili q̄n mior inferat suā de inē et a

lit nō q̄a dictū est p̄us q̄ ex tali p̄tenti et illa de inesse seq̄ p̄o de possibili Si aut minor nō inferat suā de inesse n̄v3 mixtio sic nō sequitur oē albū esse hoīez est scitū a te oīs asinus p̄tens est albū ḡ oīs asinū p̄t esse hō. si aut v̄t q̄ sua in sensu d̄ iso si maior fuerit de cōt̄ p̄tenti sequit̄ p̄o de possibili q̄n mior inferat suā de inesse sed q̄n nō inferat suā de inesse nō valet Si aut illa de p̄tenti fuerit minor non valet sic nō seq̄ oē albū scitur a te esse hō oīs asinū cōt̄ngent̄ est albū ḡ oīs asinū p̄t esse hō.

Capitulū lxii.

In secūda figura sicut vtraq̄ p̄pō sua in sensu p̄posito n̄v3 mixtio respectu cōclusionis de contingenti nec respectu cōclusionis de possibili nisi illa de alio mō iferat illā de nccario v̄n nō seq̄ oēm deū esse hoīez est scitū a te q̄libz p̄sonā d̄inā nō eē hominē est p̄tens ḡ q̄libz p̄sonā d̄inā n̄ eē deū est possibile nec seq̄ nullū deū eē hoīez est scitū q̄libet p̄sonā d̄inā eē hoīez est p̄tens ergo q̄libet p̄sonā d̄inā nō esse deū est possibile Si aut illa de mō iferat illā de nccā° mixtio ē bōa. si aut illa de p̄tenti sua in sensu p̄posito et illa d̄ alio in sensu d̄ iso si illa d̄ p̄tenti fuerit negat̄ia n̄v3 mixtio sic n̄ seq̄ nullū deū eē hoīez ē p̄tens q̄libet p̄sonā d̄inā scitur esse homo ego q̄libet persona diuina p̄t nō esse de⁹. Sicut si affirmat̄ia fuerit de p̄tenti n̄v3 nō enī seq̄ oē deū eē hoīez ē p̄tens q̄libet p̄sonā d̄inā scit̄ n̄ eē hō ḡ q̄libz p̄sonā d̄inā p̄t n̄ esse de⁹. Si aut illa de p̄tenti sua in sensu d̄ iso et alia in sensu p̄posito n̄v3 mixtio p3 p̄ eosd̄ t̄ios. Et si v̄tq̄ sua in sensu d̄ iso etiā mixtio n̄v3 sicut p3 p̄ eosd̄ t̄ios

Capitulū lxiii.

In tertia figura sicut vtraq̄ sua in sensu cōposito n̄v3 mixtio respectu p̄onis de cōt̄ngenti respectu p̄onis de possibili nisi illa de alio inferat illā de nccā° sic n̄ seq̄ oēs hoīez eē deū ē scitū a te oēs hoīez esse hūanitatē ē p̄tens ḡ aliq̄ hūanitatē eē deum est possibile Cōsist̄ ē dicēdū q̄n illa de cōt̄ngenti sua in sensu p̄posito et alia in sensu d̄ iso. si aut illa de p̄tenti sua in sensu d̄ iso et subiectum supponat p̄ his q̄ sūt et fuerit v̄lis et alia de mō iferat suā de inē seq̄ p̄o de p̄tenti et sicut ē q̄n est ep̄uerso Si aut v̄tq̄ sua in sensu d̄ iso v3 mixtio q̄n illa de alio iferat suam de inē. Et ista de mixtionib⁹ ad p̄ns sufficiāt quis mltā cā breuitatē sint omīssa q̄ t̄n a studiosis elici p̄nt si q̄ aut dicta Ad istis p̄riēf aut p̄ aliq̄ sup̄ dic

Tercia pars

ta pnt solui q̄z etiā solu^o patebit exp̄ssius su
pra lib̄z p̄oz si p̄tigat me illū lib̄z exponē.

Capitulū lxiiii.

I aut fiat mixtio exp̄pōib⁹ mōalibus
a lior̄z mōz ab illis q̄tuor. Aut v̄tq̄
ppō sūit i f̄su p̄posito siue i tali f̄su p̄ que ēno
taf̄ m̄ o^o v̄ificari de sua de inēe aut sub alio et
a^o f̄su Si p̄mo^o rarovl nūq̄ v̄z mixtio qa nūq̄
v̄z nisi qn̄ talis mōi nō p̄nt v̄ificari de p̄missz
nisi aliqs illorū v̄ificet de p̄clōe seq̄nte ex p̄f̄
sis q̄b nō sp̄ t̄z qa q̄uisvna i missa sit scita ⁊ a
lia credita n̄ c̄z p̄clōez credivl sciri et ita ē de
aliis. Si aut̄ p̄misse iuanf̄ in alio fetu t̄c si mi
nor inferat suā de inēe i p̄ma figura sp̄ p^o seq̄
tur i eadē figura de eodē modo de q̄ est ma
ior sic seq̄ ois ho p̄ se est aial aliqd̄ albū ic̄it
esse homo q̄ aliq̄ albū p̄ se est aīai qa ex ea
dē maice ⁊ illa de iesse seq̄ eadē p^o ⁊ p̄ con
seq̄ns eadē p^o seq̄ ex maiore ⁊ aīcedēte ad
illā de inēe. Per p̄dicta i ot̄ studiosus cogno
scē qn̄ mixtio i talib⁹ v̄z ⁊ qn̄ n̄ etiā in aliis fi
gur̄

Ca. lxx

Ost̄q̄visū est quō s̄llūs sit exp̄pōib⁹
tā de inēe q̄ de mō q̄ plures exponē
tes n̄ h̄nt vidēdū ē quō s̄llūs sit exp̄
pōib⁹ p̄les exponētes h̄ntib⁹ c̄mōi sūt exclusi
ue exceptie ⁊ reduplicatie ⁊ hui⁹ mōi de q̄bus
dictū est p̄^o Pro q̄b v̄tēb̄ est ista r̄ta ḡnalit̄
q̄ q̄ncūq̄ q̄libz exponēs p̄onis i ip̄a p^o seq̄ ex
aliqb⁹ exponētib⁹ p̄issar̄z l̄ xvna exponēte v̄
ni⁹ p̄isse ⁊ alia p̄issa sp̄ est bō⁹ s̄llūs ⁊ alit̄ non
Et iō advidēb̄ an tal̄ discursus sit bō⁹ l̄ ōz di
ligēt vidē q̄ sūt exponētes t̄lū p̄issar̄z ⁊ p̄clō
nis ⁊ quō se h̄nt fm̄ p̄naz ad iūicē sic ad vidē
dū an iste discursus sit bō⁹ ois hō iqtū risibil̄
est hō aīal est hō q̄ al̄ iqtū risibile ē hō ōz vide
re exponētes maior̄ ⁊ p̄onis V̄n̄ exponētes
maior̄ sūt iste ois hō est hō ois hō ē risibilis
oē risibile ē hō si aliqd̄ ē hō ip̄z est risibile Ex
ponētes p̄onis sūt iste al̄ est hō al̄ ē risibile o
ne risibile est hō si aliqd̄ est risibile ip̄z est hō
nūc aut̄ seq̄ ois hō est hō q̄ al̄ est hō si r̄ seq̄
tur ois hō est risibil̄ q̄ al̄ est risibile sic due ex
ponētes p̄clusionis sūt exponētes maior̄ Ex
q̄ p̄z q̄ oēs exponentes p̄onis sequūt̄ ex aīte
et ita discursus est bon⁹ et iō ois tal̄ discurs⁹ ē
bō⁹ q̄libz logic⁹ iqtū logic⁹ differt a ḡmatico q̄
matic⁹ est logic⁹ q̄ ḡmatic⁹ iqtū logic⁹ d̄t a ḡ
matico s̄z maior est flā Ex isto p̄z q̄ sp̄ i p̄ma
figura ex maiore reduplicatie ⁊ miore r̄du
plicatie l̄ n̄ reduplicatie seq̄ p^o reduplicatie

sic seq̄ ois hō iqtū rōnalis est suscept⁹ disci
pline al̄ est hō iqtū rōale q̄ al̄ iqtū rōale ē sus
ceptibile disciplie omne agēs iqtū agēs dif
fert a passo aliqd̄ passū est agēs q̄ aliq̄ pas
sū iqtū agēs differt a passo ⁊ nō solū seq̄ con
clusio reduplicatie sed etiā seq̄ p^o sine redur
plicatie q̄ est p̄iacēs ill⁹ reduplicatie. Qd̄
aut̄ oēs tales s̄llū sūt bōi p̄z q̄libz exponēs cō
seq̄nt̄ seq̄ ex aliq̄ exponēte aīcedēt̄ l̄ ex alia
exponēte ⁊ miore l̄ est eadē cū aliq̄ exponen
te maior̄ d̄z si miore fuerit reduplicatie ⁊ ma
ior nō quis seq̄ p̄clō sine reduplicatie nō t̄n̄
seq̄ p̄clō cū reuuplicatiōev̄n̄ n̄ seq̄ oē suscep
tibile disciplie est aībū ois hō iqtū rōal̄ ē sus
ceptibilis disciplie ergo ois iqtū rōalis est al
b⁹ qa ista exponēs p̄nt̄ sc̄z si aliqd̄ est rōale l̄
lud̄ est albū n̄ seq̄ ex aliq̄ exponēte minoris
nec etiā cū maiore sic p̄z i ductie Que aut̄
dicta sūt itelligēda sūt qn̄ reduplicatio s̄llū p̄
p̄e ⁊ manet nō negata Si ei reduplicatio fue
rit negata i maiore ⁊ affirata in p̄clōe nō va
let discursusv̄n̄ quis iste discursus sit bō⁹ om
nis hō iqtū alb⁹ nō est music⁹ s̄r̄ est hō ēgo
s̄r̄ iqtū alb⁹ nō est music⁹ t̄n̄ iste discursus n̄
valet null⁹ hō iqtū alb⁹ ē music⁹ s̄r̄ est hō er
go s̄r̄ iqtū alb⁹ nō est music⁹ sed sequit̄ ista
p̄clō q̄ s̄r̄ n̄ est musicus iqtū ē albus In se
cunda figura q̄cūq̄ p̄missa s̄llū cū reduplica
tione ⁊ alia sine n̄ seq̄ p̄clō reduplicatie sicut
nō seq̄ ois hō iqtū aīal est sensibil̄ nullū al
bū est sensibile q̄ oē albū iqtū aīal nō ē ho
mo nec p̄t tal̄ s̄llūs reduci ad p̄mā figurā p̄
querhonem qa reduplicatie nō p̄uertit̄ nō ei
seq̄ ois hō iqtū aīal est sensibile q̄ aliq̄ se
sibile iqtū aīal est hō qa conditionāl̄ expo
nentis p̄ntis nō seq̄ ad p̄ditionāl̄ exponētes
antecedētis nec ad aliq̄ aliā sic maifeste patz
quis aut̄ in secūda figura ex talib⁹ p̄pōnibus
nō seq̄ p̄clō reduplicatie sequit̄ t̄n̄ p̄clusio i q̄
negat̄ reduplicatio et p̄ p̄ns nō ē reduplicati
ua v̄n̄ b̄n̄ sequitur ois hō iqtū aīal ē sensibil̄
nullū albū ē s̄sibile q̄ nullū albū iqtū aīal
ē homo et hoc qa ex p̄dictis p̄missis seq̄ ista
conclusio nullū albū ē hō et seq̄ nullū albu
est homo ergo nullū albū iqtū aīal est hō si
aut̄ omnes p̄misse sint reduplicatie ita q̄ i
vtraq̄ reduplicatio cadēs super idēz sit affir
matia sequit̄ conclusio reduplicatie In ter
cia aut̄ figura si maiorv̄lis fuerit reduplicati
ua et alia non seq̄ conclusio reduplicatie seq̄
tur enim omnis hō iqtū aīal ē s̄sibil̄ ois ho

mo ē alb^o g^o aliq^o albū iqtū aīal ē sensibile q^a p^uerfa minore fit fillū regulat^o p^o dici de oⁿi i p^oma figura Sed si mior fuerit reduplica^tia nō seq^o p^o reduplica^tia nō ei seq^o oīs ho^mo ē alb^o oīs hō iqtū aīal ē sensibilis g^o aliq^o sensibile iqtū aīal ē albū.

Capitulū lxvi

Circa exclusiuas sciendū ē q^o i p^oma fi^gura ex oīb^o exclusiuis cōtingit i^fer^re exclusiuā sic seq^o t^m hō currit tan^tū aīal ē hō g^o t^m aīal currit. Sicut ex maiore exclusiuā et miore vli nō seq^o p^o nec particu^laris nec vli sic nō seq^o t^m aīal ē hō omis aīⁿus est aīal g^o aliq^o aīⁿus est hō Sed ex maiore vli et miore exclusiuā seq^o p^o pticulari s^z non cōclusio exclusiuā In secūda figura ex omⁿib^o exclusiuis nō sequit^r exclusiuā sicut nō seq^o t^m aīal ē hō t^m nō hō nō ē hō g^o t^m nō ho^mo nō est aīal nec seq^o t^m ens est hō t^m nō hō nō est hō g^o t^m nō hō nō est ens quia cōclusio infert istā nō hō nō est es que est falsa cuz eius oppoita sit vā s^z oīs nō hō est es In t^ocia figura ex oīb^o exclusiuis nō sequit^r exclusiuā q^a nō sequitur t^m aīal est hō t^m aīal ē aī. g^o t^m aīⁿus est hō Sicut nec ex duab^o vli^bus affirmatis i secūda figura Si aut^o maior sit vli^s i mior exclusiuā sequit^r p^o pticularis.

Capitulū lxvii.

Circa exceptias est sciendū q^o ex omⁿib^o exceptiis in p^oma figura nō seq^o t^m p^o exceptia sic nō seq^o oīs hō p^oter forte currit oē aīal p^oter irroale est hō g^o oē aīal p^oter irroale currit Sicut ex maiore excep^tia et miore nō exceptia siue de inesse nō seq^o g^onaliter p^o nō enī seq^o t^m subā p^oter subāz i corporea est subā corporea hō ē subā g^o hō ē subā i corporea. Sicut i secūda figura i t^ocia nō valet. Per p^odicta a p^oncipio h^o tractat^o p^ot sciiri quō sillogisandū ē differēt ex ill^o de mo^o etiā ex aliis p^ooib^o h^ontib^o p^oles exponētes Per p^odicta etiā a p^oncipio istius tractatus i p^ocedēt p^ot sciiri quō differēt sillogisandū ē ex ill^o de mo^o et aliis p^ooibus h^ontib^o plures expoⁿētes q^o p^ooēs sūt de p^onti i q^o de p^oterito i q^o de futuro q^o sūt in recto i q^o sūt i obliquo Et ista de fillis ad p^ons sufficiat.

Capitulū lxviii.

Icto de fillis cathegoricis dicēdū est de fillis ypotheticis i p^omo d^o fillis ex p^oditioali Vn p^omo ē sciend^o q^o sēp ex p^oditioali i aⁿte vel cū aliq^o aⁿte ad aⁿs illius

p^oditional seq^o p^ons sic seq^o si hō currit aīmal currit hō currit g^o aīal currit. Sicut sequit^r si hō cur. aīal cur. s^zois subā currit g^o aīal currit s^z ex p^oditioali et p^onte nō seq^o aⁿs nō ei seq^o si hō currit aīal currit aīal currit g^o hō currit. simi^liter ex p^oditioali maiore i p^oditioali minore h^ontē p^o p^onte aⁿs p^ome p^oditioal est hō^o fillū si cut sequit^r si hō currit aīal currit g^o si s^or currit aīal currit De aliis ypotheticis dictū ē pri^o i tractatu de p^ooib^o q^a ex ibi dict^o p^ot elici m^o arguendi ex aliis p^ooib^o ypotheticis i ideo p^o p^o breuitatē ad p^ons p^o transeo

Finit p^oma ps terciē partis.

Capitulū p^omo.

Dictū ē de fillis i p^osi seq^o nē tractat^o de sp^oeb^o filli i q^a nobilior est demōstra^o iō p^omo de demōstra^o t^oie o^z differēt. Oīs aut^o demōstra^o p^o p^oit ex p^ooib^o et p^ooēs ex t^ois. Vn q^a termi^ono^z i p^ooib^o ex q^o b^o cōstat demōstra^o sūt q^o p^oditioēs p^o p^o nō oib^o t^ois p^opetētes iō p^o d^o nō ē h^o conditioib^o eor^oz. secūdo de p^ooib^o req^osi^o ad h^o m^oratioēz et 3° de demōstra^o ne. O^z aut^o p^omo scire q^o s^z doct^o nā A^o n. demōstra^o est fillū faci^o es sciē ista ei diffio s^z faciens scire est diffio exp^omes q^o d^o noīs illi^o t^omi d^omōstra^o iō sic i oī d^oisputatioē i etiā v^oitatē i q^osi^o t^oie o^z sig^ota voca^obulor^oz supponē iō b^on^o volēti tradere noticiāz demōstratiois i suar^oz p^otiū o^z p^oittere q^o p^o hunc t^ominū demōstra^o iportat q^o nō est aliō q^o d^ois^o finitioē exp^ometē quid noīs declarare dico^o g^o q^o oēs de demōstratione loq^ontes p^o hūc termi^onū demōstra^o nō itelligūt nisi fillū facientē scire sed q^a scire i diuers^oz locis accipit equo^ocevidē ē quō scire i hac diffione accipit Vn sciēd^o ē q^o q^ois scire diū^oz modis accipi possit t^m sufficit ad p^ons dicere q^o t^o b^o mōis dicit V^o mō scire dicitur euidēs p^ophē^o v^oitatē i sic dicit^r tur sciiri nō t^m necāria s^z etiā p^otigentia sic scio te sedere i me viuere. Scd^o dicit^r scire euidēs p^ophē^o v^oitatē q^o nō p^ot eē flā i sic dicit^r sciiri t^m ne cessaria i nō p^otigentia. Tercio^o dicitur scire cō p^ophē^o v^oitatē necārie p^o euidētē p^ophē^o o^z dua^o rū veritatū necāriū puta dua^oz p^omissarū i mō et figura dispositar^oz et ille due veritates faci^ount terciā veritatē euidētē sciiri q^o aliter est i g^o nota et sic accipit sciē i p^odcā diffione. Oēs ei recte loq^ontes de demōstratioē p^o demōstratio nem itelligunt sillogisimum compositum ex dua^oz p^omissis necāriis notis per quas scitur p^o clō que aliter foret ignota nisi in eodem forte

Tercia pars

te simul pcurrant cū illis pmissis alie pmissi-
se sufficientes ad cāndū noticiā ei⁹ de p̄clōis
Quāuis ḡ pbari nō possit q̄ demōstratio ē sil
logism⁹ faciens scire mō p̄expoito sic nec ḡ
tū vocabuli nec diffio expmēs qd nois pbari
pōt nisi p̄vū loqntiū Considerandū tñ est p̄ fū
damento q̄ demratiō ē fillūs facies scire su-
p quo oia dicenda in seqntib⁹ fūdabūf ⁊ p ip̄z
pbabūf qñ necē erit pbationē adducere.

Capitulū secundū

EX quo omis demratiō ē fillūs necel-
se est demratiōē tres tm̄ios ad ei⁹
constitutionez reqrē. Nō omnes aut
termini pnt ingredi demratiōez affirmatiuā
ex ppōmb⁹ mere de inesse et de p̄nti illi eniz
tm̄i q̄ de nullo pnt p̄ri nisi cōtigēt vel fīē ip̄his
sūptis sigtīe nūḡ pnt eē ptes demōstrationis
talis ⁊ ideo tales termi chimēa corp⁹ infini-
tū ⁊ huiusmōi nō pnt hī sigtīe sumāf esse tm̄i
ni in demōstratione tali quīs i demōstratiōe
negatia pnt eē q̄a i negatia pnt de aliis neccā
rio p̄dicari Sitr quīs tales termi albū nigrū
calidū ⁊ hui⁹mōi nō pnt eē ptes ppōnū neccā
rū mere de inee ⁊ de p̄nti affirati ⁊ tñ possit
eē partes ppōnū de possibili neccāriaz iō talē
demōstrationē ingredi pnt Vñ breuif secun-
dū diuersitatē demratiōnū de q̄ dicef inferius
oēs tm̄i aliquā demratiōē ingredi pnt. sed nō
oēs ingredi pnt demratiōē potissimā de q̄ di-
ces inferius Termi aut q̄ demratiōē potissi-
mā ingredi pnt sūt p̄cise passio subiectū ⁊ dif-
finitio Ad cuius euidentia sciendū est q̄ pas-
sionē est aliq̄ res inherēs illo⁹ subiecto q̄ cal-
lor inest igni sed passio est qdā p̄bile distinc-
tū a subiecto ⁊ realiter ip̄ortās illud idē qd̄ i-
portat subiectū ⁊ aliqd plus vel saltē illd̄ idēz
alio modo Et eodē mō est de diffinitione ⁊ isti
termi ex qb⁹ pponif demōstratio mentalis sūt
ita disticte res i mēte exntēs sicut voces corre-
spondentes eis i demratiōe vocali sūt disti-
cte voces i aere de qb⁹ diffusi⁹ dicef inferius.

Capitulū terciū

Non solū aut o3 istos t̄ios ad demra-
tionē pcurrē sed etiā qñcūq̄ demon-
stratiōez ingrediūf anq̄ p̄ cōcludaf o-
portet eos p̄gnoscē nō tñ sp̄ o3 oēs equalitē
p̄gnoscē. De subiecto enī o3 p̄gnoscē quid
est et q̄a est Oportet enī p̄gnoscē de subiec-
to cū sit tm̄i⁹ quid sigt ⁊ hec p̄gnitio p̄nis est
oī t̄io cūq̄ filli vel argumētationis. Si autēz
sit demratiō affirmatia et cathgorica nō o3

tm̄ de subiecto p̄gnoscē quid sigt s3 o3 p̄gno-
scere q̄a est s̄ ē oportet p̄gnoscē q̄ esse non
ipossibilitē p̄f de subiecto sigtīe sūpto. Et rō ē
q̄a ad hoc q̄ habeaf demratiōē o3 p̄illas p̄gno-
scē ḡ oportet q̄ illa p̄illa in qua p̄dicat aliqd
de subiecto significatiē sūpto v̄l eē sit p̄gnita
et p̄ p̄nis ēva et si sit vera ⁊ scita esseva o3 q̄ si
bi nō p̄petat impossibilitē eē ex quo ppō ē affir-
matia De passione aut quīs ingrediāf omō
strationē affirmatiāz nō o3 p̄gnoscē nisi tm̄
qd̄ importatur p̄ nomē sed nō o3 q̄ p̄gnosca-
tur q̄ sibi nō repugnat eē et hoc quidevm̄ est
si maior illi⁹ demōstrationis sit p̄ditōā v̄l e-
qualens tali tūc enī nō o3 q̄tūcūq̄ p̄gnoscit il-
la p̄missa i qua ponif p̄a⁹ q̄ p̄gnoscit esse pos-
se puenire passioni Qñ aut maior est affir-
tia nō equalens p̄ditionali ita bñ oportet p̄
p̄gnoscē de passiōe q̄a ē sic de subiecto nec hī
negat An. s3 vult q̄ qñq̄ o3 p̄cognoscē q̄a ē d
subiecto quīs nō oporteat p̄gnoscē q̄a ē de
passiōe. Breuif ḡ dicendū ē q̄ f3 principia
An. de subiecto in demratiōe tā cathgori-
ca q̄ ypothetica et tā i cōpoita exvna ypothe-
tica cōditionali ⁊ alia cathgorica o3 p̄gno-
scē de subiecto qd̄ sigt ⁊ q̄a ē et hī ē q̄ sibi nō
repugnat esse ita q̄ ppō p̄dicās esse d̄ illo nō
iccludat p̄ditionē. De passiōe aut i demra-
tiōe simplicit cathgorica ⁊ affiratia o3 p̄g-
noscē tā quia est q̄ quid ē p̄pter eadē rōnem
propter quā oportet de subiecto p̄gnoscē q̄a
ē sed in aliqua demōstratiōe nō o3 de passiōe
p̄gnoscere quia ē de ei⁹ aut diffinitione o3 pre-
cognoscere quia est Et hec de termis demon-
strationis ad p̄nis sufficient.

Capitulū iiii.

Dictur⁹ aut de ppōib⁹ reqsit ad demō-
strationēz p̄mo p̄mittā aliq̄s d̄liones
eaz. Est aut p̄mo sciendū q̄ ppōnū
reqsitaz ad demratiōez qdā sūt ptes demra-
tiōis sic p̄misse ⁊ p̄ et qdā nō sūt ptes demra-
tionis ⁊ vocāf dignitates ⁊ maxie v̄l sup̄pōēs
q̄ sub p̄pria forma non ingrediūf demratiōē
virtute tamē illaz ppōnū aliq̄ mō sciūf p̄mis-
se demratiōis Verbi gratia ista ēvna ppō p̄
ma p̄cise nota per experientia omnis calor ē
calefactiuus que nō potest esse pars demrati-
onis saltē potissime ⁊ v̄l virtute tamē istius
tenēt tales demratiōes omne calidū est cale-
factiuū ois aer ē calidus ḡ omnis aer ē cale-
factiuus. Isteḡ sūt disticte ppōēs ois calor ē
calefactiuus oē calidū ē calefactiuū ⁊ p̄ma ē
k.iiii.

por et secūda posterior et tñ secūda n̄ pōt ppe
 demōstrari p p̄mā ⁊ secūda īgredīf demōstra-
 tiōez ⁊ n̄ p̄mā et tñv̄tute p̄me tenēt mltē de-
 mōstrationes q̄s nō pōt īgredi ⁊ sicut est de
 ista ita ē de mult̄ aliis Propō aut̄ req̄sita ad
 demōstrationē nō tāq̄ pars lubdīditur quia q̄
 dā est tal̄ q̄ n̄ce est quelibz docētē eā habe-
 re cuiusmōi sūt tales q̄libet est l̄ nō ē. de q̄li-
 bet est affirmatiōvel negatiō et huiusmōi q̄-
 dā sūt tales q̄s nō est necē quemlibet docētē
 habere sed necē est aliq̄s arguētcs eas habe-
 re sicut est de istis aliq̄d ē mobile si ab eq̄libz
 eq̄lia demas ⁊c Propō aut̄ q̄ est pars demō-
 strationis subdiuidit̄ q̄a quedā est p̄missa
 tñ q̄ scz ē īdemōstrabil̄ q̄dā est p̄ tñ q̄ sc̄li-
 cet pōt demōstrari sed n̄ pōt esse principiū d̄
 mōstrationis siue demōstrādi aliq̄ ppōnē.
 Quedā ē p̄missa et p̄ q̄ pōt demōstrari p ali-
 as p̄missas et pōt esse p̄ncipiū demōstrādi a-
 liā p̄clōez Alia d̄sio pōt esse q̄a ppōnū req̄-
 sitarū ad demōstratiōez q̄dam sūt p̄ncipia.
 q̄dā sūt p̄clōes P̄ncipia dicūt ille ppōes q̄ n̄
 sūt p̄clōes ⁊ tamē regrūf ad demōstrationez
 siue sint ptes demōstratiōis siue nō sūt ptes
 eius Et vocāt̄ p̄ncipia p̄mā q̄ subdīdi p̄nt. qui
 a q̄dā p̄ncipia p̄mā p se sūt nota q̄b̄ scz intel-
 lectus statim assentit ipis t̄mis apphēsis ita
 q̄ si sciat qd significāt t̄mi statim sc̄iūt. Qued
 aut̄ p̄ncipia p̄mā nō sūt p se nota s̄z tñ p ex-
 p̄ientiā sūt nota sicut ē de ista p̄p̄ositione oīs
 calor ē calefactiu⁹ ⁊ de mltis aliis q̄ non pos-
 sūt fieri note nisi p exp̄ientiā de q̄b̄ specialit̄
 loq̄t̄ Añ. ī p̄mo methaphisice ⁊ ī secūdo po-
 steriorū ī fine

Capitulū gntū

Istis p̄missis vidēdū ē de p̄p̄rietatibz
 p̄p̄ositionū ad demōstrationē req̄si-
 tarū. Illarū aut̄ p̄p̄etatū q̄dā sūt p̄mu-
 nes oibz p̄p̄ositionibz req̄sitis ad demōstrati-
 onē. q̄dā sūt p̄p̄e p̄missis. q̄dā sūt p̄p̄e p̄clōibz
 q̄dā sūt p̄p̄e p̄ncipiis n̄ īgrediētibz demōstratiōez
 Vna enī p̄p̄etas p̄munis oī p̄p̄ositioni req̄-
 site ad demōstrationē est necitas. nulla enī
 ppō req̄sita ad demōstratiōez ē p̄tigēsvel im-
 possibilis s̄z q̄libz ē necāria Qd̄ ei p̄o ē necā-

ria p̄z ex diffitiōe demōstrationis q̄a demōtrāo ē
 fillus faciens scire. ppōez necāria ḡ p̄o erit ne-
 cessaria s̄z necāriū quīs posset inferri ex p̄tin-
 gētibusvel īpossibilibz nō tñ pōt sciri p īpos-
 sibilita l̄ p̄tīgētia ḡ necāo p̄missē p̄p̄t̄ q̄s sc̄i-
 p̄o sūt necārie s̄z ppōes rectificātes demōtrati-
 onē sūt p̄ores ⁊ notiores p̄issis ḡ ille sūt necā-
 rie Et ita p̄z q̄ oīes ppōes req̄site ad demō-
 trationē sūt necārie ⁊ sicut sūt necārie ita sunt p
 petue ⁊ īcorruptibiles q̄ n̄ est sic ītelligēdum
 q̄ ille ppōes sūt q̄daz entia necāria ⁊ p̄petua
 h̄ eī falsū est. solū ei de⁹ est p̄petu⁹ et īcorrup-
 tibil̄ nec aliquid aliud a deo pōt eē p̄petuum
 simplr ⁊ īcorruptibile qn p aliq̄ potētiā pos-
 sit fieri nō ens. Prop̄t̄ q̄ sc̄iedū est q̄ p̄petuū
 necāriū īcorruptibile capiunt̄ duplicit̄. Vno
 mō dicitur aliquid necāriū perpetuū et īcor-
 ruptibile q̄a p nullā potētiā pōt incipere vl̄ q̄
 finire esse ⁊ sic de⁹ est p̄petuus necārius ⁊ im-
 mortalis Aliq̄ dicitur necāriū perpetuū ⁊ ī-
 corruptibile ppō q̄ si formēf nō pōt eē flā sed
 vera tantū ⁊ illo mō demōstratiō ē necārioz
 p̄petuoz ⁊ īcorruptibiliū h̄ est ex ppōibz q̄ n̄
 p̄nt esse false sed vere tātū. Ex q̄ patet q̄ quīs
 repugnat dicit̄ Añ. tamē fm reuerentem
 nulla ppō que īportat res corruptibiles mere
 affirmatiua mere cathēgorica ⁊ mere de pre-
 senti pōt esse p̄ncipiū demōstratiōisvel cōclu-
 sio q̄a q̄libet talis est cō.īgēns. si ei aliq̄ talis
 esset necāria hoc maxime: dēf̄ de tali hō
 est aīal rōale. sed hec est cōtingens quia seq̄f
 hō est animal rōnale mortale ḡ hō est aīal. ⁊
 vltra ḡ cōponitur ex corpore ⁊ aīa intellecti-
 uā sed hec ē p̄tigēns q̄a si null⁹ hō eēt ipa eēt
 falsa propter falsū implicatiōē quia īp̄licat̄
 aliq̄d componi ex corpore ⁊ aīa intellectiā q̄
 tunc foret falsū. Necvz dicere q̄ ista homo ē
 aīal rōnale mortale equalz īsti si hō est hō est
 animal rōnale quia hec est conditionalis ⁊ n̄
 cathēgorica et ita stat primū dictuz q̄ nulla
 talis mere cathēgorica et mere de p̄nti est ne-
 cessaria Et ideo dico q̄ nulla talis potest esse
 p̄ncipiūvel conclusio demōstratiōis hoc
 tamen non obstante dicendum est q̄ multe p
 p̄ositiones composite ex talibus terminis pos-
 sunt esse p̄ncipia vel conclusiones demōstra-
 tionis quia p̄p̄ositiones conditionales vel e-
 quiuālentes eis possunt esse necessarie hec enī
 ē necāria simplr si hō est aīal ē et ista si hō
 ridz aīal ridz ⁊ ista oīs hō p̄t ridē si subiectū

Tercia pars

stet pro hiis que pnt eē ꝛ ppōnes eodē^o eis eq
ualentes sūt necessarie Et ex isto pz quō non
obstante q̄ ḡna ꝛ spēs ꝛ quecūq̄ aliav̄tia disti
cta a cognitione dei sint simplr corruptibilia
sic q̄ pnt eē nihil tamē de eis pnt fieri demō
strationes et scie pp̄ hoc q̄ nō obstāte q̄ pnt
simpliciter destrui cū de eis pnt formari ppō
nes nēcārie que pnt sciri scia pp̄e dicta Ex
isto etiam patz quō de p̄i gentibus pōt eē sci
entia qa fm q̄ veniūt in demōstrationē sunt
nēcārie hoc est q̄ ppōnes formate ex term si
portantibus talia p̄tingentia que veniūt in de
monstrationez sunt nēcārie que non sut me
re de p̄nti ꝛ de eē cathēgorice ꝛ affirmatiē s̄
v̄l sūt negatiē vel ypotetice vel de possibili vel
aliquo modo eis equalētes.

Capitulū vi.

Lia conditio tam p̄missarum
quam conclusionis demonstrati
onis est q̄ tam p̄missa quā p̄clō
potest esse de omni Est autem de
omni non quando predicatū conuenit alicui
p̄tentō sub subiecto ꝛ alicui non nec quando v
no tempore p̄petit et alio tempore non cōpe
tit sibi Sed quando predicatū p̄petit omni cō
tento sub subiecto ꝛ om̄i tempore Vnde d̄rā
est inter dici de omni de quo loquit̄ Aris. in
primo priorum ꝛ inter dici de omni d̄ quo lo
quitur in primo posteriorū. nā ad hoc q̄ aliq̄
dicitur de omni in prioribus nō requiritur ni
si q̄ per talem p̄positionem denotatur predi
catū predicari de tali subiecto vniuersaliter
siue vere predicetur de eo siue non vnde s̄z ve
ritatem loq̄ndo hec est de om̄i ois hō est alin^o
nō obstante q̄ sit falsa qa est v̄lis Ad dici de
omni de quo loquit̄ Aris. in primo posteriorū
requiritur q̄ p̄tū vere p̄petat subiecto v̄liter
sūpto ꝛ pro om̄i t̄p̄e.

Capitulum vii.

Non solum autēz q̄libz ppō requisita
ad d̄mōstratiōz est nēcāria s̄z etiā q̄
libet est per se verav̄ autē sciatur que ppō est
per se vera ꝛ que nō videnda est multiplicitas
ꝛ equiuocatio huius termini per se Est autē
sciendū q̄ distinctio est fm Boetiū inter mo
dos dicēdi per se ꝛ modos effēdi per se ꝛ mo
dos causandi per se aliq̄ enī est per se tripli

cit Primo esse per se dicitur ita q̄ per se vel
excludit omnē causam ꝛ sic solus deus est p̄
se hoc est solus deus nō habz cām per quā sit
vel excludit causā materialē ꝛ sic intelligētie
carētes matia sunt per se hoc est nō hnt mati
az in qua earum forma p̄sūt v̄l excludit sb
iectū ꝛ sic subā est per se hoc est subā nō hz sō
iectū in quo subsistat Et si queratur quare tot
modis aliq̄ dicitur per se Dicendū est q̄ cau
sabilis non pōt assignari nisi voluntarius vsus
loquentiū Alius autē est modus causandi p̄
se quando scz aliquod est causa per se alicui^o
sicut interfectio est causa per se q̄re ille interi
it ꝛ potest iste modus non tm̄ competere cau
se efficiēti s̄z etiā cause finali P̄t̄ istos mo
dos per se suū aliq̄ modi dicendi per se q̄
bus scilicet aliq̄ predicatur per se de alto ꝛ s̄
duo modi quorum vnus est quando predicatū
ponitur in diffiōne subiecti Alius est quādo
subiectū ponit̄ in diffinitione p̄dicati Circa
istos autē modos est p̄mo aduertendū q̄ iste
terminus per se secundum q̄ reperitur in p̄
positione dupliciter accipitur scz large ꝛ stri
cte Large dicitur ppō per se quando subiectū
cadit in diffinitione predicati v̄l econuerso v̄l
per se superius ad vnum diffinit̄ reliquū v̄l dif
finitur per reliquū et illo mō hec est per se o
mnis homo est animal ꝛ ista ois homo est rō
nalis ꝛ ista ois homo est risibilis ꝛ huiusmōi.
Aliter accipit̄ per se stricte ꝛ sic cum priorib^o
p̄ditionibus ad hoc q̄ p̄positio sit per se req̄
ritur q̄ ipsa sit simpliciter nēcāria ita q̄ nec
potuit nec potest esse falsa ꝛ sic accepto p̄ se
quamuis fm opinionem Aristotelis qui po
nit q̄ generatio et corruptio rerum est perpe
tua et m̄lte ppōes cathēgorice de p̄nti ꝛ dein
esse sunt per se tamen fm veritatem tales de
terminis importantibus precise res corrupti
biles siue creatas nō sunt per se quia nō sunt
necessarie sicut dictum est vnde sic accepto p̄
se hec non est per se homo est animal quia p̄
esse falsa puta posito q̄ nullus homo sit Ver
untamen propositiones de possibili ꝛ eis eq
ualentes composite ex talibus terminis sunt
per se vnde ista est per se omnis homo potest
esse animal sumpto subiecto pro eo q̄ potest
esse Viso igitur q̄ ad h̄ q̄ propositio sit per
se requiritur q̄ propositio sit nēcāria VI
terius est sciendū q̄ ad hoc q̄ propositio sit
p̄ se s̄ctissime sūpto illo tm̄io p̄ se s̄ctis q̄ sit p̄
dicatio propria ꝛ directa per q̄ excluduntur

ppōesvbi ifeiora pñf de suis superiorib⁹pticu
lariter sūp⁹ et subiecta de suis passioib⁹ vna
passio de alia passioe ppt⁹ h⁹ q⁹ tales ppositioēs
quāuis sint necessarie nō tamē sūt per se stri-
ctissime accipiēdo per se cuiusmōi sunt tles
aliq⁹ animal est homovl aliq⁹ animal pōt es-
se homo omē risibile est hō omne risibile pōt
ēē homo omē risibile est susceptibile discipli-
ne ⁊ huiusmodi quis essent nēcariē. Vterius
est sciendū q⁹ aliq⁹ pōt cadere in diffiōne al-
teriusvl in recto vel in obliquo et fm hoc pōt
p⁹ri in recto vel in obliquo Istisvisis dicendū
est q⁹ sola illa ppō est per se que est nēcariā in
qua p⁹tū diffinit subiectū vel aliq⁹ per se supi⁹
ad subiectū vel subiectū diffinit p⁹tum vel ali-
q⁹ per se inferi⁹ ad predicatū ⁊ hoc itendit li-
comēf q⁹ dicit dicit⁹ per se altruz de altro q⁹
q⁹dditas vni⁹ eēntialit⁹ nō per accidēs a q⁹ddita
te alteri⁹ egredit⁹ Nō enī intendit q⁹ p⁹tum rea-
liter egredit⁹ a subiecto vel epuerso eo mōi q⁹
effect⁹ realit⁹ efficit⁹ a sua cā cum subiectū et
predicatū sunt termini quorum neut⁹ ē est cā
alterius s³ egredi hic a q⁹dditate alteri⁹ vocat⁹
declarare seu importare siue significare aliq⁹
q⁹ significat⁹ per reliquū Est ergo breuiter in-
tentio linconienf ⁊ Ari. q⁹ quādo predicatū
per se diffinit subiectū vel per se supi⁹ ad sub-
iectum siue sicut diffinitio siue sicut pars dif-
finitionis vel econtra tunc est ppositio per se
Et est p⁹mus modus q⁹ predicatū diffinit sub-
iectū vel per se supius ad subiectum proptē q⁹
si tales essent necessarie essent per se omnis
hō est animal rationalis omnis homo est ani-
mal omnis homo est rationalis omnis homo
componitur ex corpore et anima quia in oī-
bus istis predicatum diffinit subiectum Sicut
tales si essent necessarie essent per se omnis
homo est corpus omnis homo est substantia
omnis homo componitur ex materia et for-
ma omnis homo habet materiam quia quaz
uis ista predicata non diffiniant illud subie-
ctum tamen dicuntur per se superiora ad sub-
iectum et ideo essent per se. Secund⁹ autē
modus est quando subiectum vel per se supe-
rius ad subiectum diffinit predicatum vel pē
se inferius ad predicatum vnde ista est per se
si fit necessaria omnis homo est risibilis quia
in diffinitione exprimente quid nominis risi-
bilis ponitur homo Similiter hec est per se si
fit necessaria omnis homo est susceptibilis cō-
trariorum quia in diffinitione predicati poni

tur substantia vel corpus quod est per se supe-
rius ad subiectū quod subiectum est homo
quia homo diffinit hoc predicatū esse susce-
ptibile talium contrariorum demonstratis a-
liquis que non possunt competere nisi hoī-
ni et illud est per se inferius ad hoc cōmune
susceptibile contrariorum Et ideo hec est pē
se omnis homo est susceptibilis contrariorū.

Ex predictis patet q⁹ omnes tales sunt p
se omnis homo potest dealbari omnis matē-
ria potest suscipere formam omnis creatura
potest a deo creari deus ē creatiuus calor est
calefactiuus et cetera huiusmodi Oportet au-
tem scire q⁹ illa que dicta sunt intelligēda sūt
de ppositionibus affirmatiuis. Nam aliquē
negatiue sunt per se in quibus tamen predica-
tum non diffinit subiectū nec econuerso

Est autē sciendum q⁹ omnis negatiua ne-
cessaria in qua terminus subiectus et predi-
catus sunt mere absoluti et non relatiui nec
connotatiui est per se vnde hec est per se omnis
homo non est asinus et similiter hec omnis ho-
mo non est albedo quamuis secundum opini-
onem Aristotelis hec non sit per se omnis ho-
mo non est quātitas similiter quando aliqua
talis negatiua est per se illud qd est per se tā-
quam proprium predicatur de vno illorū af-
firmatiue per se predicatur de reliquo negati-
ue Vnde si hec sit per se nullus homo est asi-
nus et hec sit per se et primovera omnis homo
est risibilis hec erit per se nullus asinus est ri-
sibilis Si autem tale predicatū predicetur de
vno illorum non tanquam proprium sibi non
oportet q⁹ de alio predicetur negatiue Nec p
se nec vere vnde quamuis hec sit per se nullus
homo est asinus et q⁹ hec sit per se omnis ho-
mo est susceptibilis contrariorum non oportet
q⁹ h⁹ sit p se oīs asin⁹ nō ē susceptibil⁹ p⁹riorū

Capitulum viii.

Sicut autem tam principium quaz
conclusio demonstrationis pōt es-
se per se vera ita tam pncipium q⁹
conclusio demōstratiōis potest es-
se p⁹movera Est autē propositio primovera
quando predicatum nulli subiecto cōmunio
ri illo subiecto nec alicui subiecto non predi-
cabili de illo subiecto prius competat quam
illi subiecto Et tale predicatum respectu talis
subiecti vocatur vniuersale et illud subiectū
vocatur primum subiectum illius predicati
saltem si fit predicabile secundo modo dicen-
di p se p pā pticā excludit⁹ a p⁹ssō oē inferi⁹
q⁹ fm ar⁹ p⁹git t⁹pk⁹ errare i assignatōne vlis

Tercia pars

primo si credatur predicatū aliquod cōpetere alicui primo q̄a non est aliquid in actu pret̄ illud cui assignat̄ cui possit p̄petere sic si passio solis assignatur primo cōpetere isti soli q̄a nō est alius sol ab isto Secundo si aliquod predicatū ambiguum assignatur alicui determinato nomini propt̄ hoc q̄ non est aliquod cōmune nomen omnibus illis de quibus predicatur illud ambiguum predicatum Tercio si non sit manifesta differentia inter genus ⁊ speciem et propter ipsius differentie latentia assignatur passio generis illi speciei prio. Istis modis primo peccatur attribuendo v̄r alicuius coloris minus coi per secundam particulam excluditur concretum alicuius abstracti cui primo competit Vnde si nihil esset calefactiuum nisi calor tunc hoc predicatum calefactiuum non competeret primo calido q̄a hec non esset primo vera omne calidum est calefactiuum sed hec est p̄movera omnis calor est calefactiuus quia hec nō potest esse vera omne calidum est calefactiuum nisi hec esset vera omnis calor est calefactiuus sed econtra bene potest et ita est prior ⁊ per cōsequēs calefactiuum predicaret̄ primo de calore. Et si dicatur q̄ quando predicatur primo aliqd̄ de aliquo de nullo predicatur nisi de quo predicatur suum primū subiectum Sicut de nullo predicatur esse risibile nisi de quo predicatur hō sed esse calefactiuum p̄dicatur de calido de quo tamen non predicatur calor ergo calor non est primū subiectū calefactiuū. Dicendum est q̄ vniuersale nunq̄ p̄dicatur de aliquo nisi de quo predicat̄ suum primū subiectum vel concretum sui p̄mi subiecti vnde de quocūq̄ predicatur calefactiuus de eodem p̄dicatur calor vel calidum si calefactiuum sit vniuersale primo cōpetens calori Ex predictis patet que propositio affirmatiua est priore quia tales sunt primovera omnis homo est animal omne corpus est substantia omnis calor est qualitas si non sit genus medium inter calorem et qualitatem Et tales omnis homo est risibilis omnis substantia intellectualis simplex est susceptibilis discipline et huiusmodi Ex predictis etiam potest patere q̄d est p̄mū subiectum alicuius passionis ⁊ q̄d non est subiectum primū eiusde. Oportet autē scire q̄ sicut propositio affirmatiua est primovera ita aliqua negatiua est primovera vnde illa propositio negatiua in qua predicatum non po-

test vere negari ab aliquo cōmuniore quā sit subiectum nec aliquod predicatum cōmuniore potest vere negari v̄r ab illo subiecto est p̄movera et vocatur propositio negatiua immediata huiusmodi autē est talis propositio nulla substantia corporea est incorporea et ideo secundum opinionem Aris. hec non est p̄movera nec immediata nulla substantia est quātitas quia hec non est vera secundum principia sua et si innueretur q̄ diceret talem esse in mediatam esset respondendum q̄ hoc dicitur secundum opinionē aliorū vel gratia exēpli-

Capitulum nonū

Declaratis quibusdam proprietatibus que possunt competere omnibus propositionibus demonstratiuis potissime videlicet tam premissis quā conclusioni Dicendum est de proprietatibus seu p̄dixionibus p̄uenientibus p̄clusioni que non possunt p̄petere omnibus p̄missis demonstrationis potissime quarum vna est q̄ omnis cōclusio demonstrationis est dubitabilis ita q̄ non est p̄ se nota cum enim demonstratio est syllogistica sciens scire et nihil facit scire aliquod presertim necesse est si apprehendat̄ p̄clusio sine p̄missis q̄ illa conclusio potest ignorari Et p̄ consequens de ea potest aliquis dubitare cur non posset sciri esse falsa hoc enim vult Lincioniens in p̄mo posteriorū vnde dicit sic in diuersis locis non docemur neq̄ adis. imus nisi illud q̄ cum p̄mō concipimus est nobis dubitatum vel apparet s̄m Dicendū est ergo q̄ cōclusio demonstrationis est dubitabilis p̄positio quia quelibet p̄clusio demonstrationis est questio. Questio autem est dubitabilis p̄positio s̄m Boetium quāuis autem omnis p̄clusio demonstrationis sit dubitabilis propositio non tamen oportet q̄ semper dubitetur quousq̄ per demonstrationem certificetur quia cōclusio demonstrationis duabus viis cognosci potest Aliqua enim cognosci potest per demonstrationem quando ex noticia premissarum deuenitur in noticia conclusionis Aliqua autem non solū sic cognosci potest sed p̄gnosci potest per experientiam illo modo quo Ar. docet primo methaphisice et secundo posteriorum principia cognosci per experientiam sicut enim aliquis potest per experientiam cognoscere q̄ omnis talis herba sanat ita potest

per experientiaz cognoscere quod luna sit eclipsabilis. Oportet etiam scire quod non solum omnis prolo potest dubitari sed etiam aliqua principia demonstrationis sunt dubitabilia quibus non omnivnia omnia principia que non nisi per experientiam cognosci possunt dubitabilia sunt quicquid sunt prima ita quod ex aliis demonstrari non possunt.

Capitulum x.

Quia dictum est quod aliqua principia et aliqua rationes sciri possunt per experientiaz de illo deueniendi ad noticiam principii vel conclusionis est breuiter discernendum. Unde sciendum quod in sensu apprehendite aliquod sensibile potest vti fantastica id est ymaginari et non solum fantastica sed etiam intellectus potest idem apprehendere quo appreheso potest euidenter intellectus alias conclusiones per se cognoscere sic appreheso calore per sensum potest intellectus eundem calorem cognoscere et scire quod illud est calidum quod illud etiam appropinquatus alii calefacit illud aliud et quod illud non est calidum nisi per illud calidum appropinquat ei et ita euidenter intellectus cognoscit hanc propositionem si calidum calefacit. Ita autem propositio nota et scito quod quoniam aliquod appetit vni in diuiduo potest esse appetit alteri in diuiduo accipit istam propositionem vbi omnis calor est calefactus cum non sit maior ratio quare vni calor sit magis calefactus quam alius ista propositio sic nota per experientiam est nota vni vbi quia est propositio vbi que si aliter cognosci non potest quia sic per sensum est principium artis et scie. Si autem possit cognosci illo et propter hoc possit cognosci sic sensum per propositioes notas dispositas in modo et in figura est conclusio scie et demonstrationis. Est autem sciendum quod aliquando talis propositio habet pro subiecto speciem specialissimam et aliquando habet pro subiecto aliquod commune illa que autem habet pro subiecto speciem specialissimam potest euidenter cognosci per noticiam vnius singulari si cut euidenter scito quod hic calor calefacit possit cognosci euidenter quod omnis calor est calefactus unde noticia euidentis vnius talis singularis contingens vt hic calor calefacit sufficit sine aliis singularibus ad habendum noticiam euidentem de vniuersali. Si autem illa vniuersalis habeat pro subiecto aliquod commune speciem specialissimam requiritur semper vbi frequenter quod aliqua singularis cuiuslibet speciei potest sub illo cognoscatur et ita ad cognoscendum talia requiruntur plura singularia. Oportet etiam scire quod vt frequenter ad cognoscendum vniuersale requiruntur multa singularia quoniam subie-

ctum talis vniuersalis sit species specialissima quia vt frequenter non potest euidenter aliquod singularis contingens cognosci sine multis apprehensionibus singularium unde non facile est scire quod hec herba sanauit aliquem infirmum nec quod iste chirurgicus sanauit talem infirmum et sic de multis aliis quia non est facile capere experimentum eo quod idem effectus speciei potest esse a multis causis specie differentibus.

Capitulum vndecimum

Sicut autem conclusio debet esse dubitabilis ita debet esse talis quod eius noticia prima euidentis possit accipi per propositiones necessarias euidenter notas et dispositas in modo et in figura. Hoc patet quia demonstratio est sillogismus faciens scire sed non potest facere scire prescitur ergo conclusio quam debet facere scire non est necessario prescitur et potest sciri virtute demonstrationis ergo prima eius noticia potest accipi per premissas demonstrationis. Verumtamen aliquando prescitur conclusio sine ipsis premissis quod dupliciter potest contingere vno modo quia quandoque est precognita per experientiam et quandoque per alias premissas non enim est inconueniens quod eadem conclusio per diuersa principia demonstratur. Et si queratur an noticia accepta per experientiam alicuius conclusionis et noticia eiusdem accepta per demonstrationem sint eiusdem speciei et similiter noticia accepta per diuersas premissas sit eiusdem speciei. Potest probabiliter dici quod si talis noticia precise sit noticia conclusionis et nihil aliud non est inconueniens ponere quod talis noticia sit eiusdem speciei specialissime. Nulla enim hic apparet necessitas ponendo illas noticias specie distingui nisi quia causantur a distinctis causis sed hoc non obstat quia non est impossibile effectus eiusdem speciei a causis specie distinctis causari.

Capitulum xii.

Quia predictis patere potest quod non quilibet propositio in qua predicatur passio de suo subiecto potest esse conclusio demonstrationis hec enim est talis omnis calor est calefactus si nihil sit

Tercia pars

calesfactiuū nisi calor et tñ ex q̄ nō pōt euidēt
 pgnosci nisi per expiētā maifestū est q̄ dñō
 strari nō pōt Et si dicat q̄ illa pōt sic dñōst-
 ri om̄e pductiuū caloris est calesfactiuū oīs ca-
 lor est pductiuū calori ḡ calor est calesfactiuū i
 bi per diffinitioz passiois pcludit passio de sb̄
 iecto Dicendū est q̄ hic nō est demōstra^o sed
 peticio pncipiū vñ vñt q̄ p medio accipit dif-
 finitio exp̄mens qd noīs in tali illatione est
 peticio pncipiū Cui^o rō est qa an̄ omnē dñōst-
 tionez etiā an̄ omnē p^one debz p̄cognosci qd
 noīs tā sb̄cti quā passiois p̄t q̄ an̄ p̄clonis il-
 latione eq̄lit est nota passio de sub̄cto z diffio
 exp̄mens quid noīs illius passionis et ita mi-
 nor erit eq̄ ignota z eq̄ nota cū cōclōne p̄t q̄
 in tali illatione erit peticio pncipiū z nō demō-
 stratiō vt p3 Est ergo sciend^o q̄ aliq̄ p̄o in qua
 p̄tur passio de suo sub̄iecto p̄mo est demōstra-
 bilis z alia nō Ad tñ^o euidētā est notādū q̄
 aliq̄ passio p̄ ase ip̄ortat in recto idē q̄ subie-
 ctū z in obliq̄ aliquā formā r̄alit sibi inheretē
 z alia passio p̄cise ip̄ortat in recto illud idē q̄
 ip̄ortat per sub̄iectū z in obliq̄ ip̄ortat aliquā
 rem nō sibi inherentem nec eentialez nec ac-
 cidentale Alia aut̄ passio ip̄ortat idē in recto
 q̄ ip̄ortat sb̄ctū z in obliq̄ ip̄ortat partes illi^o
 z etiā aliā rem nō sibi inherētez Alia aut̄ pas-
 sio ip̄ortat idē i recto q̄ sub̄iectū ip̄ortat z ne-
 gatiē vñ in obliq̄ ip̄ortat ptes sub̄iecti. Exēplū
 p̄mivt calesfactibile respectu sui sub̄iecti p̄mi-
 nā calesfactibile nil ip̄ortat nisi q̄ ip̄ortat per
 sub̄ctū z calorē in obliq̄ q̄ p3 ex diffione exp̄-
 mēte quid noīs que est aliq̄ potens h̄re calo-
 rem/exēplū sc̄bi creatiuū nā creatiuū nihil
 ip̄ortat nisi deū in recto z creaturā in obliquo
 sic patz ex diffione exp̄mēte qd noīs que est
 aliquid potens creare aliqd exēplū terciū h̄ns
 tres angulos eq̄les duob^o rectū nā ista passio i
 recto siḡt tangulū z in obliq̄ ptes eius z etiā
 alios angulos qui nō sūt ptes eius exēplū q̄r-
 tivt corruptibile respectu sub̄e nā corruptibi-
 le in recto z affirmatiē siḡt sub̄āz illā q̄ est cor-
 ruptibilis negatiē aut̄ vel in obliq̄ siḡt ptes e-
 ius q̄ p3 ex diffione exp̄mēte qd noīs que est
 aliqd cuius ptes p̄nt nō esse vel cuius vna ps
 potest ab alia separi. De p̄ma passioē vñt di-
 co q̄ nulla talis passio pōt demōstrari de suo
 sub̄cto p̄mo qa si talis passio ignoret de suo
 sub̄iecto primo non potest sciri de eo nisi per
 expiētā tñ patz inductiē z eodem^o dicend^o
 est de passioē sc̄ba Sed passio terci^o dicta et

q̄rto pōt demōstrari de suo sub̄cto p̄mo qa p̄t
 ignorari de suo sub̄cto p̄mo quis sciat qd siḡt
 per sub̄iectū z quid etiā siḡt p̄e passionez Po-
 stea autez pgnito cuius z q̄les sūt sue ptes sine
 vltiori expiētia de passioē pōt eadē passio
 sciri de sub̄iecto z hoc per diffione exp̄mēte
 illā ptes que in obliq̄ vel negatiē ip̄ortat per
 passioē z tales demōstratiōes sūt mathemā-
 tice p̄t q̄ in eis puavel nulla requit expiēt-
 tia z demōstrat de eis ip̄vel freq̄nter per diffi-
 nitiōz sb̄cti tanq̄ per mediū Et quia in paucis
 sc̄is p̄pe habem^o diffiōnes a p̄ori nisi in ma-
 thematicis in q̄bus coit passio demōstrat de
 suo sub̄cto p̄po per diffione sub̄iecti tanq̄ per
 mediū iō freq̄nter dicit ar̄. q̄ passio est dñō-
 strabilis de sub̄cto z q̄ diffio est mediū nō p̄
 oīs passio demōstrabilis sit de sb̄cto suo p̄o
 s3 q̄ oīs passio est demōstrabil de aliq̄ sb̄cto
 z in mathe. ut ip̄vel freq̄nter passio est demō-
 strabilis de suo sub̄iecto p̄mo nec intēdit ar̄.
 q̄ in om̄i dñōstratiōē mediū sit diffio s3 iten-
 dit q̄ in om̄i demōstratiōē in qua demōstrat
 passio de suo sub̄iecto p̄mo mediū est diffio i
 aliis nō oportet. Capitulū xiii.

Quest p̄dicta videndū est de p̄petatib^o
 pncipioz demōstratiōz igrediētū q̄
 nō p̄nt esse p̄nes talia enī pncipia o
 portet esse p̄ma sic scz q̄ per p̄ora p
 bari nec demōstrari p̄nt Vnde nō ideo dicū
 pncipia esse p̄ma qa nulla sit p̄po quocūq̄ mō
 p̄or eis hoc enī nō est vez nā s̄m opionē An̄
 aliq̄ est p̄po neces. negatiā p̄ma z tñ om̄i nega-
 tiā est aliqua affirmatiā p̄or per quā tamē af-
 firatiā demōstrari nō pōt cū nō sit p̄cess^o in i
 finitū in demōstratiōib^o z p̄po negatiā siue p̄-
 missa negatiā demōstrari n̄ p̄t Ista enī p̄po af-
 firatiā om̄e calidū est calesfactiuū siue oē h̄ns
 calorē est calesfactiuū h3 aliā p̄pōne p̄orē ea i
 stā scz oīs calor est calesfactiuū qa tñ ista dñō-
 strari nō pōt ideo d̄r p̄ma. S̄it om̄i p̄pōne de
 t̄minis sp̄alib^o p̄ores s̄t anī p̄ceptiones de t̄mi-
 nis coib^o sic om̄i tali p̄pōne om̄e calidū est ca-
 lesfactiuū p̄or est ista q̄libz est vel nō ē p̄ istā
 tñ p̄pōne demōstrari nō pōt ḡ est aliq̄ p̄po p̄mā
 z aliquo mō est aliā p̄or illa Oportet autē sc̄i-
 re q̄ quis pncipia demōstratiōis sit p̄ma sic q̄
 non sunt demōstrabilia tamen aliqua p̄positio
 non necessaria que non est principium de-
 monstrationis alicuius potest esse p̄ria Vn-
 de sicut est ordo inter p̄positiones necessarias
 q̄ aliqua est prima vel prior et alia posterior

ita est ordo inter ppōnes p̄tigētes q̄ aliq̄ est
p̄or vel p̄ma ⁊ alia posterior sic ista sōr est est
p̄or ista sōr est hō q̄a seq̄ tanq̄ a p̄ori sōr est ⁊
sōr nō est nō hō q̄ sōr est hō ⁊ ita est de aliis

Capitulum xiiii.

EX hoc aut̄ q̄ p̄ncipia dicūt eē p̄ma
seq̄ q̄ dicūt esse imediata ⁊ inde-
mōstrabilia Propō enī imediata ē
illa qua nō est altā p̄or per quā possit demon-
strari Optet aut̄ scire q̄ quīs oīa p̄ncipia que
sūt p̄ma sūt imediata ⁊ euerlo ita q̄ isti t̄mī
p̄ncipia p̄ma ⁊ imediata sūt p̄uētibiles t̄n i-
si t̄mini d̄f̄as p̄nt h̄re diffinitioēs exp̄mētes
qd̄ noīs p̄p̄t q̄ nō sūt t̄mini sinonimi et ideo
sine mutatione p̄nt poni a pte eiusdeꝝ extre-
mi ⁊ q̄a om̄e p̄mū est p̄us alio ex hoc q̄ p̄nci-
pia sūt p̄ma seq̄ q̄ sūt p̄ora p̄clone Est auteꝝ
aduertendū q̄ aliē cap̄it̄ p̄oritas in rebus ex-
tra animā que nō sūt signa ⁊ in terminis icō-
plexis ⁊ in p̄pōnib⁹ nā inter res dicūt vna p̄or
aliavel q̄a p̄cedit eam t̄p̄e v̄l q̄a p̄t eē sine ea
⁊ nō euerlo vel q̄a est p̄fectior ea Inter t̄mi-
nos aut̄ incōplexos dicūt vnus p̄or alio q̄a est
coior eovel q̄a respectu esse ex̄ntie ab vno ad
aliū est bona p̄na ⁊ nō euerlo Inter aut̄ p̄pō-
nes dicūt vna p̄or aliavel q̄a vna est magis ex-
plicat̄ia eiusdē reivel pluriū reꝝ q̄ aliavel q̄a
vna est ex termis coiorib⁹ quā aliavel q̄a vna
p̄na naturali infert aliam et nō euerlo sic ista
oīs tangul⁹ habet tres ⁊c. est p̄or ista oīs yso-
cheles habet tres ⁊c. tū q̄a p̄ma habz t̄minū p̄-
muniore tū q̄a p̄ma p̄na naturali infert scd̄a
⁊ nō euerlo Sicut ista oīs res p̄p̄osita ex mate-
ria ⁊ sōra ē corruptibilis ē p̄or ista oē corp⁹ ē
corruptibile q̄a p̄a explicat res q̄s n̄ explicat
secūda et n̄ euerlo sic diffini⁹ explicat plures
res q̄ diffinitū Ista at̄ p̄oritas n̄ hz locū in ill̄
p̄pōib⁹ q̄ vna accipit diffinitū ⁊ alia diffini-
tōz exp̄mētē qd̄ noīs t̄m̄ ⁊ hoc q̄a siḡtū voca-
buli nō p̄t iciri sine diffinitioē exp̄mēte qd̄
noīs si habet quid noīs Pōt aut̄ siḡtū vocabu-
li sine diffinitioē exp̄mēte qd̄ rei quīs habeat
diffinitioz exp̄mētē quid rei ⁊ ideo illa p̄ori-
tas in p̄pōnib⁹ q̄ vna accipit diffinitū et alia
diffinitioē exp̄mētē qd̄ rei nō habz locū p̄-
pter qd̄ arguēdo a diffinitioē exp̄mēte qd̄ no-
minis ad diffinitū est petitio p̄ncipii nō autē
ad diffinitioz exp̄mētē qd̄ rei ad diffinitū.

Capitulum xv.

Non solū aut̄ p̄ncipia sūt p̄ora p̄cloni-
b⁹ s̄ etiā sūt cause p̄clonū q̄ m̄tiplex

pōt intelligi Vno q̄ noticia p̄ncipiorū effici-
at notitiā p̄clonis q̄ est v̄er̄ de notitiā quicū-
q̄ p̄ncipiorū respectu p̄clonis in h̄ntibus om̄o-
stratione facienteꝝ scire q̄a sp̄ notitiā p̄ncipio-
rū vel p̄missarū in tali facit notitiā p̄clonū ali-
o pōt intelligi q̄ iō p̄ncipia dicūt cause p̄clo-
nis q̄a p̄ncipia exp̄mūt cāz p̄p̄t quā sic est a p-
te rei sic deuotaf̄ per p̄clonē v̄bi gr̄a iste p̄pōs
q̄n terra in p̄oif̄ int̄ luna et solē luna eclipsaf̄
q̄n luna est in tali situ tūc terra in p̄oif̄ int̄ lu-
nā ⁊ solē exp̄mūt cāz q̄re luna eclipsaf̄ ⁊ ideo
iste p̄misse dicunt̄ cāe illius p̄clonis Aliē pōt
dici q̄ p̄misse sūt cāe p̄clonis q̄a p̄o p̄p̄onif̄ p̄-
cise ex t̄mīs posif̄ in p̄missis nō sic at̄ p̄ncipia
p̄cise componuntur ex terminis positis in cō-
clone p̄p̄t q̄ dicit aliq̄n añ. q̄ p̄misse s̄ cā ma-
tialis p̄clonis ⁊ nō euerlo aliē pōt dici p̄nci-
piū cā cōclonis q̄a in p̄na naturali infert p̄o nē
⁊ nō euerlo. Optet aut̄ scire q̄ quīs p̄ncipia
sint cāe cōclonis p̄mo intelligēdo t̄n pōt cō-
gere euerlo q̄ p̄sit cā p̄ncipii q̄a pōt p̄t̄ge-
re q̄ aliquis ex noticia p̄clonis dueniat in no-
ticiā p̄ncipii sic iferi⁹ ondēf̄

Capitulum xvi.

Ommiū aut̄ est oib⁹ p̄missis cui⁹
cūq̄ demōstrationis siue ille p̄misse
sint p̄ncipia t̄m̄ siue etiā sit p̄nes
q̄ p̄misse sūt nociores p̄ne p̄z ex diffinitioē d̄-
mōstratiois q̄a ex quo oīs demōstratio est sil-
logismus faciēs scire ⁊ nihil ignoti⁹ pōt facere
scire notius nec eque ignoti⁹ pōt scire eq̄ no-
tū necesse est q̄ p̄misse sint notiores p̄clone n̄
aut̄ solū p̄misse sūt nociores p̄clone s̄ etiā q̄-
libz p̄missarū pōt cognosci añ p̄clonē pōt enīz
ista maior oīs tangul⁹ hz tres ⁊c. p̄gnosci hac
p̄clone ignota ille tangulus hz tres angulos p̄-
pter ignoratiā istius m̄ior̄ iste tangul⁹ est tan-
gulus Sicut pōt ista sciri iste tangul⁹ est tangu-
l⁹ hac ignota iste tangul⁹ hz tres angulos ⁊c. si
ignoraf̄ ista maior oīs tangul⁹ hz tres ⁊c. s̄ si
nota illa maiore omnis tangulus hz tres ⁊c.
suaf̄ sub illa m̄ior̄ iste tangul⁹ est tangul⁹ sil-
cognoscef̄ ista p̄o iste tangulus hz tres angu-
los ⁊c. ⁊ ita semp̄ vel freq̄nter maior p̄cogno-
scit̄ p̄clone s̄ scita maiore ⁊ scita m̄iore sil-
cognoscef̄ p̄o p̄p̄t q̄ añ demōstratioz p̄clo scit̄ in
v̄li ⁊ ignoraf̄ in p̄ticulari hoc est añ demōstra-
tionē scit̄ vna v̄n̄nē alis sub qua p̄tinet̄ p̄clu-
sio ⁊ ignoraf̄ p̄clusio ita q̄ nō est nota cogniti-
one p̄a sibi s̄ est notavna cōi p̄gnitioē sibi ⁊
oib⁹ alis sibi similibus et talis noticia ḡnalis

Terciapars

sufficit ad hoc q̄ inuestigās sciat illud eē q̄ q̄
rit si occurrat ei. Capitulu xvii.

P Onq̄ tractatū est breuit de tm̄is et
ppōnib⁹ ad d̄mōstratiōz p̄tinētib⁹
restat dicē de d̄mōstratiōe et eē p̄-
mo sciend⁹ q̄ eū demōstra⁹ est sillo. faciēs sci-
re accipiēdo scire pro noticiā euidentī et certa
siue necessaria que sequit̄ ex ppōnib⁹ n̄cariis
et talis sillo. sit m̄plex necesse est q̄ m̄plex
sit demōstratiō p̄pter q̄ optz scire q̄ q̄dā est d̄
mōstratiō c̄p̄missē s̄t simplr̄ p̄ores p̄ne et tal
demōstratiō vocat̄ demōstra⁹ a p̄ori siue p̄pter
quid Alia est demōstratiō c̄p̄missē nō s̄t sim-
pl̄ p̄ores p̄ne sūt t̄n notiores sic sillogisati p̄
q̄s deuenit sic sillogisās in noticiā p̄mis et talis
d̄mōstratiō vocat̄ demōstratiō qa siue a p̄ste-
riori vbi gr̄a si aliq̄s nesciēs lunā nūc eclipsa-
ri sciēs tamē p̄curi⁹ et mot⁹ planetarū p̄siderz i-
stas p̄missas q̄n luna est in tali situ tūc luna e-
clipsat̄ s̄z luna est nūc in tali situ et ex illis p̄-
pōnib⁹ deueniat nūc in noticiā istā p̄clonīs lu-
nā nūc eclipsat̄ talis h̄z noticiā siue d̄mōstra-
tiōz a p̄ori et p̄pt̄ quid qa p̄missē exp̄mut car-
sā p̄pt̄ quā sic est a p̄te rei sic h̄ḡt eē per p̄clusi-
onē Si aut̄ sit ali⁹ p̄uerso vidēs lunā eclipsari
et nesciēs terrā interponi et arguat sic q̄n luna
eclipsat̄ terra interponit̄ inter solē et lunā lūa
nūc eclipsat̄ q̄ r̄c. talis facit demōstrationē a
posteriori et sciit̄ q̄ terra int̄pōit̄ et t̄n nescit̄ q̄re
iterponit̄ et ita sciit̄ q̄ ita est s̄z nescit̄ cāz p̄pter
quā ita est qa t̄n per p̄pōnes sibi notas acq̄rit
noticiā ignoti nec sciam̄ iō h̄z d̄mōstratiōz Est
t̄n sciend⁹ q̄ p̄dicti sillogismi t̄m̄ adducti sunt
gr̄a exēpli n̄ q̄ ita sit s̄z vt s̄t̄iāt qui addiscāt
Ex p̄dict̄ sequit̄ q̄ pos. est duos lozare eundē
sillogismū et t̄n vnus d̄mōstrabit et alius nō de-
mōstrabit sic vn⁹ ex p̄missis acq̄ret noticiā con-
clusionis et alius ex eis dē p̄missis n̄ on acq̄ret
noticiā p̄clonīs p̄pt̄ q̄ idē sillo. est vni demōst̄-
tiō et alii nō sic p̄missē in vno faciūt noticiā p̄-
clonīs et nō in alio et iō scire nō ponit̄ in diffi-
nitiōe d̄mōstratiōis t̄m̄ sic ip̄ortās cāz finalē
d̄mōstratiōis s̄z p̄oif̄ i diffinitōe d̄mōstratiōis
tanq̄ pars diffinitōis exp̄mēs illud q̄ h̄ḡt p̄
demōstratiōz in obliquo Vñ hoc nomē d̄mō-
stra⁹ nō t̄m̄ talē sillogismū f̄ḡt s̄z etiā ip̄az sci-
entiā cōclonīs natā cāri a noticiā p̄ncipiorū et
qa ita ē ista diffitio sillo. faciēs scire p̄t eē me-
diā notificādī cetē as diffitioēs d̄ d̄mōstrati-
ōe q̄ q̄d diffitioēs h̄ḡnt aliqd q̄d nec i r̄cto nec
in obliq̄ h̄ḡt h̄ nomē d̄mōstra⁹ sic si hec oīo po-

tēs scindē dura sit diffitio exp̄mēs q̄d nomis
ferre ista oīo p̄t eē mediū notificādī q̄ ferra
d̄z esse acuta et ferrea et sic de aliis et sic loquūt̄
m̄ti q̄n dicūt q̄ diffitio s̄pta a cā finali ē me-
diū d̄mōstrādī diffitioē s̄pta a cā matiali d̄
diffinito et hoc nō est verū q̄n diffinitio s̄pta
a cā finali est diffitio exp̄mēs q̄d noīs s̄z t̄n ta-
lis p̄cessus nō erit p̄pe demōstratiō s̄z erit no-
tificatiō q̄dā

Capitulum xviii.

S Ed isti sp̄ugnare vidēt q̄d dictū est p̄
us q̄ sc̄z diffinitio exp̄mēs q̄d noīs
nō p̄t esse mediū demōstrādī eo q̄
in tali illatiōe est petitiō p̄ncipii nō vidēt etiā
vitātē h̄re q̄ d̄mōstra⁹ h̄ḡt sc̄iaz natā acq̄ri p̄
p̄missas d̄mōstratiōis qa si sic eēt d̄mōstratiō
nō eēt per se iferi⁹ ad sillo. nūq̄ enī h̄ḡt aliqd
per inferi⁹ in recto nec in obliq̄ nisi idē illud e-
odē mō h̄ḡt per sup̄ per se In h̄ enī d̄t̄ iferi⁹
per se ab inferiori per accēs cū ḡ sillo. nec in
recto nec in obliq̄ h̄ḡt sc̄iaz nec d̄mōstratiō si-
gnificabit sc̄iaz et per p̄ns illa oīo sillo. faciēs
scire non erit diffitio exp̄mēs q̄d noīs d̄mōstra-
tiōis s̄z istē nō obstatib⁹ dicēdū est sic p̄us q̄ h̄
oīo est mediū notificādī alias diffitioēs de d̄
mōstratiōe et q̄ hec est oīo exp̄mēs q̄d noīs d̄
mōstratiōis Vnde sciend⁹ est q̄ q̄uis hec oīo
sillogism⁹ faciēs scire nō possit esse mediū de-
mōstrandī aliā diffitioē de hoc noīe d̄mōstra-
tiōe eo q̄ h̄ḡt v̄ocabuli est p̄supponēd̄ demon-
stratiōi et ita vna p̄missarū nō est magis no-
ta q̄ celo t̄n illa oīo est mediū notificādī q̄ il-
lud q̄ est demōstratiō est tale q̄le denotat̄ eē
per diffitioē aliā et est mediū demōstrādī illā
aliā diffinitioēs de noīe q̄d p̄cise h̄ḡt illos sillo-
gismos qui sūt demōstrationes nō p̄notādo sci-
etiā et qa tale nomē nō habem⁹ s̄z frequē vti-
mur hoc nomine demōstratiō ac si p̄cise f̄cet
illos illos qui sūt demōstratiōes nō cōnotādo
aliqd aliud iō dicit̄ Liconiēf. q̄ diffitio matia-
lis demōstratiōis demōstrat̄ de demōstratiōe
per diffinitioēs s̄ptā a cā finali tāq̄ per medi-
ūz Prop̄t̄ sc̄baz aut̄ obiectiōz dicto q̄ hoc no-
mē demōstratiō equocē accipiat̄ nam aliq̄n
accipitur vt sit nomen connotatiuum et non p̄-
cise absolutum et sic demōstratiō nō est per
se inferius ad sillogismū et hoc quia signi-
ficat aliquid in obliquo q̄ non significat̄ i re-
cto nec in obliq̄ p̄ sillo. s̄z nō est iconueniēte

hoc nomen equoꝛ accipi cū fere oīa noīa in
dīfīs locīs accipiūť equoꝛe dico ergo q̄ hec ē
dīfīnitio exp̄mens quid nominis d̄mōstrati
onis fillo. faciens scire p̄t q̄ quīs aliq̄s argu
at ex p̄ncipiis ad p̄clōnez non oportz q̄ d̄mō
stret q̄a non acgrit scīaz p̄clōnis p̄ p̄missas ⁊
scīvñ ex eisdē p̄missis euidēt noī acgrit sci
entiā cōclūsiōnis ⁊ ali⁹ t̄m̄ apphēdit p̄missas ⁊
p̄clōnē s̄z per p̄missas nō deuenit in noticiā p̄
clōnis ⁊ scīvñ d̄mōstrat ⁊ ali⁹ nō ⁊ ita idēz fil
logis̄m̄ ēvni d̄mōstratio ⁊ alī nō ē d̄mōstra⁹

Capitulū xix.

Ostenso q̄ alia est d̄mōstra⁹ q̄a ⁊ a
lia p̄pter quod vidēd̄ est quō d̄rnt
ille demonstratiōes in ḡnalīz quō
d̄rnt scīa p̄pter q̄d ⁊ scīa q̄a Pro quo sciēd̄
est q̄ illavocaf d̄mōstra⁹ p̄t quod que ē ex
p̄pōibus necessariis p̄orib⁹ q̄ habita cessat o
mnis q̄stio circa cōclōnē sic si scīf q̄ luna eclī
psaf per hoc q̄ terra interponit̄ inter solē ⁊ lu
nā cessat oīs q̄stio de illa p̄clōne luna eclīpsa
tur. Nec enī q̄refv̄t̄y luna eclīpsaf nec q̄
re luna eclīpsaf forte t̄m̄ nō optz q̄ cessz oīs q̄
stio circa q̄libz p̄missas. D̄mōstratio aut̄
q̄a. est illa que nō ex p̄oribus vel qua hita nō
cessat oīs q̄stio circa cōclōnē exēpluz p̄mi q̄a
si d̄mōstret q̄ terra interpōit̄ iter solē ⁊ lunā
per hoc q̄ luna eclīpsaf p̄misse non sūt p̄ores
p̄clōne sed posteriores exēplū scōi est si argui
tur sic nullū nōaīal respirat plāta est nonaīal
ḡ planta non respirat ille fillo. ex p̄oribus est
ad huc t̄m̄ cōtingit q̄re q̄re plāta non respirat
⁊ p̄pter hoc iste fillo. nō est d̄mōstratio p̄t q̄d
sed q̄a: ⁊ hoc q̄a per talē fillo. sufficient̄ scīf q̄
plāta nō respirat sed nō sufficient̄ scīf q̄re nō
respirat.

Capitulū. xx.

Ista d̄mōstratio siue scīa q̄a s̄m a
risto. duob⁹ modis spalit̄ d̄t a d̄mō
stratiōe p̄t quid Vno⁹ in eadē sci
entia alio⁹ in diuerfis scīs pro quo est p̄mo sci
enō q̄ hoc nomē scīa dupl̄r accipit̄ ad p̄sv
no mō s̄i ḡt collectionē multoz h̄itū p̄ncipio
rū ⁊ cōclōnū ordinē d̄clmīatū h̄itū ⁊ sic acci
pit̄ hic p̄hs scīaz Ali⁹ accipit̄ pro aliquo h̄itū
vno et nō pro aliqua collectiōe pluriū habitu
um ⁊ sic p̄hs loquit̄ in dīfīs locīs de scīa Ac
cipiendo igit̄ scīaz p̄mo⁹ vno mō d̄t demon
stratio quia a d̄mōstratiōe p̄t quid in eadē
scīa sicut scīa q̄a a scīa p̄pter q̄d ⁊ hoc duplicit̄
s̄m q̄ tactū est in precedentī capitulovno mō

q̄a d̄mōstratio q̄a licet sit per p̄us nō tamē p̄
causā īmediatā hoc est nō est p̄ mediuz p̄uē
tibile aliq̄n aut̄ d̄mōstratio q̄a. est per poste
rius ita q̄ in p̄missis nō accipit̄ aliq̄d īportās
causā q̄re sic est sic denotaf per conclōnez sed
magis ep̄uerso vbi gratia cā q̄re planete non
scintillant est q̄a p̄pe sunt tūc si arguit̄ sic pla
nete sūt p̄pe ḡ nō scitillāt est d̄mōstratio p̄t
quid si arguit̄ ep̄uerso est d̄mōstratio q̄a ⁊ ī
ta vlt̄er q̄n p̄pō p̄or scīf euidēt per hoc q̄ p̄
misse posteriores sciūt euidēt est d̄mōstratio
q̄a imo etiā sufficit q̄ vna p̄missas sit poste
rior p̄clōne Sīl̄r q̄n d̄mōstraf effect⁹ nō per
causā īmediatā sed per remotā t̄m̄ est demō
stratio quia Sed sciēd̄ est q̄ talis d̄mōstra
tio semp est negatia ⁊ in scōa figura ita q̄ af
firmatie nō cōtingit d̄mōstrare et vocaf hic
causa remota nō aliqua res que est causa cāe
vel cā pluriū Sed vocaf hic causa negatio ali
cui⁹ ex qua sequit̄ ne⁹ alterius ⁊ nō ecōuerso si
cut seq̄ hoc nō est aīal ḡ nō respirat sed econ
uerso nō sequit̄ ⁊ tale mediū nō pōt esse me
diū nisi in scōa figura ⁊ eodem mō sic pōt ne
gatie fillogifari in scōa figura per talē causā
nō cōuētibile cū effectū ita pōt fillogifari ne
gatie in scōa figura per effectū nō cōuertibi
lē ⁊ v̄t̄q̄ est d̄mōstratio q̄a ⁊ non p̄pter quid.

Opet autē scire q̄ sic in eadē sciavnus de
mōstrat effectū per causā ⁊ habz d̄mōstratiō
nē p̄pter q̄d ⁊ alius ecōuerso d̄mōstrat eandē
causā per eundē effectū et habz d̄mōstratiōz
q̄a ita idēz pōt primo d̄mōstrare idē per ef
fectū et postea per causā eo q̄ nō est incōuē
ens q̄ idēz sit effectus vni⁹ ⁊ cā alteri⁹ t̄m̄ p̄ mō
loq̄ndi optet scire q̄ nullus d̄mōstrat cāz p̄
effect⁹ vel ecōuerso ita q̄ cā ex v̄l effect⁹ itrat̄
d̄mōstratiōz cū d̄mōstratio nō p̄ponaf nisi ex
cōceptib⁹ seu itentiōib⁹ aīe vel vocibus vel scri
ptis s̄z iō dicimus causā demonstrari per effe
ctū vel ecōuerso q̄a q̄nq̄ p̄misse exp̄mūt cāz q̄
re sic est sic denotaf per conclōnē et q̄nq̄ ecō
uerso Vnde propteruis optz p̄mte scire equo
cationē huius noīs causa de qua breuī tra
ctatū est prius et amplius dicef inferi⁹.

Capitulum xxi.

Alio mō differt d̄mōstratio q̄a a
d̄mōstratiōe p̄t quid sicut scīa
q̄a d̄t a scīa p̄t quid p̄ hoc q̄ sci
entia q̄a habet̄ in vna scīa ⁊ scīa p̄t q̄d habe
tur per aliā que se h̄nt adiucē sicut scīa subal
ternās ⁊ scīa subalternata Ad cuius eui

Tercia pars

dētia ē sciēdū q̄ nō ideo dicūf aliq̄ scie subal-
ternās et subalternata q̄ eandē p̄clōnē scitv-
na scia gavera ē ⁊ alia eandē scit p̄pter quid
nūq̄ nisi forte p̄ accūs eadē p̄clō ē scita ī scien-
tia subalternante ⁊ subalternata n̄ plus q̄ eadē
cōclō ē scita ī diuersis scientiis et iō sic eadē
p̄clō potest esse scita in scientiis diuersis di-
stictis demōstrationib⁹ ita eadē p̄clusio pōt sciri
ī scia subalternāte ⁊ subalternata et licz h̄ nō sit
gavnaē subalternās ⁊ alia subalternata nō ḡ p̄p̄t
hoc dici vna scia subalternās ⁊ alia subalter-
nata gavna scitvna p̄clōez quia et alia p̄pter
qd. Sed iō dī scia subalternās ⁊ alia subalter-
nata q̄ scia subalternata p̄gnosct p̄clōnē scia
subalternās scit p̄ncipiū vlē p̄clōis illius Vñ
vlr q̄n par aliq̄ sciaz euidēt p̄gnosct aliq̄ con-
clusio et nō p̄ncipiū et p̄ aliā sciaz euidēt scit
p̄ncipiū ⁊ nō conclō tūc ē vna subalternās ⁊ ali-
a subalternata sic nauta multas cōclōes scit et
nescit principia p̄uerso astrologus scit p̄nci-
pia et nescit p̄clōnes q̄ ad eum nō ptinēt Et
si q̄ratur quōvnum ē p̄ncipiū ⁊ reliquū p̄clusi-
o ex quo idē nō pōt cognoscē vtrūq̄ cū om-
nis p̄clusio possit p̄ sua p̄icipia demrāri. Di-
cēdū ē q̄ tal p̄clusio p̄t p̄ tale p̄ncipiū demrā-
ri s̄z nō p̄ illū solū q̄ h̄z sciaz subalternāte nec
p̄ illū qui habet solū scientiā subalternatā sed
p̄ illū q̄ habet vtrāq̄ sciaz. Oz autē sciē q̄ cum
scia subalternās ⁊ scia subalternata sint q̄dā col-
lectio multorū hitūū h̄ntiū ordiez demrātur
nō ē īpossibile q̄n aliq̄ scia secūdā vna ptē sub-
alternatvni scie et nō fm aliā partē sic p̄spec-
tiua fm aliq̄ sui ptē subalternat̄ geometrie ⁊ n̄
secūdū oēz ptē. Similit̄ possibile ē q̄ vna scie-
tia fm eadē ptē subalternat̄ diuersis scientiis q̄n
scilicet vna scia scitvni p̄ncipiū respectu vni⁹
conclusionis ⁊ alia scia scit aliud respectu ei⁹
dem p̄clusionis Est autē aduertēdū q̄ sp̄ vel
freq̄nter p̄ncipiū p̄gnitū in scia subalternāte est
ex t̄m̄isvliorib⁹ ⁊ si ex illo debeat qs demon-
strare p̄clusionē scitā ī scia subalternata sive
lit p̄priūssimā demōstrationē facere non acci-
piat illud p̄ncipiū ī sua cōitate sed addet ali-
cui terminō aliū terminū vt compositū ex istis
duob⁹ sit mī⁹ q̄ p̄us ⁊ hoc est q̄ vult Añ. ⁊ Li-
coniensis q̄ talia p̄ncipia dēt approp̄ari q̄n
ex eis demrāf talis p̄. Sciend est etiā q̄ vna
psvni⁹ scie pōt subalternari vni scie ⁊ altēa al-
teri scie sic vna ps scie natural pōt subaltēna-
ri geometē ⁊ altēa arimetricē. Verūt̄ vna
scia talis nō diciē subalternata respectu alteri⁹

p̄ptervnā cōclōez vel paucas nisi tota scia vel
p̄ maiori ptē sit sibi subalternata p̄p̄t q̄ vna et
eadē scia nō est subalternās ⁊ subalternata r̄spe-
ctu ei⁹ dē q̄uis nō sit īpossibile q̄ vna psvni⁹
natural scie sit subalternās s̄z aliq̄ ptē alterius
scie natural ⁊ alia ps ei⁹ dē scie total sit sub-
alternata alteri ptē alteri⁹ scie totalis. Et ē sciē-
dū q̄ hoc nomē scia subalternās s̄l̄t hoc nomē
scia subalternata dupl̄r accipit s̄z large ⁊ stri-
cte. Large pōt dici scia subalternās vel fm se v̄l
s̄z ali q̄ ptē sui q̄ncūq̄ aliq̄ scia total p̄gnosct
p̄ncipiū vlē alicui⁹ p̄clōis vel p̄p̄t ⁊ alia scia to-
talis p̄gnosct p̄clōez ita tamez q̄ ille scie nō
cōstituūt vna totalē sciaz p̄ qd̄ excludūf scien-
tie de p̄ se inferiori et p̄ se superiori et sic locu-
tus sū p̄ de scia subalternāte ⁊ subalternata et
sic vult p̄hs q̄ medicina q̄tū ad aliq̄ sui ptē sub-
alternat̄ geometē q̄ medicina p̄gnosct hāc p̄-
clusionē vulnera circularia tardius sanantur
q̄ oblonga et geometē cognoscit p̄ncipiū vlē il-
lius conclusionis s̄z q̄ circulo est figura cui⁹
latera fm omnē dimēsiōnē maxie distant et
isto mō nō ē īp̄ueniēs q̄ logica ⁊ methaphi-
sica fm aliq̄s ptes subalternat̄ sibi aliq̄s ptes
sciaz p̄ticulariū. Scia subalternās stricte acci-
pit q̄n p̄ncipiū scit̄ p̄ vna scientiā ⁊ p̄ aliā
et s̄l̄t cū hoc subiectū vni⁹ ē p̄ accūs inferi⁹ ad
subiectū alteri⁹ et aliq̄ subiectū vni⁹ ip̄ortat
ptē siḡntē p̄ subiectū alterius ⁊ sic accipit p̄h⁹
et Linconiēsis sciaz subalternāte ⁊ sciaz subal-
ternatam et sic forte logica nullam aliā scien-
tiā sibi subalternat nec forte etiā methaphisica.

Capitulum xxii.

Vxta p̄dicta poterit aliq̄liū appare-
re qd̄ dicēdū est de cōclōib⁹ tā p̄mas
intētiōnes q̄ secūdas h̄ntib⁹ p̄ termi-
nis ad quā sciaz dēant ptinē cui⁹ mōi s̄t t̄les
animal est genus homo est spēs roale ē diffēn-
tia hoīs albū est accūs corporū ⁊ h̄ mōi Vide-
tur enī q̄ tales ad logicā nō ptinēt q̄ si tales
ad logicā ptinerēt cū tales sciri nō p̄nt nisi p̄-
fecte sciat̄ natura significati per subiectū Im-
possibile ei est q̄ sciatur ista p̄p̄o roale ē dif-
ferentia hoīs nisi sciat̄ q̄ aīa itellectia est ps
hoīs et p̄ p̄ns nisi sciat̄ q̄ h̄o p̄ponit̄ ex aīa in-
tellectia et corpore. S̄l̄t īpossibile est q̄ ista
sciat̄ sēibile ē d̄ra eēntial̄ hoīs nisi sciat̄ q̄ sē-
sibilitas ē ps eēntial̄ hoīs sic de aliis ⁊ p̄ p̄ns
tales p̄fecte sciri nō p̄nt nisi sciat̄ p̄fecte natu-
ra hoīs ⁊ sic de p̄similib⁹. Seq̄ret etiā q̄ si ta-
les p̄pōnes p̄ se ad logicā pertinerēt q̄ logic⁹
l. i.

nō possz pfecte scire logicam nisi cognosceret naturā oīz rezꝝ ymo etiā nisi pgnosceret oēs ꝓ clusiones ꝛ oīa ꝓncipia oīz scīꝝ qꝛa īpossibile ē aliqꝓ ꝓclōezꝝ vel aliqꝓ ꝓncipiū in aliqꝓ scien tia reperiri qn ex illa dependeat noticiā alii- cuiꝝ ꝓꝓōis ꝓꝓoite ex illa intētioe ꝓma ꝛ illa ī tentione secunda. Proptea dicēdū ē ꝓ de ta libꝝ ꝓꝓōibꝝ nō se hꝛ logicus ītromittē nīi for te gratia exēpli. pōt eī logicꝝ de talibꝝ bñ exē- phiticare ī tradēdo noticiā logice sed nō ꝓti- net ad logicū scīē eas. sicut aut n̄ ꝓ se ꝓtinent ad logicā ita nō ꝓtinent ꝓ se ad aliā scien tiā ꝓticularē qꝛa aliē scīē ꝓarticulares non so- luz dependērent a logica sicut ab instrumen- to vitato tm̄ ī alius scīus ꝓticularibꝝ sed etiā a- lie scīē ꝓticulares dꝓꝓēderent tāqꝓ ex ꝓncipiis ex ꝓꝓōibꝝ demrātꝝ ī logica qꝓ negat ꝓmentator septio methaphisice ꝛ ꝓmo ꝓostēioꝝꝝ ide o dicēdū ē ꝓ tles ꝓꝓōes vꝛ ꝓtinet ad methap. sub cuiꝝ ꝓꝓōideratiōe cadūt tā ꝓe ītētiones qꝓ le- cūde ꝛ qꝓ dicitꝝ logica ꝛ ꝓ logica ē mōꝝ scīēdi Etiā accipiēdo ꝓꝓōes ꝓꝓōideratas ī logica vꝛ ta- les ꝓtinet ad aliquā scīāz spālē ita ꝓ aliqꝓ ꝓti- nēt ad vnaꝝ scīāz spālē ꝛ alia ad aliā qꝓ qꝛaꝓ subaltīnāt tā logice qꝓ aliis scīentiis ꝓticulari- bus que tm̄ scīētie in distictꝝ tractatibꝝ nō sūt tradite a ꝓhis sed sine oī difficultate nota lo- gica ꝛ notis aliis scīis tales ꝓꝓōes sūt note. scīta eī logica ꝛ cognita ꝓteete natura homi- nis statī sine difficultate supꝓōitavocabuloꝝꝝ noticiā scīē an rōale sit dīa hoīs vel nō et sic de oībꝝ ꝓꝓōibꝝ ꝓꝓōibꝝ ꝓꝓter qꝓ nō ē multū ne- cesse d̄ tñbꝝ fieri distictos tctatꝝ Capitu xxiii

Post scīam ꝛ demrātionem qꝛa sequi- tur vidē de scīā ꝛ demonstratione ꝓ- ꝓt qd. Ad cuius noticiā hñdā oꝝ ꝓꝓō scīē ꝓ oē demrābile est dubitabile ꝛ ꝓ ꝓns qꝓ sibile ꝛ nō eꝓuerso oē dubitabile ē dꝓmābile nec ꝓ ꝓns oē qꝓsibile ē dꝓmōtēble vꝛ at scīaf qd ē dꝓmōtēbile dꝓmātiōe ꝓꝓt qdꝛ qd n̄ oꝝ ꝓo scī- re qꝛt sꝛ dubitabilia ꝛ qꝓsibilia ad dꝓmātiōꝝ ꝓti- nētia. Et ē scīēndꝝ fm̄ Añ. ꝓ ꝓtuor sūt gene- ra qꝓsibilia sicut ꝓtuor gñāve scītoꝝꝝ h̄ ē euiden- ter ꝓgnitoꝝꝝ. Oīs enī demrātor si dubitat ali- qd qꝓ dēt scīē aut dubitat de aliqꝓ ꝓꝓōe ī qꝓ ꝓ- dicatū īportat aliā rē vꝛ eādē rē alioꝝ ab illo qd īportat ꝓ subiectū sicut pōt dubitare de ta- li ꝓꝓōe lūa ē eclipsabil et tūc pōt tꝓlꝛ qꝛē cir- ca talē ꝓꝓōnē. Primo eī pōt qꝛere an talꝓꝓō sit vꝛa scōdo pōt qꝛē supꝓōito ꝓ sit certū apud eū ꝓ est ꝓꝓōvꝛa qd est mediū ꝓ qꝓ pōt sꝛiēti nō

tū ꝓ ꝓꝓō illa ē vꝛa et istos duos modos qꝛendi ꝓꝓhēdit Añ sꝛ qone qꝛa ē ita ꝓ hec ꝓiuctio qꝛa nō est ibi nota qꝛēdi ita ꝓ ꝓ hāc ꝓiuctioe qꝛa fiat qo sꝛ magis ē nota tm̄andi ꝛ rōdendi scīto aut ꝓ hec ꝓꝓō ē vꝛa siue scīto ꝓ lūa eclip- satur et scīto ꝓ est aliqꝓ mediū ꝓ qꝓ certifica- ri pōt ꝓ lūa eclipsat et scīto ꝓ ē in illud me- diū vꝛpote scīto ꝓ est aliqꝓ effectus vꝛ aliqꝓ aliud ꝓ qd certificarī pōt ꝓ lūa eclipsat. ꝓtm̄ git vꝛterius qꝛere qꝛe et ꝓꝓt quid lūa eclipsat. Vñ pōt aliqꝓ scīre euidēt ꝓ lūa eclipsat et ꝓ ꝓns hꝛ aliqꝓ mediū ꝓ qꝓ scīē ꝓ lūa eclipsatur tū potest ignorare cāz quare lūa eclipsatur ꝛ ita pōt qꝛere ꝓꝓt qd lūa eclipsat ꝛ tūc ē alia qo scꝛ ꝓꝓt quid et tūc qꝛit ꝓꝓōissimū mediū ꝓ qꝓ pōt scīri ꝓ lūa eclipsat et ista ē alia qꝓti- o scꝛ ꝓꝓt qd ꝛ iste sūt due qones ponētes ī nu- merꝝ qꝛa videlicꝝ qꝛit de rebꝝ diuersis qꝛa sꝛ- iectū ꝛ ꝓdicatū īportāt diuersas res vel saltē eandē rem alioꝝ. Aliē pōt dꝓmātor dubitare d̄ aliqꝓ an sit vꝛpote dubitatꝝ an dꝛ sit ꝛ eē possit qꝛit an sit mediū deueniēdi ī noticiā huius et qd ē mediū deueniēdi ī noticiā huius. hoc aut scīto qꝛit vꝛterꝝ quid est sicut scīto ꝓ deꝛ ē qꝛit vꝛterꝝ qd est deus et tūc querit mediū ꝓꝓ- issimū ꝓ qd scīri pōt qꝓ res ē et iste due questi- ones nō ponūt ī numerꝝ qꝛa subiectū et ꝓdica- tū nō significāt res distinctas distinctis mo- dis. Ex ꝓdicatꝝ ꝓꝓ ꝓ omnis qo vel querit si ē mediū deueniēdi ī noticiā ꝓus qꝓti sicut qo qui a et qo si ē. vel querit qd est illud mediū sicut qꝓ sꝛio qd ē ꝛ qo ꝓꝓt qd ē. Ex quo ꝓꝓ ꝓ oīs qo est quodāꝓ qo mediū Sed scīēdū ē ꝓ mediū nō accipitꝝ hic ꝓ medio sillogistico sicut dicit Linco- niensis sed vocatur hic mediū oē illud ꝓ quod decurrit rō in noticiā ꝓus ignoti et ita expiē- tia pōt hic vocari mediū qꝛa qnꝝ aliqꝓ ꝓ expi- entia ꝓgnoscat illud qꝓ priꝝ ignoravit. Oꝝ etiā scīre ꝓ quandoꝝ omēs iste quatuor qꝓti- ones exiguntur super aliquam conclusionem vel terminos illius conclusionis demrābilis d̄ quibꝝ nō est necē ꝓꝓgnosceꝛe quia ē et in 1º caū vñ ē ꝓ dicit lincomiensis scilicet ꝓ querētes duo scilicꝝ si est et quia est non querimus illd̄ super quod sit discursus inferens nisi mediū sillogisticum ordinatum inesse debito ad ex- tremā. In isto enim calu omnes questiones ꝓ- runt medium sillogisticum per quod demon- strari potest conclusio. Verbi gratia si hec conclusio sit demonstrabilis luna eclipsatur et de luna non pōt eē qo cū dēat ꝓꝓgnosci

Tercia pars

quia est nō potest fieri questio nisi vtrū luna eclipsat vel si ē eclipsis vel qd ē eclipsis: oēs iste q̄stiones q̄rūt aliquo° mediū p q̄b dem̄ari pōt q̄ luna eclipsat ⁊ in illo calu q̄stio qd ē et ppter qd idē sūt et s̄līr mediū et cā idē sūt hoc est diffinitio passiōis explicat causā p̄t quā r̄ndēf ad q̄onē factā p p̄t qd et ita tunc mediū et causa idē sūt hoc ē mediū sillogisti cū explicat causā p̄t quā ita ē sicut denotaf p c̄lusionē. Verbi grā sit hec c̄lō dem̄abi lis luna eclipsat isti cōclūsiōi et dem̄atiōi p quā demōstrari dēt p̄supponēdū ē q̄a ē et qd est de luna. et de eclipsi p̄supponēdō ē qd ē qd dē p nomē. Vnde p̄supponit ista diffio exp̄mēs qd noīs. Eclipsis ē carentia luis in aliq̄ receptiuo ex int̄pōne corpis īpediēd corpus luosū cāre lumē in corpe susceptio luis. Oībus istis p̄suppositis pōt dem̄ator dubitare an eclipsis sit in rerū naturav̄l eē possit ⁊ certificato q̄ sit exp̄ientiā q̄avidem° d̄fectū lūnis in aliq̄ ex hoc q̄ lignūv̄l pies int̄pōit int̄ cādelā et aliqd̄ illuīabile. vel h̄ scō noto p aliā amvīa pōt dubitare qd ē carētia luis/q̄b nō est aliud q̄ dubitare cuiusmōi ē illud corp⁹ q̄b īpedit īfluētiā lucis et notificato q̄ ē corpus opacūv̄l aliqd̄ tale. pōt v̄lteri⁹ q̄rivtrū luna sit eclipsabil̄ et oīs p exp̄ientiā v̄l p aliā viā q̄ sic et ita dato aliq̄ medio p q̄b evidēt coḡit̄ q̄ luna ē eclipsabil̄. pōt q̄ri q̄re Inna est eclipsabil̄. et cū sciuerit q̄ luna ē eclipsabil̄ p̄t hoc q̄ tra pōt poni inter lunā et solē/ cessat oīs q̄o circa istā c̄lusionē luna eclipsatur. Patet aut̄ ex isto p̄cessu q̄ diffinitio exp̄mens quid nominis passiōis p̄supponit oī q̄oni et q̄ p̄ma q̄o ē q̄o si est de passiōe que q̄rit mediū vel viā deueniēdi in notitiā passiōnis q̄ ē possibilis hoc est q̄ eē de ea possibil̄ h̄ p̄dicaf̄. Scōa aut̄ q̄stio est q̄o quid est de passiōe: q̄a sicut illud q̄b sua diffinitio exp̄mēs qd noīs explicat in gn̄ali/ illa q̄o q̄rit in speciali q̄b qdā q̄sitū ē gn̄ale ad illō p̄t qd luna eclipsat q̄a corp⁹ opacū est p̄ē ad trā. Sci to aut̄ si est et quid est de passiōe q̄ri v̄l t̄i⁹ an passiō sit p̄bilis de illo subiecto ⁊ q̄b ē mediū deueniēdi in notitiā illius quo scito q̄ri t̄nr in speciali cā ppter quā passiō p̄petit isti subiecto ⁊ ita quid ⁊ propter quid q̄rūt id̄ sed q̄stio quid est de passiōe q̄rit magis ī gn̄ali ⁊ q̄stio ppter qd magis ī speciali ⁊ propter ista vult philosoph⁹ q̄ in tali p̄cessu questio qd ē et ppter quid q̄ri id̄ sūt et q̄ mediū ⁊ causa id̄

sūt q̄a mediū sillogisticū explicat causā freq̄ter in tali p̄cessu ppter quā ita est apte rei si cut denotaf̄ eē p c̄lusionē demonstrationis. In mltis autē casib⁹ nō sūt ista vera nec mltā alia q̄ dicit aristoteles circa istā matiā nec ī aliis vult ea ītelligi gn̄al̄. Capitulū xxiiii.

Contra p̄dicta pōt mltē fieri pue riles obiectōes quas expedit sol uere ppter iuuenes et etiā ppter p̄teruos. Vidēf̄ enī p̄mo q̄ nō sūt t̄n q̄tuor gn̄a q̄stionū. nā q̄riē q̄t⁹ est sortes ⁊ q̄lis est homo et t̄n t̄les q̄ōnes ad nullā istarū q̄tuor sūt p̄tinētes. Item vidēf̄ q̄ nō ead̄ sunt q̄sibilia ⁊ vere scita quia nihil vere scif̄ nisi per demōstratōne p̄gnoscf̄ s̄z nō oē q̄sibile est de mōstrabile nā q̄riē ppter qd luna eclipsatur ⁊ t̄n h̄ demōstrari nō pōt. Itē v̄tr̄ oīs triāgulus h̄z tres āgulos ⁊ c̄ ē q̄sibile ⁊ t̄n v̄trū oīs triāgu lus h̄z tres āgulos ⁊ c̄ nō est scibile quia nō ē v̄tr̄: Ad p̄mū istorū dicēdū est q̄ tales q̄ōes nō p̄tinēt ad demōstratōne vel si p̄tinent ha bent reduci ad questione q̄a est verbi grā si q̄riē q̄lis est luna illa questio īp̄licat multas q̄ stiones videlic̄ v̄tr̄ luna sit illuīatav̄tr̄ eclip satav̄tr̄ sit p̄sp̄scua ⁊ sic d̄ mlt̄ aliis q̄ s̄t q̄ōes quia est si p̄tineāt ad demōstratōē ⁊ et ita illa q̄o q̄ īp̄licat illas ad q̄onē q̄a ē reduci debet. Ad scōz dicēdō ē q̄ oē q̄sibile ē vere scibile nō accipiēdov̄tr̄ scibile p̄ illo qd demōstrari po test s̄z magis gn̄al̄ p̄ evidēter p̄gnoscf̄ibili. Ad terciū dicēdō ē q̄ v̄tr̄q̄ illarū v̄trum oīs triāgul⁹ h̄eat tres ⁊ c̄ est q̄sibile v̄tr̄q̄ oīs triā gul⁹ h̄eat tres ⁊ c̄ ē scibile dist̄ḡni pōt scōm ā phibologiā v̄n⁹ s̄n̄l̄ ē iste h̄ totū ē scibile ⁊ q̄i bile v̄tr̄q̄ oīs triāgul⁹ h̄z tres ⁊ c̄ ⁊ iste ē falsus ⁊ iste s̄l⁹ infert istav̄tr̄q̄ oīs triāgul⁹ h̄z tres ā gulos ⁊ c̄ ē v̄tr̄q̄. Ali⁹ s̄l⁹ ē iste aliqs pōt q̄rere ⁊ sciē v̄tr̄q̄ oīs triāgul⁹ h̄z ⁊ c̄ h̄ ē pōt sciē istam oīs triāgul⁹ h̄z ⁊ c̄ et q̄rēf̄ istav̄tr̄q̄ oīs triāgul⁹ ⁊ c̄ et sic nō infert aliā Si dicaf̄ q̄ arguitur ab inferiori ad sup̄i⁹ q̄ est boā p̄na. Dicēdō est q̄ q̄uis sit boā p̄na ab īferiori ad sup̄ius q̄n nō ē equocatio v̄l āphibologia vel fallatia p̄pōis v̄l dionis ⁊ c̄ t̄n q̄n aliq̄ p̄dictarū fallatiarū po test ass̄ḡri nō ōz q̄ p̄na sit boā nisi ī v̄no s̄n̄ l̄ s̄u et nō ī alio ⁊ ita ē ī p̄posito sic est hic hō est sp̄ties q̄ aliqd̄ aiāl est sp̄cies nam hic argui t̄ ab īferiori ad sup̄i⁹ ⁊ t̄n si hō stet ī ante sim plicif̄ nō v̄z p̄na s̄z si stet p̄soālif̄ est bona p̄na s̄z āns est s̄z ita est ī p̄posito quia p̄na nō pōt h̄ē diūsos s̄n̄l̄ ex v̄sū loquentiū sicut āns iō l.ii.

pna est boa invno fsu ⁊ nō ē boa ī alio fsu
Capitulū xxv.

Quō numero qōnū vidēdū est quō di-
uerse qōnes diuersimōe pnt tēmiari ⁊
quō illa q̄ p diuersas qōnes q̄runt di-
uersimōe pnt fieri nota qa sic p̄ ex p̄cedētib⁹
qō si est ē p̄ma qō ideovidend est p̄us de qōne
si ē. Et est p̄mo sciend q̄ qō si est t̄iaf p̄ h̄ qd e
uidenter p̄gnoscaf si res est. qd sit si sciaf p̄pō
ī q̄ esse exntie p̄ppōez de inelle l̄ de possibili
p̄tur de subiecto. iō vidēduz est quō talis p̄pō
euidēt p̄gnoscaf p̄t. et o3 scire q̄ tal p̄positio
dubitabil vel h3 p̄ subiecto nomē mē absolutū
affirmatiz vel aliqō aliud nomē p̄ subiecto pu-
ta nomē negatiz v̄l p̄notatiz v̄l respectiz ⁊ p̄pō
mental̄ vel vocal̄ tali mē tali corrēdens ī q̄ l̄
icif nomē absolutū mē affirmatiz nullo p̄g-
nosca p̄t euidēt nisi res ip̄ortata p̄ subiectuz
intuitie et ī se p̄gnoscaf puta nisi aliq̄ sēsu p̄ti-
culari sciaf vel nisi sit intelligibile nō f̄sibi-
le et ab intellectu videaf illo p̄portionabilitē
q̄ potentia visua exterior vidz visibile. Vñ nō
p̄t q̄s euidēt p̄gnoscaf q̄ albedo est vel esse
potest nisi vidēt aliq̄ albedinē et p̄t l̄ quis
credere possim narratib⁹ q̄ leo est ⁊ q̄ pard⁹
est ⁊ sic de aliis tñ talia euidēt nō p̄gnoscaf
Verūtñ ad sciendū euidēt tales p̄pōes nō o3
sic app̄hēdere oīa significata p̄ subiectū s3 qñ
q̄ sufficit vñ solū app̄hēdere et qñq̄ plura et
ita talis qō si est nō potēt termiari nisi p̄ exp-
ientia h̄ est p̄ noticiā f̄sitiuā q̄ est p̄ncipiū ex-
p̄ientie et d̄ tali loq̄. p. cū dicit Qui ignorat
qd ē nescit si est. quēadmod hē⁹ qa est sic hē⁹
quid est. vñ q̄tū aliqs scit de aliquo tali quid
est tñ scit si ē ⁊ p̄uerso. Verbi grā si aliqō p̄-
positū ex plurib⁹ p̄tib⁹ et p̄ noticiā intuitiaz seu
visuā ī p̄ticulari sciaf q̄ vna ps est ⁊ n̄ alia tñ
sciaf q̄ illa pars ē ps q̄ditatis ⁊ eēntie rei et
nō alia qñ aut sciaf oēs p̄tes rei tūc scitur
p̄fecte q̄ res illa ē ⁊ qd est illa res. Et si dicaf
de deo sci⁹ q̄ est ⁊ tñ nesci⁹ qd ē. Dicēdū ē q̄
nullā p̄pōez mētalē ī q̄ subicif tñ omnio sim-
plex ⁊ mere absolutus p̄ueniēs deo v̄l suppo-
nēs p̄ deo possū⁹ p̄ statu isto h̄re. possē⁹ enī
scire de eo qd est si scirem⁹ si est possū⁹ tam
habē p̄pōez mētalē ī q̄ subicif tñ cois deo ⁊
aliis et ideo de aliq̄ p̄teto possū⁹ scire qd est ⁊
si est et q̄tum scim⁹ si est tñ sci⁹ qd ē ⁊ p̄uer-
so. Ex q̄bus p3 q̄ tal p̄pō nullo p̄t demrari
nec a postēiori nec a p̄ori nisi forte dicaf q̄ p̄-

positio p̄ticulari large sumēdo demratiō nem
dicaf posse demrari sicut si hec sit nota predi-
cto oīs albedo est vel p̄t esse et arguat sic o
nis albedo ē vel eē p̄t aliqs color ē albedo ḡ
aliquis color est vel p̄t esse.

Capitulū xxvi.

Si aut p̄pō dubitabil ī q̄ p̄t esse existi-
tie p̄ demratiōne de inelle ⁊ de possi-
bili habeat p̄ subiecto nomē p̄notati-
uū ī respectiz vel negatiz v̄l vñ p̄positū ex ml-
tis noib⁹ talib⁹ qñq̄ p̄t demrari ⁊ qñq̄ nō. ta-
lis enī p̄pō sp̄ equalē vñ p̄pōi ī q̄ p̄t passio de
suo subiecto saltē large sumēdo passionē sic
ista p̄pō eclipsis ē equalz isti aliqd eclipsatur
et ista calefactiz est equalz isti aliqd est ca-
lectiz ⁊ ista h̄ns tres angulos eq̄les duobus
rectis est equalē isti aliqd est h̄ns tres angu-
los ⁊c et iō sicut dictū ē de p̄pōib⁹ q̄b⁹ equiva-
lēt q̄ sūt demrābiles vel nō ita dicēb⁹ ē de ist⁹
Et si large accipiēdo demratiōne dicaf q̄ q̄-
libet tal h̄ns p̄ subiecto aliqd cois q̄ sit subie-
ctū p̄mū tal passiois est sillogisabil p̄ p̄mum
subiectū tāq̄ p̄ mediū ⁊ p̄ p̄ns est demrābilis
p̄t dici q̄ quelibz talis ē demrābil large ac-
cipiēdo demratiōne. Si tñ dicaf q̄ nulla est
mōstratio nisi qñ maior p̄t p̄tpe cognoscaf q̄
p̄ ita q̄ maior p̄t eē nota et p̄clō p̄t ignora-
ri et tñ app̄hēdi. Potest dici q̄ aliq̄ tales p̄pō-
nes sūt demrābiles et aliq̄ nō puta qñ passio-
nes sūt demrābiles de suis p̄p̄is subiectū tūc
sūt t̄les p̄pōes demrābiles. qñ at passioēs nō
sunt demrābiles de suis subiectū p̄mis tūc nō
sūt demrābiles. Vt ista calefactiz est vel p̄t
esse demrari nō p̄t sed tñ scif p̄ exp̄ientiaz si
ue fillō in quo maior p̄t esse nota et p̄ app̄-
hēdi et ignorari. Ca. xxvii.

Quia tactū est de eē exntie aliq̄ tu-
lū disgreiēdo p̄siderādū est q̄lit eē
exntie se habet ad rēvtrū etiā esse ⁊
exntia rei sūt duo extra aīaz distincta int se ⁊
mihividef q̄ nō sūt talia duo nec esse exntie
aliquid siḡt distinctū a re. quia si sic aut eēt s̄b-
stātia aut accēs. nō accēs quia tunc eē exntie
e hoīs esset q̄titas vel q̄litas ⁊c quod est mai-
feste falsū sic inductie patz. nec p̄t dici q̄ s̄b-
stātia quia omnis subā est materia v̄l forma
vel cōpositū vel subā abstracta. Sed manife-
stū ē q̄ nullū illoz p̄t dici eē si eē sit alia r̄s
ab entitate rei. Item si essēt due res aut face-
rēt p̄ se vñ aut nō. si sic: oportēt q̄ vñ eēt ac-
tus et reliquum potentia et per consequēsvñ

Tercia pars.

eēt materia et aliud forma q̄ est absurdū. si v̄o nō facerēt p̄ sevnū igit̄ faciūt vnū aggregatiōe tm̄ vel facerēt vnū tm̄ p̄ acc̄ns ex q̄ sequitur q̄ vnū erit acc̄ns alteri⁹. Itē si essent due res nō eēt p̄dictio q̄ de⁹ p̄suaret entitatē in reꝝ natura sine ex̄ntiā vel epuerso ex̄ntiāz sine entitate q̄ p̄vtr̄q̄ est impossibile. Vel dicendō est q̄ entitas ⁊ ex̄ntiā nō sūt due res sed illa duovocabula res ⁊ esse idē et eadeꝝ signit̄ sed vnū noīalit̄ ⁊ aliud v̄balit̄ p̄pter quod vnū non pōt p̄uenient̄ poni loco alteri⁹ q̄ nō h̄nt eadē officia. Vnde esse pōt poni int̄ duos tē mios sic dicēdo hō est aīal ⁊ nō est sic de h̄ no mine res vel entitas. vñ esse signit̄ ip̄az rem sed entitas signit̄ cām p̄mā simplicē q̄ d̄r̄ h̄ ea nō signido ip̄sū ab alio dependē q̄ aut̄ p̄ de aliis signit̄ ip̄sas res dependentes ⁊ ordiatas ad p̄mā cāz et h̄ q̄ ille res nō sūt r̄s nisi sic sit dependentes et ordiate ad causā primā sicut nō sūt aliq̄n. Vñ q̄n hō nō depēdet sicut tūc nō est. ita tūc nō ē hō ⁊ iō nō est p̄ ymaginādū q̄ essentia est idr̄ns ad esse ⁊ nō esse q̄ q̄ ē idr̄ns ad essentia ⁊ nō essentia q̄ sicut essentia pōt esse ⁊ nō esse ita esse pōt eē eēntia ⁊ nō esse essentia. ⁊ iō talia argumēta eēntia pōt eē ⁊ nō esse ḡ eē distinguūt ab eēntia. essentia pōt eē sub oppoīto ḡ eēntia distinguūt ab esse n̄ valēt sicut nec talia valēt essentia pōt nō esse essentia ⁊ pōt esse essentia igit̄ eēntia distinguūt ab essentia. Eēntia potest esse sub oppoīto essentie igit̄ eēntia distinguūt ab essentia et iō n̄ p̄ sūt esse et essentia due res q̄ eēntia ⁊ eēntia ⁊ hec est sn̄ia Lincomiēsis q̄n dicit sc̄do posterior̄ oē dictū de cā p̄mā nō p̄bat nisi ip̄az essentia cause p̄me oīo simplicē eē dictū v̄o de aliis nō p̄bat nisi ordinē et dependētia eor̄ ab e te p̄mo qd̄ est p̄ se et hec ordiatio vel dependētia nihil multiplicat in eēntia depēdēte ab ente p̄mo siue q̄raē de ente p̄mo siue de re depēdente ab ente p̄mo an sit hec q̄ nō pōit i numer̄. Cā aut̄ q̄re sci et alii dicūt deū esse ip̄z eē et nō creaturā ē q̄ de⁹ sic est eē q̄ nō pōt n̄ esse ymo nec est eē et ab alio nō est. Creatura aut̄ sic est eē q̄ nō est nec eē sic nec necari o est res et ab alio est res effectie et iō nō differūt qd̄ est ⁊ q̄ est in deo q̄ nō ē aliqd̄ aliud a deo q̄ de⁹ est s̄z i creatura dr̄nt quia illud qd̄ est creatura ⁊ quo est sūt distincta simpl̄ sicut deus et creatura dr̄nt. Ca. xxviii.

Ifo quō t̄iaē q̄ si est videndō est. quō terminat̄ q̄ quid ē h̄ est quō pōt eui-

dēt p̄sci p̄pō i q̄ p̄ diffitio de diffitio. Est aut̄ sciendū q̄ diffionū qd̄ ē diffio exp̄mens qd̄ nois et quedā est diffio qd̄ rei. Diffio exp̄mens qd̄ rei est illa q̄ nō est necaria disputanti scienti signit̄ vocabuli. sic ad h̄ q̄ aliqs sciat qd̄ signit̄ h̄ nom̄ hō n̄ est necariū scire q̄ hō p̄ponit̄ ex tot̄ ptib⁹ v̄l ex talib⁹ ptibus. Vñ qlibet pōt disputare cū alio q̄uis ignoret diffitionez exp̄mētē quid rei. sed ignorata diffione quid nois exp̄mētē nō pōt q̄s cū alio disputare. et ideo q̄n aliqs addiscit signit̄ t̄ior̄ tūc addiscit diffiones exp̄mētēs qd̄ nois q̄uis n̄ addiscit diffiones exp̄mētēs qd̄ rei. nō est igit̄ diffio exp̄mēs qd̄ rei necaria disputati q̄a talis diffinitio nō tm̄ exp̄mit qd̄ nomē signit̄ s̄z exp̄mit etiā quid res est. Talis aut̄ diffio duplex ē q̄ enim diffio tal̄ est q̄ nihil importat extrinsecū rei alio⁹ q̄ importat rē vel partē rei et tal̄ diffinitio vocat̄ diffitio p̄p̄issime dicta q̄ nō pōt eē nisi sb̄ar̄ l̄ noīz sb̄arū q̄a tal̄ diffitio n̄ pōt eē nisi p̄poitor̄ tāq̄ illor̄ q̄r̄ eēntia exp̄mit p̄ orationē ēmōi p̄poita p̄ sevnā nō sunt nisi subē. tal̄ est diffio aīal rōale cū sit aīal genus et rōale dr̄na q̄a aīal importat totū hōi nem et rōale ip̄ortat ptē hoīs sic suū abstractū. Alia est diffio ip̄ortas qd̄ rei q̄ h̄l cū h̄ q̄ importat rē ip̄ortat vel exp̄mit aliqd̄ aliō qd̄ nō est de essentia rei sicut est diffio aīe q̄ est ista Alia ē act⁹ corpor̄ phisici orgaici ⁊ vt̄ habet̄ in sc̄bo de aīa q̄ ip̄ortat aīaz et corp⁹ qd̄ n̄ est ps aīe nec aīa ⁊ ista vocat̄ diffio p̄ addita mētū et tales diffiones ip̄ortates qd̄ rei p̄uertuntur cū nom̄ib⁹ mē absolutis affirmatiuis. Alie sūt diffiones ip̄ortates qd̄ nois q̄ nō sūt nisi orōes exp̄mētēs qd̄ noia signit̄ ⁊ t̄les diffiones p̄p̄issie s̄z noīz negatiōez ⁊ notatiōez ⁊ respectiōez sic ista diffio h̄ns albediez siue ip̄formatū albedie n̄ exp̄mit nisi qd̄ signit̄ hoc nomen albū et iō ista diffinitio ē necaria culibet disputati cū alio. Ca. xxix.

Diffio exp̄mēs qd̄ rei nō data p̄ additamentū sp̄ cōtinet p̄ p̄ma pte aliqd̄ genus diffiniti et p̄ alia parte l̄ aliis ptib⁹ cōtinet dr̄ntiā vel differentias eēntiales vel aliqs obliqs signit̄es p̄ se ⁊ p̄mo ptes rei ⁊ iste ptes sūt diuerse. Nā gē ip̄ortat totū alie ptes signit̄ seu ip̄ortat ptes d̄m̄iatas rei siue ptes distinctas. Prima ps diffionis puta genus nec a p̄ori nec a postēiori pōt demrari de diffinito sic q̄ hō sit aīal demrari nō pōt sed p̄p̄o sitio talis sine fillō acq̄rit̄ mediāte noticia in

tuitiua. Vnde istis conceptibus existentibus in intellectu et aliquo homine viso statim scitur quod homo est animal non quod isti conceptus precedant noticiam intuitiuam hominis sed iste est processus quod primo homo cognoscitur aliquo sensu particulari deinde idem homo cognoscitur ab intellectu quo cognito habetur vna noticia generalis et communis omni homini et illa cognitio vocatur conceptus/intentio/passio/qui conceptus communis est omni homini quo existente in intellectu statim intellectus scit quod homo est aliquid sine discursu. deinde apprehenso aliquo animali alio ab homine vel aliis animalibus elicatur vna noticia generalis omni animali et ista noticia generalis est communis omni animali et vocatur passio seu intentio anime siue conceptus communis omni animali quo existente in anima potest intellectus componere istum conceptum cum conceptu priori quibus propositis ad inuicem mediante hoc verbo est statim in intellectus assentit illi complexo sine omni sillogismo et ita quelibet talis propositio in qua predicatur genus de diffinito propriissime dicto habetur sine sillogismo et hoc est vniuersaliter verum de omni genere respectu speciei que est mere absoluta quia talis propositio statim scitur cognitio terminis perfecte. Sed forte dices quod hic est sillogismus ex prioribus omne animal est substantia omnis homo est animal ergo et ergo hec demonstratio est a priori. Preterea secundum dicta quelibet talis propositio esset per se nota quia quelibet talis propositio cognosceretur cognitio terminis secundum istum processum et ita ista esset per se nota homo est animal et ista albedo est qualitas et huiusmodi quod videtur falsum cum multe tales sunt multis dubie.

Preterea viso aliquo a remotis potest ignorari an sit animal et post sine ulteriori experientia potest certificari quod est animal ergo quod homo est animal potest demonstrari.

Ad primum istarum dicendum est quod non omnis sillogismus ex prioribus est demonstratio quia non quelibet talis sillogismus facit scire et hoc quia conclusio non potest esse ignota et postea per illum sillogismum tamquam per causam efficientem fieri nota quod requiritur ad demonstrationem et sic est in proposito igitur ille sillogismus non est demonstratio. Ad secundum dicen-

dum est quod quelibet talis propositio mentalis in qua subicitur et predicantur tales conceptus mere absolute soluti est per se nota quia statim sciuntur conuenienter tamen non quilibet propositio vocalis est per se nota. nam ex quo voces significant ad placitum voces mere absolute possunt imponi eisdem de quibus habemus vel alii habent tales conceptus et tunc aliquis qui tales conceptus non habet potest scire significata vocabulorum et simul cum hoc potest nescire eam eo quod alios conceptus mentales non habet. Sed habet conceptus mentales plures quorum aliqui si componantur ad inuicem totum resultans ex eis erit conuertibile cum illa voce et ita talis propositio vocalis non erit per se nota quia non quelibet noticia qua scitur quod tamen significant sufficit ad sciendum talem propositionem et sicut illa propositio vocalis non est per se nota ita illa mentalis que componitur ex conceptibus compositis non est per se nota quia potest haberi quamuis nesciatur vnde ego modo de facto scio quid significat hoc nomen leo et scio quod significat hoc nomen animal et tamen ignoro istam propositionem leo est animal quamuis credam eam esse veram et habeo propositionem mentalem cuius subiectum est vniuersale compositum ex multis noticiis incomplexis quarum nulla est simplex et propria leoni sed propositionem mentalem cuius subiectum est simplex et mere absolutum proprium leonibus non habeo quia si talem propositionem mentalem habere statim sine sillogismo scirem eam. Sed numquam propositio mentalis in qua subicitur tale compositum et etiam propositio vocalis sunt demonstrabiles ex quo sunt dubitabiles. Potest dici quod large accipiendo demonstrationem tales sunt demonstrabiles et hoc quia conclusio potest esse ignota et dubia et postea scita propositione maiore in qua predicatur idem predicatum de conceptu mentali acquisito per noticiam intuitiuam rei et scita minore in qua predicatur idem conceptus de subiecto conclusionis potest conclusio fieri nota et ita talis propositio large accipiendo demonstrationem potest fieri nota per demonstrationem ex quo potest concludi sillogismo faciente illam conclusionem esse euidenter notam que prius erat dubia vel apparuit esse ista. Ad tertium preterea quod viso aliquo animal potest dubitari an sit animal et potest per aliquos effectus

Tercia pars

fieri notū q̄ ē aīal et tñ nō erit demonstratio quia demōstratio nō ē de singularib⁹ vna aut tñ ppō singlar̄ sit tibi nota ⁊ poīto q̄ demrā^o esset de singularib⁹ adhuc nō esset demōstratio ibi ppōis mental̄ hñt̄ ꝑceptū simplicem et mē absolutū et ppū de subiecto Sz ēēt demōstrā^o ppōis hñt̄ vnū ꝑceptū ꝑpoītū ꝑ subiecto vn̄ de talib⁹ dico ꝑportionabilit̄ sic dixi alias de illa ppōe de^o ē q̄ format beat⁹ vidēs eēntiā dinā et de ista ppōe q̄ nos habem⁹ mō de fcō qa sic sūt distīcte ppōes ita iste ppōes q̄ vnā possēt habē de leone ille q̄ videt vel vidit sbaz leonis itūtie ⁊ illā ppōez q̄ mō de fcō hēo de leone sūt distīcte ppōes ⁊ vna est demrābilis large accipiē^o demrātionē ⁊ alia nllō^o est demrābilis. Sī illa ppō q̄ format cec⁹ a natīta te de colorib⁹ dicēdo albedo ē color est distīcta ab illa q̄ e^o fofo l̄ mētal̄ i mēte dñdo q̄ albedo ē color ⁊ vna est simplr̄ idemrābil̄ ⁊ alia forte ē demrābil̄ large accipiē^o demrātoez

Capitulū xxx.

Quāuis ppō i q̄ p̄ gē^o absolutū d̄ specie mere absoluta cōpoīta ex ꝑceptib⁹ simplicib⁹ demrāri nō possit nec a priori nec a posteriori. tñ ppō i q̄ p̄ dr̄na d̄ specie tali a posteriori demrāri pōt. Nā dr̄na sicut dictū est ꝑus importat vnā ptē i obliq̄ cut p̄ effect⁹ demrāri pōt tal̄ res hrē talē ptē iō ꝑ effectus demrāri pōt dr̄ tal̄ de spē tali. Verbi gratia si aliqs hēat noticiā ppriā anie sēsitie ⁊ ꝑ p̄ns sciat q̄ s̄ h̄t hoc vocabulū s̄stitit̄ et videat aliqd̄ corp⁹ c̄ hēat noticiā simplicē pp̄ā talib⁹ corporib⁹ et tñ ignorat an habeat aīaz sensitīaz iste ꝑ aliqs effect⁹ cuilibz tali corpōri ꝑpetētes pōt demrātie ꝑbaē q̄ o ne tale corpus habz animā s̄stitīaz ⁊ ꝑ p̄ns q̄ est sensitīuū et ꝑ talē mod̄ ꝑbauit. An ꝑ trāsmutationē ⁊ motū q̄ i istis generabilib⁹ ⁊ corruptibilib⁹ ē materia distīcta a forma et ꝑ p̄ns q̄ sūt materialia cū tñ materiale sit dr̄na eēntialis eorum. Per talem etiā modū d̄mōstratīe ꝑbari pōt q̄ in homine sint plures forme q̄uis forte h̄ nō sit facile multis ymo forte q̄uis de multis nulli sit hoc possibile ꝑ statū isto oportet tamen scire q̄ ꝑꝑositio in q̄ predicatur differentia de noticia distīcta et perfecta quando scilicet nihil q̄ potest cognosci latet cognoscentem nullo modo est demō

strabilis quia forte talis noticia ē noticia diffinitiva sed quicquid sit de hoc dico q̄ de talibus conceptibus specificis subāz quales nos de facto habemus potest differentia demonstrari a posteriori licet non a priori q̄ saltem verum est de specie cui ꝑmo cōpetit siue possit demonstrari per medium sumptum a causa extrīfica de aliquo contento sub specie ꝑma siue non et illud qd̄ dictū est de differentia que scilicet predicatur in recto de specie telligendū est de illis que predicantur i obliquo de specie et significant partes essentialē rei. Vnde sicut a posteriori demonstrari potest q̄ animal ē materiale ita a posteriori demrāri pōt q̄ al̄ componit̄ ex materia ⁊ forma et ita de aliis ꝑportionabiliter dicēd̄ ē.

Capitulū xxxi.

EX predictis patere potest q̄ diffinitio non potest a priori demonstrari de specie diffinito diffinitio enim de nullo potest prius predicari q̄ de diffinito et ꝑ consequens ꝑ nullū medium potest demonstrari de diffinito a priori nec potest etiā tal̄ diffinitio demonstrari a posteriori de specie que sit conceptus mentis proprius et simplex ꝑcise significatus ꝑ speciem quia quāuis vna pars talis diffinitionis esset demonstrabilis a posteriori de subiecto tamē aliqua ꝑs non ē demonstrabilis de tali subiecto neq̄ a priori neq̄ a posteriori. Verū tamen de subiecto quale nos habemus de facto non est forte inconueniens diffinitionem posse demonstrari saltem large capiēdo demonstrationē. Et ꝑ istum varium modum ꝑbandi possēt exponi mltē auctoritates Aristotelis que videntur tam inter se q̄ predictis repugnā. q̄n q̄ enim loquitur de vno modo demonstrandi ⁊ quandoq̄ de alio et quandoq̄ loquitur de ꝑdicatione diffinitionis de diffinito simplici ⁊ proprio quandoq̄ loquitur de ꝑdicatōe diffinitionis de diffinito composito et proprio tantum. Est ergo duplex modus deueniēdi in talem diffinitionem Vnus est ꝑ noticiam intuitiuam partium illius rei Qui enī intuitiue cognosceret partes rei statim possz formare conceptus demonstrabiles importātes illas partes in obliquo et importantes totum in recto Sed adhuc non est necesse q̄ habeat diffitionē quia deficiēt sibi genus q̄ non

potest haberi nisi per noticiam intuitiuā alicuius singularis aut eius speciei vel aliquorum singularium diuersarum specierum quod habito potest intellectus illum conceptum proponere aliis conceptibus demonstrabilibus et sic habetur diffinitio quod si predicatur de diffinito erit illa propositio euidens sine omni sillogismo et ita indemonstrabilis erit. Si autem partes non omnes rei intuitiue videantur sed totum videatur intuitiue non tamen videns possit discernere inter omnes partes totius. Si tamen hoc sit possibile tunc illa pars que est genus accipitur per noticiam illam et per noticiam alterius vel aliorum singularium. Alii autem conceptus demonstrabiles a posteriori concluduntur de diffinito et ita accipitur diffinitio sic quod vna pars per noticiam intuitiuam et alie per effectus et tunc illis habitis est talis propositio nota in qua predicatur diffinitio de diffinito nec illud negat Aristoteles sed intendit Aristoteles principaliter hoc probare quod per nullum sillogismum a priori potest fieri euidenter notum quod talis diffinitio predicatur de diffinito et quod sufficienter exprimit essentiam diffiniti. Et hoc idem intendit Lincomienis quando dicit demonstratio que concludit diffinitionem de diffinito non facit nos cognoscere orationem diffinitiuam in quantum illa est diffinitiuam explicans quid est res sed facit nos cognoscere solum illam diffinitionem in quantum ipsa est predicatiua quod hoc est hoc quod Lincomienis de tali diffinitione non intendet sed de ea de qua dicitur inferius. Sic ergo apparet per quem modum pars diffinitionis scitur de diffinito et per quem modum diffinitio scitur de diffinito. Et ad istum processum multum faciunt regule date in septimo topicorum. per istud tamen non habetur ars diffiniendi sed ars diffiniendi accipitur per diuisionem. Unde quamuis aliquis sciat euidenter omnes propositiones in quibus predicantur partes diffinitionis de diffinito si tamen nesciat illas partes in vna oratione recto ordine ordinare nescit diffinire nec habebit diffinitionem. Unde qui sic ordinaret partes diffinitionis hominis rationale animal mortale non haberet diffinitionem. Est ergo ars diffiniendi per quam partes diffinitionis debite ordinantur et hoc est per diuisionem ut prius ponatur genus deinde diuidatur ge-

nus et accipitur illa differentia que scitur conpetere diffinito quamuis hoc nesciatur per diuisionem sed aliquo modo predictorum modorum deinde adhuc subdividatur et sic procedendo et addendo quousque perueniatur ad orationem conuertibilem. Duobus autem modis contingit sic diuisione procedere Vno modo ut primo diuidatur genus. secundo accepta differentia que competit diffinito diuidatur illa differentia vel genus conuertibile cuius illa differentia deinde diuidatur alia differentia vel aliud genus ita quod semper sicut diuisiones sunt diuerse ita diuisa sunt diuersa sicut posito quod homo sit substantia et homo de beat diffiniri diuidatur substantia per corporeum et incorporeum et addatur corporeum subest et dicatur sic subest corporea deinde diuidatur hoc totum substantia corporea vel corporeum vel hoc genus corpus scilicet corpus aliud animal aliud inanimatum et addatur ista differentia animalatum subest sic subest corporea animata deinde datur corpus animalatum sic aliud sensibile aliud insensibile et addatur toti orationi precedenti ista differentia sensibile. deinde datur animal quod est genus conuertibile cum sensibili dicendo animalium aliud rationale aliud irrationale et addatur predicte orationi hec differentia rationale et tunc habetur hec diffinitio hominis subest corporea animalatum sensibile rationale et hec est completa diffinitio hominis. Alii contingit per diuisionem procedere ut per idem diuidatur et non diuersa sic si deat diffiniri ternarium accipitur primo genus ternarium puta numerus et dicitur numerus primo sic numerorum a primo par a primo par et addatur ista differentia impar isti generi numerorum. sic numerus impar deinde cum a primo de genere. scilicet numerus non habet totum numerus impar nec aliud partibile. sic numerus alius utrobique primo alius utrobique primo et addatur ista differentia utrobique primo isti toti numerus impar et habebit ista oratione numerus impar utrobique primo quod est conuertibile cum diffinito scilicet cum ternario. sic ergo per quod duobus modis contingit diffinitionem per diuisionem accipere in primo processu non solum oratio tota est conuertibilis cum diffinito sed etiam vna differentia est conuertibilis cum diffinito et de tali modo accipiendi diffinitionem loquitur Aristoteles vii methaphisice. In secundo processu nulla pars diffinitionis est conuertibilis cum diffinito sed quelibet erit in plus et tota oratio erit conuertibilis scilicet habet generalem est quod nihil scitur de diffinito per diuisionem nisi dicas quod tota oratio nunc scitur de diffinito per diuisionem propter hoc quod intellectus primus

Tercia pars

non componit talem pponez sed q̄cqd̄ sc̄if de diffinito sc̄itur per aliam viam hoc tñ habef in fine q̄ sc̄if q̄ hec orō est diffio talis diffiti non tñ per hoc sc̄if q̄ hec diffio figue ſūpta p̄ dicat de diffito figue ſūpto et hoc vult An. qñ pbat q̄ per diuifionē nō fillogifaf nec d̄monſtraf diffio de diffito inq̄tū explicans quid ē diffitū fm̄ q̄ eum exponit Linconienf vnde per artē diffiniendī nō cognofcitur diffio de diffinito figue ſūpto inquantuz ſc̄z explicat quid est res ſed hoc pōt precedē artez diffini ēdi ſed per artē diffiniēdi ptes diffiois debite ordinantur et per hoc ſc̄itur q̄ talis orō est diffio talis diffiniti et hoc itēdit Linco. qñ dicit method⁹ diffitiua p̄cludit orōnes tales ai mal rōnale mortale est diffio hois ⁊ hec est oratio p̄pofita ex ſc̄dis itentionib⁹ nō est hec orō. orō diffitiua ſolū explicās quid est hō ſz hec est orō p̄dicatia huius ſc̄de itentionis diffinitio de hac diffione aīal rōnale mortale ppter q̄ arif. ⁊ linco. volunt q̄ nūq̄ diffio pōt d̄mōſtrari de diffito per diffionē diffionis qa per tale mediū non pōt d̄mōſtrari diffio ſignificatiue ſumpta ſed ſemp p̄ciſe de p̄pa diffinitione ſupponēte pro ſe et nō pro ſuo ſigto

Capitulū xxxii

Diffinitio data per additamentū nō ſolū explicat eēntiā rei ſz etiā ſil cū hoc explicat aliqd̄ aliud a re ⁊ hoc vel negatiue vel affirmatiue ⁊ iō talis diffio nō ſolū p̄ponit ex aliq̄ p̄li per ſe p̄mo⁹ ſz etiāz componit ex aliq̄b⁹ p̄bilib⁹ ſc̄do⁹ que ſt p̄affiones diffiti et ideo ad eēntiū quō diffio talis ſc̄if d̄ diffitoidendū eſt quō d̄ſe ptes d̄ſimode ſc̄iūf de eodē vñ illa ps q̄ explicat eēntiam rei que est gen⁹ nō pōt ſc̄iri d̄ diffito p fillogiſmū ſz p̄ noticiā intuitiua alic⁹ rei tñ ſicut dictū eſt pri⁹ Alie at ptes diffionis d̄ſimode ſc̄iūf d̄ d̄ſis diffitis fm̄ q̄ d̄ſe p̄affioēs d̄ſimode ſc̄iūf d̄ d̄ſis ſubc̄t̄ ſic q̄dā p̄affioēs d̄mōſtrant d̄ ſubc̄t̄ ſuis p̄mis ⁊ q̄dā non p̄nt d̄mōſtrari de ſubc̄t̄ ſuis p̄mis ſz tñ p̄nt p̄ expientiā ſc̄iri de ſubc̄t̄ ita q̄ ptes talis diffionis p̄nt d̄mōſtrari vel d̄mōſtratiē p̄bari de diffitū ⁊ q̄dāz nō p̄nt d̄mōſtrari de eis ⁊ ſic q̄dā p̄affioēs p̄nt de m̄fari a p̄ori de ſubc̄t̄ ⁊ q̄dā a poſteriori ita q̄dā ptes t̄lis diffionis p̄nt p̄bari de diffitū a p̄ori ⁊ q̄dā a poſteriori vbi ḡra ſi hec ſit diffio albedis ē color diſgregatiu⁹ vi⁹ p̄ma p̄ticta q̄ ē ḡns albedis n̄llo⁹ p̄t̄ d̄mōſtrari de albedie ſz tñ p̄t̄ fieri euidēt nota p̄ noticiā intuitiua ⁊ nō

p̄ fillogiſmū ſc̄da at p̄ticta p̄t̄ fieri nota per expientiā ſi enī null⁹ expiat albedinē diſregare viſū n⁹ ſc̄iret an albedo eſt diſgregatia viſus Silt ſi hec ſit diffio angeli ſubā incorruptibilis p̄ma ps nō pōt d̄mōſtrari de angelo ſc̄cūda ps pōt aliquo⁹ d̄mōſtrari ſic oē carens pte ſiue oē ſimplex eſt incorruptibile ang⁹ ē ſi plex ḡ ang⁹ eſt incorruptibil⁹ vocando incorruptibile illud q̄ nō pōt d̄ſinē eē p̄ ſepationē vni⁹ p̄tis ab alia Cōſtat itaq̄ ex p̄dictū q̄ nulla diffio alic⁹ mere abſoluti affirmati ⁊ ſimplicis pōt de diffito d̄mōſtrari qa ſemp vna pars eſt iōmōſtrabilis de t̄li diffito Capitu. xxxiii.

Non ſolū at diffita abſoluta diffiniūt ſz et diffita p̄notatiua ⁊ illa ſt in duplici d̄ra q̄dā enī ſt talia d̄ q̄b⁹ figue ſūptis i⁹poſſibilit̄ p̄tur eē c⁹mōi ſt chimera hircocēuus vacuū corp⁹ i⁹finitū ⁊ h⁹mōi Alia ſt de q̄b⁹ nō i⁹poſſibilit̄ p̄tur eē ſicut albū nigrū riſibile calefactiū creatiū ⁊ h⁹mōi p̄ma h̄nt p̄ciſe diffitiōēs exp̄m̄tes qd̄ rei ſic chymēa h̄z diffitiōē exp̄m̄tē qd̄ ſi nomē chymera ſiḡt ſz nō h̄z diffitiōē exp̄m̄tē qd̄ ē illa res quā chymera ſiḡt qa nulla t̄lis res eſt nec eē pōt Alia aut̄ p̄gnotatia hoc eſt illa q̄ ſi gnificat d̄ſa vel idē d̄ſimode ſi eſt affirmatiue vel negatiue in recto vel in obliquo vel aliq̄b⁹ t̄lib⁹ d̄ſis modis p̄nt h̄re duplicē diffitiōē vñ que exp̄mat qd̄ nois tñ ⁊ aliā diffitiōē q̄ exp̄mit quid rei Illa aut̄ que exp̄mit qd̄ nois tñ eſt p̄p̄ſſima diffio talis diffiti p̄t̄ q̄ vocat̄ a nō nullis diffio for̄al et diffio fm̄ ſp̄ez Alia exp̄mens quid rei eſt q̄ non eſt p̄p̄ſſia diffio talis diffiniti p̄t̄ q̄ frequēter dixi q̄ tale p̄notatiū nō hab̄z diffitiōē niſi exp̄m̄tē qd̄ nois tñ ⁊ nō diffitiōē exp̄m̄tē qd̄ rei qa tal oratio nō ē p̄p̄ſſia diſ⁹ tal diffiniti imo forte nō eſt diſ⁹ ſua ⁊ p̄t̄ ſi tal diſ⁹ vocat̄ diſ⁹ material ab aliq̄b⁹ vbi ḡra ſi nomē ſerra pōt dupl̄r diffiniri vno⁹ ſic ſerra eſt aliqd̄ quo poſſum⁹ diuidere lignū ita q̄ hec ſit ſua diſ⁹ qd̄ nois exp̄m̄s qd̄ debem⁹ intelligere per hoc nomē ſera ita q̄ ſi ſit aliquid cui non cōuenit hec orō eo ip̄o nō ſiḡtur per hoc nomē ſaltē in recto illa orōne nota de hoc diffito ſerra poſſū⁹ ignorare an ſera ſit aērel aq̄vl lignū vel lapis ⁊c. ⁊ ita ignoraē q̄lis ſs eſt ſera ⁊ iō diſ⁹ exp̄mens illas res quibus ⁊ non aliis poteſt cōpetere h̄ oratio aliquid quo poſſum⁹ diuidere ligna eſt oratio exprimens quid eſt ſerra puta q̄ ſerū ſit t̄le quo poſſumus diuidere ligna que tñ nō

est diffio p̄p̄issie dicta qūis exp̄mat quid est
 terra hoc est qūis exp̄mat que res est terra et
 hoc quia si esset aliquid aliud a ferro quo pos-
 sem⁹ diuidere ligna illud esset terra et tamē nō
 esset ferrū quo possem⁹ ligna diuidere. Ille autē
 due diffiones terre si essent diffiones quia exē
 pla nō poni⁹ vt vera sint sicut vt sciat qui addiscit
 sic se h̄z quod quicquid significat per diffionē scōz significat
 per primā qūis ḡnali⁹ et ita est frequenter quod tali
 us orōnū qū vna est exp̄mēs quid nois et alia
 diffio exp̄mēs quid reivna accipit pro priā p̄
 te aliqd cois et alia accipit pro p̄ma pte aliqd
 inferius ad illud coē et cetera ptes sūt eedē in
 vtraq; orōne Verūtamē p̄ter diffionē quod nō
 minis p̄nt dari alie diffiones exp̄mētes alias
 cās puta si in diffione exp̄mēte quid nois po-
 nat cā finalis p̄nt etiā dari alie diffiones acci-
 pientes alias cās que nō erūt diffiones exp̄-
 mētes quid nois nec erūt diffiones exp̄mē-
 tes quid rei p̄p̄e loq̄ndo de diffione exp̄mēte
 quid rei optz tamē quod semp̄ vel frequenter quā dā-
 tur diuerse diffiones per diuersas cās hoc est
 per diūsa noia exp̄mētia diuersas cās vna il-
 labz est diffio exp̄mēs quid nois et alia quid
 rei quod in vna earū ponat nomē iptās cāz effi-
 cientem et in alia ponat nomē indicans cau-
 sam finalez et ita de aliis

Capitulū xxxiiii

Declarata p̄missa diuisione diffio-
 nū videndū est quō iste diffiones
 p̄nt cognosci de diffinitū et est sciē-
 dū quod ḡnali⁹ diffio exp̄mēs quid nois nō p̄t
 demonstrari de diffio sed illa presupponit om̄i
 demōstratiōi vel om̄i fillo si talis diffio sit vocal
 vel signū ad placitū institutū t̄m scit per do-
 ctrinā in addiscēdo ab aliis loq̄tib⁹ signa vo-
 cabulorū vel instituentib⁹ talia signa ad signū
 et iō de t̄ti diffione nō est magna difficultas
 qūis p̄pter ignorantia taliū diffionū m̄lte dif-
 ficultates et infinite opiniones et m̄lte opionū
 varietates tam in philosophia quā in theologia
 p̄surgāt sed de alia diffione est maior diffi-
 cultas Et est sciendū quod tales diffiones p̄nt
 esse diuerse quāq; enī p̄ter diffionē exp̄mēte
 quid nois pōt a quibz cā sumi diffio si ibi sint

quatuor cāe et si ibi t̄m sit cā finalis et efficiēs p̄t
 ab vtraq; illarū sumi diffio et ille diffiones quod
 sumuntur a causa formali et finali vocantur dif-
 finitiones formales ille autē que sumuntur a cā
 materiali et efficiente vocantur diffiones ma-
 teriales et ille diffiones sic se h̄nt quod diffinitio
 materialis potest demonstrari per diffinitioē
 formalem. verbi gratia supposito significato
 vocabuli huius termini domus et presuppoā-
 tur diffio exp̄mēs quid nois qua nota acq-
 rit sine demonstratiōe diffinitio sumpta a cā
 finali dom⁹ vt sciat quod domus est coopimetū
 prohibens nos a frigore ventis et pluuia et cau-
 matibus et huiusmodi quo facto pōt demonstra-
 ri quod domus cōponit ex lignis lapidibus et sic
 de aliis huiusmodi per tale argumentum. oē
 phibens nos a frigore pluuia et c. p̄ponitur ex
 lignis lapidibus et c. ex quo scitur quod talia p̄nt
 resistere frigori et pluuie et c. sed domus est co-
 opimentam phibens nos a frigore et c. ḡ do-
 mus componitur ex talibus Ista ergo conclu-
 sio ignota fit nota non per experientiam sicut p̄
 propositiones notas dispositas in modo et in
 figura et ita vna diffinitio demonstratur per a-
 liam de diffinitio sed hoc nunq̄ verum est nisi
 quando diffinitio est p̄gnotatiū sicut
 omnia noia artificialia et similit̄ si illa oratio
 sillogismus faciens scire non esset diffinitio
 indicans quod nominis demonstratiōis per i-
 stam diffinitionem sumptam a causa finali de-
 monstratiōis pōt demrari illa diffio ex primis
 veris et immediatis et c. et ideo quia aliquan-
 do auctores vtuntur hoc noie demonstratio
 non tanq̄ nomine cognotatiū dicunt quod Arist. p̄
 vnam diffinitionem demonstratiōis de-
 monstrat aliam de demonstratiōe Ex predi-
 ctis patet quod p̄ter diffinitionem exprimen-
 tem quid nominis possunt eiusdem passiois
 et eiusdem nominis esse plures diffinitiones
 quarum vna est demonstrabilis et alia inde-
 monstrabilis p̄pter quod ex omni tali demō-
 stratiōe potest elici diffinitio et ex omni tali
 diffinitione potest haberi demonstratio Sed
 p̄ter istas diffinitiones est vna p̄plectens v-
 traq; que non differt a demonstratiōe nisi
 situ verbi gratia sit hec demonstratio omne co-
 operimentum phibens nos a ventis a pluuia
 et c. componitur ex lignis lapidibus et c. dom⁹
 est cooperimentum prohibens nos et c. ego do-
 mus componitur ex lapidibus et lignis et c. In
 ista demonstratiōe ponuntur due diffiones

Tercia pars

quarvna est mediū ⁊ alia p̄tuz p̄o nis que cō iūgūt adiuicez sic dō ē coopimētū q̄bdā p̄po sitū ex lignis ⁊ lapidib⁹ phibens nos a frigore ⁊c. patz ḡ q̄ q̄cqd ponit in dmo stratiōe poi tur in hac diffione sed diuerso ordine In demōstratiōe aut̄ p̄ponit diffiō sūpta a fine ⁊ i ista diffinitione p̄pletavel cōposita p̄ponit diffiō sūpta a p̄tibus dom⁹ Optet̄ ego scire q̄ q̄n due diffiones p̄iūgunf ad inuicē vt faciant vnā diffionē p̄pletā nō sūt fm se totas p̄iūgen de qa tūc in ista tota diffione est nuzatio s̄z posita vna diffione p̄iūgenda est tota alia p̄ illud q̄ iam acceptū est sicut patere p̄t in p̄ dicra diffione dom⁹ Notādū est etiā q̄ i hac pte non tantū vocatur cā materialis illa ps di stincta realiter a forma p̄ponēs cū ea ipaz re cipiēdo s̄z causa mat̄ialis vocat̄ hec ps inteḡ lis rei quō ligna ⁊ lapides vocant̄ materia do mus ⁊ due p̄missē ⁊ p̄c̄o vocant̄ mat̄ia demō strationis siue sillogismi.

Capitulū xxxv.

Ostenso quō t̄miatur q̄stio si est et quō t̄miat̄ questio qd est videndū ē quō t̄miat̄ q̄stio qa est et hoc est quō p̄pō per se scdo dubitabilis p̄t euidētē p̄gnosci ⁊ est p̄mo sciendū q̄ q̄nq̄ passio p̄tur d̄ suo subc̄to p̄mo sine det̄miatiōe omni specifi cante seu modificante q̄nq̄ p̄tur de suo subie cto p̄mo cū alia det̄miatiōe seu modificatiōe q̄nq̄ p̄dicatur de aliquo inferiori ad suū subie ctū p̄mū q̄nq̄ de superiori q̄nq̄ de concretū sui subiecti p̄mi vel de aliquo de quo dicit̄ illd̄ p̄ cretū exēplū p̄mi vt omnis tangul⁹ habz tres angulos ⁊c. exēplum sc̄di q̄ncūq̄ luna est i ta li situ tūc luna eclipsat̄ exēplū terci vt yso cheles habet tres angulos exēplū q̄rti vt aliq̄ figura hz tres ⁊c. exēplū quinti vt omne calid̄ est calefactiuum si calor sit primum subiectū calefactionis exēplū sexti vt omnis ignis est calefactiuus Primo autem vidēdum est quo modo propositio dubitabilis in qua predicat̄ passio de suo subiecto p̄mo sine omni det̄mia tione extremi vel compositionis potest euidē ter cognosci et primo presupposita diffinitio ne huius nominis passio que posita est supra videndum est quomodo potest euidēter cog nosci propositio in qua predicatur passio im portans precise illud idem in recto q̄ impor tat subiectum et aliam formam inherētem sibi in obliquo de qua dico q̄ nullo modo po

test dmonstrari de suo subiecto p̄mo sine omi determinatione sicut si ista p̄pō sit p̄mo vera omne corp⁹ est colorabile nullo modo potest demonstrari qa si sic opteret q̄ colorabile alicui p̄mo inesset per cuius noticiā posset intel lect⁹ deuenire in noticiam illius p̄pōnis sed si non est verum qa si sic cum talis p̄positio non possit esse nisi vniuersalis affirmatiua oportet q̄ hoc predicatum colorabile prius et noti⁹ p̄peteret alicui alteri subiecto ⁊ tūc vel diffi nitiōi subiecti vel alicui altēi non alteri a dif finitione manifestum est nec ipsi diffinitioni quia nunquā potest talis p̄positio in qua colo rabile predicatur de diffinitione coloris eui dēter cognosci nisi per experientia ⁊ cognosca tur q̄ omne corpus est colorabile ⁊ per con sequens vna non potest dici mediuz demon strandi aliam Dicendū est ergo q̄ omnes ta les propositiones omne corp⁹ est colorabile a qua est calefactibilis ⁊ huiusmodi si sint prie non sunt demonstrabiles s̄z t̄m̄ per experien tiam acq̄ritur euidens noticiā earz sicut patz inductiue Et si dicatur q̄ omnis effectus de monstratur per suam causam v̄l salte ⁊ demō strari potest Respondendum est q̄ quāuis omnis passio importans effectuz alicuius cāe inherētem alteri vnā cū alia causalitate sit demonstrabilis per mediū importans illam causam tamen non est demonstrabil̄ illa pas sio sine determinatione sumpta de q̄libet sub iecto nec est demonstrabilis de aliquo subie cto quocūq̄ modo sumpto verbi gratia sit co lorabile passio ipsius corporis tanquā subie cti primi ⁊ sint qualitates p̄me cause colorum inherēntium corporibus compositis illa non potest demonstrari omne corpus est colorabi le sed prima eius noticiā accipit̄ per sensum et experientiam Ex hoc enim q̄ videmus cor pus colorari accipimus q̄ omne corpus est co lorabile et vltra ex hoc q̄ videmus q̄ tale cor pus ad presentiam ignis vel solis habet tale ⁊ colorem et ad presentiam aliorum corporuz habentium alias qualitates habet alium co lorem et sic de aliis accipimus per experien tiam q̄ tales qualitates sunt cause talium co lorum et ista possunt esse principia rectifican tia demonstratiōes quas non intrans vnde ar guitur sic omne corpus approximabile in ta li distantia tali est colorabile ab eo lapis est huiusmodi ergo ⁊c. et per talem modum con tingit demonstrare per omne gen⁹ cause q̄ si t̄m̄

stat q̄ oīs passio que precise ip̄portat idē in re-
cto q̄ ip̄tat subiectū ⁊ formā inherētē sibi in
obliquo nō sit demonstrabilis de suo s̄b̄cto p̄mo
sine om̄i addito. Capitulū xxxvi.

Quāuis aut̄ passio talis nō poss̄ ⁊
mōstrari de suo subiecto p̄mo sic
om̄i d̄m̄iatiōe specificāte seu mo-
dificatiōe. potit tamē demonstrari de suo sub-
iecto p̄mo mediāte aliqua d̄m̄iatiōe sicut si
illuīabile sit p̄ma passio lune qūis hoc nō pos-
sit dem̄ari luna est illuīabil̄ hoc t̄n poterit d̄-
m̄ari si luā est in tali situ luna est sic illuīata
a sole ⁊ argueret sic q̄n inter solē ⁊ lunā nullū
est mediū opacū luā erit illuīata a sole s̄z q̄n
luna est in tali situ nullū est mediū iter lunā
⁊ solē ḡ ⁊c. ⁊ talis d̄m̄ratio rectificabit̄ per il-
lud p̄ncipiū luna est illuīata vel luna est illu-
nabilis a sole q̄ per solā exp̄ientiā sciri pot̄ si
passio lune sit illuīabile tanq̄ sub̄ctū p̄mi ⁊ tūc
illud p̄ncipiū nō it̄rabit demonstratiōz ⁊ sic ta-
lis passio pot̄ demonstrari cū tali demonstratio-
ne ita potest d̄m̄ari de inferiorib⁹ ad suū sub-
iectū p̄mū et per p̄silesz modū p̄tigit dem̄are
per om̄s cās s̄m q̄ docz Aris. l̄cōo posteriorz
et aliquāter patebit inferi⁹.

Capitulū xxxvii

Et ita passio lic̄ non possit dem̄ari de
suo subiecto p̄mo sine oī d̄m̄iatiōe
pot̄ t̄n dem̄ari de inferiorib⁹ ad sub-
iectū suū p̄mū q̄n vtrāq̄ p̄missaz pot̄ eē eui-
dent̄ nota ante cōclonē ⁊ ip̄is notis pot̄ acci-
pi euidēs noticiā p̄nis tūc talis p̄clō pot̄ per
illas p̄missas demonstrari pot̄ enī euidēt̄ sci-
ri q̄ om̄e corp⁹ est alterabile qūis nesciat q̄ o-
mnis hō sit alterabilis et s̄l̄r pot̄ euidēt̄ sci-
ri q̄ oīs leo est corp⁹ qūis nesciat q̄ oīs leo ē
alterabilis ⁊ per istū modū cōtingit dem̄are
per om̄e gen⁹ cāe cū hoc t̄n stat q̄ talis passio
que precise ip̄portat idē in recto q̄ ip̄tat subie-
ctū ⁊ formā inherētē sibi in obliq̄ nō sit d̄mō-
strabilis de suo sub̄cto p̄mo sine oī addito et
tamē istis p̄missis not̄ pot̄ fieri nota ista p̄clō
oīs leo est alt̄abilis qūis prius fuerit ignota ⁊
ideo talis p̄o per istas p̄missas est demonstrā-
bilis ⁊ in tali d̄mōstratiōe nō erit mediū nec
diffio subiecti nec passionis sed p̄mū subiectū
talis passionis erit mediū demonstrādi passio-
nē de quibz s̄p̄e inferiori ⁊ per talē modū p̄nt
multe passiones de deo demonstrari vnde hic

pot̄ esse demonstratio oē ens est vnū deus est
ens ḡ deus est vnus ⁊ sic de p̄similib⁹ qūis tal̄
passio que ip̄portat illud idē q̄ subiectū in re-
cto ⁊ rem inherētem illi in obliquo nō poss̄
deo p̄petere eo q̄ nulla res deo inheret qūis
multe alie passiones sint deo attribuende.

Capitulū xxxviii

Sicut dictū est de passione q̄ ip̄tet
in recto illud idē q̄ suū subiectū
s̄ḡt ⁊ in obliquo rem inherētē si-
bi sic q̄ nō pot̄ demonstrari de suo subiecto p̄o
sine om̄i d̄m̄iatiōe addita et t̄n cū d̄m̄ia-
tione addita pot̄ demonstrari de suo subiecto
p̄mo et absolute sine om̄i d̄m̄iatiōe pot̄ de-
mōstrari de inferiorib⁹ ad suū subiectū p̄mū
p̄ subiectū p̄mū tanq̄ per mediū ita p̄porcio-
nabiliter dicendū est de passione ip̄tante idē
in recto q̄ s̄ḡt suū subiectū ⁊ in obliquo rem
aliam que est effect⁹ vel causavel aliquā at-
tributionē h̄ns ad re ip̄tata per suū subiectū p̄-
mū q̄a talis passio sine om̄i d̄m̄iatiōe de su-
o subiecto p̄mo dem̄ari nō pot̄ s̄z talis p̄pō p̄-
cise pot̄ euidēt̄ sciri per exp̄ientiā siue exp̄ie-
tia sumatur per noticiā s̄f̄itiuā ⁊ intuitiuā v̄l
per noticiā intuitiuā t̄m Vñ ista calor est ca-
lesfactiu⁹ nullo pot̄ dem̄ari per s̄l̄m sed ei⁹ p̄-
ma noticiā per exp̄imētū capiet̄ nisi enī ali-
quis exp̄iret q̄ ad p̄ntiā calor̄ sequit̄ calor in
alio nūq̄ plus sciret q̄ calor est p̄ductiu⁹ calo-
ris ḡ q̄ albedo est p̄ductiuā albedis et confi-
militer tales aīa est susceptibilis disciplie aīa
est beatificabilis aīa est peccabilis et h̄mōi
demonstrari nō p̄nt ⁊ ita tales passiones de su-
is p̄mis subiectū demonstrari nō pot̄ sine om̄i
d̄m̄iatiōe tamē cum d̄m̄iatiōe addita
p̄nt demonstrari sicut demonstrari potest q̄ ca-
lor app̄roximatus ligno p̄burit lignū vel calefa-
cit si non impediāt et similit̄ est de aliis Pos-
sunt etiā demonstrari de multis inferioribus
saltem de illis que non optet p̄scire ante co-
gnitionē vniuersalis qūis autem nō p̄nt d̄mō-
strari de suis subiectū primis tamen quando
subiectū p̄mū alicuius passionis est nomen
forme informantis rem tunc posset demon-
strari de illo de quo primo predicatur concre-
tum illius subiectivēbi gratia sit calefactiuū
prima passio caloris et sit ignis illud de quo
prio p̄f̄ calidū q̄d ē p̄cretū calor̄ ita q̄ nihil
sit nec eē possit calidū nisi ignis q̄ posito dico

Tercia pars

q̄ de igne p̄t demonstrari calefactiuū per cō-
cretū caloris tanq̄ per mediū sic arguendo oē
calidū est calefactiuū oīs ignis est calid⁹ ḡ o-
mnis ignis est calefactiu⁹ in illo enī sillo ma-
ior est prior ⁊ notior p̄clōne eo q̄ per mediū
terminū in obliq̄ exp̄m̄ illud q̄ ip̄ortat̄ per
subiectū p̄mū calefactiois et nō sic per subc̄tū
p̄nis Similiter miōr est notior p̄clōne q̄a p̄t
esse nota t̄p̄e ante p̄nē Opt̄z etiā scire q̄ tal
passio que p̄mo p̄petit nōi forme q̄nq̄ p̄tur ḡ
toto p̄posito ex forma ⁊ subc̄to et q̄nq̄ de sub-
iecto sicut esse susceptibile discipline p̄tur de
aīa intellectiā et de toto cōposito ex corpe et
aīa intellectia puta de hoīe sed calefactiuū p̄-
dicat̄ de igne qui nō p̄ponit̄ ex subiecto calori
et calore ⁊ forte q̄nq̄ p̄dicat̄ de vtroq̄ vel d̄ no-
mievtriusq̄ Quando aut̄ talis passio p̄tur de
toto siue de noīe tocius tūc debet demonstrari
de illo per concretū sign̄s totū in recto et for-
mā in obliquo vt esse susceptibile discipline d̄z
demonstrari de hoīe per aīatū qd̄ d̄z siḡre ani-
mā in obliquo et hoīe in recto sic arguendo
om̄e aīatū aīa rōnali est susceptibile discipline
ois hō est aīat⁹ ḡ oīs hō est susceptibil̄ di-
scipline Quando aut̄ illa passio non p̄dicat̄ de
toto p̄posito sed de subiecto tūc debz fieri de-
mōstratio per concretū ip̄ortās subiectū in re-
cto et formā in obliquo sic exp̄m̄ est de cale-
factiuo et q̄ dictū est de passioē p̄petenti po-
nōi forme idem p̄porcionabiliter dicendū est
de passione p̄petenti p̄mo nōi materie q̄a per
p̄cretū illius p̄t fieri demonstratio de nomie
tocius tanq̄ per mediū Et sicut tales passioēs
p̄nt demonstrari de illis de qb⁹ p̄nt p̄creta que
p̄cise importāt totū per subiecta absoluta ta-
liū formaz ita p̄nt tales passioēs demonstrati-
ue p̄bari de p̄ceptib⁹ p̄posit̄ vel p̄notatiuis de
quib⁹ nēcario predicat̄ p̄ma subc̄ta si p̄nt t̄les
p̄pōnes esse dubie p̄pter q̄ de illo subiecto q̄
habem⁹ pro statu isto de deo p̄nt tales passio-
nes demonstratiue p̄bari creatiuū imortale etē
nū et erit mediū taliū demonstratiōnū signūz
simplex et p̄pū et absolutū dei q̄le mediū pro
statu isto h̄re nō possū⁹ p̄ptē qd̄ nec tales de-
mōstrations nobis sūt possibiles sed tamen
beatus qui p̄rio dubitauit i via istā de⁹ est crea-
tiuus vel istā de⁹ est vel aliā p̄similē recipiat
easdē p̄gnitiones ⁊ apphensiones q̄s prius et
formaret vñā p̄pōnē in qua idē sit predicatū ⁊
subiectū q̄ in illa quā habem⁹ de⁹ est creati⁹
et subiectū sit aliq̄ cognitio absoluta simplex

et p̄p̄a deo et illud idē subiectū p̄dicet̄ de isto
subiecto nostre p̄pōnis de⁹ est creatiu⁹ dico q̄
p̄cludit istā p̄clōnē q̄ nos habem⁹ de⁹ est crea-
tiuus ⁊ ille sillogism⁹ erit sibi demonstratiu⁹ q̄a
per p̄missas euidenter sibi notas acq̄ret noti-
ciā p̄clōnis prius sibi dubie.

Capitulū xxxix.

X predictis poterit appere quō p̄-
tigit demonstrare per om̄s causas
hoc est per noīa vel signa oim̄ cā-
rum per causa enī materialē p̄tigit demonstra-
re ponēdo p̄cretum pro medio qd̄ liḡt subc̄tū
aīcuius accidēt̄ sic p̄us exemplificatū est ⁊
s̄l̄r contingit demonstrare per cāz formalē ex-
p̄mendo in medio cāz efficientē alteri⁹ sic ar-
guēdo omne corp⁹ mixtū app̄ximabile igni ē
calefactiuū lignū est h̄niūsmōi ḡ rē. S̄l̄r per
causā finalem sic om̄s habens cibos nō sup-
eminētes in ore stomachi est sanus oīs ambu-
lans post cenā habz cibos nō supeminētes in
ore stomachi ḡ oīs ambulās post cenā est sa-
nus Ex quovlter⁹ p̄z q̄ cū q̄nq̄ eiūsdē rei sint
plures cause tūc nō est incōueniēs q̄ eadē cō-
clusio per diuersa media d̄mōstrat̄ ⁊ quis ita
sit tamē cū hoc stat q̄ passio p̄ma alto istorū
modoz non p̄t demonstrari de suo subc̄to p̄o
siue oī det̄miatiōe addita Et est sciendū q̄ p̄-
dicta exēpla sicut multa alia nō sūt adducta
vt s̄l̄l̄ illi sit vere d̄m̄ratiōes s̄z t̄m̄ gr̄a exēpli.

Capitulū xl.

Dicto de passionib⁹ ip̄ortatib⁹ p̄cise illā
q̄ siḡt̄ per subc̄tū in rēto ⁊ alias res
inherētes in obliq̄ vel nō iherētes in
obliquo videndū est de aliis passionib⁹ que si-
gnificat̄ in obliquo p̄tes illius q̄ siḡt̄ per sub-
iectū de quib⁹ dicendū est q̄ saltē multe easz
vel forte omnes p̄nt de suis subiect⁹ p̄mis de-
mōstrari ⁊ hoc per diffionē subiecti tanq̄ per
mediū nā tales passiones p̄nt de suis subiect⁹
p̄mis dubitari sic iductie p̄z ⁊ quis sic dubita-
tur t̄n si natura rei ip̄tate p̄ sbc̄tū p̄sc̄te ⁊ disti-
cte p̄gnoscēt̄ vna cū aliis r̄q̄l̄ p̄nt t̄les passioēs
ḡ suis sbc̄t⁹ notificari t̄les at̄ passioēs s̄t h̄mōi
corruptibile gnabile h̄re tres aḡlos eq̄les du-
ob⁹ rēz ⁊ s̄e om̄s passioēs mathe. s̄t h̄mōi p̄pt̄
q̄ oēs mathe. passioēs s̄e p̄nt ḡ suis sbc̄t⁹ p̄mis
d̄mōstri ⁊ m̄lte et̄ natales passioēs s̄t h̄oī vñ h̄
pal⁹ corrup. si deāt diffiri diffiōe exp̄m̄ete qd̄
nois t̄lis diffiō d̄z ei ass̄gri aliqd̄ vna ps p̄t
ab alia separi ⁊ p̄z q̄ p̄ illā diffiōz exp̄m̄it̄ ps
i obliq̄ ⁊ p̄t t̄lis pal⁹ d̄m̄rari nā possibile est q̄

nescias de pmo subiecto passiois q̄ si fiat ali-
 qd̄ ppositū ex plurib⁹ ptib⁹ ppter qd̄ pōt dubi-
 tari an talis passio p̄tur de subiecto illo q̄uis
 tñ scias euidēt talis cōdicialis si aliqd̄ est
 ppositū ex talib⁹ ptib⁹ vna pars pōt ab alia se-
 pari et p̄ p̄sensit corruptibile ⁊ p̄ ea scias eui-
 dent̄ v̄l p̄ aliū modū diffinitio de diffinito et
 ex illis pōt euidēt inferri ⁊ sciri q̄ omē tale
 est corruptibile et illa demonstratio est potissi-
 ma demonstratio q̄n sc̄ ignota propōne in q̄
 p̄tur passio de suo subiecto pmo p̄ hoc q̄ p̄fec-
 te ⁊ distictē p̄gnoscat natura et essēcia rei in-
 portate p̄ sillogismū sc̄ illa p̄pō et ex p̄pōni-
 bus euidēt notis inferri et in tali p̄cessu ita
 p̄tigit p̄cludē demonstratiōe diffinitioē ex-
 p̄rimētē qd̄ noīn passiois p̄ diffinitioē subiecti
 tāquā p̄ mediū sicut p̄mā passionē Exquo p̄z
 q̄ si risibile sit passio hominis ligans labia hoīs
 tali motu posse moueri ab aliq̄ passione hoīs
 tunc pōt demonstrari de hoīne p̄ diffinitioē
 hoīs tāquā p̄ mediū illa tñ diffinitio non erit
 mediū in illa demonstratiōe s̄z erit mediū in
 demonstratiōe p̄ quā alia p̄missa demonstra-
 vel p̄bat Verūtñ vna diffinitio exp̄mēs qd̄
 rei erit mediū in vltima demonstratiōe s̄z illa
 nō erit diffinitio exp̄mēs essēciā vni⁹ rei p̄ se
 s̄z vni⁹ aggregati p̄ccidens v̄l vni⁹ habentē cō-
 cretū loco vni⁹ abstracti nec p̄cludetur passio
 de nomīe illi⁹ loci⁹ s̄z de nomīe ptis p̄ mediū
 tūc nō erit diffinitio subiecti p̄prie dicta sed
 erit descriptio data p̄ accidētia ⁊ subalia et
 si sint tales diffinitioēs e: p̄ nētes in obliquo
 aliquā formā inherētē ⁊ simul cū hoc causā
 effluentē illi⁹ in eodē subiecto tunc talis passio
 poterit demonstrari de subiecto suo pmo p̄ de-
 scriptionē indicātē p̄tem cui inheret illa for-
 ma ⁊ simul causā eiusdē tñ illa nō erit demō-
 stratio potissima s̄z illa que demonstrat passio-
 nē de suo subiecto pmo p̄ diffinitioē subiecti.
 Verūtñ sciendū q̄ tñs diffinitio subiecti nō
 sp̄ est p̄p̄issima diff̄io tñs q̄lis est p̄cise subar-
 s̄z frēq̄nt̄ diffinitio indicās p̄tes integrales rei
 q̄les sūt diffinitioēs mathematicorū ⁊ de tñi
 demonstratiōe potissima p̄ quā demonstratur
 passio siue diffinitio exp̄mēs qd̄ nomīs pas-
 siois de suo subiecto pmo p̄ diff̄ioē subiecti tāq̄
 p̄ mediū intelligūnt̄ m̄lte auctoritates in libro
 posteriorū nā ad tñz demonstratiōz nō sufficit
 q̄ sillogism⁹ sit ex nēcariis ⁊ idēmostrabilib⁹
 qa nō oīs sillogism⁹ ex nēcariis ⁊ idēmostra-
 bilib⁹ est tñs demonstratio q̄uis oīs sillogism⁹

ex nēcariis et idēmostrabilib⁹ faciens scire p̄clu-
 sionez p̄us ignotā sit demonstratio magis large
 sciēdo demonstratiōz. tñ etia demonstratiōe
 nō pōt vna p̄clusio nisi vnicā demonstratiōe de
 mostrari q̄uis aliis demonstratiōib⁹ possit vica
 p̄clusio multz demonstratiōib⁹ de mostrari ⁊ sic
 tñe mediū nō pōt esse nisi vnicū respectu vni⁹
 p̄clusiois ⁊ extendendo nomē cause respectu
 vni⁹ effect⁹ nō pōt esse nisi vnicā causa ⁊ p̄ illas
 distictioēs ⁊ p̄siles p̄nt solui m̄lta que p̄dictis
 et etia dictis aristo. in diuersis locis repugna
 revident̄ Capitulum xli

P Er p̄dicta pōt facili⁹ sciri quō tñi.
 nā q̄o ppter qd̄ est duplici⁹ enim
 pōt t̄minari s̄z p̄ experientiā et
 p̄ noticiā ituitiaz sicut si aliq̄s vidēt terrā it-
 poni it̄ solē ⁊ lunā Ali⁹ pōt t̄iari a posteriori
 per effectuz et p̄ demonstrationem quā sicut
 astrologus sciens q̄ luna illuminat̄ a sole nisi
 sit aliq̄ opacū mediū et sciens q̄ nullū aliud
 a terra est mediū p̄cludit q̄ terra it̄po: it̄ int̄
 solē ⁊ lunā et q̄ illa it̄positio est causa eclip-
 sis ⁊ sicut est de ista causa ita est de multis ali-
 is que duplici⁹ notificari p̄nt et ita talia p̄ri-
 cipia q̄tūcūq̄ sūt dubitabilia tñ demonstrari nō
 p̄nt a p̄ori q̄uis q̄dam demonstrari p̄nt a poste-
 riori ppter qd̄ in demonstratiōib⁹ nō est circu-
 lus Quedā enī p̄cipia nec a p̄ori nec a pos-
 teriori demonstrari p̄nt cuiusmōi sūt p̄cipia
 p̄ se nota que statim p̄gnoscat̄ p̄gnitis t̄minis ⁊
 quedā sūt alia p̄cipia p̄ma que non nisi p̄ex-
 pienciā et nullo p̄ effectus euidēt sciri p̄nt
 Quedā aut̄ p̄cipia licz a posteriori p̄nt de-
 mostrari tñ talis demonstratiō p̄ illud p̄cipiū
 nisi aliud de acgrit noticiā eiusdē nō demon-
 strabit p̄clusionez et ita possibile est q̄ vni⁹ per
 p̄cipia demonstrat̄ p̄clusionez et alius per cō-
 clusionez et p̄cipiū a posteriori tamen idem
 simul et semel nō pōt hoc facere. et ista de de-
 monstratiōe sufficiāt. tñ enī ad p̄pletionem
 istū sūme ne liber posteriorū totalit̄ dimittēt̄
 intactus tractatuz de demonstratiōe inserui
 multa alia que sūt hic omīssa in expōsitiōe
 posteriorū aristotelis explicaturus.

Incipit tertia pars tertię partis

H Abito de sillogismo in p̄mōi
 et de sillogismo demonstratiuo
 agendū est nūc de argument⁹ ⁊
 p̄sequēciis q̄ nō hñt formā sillogisticā c̄mōi sūt
 enthiemata ⁊ p̄mo p̄mittende sūt qd̄a distic-
 tiōēs de p̄sequēciis ex qb⁹ d̄mb⁹ facili⁹ patere

Tercia pars

poterit studioso qd de oib⁹ illis nō dmostratis est intelligendū. Ponā g^o pmo aliqs regulas que pntis sūt cōes ⁊ pmo ponā distinctiones. Prima distinctio est ista q^o pna⁹ quedā est vt nō ⁊ quedā est simplex pnavt nūc est qn⁹ aūs pro aliq^o tpe pōt esse verū sine pnte s3 nō p isto tpe sic ista pna est bona vt nūc omē aīal currit g^o sōr currit qa pro illo tpe pro quo sōr est aīal nō pōt aūs eē verū sine pnte et tñ pro aliq^o tpe poterit aūs esse verū sine pnte. Cōseqntia simplex est qn⁹ pro nullo tpe poterit aūs esse verū sine pnte sic ista pna est simplex nullū aīal currit g^o n^o hō currit qa nūq^o poterit aūs eē verū sine pnte nūq^o enī poterit hec eē vera nullū aīal currit nisi ista sit vera n^o hō currit posito q^o formetur. Alia distinctio pnte est talis qa aliqu^o pna t3 per mediū intnsēcū aliqu^o per mediū extnsēcū. Illa pna tenet per mediū intrinsecū qn⁹ t3 vtute alicuius ppōnis formate ex eis dē tminis sic ista pna sōr nō currit g^o hō nō currit tenet virtute istū⁹ mediū s3 sōr est hō. Vñ nisi ista sōr est hō esset vera pna nō valer3. Sed tūc pna t3 per mediū extnsēcū qn⁹ t3 per aliq^o regulā gnālē que nō plus respicit illos tminos quam alios sic ista pna tm hō est alin⁹ g^o oīs aīalus est hō tenet per illā regulā gnālē excludiua affirmatiua et vltis affirmatiua de tminis transpositū pvertunt et non tenet per aliā ppōnē formatā ex istis terminis hō ⁊ aīalus sed p illā regulā gnālem exclusiua ⁊ vltis de tminis transpositū idē sūnt et pvertūt et per talia media extnsēca tenēt omēs sillogismi. ⁊ si dicat^o istam distinctiōz q^o ista pna sōr non currit g^o hō non currit tenet per illud mediū extnsēcū a singulari ad indefinitā et ab inferiori ad superius postposita negatiōe est bona pna et per pseqns non per mediū intrinsecū. Dicēdū q^o t3 pē illud mediū extnsēcū mediate ⁊ qñ remote ⁊ insufficientē qa per illā regulā gnālē requiritur plus s3 q^o sōr sit homo ⁊ ideo magis imediate et sufficiens tenet per illud mediū sōr ē hō qd est mediū intrinsecū. Alia est distinctio pna⁹ q^o pna⁹ quedā est pna materialis et qdā formalis. pna formalis est duplex qa qdā t3 per mediū extnsēcū que rēspicit formā ppōnū sic sūt tales regule ab exclusiua ad vltē de tminis transpositis est bona pna. Ex maiore dē nēcario et miore deincep seq^o de nēcario et et h^o moi. Et quedā tenet per mediū intrinsecū imediate ⁊ mediate per mediū extrinsecū respiciēs pditiones gnāles ppōnū s3 vtate flita

tē nēcitate iposs. e^o moi ē pna dēta ista s3 sōr nō currit g^o hō nō currit. Cōseqntia materialis dicit^o qn⁹ tenet precise rōne terminōz et nō rōne alicuius mediū extnsēci respicientis pñse gnāles pditiones ppōnū e^o moi sūt tles s3 hō currit ⁊ deus est ⁊ hō est alin⁹ g^o de^o nō est ⁊ h^o moi. Quarta distinctio pōt esse ista q^o aliqu^o pcludit^o pñse pntuz de subctō nō detmiato an pntū sit gen⁹ vel spēs vel dīa vel ppū vel aliquid h^o moi respectu subiecti sic qn⁹ pseqns est tale hō est aīal sōr est alb⁹ hō est aīal rōnale. Aliqñ concludit^o cum tali detmiatiōe e^o moi sūt talia pna aīal est gen⁹ hoīs risibile est ppū hoīs aīal rōnale est diffio hoīs ⁊ h^o moi. Quinta distinctio est ista ⁊ pueit multū cū precedēte qa aliqu^o infer⁹ pns in quo subiectū suppoit personalit⁹ ⁊ sigue et aliqu^o infer⁹ pns i quo subiectū suppoit simplr vel materialit⁹ ⁊ nō sigue h^o cut patz intuētū. Sexta distinctio est qa aliqu^o infer⁹ pns que est ppōvltis ⁊ aliqu^o ppō pnticulari. Septima distinctio est qa aliqu^o infer⁹ tur ppō affirmatiua ⁊ aliqu^o ppō negatiua. Octava distinctio q^o pna⁹ quedā est ex ancedēte affirmatiua et consequente affirmatiua ⁊ qdā ex vtroz negatiō quedā ex ante affirmatiō et pnte negatiō et qdā e puerlo. Nona distinctio est q^o aliqu^o pns est ppō deice ⁊ aliqu^o est ppō dē nēcario ⁊ sic dē aliis. Capitulū scōm

Istis vltis dicendū est de regulis gnālīb⁹ per qs tenēt pntē ⁊ pntō dē regulis per qs tenēt pntē ⁊ pntō etiā per mediū intrinsecū. Et circa hoc pmo dicendū est de regulis per quas tenēt pntē pcludētes p^o nēvltēz affirmatiāz ex affirmatiua in q^o termini supponūt sigue et personalit⁹. Est autē pma regula talis a superiori distributo ad inferiori distributū est bona cōseqntia sic sequit^o omē aīal currit g^o oīs hō currit. Et circa istā regulā est sciendū q^o illa regula d3 intelligi qn⁹ est vniuersal⁹ affirmatiua mere categorica ⁊ nō exceptiua nec equalēs ei ⁊ iō ista pna nōv3 omē aīal pter hoīnē currit g^o oīs hō currit tñ cōtinuit inferre qdlibz inferiori pter partē extra captā ⁊ p^o pntē s3 pte ex captā ⁊ iō bñ seq^o oē aīal pter hoīnē currit g^o oīs alin⁹ currit. Itē notād q^o talis pna tenens per istā regulā aliqu^o est pna simplex aliqu^o est pnavt nūc quādo enī pdicatio superioris de inferiori est nēcaria tunc est pna simplex quādo autē pdicatio superioris d inferiori est ptingens tūc ē pnavt nūc. Verūta mēv^o cā^o excipit s3 qn⁹ tā aūs quā pns sunt

de pos. vel de ptingenti accepto subiecto vltiq; pro eo qd est vel p eo qd ptingit qa in tali est gna liter pna simplex qa qn illa ppositio in qua pf supius de inferiori est vera tuc est pna bona qn aut illa ppo est fla tunc pna non valz Vno tales pne sunt simplices omne ens est in actu g omnis deus est in actu omne suppositu est substantia g omne diuinu suppositu est sbstantia qa oms tales sunt necessarie ois de? e ens omne supposituz diuinu est suppositu sz tales pne sunt bone vt nuc solum omne aial e sbstantia g ois ho est suba ois ho currit g omis homo albus currit qa ille ppones st ptingetes ois ho est animal ho albus est homo et huiusmodi Ex isto sequitur qd non magis est hec psequencia simplex omne aial currit g ois ho currit q ista omne aial currit g ois ho alb? currit nisi forte qa pluribus tibus est vna bona q a lia similiter seqf ex predictis q oms tales co sequencie sut bone omne animal est ens per se g ois ho alb? est es per se ois materia est prior forma g ois materia informata forma ignis est por forma ois ho pot esse sine albedie g ommis homo alb? pot esse sine albedie omne ens est per se in genere g omne albu est per se i genere z huiusmodi que tamen negat a multa **A**lia regula est a diffinito distributo ad diffionem distributa est bona pna z everso sicut sequitur ois homo est aial g omne aial ronale mortale est aial et everso **A**lia regula est a oscriptioe distributa ad descriptu distributum est bona pna et everso sic sequit omne aial gressibile bipes est suba g omnis ho est suba z sicut sequit econverso **A**lia regula est a nominis interpretatione distributa ad nome interpretatu distributu et econverso est bona psequencia sic sequit omnis amator sapie e studiosus g ois pns est studiosus. Sciendu est etiaz qd oms pdicte regule intelligende sut qn nulla defmiatio ponitur in ante nisi que ponitur in consequente z everso. Sciendu est etiam qd oms pdicte regule intelligende sut qn termini supponut personaliter et figure z ideo tles pne no valent omne aial est vnu ppositu ex signovli et genere g ois homo est coposit? ex vli signo et genere omne aial ronale est ppositum vnu ex genere z dra vli signovli g ois ho est vnu compositu zc: z sic de consilib? qa a pte subiecti antecedenti tmini non supponat ponaliter z figure sed materialiter vel simplicitate et ideo omnes tles pne simplices no sut **A**

lia regula est qd ab vno pvertibiliu distributo ad reliquu distributu est bona pna et econverso sicut sequit omne creatu est g ois de? est et econverso z illa regula debz intelligi sic cetera quando scz tmini supponut figure et psoa liter. Sciendu est qd ppuz no est nisi qd da pdicabile de altero et tale pdicabile aliqui pdicatur tam de ente q de non ente sicut si risibile sit idez quod potens ridere predicabit d homine siue homo sit siue non sit Vnde sic hec est vera hoie exnte ho pot ridere ita hec est vera hoie non exnte homo pot ridere sup to sbiecto pro eo qd pot esse. Aliqu autem ppu no suppoit nec predicatur nisi pro ente. Prio accipiend psumveru est qd ab vno pvertibiliu distributo ad reliquu distributu est bona pna sed ab vno est pna simplex et ab alio est pna vt nunc sic hec est pna simplex ois ho pot esse g omne risibile pot esse hec autem est pna vt nunc omne risibile est pos. g omnis ho e pos sibilis tamen omnes cosequencie tales in quib? predicatu non pot copetere non enti sed solu enti sunt simplices vnde loquendo de ppo secundo dicto vtraq; pna est simplex et pmu dictum intelligendu est si subiectu talis ppnis non possit accipi nisi pro his que sut aliter sicut pdictu est non est veru. Iteru sciendu e qd predicte regule intelligende sunt in ppnibus deinee z de mo in sensu diuisiuel eis equalentibus et non in illis de modo sumptis ifsu coposito In talibus enim non sunt dicte regule vltiter vere no eni sequitur omne ens esse in actu est neces. g omne hoie esse in actu e neces. nec sequit omne aial esse afinu est contingens g omne homine esse afinu est contingens nec sequitur omnez hoie esse animal est p se pmo modo g omne risibile esse aial est per se pmo nec sequit omnez figuram planam habere tres angulos zc. est indemonstrabile g omnez tangulu habere tres zc. e idemonstrabile na i oibus istis pdictis psequentiis antecedentia sut vera et consequentia sunt falsa. Verutamem sciendu est qd aliquando tales pne sut bone z aliquando non sunt bone. Ad qd sciendu videndum est an modus possit ppete anti nisi copetat consequenti et tunc est bona consequentia z cu modo vitatis tenet no autem cum modo nectatis vel possibilitatis et hoc quia in consequentiavt nunc ex necessario potest sequi contingens et ex possibili impos. Similiter videndu est an talis mod? possit puenire vni conuetibi

Tercia pars.

hū nisi cōueniat reliquo quia si nō a diffitōe
distributa ad diffitū distributū ⁊ euerſo cū ta
li mō ē bōa p̄na. Vñ ista p̄na ē bona oēs hōi
nē eē aīal ē nccāriū ḡ oē aīal rōale eē aīal ē
nccāriū ⁊ euerſo ⁊ ita est de q̄busdā aliis. Si
aut̄ possit tal̄ mod⁹ p̄petē vni p̄pōnū p̄uertibi
liū absq̄ hoc q̄ p̄ueiat alteri nōvz tal̄ p̄navl̄
Vñ p̄ illa duo pōt sciri q̄n tales p̄ne ex talib⁹
modalibus valent et q̄n non exā q̄re p̄ te ip̄m

Alia r̄la ē q̄ a dr̄na superiori distributa ad
iferi⁹ distributū ē bōa p̄na sicut seq̄r oē sen
sibile ē subā ḡ oīs hō ē subā Alia regula ē
a p̄uertibili cū superiori distributo ad iferi⁹ dis
tributū ē bōa p̄na sicut si dormiēs vel vigiās
sit p̄uertibile cū aīali ista p̄na ē bōa oñe dor
miēs vel vigiās ē coloratū ḡ oñis hō ē colora
tus Alia regula ē a diffione superior̄ ⁊ d̄sc̄p
tione ⁊ noīs it̄p̄tatiōe distributa ad iferi⁹ dis
tributū ē bōa p̄na Alia r̄la ē quādo p̄tigit
iferre diffitū vel descriptū vel it̄p̄tatū cū dis
butōe contigit iferre diffionē descriptiōem ⁊
nominis it̄p̄tationē cū distributōe. Et iste
r̄le it̄elligende sūt sicut p̄ores ita scz q̄ omēs
f̄m̄i supponāt p̄sonalit̄ ⁊ siḡt̄ic Ca. iii.

Ducto de r̄his p̄ q̄s p̄tigit iferre vlez re
spectu cui⁹ cūq̄ p̄ti dicēdū ē de r̄his p̄
q̄s iferē v̄lis affirmatiā nō respectu o
niū p̄dicatorū sed respectu aliq̄s Et ē vna r̄
gula tal̄ abvno r̄latiuorū q̄ sūt fil̄ natura dis
tributo ad reliquū distributū respectu h⁹ ver
bi ē ē bōa p̄na ⁊ n̄ respectu aliorū p̄torū vñ bñ
seq̄r oīs pater ē ḡ oīs filius ē sed nō seq̄tur o
nis pater est hic itus ḡ oīs fili⁹ ē hic int⁹ nec
seq̄r omne duplū ē pedalis q̄titatis ḡ oē dimi
diū est pedalis q̄titatis tamē aliq̄n tenet p̄se
q̄ntia respectu aliorū p̄dicatorū q̄ respectu
huiusverbi est. sic seq̄r oīs pater est homo er
go omnis fili⁹ est hō sed q̄n tenet respectu ali
orū p̄dicatorū ⁊ q̄n nō ozvidē naturā illorū
relatiōrū qd̄ nimis foret lōgū enarraē Sci
ēdū ē etiā q̄ illa regula nō ē ḡnal sicut nō est
v̄mvlr q̄ oīa relatiā sūt fil̄ natura sicut decla
rat p̄h⁹ i li⁹ p̄dicamētorū Vñ n̄ sequit̄ calefac
tūm est ḡ calefactibile est. Quid aut̄ sit relati
ua esse fil̄ natura declaratū ē in li⁹ p̄ntorū.

Alia r̄la ē a toto distributo ad p̄tes distri
butū respectu huiusverbi est ē bōa p̄na sic se
quit̄ oīs domus est ḡ oīs pies ē sed respectu
aliorū p̄dicatorū n̄vz quia nō seq̄r oīs dom⁹
componit̄ ex fūdāmēto pietib⁹ tecto ⁊ lapidī
b⁹ ḡ oīs paries cōponit̄ ex his. It̄elligēduz ē

q̄ p̄pe loquendo nō arguit̄ a toto distributo f
talibus ad partē distributā sed arguit̄ a noi
ne toci⁹ vel a conceptu toci⁹ distributo ad no
mē vel conceptū p̄tis distributū ⁊ sic it̄elligūt
actores multas tales p̄pōes. et si aliq̄n dicam
tales p̄formando me dictis p̄ibus it̄elligo e
as It̄elligēdū ē etiā q̄ pars aliq̄n ē tal̄ q̄ s̄i
toto esse nō pōt sicut ip̄ossibile ē q̄ hō sit ⁊ q̄
anima it̄lectia nō sit et de tali pte ⁊ toto de
bet it̄elligi q̄ a noiē toci⁹ distributo ad nom̄
p̄tis distributū respectu hui⁹ verbi ē est bōa p̄
sequentiā. Aliq̄n aut̄ pōt esse totū sine parte
sicut aliqd̄ pōt esse hō quis nō habeat manuz
⁊ de tali toto nō it̄elligit̄ regula quia nō seq̄
tur oīs hō ē ḡ oīs man⁹ est. Eadē regula que
it̄elligit̄ de toto it̄egrali et pte dēt it̄elligi de
toto essentiali ⁊ parte Et eod̄ mō it̄elligēō est
etiā quis n̄ respectu aliorū p̄dicatorū a no
mie tocius ad nomē partis sit bōa cōsequētī
a t̄n respectu aliq̄s Vñ q̄n oēs ptes sūt ei⁹
rationis sicut in homogeniis a toto r̄spectu p̄
dicabil̄ in quid vel p̄ se secūdo ē bōa p̄na sic
sequit̄ albedo ē qualitas ḡ ps albedis ē q̄lital̄
Similiter seq̄tur albedo est disgregatiā vis⁹ ḡ
ps albedinis est disgregatiā visus. Qñ aut̄ ta
lis p̄na tenet et qñ nō nō pōt sciri nisi sciat̄ in
speciali tā natura tocius q̄ natura partis.

Alia regula est si p̄cretū p̄dicat̄ de p̄creto
distributo ⁊ abstractū predicabil̄ de abstrac
to distributo sic seq̄r omne iustū ē bonū ḡ o
nis iustitia est bōa. Notandū etiā q̄ illa regu
la est it̄elligēda qñ cōcretū ⁊ abstractū ordi
dinat̄ f̄m̄ supius et iferi⁹ ⁊ nō qñ sūt dispara
ta et ideo bñ sequit̄ oē albū ē coloratū ḡ om
nis albedo est color s̄z nō seq̄r oē albū ē cali
dū ḡ oīs albedo est calor Ca. q̄rtū

Ostū aliq̄b⁹ regulis p̄ q̄s tenent enthi
p̄memata inferētia vlez affirmatiua
ex affirmatiā quis plures alie possē
poni de quib⁹ dicef iferi⁹ ponende sūt mō r̄le
p̄ q̄s tenēt p̄ne iferētes vlez negatiāz ex nega
tiā et p̄ q̄ d̄sermūt vlib⁹ respectu q̄rūcūq̄ p̄torū

Est aut̄ p̄ma r̄la ḡnal talis a superiori distri
buto ad iferi⁹ distributū negatiē est p̄na sim
plex q̄lecūq̄ sit illud iferi⁹ siue sit iferi⁹ p̄ se si
ue p̄ accēs. Vñ bñ sequit̄ n⁹ hō currit ḡ n⁹ hō
alb⁹ currit nullū al̄ currit ḡ n⁹ asin⁹ currit ⁊ sic
de aliis. Ex q̄ p̄z q̄ tales p̄ne sūt bōe nullū aī
mal ē ens per accēs ḡ null⁹ hō alb⁹ ē ens p̄ ac
cidens n⁹ hō ē ens diminutū ḡ n⁹ hō it̄ellec
t⁹ ē diminutū ⁊ sic de aliis Alie r̄le q̄ a dif
m. i.

finitōe ad diffinitū cū distributiōe etiā negatiōe
 ⁊ a descēptiōe ad descēptū ⁊ euerlo ⁊ a noīs i
 tēptatiōe ad itēptatū ⁊ euerlo ⁊ ab vno puer-
 ubli ad filiquū distributiōe ⁊ negatiōe ē p̄na bo-
 na. Et illa q̄ dca sunt i p̄mo ca^o huius partis
 circa illas regulas itelligenda sūt etiāz circa
 istas q̄ n̄ sūt hic exp̄ssa Itē a d̄n̄tia sup̄ior̄ ad
 iteri^o ⁊ a diffiōne sup̄ior̄ ad iteri^o negatiōe cū
 distributiōe t̄z p̄na et sūt iste r̄le itelligēde si-
 cut p̄ores. **Ca. q̄ntū.**

Consequētiis tenetib⁹ p̄ regulas q̄ nō ē
 seruiūt respectu q̄r̄cūq̄ p̄dicatorum
 defuiūt r̄le tales A b vno relatiōuz
 q̄ sūt s̄ natura ad reliquū negatiōe cū distribu-
 tiōe ē bōa p̄na sicut sequit^r n^o h̄i^o est ḡ n^o p̄ ē
 ⁊ h̄ r̄la itelligenda est sic p̄^o Alia r̄la ē a no-
 mie ptis distributo ad nomē toci^o distributu
 ē bōa p̄na negatiōe et h̄ itelligendū est de pte
 sine q̄ totū esse nō pōt sicut sequit^r nulla aia i
 tellectia ē ḡ n^o h̄ ē ⁊ ille regule itelligēde sūt
 sic p̄ntes affirmatiōe Alia r̄la ē si p̄cretū ne-
 gat vlt̄ de p̄creto ⁊ abstractū de abstracto sic
 sequit^r nullū albū ē coloratū ḡ nulla albedo
 ē color ⁊ t̄z hec r̄la q̄ntūcumq̄ se hēant p̄creta
 Vñ sicut sequit^r nullū albū ē coloratū ḡ nul-
 la albedo ē color ita sequit^r nullū musicū ē cali-
 dū ḡ n̄la musica ē calor Alia r̄la ē q̄ a ne-
 gatōe p̄on̄ distributi ad uega. pos. ē bōa p̄na
 sic sequit^r n̄la s̄bā ē ḡ nullū acc̄ns ē s̄z illap̄na ē
 vñc̄ q̄a p̄ potētā c̄inā poss̄z acc̄ns eē q̄uis n̄l
 la s̄bā creata ess̄z s̄z respectu alior̄ p̄dicator̄ n̄
 valet vt nō sequit^r nulla s̄bā creata iheret ḡ n̄l
 lū acc̄ns iheret Alia r̄la ē a negatiōe subie-
 cti seu denoiati ad negatiōez denoiatū ē bo-
 na p̄na respectu q̄r̄cūq̄ p̄dicatorū sicut sequit^r
 nullū corp^o ē ḡ nullū albū ē **Ca. vi.**

Post hec restat dicē quōv̄lis affirmatiō
 iheret ex negatiōe ⁊ euerlo sed q̄a ista
 ⁊ alia p̄dca p̄nt patere ex p̄dictū iō di-
 cent̄ est de p̄ntis it̄ pticularēs ⁊ idiffinitas ⁊
 q̄a sic dictū ē p̄ pticularē ⁊ idiffinita p̄uertit sp̄
 q̄n̄ t̄i supponit p̄sōalit̄ ⁊ siḡtie ⁊ q̄a oēs r̄le se-
 re q̄ defuiūt et̄mematib⁹ ex pticularib⁹ ⁊ idif-
 fit̄ defuiūt etiā p̄ntis ex singlarib⁹ iō dicēdū
 ē de eis p̄nt ⁊ aliq̄n̄ ponēt exā de istis ⁊ aliq̄n̄
 de ill̄. Est aut̄ p̄^o d̄n̄ de ill̄ q̄ tenēt p̄ mediū i-
 tr̄secū Et ē p̄ma r̄la tal̄. A diffiōne ad diffi-
 tū ē bōa p̄na a pte subiecti ⁊ etiā a pte p̄ti af-
 firmatiōe ⁊ euerlo sic sequit^r s̄r̄ ē h̄o ḡ s̄r̄ ē ai-
 mal r̄oale ⁊ ē tal̄ p̄na simplex Alia r̄la ē a
 descēptiōe ad descēptū ē bona p̄na ⁊ euerlo.

Alia r̄la ē a noīe itēptatiōe ad noīs itēptatū ē
 bōa p̄na ⁊ simplex. Alia r̄la est ab iferiori
 ad sup̄^o ē bōa p̄na s̄n̄ distributiōe et affirmatiōe
 ⁊ tal̄ ē simplex Alia r̄la ē ab iferiori ad su-
 p̄^o p̄^o p̄oita negatiōe ē bōa p̄na s̄z nō simplex
 nisi q̄n̄ p̄dca^o sup̄ior̄ de iferiori ē ncc̄aria. vñ
 illa p̄na ē p̄na simplex h̄o alb^o currit ḡ h̄o cur-
 rit sed ista p̄na ē p̄na solūt n̄c̄ h̄o n̄ currit ḡ a
 n̄ial n̄ currit q̄a dū h̄o ē al^o p̄na ē bōa q̄n̄ h̄o n̄
 ē al^o p̄na n̄v̄z. Ex isto p̄z q̄ oēs t̄les sūt flē h̄o
 alb^o ē aggregatū p̄ acc̄ns asin^o itellect^o ē ens
 d̄nutū matēria p̄ma carz fōra h̄o alb^o d̄r̄ ab
 hoīe itellectio d̄ina creaturay ē p̄terior p̄so-
 na eēntia d̄ina i filio ē p̄terior p̄re h̄o itellē-
 t^o fuit ab etno lapis itellect^o ē ac^o ⁊ h̄^o m̄oi q̄a
 ille iferūt istas p̄p̄os flās h̄o ē aggregatū p̄
 acc̄ns asin^o ē ens d̄nutū materia carz fōra h̄o
 d̄r̄ ab hoīe itellectio d̄ina ē posterior p̄soa ef-
 fētia d̄ina ē p̄terior p̄re h̄o fuit ab etno lapis
 ē de^o p̄ istā r̄lāz q̄ nūq̄ deficit ab ifēiori ad su-
 p̄^o s̄n̄ distributiōe ē bōa p̄na si t̄i supponat p̄so-
 nalit̄ ⁊ siḡtie Si aut̄ aliq̄ p̄dicatay p̄ponūt ali-
 q̄ p̄s̄tis iueniat i aliq̄ auctore exponēt^o ē au-
 tor q̄ n̄ loq̄t de v̄tute f̄m̄ois s̄z alit̄ q̄ tal̄ teri-
 n^o n̄ accipit p̄sōalit̄ s̄z simplr̄ l̄ matērialr̄ Al-
 lia r̄la ē q̄ ab vno p̄uētibiliū ad filiquū est bo-
 na p̄na sic sequit^r h̄o currit ḡ risibile currit Intel-
 ligend est q̄ oēs p̄dca r̄le sūt itelligende q̄n̄
 oēs t̄i supponat p̄sōalit̄ ⁊ siḡtie q̄a si t̄i sup-
 ponat simplr̄ vel matērialit̄ nōvalēt v̄l etiā si
 ille t̄i^o r̄oē c^o debēt tenē tal̄ r̄la supponit alit̄ q̄
 p̄sōalr̄ n̄ ōz p̄nas valēt ⁊ iō tales p̄ne nōvalent
 al̄ r̄oale est diffiō ḡ h̄o est diffiō al̄ gressibile
 bipes est desc̄ptio ḡ h̄o est desc̄ptio h̄o est diffiū
 ḡ aīal r̄oale est diffiū h̄o est species ḡ al̄ est
 species risibile est passio hoīs ḡ h̄o est passio
 hoīs ⁊ h̄^o m̄oi Alia r̄la est q̄ ab aliq̄ s̄upto
 cū def̄iōne ad ip̄z s̄uptū s̄n̄ def̄iatiōe est bo-
 na p̄na sic sequit^r h̄o alb^o currit ergo h̄o currit
 Notād est t̄n̄ q̄ aliq̄n̄ de toto aggregato ex ē
 f̄m̄iatōe et def̄iabili p̄f̄ altēa ps aliq̄n̄ v̄t̄ ps
 aliq̄n̄ neutra. Verbi gratia de illo toto h̄o al-
 b^o p̄dicat v̄traq̄ pars hec enim est vera h̄o al-
 bus est albus et h̄o albus est homo et si h̄o al-
 bus sit ōz q̄v̄traq̄ illay sit v̄a. Aliq̄n̄ altera
 pars tantum predicat de toto Verbi gratia
 de isto toto h̄o mortuus p̄dicat hec pars mor-
 tuus et non hec pars homo hec enim est vera
 homo mortuus est mortuus ⁊ hec est falsa ho-
 mo mortuus est homo Similit̄ ē de fillō sophi-
 stico hec enim est v̄a fillūs sophist^o ē hec aut̄

Tercia pars

ē falsa sillūs sophistic⁹ ē sillūs. Sifr ē d talib⁹ falsū argumētū ē sillūs sophistic⁹ ⁊ hui⁹mōi. Aliqñ aut̄ neut⁹ ps predicat̄ de toto quīs totū pdicat̄ de aliq̄ sic ē hoc totū albū f3 dētes neut⁹ ei istarū ēvā albū fm dētes ē albū nec albū f3 dētes ē dētes quīs hec possit eēvā albū fm dētes ē albū ⁊ qñ ptiget nō erit nisi ḡtia materie Dñō ē igit̄ q̄ qñcūq̄vtraq̄ ps p̄t de toto sēp a tali toto ad q̄libz ptē ē bōa p̄c̄q̄ntia vñ ista p̄na ē bōa hō albus currit ḡ hō mo currit ḡ albū currit. Ex q̄ patet vt p̄us q̄ tales p̄ne sūt bōe nō alb⁹ ē ens p̄ acc̄ns ergo hō est ens p̄ acc̄ns Intellectio creaturaz est posterior patre ḡ intellectio ē posterior patre. lapis intellect⁹ ē realit̄ de⁹ ḡ lapis ē realit̄ de⁹ Sifr ista p̄na ē bōa lapis intellect⁹ fuit ab etno ḡ lapis fuit ab etno Qñ aut̄ altera ps p̄t tan tū de toto tūc a tali toto ad illā ptē ē bōa cō seq̄ntia et iō ista p̄na ē bōa s̄r ē hō mortuus ḡ s̄r ē mortuus sed ad aliā ptē nō valet p̄na nō ei seq̄ s̄r ē hō mortuus ḡ s̄r ē hō Qñ au tē neut⁹ ps pdicat̄ de toto ad neut̄rā ptē valet p̄na et iō ista p̄na nō v3 ethiops est alb⁹ f3 den tes ḡ ethiops ē alb⁹ Ex istis p3 q̄ ista p̄na nō valet iste ē alb⁹ monach⁹ ḡ ē alb⁹ quia ista stāt simul aliq̄s ē alb⁹ monachus et n⁹ albus mōachus ē alb⁹. Sifr nō seq̄ ille ē tu⁹ p̄f nō est tu⁹ hō i pdicatio dicit̄ circūstātia possēssōis

Alia r̄la est a ppōe sūpta cū aduerbio det̄ mināte opationē ad ipsā sine det̄miatiōe sūpta v3 p̄na affirmāte sic seq̄ s̄r velocit̄ currit ego s̄r currit s̄r male disputat ḡ s̄r disputat

Alia regula ē a ppōe sūpta cū ppōe et suo casuali vel a det̄miatiōe equalēti aduerbio vel sp̄oi ⁊ suo casuali ad illā sine tali addito ē bōa p̄na sic seq̄ hō nccā⁹ ē animal ḡ hō est aīal. hō dat denariū cū t̄stina ḡ hō dat denariū. hō p̄ se ē al⁹ ḡ hō ē al⁹ hō inq̄tū alb⁹ d̄t ab hoīe ḡ hō d̄t ab hoīe eēntia diuina et sap̄ia dr̄nt rōe ḡ eēntia dīna ⁊ sap̄ia dr̄nt Ex isto patet q̄ oēs tales ppōnes de vtute sermonis sūt falsē q̄libet creatura d̄ se est nō ēs q̄libet materia de se caret forma passū de se caret actu idē sub vna rōe est p̄us ⁊ sub alia rōe ē posteri⁹. idē sub vna rōe est sup̄i⁹ ⁊ sub alia i ferus idē vt sic est albū ⁊ vt sic ē nigz ⁊ idēz f3 q̄ sifr vt sic ē tale f3 q̄ alit̄ vt sic nō ē tale Vñ quic quid affirmat̄ de aliq̄ cū aliq̄ aduerbio vl̄ cū ppōe ⁊ suo casuali vel alia det̄miatiōe equalēte aduerbio vel tali pp̄oi cū suo casuali debet

absolute p̄cedi de eo q̄cqd etiā p̄f de aliq̄ cuz dictōe reduplicatiā absolute sine tali dcōe vl̄ aliq̄ equalente pdicat̄ de eod. Ex q̄ p3 q̄ oēs tales p̄ne sūt bōe natura specifica est realitē dr̄na ididualis ḡ natura specifica est dr̄na in didualis gen⁹ ⁊ spēs sūt idē realit̄ ḡ gen⁹ ⁊ spēs sūt id hō ē realit̄ hūanitas ḡ hō est hūanitas intellect⁹ est realit̄ volūtas ḡ intellect⁹ est volūtas agens est realit̄ passū ḡ agēs est passū albū p̄ acc̄ns nō est idem hoī ḡ albū nō ē idē hoī et sic de multis aliis q̄ tñ p̄ne negāf a modernis Notādū est q̄ ille r̄le itelligēde sūt qñ p̄ talē additionē nō dat̄ itelligi pp̄o p̄diti onat̄ et p̄ h̄ soluit̄ istātia q̄ possz adduci nā n̄ sequit̄ vellē esse i luto cū centū mercis ḡ vellē esse i luto. nā p̄ istā pp̄oēz vellē esse i luto cū centū mercis intelligit̄ ista p̄ditōā vellē esse i luto si possi ex hoc lucrari vl̄ habē cetū mercas. Et iō notādū est q̄ ille r̄le sūt intelligēde qñ nulla est variatio in ante et p̄nte ni si q̄ illa det̄miā⁹ ponit̄ i antecedente ⁊ nō i p̄nte et p̄ h̄ p̄nt solui ille istātie q̄ possūt adduci de secū⁹ elenchorū vbi videt̄ p̄s i tali modo arguendi assignare fallatiā secūdam qd ad simplr Vñ i talib⁹ assignat̄ p̄s fallatiam secūdū quid ad simplr amittere egritudinez est bonū ergo egritudo est bōa qd nō vult sapiens est malū sapiens nō vult amittē bonū ḡ bonū est malū. Patet maifeste q̄ i istis ⁊ p̄ similib⁹ nō est bonus modus arguendi de q̄bus ponit̄ pdicte r̄le. Sciendū est etiā q̄ si ille r̄le hnt̄ alicubi instātia debent h̄re qñ p̄icipi ū vbi nō pdicat̄ de toto aggregato ex eodem p̄cipio ⁊ illa det̄miatiōe adiucta Et iō qñcūq̄ tale p̄icipiū p̄f de tali aggregato r̄le v̄ sūt p̄nt enī oīa talia entimemata reduci i sillz p̄ assūptionē talis pp̄ois q̄ est mediū it̄riscū talis p̄ne Vñ sic ista p̄na est bōa oīs hō currit ḡ s̄r currit ⁊ p̄ assūptionem mediū ist⁹ s̄r est hō reducit̄ i sillz sic arguēdo c̄is hō currit s̄r est hō ḡ s̄r currit ita ista p̄na ē bona s̄r currit velociter ergo s̄r currit q̄ iste sillogismul est bon⁹ omne currens velocit̄ est currens s̄r currit velocit̄ ergo ⁊c et sic de aliis. Et ita illa r̄la ḡnal̄ ēvā qñ p̄icipiū vbi p̄f vniuersalit̄ de p̄cipio eod cū det̄miatiōe ⁊ qñ nō nō Ali a regula est ista a p̄positiōe vli affirmatiā ad q̄libet idiffitā p̄ticularem affirmatiāz vel singularem de cuius subiectōe pdicat̄ subiectū vniuersal̄ est bōa p̄na respectu eius d̄ predica ti nulla variatiōe ex̄ntē a p̄te det̄miatiōis si

cut seqf ois hō currit g̃ albū currit qñ hec est
 vā aliqđ albū ē. hō. Similit̃ seqf ois hō ē aī
 mal̃ g̃ aliq̃ subā ē al̃ ex q̃ hec ēvā subā ē ho-
 mo. Notāđ ē q̃ ista r̃la nō h̃z locū qñ subiec-
 tū vel p̃tūvlis īportat aliq̃ rēvnā numero q̃ ē
 plēs res numero vel īportat rē q̃ erit ead̃ reā-
 lit̃ cū tali re q̃ ē plures res realit̃ ⁊ ppt̃ h̃ ista
 p̃na nōṽz ois p̃sona p̃ducta distiguit̃ realit̃ a
 p̃sōa p̃ducete g̃ eēntia dīna distiguit̃ r̃alit̃ a p̃
 sōa p̃ducete q̃tūcūq̃ hec sit vā eēntia dīna ē p̃
 sōa p̃ducta nec ista p̃na ṽz ois eēntia dīna est
 p̃r g̃ fili⁹ ē p̃r q̃uis hec sit vā fili⁹ ē eēntia dīna

Est tñ aduertēdū q̃ nō sp̃ fallit hec r̃la q̃le
 tale subiectū vel p̃tū sūit ymo aliqñ nō fallit.
 vñ ista p̃na ē bōa oē ens ē creatū vel icreatū
 g̃ eēntia dīna ē creatā vel icreatā et s̃l̃r seq̃
 tur ois p̃sōa dīna ē p̃ducens vel p̃ducta g̃ pat̃
 ē p̃duct⁹ vel p̃ducēs. qñ aut̃ valeat tal̃ p̃na ī ta-
 lib⁹ t̃is ⁊ qñ nō pōt sciri p̃ illa q̃ p̃dicta s̃t sup̃
 us ī materia de vni⁹ for̃i g̃natōe fillōry de iesse
 ⁊ p̃ ea q̃ dēa s̃nt s̃r sñas s̃z ī oib⁹ alius t̃is ē r̃la
 vā g̃nalit̃ s̃n aliq̃ īstātia si t̃i supponāt p̃sōalit̃
 ⁊ nullus eorū īcludit aliqđ s̃ncathegoreūa vel
 aliquid equalēs et iō oēs tales p̃ne s̃nt bōe oē
 aīal ē ens p̃ se g̃ ois hō alb⁹ ē ens p̃ se q̃libz p̃
 sōa dīna de nccāte ē de⁹ g̃ hō de nccāte ē de⁹
 q̃libz p̃sōa dīna fuit ab eterno g̃ hō fuit ab e-
 tno ois edificator p̃ se edificat g̃ albū p̃ se e-
 dīficat oē albū p̃ accūs edificat g̃ edificator
 p̃ accūs edificat Ex q̃ p̃z q̃ iste ppōēs s̃nt ve-
 re hō alb⁹ ē aīal hō ē p̃sōa dīna aliq̃s edifica-
 tor ē alb⁹ aliqđ albū ē edificator et iō ista cō-
 seq̃ntia ē bōa natura specīfica de se ē p̃icabil̃
 g̃ d̃ra īdīdual̃ ē de se p̃icabil̃ si hec sit vā d̃ra
 īdīdual̃ ē natura specīfica q̃ seqf ex ista diffe-
 rentia īdīdual̃ ē realit̃ natura specīfica sicut
 p̃z p̃ r̃lāz sup̃ poitā S̃l̃r ista p̃na ē bōa ois dif-
 ferentia īdīdual̃ ē īp̃icabil̃ de se g̃ ñafa spe-
 cīfica de se ē īp̃icabil̃ si hec sit vā ñafa specīfi-
 ca ē d̃ra īdīdual̃ S̃l̃r hec p̃na est bōa oē gen⁹
 p̃f de pl̃ib⁹ dr̃ñtib⁹ sp̃ē g̃ sp̃ēs p̃f de pluribus
 dr̃ñtib⁹ sp̃ē si hec sit vā sp̃ēs ē g̃e⁹ realit̃. S̃l̃r o-
 nes tales p̃ne s̃nt bōe ois ītellectio dīna est p̃
 or actu g̃nāndi g̃ ītellectio creaturarū ē p̃or
 actu g̃nāndi ex quo hec est vera ītellect⁹ crea-
 turarū ē ītellectio dīna. Similit̃ seqf ois itel-
 lect⁹ ē speculati⁹ g̃ ītellectus p̃cticus est ītel-
 lectus speculati⁹ of̃s hitus speculati⁹ est ītel-
 lectu speculatio g̃ hit⁹ practico⁹ est ī intel-
 lectu speculatio vel sic g̃ hitus speculati⁹ ē ī itel-
 lectu practico si ois ītellect⁹ speculati⁹ sit in-

tellectus practico⁹. ois eēntia dīna ē princi-
 piū p̃ducēdi ṽbū g̃ ītellectio creaturarū ē p̃n-
 ciū p̃ducēdi verbū. Et si dicat̃ q̃ tal̃ p̃na ñ
 ṽz quia si ītellectio creaturarū esset p̃ncipiū
 p̃ducēdi ṽbū g̃ pater prius ītelligēt creafas
 q̃ p̃duceret ṽbū ex quo p̃ncipiū p̃ducēdi est p̃
 p̃ducto. hoc non obstat. vñ quō ītellectō cre-
 aturarū ē prior ṽbo ⁊ quō nō ⁊ quō pater pri⁹
 itelligit creaturas q̃ p̃ducit ṽbū dictū est sup̃
 sententias iō ad p̃ns p̃transeo Sed ad istā for-
 mā arguēdi ītellect⁹ creaturarū ē p̃or ī patre
 q̃ p̃ducit g̃ pater prius p̃ducit creaturā q̃ p̃du-
 cat verbū Dicēd̃ q̃ illa forma arguēdi non
 ṽz sicut nō seqf s̃or albus fuit p̃or platone g̃
 s̃or fuit albus anq̃ plato fuit alb⁹. nā poito q̃
 fuerit plato filius sortis et q̃ s̃or nūc p̃ sit al-
 bus hec tūc est vā s̃or alb⁹ fuit p̃or platone. et
 s̃or ē s̃or alb⁹ g̃ ⁊ t̃ tñ hec est flā sortis fuit al-
 bus anq̃ plato ymo etiā hec ē falsa s̃or fuit al-
 b⁹ anteq̃ plato fuit albus posito q̃ s̃or nunc p̃
 mo sit albus et q̃ plato fuerit alb⁹ a p̃ncipio
 natiuitatis sue. Et notādū est q̃ aliq̃ taliū
 consequentiariū s̃nt solū bone vt nūc ⁊ alique
 sunt consequentiariū simplices. qñ aut̃ p̃dicatio
 antecedētis de subiecto cōsequētis est nccā-
 ria tunc est cōsequētia simplex ⁊ nccāria. qñ
 autē talis cathēgorica est cōtingens ⁊ non ne-
 cessaria tunc talis cōsequētia est solū vt nūc
 Vnde ista cōsequētia ē simplex quelibet p̃sō-
 na diuina fuit ab eterno g̃ īmortale fuit ab e-
 terno quia hec ē nccāria aliquod īmortale
 est persona dīna sed hec cōsequētia solū est
 bonaṽt nunc quelibet p̃sōa diuina fuit ab et-
 no g̃ creans fuit ab eterno accipiēdo subiec-
 tū in p̃nte p̃ eo quod est quia hec est p̃tīgens
 creās ē deus. Si aut̃ subiectū p̃ntis accipit̃ p̃
 eo quod fuit p̃na d̃ facto simplex est quia hec
 est nccāria creans fuit deus accipiēdo subie-
 ctū p̃ eo qđ fuit sicut hec est nccāria deus fuit
 creās. Intelligēdū est etiā q̃ qñ arguit̃ ab ī-
 feriori ad sup̃ius ē semper p̃na simplex q̃uis
 talis cathēgorica nō sit nccāria. Vñ hec est p̃-
 sequētia simplex ois hō est aīal g̃ aliqua s̃b-
 stātia ē aīal q̃uis hec nō sit nccāria aliq̃ subā
 est hō. Intelligēdū est etiā q̃ omēs regule p̃-
 dicte intelligēde s̃nt quādo termini suppo-
 nunt p̃sonaliter quia si aliquis termin⁹ sup-
 ponat simp̃r vel aliter nō õz cōsequētiā valere

Alia regula est ad nomē partis est bōa p̃na sicut
 sequitur q̃tuor s̃nt ergo duo s̃nt Alia regu-

Tercia pars

la est a noie collectio ad'nomē p̄t est bōa cō-
 seq̄ntia sic sequit̄ poplu' ē ḡ hō est et dēt ista r̄
 gula itelligi q̄n tale totū nō pōt esse s̄n illa p̄-
 te sicut exercit' nō pōt eē s̄n hoīe iō b̄n sequit̄
 exercit' ē ergo hō ē sed qa pōt eē s̄n eq̄ ido n̄
 sequit̄ exercit' ē ḡ equus ē quis equ' aliq̄n sit
 ps exercit'. Et ē notādū q̄ due r̄le p̄dicte de
 bēt itelligi q̄n t̄i supponūt p̄sōalit̄ r̄ r̄spectu h'p
 v̄bi ē q̄n p̄dicat̄ secūdū adiacēs qa respectu a
 lior̄ p̄tor̄ nōvz tal' p̄na nō enī seq̄t̄ q̄tuor ex
 cedūt tria ḡ duo excedūt tria nec seq̄t̄ p̄p̄l' ē
 plures hoīes ḡ hō ē plures hoīes respectu ta-
 mē aliq̄bz p̄dicator̄ t̄z tal' p̄na b̄n enī seq̄t̄ q̄
 pul' ē hic it' ḡ hō ē hic itus q̄tuor sūt hoīes ḡ
 duo sūt hoīes. q̄tuor sūt alba ḡ duo sūt alba
 Vñ q̄n p̄dicatū nō pōt puenire toti nisi cōpe-
 tat alicui parti semp̄ vel frequent̄ respectu ta-
 lis p̄dicati a toto numēali r̄ coplatio ad p̄tē ē
 bōa p̄na alit̄ n̄. Alia r̄la ē q̄n s̄t due p̄rieta-
 tes si vnū extremū vnū p̄rietatis p̄f̄ devno ex-
 tremo alterius p̄rietatis reliquū extremū p̄-
 dicabit̄ de r̄liq̄ sic sequit̄ iustitia ē v̄t' ḡ iusti-
 tia ē viciū Sciendū ē q̄ illa regula habet v̄i-
 tatē q̄n neutra p̄rietas h̄z mediū si eī habeat
 mediū nōvz qa nō sequit̄ p̄digalitas ē v̄tū ḡ
 illiberalitas ē v̄tus Alia reḡla ē si ḡnā° ali-
 cui' ē bōa ip̄z q̄ bonū ē et iō seq̄t̄ ḡnā° hoīs ē
 bōa ḡ hō est bō° Alia r̄la ē si ḡnā° alicuius
 est mala ip̄z ē malū r̄ iō seq̄t̄ ḡnā° hoīs ē ma-
 la ḡ hō est malus Itē alia r̄la ē si corruptio
 alic' ē bōa ip̄z ē malū Itē alia r̄la si corrup-
 tio alicuius ē mala ip̄z ē bonū. Et nota q̄ bo-
 nū est duplex sc̄z n̄sāle r̄ morale de bono et
 malo p̄mo° r̄le sūt itelligende sed de istis di-
 ces alias iō p̄transeo. Ca. vii.

Datis aliqb' r̄lis deseruentib' cōse-
 q̄ntiis iferentib' affirmatiāz ex affir-
 matia p̄ mediū it̄r̄secū dicēdū ē nē
 de regulis iferentib' affiratiāz ex affiratiā p̄
 mediū extr̄nsecū. Et ē vna r̄la tal' si p̄ncipa-
 le de p̄ncipali r̄ cōiugatū de piugato r̄ cā° de
 casu r̄ epuerso et vocatur cōiugatū p̄cretū et
 p̄ncipale abstractū r̄ casus aduerbiū sequēs.
 vñ seq̄t̄ iusticia ē v̄t' ḡ iustus ē v̄tuosus et qui
 iuste aliqd̄ facit aliqd̄ v̄tuose facit Notādū
 ē q̄ illa r̄la debet itelligi si cōcretū r̄ abstrac-
 tū s̄gn̄t idē et tūc sp̄ t̄z r̄la si abstractū de ab-
 stracto r̄ p̄cretū de concreto sed nō ōz sēp̄ q̄ e-
 puerso sed ad h̄ q̄ epuerso teneat p̄na ōz q̄ p̄-
 creta se hēant t̄z supius r̄ iferius. vñ b̄n sequi-
 tur albedo est musica ḡ albū ē musicū sed nō

e puerso seq̄t̄ albū ē musicū ḡ albedo ē musi-
 ca. Et nota q̄ illud est iferius ad aliud q̄n ab
 illo ad idē aliud ē p̄na formal' r̄ nō e puerso si-
 cut seq̄t̄ formalit̄ s̄r ē hō alb' ḡ s̄r est hō et
 nō sufficit q̄ ad hoc q̄ aliqd̄ sit supius q̄ p̄di-
 cat̄ de oīb' de qb' p̄dicat̄ aliud r̄ de pluribus
 Vñ quis oīa aīalia essent alba adhuc albus
 nō eēt supius ad hoīez q̄tūcūq̄ albū p̄dicaref̄
 de oī hoīe et de pluribus et h̄ qa ista nō ē p̄se-
 q̄ntia formal' et simplex s̄r ē hō ḡ s̄r ē alb'
 r̄ p̄p̄t̄ h̄ nōvz ista p̄na de° est hō ḡ deitas ē hu-
 manitas q̄tūcūq̄ qlibet deus r̄ quelibet p̄sōa
 eēt hō r̄ hoc est qa deus nō ē inferius ad hoī-
 nē nec hic p̄dicat̄ supius de iferiori filius dei
 est hō sic nec hic s̄r est albus Et si dicatur q̄
 hic ē p̄dicatio superior̄ de iferiori x' ē hō er-
 go p̄ r̄lam p̄us datā seq̄t̄ x̄ps est hō ergo dei-
 tas est hūanitas qa x̄ps nō h̄z aliq̄d̄ aliud ab-
 stractū. Dicēd̄ est q̄ si hec sit p̄dica° superior̄
 de iferiori hoc est qa subiectū equalēt̄ duob'
 p̄cretis h̄ntibus duo abstracta q̄bz vnū est d̄i-
 nitas r̄ aliud hūanitas et cōcreta sūt de° I si
 lius dei q̄ ē hic hō tē x̄p' equalēt̄ huic toti fi-
 lius dei qui est hic hō r̄ quia x̄ps nō est iferi'
 ad hoīez nisi quia includit equalēt̄ illud p̄cre-
 tū hic hō et nō quia equalēt̄ icludit h̄ p̄cretū
 filius dei ideo ex illa x' ē hō si sit i ea p̄dica-
 tio superior̄ de iferiori p̄tigit iferre istaz hec
 humanitas ē hūanitas et nō istaz d̄nitas est
 humanitas Exm̄ ē ad hoc nam hic ē p̄dicati-
 o superior̄ de iferiori hō albus ē albus nō qui-
 a hō sit iferius ad albū sed quia h̄ albū d̄mō-
 strando quemcūq̄ homiez albū est inferi' ad
 album et iō ex ista hō albus est albus nō se-
 q̄tur ista hūanitas est albedo sed ista hec al-
 bedo demrādo albedinē hoīs ē albedo. Ex
 isto patet q̄ tales p̄ne sūt bōe hō ē aīal ergo
 hūanitas ē aīalitas equus est animal ergo
 equitas est aīalitas Secūdo ē intelligēdū q̄
 illa r̄la est intelligenda q̄n cōcreta eod̄ mō se-
 h̄nt ad sua abs̄cta ita q̄ si vnū p̄cretū nec̄ario
 supponat pro alia re q̄ suū abs̄ctū vel d̄nota-
 tur supponere i p̄p̄oe q̄ s̄nt aliud p̄cretū sup-
 ponit p̄ alia re q̄ suum abstractū Vñ si vnū p̄-
 cretum supponit p̄ alia re q̄ suū abstractū r̄ a-
 liud cōcretū supponat p̄ eod̄ p̄ q̄ supponit suū
 abstractū nō ōz q̄ si p̄cretū p̄dicet̄ de cōcreto
 q̄ abstractū p̄dicat̄ de abstracto et p̄pter hoc
 ista p̄na nōvz hō ē aīatus ergo hūanitas ē aī-
 ma nā hō suppoit p̄ eodem p̄ quo supponit hu-
 manitas vel saltem supponē pōt. nā si nulla
 m.iii.

hūanitas sit assumpta manifestū est q̄ nō p̄ alio supponit subiecta illarū ppōnū hō ē aīal et hūanitas ē aīal nā cū hō supponat p̄ toto cōposito ex oib⁹ p̄tib⁹ eēntialibus hoīs hūanitas supponēt p̄ illa pte hoīs vel p̄ aliq̄ qd̄ nō esset illud totū nec pars si nō suppoit p̄ toto nec v3 dicē q̄ hō supponat p̄ toto p̄posito ex hūanitate ⁊ dīa. idīduali p̄hente hūanitatē Nā idē argumētū est de sorte p̄ q̄ suppoit aut p̄ toto aut p̄ parte. Sīr idē argumētū ē de hac hūanitate p̄ quo supponit et maifestuz est q̄ non suppoit p̄ alio q̄ p̄ quo suppoit hic hō. Sīr hūanitas supponit p̄ hac hūanitate cū hec hūanitas sit hūanitas sed hec hūanitas nō includit tā naturā q̄ dr̄nāz idīdualē si essz aliq̄ tal̄ dr̄nā sīr p̄ eod̄ suppoit p̄ quo suppoit hō sed sic se nō hnt aīatū ⁊ aīa nā aīa suppoit p̄ parte tm̄ ⁊ iō nōv3 hō ē aīat⁹ ⁊ hūanitas ē aīma. Itē nota q̄ illa r̄la etiā ē itelligēda q̄ n̄ lū sīncathegreuma icludī i abstracto vel equalēs qd̄ nō icludī i p̄creto Alia r̄la ē si aliqua p̄nā sit bōa eod̄ additovtrobiq̄ adhuc erit p̄nā bōa sic si ista ē p̄nā bōa hō currit ⁊ aī mal currit ista p̄nā est bōa hō alb⁹ currit ⁊ aī mal albū currit. Sciend̄ ē q̄ ista regula debet itelligi q̄n̄ illud additū ē adiectīz vel subsubstātīz respectu illius cui addit⁹ ⁊ ē p̄u3 ca thegreuma nō icludēs equalēt aliq̄ sīncathegreuma ⁊ p̄pter istud q̄n̄s seq̄ hō currit ⁊ aī mal currit tm̄ eod̄ sig⁹ additovtrobiq̄ nō seq̄ q̄ nō seq̄ oīs hō currit ⁊ oē aīal currit. Sīr sequit̄ sōr est alb⁹ ⁊ sōr ē colorat⁹ ⁊ tm̄ additovtrobiq̄ nūc p̄o nōv3 p̄nā nō eī seq̄ sōr nūc p̄o ē albus ⁊ p̄mo nūc ē coloratus nā p̄o vel ē sīncathegreumavel includit equalēter sīncathegreuma scz hī sīncathegreuā nō ⁊ p̄pt̄ id̄ bene sequit̄ hō currit ⁊ aī currit etiā si hō non sit et tm̄ negatiōe additavtrobiq̄ nō valet nō enī sequit̄ hō nō currit ⁊ aīal nō currit si ei nullum al̄ esset nisi vñ⁹ bos et ille currēt aīns ēveret p̄ns falsū Alia r̄la ē q̄ dicit sapiēs ēvm et iō seq̄ p̄hs dicit subāz suscipe p̄nā ⁊ subā suscipit p̄riū. Sed nota q̄ ista r̄gula nō ē ḡnālis nisi de auctore q̄ errae nō potest vel qui i dīcto suo a tali istruct⁹ ⁊ iō de hoīne loq̄nte p̄cise ex iudicio sue rōis nō ē regula itelligēda s3 p̄cise a deo ⁊ de aliis q̄ istructi a deo loq̄bāt et iō ista p̄nā nō ē forā Ar̄. dicit hī ⁊ ēvm nā it̄ vā q̄ locut⁹ ē ⁊ v̄vitatē multa falsa inseruit. In telligēd̄ ē etiā q̄ regula itelligēda ē q̄n̄ aliq̄

dicitur a tali sapientē non errante assertive solū et non recitative tm̄ nec vt re. l. be. v. l. er rare. p. be. f. Alia r̄la ē q̄ si simplr̄ ad simpli cit̄ et magis ad magis ⁊ maxie ad maxie. vñ bñ seq̄ peccās ē mal⁹ ⁊ magis peccās ē magis mal⁹ Sciēd̄ ē q̄ ista r̄la dēt itelligi q̄n̄ p̄ dicatū i p̄ appōe p̄v̄lit̄ de subiecto ita q̄ a n̄ lo p̄tēto possit negari. debet etiā itelligi quādo nihil addit̄ i vna p̄nā qd̄ nō addit̄ i alia nisi hoc aduerbiū magis. sīr d3 itelligi nulla mutatione facta vel nō facta mutatione nisi circa h̄ḡtū illius tm̄. Per p̄mū excludunt̄ tales istantie bibē ē bonū ⁊ magis bibē ē magis bonū dormire ē bonū ⁊ magis dormiē ē magis bonū q̄ nō oē dormire vel bibē ē bonū ymo aliq̄ dormire ⁊ aliq̄ bibere nō ē bonum. Per secundū excludunt̄ tales istantie iste est iustus ⁊ iste ēvtuosus ⁊ tm̄ nō seq̄ iste est magis iustus q̄ ille ⁊ ē magis vtuosus q̄ iste. Sīr seq̄ iste ē ebriofus ⁊ est mal⁹ et tm̄ nō seq̄ iste est magis ebriofus q̄ ille ergo ē magis mal⁹ q̄ ille q̄ si ille sit p̄cise ebriofus ⁊ excedit i ebrietate ⁊ nō hēat aliudviciū. Ali⁹ aut sit modicū ebriofus sed tm̄ cū hī sit homicida blasphemus adult̄ et sic de aliis vicis tūc ille ē magis ebriofus quam iste et tamen non est magis malus q̄ iste vt p3. Per tciū excludunt̄ tales istantie iste ē iust⁹ ergo iste ēvtuosus ⁊ tm̄ nō seq̄ iste ē magis iust⁹ ergo ē magis vtuosus q̄ ponam⁹ q̄ augmētato i isto hitū iustitie diminuat̄ hit⁹ aliarū vtutū qd̄ ē possibile si cut i moralib⁹ oñdī tūc aīns ēvm ⁊ p̄ns falsū Et si dicat̄ q̄ seq̄ omne simplex ē p̄fectū ergo magis simplex ē p̄fectius igit̄ r̄la fm̄ intellectum datū non ē bona. Ad hoc dicitur q̄ cōsequētia non v3 sed excluditur per secundū quia simplicius nō d̄r aliq̄ q̄ i se sit p̄cise si plicius sed necario dicit̄ respectu alterius ⁊ i deo sicut nō seq̄ ebriofus ē mal⁹ ergo magis ebriofus q̄ fortes ē magis mal⁹ q̄ sōr ita non seq̄ simplex est p̄fectū ergo magis simplex ē magis p̄fectū quia sēp̄ illa noīa magis simplex magis p̄fectū regrūt aliquid aliū ad qd̄ dicat̄ nō aut̄ sic est de isto magis albū q̄ pōit q̄ nihil sit album nisi sōr adhuc poterit fortes esse magis albus quāuis non sit magis albus q̄ alius. Vñ ergo excludunt̄ p̄ iadicta oīnia q̄ nō p̄nt cōpetere eidē i se sine p̄paratiōe ad aliā cui⁹ modi ē simplex. nā ipossibile ē q̄ iō sit aliq̄n̄ magis simplex i se ⁊ aliq̄n̄ mī simplex

Tercia pars

et euerſo. vñ ppoitū ſp ē eq cōpoitū dū et ē ſi plicit ſimplex q̄tūcūq̄ pponat cū aliis tñ in ſe eſt ſp eq ſimplex dū ē ⁊ ſic ē de iſta ita ē b̄ m̄tis aliis. Alia r̄la ē ſi ſingulare de ſingulari et p̄le de pl̄i ⁊ euerſo ⁊ iō ſeq̄ hō ē aial ḡ ho m̄ies ſūt animalia Notāb̄ q̄ iſta regula nō habet v̄itatē q̄n alterū illoꝝ noīz pl̄is n. nō ve re p̄dicat̄ de aliq̄ ſubiecto alio ⁊ p̄t̄ ſi nō ſeq̄ deus ē ens ḡ dū ſūt entia q̄a illud ſubiectum p. n. dū nō dicif̄ v̄e de aliq̄ ſubiecto ymo nec de ſeip̄o hec eī eſt ſtā dū ſūt dū. Si ſi ſi n̄ hō eſſet niſi vnus ſolus hec p̄na nō valet hō ē ani mal ḡ hoies ſūt aialia q̄a āns ēv̄m ⁊ p̄ns ſm̄ q̄a p̄uerla p̄ns ē falſa hec ſc̄z aialia ſūt hoief̄ q̄a q̄libet ſingulari eius eſſet falſa Si ſi p̄dicta r̄la h̄z iſtantiā q̄n alter t̄ioꝝ iportat rez que eſt p̄les res q̄uis nō ſp ſit neganda talis p̄ſeq̄tia vñ iſta p̄na nō v̄z p̄loa eſt d̄initas ḡ p̄ſone ſūt d̄initates. Si ſi habet iſtantiā q̄n al̄ t̄ioꝝ ē in r̄co ⁊ al̄ i obliq̄ iō nō ſeq̄ effect⁹ ē a cā er go p̄les effectus ſūt a cauſis q̄a ſi de ſe ſolo o nes effect⁹ p̄ducit̄ āns ēv̄m ⁊ p̄ns ſm̄ Simi lit̄ nō ſeq̄ hoies eſt aſin⁹ ḡ hoīz ſūt aſini nā po ſito q̄ omnes hoies nō habeat niſi vnū aſinū ⁊ tñ p̄les ſūt aſini tūc āns eſt v̄m ⁊ p̄ns falſuz Si ſi p̄dicta r̄la h̄z iſtantiā q̄n ē p̄dicatio p acci dēs ⁊ p̄t̄igens q̄tūcūq̄ devtroq̄ extremō v̄iſi ceſeē tā i ſingulari q̄ i pl̄i et iō nō ſeq̄ hō eſt cecus ḡ hoies ſūt ceci Si ſi p̄dca r̄la capit iſtā tiā q̄n alterū extremū ē diſtictū quia nō ſeq̄ ois hō ē cec⁹ vel vidēs ḡ oēs hoies ſt̄ cecivl̄ vi dētēs. nec ſeq̄ hō eſt cecus l̄vidēs ḡ hoies ſūt cecivl̄ vidētēs. nā ſi nō eſſent niſi duo homi nes et al̄ eſſet cec⁹ ⁊ alter vidēs āns eſt v̄ez ⁊ p̄ns falſū Alia r̄la ē ſi pl̄ale de pl̄i ⁊ ſingula re de ſingulare ſic ſeq̄ hoies ſūt aialia ḡ ho mo ē aial. Iſta regula ſicut predicta itelligen da eſt q̄n ſingulare ⁊ plurale idē ſignificāt q̄a ſi nō haberent idē ſignificatū p̄na nō tenet.

Capitulum viii.

Declarat̄ aliqb⁹ r̄lis d̄ſiūētib⁹ p̄ntiis i ferētib⁹ affirmatim ex affirmatiua nō dicēduz eſt d̄ r̄lis per quas tenent cō ſequentie inferentes negatiāz ex negatiā.

Et eſt vna r̄la cōplectens multas que eſt talis a diſſione ad diſſitū a deſc̄ptione ad deſc̄ptū a noīs iſt̄p̄tatiōe ad iſt̄p̄tatū. ab vno p̄uertibili ū ad reliquū et euerſo t̄z p̄na ſiue p̄ponif̄ ſi ue poſtponif̄ neg⁹ et ille r̄le intelligēde ſūt vt p̄us ſupponētib⁹ oib⁹ ſis p̄ſoalit̄ et nulla alia variatione facta circa p̄pōes ⁊ iō tales p̄ne nō

valent hō nō eſt paſſio hoīs ḡ riſibile non eſt paſſio hoīs animal rōale mortale n̄ ē diſſituz ḡ homo eſt diſſitū et h̄mōi. Alia r̄gula ē ab inferiori ad ſupius poſtpoita negatiōe eſt bōa p̄na ſic ſeq̄ hō n̄ currit ḡ aial nō currit.

Sciendū ē q̄ q̄n p̄dica⁹ ſupioris de iſeriori eſt nccāria tūc ē tal̄ p̄na ſimplex q̄n aut̄ talis p̄dicatio eſt p̄t̄igens tūc ſi tal̄ p̄pō eſt v̄a p̄na eſt bōa ſolū vt nūc q̄n aut̄ tal̄ p̄pō ē falſa tunc p̄na nō v̄z vñ ſi n̄ hō ſit hec p̄na nō v̄z hō non currit ḡ animal nō currit Per iſtā r̄laz tenent tales p̄ne aſinus nō eſt hō ḡ al̄ nō ē hō forti tudo nō eſt t̄p̄antia ḡ v̄tus nō eſt t̄p̄antia ⁊ hu iuſmōi multe Alia r̄la ē a ſupiori ad iſeri us p̄poita negatione ē bōa p̄na ſic ſeq̄ ſōr nō ē aial igif̄ ſōr nō ē hō intelligēd̄ ē q̄ ſp tal̄ cō ſeq̄ntia eſt ſimplex ſiue deſcēdatur ad iſeri us ſiue ad iſeri⁹ p̄ accidēs et iō omnes tales p̄ne ſūt bone aggregatū p̄ acc̄ns nō eſt aial ḡ aggregatū p̄ acc̄ns nō eſt hō alb⁹ ens per acci dēs nō eſt hō ḡ ens p̄ accidēs nō ē hō niger ſz intelligēdū ē q̄ tales p̄ne nō valent q̄n aliqb⁹ aduerbiū vel p̄poſitio cū ſuo cauāl i vel alia ū terminatio equalens tali ſequif̄ negationē in p̄ma p̄pōe ⁊ p̄t̄ ſi tales p̄ne n̄ valēt hō nō eſt nccārio corpus ḡ hō nō eſt aial hō n̄ ē nccāri o colorat⁹ ḡ hō nō ē alb⁹. ſi tñ illa deſminatio vniformit̄ ponēf̄ i ante p̄et n̄te frequēter vale ret p̄na. aliq̄n tñ nō valēt ſic nō ſeq̄ hō nō eſt p̄mo corpus ḡ homo nō eſt p̄mo aial. ſi ſi nō ſequitur ſortes n̄ ē p̄mo aial ḡ ſōr nō eſt p̄rio hō intelligēdo p̄ primo q̄ int̄ ſubiectū ⁊ p̄tū nō ſit mediū Alia r̄la eſt a negatione iſeri oris ad negationē ſupioris ſūpti cū ſignovniū ſali affirmatiōe vel ſtante imobilit̄ ē bōa p̄na ſic ſequif̄ ſōr nō eſt iſte hō ḡ ſōr nō ē ois hō ſz intelligēd̄ ē q̄ tal̄ p̄na nō ē ſp p̄na ſimplex ſz q̄n illud ſupius p̄t̄ nccā⁹ de iſeriori tūc ē p̄na ſimplex q̄n cōt̄igēt̄ ſolū tūc dū illa p̄pō ē v̄a ē bōa conſequentia. q̄n aut̄ nō eſt v̄a cōſequentia nō valet Vñ dū plato ē hō iſta conſequentia eſt bōa ſōr n̄ eſt plato ḡ ſōr n̄ ē ois hō ſz q̄n plato nō ē nō tunc valet conſequentia. Ex iſto p̄z q̄ ſi diſſerre eſſe aliud et diſt̄igui ſignificēt idem q̄ nō eſſe idēz tales cōſequentie ſūt bōe ſōr diſ ſert a platone ḡ ſōr diſſert ab omni hoīe. ſor eſt alius a platone ḡ ſōr eſt ali⁹ ab omni homie ſōr diſt̄iguiſa platone ergo ſortes diſt̄igui tur ab omni hoīe. ſicut iſta cōſequentia eſt bo na ſortes non eſt plato ergo ſōr non eſt omnis ho mo. ſed ſi diſſerre eſſe aliud diſt̄igui id ē ſig

nificent quod est non idem tunc prout novum Verum
 tamen potest distinguere de non esse idem quod non potest esse et
 nisi relatiue, alio potest esse tamen me infit. si sit termi
 nis relatiue tunc novum ista prout sicut dicitur a platone ergo
 sicut dicitur ab omni homine sicut non sequitur sicut non est idem
 platoni ergo sicut non est idem omni homini. Cuius ratio est quod si
 non idem sit terminus relatiue si non eo quod est per dictionem
 non habet aliquam vim mobilitatis vel imobilitatis
 terminum sequentem et ideo tamen sequens eodem stabit
 mobilitate vel imobilitate sicut si quicquid alius terminus
 relatiue sibi adderet et ideo sicut in ista sicut est idem omni ho
 mi si homini stat mobilitate ita quod sub illo pertinet de
 scendit ita in ista sicut non est idem omni homini ergo sicut non
 est idem forti. Si autem non idem sit terminus me infit
 tunc talis propositio est in propria sicut est non idem omni homini per eo
 quod datur casus sequitur nomen non relatiue vel si sit pro
 a contra negatio sit per terminum non habet virtutem super ter
 minum sequentem ad mutandum eius supponem vel
 mobilitate et per prout si homini stabit mobilitate et tunc
 erit hec falsa sicut est non idem omni homini quia infert ista
 sicut non est idem forti et tunc talis prout novum sicut est
 alius a platone ergo sortes est alius ab omni
 homine nec infertur negatiua ex negatiua sed
 affirmatiua ex affirmatiua. Et si quod quod sem
 sus est magis de virtute formis. Ratio quod dyaleti
 ci magis virtutem primo et ideo omnes tractatus sophi
 stici quod egovidi dicunt tales prout esse bonas sor
 tes distinguunt a platone ergo sicut distinguunt ab omni ho
 mie sicut dicitur ab asino ergo dicitur ab omni animali. Et simi
 liter tales prout dicunt esse bonas sicut est alius ab ho
 mie ergo sicut est alius a sorte et huiusmodi et ad illud sicut
 datur regule suas videlicet quod ad alieitate et dif
 ferentia superior sequitur alienitas per dicitur inferior. Et
 quod illi terminus differre esse aliud distingui et hu
 iusmodi habent naturam prout dendi terminus sequentem
 prout esse et distributis si prout stetit imobilitate et quod
 habet imobilitate terminum sequentem quod prius stetit
 mobilitate et huiusmodi quod omnes ad istas reduci pos
 sunt. Sed alii ab istis prout virtutem alio et per istas
 diuersas significatiões istorum terminorum de pre
 sentis diuersimode dicit. Vnde prout quod dicitur scilicet quod
 differre esse aliud distingui sicut idem quod non
 esse id debent negare multas prout in quibus arguunt
 ab aliquo istorum sumpto cum determinatiõe ad
 uerbali sequente equalitate ad ipsam in tali deti
 natione sumpta et tamen si talis determinatio prout esset prout
 bona. Vnde tales prout habent negare si distingui
 tur formaliter ab huiusmodi puta essentia dina distingui
 tur formaliter a prout essentia dina distingui
 tur a prout hoc per accidens distingui ab huiusmodi disti

guunt ab huiusmodi. Nam hec est vera essentia dina non est formaliter
 prout et tamen hec est falsa essentia dina non est
 prout et per prout ante prout prout est verum et prout est
 falsum secundum eos si ille dicitur egpolleret istis duabus
 et tamen iste sicut bonae essentia dei formaliter distingui
 tur a prout essentia dei distingui a prout
 te deus per accidens distingui a deo ergo deus disti
 guunt a deo sicut iste sicut bonae essentia dina formaliter
 ter non est prout essentia dina non est prout
 deus per accidens non est deus ergo deus non est deus et ideo
 illi quod datur res predictas sophisticas quod ad alieni
 tate superioris tunc et negat tales prout homini distin
 guuntur per accidens ab homine essentia dina distingui
 formaliter a prout homini est aliud per accidens ab anima
 si non dicunt prout. Alii autem tales prout habent
 prout a distingui formaliter a b ergo a di
 stingui a b a distingui per accidens a b ergo distin
 guunt a b sicut sequitur a non est idem formaliter b ergo a non
 est idem b a non est idem per accidens b ergo a non est idem b et
 tunc hec erit falsa essentia dina distingui formaliter
 a prout et ista sicut essentia dina distin
 guunt per accidens a prout sicut istarum est falsa
 essentia dina non est eadem prout essentia di
 uina non est per accidens eadem prout. Sed ista est
 concedenda essentia dina est non eadem formaliter
 prout. Et tunc est de istis prout prout
 onabilit dicendum sicut de istis deus est non idem per
 accidens deo deus est per accidens non idem deo deus est
 distingui per accidens a deo quia omnes sicut false prout
 istam deus non est per accidens idem deo ita omnes a
 lie sicut false prout ista essentia dina non est eadem
 formaliter prout secundum illam opinionem et ideo illa
 rum est negata deus est non idem per accidens deo deus
 distingui per accidens a deo. Alia res est a ne
 gatiõe alicuius ad negationem eiusdem cum alio dicitur
 imitatiõe est bona prout sicut sequitur sortes non est
 homo ergo sortes non est homo albus vel er
 go sortes non est per accidens homo sortes non
 currit ergo sortes non currit velociter et ideo
 tales consequentie sunt bone gramaticus non
 distingui a logico ergo gramaticus non dis
 tingui a logico in quantum logicus. natura
 specifica non est differentia individualis
 ergo natura specifica non est realiter differ
 entia individualis. Homo non est humanitas
 ergo homo non est realiter humanitas. Enti
 tas non est vnitas ergo entitas non est realiter
 vnitas. Et si dicatur quod tunc sequitur ho
 mo non est asinus ergo homo non est idem
 genere asino. Dicendum est quod regla est itelli

Tercia pars

gēda qñ nulla fit variatio circa alios tēminos
ppōnū nisi appōitio tal' dēmiatiois v'l ablatio
nō est aut sic in pposito asin' enī in antecede
accipit in recto et in pñte in obliq' et iō nō v3
hō n' est asin' g' hō nō est idē genē asino s3 se
q' g' hō nō est idē specificē asin'. Sciēō ē q'
qñ illa dēmiatio est aduerbiū v'l equalēs ad
uerbio sp ē rīa bōa si aut sit adiectiuū v'l ppo
cū suo casuali de quo illud dēmiabile p'dica
tur quīs de vtroq' aliqd v'ificat tūc nō v3 iō
nō seq' sōr nō ē hō g' sōr nō est hō mortu' nec
seq' sōr nō est alb' g' sōr nō est alb' fm dētes
Intelligēdū est etiā q' rīa d3 itelligi qñ nega
tio pcedit tā dēmiatō quā dēmiatū

Capitulum .ix.

Dost hec vidēdū est de rīs defuētī
b' pñtiis īferētīb' negatiāz ex af
firmatiāz et euerſo. Et est vna rīa
tal' ex affirmatiōe p'trariū seq' negatio altius
p'trariū sic seq' sōr est alb' g' sōr non est niger
Et ex isto p3 q' in motu idē s'biectū p'mū non
est simul s'biectū nā sic dictū est pus. ab
ineē ad esse respectu s'biecti p'mi est bōa p'na
et p'ns seq' isti s'biecto p'mo in est albedo / g'
illud s'biectū est albū et ultra seq' illud s'biectū
est albū g' nō est nigrū et ultra g' isti nō in est
nigredo tāquā s'biecto p'mo et p'ns illud nō ē
simul s'biectū et nigredie. Alia rīa est a ne
gatiōe p'trariū ad positioē altī' est bona p'na
sic seq' sōr nō est san' g' sōr est egē. Sciēō est
q' quedā sūt p'trariā mediata et q'dā imediata
de p'trariis mediāt nō intelligit rīa sed de p
trariis imediat' t3 s3 nunquā est p'na simplex ni
si eē p'tur necariō d' s'biecto si aut p' p'tigenter
tūc est solū p'navt nūc qā qñ tal' ppo est vā tūc
est p'na bōa sic qñ ista est vā sōr est ista ē bōa
p'na sōr nō est san' g' est egē qñ aut nō est vā
tūc p'na nō v3. Intelligēdū ē etiā q' qñq' nō o
portet altū p'trariōrū imediatorū v'ificari de
s'biecto sic si v'tus et viciū sūt p'trariā imediata
nō o3 aliq' illorū d' s'biecto v'ificari qā qui nō
h3 v'lū rōnis nec est v'tuosus nec viciōs' qñq' au
tē nō ē est alterū p'trariōrū iesse s'biecto suo et
tūc est p'na bōa s3 solū vt nūc sic dictū ē. v'tū
est hic sciēō q' nulla sūt p'trariā nec mediata
nec imediata qui possit remouī a s'biecto p
potēciā dei et ipō s'biecto māente etiā ignē pos
set de' facē sic oī calore et aq' sic oī frigiditate
Alia rīa ē a positioē habit' seq' negatio pua
tiois et euerſo sic seq' sōr est vidēs g' sōr nō ē

cec' et seq' matia nō ē puata g' matia ē in for
mata forma Sciēō ē q' noia puatia sūt in tri
plici d'ra aliq' enī ē nomē puatiz q' p'cise di
cit puatiōē forme et carēciā i s'biecto cui ad
dit et t'le nomē puatiz equalz nōi īfinito sic ī
corruptibile īmortale: alia sūt nomia puatia
que iportāt formā in aliq' nō p'notādo dēmi
tū s'biectū. alia sūt puatia que iportāt nō esse
ī aliq' formā t'lez nec eē posse p'notādo dēmi
miatū s'biectū et t'le puatiz est h' nomē cec' nā
qñ dicit sōr ē cec' iportat forte nō vidē nec vi
dē posse p' naturā et tñ q' īdiuiduo eiūs rōis
cū forte nō repugnat vidē. Quātū ad p'ma p'
uatia est dicens q' sp a negatiōe forme ad no
mē puatiz est p'na bōa si eē existē v'ificat de
s'biecto. De secūdis puatis debet dici q' nō v3
tal' p'na a negatiōe forme ad positioēz nois
puatim nisi p'tinet sub t'li s'biecto v'l sit t'le deq'
v'l nomē tal' forme possit v'ificari et iō nō se
q' lapis nō ē iust' g' lapis est iust' qā hec est
īpossibil' oīs lapis est iust' et sp fuit sed loq'n'
de t'ciis puatis oportet addere q' tale nomen
forme nō v'ificat nec v'ificari possit de t'li s'bie
cto et simul cū h' q' aliqñ tal' ppo nō fuerit in
possibilis. Vñ ista est vā mō sōr est cec' g' sōr
nō vidz nec vidē pōt et tñ cū h' aliqñ n' fuit ipos
sibilis hec sōr vidz. Vñ si hec fuisz sp īpossibi
lis sōr vidz illa nō estz mō vā sōr est cec' s3 e
uerſo a positioē vnus ad negacionē, alterius
semp est bona p'sequēcia nam semp ab affir
matiōe puatiōis ad negatiōz habit' sibi oppo
ti est bona p'sequēcia. vñ de q'cōq' semp est ista
bona p'sequēcia a est cecus g' a nō est videns
Alia regula est ab affirmatiua de predicato ī
finito ad negatiuam d' predicato finito est bo
na p'sequēcia sicut sequit' sortes est nō ani
mal ergo sortes non est animal. Sciē
dum est q' ista regula habet īfranciam quā
do alterūz accipitur in obliquo sicut si quilibz
homo habeat equum et bouez hec est vera ho
minis est non asinus quia cuiuscūq' hominis
est aliquis bos et tamē hec est falsa hominis
non est asinus quia cuiuscūq' hominis est a
liquis asinus. Similiter non sequitur qui
libet homo videt non hominem ergo quilibet
homo non videt hominem. nam si quilibet ho
mō videret hominem et asinū antecedens est
verum et p'sequens falsum. Similiter ista
regula habet īfranciam quando p'positio
est d' p'terito vel futuro quia non sequitur sor
tes fuit non albus ergo sortes non fuit albus

nā posito q̄ for fuissz vno tpe alb^o et alio tpe niger antecedēs est verū et p̄seq̄ns falsū. Sifr nō seq̄ for erit nō viuens ḡ for nō erit viuens. Alia regula est ad affirmatiuā de p̄to finito seq̄ negatiua de p̄dicato infinito sicut seq̄ for est alb^o ḡ for nō est nō alb^o et ista regula sic p̄or debz intelligi in t̄minis rectis et nō in obliqs et in pp̄ōnib^o de p̄senti nō de p̄terito nec d̄ futuro. Alia regula est q̄ ad negatiuā d̄ p̄to finito seq̄ affirmatiua de p̄dicato infinito sic seq̄ fortes nō est alb^o ḡ fortes est non albus. Sciendū est tū q̄ illa regula habz instāciā q̄n negacio addit̄ solū vni p̄ti extremi ⁊ ideo nō seq̄tur for nō est lignū albū ḡ for est nō lignū albū qa si for sit niger antecedēs est verū et p̄ seq̄ns falsū et hoc qa negacio addit̄ isti t̄mio lignū et nō toti p̄dicato ideo pp̄rie nō arguit̄ a negatiua de p̄to finito ad affirmatiuā de p̄to infinito s̄ ad affirmatiuā habētez vnā p̄tem p̄dicati que est t̄min^o infinit^o qa totū p̄dicatū est hoc totū nō lignū albū cuius vna pars est nō lignū. Similit̄ illa regula habz instāciā q̄n de s̄biecto nō verificat̄ esse existē ⁊ hoc sal tē est verū q̄n p̄ s̄biectu implicat̄ aliqua vniri a parte rei q̄d dico p̄pter t̄minos ip̄ortates si p̄licia cuiusmōi sūt de^o angel^o et huiusmōi et ideo talis p̄seq̄ncia nō forte existente mortuo for nō est alb^o ḡ for est nō alb^o. Sifr nō seq̄ hō alb^o nō est hō ergo hō alb^o est nō hō. nā posito q̄ null^o hō sit alb^o añs est verū et p̄ns falsū v̄itas antecedēt p̄z nā seq̄ null^o hō est hō albus ergo hō alb^o nō est hō et añs est verū isto casu posito ergo p̄ns est verū. falsitas p̄nt̄ p̄z qa seq̄ hō alb^o est nō hō ḡ aliqs nō hō est hō alb^o p̄ns est falsū qa qlibz ei^o singulari est falsū p̄z inductiē. Sifr seq̄ hō alb^o est nō hō ḡ hō est alb^o p̄ns est sim̄ illo casu posito igitur añs. Sifr illa regula hz instāciā in illis de obliq̄ ⁊ i pp̄ōnib^o de p̄terito ⁊ de futuro sic p̄ores ⁊ ista regula tenet in t̄minis simplicib^o cū p̄stāciā s̄biecti de recto ⁊ d̄ p̄nti. Alia regula est q̄ ad negatiuā de p̄to infinito sequit̄ affirmatiua de p̄dicato finito. sicut seq̄ fortes nō ē nō alb^o: ergo fortes ē alb^o. et debet intelligi ista regula sicut p̄ores scz in pp̄ōibus de rcō ⁊ de p̄nti ⁊ cū p̄stāciā s̄biecti. Per p̄stāciā aut̄ s̄biecti itel ligit̄ q̄ esse existere p̄dicato de s̄biecto significatiue sūpto. et iō talis p̄ntā nō v̄z hō albus nō est nō hō ergo hō albus est hō si hec sit falsa hō albus est. Et si dicat̄ q̄ alterū p̄tradictoriorū d̄ de qlibet ergo alia istarū ēvā hō al

bus est hō hō albus est nō hō ḡ quis null^o hō sit albus. Vnde bene seq̄ hō albus est hō alb^o. ergo hō est hō p̄ regulā p̄us datā q̄ ab inferi ori ad supius est p̄ntā simplex si añs est nccāriū s̄ hoc añs est nccāriū cūz pp̄ō in q̄ p̄dicat̄ idem de se sit nccāria ergo p̄ns est nccāriū et p̄ p̄ns hec disūctiua est nccāria hō albus ē hō vel hō albus est nō hō. Ad p̄mū istorū dicendū est q̄ nō semp̄ alterū istorū p̄dictoriorū i cōplexorū d̄ de qlibet s̄z ōz ad hoc addere q̄ de illo s̄biecto verificat̄ esse existere. Vñ si n̄ lus hō sit neutra istarū est vā hō est aīmal hō nō est aīal: et hoc qa in vtraq̄ istarū implicat̄ falsū. Prop̄ hoc enī q̄ vtraq̄ istarū hō ē aīal. hō est nō aīal est simplicit̄ affirmatiua: implicat̄ q̄ aliqd̄ cōpositū ex corpe et aīa sit hō q̄b̄ est simplicit̄ falsū et iō vtraq̄ illarū est falsa. Ad sc̄dm̄ dicendū est q̄ hec p̄ntā est bona hō albus est hō albus ergo hō albus est hō s̄z añs ē necessariū imo p̄tingens. nec oīs pp̄ō in q̄ p̄dicat̄ idem de se est nccāria imo aliq̄n est ip̄os. hec enī est ip̄osibilis oēv̄m de nccāte est v̄m. et s̄i h̄ ista om̄e v̄m p̄tingent̄ est v̄m: et tū idē p̄dicat̄ de se. Et q̄ Boetius dicit q̄ nulla pp̄ō ē verior illa in qua p̄dicat̄ idem de se ip̄so debet sic intelligi q̄ nulla pp̄ō in qua p̄dicat̄ aliqd̄ aliud de s̄biecto sine determinatiōe p̄p̄ōnis vel totius pp̄ōis est verior illa in qua p̄dicat̄ idē de eodem sine oī tali determinatiōe ita q̄ nulla pp̄ō in qua homo subicit̄ est verior illa in q̄ tam subicit̄ homo q̄ p̄dicat̄ sine oī determinatiōe comp̄ōis vel pp̄ōis. Vnde nulla talis hō albus est homo homo albus est aīal homo albus currit et sic de huiusmodi est verior ista. homo albus est homo albus. et sic Boetius cōparat pp̄ōes de p̄senti sine oī determinatiōe cōp̄ōis in qua subicit̄ idem et tamē p̄dicat̄ idē. ad vnā pp̄ōem de p̄nti sine oī determinatiōe cōp̄ōnis in q̄ idem tam subicit̄ q̄ p̄dicat̄ et tunc nulla talis est verior ista in qua p̄dicat̄ idem de se et tamen qlibet istarū aliq̄n est p̄tingens.

Alia regula est affirmatiua de specie specialissima ad negatiuā d̄ alia sp̄e specialis. cōdiuidente est bona p̄ntā. sicut seq̄ fortes ē hō: ḡ for. nō est azin^o s̄z ecōuerso nō seq̄ āgel^o nō est āgel^o ḡ āgelus nō est hō. Sciendū est q̄ ista est vā de sp̄ebz p̄diudentibz ⁊ est vā de sp̄ebz sp̄alissimis mere absolutis. s̄z de sp̄ebz q̄rū vna est mere absoluta ⁊ alia respectiua vel connotatiua v̄ de plurib^o respectis v̄ nota. nō v̄z nō enī seq̄ for. est hō ḡ for. nō est p̄r: et tū p̄r

Tercia pars

est species specialissima Et si dicat qd pat no est species specialissima sz pmitas r bn seqf sof est ho g sof no est pmitas. Dicendū est qd pater ē species specialissima cuius rō est qa ad aliqdv relacio est vnū pdicamētū inportās plēs res et p eis supponens g species sue supponūt pro reb? r res inportāt igif si pmitas sit spēs oportet qd supponat p re nō nisi p illo qui est pater nec aliud sigabit nisi pfigādo r hoc facit li p r g si pmitas sit spēs p r erit species ido dicendū ē apud aristo. qd p r r pmitas v l erāt noia si r noima r tūc est maifestū qd si pmitas est spēs specialissima p r erit spēs spealissima v l p r sigabit suū pcretū ita qd hoc nomē p r erit pmitas sic hoc nomē patē est relatiuū et ad aliqd. manifestū est enī qd hoc nomē p r cū dicat ad puer tenciā et ad aliqd et tūc sic ad aliqd nō est p r dicamētū sic nec pmitas est spēs specialissima r ideo forte nō est aliqd nomē inpositū illi p r dicamēto nisi equocū qa sigat equoce tam res que sigat p noia inferiora relatiā quā illa noia relatiā. Vnde relatio sigat hec r ista et iō in vno sēlu est hec vera p r est relatio r sicut ista sof est relatio sic hec est vā sof est p r r in alio sēlu hec est fiā sof est relatio habz etiā ista. regula instāciā de spēs? tā pnotatis quā relatis qa nō seqf sof est p r g sof nō est fili? nec seqf sof est linea g sof nō est superficies fm pncipia aristo. loqndo Alia regula est ab affirmatiā de vno genē ad negatiāz de alio genē nō sbalna est bona pna sic seqf sof est corp? aiatū g sof nō est corp? inaiatū Sciendū est qd illa regula non est generaliter vera : sz tm est vā qn vnū gen? v l remouet ab alio qn aut vnuz gen? p r de alio quis p ricularit solū nōvalz pna qa nō ē in pueniēs idē p rineri sub diuersis generib? r ideo nō seqf sof est suba g sof nō ē qntitas fm pncipia aristo Et si dicat fm philo sophū p r m posteriorū hec est i mediata nulla suba est qntitas et v l qlbz negatiā in quavnū pdicamētū remouet ab alio est vera dicendū est qd aristo. false allegat in illo passu r i isto illo pcessu qa nō facit ibidē mētionem nec b suba nec de qntitate nec de aliqb? pdicamētis sz tm docz que negatiā est in mediata p tota pte pcedēte est notādū p r qd oēs pdicte r gule intelligēde sūt qn tmī supponūt psonalit r sig tie qa si tmī supponerēt materialit v l simpliciter nō tenerēt Secūdo notādū qd mltē regule que ponūt de vire pntiis ex oib? affirmatis deser uiūt etiā pnciis ex affirmatiō r negatiō r ep

uerfo. Sciendū ē etiā qd mltē regule de pdictis nō tenēt in ppōnib? de pterito et futuro sic nō seqf sof fuit alb? g sof nō fuit niger nec seqtur sof nō fuit lan? g sof fuit eger r ita de mltis aliis qd lōgū eēt ptractare Ca. x.

Ullo de regulis deseruiētib? pnciis ex ppōnib? de iēē nūc dicendū est de qb? dā deseruiētib? pnciis ex p pōnib? b mō r pmo qn tā aūs quā pns sūt de eodē mō Secūdo qn altera ppōnū ē b iēē r re liq b mō Tercio qn vna ē d vno r alia b alio? Circa p r mū pmo dicendū ē b pnciis ex ppōnib? de nccario circa qd ē vna r lā t h s ab ifeiori ad sup r sū distbutōe tā a pte s b iecti quā a pte pdicati affirmatiē ē bona pna sic seqf sof de nccitate ē aīal g sof d nccitate ē hō. hō d nccitate ē suba ergo aīal d nccitate ē suba Sciendū ē qd fere oēs regule pdicte et p r pofite sūt itelli gēde circa ppōnes b nccario qn sumit i sensu diso si sit pncē simplices ex illis b iēē si aut sit p r seqncievt nūc nō o z qd teneat r iō qūis seqf oē ens ē i actu ergo oīs hō ē in actu nō tñ seqtur oē ēs eē i actu ē nccariū ēgo oē hōie z eē i ac tu ē nccariū. Sciēb ē etiā qd qūis a supiori sū distbutōe ad iferiora sub distiūctione sūpta sit bōa pna arguē? a pte s b iecti nō t z tñ t h s pna a pte pdicati. vñ bñ seqf corpus b nccitate ē coloratū ergo h corpus b nccitate ē coloratū v l illud corp? r sic b sigul nō tñ seqf formalit corp? d nccate ē coloratū ergo corp? b nccate ē albū v l corp? d nccate ē nigrū r sic b aliis sic secūdū opinionē aristo. nō seqf materia d nccitate ē s b forma ergo materia ē d nccitate s b hac forma v l materia est b nccitate s b illa forma r sic de singulis v m tñ talis pna spvel frequēt bōa est secūdvitatez nisi pdicatū eguale at in signdo duob? pdictoriis Ex isto p r qd pre dicatū in tali particulari de nccā? suppoit cō fufe tm qa scz nō p r tigit descēdē ad ifeiora nec p distiūctiāz nec p copulatiāz Circa pna z ex vna de nccario sūpta i sū ppoito l ei egualente r alia de nccario sūpta i sū diso l ei equate est sciend qd sp ab illa de nccā? i sū ppoito vel ei equivalente ad aliā de nccario in sensu diso vel ei equivalente est bōa pna et econuerso si tā aūs q pns sint singlaria de subiecto q sit nomen propum vel de subiecto quod sit precise pronomen demrātiz sicut bene sequitur sof b necessitate est hō ēgo hec est nccaria sof est homo et econuerso. Similiter bene sequitur hō de necessitate est aīal qd cūq demrāto ergo

hec est neccária hoc est aial et ecouerfo: sed si añs fitvlevl pucularevl de subiecto cõposito ex pnoie demõstratiõis tío coi nõvz pña sicut nõ seqf ois hõ de neces. e deº. g hec e neccária ois hõ e deº nec seqf hec e neccária oevm everu g oeveru de necate estveru. Et ita etiã ex ptickaribº nõ seqf sic nõ seqf ille creãs d nccate e deº g hec e neccária ille creãs e deº. tñ i il lovltio casu bñ seqf epuerfo: sic seqf ista e neces. ille creãs e deº g ille creãs de necate e deus Et hoc sep everu arguẽdo ex affiratis. Si eni argueret ex negatis nõvaleret pña nõ e seqf hec e neccária hñ albũ nõ e nigrũ g hoc albũ de necate nõ e nigrũ Circa istas pñas q sũt ex ppõibº de possibili e sciẽdũ q singulare de subiecto qd e nomẽ ppũvl paise pnomẽ demratiũ sũptũ in sũtu diso infert illã de pos. sũptã in sũtu cõposito r epuerfo sic bñ seqf. hñ põt eẽ nigrũ qũcũq demrãto g hec e pos. hoc e nigrũ r epuerfo Sed si subiectũ illarũ ppõnũ fuerit tminº coisvel pnomẽ demõstratiũ cũ tío coi tñc subiectũ i illa de pos. sũpta i sensu disovel ei equalẽtevl stat p eo qd estvl p eo qd põt eẽ Si stat p eo qd est tñc pdicatũvel est tĩº coisvel pnomẽ demrãtiz solũvel nomẽ ppriũ vel pnomẽ demrãtiũ cũ tío coi si pdicatum sit tminº cois vel pnomẽ demrãtiũ cũ tmiõ coi siue nomẽ ppũ pña nonvalet ab vna ad alia sic nõ seqf hñ albũ põt esse nigrũ g hec est possibil hñ albũ est nigry nec seqf hec e possibil hñ albũ e sortes ergo hñ albũ põt esse sor. p pñ falsã implicationem i pñte mltõ magis si pdicatũ esset tminº cois vel sũptus cũ tío coi nõvalz pña Si aut stet p eo qd põt esse ab illa in sensu diuiso ad alia in sensu pposito nõvalz pña sicut nõ seqtur albũ põt eẽ nigry g hec est possibil albũ est nigry s3 epuerfo ex idiffinita seqf idiffinita r ex singulari seqf singulari s3 exvli nõ seqfvlis bñ eni sequitur hec e possibil albũ est dulce g illud qd põt eẽ albũ põt eẽ dulce ista pña p3 nã seqf hec e possibil albũ est dulce ergo due ppones sũt possibles in quibº de pnoie demrãnte illud pdicatur ista duo albũ est dulce vltra ergo due de possibili hñtes id. subiectũ sc3 idẽ pnomẽ demõstrans idem p subiecto sũpto in sensu diso sũt vere puta tales due hñ põt esse dulce hñ põt eẽ albũ quia sicut dictũ e illa de possibili hñs p subiecto pnomẽ demrãtiz paise sũpta i sensu pposito infert illã de possibili in sensu diso ergo iste due hñ e possibilis hñ est dulce hñ e pos.

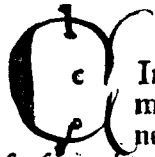
sibil hñ est albũ inferũt istas duas hñ põt eẽ albũ hñ põt eẽ dulce nuẽ aut seqf hñ põt eẽ dulce hñ põt esse albũ ergo albũ põt esse dulce sũpto subiecto p eo qd põt esse ergo de pmo ad vltimũ seqf hñ est possibil albũ est dulce ergo albũ põt esse dulce S3vlis nõ infertvlz nõ eni seqf hñ est possibil oẽ albũ est hõ ergo oẽ albũ põt esse hõ nec põt talis pña pbari sic precedens eo qd p fillõm expõsitiõũ quis iferat idiffinitavel singularis nõ tñvñs. Circa ppones de ptingeti sciẽdũ est qd illa de cõigenti sũpta i sensu pposito et scdã i sensu diuiso cõuertũt si subiectũ sit pnomẽ demratiũvl nõ me ppũ sic iste pvertũt hñ ptingit esse albũ et hec est ptingens hñ est albũ s3 si subiectum sit tĩº pñsvel includens tĩm pẽz vel pticipiũ nõ o3 nõ eni seqf hñ est ptinges hñ creãs est deº ergo hñc creantẽ ptingit eẽ deũ nec seqf epuerfo hñ albũ ptingit eẽ nigry ergo hñ est ptingens hñ albũ est nigry. Ex quo p3 qd dñã est it istas de ptingeti r de possibili qũtũ ad pñas int eas nã illa de possibili hñs p subiecto tĩm pẽzvel icludens tĩm pẽzvel pticipiũ sũpta i sensu pposito infert illã de possibili i sensu diso s3 sic nõ ptingit in illis de ptingeti nõ eni seqf hñ est ptingens deº est creãs ergo qd ptingit esse deũ ptingit esse creatẽ nec etiã seqf ergo qd est deº cõtingit esse creãs. Circa illã de impossibili sciẽdũ est qd qñ subiectũ est pnomẽ demrãtiz illa i sensu pposito r in sensu diuiso pvertũt sic iste hñ e impossibil hñ est albũ ergo hñ nõ põt esse sed si subiectũ sit tĩº pñs vel icludens tĩm pẽz vel pticipiũ nõ equalẽt vñ nõ seqf hñ e impossibilis albũ est nigry ergo albũ nõ põt eẽ nigry nec seqf albũ nõ põt eẽ hõ ergo hñ est impossibil albũ est hõ. Tñ sciẽdũ est qd qñ accipit de impossibili i q negat modº possibilitatĩ sic hñc albũ nõ põt esse nigry si sumat in sensu diuiso si suum subiectũ nõ sit pnomẽ demrãtiz nec nomen ppũm illa est distĩguenda eo qd subiectũ põt accipi p eo qd estvl p eo qd põt esse si pmoº sic nec pticulari ifert pticularẽ necvlis infert vñ uersalẽ si scdõº pticulari nõ infert ptickarẽ s3 vniuersalisvniuersalẽvñ nõ seqf aliqd qd põt esse albũ nõ põt esse hõ g hec est impossibilis albũ est homo sed bñ seqf õne qd potest esse album nõ potest esse homo ergo hec e impossibil oẽ albũ e hõ Circa alias modales e sciẽdũ qd qñ subiectũ est pnomẽ demratiũ vel nõ me ppũ i fsu pposito r i fsu diso pvertũt sic iste pvertũt hñ scif eẽ albu3 hñ e scita hñ e albũ

Tercia pars

et iste similit̄ hoc credit̄ esse nigr̄ ḡ hec ē cre-
dita hoc est nigr̄ Sz si subiectū sit t̄min⁹ cōis
vel icludēs t̄minū coēz tanq̄ ptez vel p̄cipiū
nō puertunt vnde iste nō puertūt albū sc̄if eē
hō ⁊ hec est sc̄ita albū est hō nec iste albū p se
edificat et hec est per se albū edificat nec iste
albū credit̄ esse hō vel for̄ ⁊ hec est credita al-
bū est creditavel for̄ S̄itr iste nō puertunt cre-
ans sc̄if esse de⁹ ⁊ hec est sc̄ita creans est deus
nāvna de ist̄ sp̄ est vera et alia f̄ia et rō oīm i-
stoz dicta est p̄us videlicz q̄ p̄ p̄pōnē de mō
sūptā in f̄su d̄iso et per sibi equalentē nō d̄no-
taf q̄ ille mod⁹ v̄ificaf de sua p̄iacēte sz q̄ v̄i-
ficaf de alia p̄pōnē in q̄ p̄tuz p̄dicaf ⁊ p̄nomē
demrātiū v̄l nomē p̄p̄ū subic̄if ⁊ hoc v̄bū est
sit terciū adiacens sic̄ per istā creans de ncc̄i-
tate est de⁹ sūptā in f̄su d̄iso nō denotaf q̄ sua
p̄iacens sc̄z ista creans est de⁹ sit ncc̄aria sz d̄-
notaf q̄ ista sit neces̄. hoc est deus demrādo
illud pro quo creās sup̄pōit in ista creans de
ncc̄itate est de⁹ et s̄itr per istā albū per se edi-
ficat nō denotaf q̄ sua deineē sc̄z ista albū e-
dificat sit per se sz q̄ aliq̄ talis sit per se hoc e-
dificat demrādo aliqd̄ pro quo albū sup̄po-
nit in ista albū per se edificat. Ex istis p̄dic̄
patz q̄ tales sūt p̄cedende f̄m p̄ncipia ar̄if. hō
de ncc̄itate est de⁹ albū per se est aīal creans
sc̄itur esse de⁹ ⁊ huiusmōi si t̄les sint vere fili⁹
dei de ncc̄itate est de⁹ edificator per se edifi-
cat deus credit̄ esse deus ⁊ hoc q̄a subiecta i-
staz et illaz sup̄ponūt pro eisdē et iō dū sup-
ponūt pro eisdē si iste sint vere et epuer̄so ⁊ h̄
q̄a de tota p̄pōnē in qua p̄tur p̄dicatū v̄nī ⁊ al-
terius demrādo illud pro quo subiectū sup-
ponit v̄ificaf talis mod⁹ q̄a eadē est illa p̄pō-
q̄uis alie sint diuēse Dicūt t̄n aliq̄ q̄ ista ē f̄ia
hō de ncc̄itate est de⁹ q̄a per talē de ncc̄ario
implicaf q̄ aliqd̄ sit ncc̄ario hō ⁊ hoc est f̄m ⁊
iō ista est f̄ia s̄itr per istā albū sc̄if esse hō ipli-
caf q̄ aliqd̄ sc̄if eē albū sz illud nō est b̄n̄ di-
ctū q̄a tales mōi eo q̄ seq̄nt̄ subiecta nō ipli-
cāt sub̄cta cū tali mōv̄ificari sz nec ille mod⁹
p̄t̄igent̄ nec ille mod⁹ p̄ acc̄ns et sic de aliis
et ideo sicut per istā de⁹ p̄t̄igent̄ creat nō ipli-
caf q̄ aliqd̄ sit p̄t̄igent̄ de⁹ et q̄ ill̄b̄ creat nec
per istā de⁹ per acc̄ns creat iplicaf q̄ aliqd̄ sit
per acc̄ns deus et q̄ ille pacc̄ns creat sz p̄cise
ponit̄ q̄ aliq̄s est deus et q̄ ille p̄t̄igent̄ et p̄
acc̄ns creat ita per istā hō de neces̄. est deus n̄
denotaf nisi q̄ aliq̄s est hō et q̄ ille de ncc̄ita-
te est deus et hoc est ver̄. S̄itr per istā albū sc̄i-

tur esse hō non denotaf nisi q̄ aliqd̄ sit albū
⁊ q̄ illud sc̄if esse hō q̄ poterit esse verū q̄uis
nesciat illud esse albū Et sub isto sensu p̄ces-
sū est p̄us q̄ tales sūt vere tres p̄sone sciunt̄ el-
se de⁹ q̄a sc̄z aliq̄s puta deus est tres p̄sone et
illud sc̄if eē deus q̄uis nescit̄ illud esse tres p̄-
sone Eodē est de ista p̄ sc̄if eē immortalis q̄a
sc̄z h̄ ē p̄ d̄m̄rādo deū ⁊ si sc̄if eē immortale.

Capitulū v̄ndecimū

Circa p̄nas ex vna deineē et alia d̄
modo Est p̄mo sciendū q̄ illa de
neces̄ siue sūit in sensu d̄iso siue i
sensu p̄posito sp̄ infert illā deineē sz nō epuer-
so nisi forte interdū gr̄a materie. Et circa il-
las de pos. est sciendū q̄ illa de pos. siue sūaf
in sensu diuiso siue in sensu p̄posito nō infert
suā deineē nō enī sequit̄ hec est pos. hō ē alb⁹
ḡ hō est alb⁹ nec seq̄t̄ hō p̄t̄ eē alb⁹ ḡ hō est al-
bus sed illa deineē sp̄ infert illā de pos. q̄a se-
quit̄ for̄ est albus ḡ hec est pos. for̄ est albus ⁊
s̄itr seq̄tur for̄ est albus ḡ for̄ p̄t̄ esse albus ⁊
hoc est ver̄ siue subiectū p̄nt̄ sumaf̄ pro eo q̄
est siue pro eo q̄ p̄t̄ eē Circa illas de p̄t̄igē-
ti est sciendū q̄ si illa de p̄t̄igenti sumaf̄ in
sensu p̄posito vel aliq̄ equalens ei nō infert
suam deinesse nec epuer̄so nō enī sequit̄ hec
est contingens for̄ est albus ḡ for̄ est alb⁹ nec
seq̄t̄ deus est immortalis ḡ hec est p̄t̄igens d̄us
est immortalis S̄itr si sumaf̄ in sensu d̄iso nō in-
fert suā deineē nec epuer̄so nō enī seq̄t̄ p̄t̄igē-
t̄ sortem esse albū ḡ for̄ est albus nec seq̄t̄ d̄us
est immortalis ḡ p̄t̄igēti deū eē immortale. Cir-
ca illas de ip̄sibili sciendū est q̄ illa de im-
pos. in sensu p̄posito nō infert suā deineē sed
semp̄ p̄tradic̄toriū sue deineē sicut nō seq̄t̄ d̄-
nē hoīnē eē asinū ē ip̄os. ḡ oīs hō ē asinus sz
seq̄t̄ ḡ aliq̄s hō nō ē asinus Illa aut̄ deineē n̄
infert illam de possibili Similiter illa de im-
possibili si sumatur in sensu diuiso et modus
possibilitatis sit negatiuus infert suaz deines-
se non econuer̄so sicut sequitur homo non po-
test esse asinus ergo homo non est asinus sed
non econuer̄so Si autem ponatur ip̄sibili-
level eius aduerbium non infert suam deines-
se sed contradic̄torinm̄ illius sicut non seq̄t̄
sortem esse asinum est ip̄sibile ergo for̄s
est asinus nec sequit̄ for̄ ip̄sibiliter est asi-
nus ergo fortes est asinus. Sed sequitur ergo

for nō est alin⁹ euerlo aut nō seqt sicut mani feste p3 Circa alias modales sciendū est q rarovel nūq ille deineē iferūt illas de mō sic nō seqt hō est alb⁹ g̃ hec est per se hō est alb⁹ hō est albus g̃ hō scif esse albus hō est aīal g̃ hō paccns est aīal tñ frēqnter ille de mō inferūt illas deineē sicut sequitur hō per se est aīmal g̃ hō est aīal albū scif esse hō g̃ albu3 est hō ꝛ sic de mlt̃ aliis aliq̃ tñ sūt q̃ nō ifert luas deineē sic nō sequit^r for credif esse alb⁹ g̃ fors est albus nec seqt for opinaf hoinē eē albū ergo hō est alb⁹ Ad sciendū tñ qñ tal p̃na est bona et qñ nōvtendū est ista r̃la qa si sit tal modus qui nō p̃t p̃petē nisi p̃pōni vere p̃na ē bona ab illa de mō ad suā deineē Si aut sit talis mod⁹ qui possit p̃petē p̃pōni false p̃na ab illa ad luā deineē nōv3 h⁹ mōi sūt tales creditū opinatū cōcesum dubitatū et huiusmoi.

Capitulū xxi.

Post hec videndū est de p̃ntiis exp p̃ōnibus diuersor⁹ mōy Vñ sciēdū est p̃mo q̃ illa de nccario sēp infert illā de possibili ita sc3 q̃ abe sumatur in sensu cōpositovel ambe in flū dīsovel equalentes talibus vnde bñ sequit^r omnē hoinē esse aīal est neces. g̃ omnē hoinē eē aīmal est pos. sifr bñ sequit^r hō de nccitate est aīal g̃ oīs hō p̃t eē aīal sed ecōuerlo nō seqt sic nō seqt oīs hō p̃t eē alb⁹ g̃ oīs hō de neces. est alb⁹ z^o sciendū est q̃ illa de neces. nō infert illā de cōtingenti mō p̃tingenti manēte affirmatio nec euerlo s3 infert p̃tradiatoriū illius de p̃tingēti sicut bene seqt oīs hō de neces. est aīal g̃ nō p̃tingit omnē hoinē eē aīal Sifr bene seqt omnē hoinē eē aīal est necessariū g̃ omnē hoinē eē aīal nō est p̃tigēs s3 nō sequit euerlo non enī sequitur omnē hoinē eē alinū nō est cōtingēs g̃ omnē hoinē esse alinū est neces. nec sequit nō p̃tingit deū eē albedinē g̃ deus de neces. est albedo Tercio sciendū est q̃ illa de neces. infert p̃tradiatoriū illius de impos. sic seqt oīs hō de neces. est aīal g̃ oīs hō nō ipossibilē est aīal Sifr bene sequit^r omnē hoinē eē aīal est nccariū g̃ nō est ipos. omēz hoinēz eē aīal s3 euerlo nō seqt Quarto sciendū est q̃ mlt̃ p̃pōnes de aliis modis inferūt illas d̃ nccario sed nō euerlo sic seqt omnē hoinem esse risibile est demrābile g̃ omēz hoinēz esse risibile est neces. aliq̃ aut inferūt ex illis d̃ nccario ꝛ nō euerlo sic sequit^r omēz hoinēz esse aīal est neces. g̃ omnē hoinēz esse aīal est

scibile large acciēdo scibile aliq̃ aut non i ferunt ex illis de nccario nec iferūt eas sicut nō sequit^r omnē hoinēz eē aīal est nccariū ergo oēs hoinē eē aīal est euidēt notū a te nec etiā euerlo nō sequit Circa p̃pōnes de posibili est notandū q̃ illa de pos. nō ifert illā d̃ p̃tingenti s3 euerlo bene enī sequitur p̃tingit fortē esse albū g̃ for potest esse alb⁹ ꝛ nō ecōuerlo qa nō sequit pos. est deū eē g̃ p̃tingit de um eē ꝛ nō solū illa de p̃tingenti ifert vnam de pos. sed etiā duas sc3 affirmatiuā ꝛ negatiuā s3 euerlo nō seqt n̄ enī seqt hō p̃t eē d̃ g̃ hoinēz p̃tingit esse deū Notādū est etiā q̃ illa de pos. infert oppositū illi⁹ d̃ ipos. sic seqt fortem currē est pos. g̃ fortē currē nō est ipos. vel euerlo etiā seqt hoinē currē nō est ipos. g̃ hoinē currere est pos. Itē notādū est q̃ oīs p̃pō in q̃ poif ali⁹ mod⁹ qui n̄ p̃t p̃petē nisi p̃p̃ositioni vere infert illā de pos. sicut seqt omnē hoinēz esse aīal est scituz g̃ omēz hoinē esse aīal ē pos. s3 euerlo nō seqt nisi grā materie aliq̃ Si aut talis mod⁹ possit p̃petē p̃p̃ositioni false nō infert illā de pos. quīs euerlo aliq̃ seqtur nō enī seqt intellectū n̄ esse aīaz intellectiū est opiabile g̃ intellectū n̄ eē aīaz itellectiū est pos. s3 euerlo bene seqt. Ad videndū g̃ qñ tales p̃ne sūt bone et qñ n̄ videndū est quō tales modi se habent adinuicem s̃m p̃tionem vtrū videlicz tales p̃pōnes sint vere vel false o ne nccariū est pos. oīs p̃p̃ositio scita est p̃p̃ositio vera oīs p̃p̃ositio demrāta est p̃p̃ositio pos. oīs p̃p̃ositio credita est p̃p̃ositio pos. nulla p̃p̃ositio ipos. est p̃p̃ositio pos. nulla p̃p̃ositio p̃ se nota est p̃p̃ositio demrābilis nulla p̃p̃ositio p̃ se est p̃p̃ositio p̃ accns ꝛ sic de p̃silibus Vñ r̃la tur a p̃p̃ositione devno⁹ ad p̃p̃ositionem de alio est sp̃ bona p̃na qñ mod⁹ p̃nt̃ p̃tur de modo aīal vlt̃ sūpto sed nūq̃ talis p̃na v3 qñ mō⁹ p̃nt̃ n̄ p̃tur vlt̃er de modo aīal Sifr sp̃ a p̃p̃ositione devno⁹ modo ad p̃p̃ositionem d̃ alio modo negato est bona p̃na qñ mod⁹ p̃nt̃ vlt̃er negē de modo aīal. Vñ ista p̃na est bona omnē hoinē currere est nccariū g̃ omnē hoinem currere non est p̃tigēs qa ista p̃pō est vera nulla p̃p̃ositio nccaria est p̃p̃ositio p̃tigēs. Hic tñ est aduertendū q̃ optet q̃ abe p̃pōnes ex talib⁹ p̃p̃ositionib⁹ mōalib⁹ sint sūpte in flū p̃p̃ositivel eis equalētes vel q̃ ambe sumāf in se sū dīsovel eis equalētes Etiā ex istis potest elici quid dicenō est de p̃ntiis ex t̃lib⁹ p̃p̃ōnib⁹ modalib⁹ Notandū est etiā q̃ oēs r̃le sup̃

Tercia pars

posite de modalib⁹ intelligēde sūt qñ om̄s fm̄i sumūf p̄fōalit̄ ⁊ siq̄ue q̄a si accipent̄ mat̄ialit̄ v̄l simpl̄. nō valerēt p̄dicte regule vt aut̄ habe at̄ p̄plet⁹ tractat⁹ de illis modalib⁹ dicēdū est aliqd̄ de egpollētis eay. Capitulu⁹ xiiii.

Quia circa ppōnū modalium egpollētias ⁊ repugnātias sūt varie difficultates iō ad h⁹ mōi negotiū cōpletionez est de eis breuīt tractandū Opt³ at̄ p̄mo scire q̄ modorū qdā sūt repugnātes qdā sūt sup⁹ ⁊ infer⁹ se hñtes qdā sūt disp̄ati Repugnātes sūt sic neccāriū ⁊ ipos. pos. et ipos. necessariū ⁊ p̄t̄gens ad v̄rūlibz et impos. neccāriū et iop̄abile dem̄abile ⁊ idem̄abile ⁊ tales mlti fm̄ sup⁹ ⁊ infer⁹ se hñtes sūt h̄c neccāriū et pos. nā seq̄ h̄c est neccāriū ergo est pos. et nō e p̄uerso s̄l̄r se hñt neccāriū et scibile et neccāriū ⁊ dem̄abile Disp̄ati sūt sicut dubitabile et possibile et h⁹ mōi Z^o notandū est q̄ modorū repugnātium qdā sūt im̄mediati ita q̄ d̄ q̄libz ppōevē iticaf̄ alt̄ ē illoz̄ sic se habēt possibile et ipossibile q̄a oīs ppō vel est pos. vel ī pos. qdā sūt mediati sicut neccāriū et ipos. nā ī pos. est q̄ aliq̄ p̄o lat̄e s̄l̄r et semel sit neccāria ⁊ ipos. Tercio optet scire q̄ qñ vn⁹ mod⁹ repugnat plurib⁹ mōis sicut p̄t̄gens repugnat tā neccārio q̄ ipos. q̄a ppō contiges ad v̄rū libz nec est neccāria nec ipos. s̄l̄r neccāriū r̄pugnat tā p̄t̄genti q̄ impos. Quarto optet scire q̄ modorū qdā sūt simpl̄r affirmatiui sicut neccāriū ⁊ pos. scibile ⁊ demōstrabile ⁊ h⁹ mōi qdā sūt simplicit̄ negatiui h̄c iposs. idē est q̄ n̄ possibile s̄l̄r est de iop̄abili ⁊ idem̄abili ⁊ h⁹ oī qdā nō sūt simpl̄r affirmatiui nec simpl̄r negatiui sicut est de p̄t̄genti nā cōtingēs r̄pugnat neccārio et absolute infert pos. vnde p̄t̄ges equalz̄ isti ppōni pos. nō neccāriū Quito sciendū est q̄ in modalib⁹ qdā sūt ppōnes simpl̄r p̄ me q̄rū egpollentie nō sūt q̄rende et sūt om̄s ppōnes in qb⁹ ponūf̄ modi simpl̄r affirmatiui l̄ nō simpl̄r affirmatiui tñ non negatiui ⁊ de q̄z̄ p̄iacentib⁹ nō est querenda egpollētia c⁹ mōi sūt tales pos. est omnē hoīnē currere pos. est nullū hoīnē currē pos. est nullū hoīnē nō currere nēce est omnē ens esse in actu nēce est nullū ens esse in actu nēce est aliqd̄ ens esse in actu nō p̄t̄git om̄ez hoīnez currere p̄t̄git omnē hoīnem currere p̄t̄git aliquēz hoīnē r̄c. p̄t̄git aliquē hoīnez nō currere ⁊ sic de aliis ppōnib⁹ modalib⁹ De aliis ppōnib⁹ modalibus q̄rende sūt egpollētievnde de om̄i ppōne

in qua ponit̄ iste mod⁹ impossibile q̄rendū est cui egpollēt Sexto optet scire q̄ in ppōe c⁹ q̄rit̄ egpollētia qñq̄ mod⁹ affirmat̄ et qñq̄ negatur sic p̄z̄ in istis nēce est nullū hoīnē nō currere non nēce est nullū hoīnē currere.

Capitulu⁹ xiiii.

Istis p̄missis tanq̄ p̄ambulis vidēdū est de egpollētia istarū ppōnū Et cā breuitat̄ tñ dicendū est de modalib⁹ famosis q̄a ex illis pōt̄ studios⁹ p̄uicere qd̄ dicendū est de aliis Primo aut̄ dicendū est de ppōe in qua ponit̄ ille modus neccāriū de qua dicendū est q̄ neces. aut nō negat modum aut negat modū si p̄mo⁹ semp̄ tal̄ p̄pō equalz̄ alicui p̄e d̄ neccārio q̄a ī t̄hī cāu r̄t̄eto eob⁹ dicendū est d̄ egpollētia illi⁹ ⁊ d̄ egpollētia sue deineēvñ sic ista nō om̄e aīal est hō equal̄ isti aliq̄ aīal nō est hō ita ista nēce est nō om̄e aīal esse hoīnē equal̄ isti nēce est aliq̄ aīal nō ēē hoīnē et ita est ḡnāl̄iter de oīb⁹ talib⁹ Si aut̄ mod⁹ nēcitat̄ nō negat̄ ⁊ etiā signū si habeat signū tūc modus nēcitat̄ mutandus est in modū quē infert scz̄ ipos. affirmatiū et r̄ fiduū in p̄trariū sic ista non nēce est om̄e aīal esse hoīnē equal̄ isti possi. est aliq̄ aīal nō esse hoīnē Si aut̄ modus neget̄ et nō signū solus modus mutabit̄ ī pos. affirmatiū vnde ista nullus hō de nēcitate est aīal egpollēt̄ isti oīs hō pōt̄ nō esse aīal et ideo nō est querēdū cui equal̄ ista oīs hō de nēcitate nō est aīal sed cui ista equal̄ nullus hō de nēcitate est aīal et est dicendū sicut nūc dictū est ⁊ hoc q̄a iste egpollēt oīs hō de nēcitate nō est aīal ⁊ nēce est nullū hoīnē esse aīal illa aut̄ nō oīs hō de neces. est aīal equalz̄ isti aliq̄ hō pōt̄ nō esse aīal et ita est de aliis sicut dictū est de ppōnibus de necessario respectu ppōnū de pos. ita dicendū est p̄porcionabiliter de ppōnibus de possibili respectu ppōnū d̄ neccārio Nā qñ modus possibilitat̄ remanet affirmatiuus nō est mutandus modus s̄z̄ q̄ntū ad residuū accipiēda est p̄porcionabil̄it̄ egpollētia sicut in ill̄ d̄ iesse vnde in ista pos. est nō omnē hoīnē esse aīal egpollēt̄ isti pos. est aliq̄ hoīnem nō esse aīal Qñ aut̄ tā modus quā signū negat̄ tē modus possibilitat̄. mutandus est in modū necessitatis et residuum in contradictorium sicut sua deinesse vnde ista non est possibile omne animal esse hominem equal̄ isti necessesse est aliquod animal non esse hoīnē Quādo autem signū negatiuū non negat̄ sed tñ

mod^o possibilitat^{is} t^{em}p^{or}e p^{re}cise mutad^o est m^o p^ossibilitat^{is} in mod^o n^{ec}essitat^{is} n^o signum v^{er}u^m in si gn^o p^{ar}ticulari nec e^ouerso sic ista null^u h^o p^ot esse aⁿimal equal^{it}er isti o^mn^{is} h^o de n^{ec}essitate h^o est aⁿimal et t^uc q^uis mod^o v^{er}u^m n^o mutet in mod^o p^{ar}ticulari nec e^ouerso t^{em}p^{or}e m^o v^{er}u^m negati^o mutat^o est in mod^o v^{er}u^m affir^{ma}tiu^m sic p^{er} in ex^{em}p^{lo} p^{ro}posito Ex istis facili^{ter} pat^{et} p^ot e^opollent^{er}ie p^{ro}pon^{er}e in quib^{us} ponit^{ur} isti m^o necel^{er} p^ossibile Ex quib^{us} eti^{am} p^ot facili^{ter} pat^{et} que p^{ro}pones r^{ep}ugn^{at} et que non scito q^u p^{ro}pones p^{ro}p^{er}e r^{ep}ugn^{at} et que n^o Vnde sciend^u est q^u iste p^{ro}pones o^mn^{is} homo de necess^{er} est aⁿimal o^mn^{is} h^o de n^{ec}essitate n^o est aⁿimal r^{ep}ugn^{at} p^{ro}trarie sic iste n^{ec} est omne h^omine est aⁿimal n^{ec} est null^u h^omine esse aⁿimal iste aut^{em} s^unt r^{ep}ugn^{at}es o^mn^{is} h^o de n^{ec}essitate est aⁿimal aliq^uis h^o de n^{ec}essitate n^o est aⁿimal n^o t^{em}p^{or}e s^unt p^{ro}trarie eo q^u non v^{er}u^m est v^{er}u^m nec s^unt p^{ro}tradic^{er}ie q^u p^ot simul esse false et ita plus p^{ro}ueni^unt c^um p^{ro}trariis eo q^u p^ot simul esse false s^{ed} n^o p^ot simul esse vere Eod^{em} dicend^u est de h^{is} o^mn^{is} h^o de n^{ec}essitate est aⁿimal aliq^uis h^o de necessitate est aⁿimal iste aut^{em} p^{ro}pones omⁿis h^o n^o n^{ec}essitate n^o est aⁿimal aliq^uis h^o p^ot esse aⁿimal s^unt p^{ro}tradic^{er}ie et s^{ic} iste o^mn^{is} h^o de n^{ec}essitate n^o est aⁿimal aliq^uis h^o p^ot esse aⁿimal Iste aut^{em} p^{ro}pones o^mn^{is} h^o p^ot esse aⁿimal o^mn^{is} h^o p^ot n^o esse aⁿimal n^o r^{ep}ugn^{at} nec iste o^mn^{is} h^o p^ot n^o esse aⁿimal aliq^uis h^o p^ot esse aⁿimal nec iste o^mn^{is} h^o est aⁿimal aliq^uis h^o p^ot n^o esse aⁿimal sed iste p^{ro}tradic^{er}ie o^mn^{is} h^o p^ot esse aⁿimal aliq^uis h^o de n^{ec}essitate n^o est aⁿimal et iste similit^{er} o^mn^{is} h^o p^ot n^o esse aⁿimal et aliq^uis h^o n^o necessitate est aⁿimal **Capitulu^m Quidecimum**

Circa p^{ro}pones de p^{ro}tingenti optet p^{ri}mo scire q^u istar^{um} p^{ro}pon^u p^{ro}tingit o^mn^{is} h^omine esse aⁿimal p^{ro}tingit aliq^ue h^omine esse aⁿimal p^{ro}tingit aliq^ue h^omine n^o esse aⁿimal n^o est e^opollentia q^urenda eo q^u s^unt p^{ri}mo p^ot tamen tales p^{ro}pones exponi q^u q^ulib^{et} illar^{um} equialet v^{er}u^m copulatiue ex duab^{us} p^{ro}po^{si}tibus de pos^{it}o sic ista p^{ro}tingit omne h^omine esse aⁿimal equal^{it}er isti pos^{it}o est omne h^omine esse aⁿimal et ita de aliis et ideo semp^{er} affir^{ma}tia et negati^o de p^{ro}tingenti modo contingenti remanente affir^{ma}tio p^{ro}uertunt sicut iste due p^{ro}tingit omne h^omine esse aⁿimal p^{ro}tingit null^u h^omine esse aⁿimal p^{ro}uertunt et sic de aliis Ex istis facili^{ter} sciri p^ot equipollentia p^{ro}pon^u de p^{ro}tingenti sicut eni^m ipsa equal^{it}er v^{er}u^m copulatiue ita sua r^{ep}ugn^{at} equialet v^{er}u^m dis^{er}unctiue p^{ro}posit^o ex p^{ar}tibus r^{ep}ugn^{at}

tib^{us} illi^{us} copulatiue et ideo ing^{re}ndo e^opollentiam p^{ro}ponis de p^{ro}tingenti resoluenda est illa iⁿ v^{er}u^m copulatiua ex duab^{us} de pos^{it}o quo fact^o vidend^u cui equal^{it}er v^{er}u^m pars et alia et ex illis form^{at}a est v^{er}u^m dis^{er}unctiua cui equialet illa de c^otingenti sed hoc non est faciend^u nisi q^u mod^o p^{ro}tingenti est negatus verbi g^{ra} si accipiat^{ur} ista negatiua n^o p^{ro}tingit omne aⁿimal esse h^omine ista affir^{ma}tia p^{ro}tingit omne aⁿimal esse h^omine resoluenda est in ista copulatiua cui equal^{it}er omne aⁿimal p^ot esse h^omine omne aⁿimal p^ot n^o esse h^omine et v^{er}u^m istar^{um} p^{ro}poneda est negatio s^{ed} dis^{er}unctiue sic n^o omne aⁿimal p^ot esse h^omine vel n^o omne aⁿimal p^ot n^o esse homo et accipienda est equialet^{er} isti dis^{er}unctiue per regulam data^m iⁿ p^{re}cedenti capitulo eo sc^{ilicet} ista n^{ec}essitate est aliq^uis aⁿimal n^o esse h^omine vel necesse est aliq^uis aⁿimal esse h^omine et ista v^{er}u^m dis^{er}unctiua equal^{it}er isti n^o p^{ro}tingit omne aⁿimal esse h^omine Eod^{em} ista per e^odem regulas n^o h^o contingenter est aⁿimal equal^{it}er isti de dis^{er}uncto p^{ro}posito o^mn^{is} h^o de necessitate est aⁿimal vel de necessitate potest non est aⁿimal non eni^m in isto casu p^ot e^opollentia dis^{er}unctiue sicut patet de ista nulla p^{er}sona d^{iv}ina p^{ro}tingenti est pater sed equal^{it}er v^{er}u^m de dis^{er}uncto p^{ro}dicato ita t^{em}p^{or}e iⁿ v^{er}u^m p^{ar}te dis^{er}uncti ad dat^u modus necessitat^{is} Quando aut^{em} dict^u p^{ro}ponis de p^{ro}tingenti vel equal^{it}er ei mutatur in p^{ro}tradic^{er}iu^m tunc p^{ar}ticularis equal^{it}er v^{er}u^m dis^{er}unctiue et hoc quia p^{ro}po^{si}ticularis et indefinita de dis^{er}uncto p^{ro}posito p^{ro}uertunt Optet eti^{am} scire q^u quando modus contingenti^{is} est affir^{ma}tio accipienda est e^opollentia seruato eod^{em} m^o ex p^{ar}te residui et eod^{em} p^{ro}porcionabilit^{er} sicut dict^u est de p^{re}cedentib^{us} Vnde ista contingit omnem hominem currere equal^{it}er isti contingit aliquem hominem currere et sic de aliis

Capitulu^m xvi.

Circa p^{ro}pones de impossibili est p^{ri}mo sciend^u q^u nulla ear^{um} est p^{ri}mo q^ulib^{et} illar^{um} equal^{it}er oppo^{si}tio alicuius de possibili et ideo de qualib^{et} q^urend^u est cui equal^{it}er Et cum dicit^{ur} q^u impossibile equal^{it}er isti non pos^{it}o facili^{ter} p^ot sciri p^{er} p^{re}dicta cui equal^{it}er p^{ro}po^{si}tio de impossibili ponendo non pos^{it}o loco illius modi impossibilis Est ergo sciend^u q^u q^uis iste modus est affir^{ma}tio ita scilicet q^u negatio n^o negat eum sicut hic iⁿ possibile est omne aⁿimal esse h^omine impossibile est aliq^uis aⁿimal esse hominem quando autem est negatus per aliam negationem sic

Tercia pars

hic nō ipossibile ē oē aīal eē hoīez nō ipossibile ē oē hoīez currē. In pmo cau qñ scz nula negatio negat mod ipossibilitat tūc illa de ipossibili equalit vni de nccario sicut illa de possibili in q mō negat equalit vni de nccario vñ ista ipossibile ē nō oē aīal nō esse hoīne equialit isti nccē ē aliqō aīal eē hoīez et ista ipossibile ē aliqō aīal esse hoīez et ista ipossibile ē aliqō aīal esse hoīez equalit isti nccē est nllū aīal esse hoīez. Si aut mod ipossibilitatis sit negatus tūc mutabit modus ipossibilitatis i modus possibilitat sicut ista nō ipossibile ē oē animal eē hoīez equalit isti possibile ē aliqō animal esse hoīez. Ex q enī modus possibilitatis qñ negatur d3 mutari i modū nccitatis r modus nccitatis qñ negatur debet mutari i modus possibilitatis affirmatiz nccē ē q ipossibile qñ negat q mutet i modus possibilitatis per p̄dicta r p̄ illā regulā de eqpollētis de inesse Pre p̄dic post cōtra p̄ postq̄ subalt pōt facilitē sciri eqpollētia ppōnū mōaliū. Et iō ista de eary equipollētis sufficiat

Capitulū xvii.

Postq̄visū ē de aliqbns r̄lis defuientibus p̄nciis ex ppōibus i qbus oēs tēmini supponūt p̄oalī r̄ significatī nuncvidēdū est de p̄nciis cōpōitis ex ppōibus i qbus aliq̄ t̄minus suppoit simplr vel matēi aliter vt sūt p̄ne iferētis tales p̄nes albū est accns fortis hō ē spēs talis generi risibile est passio hoīs subā aiata sensibil ē diffio aīalis canis est equocu et huiusmodi Et pmo dicendū ē de r̄lis qbus p̄struif p̄bleuma de accnte r̄ quia fere tota ista materia patere pōt ex p̄dictū iō breuit ē trāseūdū. Est igit r̄la generalis talis illud p̄tigēt v̄ficat de aliq̄ ḡ ē accns eius sic seq̄ albū v̄ficat p̄tigēt de hoīne ḡ albū ē accns hoīs. Intelligēb ē etiā q̄ ista r̄la tenet qñ talis ppō pōt esse v̄a r̄ falsa stāte ppōe v̄a i q̄ enūtiat eē de eod̄ subiecto O3 etiā scire q̄ hic nō accipit accns p̄ illo qd̄ realit̄ ihēt altēi r̄ informat ip̄z s3 accipit p̄ p̄dicabili de aliq̄ cui tñ nō iheret nec ip̄z iformat r̄ sic accipit accns pōt p̄cedi q̄ creās ē accns Consilē p̄cedit Anselmus monologiū xxv. q̄ ridēs ē accns hoīs Alia r̄la hocv̄ficat de h̄ r̄ n̄ ē p̄ illi nec gen⁹ nec dr̄na nec spēs nec diffitio nec aliqd̄ p̄ oib⁹ ḡ ē accns eius. Alia q̄ necessaria sūt sciri de accnte elici p̄nt ex p̄orib⁹ r̄ p̄cise ex illis q̄ dca sūt i p̄mo tractatu de ac

cidente ideo ad p̄sista sufficiat. Ca. xviii
Post hec videndū ē quō p̄struif r̄ destruitur p̄bleuma de genē et qd̄ An̄. ista materiā diffuse tractauit iō p̄ suas regulās ē discurrend. Est igit p̄ma r̄la tal si p̄tuz nō p̄t de subiectovlit̄ sūpto illud p̄tū nō ē gen⁹ illi subiecti sicut hec nō sit v̄a oīs hō ē lapis lapis n̄ ē gen⁹ hoīs. Notād q̄ loqn̄ de v̄tute sermois aliqñ idē ē gen⁹ alic⁹ aln̄ n̄ ē gen⁹ illi sicut al qñ hec ē v̄a oīs hō est al aīal al est gen⁹ hoīs. qñ aut hec est falsa oīs hō est al tūc al nō est genus hoīs sed ad h̄ q̄ al sit gen⁹ hoīs oportet q̄ aīal p̄dicat de hoīevlit̄ sūpto Alia regula est qd̄ nō p̄dicatur de aliq̄ i qd̄ nō est gen⁹ illius sicut qd̄ hec nō est p̄ i qd̄ oīs hō est colorat⁹ iō coloratū nec etiā albū ē gen⁹ hoīs. Notand q̄ tunc predicat aliqd̄ de aliq̄ i qd̄ qñ oīa q̄ si significat omnino eod̄ signit ita scz q̄ i diffione exp̄mēte qd̄ noīs vtusq̄ r̄ oīa ponūt in re ctovel aliq̄ i r̄co r̄ aliq̄ in obliq̄ ita scz q̄ solū dr̄nt i h̄ q̄ vñ signit plura r̄ aliud n̄ oīa illa s3 aliq̄ de illis vel sivr̄tūq̄ significz aliq̄ r̄ similit̄ p̄notet alia o3 q̄ vñ significet multa r̄ aliud non omnia illa multa sed aliqua vel q̄ illud predicatum connotet multa et aliud non connotet omnia illa sed aliq̄ tm̄ et ppt̄ h̄ nulla talis p̄dicatio est in qd̄ oīs hō est albus qā albū vel signit vel p̄notat oēs albedies et p̄cise albedines sed hō nō signit nec p̄notat q̄cūq̄ albedies. sicut ista nō est i qd̄ hō est rōal qā rōale in obliq̄ aīaz itellectiaz signit ita q̄ abstractū per se signis aīaz itellectiaz debz poni in obliq̄ in diffione exp̄mēte qd̄ noīs ip̄i rōal sed sic nōl ponit i diffione exp̄mēte qd̄ noīs ip̄i hoīs q̄ v̄isvñ seq̄ ex alio r̄ p̄pter ista q̄libz tal p̄ ē i qd̄ oīs hō est aīal qā hō r̄ aīal dr̄nt i h̄ q̄ animal signit oīa aīalia hō aut nō signit oīa aīalia s3 aliqua tm̄ sicut ista est in qd̄ albū ē coloratum qā coloratū signit oīa subiecta potētia habē colore albū aut signit oīa subiecta potētia h̄re albediez coloratū aut vel p̄notat r̄ significat p̄ncipaliter oēs colores albū v̄o nec cōnotat nec signit p̄ncipalit̄ oēs colores sed aliq̄s tm̄ Ad uertenduz est tamē q̄ nō sp̄ regrif q̄ illud qd̄ p̄t de aliquo in quid actualiter significet plura qā tūc si nulluz animal esset nisi homo hec nō esset predicatio in quid hō est aīal qd̄ falsū est sed sufficit q̄ possit signit plura p̄ solā p̄ductionē nouarum rerū Tercia r̄la est illud qd̄ contingit alicui i esse et non inesse non est genus illi. vnde qā hō aliqñ est alb⁹ aliqñ non.

iō albū nō est gen^o hoīs. Notādū ē hic q̄ p̄ in esse intelligit̄ pri. Vñ r̄la est ista q̄n aliqd̄ p̄ dicat̄ de aliq̄ p̄t̄igēt ita q̄ aliq̄n p̄dicat̄ et aliq̄n nō ip̄o t̄n manēte qd̄ ip̄ortat̄ p̄ subiectum actualit̄ tūc n̄ est gen^o ei^o. Vñ q̄a hoīe exñte p̄t̄ hec eē v̄a n^o hō ē alb^o iō albū nō est gen^o hoīs. q̄ t̄n aliqd̄ aliq̄n p̄dicat̄ de aliq̄ r̄ aliq̄n n̄ p̄ destructionē oīz r̄ez ip̄ortat̄ p̄ subiectū nō ip̄edit̄ illud p̄dicatū esse gen^o illi^o sicut quā uis hec possit esse v̄a hō nō est aīal q̄n sc̄z n^o hō est t̄n cū h̄ stat q̄ al̄ sit gen^o hoīs. Quarta r̄la ē si aliq̄ nō sint in ead̄ coordinatiōe illa nō se h̄nt sicut gen^o et spēs q̄a in q̄cūq̄ p̄dicamēto ē genus ī eod̄ est spēs r̄ euerlo. Notādū ē q̄ q̄uis de eod̄ p̄nt̄ p̄ri diuersa ḡna diuersar̄ coordinatiōnū et etiā diuersa p̄dicamēta sicut ead̄ res ē subā r̄ q̄t̄itas t̄n iō nō p̄t̄ eē p̄ se spēs diuersor̄ nec p̄t̄ esse spēs diuersor̄ gener̄ diuersar̄ coordinatiōnū hoc ē diuē sor̄ p̄dicamētor̄ et hoc q̄a diuersa p̄dicamēta nūq̄ p̄dicat̄ ī qd̄ de eod̄. vñ q̄uis iste sint v̄e hō ē subā hō ē q̄tus vel q̄t̄itas t̄n v̄na p̄dicatio ē in quid et alia nō. et iō nō est spēs q̄t̄itat̄ s̄z subē. Et iō q̄ p̄hs dicit ī p̄mētis q̄ nihil ph̄ibet idē eē ī diuersis p̄ment̄ et in diuersis locis dicit q̄ spēs nō est ad aliqd̄ sed gen^o d̄z itelligi q̄ nihil ph̄ibet diuersa p̄mēta p̄dicari de eod̄ r̄ aliq̄n gen^o ē ad aliqd̄ r̄ spēs nō nō qd̄ p̄ se spēs illius gener̄ sed alterius de q̄ t̄n spē illud genus qd̄ est ad aliqd̄ p̄dicat̄ r̄ tamē illa spēs de q̄ p̄dicat̄ nō est ad aliqd̄. Per istū modū debent solui oēs auctoritates q̄ uident̄ cōtrariari. Alia r̄la ē si aliqd̄ p̄ticipat aliud r̄ rōez illi^o nō est gen^o illius sic q̄a hō p̄ticipat animal et diffionē aīal iō hō nō ē genus aīalīf. Notādū q̄ aliqd̄ p̄ticipare aliud nō ē nisi q̄ sp̄ dū eē v̄ificat̄ de illo aliud p̄dicatur v̄l r̄ illo sicut hō p̄ticipat rōnē aīal q̄a nccā^o dum hō ē hec eē v̄a oīs hō ē al̄ si formetur r̄ ita p̄ticipare nō accipit̄ hic p̄ capere p̄tem eēntie vel includē illud essentialit̄ sed capit̄ p̄ v̄e subici cū sig^o v̄li respectu alteri^o s̄z mod̄ p̄expoitum. Ex p̄dc̄is p̄z q̄ q̄uis hec possit esse v̄a oē al̄ ē hō r̄ ista s̄tr̄ oē al̄ est aīal rōale q̄a t̄n v̄traq̄ itar̄ poterit esse falsa dū hec est v̄a al̄ ē hō iō aīal nō p̄ticipat hoīez nec rōz id est diffionez hoīs et iō h̄ n̄ obstāte al̄ est gen^o hoīs. Sexta r̄la ē q̄n spēs assignata p̄f̄ de aliq̄ siue sit d̄ su o subiecto siue de suo p̄teto siue n̄ de q̄ nō p̄dicat̄ genus assignatū tūc illud nō ē gen^o illius sic opinabile p̄dicat̄ de non ente r̄ ente r̄ nec

ens nec scibile p̄dicat̄ de n̄ ēte idonec̄ es nec scibile s̄e gen^o op̄iabil̄ q̄a de q̄cūq̄ p̄dicat̄ spēs de eod̄ r̄ genus qd̄ est intelligendū q̄n ī p̄dicatiōe exercita oēs t̄i supponat̄ p̄sōalit̄ et fiḡtie.

Septia r̄la est q̄ si spēs assignatū nō p̄ticipat aliq̄ spēs p̄tētar̄ sub ḡne assignato illd̄ n̄ est gen^o illi^o sic si voluptas nec ē ḡna^o nec corruptio r̄ sic de aliis speciebus mot^o n̄ est genus voluptatis. Notādū ē q̄ illa r̄la d̄z itelligi quādo spēs assignata n̄ imediate p̄tief̄ sub genere. vñ hō n̄ p̄ticipat aliq̄ spēs aīal et t̄n al̄ est gen^o hoīs et h̄ q̄a hō imediate p̄tief̄ sub aīali

Notād etiā q̄ p̄ticipat̄ accipit̄ hic sic p̄^o p̄ subici cū sig^o v̄li resp̄cū illi^o r̄ n̄ ep̄uēso s̄z modū ibi dictū. Octaua r̄la si aliqd̄ p̄dicat̄ de pluribus magis q̄ aliud illd̄ n̄ est gen^o illi^o sic q̄a op̄iabile p̄dicat̄ de pluribus q̄ ens iō ens n̄ est genus opinabil̄ q̄a sp̄ genus p̄dicat̄ de pluribus q̄ sua species Sciend̄ est q̄ n̄ sp̄ actualit̄ gen^o p̄dicat̄ de pluribus q̄ sua spēs q̄a si nihil sit nisi hō al̄ n̄ p̄dicat̄ actualit̄ de pluribus q̄ hō p̄t̄ic r̄ iō auctoritates dēnt̄ itelligi q̄ sp̄ genus p̄dicat̄ de pluribus q̄ sua spēs nisi oīa id̄idua alicuius sp̄ei l̄ spēs sint destructa l̄ n̄ exñtia. Nonā r̄la est si genus r̄ spēs p̄dicat̄ de eolibus n̄ se h̄nt sic genus r̄ spēs. Ista r̄la d̄z itelligi sic p̄ or nā sp̄ q̄n cuiuscūq̄ sp̄ei alicuius ḡnis est aliqd̄ id̄idū genus p̄dicat̄ d̄ pluribus q̄ q̄cūq̄ sua spēs r̄ iō q̄a sp̄ ens r̄ v̄nū p̄dicat̄ de eiq̄ pluribus ita q̄ ens nō p̄t̄ p̄dicari de pluribus q̄ v̄nū nec ep̄uerlo iō neut̄r̄ est genus respectu alterius. s̄tr̄ est de p̄ncipio r̄ p̄mo nā p̄ncipiū n̄ p̄t̄ p̄dicari de pluribus nec ep̄uerlo q̄ p̄mā r̄ ide o nec p̄ncipiū ē gen^o p̄mi nec ep̄uēso. Decia r̄la est qd̄ n̄ est genus alicuius id̄idui n̄ est genus aliq̄z id̄iduoꝝ d̄r̄ntiū sp̄e r̄ qd̄ est genus v̄nius id̄idui est genus id̄iduoꝝ eius d̄ sp̄ei cuius illo et ita idem est genus omnium que nō differunt specie vel nullius. Undecima regula est nihil continetur sub diuersis generibus nisi v̄num illorum continetur sub altero sicut homo non possit esse per se species animalis et corporis nisi animal contineretur sub corpore vel econuerlo. Sed contra istam regulam instat philosophus quarto thopicorū quia prudentia continetur tam sub iusticia q̄ sub virtute. Nam istam regulam corrigigit philosophus ibidem per hoc q̄ oportet q̄ illa genera sub quibus continetur sint subalternā v̄l q̄ p̄tief̄ sub eod̄ ḡne sic sc̄ia r̄ v̄l q̄uis nō sint subalterna tamen ambo illa genera cōtinent̄

Tercia pars

sub eod genē vtpote sub hitu vñ dicit phs ibi-
dem sic si neq subaltna gña sūt nec sub eodē
ambo nō erit qđ assignatū ē gen⁹. S3 p̄ hvide
tur eē phs i h⁹ p̄dicamētōꝝ vbi dicit diuerso-
rū generū ⁊ nō subaltnatī poītoꝝ diuerse sūt
spes ⁊ drñe ḡ id nō pōt esse spēs taliū generū
diuersoꝝ ⁊ nō subaltnatī poītoꝝ. Preterea
oē gen⁹ dī dīf p̄ drñas oppoītas q̄xvna remo-
uefvlr ab alia ḡ idē nō pōt p̄tineri sub diuer-
fis generib⁹ nō subaltnat. Preterea illa, r̄la vi-
deē esse p̄ p̄dicta qa dictū ē p̄us q̄ diuersa p̄-
dicamenta p̄dicāf de eod ⁊ tñ illa p̄nta nō cō-
tinent sub eod nec sūt subaltna. Ad p̄mu3
istorū dicēd ē q̄ sēp diuersoꝝ generū ⁊c si sint
genera hñtia drñas nō tñ o3 qđ oēs species ge-
nerū taliū sint diuerse et ita stat q̄ aliq̄ sit ead
species eorū. Et si dicat q̄ aliq̄ sunt spēs di-
uerse diuersoꝝ generū subaltnatoꝝ sicut m̄
te species corporū q̄ nō sūt spēs aīalis ḡ i hoc
nō drñt genera subaltna ⁊ nō subaltna. Dicē-
dū ē q̄ q̄uisvñū gen⁹ subaltnū hēat aliq̄ spe-
ciē q̄ nō ē spēs alterius tñ epuerso ē īpossibi-
le sed qñ sūt genera nō subaltnavtrūq̄ illorū
h3 aliquā spēs q̄ nō est spēs alti⁹ et h̄ sufficit
ad itētione Añ. Ad secūdū dicendū est q̄
nō oē gen⁹ didif p̄ drñtias oppoītas qñ tñ ge-
nus habet differentias pōt didi p̄ drñcias op-
poītas et tūcvna illarū remouefvlr ab alia s3
nō o3q̄ remoueat ab oī alia drña. Verbi ḡti
a aīal didif p̄ rōale ⁊ irrōale ⁊ vna illarū re-
uefvlr ab alia postea vō est aliud gen⁹ qđ ē p̄ci-
se p̄ e q̄ ⁊ asino ita q̄ forte hñt aliq̄ pueniēti-
am it se q̄lē neutrū horū h3 cū quocūq̄ alio aī-
mali ⁊ iō ab eis abstrahi pōtvñū gen⁹ p̄cise p̄-
mune illis ⁊ vocēf. a. s̄l̄r forte bos ⁊ equus ha-
bet aliā specialē pueniētiā q̄lē neutrū istorū
hab3 cū q̄cūq̄ alio aīali ⁊ tūc poterit abstra-
hi ab eis vñū genus p̄cise illis p̄mune ⁊ vocēf
b tūc q̄uis drñe a ⁊ b remoueat a se inuicē tñ
vna drña a est ead cū aliq̄ drña b ⁊ ita eade3
poterit esse spēs diuersoꝝ generū taliū n̄ sub-
altnatoꝝ. Ad terciū dictū est p̄us q̄ nulla
spēs p se p̄tinet sub diuersis p̄dicamentis qui
a nunq̄ diuersa p̄dicamenta p̄dicāf in qđ d̄ e-
adem specie et iō nunq̄ est idē p se spēs diue-
soꝝ generū nisi illa genera sint subaltna l̄ am-
bo p̄tineat sub eod sic dicit phs nō tñ hoc ob-
stat qñ de eod possint p̄dicari diuersa p̄dicamē-
ta nō in qđ s3 aliē. Duodecīa r̄la ē q̄ qñ oīa
gña ad gen⁹ assignatū n̄ p̄nt i qđ d̄ assignata
spē n̄ ē gen⁹ illi⁹ sic si corp⁹ n̄ p̄nt in qđ de albo a

nimal nō ē gen⁹ albi. Tredecīa r̄la si gen⁹ al-
signatū v̄l aliqđ gen⁹ e⁹ p̄ticip3 spēs n̄ ē gen⁹ il-
lius. Sciēd ē q̄ p̄ticulare capif hic sic p̄us non
qa capit p̄tem illius nec qa est ps illi⁹ nec qa
īportat partem eius s3 qa ip3 subicif v̄l it re-
spectu alterius ⁊ aliud v̄l sūptū nō subicif re-
spectu illi⁹ sed tñ p̄ticulare it sūptū sicut hō p̄-
ticipat aīal qa hō v̄l sūpt⁹ subicif respectu aī-
mal sic dicēdo oīs hō est al ⁊ al v̄l sūptū non
subicif respectu hoīs dicēdo oē al est hō s3 tā-
tū p̄ticulare dicēdo aliqđ al est hō q̄uis enī ali-
p̄n hec possit esse v̄a oē al ē hō nō tñ o3 q̄ sit
v̄a ⁊ sub illa s̄ḡtōe accipit p. sp̄ p̄ticipaē i logi-
ca. Decīa q̄rta r̄la est qñ aliqđ v̄e p̄f de alia
spē si aliqđ supi⁹ ad ip3 p̄f i qđ d̄ ead spē ipm
p̄bit etiā i qđ de ead specie et erit gen⁹ illius
qa oīa q̄ ordināf s3 supi⁹ ⁊ iferi⁹ q̄xvñū d̄ al-
tēo p̄f i qđ vel oīa p̄nt de i⁹ i qđ d̄ q̄ p̄dicāf v̄l
nullā. S3 si dubites illō assignatū p̄dicari de
specie n̄ sufficit oñdē q̄ aliqđ gen⁹ ei⁹ p̄dicēf i
qđ de illa specie s3 s̄l̄ cū h̄ o3 p̄baē q̄ nullū a-
liud p̄tentū sub i⁹ p̄dicāf i qđ de illa specie
Quīdecīa r̄la si species p̄dicāf d̄ aliq̄ in qđ de
q̄ gen⁹ n̄ p̄dicāf i qđ illd nō est gen⁹ illi⁹ speci-
ei sic si corp⁹ aīatū p̄dicāf de aliq̄ i qđ de q̄ nō
p̄dicāf i qđ al manifestū est q̄ al n̄ est gen⁹ cor-
pis si aut corp⁹ p̄dicāf i qđ de oīb⁹ de qb⁹ p̄di-
catur al ⁊ de p̄hb⁹ corp⁹ erit gen⁹ aīal. Decī-
masexta r̄la est illō n̄ est gen⁹ alic⁹ de q̄ diffio,
genē n̄ v̄ e p̄dicāf. sic qa hec est falsa planta
est subā aīata sensibīl iō al n̄ est gen⁹ illi⁹.
Decīa septīa r̄la est qđ est dr̄a alic⁹ n̄ est gen⁹
illi⁹ nec epuerso ⁊ iō qa p̄gregatiz est dr̄a colo-
ris iō n̄ est gen⁹ illi⁹ nec epuerso. Decīaocta-
ua r̄la est n̄ la dr̄a aīal. s iō n̄ est gen⁹ alicū-
ius Sciendam est q̄ illa exā n̄ ponūf vt v̄a sit
s3 vt senciāt q̄ addiscūt. Decīanōa r̄la est q̄
est species alic⁹ n̄ est genus e⁹ sic qa p̄tinuitas
est species p̄tigitatū iō n̄ est gen⁹ p̄tigitatis.
Vigēsīa r̄la est q̄ dr̄a p̄tētibīl cū specie nō
est gen⁹ illi⁹ sic rōale qa est dr̄a hoīs n̄ est ge-
n⁹ hoīs. Notād est q̄ dr̄a alic⁹ n̄ est aliqđ it̄nse
cū specie s3 est vñū p̄dicabile i q̄lē d̄ lpe cie p̄-
dicāf aut i q̄lē qa sp̄ dr̄a essential cōnotat ali-
qđ v̄l s̄ḡt qđ nec p̄notaf nec s̄ḡt p̄ species nec
species aliqđ illo⁹ s̄ḡt. Dr̄a aut accntal sp̄ cō-
notat aliqđ ext̄nsecū. Vigēsīapma r̄la est q̄
gen⁹ n̄ p̄tief sub dr̄a nec epuerso hoc est v̄m de
dr̄a p̄tūtūta subiecti aliqñ aut gen⁹ p̄tief sub
dr̄a sic q̄ de paucioribus p̄dicāf nō tñ p se p̄ti-
n. ii.

neſ ſub dſa nec eſuerſo Vigefia ſcda rſa eſt q̄ cuius ḡnis nlla dſa p̄f de ſp̄e illd̄ n̄ eſt gen⁹ ſp̄ei ſic ſi nulla dſa aīa p̄dicareſ de lapide al nō eſt gen⁹ lapidis Iſta rſa h̄vitatē q̄n genus h̄z dr̄nas et quia aliquod genus nō habet dif- ferentia eēntiales ſic alicubi eſt pbatū iō poterit aliqd̄ eſſe gen⁹ alic⁹ ſpeciei quīs nulla dif- ferentia eēntial p̄f de illa ſp̄e ⁊ h̄ q̄a illud ge- n⁹ nullā dr̄ntiaz eſſētiale h̄z Vigefia t̄cia r- gula eſt q̄ ſp̄es q̄ eſt p̄or naſa aliq̄ ⁊ ad cui⁹ itē- ptionē leḡt itēptio illi⁹ nō eſt ſp̄es illi⁹ ḡnis ſic q̄a al eſt p̄us naſa hoīe ⁊ itērepto aīali itimi- tur hō iō al nō eſt ſp̄es hoīs. Notāb̄ q̄ p̄us na- tura nō vocat̄ illd̄ q̄b̄ p̄t ſn̄ a° eſſe et nō econ- uerſo q̄a illo⁹ gen⁹ n̄ eſt p̄us naſa q̄ ſp̄es ita enī p̄t ſp̄es eſſe ſn̄ genē ſic eſuerſo nō eī plus q̄ pendz a ḡne ſp̄es q̄ eſt q̄a ſp̄es ⁊ gen⁹ nō ſunt niſi q̄dā itētiones aīe diſtictē totalit̄ q̄ruzv̄tq̄ p̄t eſſe ī mēte ſn̄ aīa ſz p̄ naſa vocat̄ q̄n eſſe exiſtē p̄tve p̄dicari de aliq̄ ſupto p̄re quīs n̄ p̄dicat̄ ve ymo falſe de ſp̄e ſuppōente p̄re ſz n̄ eſuerſo ⁊ illo⁹ gē eſt p̄ naſa q̄ ſua ſp̄es nā eē exiſtē p̄tve p̄ri d̄ ḡne ſupponēte p̄re quīs ſic p̄dicat̄ de ſp̄e ſupponēte ſic hec poterit eſſe vā al eſt quīs hec eſſz ſn̄ hō eſt ſz eſuerſo eſt ip̄oſ- ſibile. Impoſſibile ei eſt q̄ hec ſit vā h̄ eſt iſta exiſtē falſa al eſt. et p̄t hoc d̄r gen⁹ eſſe p̄us naſa q̄ ſp̄es. Siſt̄ notāb̄ eſt q̄ itēptio ſp̄ei non interim̄t realk̄ gen⁹ nec eſuerſo q̄a poſſz ge- n⁹ exiſtere mō ſibi p̄ueiente ſp̄e n̄ exiſtē nā iſ- ta itē° anime que eſt gen⁹ poſſz eē et ſi nulla itentio q̄ eſt ſpecies eſſet ibi ſz itēptio ſp̄ei non itimit gen⁹ ſz eſuerſo q̄a ad negationē geneſi ſupponēt p̄re leḡt ne° ſp̄ei ſupponēt p̄re ⁊ n̄ eſuerſo ſic b̄n̄ leḡt a n̄ eſt al ḡ a n̄ eſt hō ſed e- p̄uerſo n̄vz. Et ſic d̄nt̄ itelligi oēs auctoritates p̄hi ⁊ alioz q̄ dicūt q̄ gen⁹ eſt p̄ naſa q̄ ſpeci- es ⁊ q̄ itērepto genē itimif̄ ſp̄es ⁊ h⁹ mōi ſed n̄ eſuerſo Vigefima q̄rta rſa eſt q̄ illd̄ q̄b̄ p̄t aīti a ſp̄e n̄ eſt gen⁹ illi⁹ d̄r̄a ſic mouēi q̄a p̄t amitti ab aīa iō n̄ eſt gen⁹ aīe nec d̄r̄a aīe. Si- milit̄vitas ⁊ ſiſtas p̄nt̄ amitti ab op̄ioe iō neu- tr̄y eſt gen⁹ d̄r̄a op̄ionis Intelligend̄ eſt q̄ nō vocat̄ hic aīti p̄ i° q̄b̄ realk̄ p̄dif a re ſz vocat̄ aīti q̄n aliqd̄ n̄ve p̄f q̄ aliq̄ ſic p̄ ipo manētē ſic q̄n de matēria n̄ formata ſit for̄ata d̄r̄ aī- tē p̄uatōz n̄ q̄a aliq̄ rē aīttaz falit̄ ſz aliqd̄ ac- grit. ſiſt̄ d̄r̄ aīttē potentia q̄a n̄ ampli⁹ eſt hec vā materia eſt ī potentia ad formā q̄ t̄n̄ p̄ fu- it vā ⁊ h̄ n̄ eſt p̄t̄ realez amiffionez alic⁹ rei ſz p̄t̄ realez acq̄ſitiōez alic⁹ rei puta forē. Siſt̄

itelligenda eſt rſa de re ip̄ortata p̄ ſibi n̄ de- ſtructa. Vigefia. quita rſa eſt ſi aliqd̄ p̄tici- patv̄lpticipare p̄t̄ p̄riū ḡnis n̄ eſt ſpecies illi⁹ ſic q̄a hō p̄t̄ p̄ticipare ablediez iō nigz n̄ eſt ſpecies hoīs Notāb̄ eſt q̄ p̄ticipare accipitur hic p̄ recipe p̄nē alic⁹ ſic d̄r̄ q̄ ſp̄ ſubiectū p̄ticipat̄ p̄tū q̄b̄ n̄ eſt aliud q̄ ſubiectū ve ſubici ē ſpectu p̄tici. Vigefima ſexta rſa eſt q̄n aliqd̄ p̄t̄ p̄petē ſpeciei qd̄ n̄ p̄t̄ p̄petere alicui p̄ten- to ſub ḡne n̄ eſt ſpecies illi⁹ ſic q̄a aīa p̄t̄ viue- re ⁊ numer⁹ n̄ p̄t̄ viuere iō numer⁹ n̄ eſt gen⁹ aīe. Vigefima ſeptia rſa eſt q̄ ſi aſſiḡtū ſit equocū n̄ eſt gen⁹ q̄a tā ſpecies q̄ gen⁹ d̄z eſſe vniuocū. Notāb̄ eſt q̄ accipit̄ p̄hs aliq̄n gen⁹ ⁊ ſpeciem n̄ t̄n̄ p̄ itentioe aīe ſz etiā p̄ illavo- ce. vñ hecvox al aliq̄n vocat̄ gen⁹ ſz h̄ n̄ eſt ni- ſi exvolūtaria iſtitutiōe q̄a ſc̄z ſp̄ote iſtituitur ad ſignō oīa illa q̄ iten° aīe q̄ eſt gen⁹ naſa ſi- gnificat Vigefima octava rſa eſt q̄ illud q̄b̄ n̄ p̄dicat̄ de aliq̄ p̄p̄e ſed trāſlatie nō eſt gen⁹ illi⁹ ſic q̄a p̄ſonātia n̄ p̄dicat̄ p̄p̄e ſz trāſlati- ue de t̄p̄ātia iō n̄ eſt gen⁹ t̄p̄ātie. Notāb̄ eſt q̄ nulla p̄t̄ eſſe trāſlatia p̄o niſi ex actu volūta- tis ⁊ p̄ iſtitutiōez ⁊ iō tal̄ p̄dica° trāſlatia non p̄t̄ eſſe niſi i vocib⁹ ſc̄p̄v̄l aliq̄bus ſignis ad placitū iſtitut⁹ ⁊ p̄t̄ h̄ etiā vox aliq̄n vocat̄ ge- n⁹ q̄n l̄ n̄ ex trāſlatiōe ſed p̄p̄ie in quid̄ pre- dicatur de ſpecie Vigefima nōa regula eſt ſi aſſignatū non poteſt habere plures ſpecies nō eſt genus quia ſemper omne genus vel p̄di- cat̄ vel p̄dicari p̄t̄ de pluribus ſpeciebus.

Triceſima regula eſt quādo ſpecies habz contrariū ⁊ genus nō habet contrarium ſi cō- trariū ſpeciei nō ſit ī illo genere nec illa ſpeci- es erit ſpecies illi⁹ generis ſicut q̄a albedo ha- bet cōtrariū ſc̄z nigredinem et ſonus non ha- bet contrariū ſi enī nigredo nō ſit ſpecies ſo- ni nec albedo erit ſpecies ſoni Triceſima p̄- ma regula quādo tā ſpecies q̄ genus habet p̄- trariū ſi contrariū ſpeciei ſit ſub contrario ge- neris illa ſpecies erit ſpecies illius generis. In- telligendū eſt q̄ illa regula habz veritatez q̄n alterum cōtrariorū īmediate p̄t̄neſ ſub gene- re cōtrario et quādo neutra contrarietas ha- bet mediū. Vnde ſivna cōtrarietas habz me- dium et altera nō regula nō habet locum et i- deo non ſequitur prodigalitas eſt ſpecies vir- cui ergo liberalitas eſt ſpecies virtutis et hoc quia virtus et vicium non habent mediū Notādū etiā q̄n ſic tales ſpecies habent cō- trarium ſtrictē capiendū cōtrarietatem quā-

Tercia pars

do scz alterū cōtrariorū expellit reliquū et nō cōpatitur ipsū q̄a tales species nō sūt nisi que intentiones aīe q̄ ita se p̄patiūt i aīa sic q̄cūq̄ alie itentōes. Sz tales spēs ⁊ s̄lr ḡna dicūt cōtraria q̄a sūt ḡna ⁊ spēs p̄riorū vñ itētio q̄ est spēs oīz albedinū ⁊ itē^o q̄ ē species oīz nigredinū dicūt p̄rie q̄a sūt signa ⁊ itentiones i q̄litate singularē p̄rias ip̄ortates ⁊ ita illud vō cabulū p̄ria equo ce capif i diuersis locis li^orū p̄horū ⁊ scōbū. Tricesima secūda r̄la est s̄lvnū p̄riorū n̄ ē species s̄z gen^o reliquū p̄riū n̄ est spēs s̄z gen^o sicut q̄a bonū n̄ est spēs sed gen^o iō malū nō est spēs s̄z genus. Sciēb est q̄ illud de bono n̄ dicif nisi ḡa exempli ⁊ iō nō oīz curā ē siue bonū sit genus siue n̄. Tricesima tertia r̄la si generū p̄riorū sit aliq̄d mediū ⁊ spēs p̄riarū erit aliq̄d mediū ⁊ eō. Ista regula habet istātia sicut p̄z q̄n p̄les species p̄tinēf sub vno ḡne q̄ sub alio et iō r̄la itelligēda est q̄n vtrūq̄ gen^o h̄z spēs eāles. S̄lr itelligēda est q̄n spēs vni^o ḡnis nō ē mediū it̄er duas spēs alteri^o generi. Tricesima q̄rta r̄la est q̄n tā gen^o q̄ spēs sūt p̄ria si h̄nt mediū d̄nt habere mediū eod^o vt l. q̄ si it̄er spēs sit mediū poit̄z in ter ḡna d̄z esse mediū poit̄z ⁊ euerlo ⁊ si in ter spēs sit mediū p̄ abnegationē it̄ gen^o d̄z el se mediū p̄ abnegationē ⁊ euerlo. Tricesima q̄nta r̄la ē si extrema p̄ria sint i aliq̄ genere nō h̄nt p̄trariū mediū it̄ illa p̄ria erit i eodē ḡne. Tricesima sexta r̄la est si gen^o habet p̄riū spēs h̄z p̄riū. Sciēb ē q̄ iste tres vltie r̄le itelligēde sūt sic q̄rta p̄cedēs. Tricesima septima r̄la si spēs h̄ns p̄riū sit i aliq̄ ḡne n̄ h̄nt p̄riū spēs oppoita erit i eodē ḡne. Tricesima octaua r̄la ē si mediū it̄ extrema sit i aliquo ḡne nō h̄nt p̄riū extrēa p̄ria sūt i eodē genere. Tricesima nona r̄la ē si spēs p̄ria i p̄rio ḡne ⁊ spēs sibi oppoita erit i p̄rio ḡne. sic si iusticia ē spēs vtuū iusticia est spēs viciū. Et notādū ē q̄ iste tres vltie r̄le itelligēde sūt sic p̄cedentes. Quadragesima r̄la ē si p̄ncipale sit species p̄ncipal^{is} ⁊ p̄iugatū erit spēs p̄iugati ⁊ casus casus sic si iusticia ē spēs discipline iust^o erit spēs discipline ⁊ iuste ē species discipline. Sciēb ē q̄ hic accipif spēs large p̄ oī illo qd̄ est p̄ se supi^o siue secūd^o p̄dicatiōz siue secūdū p̄nāz et isto^o vtuose ē gen^o ⁊ supi^o ad iuste q̄a q̄uis hec nō sit vā iuste est discipline t̄n ista p̄nā est bōa iste iuste agit ḡ discipline a git ⁊ nō eō ⁊ p̄ tāto dicif discipline esse supi^o ad iuste ⁊ iō r̄le p̄ date de p̄dicatiōe generis

de specie ⁊ p̄similes itelligēde sūt q̄n gen^o natū ē p̄dicari videlicet q̄n ē nomē siue i p̄ceptu siue i voce q̄n aut̄ n̄ ē nomē n̄ sūt r̄le itelligēde de tali ḡne. Quadragesima p̄ma r̄la est d̄mōstrat̄ q̄tuor ⁊ p̄mo se h̄nt ad secūd^o sicut t̄ciūz se h̄z ad q̄rtū si scōb̄ sit gen^o p̄mi q̄rtū erit genus secundū sic si hō se h̄z ad al^o sic albedo ad colorem si animal sit gen^o hoīs color erit gen^o albedis. Ista r̄la itelligenda est q̄n s̄lr se h̄nt fm̄ p̄dicatiōem ⁊ ordiēz p̄nevel q̄n illa similitudo est cā q̄re vñ illoz sit gen^o alterius. Quadragesima secūda r̄la est q̄ i oib^o rebus corruptū et ḡnat̄ et aliis similitudīez aliq̄ h̄ntib^o s̄z diriuatiōz ⁊ inflexiōez seu d̄iatōz s̄lvnū ē gen^o et reliquū erit gen^o altius sic ista h̄nt similitudīez s̄z diriuatiōez dissolui dissolu^o ⁊ s̄lr ista corūpi corrup^o et iō si dissolui est spēs corūpi dissolutio est spēs corruptiōis. S̄lr sicut se h̄nt fm̄ talem similitudīez edificare ⁊ edificatū esse ita se h̄nt opari et opatū esse ⁊ iō si edificat̄ sit spēs operari edificatū eē erit spēs opatū esse. ⁊ sic est de istis ita est de aliis talez similitudīez h̄ntib^o. Ex oib^o istis p̄z q̄ tal^o ordo ita pōt repiri i v̄bis sic i noib^o. Quadragesima tertia r̄la est q̄ p̄ua^o h̄nt nō sūt i eodem genere. p̄xiō. Quadragesima q̄rta r̄la est q̄ se h̄nt tam genere q̄ specie p̄uatiue opoite si oppoitū n̄ est i oppoito nec p̄poitū in p̄poito. Notādū q̄ gen^o q̄drupl^o accipif vno mō strictissime p̄ aliq̄ p̄i p̄bili in qd̄ de plib^o rebus vel de p̄noib^o dem̄antib^o plures res q̄rum nulla nata est esse formavel materia essential^{is} alti^o rei spēs d̄rūz ⁊ isto mō n̄ iuenif aliq̄d gen^o fm̄ itentionē. An. quicqd̄ sit de vtu te sermoīs nisi i p̄mento sub ē ⁊ q̄litas q̄a scōb̄ intentionem Aristotelis nulluz aliud genus predicatur in quid de pronomine demōstrante quācūq̄ rem existentem p̄ se in genere. Se eūdo modo accipif genus strictius p̄ p̄dicabili in quid de plurib^o rebus q̄ non sūt eiūsdē rationis siue aliqua illarum rerum sit nata esse parse essentialis alicuius alterius rei siue non et isto mō hoc cōmune forma est genus oīm formarū et hoc cōmune anima est genus ad animā vegetatiuā s̄sitiuā et itellectiūā. Tercio mō accipif genus stricte pro aliq̄ positiuo p̄dicabili i quid de plurib^o positiuis et sic q̄litas rel^o ⁊ huiusmōi sūt ḡna. Quarto modo accipitur gen^o large p̄ oī p̄dicabili i qd̄ de plurib^o p̄dicabilib^o siue sit poit̄z siue negatim et sic accipit hic philosophus genus Illud autē

dē p̄dicari in qd p qd p̄tigit r̄ndē ad q̄nēz fa
 ctā p qd nē aut si q̄rat qd est cecitas p̄t r̄ndē
 r̄i q̄ est p̄ua^o et ita large aliqd p̄uatiuū est ge
 nus. Quadragesima q̄nta regula est si affir
 tio est genus affir̄ationis et ne^o speciei erit ge
 nus negationis ḡnis sic si aīal sit genushoīs n̄
 hō erit genus nō aīmalis. Quadragesima sex
 ta r̄la est si negatio ē gen^o negationis affir̄ati
 o oppoīta negatiōi q̄ est spēs erit genus alter
 rius sic si nō iuaue sit gen^o nō bōi bonū erit ge
 nus iuauis. Et est sciend^o q̄ hic largissīe acci
 pit gen^o sic p̄^o. Quadragesima septīa r̄la est
 si spēs est ad aliqd r̄ gen^o ē ad aliqd r̄ epuerso
 q̄n aut genus p̄dicat de specie r̄ nō i qd nō o3
 q̄ si spēs sit ad aliqd q̄ gen^o sit ad aliqd nec
 epuerso r̄ sic soluende sūt istāti e q̄spoīt. An
 circa istā r̄la3. Quadragesima octaua r̄la ē
 si tā ḡne q̄ spē exīte ad aliqd spēs n̄ dē ad idē
 fm se r̄ fm idē gē^o nō ē spēs illi^o ḡnis. Qua
 dragesima nōa r̄la ē si vnū dē ad idē r̄ fm se r̄
 fm gen^o r̄ fm oīa supiora ad illō gen^o n̄ ē spe
 cies illorū. Istie r̄le itelligende sūt q̄n gen^o p̄t i
 qd de specie. Quiq̄gesima r̄la ē q̄ spēs r̄ ge
 n^o q̄n sūt ad aliqd dicūt ad t̄minū fm eūd ca
 sū s. vel f3 casū geitiuū vel datū3, aliq̄n autēz
 est instātia sic patz de p̄rio qd est spēs diuerſi.
 Quiq̄gesima p̄ma r̄la ē q̄ si tā gen^o q̄ spēs sit
 ad aliqd r̄ dnr f3 eodē cal^o si simplr n̄ p̄uertūt
 f3 eodē casus nō est vnū gen^o alti^o. Quiq̄ge
 sima secūda r̄la ē si spēs dē ad suū correlatū3
 f3 plures casus q̄ gen^o l epuerso n̄ est spēs illi
 us. Ista r̄la n̄ ē ḡnalr̄va sic nec p̄ores. Quin
 q̄gesima terciā r̄la ē si oppoītuz correlatiō nō
 ē genus oppoītū relatiōe nec p̄poītū p̄poītū.
 Quiq̄gesima q̄rta r̄la ē q̄ qb^o dā r̄latiōib^o ne
 cessa^o exūtib^o i illis ad q̄ dicūt q̄busdā nō ne
 cessa^o exūtib^o i ill p̄t t̄n i illis exītere r̄ qb^o
 dā nullo^o valentib^o exīstē in illis ad q̄ dicūt si
 species p̄tinet sub vno illoz mēbroz et gen^o
 sub reliq̄ n̄ est spēs illi^o. Quiq̄gesima q̄nta r̄la
 ē si spēs est act^o gen^o nō est hī^o et sīr ecōuerso
 si gen^o est hī^o spēs nō est act^o. Quiq̄gesima
 sexta ē q̄ posteri^o nō ē gen^o p̄oī. Notādū est
 q̄ hic frequē ponūt noīa scōe itētioīs p̄ noīb^o
 p̄me itentionis r̄ epuerso r̄ sīr loco noīz p̄me
 ipoītioīs ponūt nomina scōe ipoītioīs r̄ e
 p̄uerso r̄ iō qd dē hic q̄ si spēs est act^o gen^o nō
 est hī^o r̄ sīr de alia r̄la d3 sic itelligi q̄ illō no
 mēvel illa itētio q̄ p̄cise est p̄is actib^o nō ē ge
 n^o illi^o noīs vel itētioīs q̄ est p̄cise p̄is hītib^o
 nec epuerso r̄ sīr de r̄la seq̄ute. Quiq̄gesi

ma septīa regula ē q̄ spēs r̄ gen^o sūt i eodē sic
 albedo r̄ color. Notādū ē q̄ hic ponūt nomi
 na scōe itētioīs p̄ noīb^o p̄me itētioīs. Hic
 poīt actus exercitus loco actus signati. vñ d3
 sic itelligi q̄ de ḡne r̄ specie v̄e p̄dicat esse i e
 odē nō t̄n p se f3 p re siḡta. Et iō actus exerciti
 corrūdētes sūt isti albedo r̄ color sūt in eodez
 musica r̄ scia sūt i eodē r̄ huiusmōi. Sciendū est
 q̄ p̄hs q̄rto thopicoz exēplificat de verēcun
 dia r̄ tiore r̄ amīcicia r̄ voluptate r̄ huiusmo
 di q̄ nō se h̄nt sic genus et spēs qa nō sūt i eo
 dē r̄ h̄ nō poīt vt ita sit nā aliq̄ illoz sūt i eo
 dē sed h̄ poīt gratia exempli vel fm opiones
 famosas q̄ fuerūt tpe suo. Quiq̄gesima oc
 taua r̄la ē q̄ illud qd p̄mo p̄ueit alicui f3 p̄tē
 illius nō est genus sic qa hōvel aīal nō est visi
 bile nisi qa corp^o suū est visibile iōvisibile nō
 est genus aīal. Quiq̄gesima nona r̄la est q̄
 illud qd p̄t solū de pte nō est genus tocuis sic
 si corpus p̄t de corpore sine pte aīalis nō ē ge
 nus aīal. Ex istis p3 q̄ genus n̄ iportat p̄tē p̄
 cise nec est ps spēi qa si est3 ps spēi nō possēt
 v̄e p̄dicari de spē. cū ps n̄ p̄t de toto f3. p. q̄r
 to thopicoz. Sexagesima r̄la ē q̄ nulla po
 tētia est genus vitupabiliū vel fugiendorū qa
 oīs potentia est eligēda. Intelligendū ē qd n̄
 lū nomē iportās p̄cise rē q̄ pōt male agere ē
 genus alicuius vitupabilis qa res que pōt ma
 le agere n̄ est mala sic fm opinionē aliq̄z de
 us pōt male agere r̄ tamen non est malus.
 Sexagesima p̄ma r̄la est q̄ nihil p̄cise p̄mune
 eligibilibus p̄t se est genus alicuius potenti
 evel effectiū boni q̄avnūq̄q̄ tale est eligēd.
 p̄t aliā. Sexagesima scōa r̄la ē q̄ illd q̄ habz
 plura ḡna nō ē i solovno collocādū. Sexa
 gesima tcia regula est q̄ passio alicuius non
 est genus illius sic imortalitas n̄ est genus vi
 te. Sexagesima q̄rta regula est q̄ illud qd
 dicūt de oīb^o n̄ est genus r̄ p̄pter hoc ens nō
 est geuus et p̄pter idem non est differentia.
 Sexage^o q̄nta regula est q̄ illud quod im
 portat accidens alicuius non est genus illius
 Sexagesima sexta regula est q̄ q̄n tam ge
 nus q̄ species habent contrarium melior spe
 cies est in meliori genere. Notandum q̄
 illa regula habet veritatem d̄ specie optima
 r̄ non de alia. Vnde bene contingit q̄ vno
 ḡne exīte meliori altero ḡne aliq̄ species pei
 oī ḡnis est melior alia specie melior ḡnis f3
 nulla est melior optima specie melior gene
 ris sicut si scientia speculatiua r̄ practica sint

Tercia pars

duo gⁿa sciar^y ⁊ scia speculati^a sit meli^o gen^o q^u scia practica nō est possibile q^u optia species scie practice sit melior optia sp^e scie speculatiue tⁿ possib. le ē q^u aliq^u sp^es scie p^rctice sit melior aliq^u sp^e scie speculati^e sicut scia practica de deo est melior scia speculati^a de t^ragulo.

Sexagesima septima r^la ē q^u aliq^u specie eglit^r se habēte ad duo gⁿa si collocef sub gⁿe priori male affligit. Notā^o ē q^u q^u aliqd se h^z ad duo gⁿa l^r s^bvt^o q^u l^r s^b neut^o ē si sit s^b neut^o pl^r ēra f^r collocā^o eā s^b peiori q^u meliori ⁊ n^o est v^m de specie nobili. Sexagesima octaua r^la ē q^u si gen^o suscipit magis ⁊ mi^o s^rl^r ⁊ species Sexagesima nona r^la ē q^u si ill^o q^u magis videtur eē gen^o alic^o sp^ei nō est gen^o illi^o nec ill^o quod mi^o videt esse gen^o erit gen^o illi^o. Sciendū est q^u illa reglav^z ad opponēdū ⁊ arguēdū p^r respōdentē nō aut multūv^z ad rē q^u aliq^u illud q^u mi^o videt m^lteē g^e ē gen^o ⁊ tⁿ illud q^u magis videt nō est gen^o. Et s^rl^r est d^o sp^e dicē^o q^u si illud q^u magis videt eē species nō est species alic^o nec ill^o q^u videt mi^o erit species.

Capitulū xix

Quod hec dicendū est de r^lis deseruien-
tib^o p^rntiis p^r q^us i^rfer^r aliqd esse p^ruz
alteri^o. Primotⁿ dicēdū ē de q^ubusdā
distinctionib^o p^rū q^u equoce accipit^r nōm^o p^r
p^rū iⁿ diuersis locis. Est g^vna distictio tal^r q^u p^r
p^rū q^udā est p^r se et q^udā est ad aliud. Propuz
p^r se ē q^u nō est respect^u sic ē imortale/suscepti-
bile discipline est p^rū Propuz ad ali^o ē aliq^u
respect^u sic ipatiz est p^rū aie respectu corpo-
ris. Alia distictio est q^u p^rū q^udā est q^u lēp
p^rē: q^udā nō sp^e p^r l^r q^uq^u Alia diuisio q^u q^u
dā ē p^rū q^u est p^r se et sp^e: q^udā q^u nō ē sp^e ⁊ p^r se.
Propuz p^r se et sp^e est illud q^u iest oī cōtēto sub
illo cuius est p^rū et sp^e q^u ē itelligē^o q^u de s^b
iecto vificat eē existē. Alia distictio q^u q^u-
dā p^rū est p^r q^u euidēt ill^o ē p^rū sepa^r ab
oī alio h^o est p^r q^u tāq^u p^r not^o p^rōt i^rferri disticti-
o ipi^o ab oī alio. p^rmū est sic risibile. scō^z est si
cut al^r rōale susceptibile discipline p^rōt esse p^r
ū hoīs. Alia distictio q^u p^rū idē ē q^u p^ruerti-
bile et sic diffio p^rōt vocari p^rū. aliud est p^rū
q^u p^r scō^o dicēdi p^r se de subiecto q^u vocat p^r
a passio subiecti. Alie distictiōes etiā possūt
poni sed ad p^rns iste sufficiāt. Est aut^o p^ro sci-
dū q^u p^rū nō est aliq^u res iherens realiter sub-
iecto sed est q^udā^z p^rbile de subiecto et ita est
distincta intē^o aie l^r t^r distict^o a subiecto. Secū-
do sciendū ē q^u p^ris iⁿto thopicor^z nō accipit

p^rū p^r illo q^u distiguit a diffione sed iⁿ m^l lo-
cis accipit p^rū p^r illo q^u euidēt tāq^u p^r not^o iⁿ
ferre p^rōt ill^o cuius est p^rū distigui ab oī alio
siue tale p^rū sit diffio explicās q^u nomis siue
q^u rei siue sit alia orō icludēs diffionē ⁊ p^ras
passiones siue q^uōcūq^u aliud ⁊ de tali p^rprio lo-
quūt multe p^rsideratiōes p^rhi. Sciendū ē tⁿ q^u
aliq^u p^rū magis stricte accipit l^r p^r aliq^u orōe
p^rpoita ex gⁿe ⁊ drⁿtiis accⁿtalib^o p^r q^u euidēt
et sufficiēt p^rōt i^rferri d^ra illi^o ē est p^rū ab oī
alio p^ro ⁊ de tali p^ro itelligūt m^lte p^rsiderati-
ones p^rhi q^uto thopicor^z sic iⁿ p^rseq^udo patebit

Capitulū xx.

Istis visis ponēde sūt aliq^u r^le q^ubus p^r
bari p^rōt aliqd esse p^rū v^l nō p^rū ali-
cuius ⁊ p^rmo ad p^rbandū p^rū de ali-
quo accipiēdo p^rū p^r illo q^u p^ruenit oī ⁊ soli ⁊
sp^e et vt distiguit ab oī genē d^ra diffione ⁊ ac-
cidente ⁊ p^rpoito ex his. Secundo circa p^rū
q^u p^ronit ex gⁿe r^l. Est igit^r vna r^la ad p^rban-
dum aliqd nō esse p^rū alic^o tal^r q^u nō est p^ruer-
tibile cū aliq^u nō est p^rū illi^o sic seq^r posse mo-
uere nō est p^ruertibile cū hoīe g^o nō est p^rū ho-
minis Sciendū q^u iⁿ isto p^rnte posse mouē se nō
est p^rū hoīs subiectū nō supponit p^rsonaliter
sed p^rvno p^rdicabili siue illud sit iⁿtentio aie si-
ue vox vel aliqd signū ad placitū iⁿstitutū ⁊ iō
l^r suppoit simpl^r v^l mat^rialit^r p^rōt tⁿ i^rferri ex a^o
tecedente iⁿ q^u oēs tⁱ supponūt p^rsoal^r ⁊ sig^rtie si
cut aliud ab hoīe p^rōt mouere se g^o posse mo-
uere se nō est p^rū hoīs et etiā p^rōt i^rferri ex a^o
tecedente iⁿ q^u supponit simpl^r l^r mat^rial^r sic di-
tū est posse mouē nō est p^ruertibile cū hoīe er-
go posse mouere nō est p^rū hoīs ⁊ t^z q^ulibet pre-
dictar^z p^rnar^z p^r istā r^la^z q^u nō est p^ruertibile cū
aliq^u nō est p^rū illius et sic dictū est de ista r^la
ita est dicendū de oīb^o aliis circa p^rū q^u q^u-
bet poterit deseruiē vni p^rntē iⁿ quo oēs tⁱ an^o
dent^r supponūt p^rsoal^r ⁊ sig^rtie lic^z tⁱ p^rntē sup-
ponāt simpl^r l^r mat^rial^r ⁊ alteri iⁿ q^u id tⁱ suppo-
nit iⁿ an^o sic iⁿ p^rntē simpl^r vel mat^rialit^r. Ali-
a r^la est illud q^u sig^r l^r sig^r vel p^rnotat paucio-
ra nō est p^rū illi^o q^u sig^r vel p^rnotat plura. Vn
seq^r hō sig^r vel p^rnotat pauciora q^u risibile g^o hō
nō est passio risibilis. Et rō isti^o r^le est q^u sp^e p^r
p^rū magis natū est p^rdicari de illo ē est p^rū q^u
e^ruerlo ⁊ magis est p^ra p^ro q^u e^ruerlo. nūc aut^o
illud q^u pauciora sig^r capien^o sig^rre p^rit l^r p^r si-
gnificā ē p^rncipal^r ⁊ p^r p^rnotare siue p^rsig^rre ma-
gis natū est p^ri q^u illud q^u pauciora sig^r et il-
lud q^u pauciora sig^r nūq^u est p^rū illi^o q^u plura

figt 7 ppt hoc creatiz est ppiu dei 7 creabile est ppiu creature 7 sic de aliis. Alia que sut necaria in scienciis specialib7 circa naturā ipsi7 ppiu sciri pnt p istas rlas que dicte sūt vbi tac tū est de rlis defunctib7 pntis in qb7 oēs termini supponūt psonalit7 vltiē et iō ad pns de ppo isto dicto ista sufficiat ad pband ali qd nō eē ppiu alicui7 Sed ad pband aliqd eē ppiu alicui7 sufficit pbare q ppo in qua pdi cēt ppiu de sbiecto sit necaria et q nō sit p se pmo dicēdi p se 7 q sit pvertibile cū sbiecto et q ptū inportat plura quā sbiectū vt possit esse descriptio ppi ista. ppiu est necario pdi cabile p se de sbiecto secūdo inportās plura quā sbiectū pvertibile cū eod. Per pma pticu lā excludit accidēs qddicif ptingent pdicabile. Per secūdo excludit tā ge7 quā dā. Per terciū excludit qdlibz sbiectū respectu ppi. Per quartū excludit ppiu pioris. Et est notandū qd ppiu hic diffinitū et ppa passio pvertūtur tū ppiu alicui7 et ppa passio eiusd non pvertūt. Vñ aliqd est passio hoīs qd tū nō ē ppiū hoīs sicut ppa passio aīalis est etiā passio ho mīs s3 nō est ppiū hoīs. Et si dicat tūc dīho vltū in gen7 et spēs dīaz ppiū et accūs nō esset sufficiens q aliqd eēt pdicabile de hoīe q nec accidēs hoī nec ppiū ei nec gen7 nec spēs nec dā ipsi7. Dicendū est q illa dīho bñ intellecta sufficiens est. Vñ etiā oē pdicabile de hoīe ni si sit p mōne oib7 hoīb7 est spēs vlt gen7 vlt dīavlt ppiū vlt accidēs nō tū ex hoc seqt q oīe tle sit ge7 hoīs vlt spēs hoīs l dā hoīs l ppiū l accūs hoīs qā ppiū aīal pē de hoīe et quis nō sit ppiū hoīs est tū passio hoīs 7 ita ppiū 7 passio pvertūt 7 tū passio hoīs 7 ppiū hoīs nō pvertūt. Vlt pōt dici ali7 q ibi accipit ppiū large p passioē pdicabili secūdo mō. Ex pdcīs pōt patere q oīa talia sūt ppa dei creatiz gubnatiz redēpti uū btificatiz 7 hui7 mōi. Sitr oīa thia posse peccare posse mereri posse recipere btitudinē posse dāpnari 7 hui7 mōi sūt ppa passio creature rōnal. Et notād ē q illa nō dicūt ppa rez ext s3 sūt ppa itētioniū siue pceptuū aievel vocūz siue aliorz sigz ad plz istutorz qā cū talib7 tīs pvertūt 7 de eis pvertiblr pnt 7 d qdūq di cīvū 7 reliquū qd vū ē qn oēs tī illaz ppo nū supponūt psoalr 7 sigtē. Vltio sciendū q ppiū i pplexū aliqñ accipit large 7 tūc nō reqrit q necā pē de suo sbicō s3 sufficit q nō sit pōs sible sīt esse vīficari de suo sbicō 7 illō negari a suo sbicō 7 sic creati pōt dici ppiū eēt es ē

pē pōse creaturū qā quis hēc nō sit necaria es creat tū illa nō stāt sīt es creat accipie7 es pōse p aliis a deo et ens nō creat sic et mai7 sua pte pōt dici ppiū toti7 qā quis hēc nō sit necaria oē totū est mai7 sua pte qā si nullū totū eēt qd ē pōsibile p potētā dīnā nullū totū est 7 mai7 sua pte tū ista nō stāt sīt aliqd totū est 7 totū nō est mai7 sua pte sic habē tres āgulos eqles du ob7 rōis dī eē pa7 tāglt 7 tū hēc nō ē necaria oīnis tāglt7 h3 tres 7 c. vñ breuit7 dico q vt frequēter p tles ppoēs q ponūt necarie itelligūt ppo nes p ditiōales l ppoēs d pōsibili l equalētes eis q necarie sūt. aliqñ at accipit ppiū stricte et sic diffit p7 qd ē necā pōsibile 7 c. Et si gra7 an pa7 siue ppiū possit eē lū suo sbicō Dicēd q de vūte fmoīs d3 cōcedi q sbiectū pōt esse et nafat lū sua ppa passioē 7 sīt pa7 ppa pōtēse sine suo sbiecto qā pa7 nō est nisi iten7 siue pcept7 aīe l signū ad placitū istitutū 7 sīt ē de sbiecto 7 maifestū est q hēc iten7 pōt esse lū illa 7 sīt h signū ad placitū istitutū pōt esse si ne illo 7 epuer7. S3 qñ auctoēs dicūt q sbiectū nō pōt esse sīt sua ppa passioē nec epuer7 d b3 sic itelligi s3 q ppo nō pōt esse flā i q pē ppiū l pa7 de suo sbiecto oib7 tīs supponentibul psoalit7 7 sigtē si sit pa7 pmo7 dca. si at sit pa7 scdo7 dca tūc nō pōt ēit etiā ppo esse flā si esse existē vīficat7 de suo sbiecto psoalr lūpto sic quis hēc iten7 rudibile pōt esse i aīa nō asino existente 7 hac itentiōe asino nō existente i aīa 7 epuelo tū ipōsibile ē q hēc sit flā oīs asin7 ē rudibilvel ipōsibile ad min7 est q hēc sit flā dū hēc est vā asin7 est 7 isto7 dnt itelligi oīnes auctoritates q dicūt q sbiectū nō pōt esse sine sua ppa passione.

Capitulu xxi

Circa ppiū qd pōit ex gñe 7 drntiis ac cidentalib7 de q pncipalr tctavit in qnto thopicoz est sciendū q tale ppiū destruit si nō dat p notiora 7 scdo destruit si nō dat p notiora iesse suo sbiecto. 7 rō isti7 est q a tle dat cā inotescendi qd nō pōt fieri nisi per notū 7 p illā qd est magis notū iesse suo sbiecto. Itēz destruit si sbiectū l tota orōl aliqd nom i orōe sit mltiplex qā qdūq istoz dato nō est p ppiū illi7. Itēz destruit si h3 aliq supfluitatez. Itēz destruit si i ppo pōit aliquid qd est p mune oib7 qā nihil debet poni i ppro nisi quod sepat lū um sbiectū ab aliquo. Itēz destruit si ei7 dez ponat plura ppa. illō est itelligendū d descriptōe

Tercia pars:

que indicat sufficiēter oēs p̄p̄tates īplexas de suo s̄biecto q̄a de p̄p̄is ic̄plexis nō est v̄m quī eiūsā possit esse plura p̄p̄a etiāz nō ordinata quīs frequēter p̄p̄a eiūsā hēant aliq̄ ordinatiōez ⁊ diuersa diuersū ordinē sicut p̄p̄tates creature rōalis sicut possit mereri ⁊ posse demereri ⁊ ista h̄nt ordiez aliq̄ p̄fectiōis p̄ q̄to posse mereri īportat aliq̄e actū q̄ ē p̄fectior illo actu q̄ īportat p̄ posse demeri. Sicut esse susceptibile disciplic ē esse susceptibile a c̄t̄liberi h̄nt ordinē q̄vnu īportat rē p̄orē naturalit̄ re īportata p̄ aliud Itē destruit si oppositū illi s̄biecti vel aliqd̄ sicut natura cū illo siue posteri⁹ eo ponit̄ ī p̄p̄o Itē destruit p̄p̄uz si aliqd̄ p̄tentū s̄b s̄biecto ponit̄ ī p̄p̄o Itē destruit si gen⁹ ponit̄ ī p̄p̄o Itē destruit si diffitio ponit̄ ī p̄p̄rio Itē si s̄biectū euz suo acc̄nte. Itē si d̄ra eēntialis ponit̄ ī p̄p̄rio Itē si nō det̄mies q̄liter ē p̄p̄riū illi⁹ scilz poni p̄petat sibi p̄moyl nō p̄mo. Itē si idē ponit̄ p̄p̄riū resp̄ctu sui ipsi⁹. Itē ī homogeniis si nō p̄petat tā toti q̄ p̄ti ⁊ ecōuerso. Itē si p̄trariū nō ē p̄p̄riū p̄trariū. Itē si e diuerso diuersuz nō h̄z aliqd̄ p̄p̄riū e diuerso diuersū. Item si cal⁹ nō est p̄p̄riū cal⁹ nec p̄iugatū est p̄p̄riū cōiugati. Et ita multa aliā possūt elici ex quito thopicor̄ q̄ iō breuit̄ ⁊ sine exemplis p̄trāsiū q̄a ista nō sūt ī specialib⁹ sciētis m̄ktū v̄itata ⁊ q̄ de illis theologie ⁊ aliis sciētis specialib⁹ sūt necessaria p̄ dicta prius ⁊ p̄ dicenda pos̄ sunt patere studioso.

Capitulum. xxii.

AD sciēdū de aliq̄ an sit diffio alicui⁹ vs̄ nō oportet p̄mo videre qd̄ sit diffio ⁊ q̄t modis dicit̄. secūdo vidēd̄ est de p̄ncipali p̄posito. Circa p̄mū sciēd̄ q̄ ois diffio vs̄ ē p̄cept⁹ mēy vs̄ ē orō ad placitū signū ita scz q̄ ois diffio vs̄ orō ī mēte ē vnu p̄positū ex mltis naturalit̄ signib⁹ vel est orō ad placitū ⁊ instituta sicut p̄z p̄ asl. p̄mo thopicor̄ ⁊ ī septio ⁊ octauo methaphice ⁊ senūdo posteri orū q̄vbiq̄ diffiniēs diffionē dicit̄ q̄ ē orō in dicās qd̄ ē esse rei vs̄ q̄dditatē rei. Ex isto se q̄t q̄ diffio nō ē eadē realk̄ cū diffitio q̄a sicut vox ad placitū instituta q̄ ē orō nō ē realk̄ vnu nomē sicut hec orō aial rōale nō ē hoc nomē homo ita vnu p̄positū ī mēte ex mltis itētiōib⁹ q̄z vna ē p̄mūis oib⁹ illis q̄b⁹ diffitū ē p̄mūe ⁊ cū h̄ plurib⁹ nō ē realk̄ illa itētiō q̄ est p̄cise cōmūis oib⁹ illis q̄b⁹ tota diffio ē p̄mūis. non tñ obstāte q̄ diffio ⁊ diffitū nō sūt idē realk̄ signū

tñ idē realk̄ sicut de diffitioē ⁊ diffitio supponētib⁹ p̄sōalk̄ ⁊ siḡtievēre p̄ idē esse realk̄. Vñ quīs hec diffio aial rōale et h̄ diffitū homo nō sūt idē realk̄ tñ hec ē vā hō ⁊ aial rōale sūt idē realk̄ s̄z p̄ istā hō ⁊ aial rōale sūt idē realk̄ nō denotat̄ q̄ hec diffio aial rōale ⁊ h̄ diffitū hō sūt idē realk̄ s̄z denotat̄ q̄ eadē res īportat̄ p̄ istā diffitioē ⁊ p̄ illō diffitū ⁊ sic itelligēdi sūt oēs auctoritates q̄ dicūt diffitioē ⁊ diffitū eē realk̄ id̄ q̄a sp̄ p̄ talē p̄positioē q̄ s̄m v̄tutē sermonis ē act⁹ exercit⁹ itelligūt vnu actū signatū s̄z q̄ de diffitioē ⁊ diffitioē p̄ idē idē realk̄ q̄ nō d̄nt sic exerceri diffio ⁊ diffinitū sūt idē realk̄ s̄z d̄nt sic exercēi hō ⁊ aial rōale sūt idē realk̄ sic q̄ p̄z q̄ diffio ē orō ⁊ sicut triplex ē orō s̄z p̄cepta tñ siue ex̄ns ī mēte tñ plata ⁊ scripta: sic triplex ē diffio vna ex̄ns ī mēte tñ q̄ p̄cise p̄ponit̄ ex itētiōib⁹ siue p̄ceptibus mentis. alia plata s̄z p̄posita ex vocib⁹. terti a scripta s̄z p̄posita ex scripturis s̄z d̄ra ē inter istas diffitioēs q̄a diffio ex̄ns ī mēte tñ ē naturalr̄ diffio sicut naturalr̄ īportat q̄dditatē rei. alie diffitioēs non sūt diffitioēs nisi ad placitū sicut nec signū q̄dditatē rei nisi ad placitū Aliud est sciēd̄ q̄ diffio quīs sit orō nō tñ ē p̄positio vs̄ enūciatio. Est etiā sciēd̄ q̄ cū dicit̄ q̄ diffio ē orō idicās q̄dditatez li diffio nō sup̄pōit p̄ se vs̄ p̄vno p̄mūi oib⁹ diffitioib⁹ s̄z sup̄pōit p̄ ipsis diffitioib⁹ q̄z nulla ē h̄ p̄mūne diffio. sicut. nullus homo est hoc p̄mūe hō.

Capitulum. xxiii:

QUO i generali qd̄ est diffio videndū est q̄t modis dicit̄ ponēdo s̄z ali⁹ quas distictioēs de diffitioē. Est autē vna distictio talis q̄ diffitionū qd̄a exprimit qd̄ rei et qd̄a qd̄ nois. Diffio exprimens qd̄ rei nō potest p̄petere nisi diffitio qd̄ īportat veras res cuiusmōi sūt diffitioēs hois et azi⁹ ni ⁊ sic de aliis. Diffitio exp̄mens qd̄ nois est q̄n exp̄mit̄ signū vocabli qd̄ s̄z p̄vocalū de bemus itelligē ⁊ tal̄ diffio pōt p̄petē diffitis de q̄bus nihil v̄e p̄ illo vacuū infinitū chymera ⁊ huiusmōi diffiunt ⁊ nō solū talia sed etiā illa q̄ aliqd̄ signū et p̄notat̄ cuiusmodi est motus tempus pat̄ albū p̄plis exercitus ⁊ huiusmōi. Alia diuisio seu distictio diffitionū q̄ qd̄a est diffio p̄p̄e dicta illa s̄z q̄ d̄at̄ p̄ ḡns et d̄raz eēnalez siue illa q̄ d̄at̄ p̄ talia q̄z nulluz īportat vs̄ p̄notat̄ aliqd̄ ext̄nsecū illi qd̄ īportat̄ ē p̄ diffitū. Alia ē diffio data p̄ additamētū q̄ s̄z h̄z aliq̄ p̄tem īportatē aliqd̄ ext̄nsecū illi

qd iportat p diffinitū sicut diffit aīa q est a-
ct^o corpus rē. Patz enī q corpus iportat aliqd
extrinsecū aīe ita ē etiā de illa diffitōe albedi-
nis albedo ē color disgregat^o vis^o. Alia di-
uisio est q diffitōuz nō idicantiū aliqd extri-
secū rei qdā dat p drās eēnales qdā p genus
z noīa expmētia ptes eēntiales z qdā p gen^o
z noīa exprimētia ptes itegrales Exēplū pri-
mi vt aīal rōale ē diffitio hoīs Exēplū secūdi
sba pposita ex corpe z aīa intlectia ē diffitio
hoīs Exēplū tciij figura trib^o lineis pposita est
diffitio triāguli Alia diuisio est q diffitō-
onū qdā est data p aliq qrvnū est m^o p mūe
z aliud magis p mūe ita tñ q vnū illoz sit cō-
uertibile cū diffitō sicut hic aīal rōale z qdā ē
diffitio data p aliq quoz qdlibz ē in pl^o q illō
diffinitū z nullū illoz est super^o ad reliquū z
aliq illoz sūt talia q nullū illoz ē sū reliquo
et tñ illorū totū ē puertibile cū diffitō sicut si
homo diffiniat sic hō ē aīal itelligible ut itllī
gibile sit p mūe hōi et anglo tūc hoc totū aīal
itelligible ē pūtibile cū hoīe z tñ nec aīal nec
itelligible ē puertibile cū hoīe Ex pdictis
omib^o p3 q qn aliqd pcludit eē diffitio v^o nō
esse diffitio alicui^o subiectū talis ppositiōis nō
suppōit psoār nec sigtūe s3 simplr vel matia
liter sicut si pbat q sba aīata sēfibil nō ē diffi-
tio hoīs h subiectū sba aīata sēfibilis nō sup-
ponit p re s3 p intētiōe aīe v^o signo ad placitū
instituto Sitr si pbat ista ppositio aīal rōale ē
diffinitio hoīs subiectū nō suppōit psoār sed
matialit^o vel simplr z h si pna sit bona tñ dev-
tute fmōis quelibz ppositio talis est distigūe-
da penes secūdi mōm equocatiōis. Ca. xxiiii

His pntis qbus infer^o aliqd esse dif-
finitioez alicui^o vel nō esse et pmo q
bus infer^o aliqd eē diffitōez alicui^o indicatē
qdditate rī datā p gen^o z drāz eēnalē. Est igitur
vna rla talis si diffitū sit p mune alicui rei
simplici p carētiā ppositiōis ex matia z forma
nō diffit tū diffitōe Vñ seqt āgel^o ē simplex
g aīal rōale nō ē diffitio āgel^o z rō hui^o ē qa n^o
lū simplex h3 drāz eēnalē cū drā eēnalis indi-
cat pte eēnalē illi^o cuius ē Ex isto seqt etiā
q nullū accns diffinit^o tali diffitōe sicut pbat
pns septio methaphice z iō sola species p m-
nis p cise sstātis ppositis ex matia et forma
diffit tū diffitōe Alia rla ē illud inq ponit p
genē aliqd p mūe oib^o v^o p drā aliqd p mūe oī-
b^o eiusd genēis nō ē diffitio z iō seqt es ponit i

ista orōe es sēfibile rōale g es sēfibile rōale n
ē diffitio hoīs eo q es ē p mūe p mūib^o et pōif
loco genēis Sitr istavnū ponit i orōe ista aīal
vnū rōale g aīal vnū rōale nō ē diffitō hoīs qa
vnū ē p mūe oib^o sstātis z pōif loco drē Rati-
o p me pū rle ē qa oē positū i diffitōe tū d3 se-
pare diffitū ab aliq h ē d3 eē mediū pcludēdi
negatiōez alic^o de diffitō tle aut nō pōt eē p mū-
ne p mūib^o. Rō secūde ptisē qa nīl p mūe oī-
b^o eiusd genēis pōt eē drā eēnalis alic^o qa n^o
lū gns pntale ē i q oīa sint pposita ex matia z
forma Tercia rla ē ista illa orō c^o ps idicat
aliqd extra eēntiā rei nō ē diffitio illius quia i
tali pōif aliqd supfluū qd nō d3 si ē i diffitōe

Sciēs q qdā diffitio data p gns z drās i. di-
cat pplete z explicite eēntiā rei ita sc3 q nīl
ē ps eēnalis rei qn disticte expmēit p aliquaz
ptē sc3 p aliq drāz positā i diffitōe z tū diffitō
d3 pōi ex genē z tot dntis eēnalibus qd sūt
ptes eēnales ita sc3 q si sit due ptes eēnales;
puta matia z forma dnt poni due drē cuz ge-
nē si sint plures forme et matie dnt poni tot
drē q sūt foē cū vna drā expmēte matia z il-
la est ppletissia diffitio z qn ē aliq orō c^o aliq
ps sic idicat eēntiā rei ē illa orō diffitio z tal^o
ē diffitio hoīs si i hoīe sit matia z due forē subā
les sc3 sstiuā z intellectiuā vt ista subā mati-
al sēfibil rōnalis. subā enim ē genus matiale
expmēit matia z sēfibile aīaz sēfitiuā. et rōna-
le aīaz itellectiuā. Alia ē diffitio q nō disticte
z explicite indicat eēntiā rei s3 impfctē qlis ē
illa diffinitio hoīs corpus passibile z similiter
ista animal rōnale. nā per neutrā istaz expli-
cite hēf an in hoīe sit plures forme vel n. eti-
am qn ē aliq orō cuius aliq ps illo secūdo^o ac-
cipiēdo idicare eēntiaz rei indicat eēntiā rei
bñ pōit eē diffinitio z iō pmo^o accipit pns i
dicare eēntiā rei z nō secūdo^o aliq tñ dicta ari-
sto. septimo methaphisice que vidēt eē ptra
ista solutiō ibiō Quarta rla ē q puertibile
nō indicās eēntiā rei nō ē diffinitio illius
Quinta regula est illa orō in q ponit aliqd in
portās aliqd extrinsecū rei nō est diffinitio il-
lius illo^o accepta diffinitioē Sexta regula
est q si drā pponat generi nō est diffinitio il-
lius Septima regula est si diffinitio nō puer-
tit cū diffinito nō est diffinitio illius pōit tñ
esse diffinitio alicuius inferioris v^o superioris
Notādū q secūda regula z tciā z quinta. sep-
timavalēt ad destruēdū qd cūq diffinitionem
quocūq mō accipit Ex pdictis potest elici

Tercia pars.

descriptio diffinitionis illo^o dicta q^d diffitio illo^o dicta e^o o^o p^oposita ex gen^e diuiso p^o dras idicantem materiã cū dravel drntis idicãte v^l in dicãtib⁹ formãv^l formas Alie aut diffitio nes q^d p^oponũt ex gen^e pximo r^o drã vltia non sũt ita p^oplete diffitioes Et p^oter illas diffitio nes e^o alia diffitio n^o ip^ortãtã aliq^d extrinsecũ rei q^d n^o differt ab illa diffitioe nisi i^l h^o q^d i^l diffitioe de q^d e^o dictũ ponũt d^ore i^l p^ocreto q^d sũt in r^oco d^o diffitio p^obiles In alia at diffitioe ponũt abstracta i^l obliquo corrũdẽtia drntis eẽnali b⁹ tal diffitio e^o ista s^oba p^oposita ex matia r^o aia s^oscitã r^o itellẽtia Illa eni e^o diffitio hois in q^d ponũt abstracta corrũdẽtia istis p^ocretis matiale s^oscibile r^oale Sciẽd^o est t^o q^d illa n^o corrũdẽt s^om vocẽ istis p^ocretis nec requir^l h^o s^o sic corrũdẽt q^d sũt synoima cū abstractisv^l eẽnt synoia si abstracta s^om vocẽ corrũdẽtia illis p^ocretis eẽnt ip^oposita ad signdũ r^o vtrũq^o illo^o sufficit ad diffitioez illo^o dictãz Ex istis seq^o q^d ex p^odictis patere p^ot d^o p^oma diffitioe q^d s^o tienẽd^o e^o de diffitioe illo^o dicta p^o ea q^d dicta sũt de p^oma diffitioe Et est notãdũ q^d quis p^o dras eẽnales exp^omẽtes om̄s ptes rei q^d ad p^oma diffitioez r^o p^o abstracta i^l obliq^o etiã exp^omãt om̄s ptes rei quo ad secũdã diffitioez t^o p^oter drãz r^o p^oter talia abstracta oportz ponere g^ons q^d de r^ooe diffitiois est q^d p^o eã r^ondeat ad q^ostionẽ factã p^o q^d de diffitio h^o aut n^o p^ot p^ouenient fieri sine genere cū nulla drã uec aliq^d tale abstractũ p^ot i^l q^d d^o t^o diffitio Notãd^o e^o etiã q^d eiusd^o rei possũt eẽ plures diffitioes t^oles scz q^d omnino idẽ signt^o q^duis diuerso^o quia scz p^osvnius diffitiois signt^o abq^d in recto r^o alia ps alterius diffitiois i^l obliquo. Sicut q^d eiusd^o rei sint plures diffitioes q^d vna est p^opleta r^o alia non p^opleta n^o est ip^oueniẽs s^o q^d eiusd^o rei sint plures diffitioes p^opletissimẽ hãtes ptes que hãt eũd^o modũ signdi puta q^d om̄s ptes vtri⁹q^o diffinitiois sumãt in recto vel vtriusq^o aliq^d in recto r^o aliq^d in obliq^o est in p^oueniẽs r^o isto^o n^o illo a ho^o negat p^ohs eiusdẽ rei eẽ p^oles diffiones Et p^oter istas diffiones est alia diffitio que p^oponit ex noib⁹ exp^omẽtib⁹ ptes integrales et diffitio isto^o dicta dat^o coit^o in mathematica Et est sciẽdũ q^d nũq^o dat^o talis diffitio nisi q^d nomen p^ouenit toti et n^o cuiuslibz pti cuiusm^oi est hoc nomẽ tangul^o nã tres linee sũt ptes integrales tanguli et t^o totũ vocat^o tangul^o r^o nulla pars scz nulla linea est tangulus et p^opt istã r^oonez illa diffitio magis p^ope indicat quid nois quãz

quid rei nã diffitio que p^ope indicat quid rei n^o potest p^opetere alicui nisi p^oueniat oib⁹ que sũt eiusd^o sp^oi specialissime dicte in q^d de eis Ver^o b^oigrata si diffitio maris sit mare est p^ogregatio aquarũ illa diffitio n^o p^ouenit omib⁹ eiusd^o sp^oeci specialissime cū illa re que est mare nã aliq^d que est sp^os specialissima dicte in q^d de illa re q^d est mare r^o sicut de qualibz sui pte r^o t^o mare n^o p^ouenit istis oib⁹ r^o p^opt hoc ista diffitio n^o ita p^oprie indicat q^d rei sicut p^odicte diffiones.

Capitulum. xxv.

Seq^o videre de diffione data p^o additamẽtũ Et e^o sciẽd^o q^d sp^o i^l t^o diffitioe d^oz poni g^ons diffitioe cūz aliq^d drã accẽtali aliq^d t^o aliq^d drã accẽtalis i^l ea posita est p^opa sibi r^o aliq^d n^olla drã accẽtal^o est p^opa sibi. Exẽplũ p^omi si albedo diffiat sic albedo est color disgregatiu^o vis^o nã disgregatiuũ vis^o est drã accẽtal^o p^opa albedini et cū ea p^ouertibilis Exẽplũ secũdi si t^onar^o diffiat sic t^onar^o est numer^o impar vtrobiq^o p^om^o nã impar n^o p^ouertit cū t^onar^o q^d p^ouenit binario. De tali diffione dat^o aliq^d r^ole vna e^o q^d n^o d^oz dari tal^o diffitio per ignotiora q^d tal^o dat^o causã inotescẽdi. nihil autẽ notificat p^o ignoti^o. Ex isto etiã sequũt aliq^d r^olevna est q^d vnu^o p^otrariorũ n^o diffit^o p^o reliquũ q^d e^o verũ de p^otrariis positũs et r^o est naz q^duis aliq^d vnu^o p^otrariorũ sit perfecti^o reliquo et ita aliquo^o noti^o s^om naturã n^o t^o tale e^o noci^o quo ad nos q^d t^o requir^o ad diffitioez ex q^d diffitio dat^o v^l nobis inotescat diffitio Alia r^ola seq^o tur scz q^d h^oit^o n^o diffit^o p^o puatioez q^d sp^o puatio p^osupp^oit hitũ r^o ita puatio n^o e^o notior hitũ r^o p^o p^ons n^o diffit^o ip^om Alia r^ola seq^o q^d p^omanẽs n^o diffit^o p^o successiuũ q^d sp^o successiuũ p^osupp^oit noticiã p^omanẽtis Alia r^ola seq^o q^d opp^oositũ n^o diffit^o p^o oppositũ q^d e^o v^l de oppo sito p^orie r^o d^o oib⁹ oppositũ absolutũ s^o de oppositũ puatie n^o e^o v^l nã sp^o puatio p^o hitũ diffinitur Alie r^ole m^olte ponũt quito thopico. tractãtes istã matiaz de qb⁹ ad p^ons sup^oledeo.

Capitulum. xxvi.

Seq^o vidẽ aliq^d pauca de diffitioe exp^omẽte q^d nois. Et e^o p^o sciẽd^o q^d sic ta ctũ e^o pri^o q^d oia q^d ponũt in alio p^odicamẽto q^d i^l p^odicamẽto s^obez q^olitãt solũ talem hãt diffitioez s^om p^oncipia añ. r^o i^o q^ontitas relatio r^o cetera p^odicamẽta r^o p^o se p^otenta i^l eis n^o hãt nisi diffitioez exp^omẽtem q^d nominis om̄ia etiam p^onotatiua non habent aliquam aliam diffinitionem et ideo talia album nigrum et

vniversaliter om̄s passiōes p̄dicabiles secūdo
mō dicēdi p se de suis subiectis talē hnt diffi
nitioez oēs etiā priuatiōes et negatiōes tales
hnt diffitiōes ⁊ nō alias oīa etiā que nō s̄gn̄t
aliqud p se vnū hnt tales diffitiōes ⁊ s̄l̄r noīa d
qb̄ impossibil̄ p̄dicat esse c̄mōi sūt talia noīa
vacuū chymera ifitū ⁊ hui⁹mōi hoc supposito
vidēd ē de diuersis diffitis ī sp̄ali ⁊ p̄mo de ī
latiuis Et est sciēd q̄ elatiuū pōt diffiri v̄l
p̄plete v̄l īp̄plete Inp̄plete pōt diffiri sine suo
correlatiō vt si diffiat pater īp̄plete debet sic
diffiri pat̄ ē subā s̄sibil̄ q̄ aliā s̄bāz genuit v̄l
aliqud hui⁹mōi S̄z p̄plete nō pōt diffiri sine suo
correlatiō vt diffiat sic pat̄ est s̄ba s̄sibil̄ h̄ns
filiū vel ē aīal h̄ns filiū et t̄li diffitiōe relatiua
mutuo diffiniūt se nec ē h̄ īp̄ueniēs q̄a sic r̄la
tiua sūt s̄l̄ ī īllectu ita s̄l̄ īponūf ⁊ p̄t h̄ nō ē
īp̄ueniēs si mutuo diffiant se Vn̄ sciēd q̄ il
la diffitio nō dat p̄ notiora s̄z sufficit q̄ sit p e
q̄ nota ⁊ iō loq̄ndo d̄ diffitiōe q̄ ē p̄ notiora q̄
ē magis p̄p̄e diffitio q̄uis n̄ sp̄ ita īp̄pleta nā
q̄ relatiuū diffiat p̄ suū correlatiuū sed diffiat p̄
suū subiectū ī r̄cto ⁊ p̄ subiectū sui correlati s̄p̄
tū ī obliq̄ sic s̄l̄e debz sic diffiri s̄l̄e ē q̄le cor
respōdēs alii q̄li h̄nti q̄litate ei⁹ d̄ sp̄ei specia
liss̄ie ⁊ iō si esz aliq̄s nomē relatiuū sp̄ale ī
positū albo ita q̄ nūq̄ p̄dicat de aliq̄ nisi d̄ al
bo sic de n̄llo p̄dicat s̄l̄e nisi de q̄li illud debe
ret sic diffiri albū s̄l̄ existēs cū alio albo et si
militer diffiat causa q̄a causa ē res ad cui⁹ esse
seq̄ aliud ens ⁊ sic d̄ aliis ⁊ ita illa diffitio et
etiā q̄libz talis ē magis p̄p̄e diffitio q̄uis non
sit ita p̄pleta sic illa q̄ dat p̄ suū correlatiuū

Cōnotatiua aut̄ diffiunt p̄ sua s̄biecta ī r̄cto
⁊ p̄ noīa p̄notatiua ī obliq̄ s̄p̄t v̄l per verba si
cut q̄ntitas diffiniūt sic q̄ntitas est res habēs par
tes Cōtinua q̄ntitas ⁊ p̄manēs pōt sic diffiri
Quāntitas p̄tinua p̄manēs est vna res h̄ns par
tē extra partē Albū aut̄ sic diffiat albū est cor
pus h̄ns albedinē ⁊ sic de alijs Priuatiōes
et negatiōes diffiniūt per positiua eis oppōita
sic cecitas diffiniūt p̄ v̄sū nōhō diffiat p̄ hoīem
sic res q̄ nō est homo et ista ad presens de dif
finitione sufficiant. Ca. xxvii.

D Ost r̄las p̄ quas pōt demonstrari ali
qd esse gen⁹ v̄l diffitio vel p̄priū ali
cui⁹ vidēd est de r̄lis qb̄ pōt demon
strari aliq̄ esse sp̄s alic⁹ Et ē vna r̄la tal̄ q̄
nō p̄dicat ī qd de aliq̄ nō ē sp̄s illi⁹ ⁊ iō seq̄
albū nō p̄dicat ī qd de hoīe q̄ albū non ē sp̄s
hoīs Notād q̄ multe sūt sp̄s q̄ nō p̄nt ī qd

de qb̄usdā noīb⁹ p̄p̄is rez̄ q̄rūcūq̄ nec d̄ p̄ noī
b⁹ demonstratib⁹ res q̄scūq̄ sicut q̄ntitas nō p̄di
cat ī qd de qb̄uscūq̄ noīb⁹ p̄p̄is nec de p̄noīe
dem̄rante q̄cūq̄ rez̄ s̄m p̄ncip̄ia añ. Vn̄ q̄cūq̄
re data hec nō ē ī qd h̄ ē q̄ntitas ⁊ ita ē de m̄l
tis q̄a de om̄ib⁹ sp̄eb⁹ p̄notatis ⁊ r̄latiis Alia
r̄la qd p̄dicat de om̄ib⁹ nō est sp̄s alicui⁹ ⁊ iō
ens vnū ⁊ h̄mōi n̄ sūt sp̄s alic⁹ Alia r̄la ē q̄
illud qd p̄dicat de oīb⁹ de qb̄⁹ nō predicat ali
qd p̄dicamentū ī qd nō est sp̄s alic⁹ Intelligē
dū est t̄n q̄ sic m̄ultiplicit̄ ḡns dicit ita ⁊ sp̄s di
cit m̄ultiplicit̄ et iō ista r̄la nō est intelligenda
de oī sp̄e s̄z est intelligenda de sp̄e q̄ nō est p̄mu
nis p se p̄tib⁹ eēnalib⁹ aliar̄ rez̄ sicut vnū cō
mūe om̄ib⁹ formis ignis nō r̄cipit p̄dicatiōez
ī qd alic⁹ p̄dicamētū ⁊ t̄n pōt vocari sp̄es eo q̄
pōt p̄dicari ī qd r̄spectu oīm formaz̄ p̄ticu
lariū Sp̄es igit̄ ad p̄ns capis duplicit̄ Vno⁹
p̄ om̄i p̄dicabile ī qd de plurib⁹ d̄r̄tib⁹ nume
ro ⁊ h̄ si siue s̄ḡta p̄ illa d̄ra numero sint nata eē
ptes essentielles alic⁹ siue nō ⁊ istomō materia
est sp̄s Alio mō capis sp̄s p̄ illo qd est p̄di
cabile ī qd de t̄libus ⁊ iportata n̄ sūt nata es
se ptes essentielles al̄ et igit̄ aīa itell̄ctia nō
est sp̄s

Capitulum. xxviii.

C Irca d̄raz dāf aliq̄ r̄levna est talis q̄
p̄dicat ī qd de aliquo nō d̄r d̄ra alicu
ius ⁊ iō seq̄ aīa itell̄ctia p̄dicat d̄ aīa
lib⁹ itell̄ctis q̄ aīa itell̄ctia nō est d̄ra Ista r̄la
itelligēda est d̄ illo qd p̄dicat ī qd de aliq̄ p̄no
mie d̄m̄rante vna rez̄ sic hec p̄dicatio ē in qd
h̄ est aīa itell̄ctia ⁊ s̄l̄ ita h̄ est forma demō
strādo formā s̄z n̄ est intelligenda r̄gula de illo
qd p̄dicat ī qd d̄ p̄noīe s̄p̄to cū eod̄ p̄mūi Vn̄
hec est p̄dicatō ī qd h̄ rōale est rōale sic hec p̄
dicatio est in qd h̄ q̄ntū est q̄ntū Alia regula
est q̄ illud qd nō iportat p̄tez rei eēnale vid̄
licet matiam vel formā nō est d̄ra alicuius ⁊
iō seq̄ disgregatiū visus n̄ iportat p̄tem rei
eēnale q̄ non est d̄ra Intelligēda est q̄ ista re
gula est intelligenda de d̄ra eēnali ⁊ nō acc̄nali
nā aliqd pōt esse d̄ra acc̄nalis q̄uis n̄ iportat
p̄tē eēnale rei sed sufficit q̄ iportat acc̄ns vel
causā vel effectū vel aliqd hui⁹smōi Alia
regula ē q̄ illud qd nō didit aliq̄ ḡns n̄ ē d̄ra
alicuius gen̄is nā oīs d̄ra ē alicuius gen̄is
d̄siua ⁊ hec ē v̄a tā d̄ d̄ra eēnali q̄ acc̄nali ⁊ iō
seq̄ creatiū n̄ didit aliq̄ genus q̄ creatiū
nō est d̄ra di. Ex isto seq̄ q̄ aliq̄ passiōes sūt
d̄re acc̄nales suoz̄ s̄biētoz̄ ⁊ aliq̄ n̄ ille ei p̄f
sioes q̄ sūt p̄p̄e aliqb⁹ sp̄eb⁹ p̄tentis sub genere

Tercia pars.

sūt dēntie accñtales eay sic disgregatiūvis?ē
tā passio q̄ dñtia accñalis albedis s3 aliq̄ pas
siōes cui⁹ mōi sūt passiōes dei ⁊ ētis ⁊ h⁹ modi
nō sūt dēntie s3 passiōes tm̄ ⁊ si aliq̄ i autori
tatib⁹ vocēf dēntie mltū extēsiue loquūf d̄ dif
ferētia et nō ppe. Alia rla ē q̄ illd̄ q̄ nō h3
drñaz pdidētē nō ē drña ⁊ iō seqf. vnū nō h3
drñaz pdidētē gvnū nō ē drā ent̄. Notand
q̄ illa rla phi nō ē itlligēda de drā eēntiali a
liq̄ ei ptigit q̄ drā eēntial n̄ h3 drāz eēnalez
pdidētē sic matiale ē drā eēnl̄ corpis ⁊ tñ non
h3 drāz eēnalem pdidētē qa sps opōsita eo q̄
ē sps p̄is r̄b⁹ singlarib⁹ carētib⁹ p̄pōe ex matia
⁊ forma nō h3 drāz eēnalez ⁊ iō itlligēda ē sic
r̄la q̄ illud qd̄ nō h3 drām pdidētē nec effēti
alē nec accñalez n̄ ē drā. Alia rla ē q̄ ne
gatō nō ē drā alicui⁹. Ista rla est itlligēda de
drā eēnali qa nllā negatō nec aliq̄ negatim
ē drā eēnal̄ alic⁹ potit tñ eē drā accñalis alic⁹.

Alia rla ē qd̄ ptigēt p̄f de aliq̄ nō ē drā il
li⁹ ⁊ iō seqf ridē p̄f ptigēt de hoīe ḡ ridē nō ē
drā hoīs. Notād q̄ illud q̄ p̄f negatō ē ali
q̄ ipō exñte h̄ ē dū eē existē vificat̄ de illo nō
ē drā illi⁹ sic dū hec ēvā hō est hec potit eēvā
hō nō ridz ḡ ridē nō ē drā hoīs. Verūtñ illud
qd̄ ptigēt p̄f d̄ aliq̄ qa sc3 ab eo pōt negari v̄e
dū d̄ eo negat̄ eē existē bñ potit eē drā eēnal̄
illi⁹ sic rōale ē drā hoīs ⁊ tñ ptigēt p̄dicat̄ d̄ ho
mie nā hec ē ptigēs hō est rōalis nā qñ hec ē
fla hō est hec etiā est fla homo ē rōalis si d̄ i
possibile est q̄ hec est falsa hō ē rōlis duz hec
litvā hō est. Alia rla ē qd̄ illud qd̄ nō p̄stitu
it spēz aliq̄ nō ē drña alicui⁹ sic albū nō p̄stitu
it spēz hoīs igif̄ albū nō est drña hoīs. Intll̄
gendū est q̄ drña ppe loq̄ndo nō p̄stituut spēz
aliq̄ qa drña nō est ps spēi nec est de eēntia a
lic⁹ spēi sed qñ dr dñtia p̄stituut spēm capitur
p̄stituē ip̄pōe p̄ illo qd̄ diffinit spēz ⁊ sicv̄m ē
q̄ illud qd̄ nō p̄stituut spēm hoc est qd̄ nō diffit
spēm nō ē drñtia illi⁹ ⁊ illud ēv̄m tā de drñtia
eēnali q̄ d̄ drā accñali s3 diūsimōe nā illd̄ qd̄ n̄
p̄stituut spēz h̄ ē nō diffit spēz diffiōe ppe di
cta nō est drñtia eēnlis sed illud qd̄ nō p̄stitu
it spēz h̄ est qd̄ nō diffit spēm diffiōe data per
additamētū nō est drñtia accñalis. Ca. xxix

Aristoteles q̄rto thopicorū tractat de
eod̄ ⁊ diuerso tāq̄ de ānexis p̄bleu
mati de diffiōe iō post diffiōem ge
n⁹ spēm et diffēntiā aliq̄ pauca d̄ istis nūc sūt
dicenda. Sed p̄movidendum est quomō acci
pitur idez ex quo patebit quomodo accipitur

diuersum. Et est sciend̄ q̄ nō accipit̄ id i p̄po
sito p̄ nō distincto sed esse id i p̄posito est idez
q̄ habē eādē diffiōez. Vñ aliq̄ i reivitate sūt
plura et tñ qa hnt eandē diffiōem dicnt̄ id sic
notā syuonia i reivitate sūt mltā ⁊ n̄vnū nec
indisticta ⁊ tñ dicnt̄ ide qa eād̄ hnt diffiōez et
qa signt̄ id q̄ vnū est diffiōe alti⁹ et ita hoc no
mē id̄vificat̄ d̄ illis siue sup̄pōat p̄ eisd̄ siue p̄
suis sigus sed equoce accipit̄ id i in ilus p̄pōio
nib⁹ na in istis p̄positiōib⁹ tūca et vestis idez
sūt si t̄mini sup̄pōat p̄soalr ⁊ p̄ re tūc iportat̄
illa res q̄ signt̄ p̄ tunicā ⁊ illa res q̄ signt̄ per
vestē sūt vna res ⁊ nō plures. Si aut̄ t̄mini sup̄
pōat matialrv̄l simplr tūc iportat̄ q̄ t̄mi si
uificat̄ id nō qd̄ q̄ sūt vnū et nō plura nā i rei
vitate sūt plura s3 denotat̄ q̄ hnt eād̄ diffiōez
⁊ ita p3 q̄ idem capit̄ a p̄ho equoce i diuersis
locis. Est tñ aduertēd̄ q̄ ex h̄ ipō q̄ de aliq̄
bus vificat̄ id num̄eo accipiēdo id sic capit̄ i
p̄posito ⁊ i septio thopicorū seqf q̄ de illis vi
ficat̄ esse id accipiēdo id aliq̄ qñ sc3 illa sup̄pō
nūt p̄soalr s3 epuerso nō seqf nō cū seqf hōr al
bū sūt vnū nu. n̄eo h̄ ē sūt vnū ⁊ nō mltā ḡ ista
t̄mi hnt eād̄ diffiōez ⁊ iō nō seqf hō ⁊ albū sūt
id sūpris t̄mis signt̄ ḡ hōr albū sūt id si hō et
albū n̄ sup̄pōnūt p̄soalr s3 matialrv̄l simplr. q̄
litercūq̄ accipiat̄ id. ep̄ulo aut̄ bñ seqf iūi t̄mi
tūca ⁊ vestis hnt eandē diffiōez ḡ tūca et ves
tis sūt vnū numero ⁊ q̄ hec sit itētio an. patz
nā id accipiēdo p̄ eodez numero māifestū ē q̄
termiāre p̄bleuma de accidente est termiāre
probleuma de eodez et diuerso nam sequitur
p̄uertibiler homo est albus ḡ homo et albus
sunt idem numero et econtra sequitur homo
non est albus ergo hō et album nonsunt idez
umero et econtra et ita eodem regule que de
seruiunt vni propositioni et alteri similiter ac
cipiēdo idem pro eadem specie regule deser
uiētes speciei deseruiunt idē taliter accepto
et manifestum est q̄ de isto nō loquitur philo
sophus in septimo thopicorū quia fm̄ eum i
bidem quando vnum potest esse sine altero
non sunt idem et tamen manifestum est q̄ ta
lia sunt idem specie. Similiter accipiēdo i
dem pro eodem genere manifestum est q̄ re
gule deseruiētes generi deseruiunt idem sic
accepto et ideo gemanet q̄ esse idem in pro
posito est habere eandem diffinitionem.

Vnde regule deseruiētes diffinitioni deser
uiunt huic termino idem quibus non omnes p̄
pter qd̄ philosoph⁹ primo topicorū probleuma

de eod et diuerso reducit ad diffionē et vult
 q̄ aliqd est diffio. of tēdit qm̄ est idē sed non
 ē p̄uerso et tñ diffio nō ē eadē res cū diffini-
 to ḡ p̄dicto accipit̄ ibi idē ⁊ iste est vn̄ mō
 eiūs nūero q̄a sc̄z de th̄b̄ sup̄pōit̄ib̄ siḡtīe p̄
 dicat̄ idē numero Captiulum. xxx.

Istis visis ponende sūt aliq̄ regule
 aristo. de eod Et est vna regula tal̄
 si p̄ncipale est idē p̄ncipali p̄iuga
 tū erit idē p̄iugato et cal̄ casui ista regula t̄z
 ep̄uerso quis ista regula nō est r̄la generalis
 sic p̄iugatu de p̄iugato ⁊ p̄ncipale d̄ p̄ncipali.
 Nā nō seq̄ albū est dulce ḡ albedo ē dulcedo
 s̄z bñ seq̄ albū et dulce sūt idē h̄ est h̄nt eadē
 diffioz v̄l vnū est diffio alit̄ ḡ albedo ⁊ dulce.
 sūt idē h̄ est h̄nt ead̄z diffioz. Sciēd̄ est tñ q̄
 ista regula nō v̄z nisi qñ p̄iugatu non mutat
 siḡtīoz p̄ncipalē Alia r̄la ē si oppoitu est idē
 oppoito et p̄positū p̄poito Alia r̄la est si sit
 eod̄ genēatioēs ⁊ corruptioēs effectiā et cor-
 ruptiā sūt ead̄ h̄ est noīa eis correspondēcia
 h̄nt ead̄ diffioz Alia regula est si aliqd di-
 cat̄ de duob̄ p̄ sup̄habūdātīa oportet illa eē
 vnū nūerov̄l oportet vnū p̄tīeri sub alio. Sciē
 dū tñ q̄ hic philosoph̄ accipit idē nūero alit̄
 et in p̄mo thopicor̄. accipit enī idē numero
 hic p̄ sinoim̄is s̄z p̄mo thopicor̄ accipit p̄ illo
 q̄ nō est m̄lta p̄ q̄bus est itelligēd̄ q̄ aliq̄ eē
 idē hoc est aliq̄ h̄re eadē diffioz p̄tigit dupli-
 cit̄ vel q̄ habeāt eadē diffionē p̄uertibilez cū
 vtroq̄ et ita d̄nt esse vnū numero ī p̄poito et
 sūt s̄ioīma v̄l p̄nt h̄re eadē diffioz ita tñ q̄ ē
 p̄uertibilis cū vno ⁊ nō cū reliquo sic hō ⁊ aīal
 h̄nt eand̄ diffioz ⁊ talia sūt ordīata fm̄ sup̄
 ⁊ inferi Alia r̄la est que nō sūt ead̄ eiō nō
 sūt ead̄ int̄ se Alia r̄la est que nō sūt ī eod̄
 p̄dicamēto ipsa nō sūt idē sic hō ⁊ albedo non
 sūt idē q̄a nō sūt ī eod̄ p̄dicamēto Alia r̄la
 est qñ illa q̄b̄ aliq̄ accidūt nō sūt idē v̄l ep̄uer-
 so ipsa non ead̄ int̄ se Notādū q̄ quis illa
 que sūt in diuersis p̄dicamēt̄ d̄ se mutuo p̄di-
 cent̄ sic tales sūt vere hō est p̄r aīal est q̄titas
 for̄ et plato sūt duo ⁊ sic d̄ aliis tñ nūquā t̄lia
 sūt idē h̄ est talia nūq̄ habeāt eadē diffionē
 quis enī hō sit p̄r ⁊ s̄līr p̄ritas si tamē p̄ritas
 sup̄poit̄ p̄ aliq̄ vna re tñ alia est diffio homis
 et patris siue p̄ritat̄. et ita ista r̄la est genera-
 lis q̄a nūq̄ illa que sūt ī diuersis p̄dicamētis
 sūt idē nō obstāte q̄ vnū vere p̄dicet̄ de reliq̄
 v̄l sup̄to Ex q̄ seq̄ q̄ ex ista r̄la nō p̄t argui
 quī vnū p̄dicamētū p̄dicet̄ der aliq̄ vñ sic hō ⁊

albū nō sūt idē loq̄ndo de idem sic accipit̄ in
 p̄poita hoc tñ nō obstāte hō est vere alb̄ nec
 albū est alia res ab hoīe ita nō obstāte q̄ sub
 stācia ⁊ q̄titas nō sūt idē accipiēdo idē sic hic ac-
 cipit̄ qñ. s̄. nō h̄nt ead̄ diffioz tñ subā vere ⁊ re-
 alit̄ est q̄titas ita etiā est de linea sup̄ficie et
 corpore q̄ nō sūt idē et tñ linea vere ē corp̄
 et sup̄ficies ⁊ ep̄tra. Notandū est etiā q̄ illa
 r̄la itelligēda est de illis que sūt in p̄dicamēto
 si enī aliq̄ nō sint in p̄dicamēto tñ nō seq̄ n̄
 sūt in eod̄ p̄dicamēto ḡ nō sūt idē Alia r̄la ē
 que nō h̄nt idē gē p̄ximū nō sūt idē ⁊ debz ista
 r̄la itelligi sic p̄or Alia regula ē illa que n̄
 h̄nt eadem d̄raz nō sūt idē ⁊ itelligit̄ hec r̄la sic
 due p̄cedētes Alia r̄la ē quor̄ vnū suscipit
 magis ⁊ min̄ ⁊ reliquū nō. nō sūt idē ista r̄la in
 itelligenda est sic p̄cedentes videlicz qñ vnū su-
 scipit magis ⁊ min̄ ⁊ reliquū nō qd̄ nō sūt idē
 hoc est q̄ nō habent eand̄ diffinitioz hoc tñ n̄
 obstāte vnū poterit vere p̄dicari de reliq̄ nā
 albū suscipit magis ⁊ min̄ ⁊ homo nō suscipit
 magis et mīus et tamē homo est vere albus
 Similit̄ ignis nō suscipit magis et min̄ et cal-
 idū suscipit magis et min̄ et tñ oīs ignis est
 calid̄. s̄z ignis et calidū nō sūt idem hoc est
 nō habent eand̄ diffinitioz. per istud patet q̄
 t̄lia argumenta nō valent hō nō est magis et
 min̄ subā et est magis ⁊ minus q̄tus ḡ hō est
 alia res a q̄to s̄z seq̄ ḡ hō et q̄tū n̄ sūt idē hoc
 est nō habēt eand̄ diffinitioz Alia r̄la est
 qñ aliq̄ suscipiūt magis et min̄ sed nō simul
 tñ illa nō sūt idem sicut albū et simile susci-
 piūt magis et minus et tñ non simul q̄a aliqñ
 ex hoc q̄ aliqd sit alb̄ sit min̄ simile min̄
 albo ideo simile et albū nō sūt idem ⁊ est ista
 regula itelligenda sicut prior videlicz q̄ nō
 habent eandē diffinitioz tamen adhuc stat
 q̄ vnū vere p̄dicat̄ de alio et q̄ nulla res ipor-
 tat̄ p̄ vnū qui inportat̄ p̄ reliquū sed in tali casu
 regrit̄ q̄ aliqd siḡ vel consiḡ p̄ vnū qd̄ non
 eodem mō inportat̄ p̄ reliquū sicut se habēt
 albū et simile siue q̄le et simile nā nihil inpor-
 tat̄ p̄ quale quin inportat̄ p̄ simile et ep̄tra nō
 tñ eodem modo nam quale iportat̄ subiectū
 qualitat̄ p̄cise in recto. Simile vero inportat̄
 subiectū tam in recto quā ī obliquo et hoc sal-
 tem equiuānter qd̄ patet p̄ diffinitionem si-
 milis. Nam simile diffinitur sic vel est diffini-
 tio equiuāntis siue diffinitioni. Simile est qua-
 le coexistēs cūz altero hoc est simul tempore
 cū alio h̄ntē q̄litate eiūs sp̄ci sp̄ealissime hoc p̄z

Tercia pars.

quod in ista diffinitione ponitur nomen in recto si-
gnificans subiectum quod dicitur et aliud in obliquo si-
gnificans subiectum quod dicitur. Ex isto patet quod per illam rationem
non potest probari quod si se importat aliam rem a re im-
portata per se et ita non potest probari per istam rationem
quod relatio est una res ab absoluto. per idem etiam
patet quod linea superficies et corpus sunt idem realiter
hoc est quod realiter linea est superficies et corpus et e-
uerso et tamen aliquando eadem linea est maior et superficies
minor et corpus minus sine additioe omnis noue rei in-
herentis vel fatientis unum cum priori et euerso sicut
dicitur. unde si aliquis res puta corpus habet in longum et non
in latum linea est modo maior quam prius et superficies
non maior sed potest esse minor et tamen eadem res est linea
et superficies nec est noua res addita nec aliquid
res que fuit est perdita sed solum dicitur illa linea
maior quia illud corpus modo coexistit corpori longiori
et coexistet corpori longiori si aliquid corpus abiet
ipsi dicitur at superficies minor quoniam coexistit corpori
minus lato et ideo quis sequitur latitudo a est minor lati-
tudine b sed latitudo a non est latitudo b tamen non se-
quitur latitudo a fuit minor latitudine b sed latitudo
a non fuit latitudo b quia eadem latitudo aliquando fuit
minor et aliquando maior et ita patet quod idem aliquando est lati-
us aliquando breuius et quoniam est longior et tamen longitudo et la-
titudo non distinguuntur sed non habent eandem diffinitionem sed
ad hoc sufficit diuersitas notatorum. Ideo nota-
tum est quod aliqui philosophi et etiam sancti quoniam
dico dicitur aliquid non esse idem vel distinguuntur esse distinc-
ta non intendunt remouere unum ab alio ita quod unum non
predicatur vere de reliquo sed intendunt dicere quod habent di-
uersam diffinitionem et quod frequenter possunt remoueri a
reliquo quod potest etiam frequenter contingere sine mutatioe
illi de quo predicatur per mutatioem aliquid aliter et hoc
etiam potest aliquando contingere propter solum motum localem propter
quod nihil inherens accipit quoniam frequenter locum abiet
accipit et sic dicit philosophus quod motus et tempus non
sunt idem nec punctus et linea nec homo et album nec
deus et creatio sunt illo idem et ita est de multis aliis
auctoritatibus que predicto glosari debent. Alia
ratio est illa non sunt idem que non faciunt idem. ex
hoc quod apponuntur eidem. Alia ratio est illa non sunt
idem quoniam non sunt idem quodcumque illorum ablato. Alia
ratio est si ex quocumque positioe sequitur exemptio unius
et non alterius illa non sunt idem. ubi gratia posito quod
homo esset et quod nihil esset album sequeretur quod albedo non
esset et tamen non sequeretur ex hoc quod homo non esset et ideo homo
et albedo non sunt idem et ista ratio intelligenda est
sicut pores. nam ex hoc quod aliquid ponitur facta sequitur
quod esse negatur ab uno et non ab alio non sequitur
quod unum negatur vere a reliquo sed sequitur quod non sunt

idem diffinitione verbi gratia aliquid positioe facta
sequitur quod quantitas non sit et tamen ex eadem positioe non
sequitur quod substantia non sit et tamen non potest ex hoc inferri
quod substantia non sit quantitas quoniam inferri possit quod substantia et
quantitas non habeant eandem diffinitionem et quod hec sit
possibilis substantia non est quantitas cum quo tamen stat quod
substantia vere et realiter sit quantitas sicut ex positioe quod cre-
ans non sit. non sequitur quod deus non sit et propter hoc
potest inferri quod alia est diffinitio dei et creatis sed ex
hoc non potest procedi quod deus est alia res a create
sed bene potest inferri quod hec est possibilis deus non
est creans et euerso. Similiter ex hoc quod aliquid
positioe sequitur formaliter quod deus non est ius-
tus et tamen ex eadem positioe non sequitur
formaliter ista quod deus non est intelligens non
potest inferri quin iusticia dei sit formaliter intel-
ligentia dei siue sapientia sed bene potest inferri
quod iusticia et sapientia non sunt idem hoc est non
habent eandem diffinitionem quod verum est et tamen
iusticia et sapientia dei sunt terminis perso-
naliter et significatiue sunt omnibus modis idem.

Alia ratio est si unum predicatur de aliquo
et non aliud vel euerso illa non sunt idem
Alia regula est quod illa non sunt idem quorum unum
potest esse sine alio siue altro non existe-
te. Sciendum est quod illa semper valet ad probandum
aliquid non esse idem hoc est non habere eandem
diffinitionem sed non valet ad probandum
unum vere negari ab alio ipsis terminis perso-
naliter et siue acceptis. Pro quo sciendum est quod
quomodo talis modus arguendi valeat omne a
est. b non est ergo b non est a et similiter talis mo-
dus arguendi ex singularibus valet hoc a est.
hoc b non est. ergo hoc b non est hoc a tamen talis mo-
dus arguendi non valet possibile est quod hec sit
vera hoc a est dum hec sit vera si b non est sed si b non
est si a sicut non sequitur posito quod solet sit album possibile
est quod hec sit vera solet est dum hec est vera si album non est
sed si album non est solet. sed bene sequitur ista conclusio quod si
est possibile si album non est solet quod est verum quia po-
sito quod solet non sit album tunc hec est vera si album non est
fortes et bene sequitur quod si album importat siue notat
aliquid quod non eodem notat vel importat solet vel e-
ius solet. Per istam rationem patet quod talis modus arguendi
non valet possibile est quod album siue albedo
sit et tamen quod nulla similitudo sit sed similitudo
est alia res ab albedine ideo etiam non sequitur
ex hoc quod similitudo non sit albedo si-
cut non sequitur. possibile est quod album
sit et tamen quod simile non sit ergo simile non
est album. Eodem modo non sequitur

possibile est q̄ subā exñte q̄titas v̄l figura tri-
 angulari nō sit q̄ q̄titas v̄l figura triangulari nō
 est substantia s̄z bñ seq̄t q̄ hec sit possibilis q̄ti-
 tas nō est substantia et tñ in reivitate q̄titas ē
 subā fm̄ p̄ncipia aristo. Sed nūquā illa forā
 arguēdi v̄z q̄ncūq̄ aliq̄ sic se hñt q̄ vnū illorū
 manet alio nō existēte illa sūt distincta realit̄
 s̄z albū pōt manē silitudie nō manēte q̄ albū
 et silitudo realit̄ distinguūt Dicēd est q̄ tal for-
 ma arguēdi nō v̄z generalit̄. vñ nō seq̄t q̄ncū
 q̄ aliq̄ sic se h̄z r̄c. s̄z de⁹ pōt manē creante nō
 existēte q̄ r̄c s̄z nūqd ex t̄lib⁹ p̄miss. seq̄t q̄ n̄ sit
 idē r̄alit̄ Dicēd q̄ nō seq̄t q̄ncūq̄ aliq̄ sic se ha-
 bēt r̄c s̄z de⁹ pōt eē creāte n̄ exñte q̄ creās ⁊
 deus nō sūt idē realiter. Sed nunquid ex tali-
 bus p̄missis seq̄t q̄ possūt distingui vel non
 esse realiter Dicēd est q̄ nulla tal̄ p̄clusio
 de iessēv̄l de possibili sūpta in sēsu difov̄l ali-
 qua equalens ei seq̄t ex talib⁹ p̄missis gen̄e-
 rit̄ aliq̄n tñ seq̄t tā p̄clusio de inēē q̄ p̄clusio de
 possibili ⁊ iō in t̄li mō arguēdi ē aliq̄n figura
 dictionis ⁊ aliq̄n nō Pro quo est sciend̄ q̄ q̄n
 cūq̄ cū t̄li maiore accipiūt sub miore aliq̄ nō
 p̄notatā nec relatiā nec duo etiā ordiata fm̄
 supi⁹ ⁊ in feri⁹ seq̄t sp̄ p̄clusio de inēē ⁊ de p̄fē-
 ti q̄ nō sūt idē realit̄ et p̄ p̄ns q̄ nō p̄nt eē idē
 realit̄ ⁊ iō bñ seq̄t illud absolutū qd̄ est scienci-
 a illi⁹ p̄clusiois pōt esse sine absoluto q̄ est sciē-
 tia alit̄⁹ p̄clusiois q̄ illud absolutū q̄ est sciē-
 tia isti⁹ ⁊ illud qd̄ est sciā alit̄⁹ nō sūt idē reali-
 ter s̄z si sumāf̄ sub p̄notatiā v̄l relatiā v̄l ordi-
 nata fm̄ supi⁹ ⁊ inferi⁹ est freq̄nt fallacia figu-
 re diccois p̄z in exēplo de relatis. nā hic ē fal-
 lacia figure dictionis p̄z i ex⁹ d̄ r̄latis nā hic ē
 fallā figure dictionis q̄ncūq̄ aliq̄ sic se habent
 q̄ vnū pōt eē alio nō existēte illa sūt distincta
 realit̄ s̄z de⁹ pōt eē creāte nō existēte q̄ de⁹ et
 creās distinguūt realit̄ v̄l p̄nt nō eē idē realit̄
 q̄a p̄missis sūt v̄e p̄clusioē exñte flā. De p̄nota-
 tis etiā p̄z exēplū q̄ nō seq̄t q̄ncūq̄ aliq̄ sic se
 hñt r̄c. s̄z hō pōt eē musico nō exñte q̄ hō ⁊ mu-
 sic⁹ p̄nt distingui realit̄ Silt̄ de aliis ordiatis
 fm̄ supi⁹ ⁊ inferi⁹ p̄z exēplū. nā poito q̄ nullū
 aīal sit nisi hō nō seq̄t q̄ncūq̄ aliq̄ sic se hñt r̄c
 s̄z aīal pōt eē nullo hoīe exñte q̄ hō et aīal nō
 sūt idē realit̄ v̄l p̄nt distingui realit̄. Sciēdū q̄
 aliq̄n seq̄t p̄clusio de possibili sūpto subiecto
 p̄ eo q̄ pōt eē v̄l altero t̄mō sūpto p̄ eo q̄ pōt
 eē ⁊ h̄ respectu hui⁹ p̄ti nō est idē realit̄ et ali-
 q̄n respectu hui⁹ distingui realit̄. Sciēd̄ est qd̄
 illa p̄pō q̄ncūq̄ aliq̄ r̄c. bonū intellectū potest

h̄e ⁊ malū accipiūt tñ in p̄posito fm̄ bonū in-
 telleccū siue intellect⁹ ille sit de v̄tute sermonis
 siue nō ad p̄fēs nō curo. Sciēd̄ est etiā q̄ ali-
 q̄n sumēdo sub p̄notatiā v̄l relatiā est figura
 dictionis ⁊ aliq̄n nō q̄n aut̄ h̄ fit et quō p̄dicta
 p̄pō debeat itelligi ⁊ q̄n seq̄t vna p̄clusio ⁊ nō
 alia oñdē q̄n tractabit̄ de fallacia figure dic-
 tionis h̄ aut̄ sufficiat ad p̄ns scire q̄ tal̄ mod⁹
 arguēdi nō v̄z possibile est q̄ albū sit ⁊ q̄ nul-
 la silitudo sit q̄ albū et silitudo distinguūt realit̄
 possibile est q̄ subā sit et q̄ nulla q̄titas sit q̄
 q̄titas ⁊ subā distinguūt realit̄ possibile est q̄
 absolutū sit ⁊ q̄ nulla relatio sit q̄ relatio ⁊ ab-
 solutū distinguūt realit̄. possibile est q̄ de⁹ sit
 dū hec ē vera creatio nō ē q̄ de⁹ ⁊ creatio non
 sūt idē realit̄ sic nō seq̄t etiā secūnd̄ oēs possi-
 bile ē q̄ albū sit dū sile nō est h̄ ē dū hec ē v̄a
 sile nō ē q̄ sile nō ē albū ⁊ p̄ p̄ns nō seq̄t q̄ al-
 bū ⁊ sile distinguūt realit̄. Verūtñ ista p̄clusio
 seq̄t hec ē possibilis albū nō ē realit̄ sile v̄l ep̄-
 uerso sile nō est realit̄ albū qd̄ dico p̄pter ca-
 uillationē que poss̄z fieri et eodē mō ex añce
 dētib⁹ aliarū p̄narū. Sequūt̄ p̄clusioēs sc̄z q̄ h̄
 est possibilis silitudo nō ē albū v̄l ep̄uerso et q̄
 hec ē possibilis q̄titas nō ē subā v̄l ep̄uerso et
 q̄ hec est pos. relatio nō est absolutū et q̄ hec
 est pos. creatio nō ē deus v̄l ecōuerso saltē si
 p̄pōes possūt eē talib⁹ rebus nō existentibus
 et ex isto atēcedēte possi. ē q̄ hec sit vera al-
 bum ē dum hec est vera nullū sile est: sequit̄
 q̄ sile aliquid significat vel cōnotat qd̄ non eo-
 dem mō cōnotat vel significat albū vel ep̄uer-
 so nam simile tam cōnotat q̄litate q̄ subiectū
 et album nō cōnotat eodem mō illud subiec-
 tum et illā q̄litate q̄ p̄z ex diffinitioib⁹ expri-
 mētibus quid nois albi et silis ita ex isto an-
 tecedente possibile ē q̄ substantia sit et q̄ nul-
 la q̄titas sit sequit̄ q̄ iste t̄minus q̄titas aliqd̄
 significat vel cōnotat qd̄ nō significat vel non
 cōsignificat hoc nomē substantia eodē mō. qd̄
 verū est nam hoc nomen q̄titas cōnotat ptes
 q̄s non cōnotat nec substantia nec qualitas ⁊
 p̄pter hoc illa habēt diuerfas diffinitioēs. ta-
 men cum hoc stat q̄ vnū vere p̄dicat̄ de alio.
 sicut homo et albū diuerfas habēt diffinitio-
 nes et album aliquid cōnotat vel significat q̄
 nō cōnotat homo vel significat Ca. xxxi
 c. Ica inductionē que ponit̄ vna species
 argumenti est primo sciēdū q̄ induc-
 tio ē a singularibus ad vniuersale progressio.
 Ad hoc aut̄ q̄ fiat inductio requirit̄ q̄ tā in

Tercia pars

singularib⁹ q̄ in vlti sit idē p̄dicatum et solū sit variatio a pte subiectoꝝ. Vno^o ponendo in singularib⁹ p̄cise p̄nomē demonstratiuū a pte subiecti sic arguēdo iste currit et iste currit q̄ ois hō currit. Aliter sit ponendo a pte subiecti p̄nomē demonstratiuū cū subiecto p̄positio nis vltis sic arguēdo hī albū currit ⁊ illud albū currit ⁊ sic de singul⁹ ḡ ome albuꝝ currit. Si sit ponēdo noīa p̄pria i singularib⁹ p̄subiecto si noīa sint ip̄osita sic arguēdo fors currit plato currit ⁊ sic de aliis ḡ ois hō currit. Hui⁹ vltis vident⁹ est q̄mō diuerse p̄positioēs vltis i ducūt ex suis singularib⁹ ⁊ q̄mō t̄les inferūt singlares ⁊ p̄mo de illis de iesse ⁊ de p̄nti. Et ē sciēd⁹ q̄ q̄n3 t̄les vltis hnt siglares q̄n3 n̄ hnt siglares ei q̄n s̄bc̄ȳficat de aliq̄ tūc hnt siglares q̄n aut n̄ v̄ficat de aliq̄ n̄ hnt siglares et ideo si null⁹ homo est3 alb⁹ ista ois hō alb⁹ est homo nō haber3 aliquā singularē q̄n aut ali⁹ quis hō est alb⁹ tūc h3 singlares et ita est de aliis ⁊ iō etiā aliq̄n ead⁹ vltis pōt i ferri ex suis singularib⁹ sc3 q̄n h3 singlares ⁊ q̄n3 nō pōt i duci ex suis singularib⁹ sc3 q̄n nō h3 singlares Sūt ḡ iste r̄le. Vna est q̄ q̄lib3 vltis affirmati uā de p̄nti nō equalēs p̄positioi de futuro ⁊ de iesse h3 aliquā singularē verā si aut sit falsa nō oport3 q̄ hēat aliquā singularē flā3 sed sufficit q̄ nullā singlares hēat ⁊ t̄n denotatur hēre sicut p̄ istā ois chymera est denotatur q̄ habeat aliquā singlares verā ⁊ nō h3 et iō ē flā. Alia r̄la est si oēs singlares alicui⁹ p̄positio nis sint vere vltis est v̄a. Et ista r̄la ē ḡnalis taz de affirmatiā q̄ negatiā. Alia r̄la ē si vltis affirmatiā sit flā oport3 q̄ aliq̄ singularis sit flā sicut si hec sit flā oē aīal ē azin⁹ oport3 q̄ aliq̄ singularis sit flā. s3 ad v̄itatē vltis negatiē nō oport3 q̄ aliq̄ singularis sit v̄a q̄ nō oport3 q̄ hēat aliquā singularē sicut si nullū sit albuꝝ hec ē v̄a nullū albū ē coloratū ⁊ t̄n nulla singularis ē v̄a. Et si dicat⁹ q̄ hī posito hec ē vera hī albū nō ē coloratū dem̄trato q̄cūq̄ Dicend⁹ q̄ q̄uis talis sit v̄a illa t̄n nō ē singularis alicuius vltis q̄ nō ē vltis hui⁹ nullu3 albū est coloratū nā ad hī q̄ aliq̄ singularis sit singularis alic⁹ vltis iquiri⁹ q̄ subiectu3 vltis p̄dicat⁹ de subiecto singularis sic aut nō est in p̄posito hec enim nō est vera illo posito hoc albū est albuꝝ demon strato quocūq̄. Et si dicat⁹ q̄ quelib3 singularis est singularis alicui⁹ vltis. Dicend⁹ est q̄ hī n̄ est verū. Vnde ista iste homojest aīal de monstrādo azinū non est singularis alicuius

vltis sed quelib3 singularis in qua demonstratur aliqd de aliquo de quo nō falsificat t̄m nus p̄muis sibi addit⁹ est singularis alicuius vltis nō sic autem est hic hī albū ē coloratum. Circavle3 de p̄nto sūt r̄le itelligēde sic de vlti q̄ p̄nti. S3 circa inductioē3 p̄positiois vltis de futuro est p̄mo sciendū q̄ dicēdū est eodē mō de inductioē p̄positiois de futuro necessarie ⁊ ip̄ossible sicut de illis de p̄nti ⁊ de p̄terito. S3 circa inductioē3 p̄positiois vltis de futuro in matia p̄tigēti alit dicēdū est fm v̄itatē ⁊ si dem ⁊ aliter fm itentioē3 aī. ⁊ orit ista diuer sitas ex hī q̄ alit dicēdū de v̄itate p̄positiois p̄tigētis de futuro fm v̄itatē et fide3 et aliter fm opinioē3 aī. nā aī. ponit q̄ nulla p̄positio o p̄tigens de futuro ē v̄a v̄l flā ita q̄ fm itentioē3 aī. vna ps p̄tradictiois nō est magis scita a q̄cūq̄ intellectu q̄ alia q̄a qd nō est magis ver3 nō ē magis scibile ⁊ ppt hī n̄ posuiss3 aī. futurū p̄tigēs esse scitū a deo cū nullum tale scd3 eū sit v̄m ⁊ nihil ē scitū nisi v̄m. S3 v̄itas fidei ponit q̄ p̄tigētia futura sūt scita a deo ita q̄ vna ps p̄dictiois est scita a deo et alia n̄ est scita a deo sicut deus ab eterno sciuit istā beatavirgo est saluanda et nunq̄ sciuit istā beatavirgo non est saluanda vel nunq̄ sciuit istā beatavirgo est dāpnāda et p̄pter hoc q̄ vna ps p̄tradictiois est scita et nō alia vna ps est vera puta illa que est scita et alia nō est vera quia nō ē scita a deo scdm igif itentioē3 aī. vltis affirmatiua de futuro poterit esse verā q̄ uis nulla singularis sit vera sicut ista vniuersalis scdm eum est vera omne futurū p̄tigens erit imo scd3 eum est necessaria et t̄n scdm eum nulla singularis est v̄a q̄a demōstrato quo cūq̄ hec nō est vera scdm ip̄m hoc futurū cōtingens erit quia infert istam hoc est futurū p̄tigens que nec est vera nec falsa scdm euz. Similiter scdm euz vniuersalis de futuro poterit esse falsa q̄uis non habeat aliquā falsā sicut hec vniuersalis est falsa nullum futurū p̄tigens erit et tamen non habet aliquā3 singularem falsam quia quocumq̄ demōstrato hoc futurum contingens nō erit scdm eum p̄pter causam dictam non est falsa et sicut aliquando talis affirmatiua est vera et nulla talis singularis est vera ita aliquando particularis affirmatiua ē v̄a et t̄n nulla singularis est vera scdm eū et per hī soluūt talia argumēta p̄bat enī q̄ hec est vera sortes erit cras si hec est vera in aliquo instanti sortes erit que de-

bet ꝑcedi fm eū poito ꝑ sōr sit ga ponit ꝑ n̄ est dare vltimū rei pmanēū si ḡ hec sit vā i ali q̄ instanti sōr erit sit illud istās a tūc hec ē ve ra jōr erit in a vltē ḡ erit i aliq̄ instāti p^a de tur illd ꝑ sit b vltra vt p̄us ḡ erit i aliq̄ instā ti p^b def illud ꝑ sit c ꝑ sic tādē deueniet ad di em crastinā. Dicēt ad hoc p̄hs ꝑ hec est vā i aliquo instāti erit sōr s3 nulla ei⁹ singulari est vā et iō n̄ est dare illud istās i quo erit. vñ s3 eū illa est vā i aliq̄ instāti erit sōr ꝑ tñ nulla il laruz est vera i a erit sōr in b erit sōr et sic de singulis ꝑ iō nulla istarū est dāda ꝑ eod̄ mō di cēdū est fm eū ad silia argumenta. s3 fm veri tatē fidei talis vls affirātia si sit vā et scita a deo h3 aliq̄ singularē vā et li ga sēp altera ps ꝑdictiois ē vā ꝑ scita a deo Tñ aduertendū ꝑ aliq̄n aliter vls vel pticulari est vā et aliter singulari aliq̄n enī s3 vñā opinionē vls est ne cessaria et tñ nulla singulari est nccāria ymo q̄ libet singulari sic est vā ꝑ qlibet pōt esse flā et pōt nūq̄ fuisse vā hec ei est nccāria q̄libz v̄m ꝑtīgens futurū est v̄m ꝑ tñ nulla singularis ē ita vā qn nūq̄ potuit fuisse vā. Sitr pōt esse ꝑ pticulari sit euident vā ꝑ tñ qlibet singulari ē i enidēt vera et in hoc est aliq̄lis silitudo it̄ o pinionē Añ. et v̄tate fidei. Et sic dictū est de ꝑpōibus de futuro ita dicendū de ꝑpōnib⁹ de ꝑ terito et de ꝑsenti equalentib⁹ ꝑpōib⁹ de futu ro. Vñ sic ista est vā iste saluabit ꝑ tñ possibi le ꝑ nūq̄ fuerit vā ga seq̄ iste peccabit fina lit ḡ dānabit vltra ḡ nō saluabit et vltra ḡ ista nunq̄ fuit vā iste saluabit ꝑ añs est possi bile manifestū est ḡ p̄ns ē possibile. sitr ista ē mōvā iste fuit ꝑdestinatus ab etno et tñ pos sibile ē ꝑ iste nūq̄ fuit ꝑdestiat⁹ et hoc ē ga ista iste fuit ꝑdestiat⁹ ab eterno equalēt istū de fu turo iste saluabit et iō sic vna pōt nūq̄ fuisse vā ita possibile ē ꝑ alia nūq̄ fuit vā et ista ē d̄ra int̄ ꝑpōes vās de futuro et eis equalētes ꝑ v̄tate ꝑpōnū de ꝑterito et de ꝑnti q̄ nō equa lēt vni de futuro ga si aliq̄ sit ꝑpō vā de ꝑnti nccā⁹ sēp erit v̄m postea dicē ꝑ illa ꝑpō fuit vā sic si hec sit mōvā sōr sedet semp erit p^a ea hec nccāria hec fuit vā sōr sedet ita ꝑ ipossi bile ē ꝑ tota hec ꝑpō hec fuit vā sōr sedz sit p^a ea nūq̄ flā. Et sitr est de ꝑpōne de ꝑretēito nā si hec sit mō vā sōr fuit albus hec erit semper postea nccāria hec fuit vā sōr fuit alb⁹ Sed se cus est de ꝑpōe de futuro nā quātūcumq̄ hec mō sit vā iohānes saluabit tamen hec erit po stea ꝑtīgens hec fuit vā iohānes saluabit Et

p hoc pōt patere ꝑ ꝑdestinatio vel re ꝑbati ovel aliqd̄ huiusmōi non pōt esse relatio rea liter inherens creature ꝑdestinate v̄l re ꝑbate sicut aliq̄ dicūt nā si esset talis res seq̄retur ꝑ i. te q̄ esset ꝑdestinatus nō posset dānari. nā si ꝑdestinatio sit talis res tūc ista erit vā iste est ꝑdestiat⁹ ppter talem rem sibi inherētē sic ista est vā sōr est albus ppter albedinem sibi in herentem et p̄ p̄ns erit postea nccāria ista fur it v̄ra iste est ꝑdestinatus ꝑ si li seq̄ ꝑ illa est modo nccāria iste saluabit. nā seq̄ ista est nccāria illa fuit vā iste saluabit ḡ iste sal uabit et antecedēs est nccāriū ergo p̄ns ē ne cessariū et ex hoc seq̄ ꝑ illa est modo nccā ria iste saluabit. ꝑ ista ꝑz ꝑ propositione ali qua ꝑtīgente exnēvā in aliq̄ instāti n̄lo mō potest esse flā in eod̄ instāti sicut si hec sit mō vera iste habet actū bonū ipossibile est ꝑ in e odem instanti sit hec falsa iste habet actū bo nū. C^o rō ē ga ppter positioz̄ possibilē iesse nūq̄ ē negandū nccāriū sed poito inesse ꝑ ille pec cet negandū est hoc nccāriū p^o illud instās ista fuit vā iste h3 actum bonū in a et p̄ p̄ns ipō a exnē et illo habente bonum actum in a hec ē ipossibilis iste nō habet bonū actū in a ꝑ tñ aliq̄n fuit possibilis sed ex quo poitū fuit i ac tu nō est amplius possibilis

Capitulum xxxii.

Circa inductionem ꝑpositionū vliuz d̄ mō est ꝑmo sciendum ꝑ si ꝑpositioes vniuersales accipiūt in sensu diuiso vel equivalentes eis eodē mō inducunt sicut vniuersales de inesse et ideo omnes tales in ductiones sūt bone iste homo cōtingentē est aimal et iste homo ꝑtīgentē est aial et sic d̄ sin gulis ēgo ois homo ꝑtīgentē est aial. iste hō nōn de nccitate est aial iste hō nō de nccitate est aial et sic de aliis ergo null⁹ hō de nccitate est aial. Et est intelligendū ꝑ sic in il lis de in esse ita in talibus de mō ad veritatem induc tionis nō refert in singularib⁹ ꝑ subiectū ponē ꝑnoia dem̄ratia solu vel ꝑnoia dem̄ratia cuz subiecto ꝑpōis vls vel noia ꝑpā siḡtorum illi us termini cōmunis. Vñ sicut oēs iste tres i ductiones sūt bone iste homo currit et iste ho mō currit et sic de aliis ēgo omnis homo cur rit iste currit et iste currit et sic de aliis ergo omnis homo currit. sortes currit plato et sic de aliis ergo omnis homo currit et eodē mō est de quacumq̄ vniuersali de iesse ita oēs ta les iductioes sūt bōe iste cōtingenter est aial

Tercia pars

et iste ptigent est aial et sic de aliis g ois ho-
mo ptigent est aial. Iste ho ptigent est aial r
iste ho ptigent est aial r sic de aliis g ois ho-
mo ptigent est aial. for ptigent est aial plato
ptigent est aial r sic de singul g ois ho ptige-
ter est aial. Ex isto patet q oes tales induc-
tiones sut boe h p se est aial demrato aliquo
albo r illud est p se est aial et sic de aliis g ois al-
bu p se est aial. Et ex i^o r ista rta q va est qn
singulares sufficiet supte iferut aliq vlez vna
singulari p se supra ifert particulare et idiffita
illi vltis seqt q omnes tales pne sut bone ille
p se edificat demrato aliq hoie q invitate est
alb g albū p se edificat illo demrato de^o ne-
cessario e de^o g creas ncca^o l p se e de^o quando
creas est deus illo demrato fili^o dei p se e de
us g ho p se est de^o ymo gna^r ex tali singla-
ri i q subicif p nome demratiz p se l p nome d-
mratiz suptu cu qcq^o fio pi pdicaf de illo p
noie demrante illud qd pusvel etiā in q sub-
cif nomen ppū ad talem pticlarē est bōa pna
et iō oēs tales pne sut bone hec res p se edifi-
cat demrato aliq q i reivitate est albū g albū
p se edificat. iste ho non e aggregatum p acci-
dens demrato aliquo hoie albo g ho albus n
est aggregatū p accns. iste ho albus est aggre-
gatū p accns g ho est aggregatū p accns.

Hic tñ aduertendū est q tles pne nō sūt sp
simplices sed freqnt sūtvt nunc solū. vñ ista p
seqntia for p se est aial g albū p se e aial n e
pna simplex sed tmvt nūc. qa nūq v3 nisi dū
for est alb^o qn ei for nō est alb^o tūc nonv3. sicut
ista pna filius dei de nccitate est de^o g ho de
nccitate est de^o est solū bōa vt nūc. qa nō va-
let nisi dū filius dei est ho vñ an incarnatione3
novaluit. Sitr si filius dei deponēt nafaz assū-
ptā nōvalēt Sitr tal pna est bōavt nūc hec rs
pōt assumi a vbo demrādo naturā hūanam
q est iohānes g suppoitū pōt assumi quia per
istam suppositum potest assumi non pl^o deno-
taf nisi q illa res q est mō suppoitū pōt assūi
et h est vñ sic est vñ q albū pōt esse nigz et
ideo sic hec est va albū pōt esse nigz n obstā-
te q hec est ipossibilis albū est nigrz sic hec
est va suppoitū pōt assūi non obstante q hec
est impossibilis suppoituz hūanū assūit ita si
hec sit va edificator p se edificat hec est vā
albū p se edificat si idem sit edificator r albū
non obstante q hec esset p se edificator edifi-
cat r p accns albū edificat. Aliud etiā adue-
tend est q oēs predictē pne r phes sūt vē qn

termi supponūt psonaliter et figtie qa si aliq
tmin^o acciperet materialit l simplr possēt de-
ficere sic dictū est r iō tales pne nonvalēt ho-
mo aib^o figt aggregatuz p accns g ho signifi-
cat aggregatū p accns qa aīs nō e vñ supro
subiectovel materialit vel simplicif. Similiter
non sequit de illo albo pē p accidens edifica-
re g de hoie pdicaf p accidens edificaē et ita
de multz aliis et ista de inductioē ppōnū vniū
saliū de mō suprtaz i sensu diso et eis equalē
tium ad pns sufficiant Ca. xxxiii

His vñ vidēdū est quō oēs singulaēs
de mō supte i sēsu pposito et eis eq-
ualentes se hnt advles de mō supral
in sensu pposito et eis equalentes et qa aliter
est de diuersis ideo de eis dicendū est sepatiz
et pmo circa illas de ncca^o et est sciendū q n
semp singulares de ncca^o tales inferūt vniūē
sales de ncca^o nisi in singularib^o subicif pnoi
na dmonstratia supra cu subiecto ppōnis vltis
Vnde supposito q quelibet psona diuina af-
suphisset naturam humanā et q nullus alius
homo esset existens ista pna nonvaleret istuz
esse deum est nccariū demōstrando patrē q i
reiveritate esset homo et istū esse deum e ne-
cessarium demonstrando filium r istū esse de-
um est necessariū demōstrando spm scm igit
omnez hominem esse deū est necessariū quia
aīs erit vñ illo calu posito et conseqns falsuz
et tñ illo poito ista pna esset bōa istū hominē
esse deū est nccariū demrādo patrē et istuz
hominē esse deū est necessarium dmostrādo
filium et istum hominem esse deū est nccari-
um demōstrando spiritum scm g omnē homi-
nem esse deū est necessariū ex inductione et
hoc si non possūt esse plures hoies. Vbiēdū
enim possunt plura contineri sub subiecto v-
niuersalis q continent in inductione nōvalēt
consequentia virtute talis inductiois. Sic igi-
tur patet q raro vel nunq singulares de ncca^o
rio habentes pncise pnomina demōstratiua p
subiectis sumpte in sensu composito inferūt v-
niuersalem sumptam in sensu composito r h
quia illa rta non est gñalit vera omnes singu-
lares sūt nccarie g vltis est necessaria Similit
talivniuersalis de ncca^o non infert tales sin-
gulares et hoc quia illa regula non est gñalis
vniuersalis est nccaria g singulares sūt neces-
sarie. Vnde ista vniuersalis est nccaria om-
ne verum contingens est vñ et tamen nulla
singularis est nccaria ymo qlibet e contingēs
o.ii

ga q̄cūq̄ vo p̄tingenti dem̄rato hec ē p̄tingēs
h̄ verū p̄tingens est verū q̄a eo ip̄o q̄ ē verū cō
tingens p̄t esse falsū et p̄ p̄ns p̄t nō esse verū
et ita nō est illa p̄ma neccāria. Sicut s̄z inten
tionem p̄hi hec est neccāria oē albū est colora
tū et tū q̄libet singulari est p̄tingēs q̄cūq̄ enīz
dem̄rato hec est contigens h̄ albū est colora
tū q̄a p̄t esse falsa i° destructo. Tū sciendū
est q̄ aliq̄lis diuersitas est int̄vlēz affirmati
uā et negatiuā. nā ex h̄ q̄ vlis affirmatiua est
neccāria non p̄t inferri q̄ singulares de sub
iectū q̄ nō sūt p̄noia dem̄ratiua h̄ue alie sūt ne
cessarie. Sed si vlis negatiua sit neccāria quis n̄
oporteat q̄ ille singulares q̄ h̄nt p̄ subiectū p̄no
mia dem̄ratiua sūpta cū subiecto p̄p̄o vlis sit
neccārie sic hec est neccāria nullū albū ē nigruz
tū nulla singulari est neccāria hec eī nō est ne
cessaria hoc nō est nigruz illud nō est nigruz q̄
cūq̄ albo dem̄rato nec aliq̄ tal̄ s̄r nō est nigruz
plato non est niger s̄z q̄libet talis ē neccāria h̄
albū non est nigruz illū albū nō est nigruz et sic
de aliis.

Ca. xxxiiii.

Circa inductionē vlis de possibili est
sciendū q̄ ex singularib⁹ nō seq̄r vlis q̄
illa r̄ta nō valet oēs singulares sūt
possibiles q̄ vlis ē possibil̄ sic nō seq̄r hec ē pos
sibilis hec p̄p̄o p̄tingēs est vā et hec ē possibil̄
ista p̄p̄o p̄tingens est vā et sic de singularib⁹ hec ē
possibil̄ oīs p̄p̄o p̄tingens est vā et ita frequē
vlis est possibil̄ et tū q̄libet singularis est pos
sibilis et iō talis p̄na nō v̄z istud lignū p̄tinuū
esse actu dīfū est possibile et istud lignū p̄ti
nuū esse actu dīfū est possibile et sic de aliis q̄
oē lignū p̄tinuū esse actu diuisū est possibile
et hoc accipiēdo oēs p̄p̄os i sensu p̄p̄o. nā
si accipēs in sensu dīfō conclusio esset vā q̄a ista
ē vā oē lignū p̄tinuū potest dīdi Et si dicat̄
q̄ sic ex possibili nō seq̄r impossibile ita ex pos
sibilib⁹ nō seq̄r impossibile. Dicendū ē q̄ ex pos
sibilib⁹ et p̄possibilibus nō seq̄r impossibile ta
men ex possibilib⁹ b̄n seq̄r impossibile et ita ē
in p̄p̄o q̄a singulares taliū vlis impossibiliū
si sint possibiles tū sūt s̄l cū hoc impossibiles

Est tū hic notandū q̄ q̄n̄q̄ vni⁹ vlis sūt i
finitē singulares et q̄n̄ sic est possibile est q̄ vni
uersalis sit impossibil̄ et q̄libz singulari possibil̄
et nulle due singulares sūt impossibiles s̄z ta
men q̄libet vna accepta est h̄ impossibilis oīs
aliis s̄l sūptis. q̄n̄q̄ at vni⁹ vlis sūt finite sin
gulares et tūc si vlis sit impossibil̄ necc est q̄
aliq̄ singulari ē impossibilis et aliq̄ singulares

in certo numero sūt impossibiles. Notandū est
q̄ illa r̄ta nō est vā vlis est possibil̄ q̄ sue sin
gulares sūt possibiles sic si null⁹ hō sit alb⁹ et
multi asini sint albi hec vlis est possibilis om
ne albū est hō et tū nulla singulari est possibil̄
q̄a q̄cūq̄ albo dem̄rato hec est impossibil̄ h̄ al
bū est hō et tū si vlis sit possibilis oīs q̄ posset
h̄re oēs singulares possibiles sicut illo casū po
sito ista oē albū est hō nullā habet singulares
possibilē et tū p̄t h̄re q̄a p̄oito q̄ nihil essz al
bū nisi hō tūc vlis ista oē albū ē hō oēs singu
lares essent possibiles.

Ca. xxxv.

Circa illas de p̄tingenti est sciendū q̄ sin
gulares de p̄tingenti nō inferunt vlēz de
p̄tingenti q̄a illa r̄ta nō valet singula
res sūt p̄tingentes q̄ vlis est p̄tingēs q̄libz ei sin
gulari illi vlis ē p̄tingens oīs p̄p̄o vā p̄tingēs
est vera et tū vlis est neccāria. sicut ista ē impossi
bilis nullū v̄m p̄tingens est v̄m et tū q̄libet singu
lari est contigens et ita tal̄ i ductio nō v̄z h̄ac
p̄p̄onēvā p̄tingentē esse vāz est p̄tingens et i
ta p̄p̄oē vā p̄tingentē et c̄ oēs p̄p̄oē vā p̄tingen
tē esse vā est p̄tingens. sicut nō seq̄r epuer⁹ q̄a
r̄ta ista ē si vlis ē p̄tingens q̄ q̄libz singulari
ista p̄z q̄ abe illarū r̄tarū sūt sic oēs singulares
sūt impossibiles q̄ vlis est impossibilis. vlis ē ip̄of
sibil̄ q̄ oēs singulares sūt impossibiles sicut p̄ p̄
dicta p̄z. Et eodē rarō alie p̄p̄ones mōales vni
uersales sūpte i sensu p̄p̄oito inferūt suas singu
lares sūptas in eodē sensu sic n̄ seq̄r oēs hoīez
eē risibilē ē p̄ v̄m q̄ h̄c hoīez eē risibilē ē p̄
v̄m et tū frequē ē bōa i ductō ex singularib⁹ a d
vlē. Vñ b̄n seq̄r h̄c hoīez esse aīal est p̄ seve
rū et istū hoīez et sic de aliis q̄ oēs hoīez esse
aīal est p̄ severū et ita est de m̄x aliis q̄n̄ aut̄
hoc sit et q̄n̄ nō p̄t facilit̄ sciri p̄ ea q̄ dca sunt
et sciendo qd̄ requir̄ ad h̄ q̄ tal̄ p̄p̄o modal̄ sit
vera et ideo ad p̄ns de i ductioē ista sufficiat

Capitulū xxxvi.

Post hec dicendū est de r̄tis q̄b⁹ p̄t p̄
bari aliqd̄ esse equocū et p̄mo ponē
de sūt r̄le q̄s poit. An̄. p̄mo thopico
rū Est at̄ r̄ta sua tal̄ qd̄ p̄riaf̄ dīf̄ est equo
cū. Pro ista r̄ta et aliis seq̄ntib⁹ est p̄mo notāb
i ḡnali q̄ equocatio cū n̄ sit nisi noīs q̄ est vox
ad placitū significatiua et p̄ p̄ns n̄ est aliq̄ eq
uocā nisi ad p̄m n̄ p̄t sciri q̄ vox est equoca
et q̄ n̄ nisi p̄uicendo ex dict̄ auctōrū q̄ vtebāt v
na ip̄oc noīs et plib⁹ at̄ n̄ p̄t sciri nisi p̄ h̄ q̄
in vno loco attribuebāt aliqd̄ p̄tū noī et in ali
o loco attribuebāt eidez aliqd̄ repugnās p̄o et p̄

Tercia pars

hoc pot haberi equocatio et id quod aliquod prius
 pluribus ita quod inuenit in aliquibus vni prius in
 niuersaliter et in aliis reliquis prius eivulit sap-
 to tunc manifestum est illud equivoce accipi. Et id
 si aliquod inuenit illa pro omni acuto prius que
 et aliquod illa oia acuto prius obtusum manifestum
 est quod taliter vtetes hac voce acutum equocelebatur
 quod si acutum non esset equocum manifestum est quod
 quod propositum predictarum erit falsum. si ei acutum non esset
 equocum acuto in voce et acuto in magitudine hec
 esset falsa oia acuto prius que per multas singula-
 ribus sic manifeste patet. Et sicut patet manifeste quod
 alia esset falsa et ex quibus auctores tales vires pces-
 serunt oportuit eos vel metiri vel equocelebatur vo-
 ce ead. si autem posuisset tamen idiffinitas quod non inferunt
 predictas vires non posset concludi istam vocem esse eg-
 uocam. Aliud est notandum quod per. vult hic quod illud
 quod est equocum habet prius ex quo patet cum sola vox sit
 equoca ipamet habet prius. Et ex quo vox talis non con-
 trariis alteri voci tamquam sibi impossibili in eodem subie-
 to non plus quam alteri oia necesse est. An. equocele-
 batur hac voce prius quod vult. Sed quod si nomen pri-
 um est equocum dictum est in hoc propositum. Alia
 rursus est et est An. si nomen propositum sint plura prius que
 vis contenta sub aliquo vno nomine illud nomen est eg-
 uocum sic albus est equocum nam sibi prius nigrum
 quod est equocum ad vocem et ad colorem. Quod autem ista
 sint equoca patet quia sensibus diuersis apprehenduntur
 Notandum est quod non ex hoc precise quod aliquod apprehen-
 ditur diuersis sensibus potest inferre quod nomen per
 eis est equocum tunc enim qualitas esset nomen eg-
 uocum quod falsum est sed quod aliquod apprehenduntur a di-
 uersis sensibus tunc nomen per eis aliquod vult sumpto
 attribuitur apprehendendi ab vno illoque sensuum et ali-
 quod eide vult sumpto attribuitur apprehendendi ab ali-
 o sensu est equocum eis ita est de ex. An. nam ali-
 quod dicunt auctores quod oia albus est apprehensibi-
 le a visu sic naturales. aliquod autem dicunt quod oia ni-
 grum est apprehensibile ab auditu sic musici et ita
 oia quod equocelebatur hac voce albus et etiam hac vo-
 ce nigrum non sicut autem inuenit aliquod quod oia qualitas ap-
 prehenditur a visu et aliquod ab auditu et alio sensu

Tercia rursus est si nomen propositum aliquod habeat
 prius et aliquod non est equocum sic delectationi
 in potu est aliquod prius delectationi secundum scientiam ni-
 hil est prius. sicut amare secundum animam est aliquod prius
 et amare secundum corpus nihil est prius quam tamen delec-
 ta. quod amare est equocum. Notandum est quod non ex hoc
 precise quod vnum contentum habet prius et non reliquum potest o-
 stendi quod illud per est equocum tunc enim qualitas est ter-
 nom uocum sed ex hoc quod aliqui attribuunt aliquod habet

prius illi non vult sumpto et aliquod negat seque quod e-
 quocelebatur hoc nomine. Aliud notandum est quod ista
 que dicit An. de delectatione et amare dicitur tam-
 tummodo gratia exempli. Quarta rursus est quod si ali-
 qua contenta sub nomine prius habeat aliquod medium
 et alia non habeat vel si habent medium non ta-
 men idem medium tunc illud nomen per est equocum
 sic albus et nigrum in colore habent medium vt notum est
 sed in voce vel non habent medium vel habent aliud me-
 dium sed rancum et id tamen albus quam nigrum est equocum
 Ista rursus est intelligenda sicut precedentes. quod sed
 talibus vult sumptis attribuitur habet medium et aliquan-
 do negat ab eis medium vel attribuit alid me-
 dium. Quinta regula est si aliquod contenta habeant plu-
 ra media et alia non. tunc nomen commune est eg-
 uocum sicut albus et nigrum in colore habent plu-
 ra media in voce non ideo albus et nigrum sunt eg-
 uoca. Notandum quod quod dicitur per. albus color non lo-
 quitur proprie sed improprie ponendo preteritum per abstrac-
 to hunc est albus per albedinem que est color. Sexta rursus est si
 vnum priorum dicitur multiplex reliquum dicitur sic multi. non vult
 ore est equocum ad non habere potentiam visiuam et
 ad novitiam potentiam visiuam ideo videre est equi-
 uocum. Sciendum est quod ista rursus est sicut quilibet talis si
 vnum contrariorum est equocum et reliquum est equi-
 uocum. Et si vnum partem oppositorum est equocum et
 reliquum est equiuocum est intelligenda quod sibi op-
 ponuntur in eodem genere oppositis in vtroque sensu si
 autem non tunc non oia quod si vnum oppositorum sit eg-
 uocum per reliquum sit equocum. Septima rursus est v-
 na que dicta est s. si vnum partem oppositorum est
 equiuocum reliquum est equiuocum sicut si sensibile
 sit equocum quia aliquod dicitur sensibile secundum a-
 nimam puta quod habet animam sensitivam et aliud
 dicitur sensibile secundum corpus puta quod potest sentiri oia
 quod in sensibile sit equocum et patet prius quod illa re-
 gula debet intelligi. Octava regula est si ca-
 sus sit equiuocum et coniugatum erit equiuocum
 et euerlo sicut quia iuste dicitur equivoce sicut
 et iustum. Similiter sanatus dicitur equivoce
 et sanatus. Qualiter autem debeat cognosci quod ca-
 sus vel coniugatum dicitur equivoce non potest
 sciri nisi per auctores qui aliquando attribuunt
 aliquid casui vel coniugatum niuersaliter et ali-
 quando dicunt contrarium. Nona regula est
 quod quando aliqua concreta sunt in diuersis p-
 dicamentis nomen commune eis est equiuocum

Sed sciendum est quod illa regula sicut prece-
 dentes debent intelligi aliquod illi nomini sum-
 ptum niuersaliter diuersa predicata non subor-
 dinata attribuuntur sicut delicati dicitur quod omnium
 o.iii.

cib⁹ bonus est effectiu⁹ voluptatis medici at
dicunt q^o ois cib⁹ b⁹ est effectiu⁹ s⁹aitatis ⁊ ecō
uerso manifestū est q^o isti et illi vtū equo ce h⁹
noie bon⁹. Sicut morales dicunt q^o ille ē b⁹ q^oa
ē iustus vel fortis ⁊ ita p³ q^o h⁹ noie b⁹ equo
ce vtū diuersi et ita est de h⁹ noie albū ⁊ hoc
noie acutū et sic de aliis. Decia r⁹la est si no
mē p^opositū est i diuers⁹ generib⁹ nō subalternis
ip³ ē equocū. Nota q^o iste due r⁹le itelligen
de sūt sic p^ocedētes ⁊ sit cū h⁹ sūt itelligende q^o
illa g^ona nō subalternā sic nō subalternā q^o v
nū nccā^o remouet a reliq⁹ v⁹l⁹ sūpto. si eī vnū
p^odicet d⁹ reliq⁹ p^odicatū sūpto nō o³. et p^o hoc
p³ q^o p^o illas r⁹las nō pōt p^obari q^o idē nō pōt es
se in diuersis p^odicamēt⁹ aut i diuersis g^onibus
nō subalternis nisi vnū remoueat v⁹l⁹ a reliq⁹ ⁊ h⁹
nccā^o. Vnde decia r⁹la ē si vnū p^orior⁹ sit equo
cū et reliquū. Duodecā r⁹la est q^o vnū attri
buit mult⁹ diffinienda sūt p^oposita ex illis mult⁹
et illo vno et si multis illis ablatis nō r⁹maet
idē nomē illud nomē erit equocū sic albū cō
uenit voci et corpori et illa duo p^oposita albū ⁊
corp⁹ sūt diffiniēda sic albū corp⁹ est res i for
mata tali colore et vox alba diffinit sic q^olitas
bene audibilis et manifestū est q^o ille diffiniti
ones nō sūt eadē ideo albū est equocū. Alitē
pōt dici et meli⁹ q^o illud p^o ē diffiniēdū ita ta
men q^o illa q^ob⁹ p^ouenit ponat ibidē ⁊ tūc si ab
illis ablatis q^o remanet nō est idē illud nomē
erit equocū sicut naturalis si diffiniat albu⁹
dicet sic albū ē corp⁹ h⁹ns talē colorē et mul
tus diffiniat sic albū: albū ē vox b⁹n audibilis
et manifestū ē q^o ablat⁹ illis duob⁹ corp⁹ ⁊ vox
q^od reman⁹ nō ē idē iō albū ē equocū. Tre
decia regula est si cōcreta nō sint p^opabilia s³
magis ⁊ min⁹ nec s⁹m eq⁹ nomē p^o eis est equi
uocū et intelligit ista sicut p^odicte. Decia q^or
ta regula est illud nomen q^od est d⁹ra diuerso
rū gener⁹ nō subalternati p^oitor⁹ est equocū si
cut acutū est d⁹ra vocis et etiā d⁹ra magnitu
dinis iō acutū ē equocū. Sciendū ē q^o q^ouis de
eadē d⁹ra possint p^odicari diuersa g^ona nō sub
alternati p^oita idēz t⁹n nō pōt esse d⁹ra diuisua
taliū gener⁹ diuerso⁹ sic dicit hic A⁹. De
ciaginta regula ē ill⁹ q^od d⁹id⁹ p^o diuersas dif
ferentias in diuersis locis est equocū sicut co
lor alit⁹ diuidit i⁹ nafali phia et in musica et i⁹
rethorica iō color ē equocū. Intelligendū est
q^o nō accipit hic d⁹ra p^ocise p^o d⁹ra essentiali sed
etiā p^o acc⁹ntali. Decia sexta r⁹la ē si idē nomē
aliq⁹ ponat spēs vni⁹ et aliq⁹ d⁹ra alit⁹ nomē

est equocū. Notādū est etiā q^o g^onalit⁹ q^o ali
q^ob⁹ nomen vel dictio q^ocūq⁹ s⁹m v⁹l⁹ recte loq⁹ti
ū et intelligentū attribuit alicui v⁹l⁹ sūpto et
alibi s⁹m v⁹l⁹ recte loq⁹tiū siue in illa scia vel
arte vel i⁹ alia siue etiā in illo ydeomate vel in
alio inuenit aliq⁹ s⁹m vocē sibi attribui vel ip
sū alteri ex q^o seq⁹ aliq⁹ repugnās p^ori illud
est equocū v⁹l⁹ saltē accipit equo ce. Pro quo
sciendū est q^o aliud est esse equocū et aliud su
mi equo ce. Nā illud est equocū q^od s⁹g⁹ plura
equiuo ce. sed ill⁹ accipit equo ce q^od s⁹g⁹ plu
ra equiuo ce vel stat p^o plurib⁹ equo ce s³ ista di
stictio declarabit inferius q^o tractabit de fal
latia equiuocationis.

Capitulum xxxvii.

Nunc ponende sūt regule g^onales p^on
tius deseruientes que sunt multe.

Vna ē q^o ex vero nunq⁹ sequitur fal
sum et ideo quodcumq⁹ antecedens est ve
rum et consequens falsum consequentia non
valet. Et hoc est regula sufficiens ad proban
dum consequentiam non valere. Sciendū
est q^o totū quod p^ocedit cōsequens vel conclusi
onem dicitur antecedens et ideo antecedens
aliq⁹ est vna p^opositio et aliq⁹ p^otinet plures vt
patet in sillogismo et tunc q^ouis vna illarum p^o
positionum sit vera conclusio poterit esse falsa
sed si quelibet illarum sit vera cōclusio nō po
terit esse falsa si sequatur ex eis. Alia re
gula est q^o ex falsis pōt sequi verū et ideo ista
cōsequentia non valet antecedens est falsū er
go consequens falsū sed ista consequentia est
bona consequens est falsū q^o et antecedens ita
scilicet q^o si cōsequens sit falsū oportz q^o totū
a⁹ns sit falsū vel q^o aliq⁹ p^opositio q^o est pars an
tecedent⁹ sit falsa s³ nō oportz q^o q^olq⁹ p^o que
ē ps a⁹ns sit falsa q^o aliq⁹ ex vna p^opositioe ⁊ a
lia falsa seq⁹ cōclusio falsa sic p³ hic ois hō ē
animal lapis est hō q^o lapis est a⁹al. Alia re
gula est si aliq⁹ p^ona sit bōa ex oppoito p^ontis se
q⁹ oppoitu a⁹ns. Notādū q^o q^o a⁹ns ē vna p^o
positio sp⁹ si sit bōa cōsequentia ex oppoito cō
sequentis sequit⁹ oppoitu a⁹ntis sed q^o antece
dens p^otinet plures p^opones tūc nō o³ q^o ex op
poito cōsequent⁹ seq⁹ oppoitu a⁹ns siue cuiusli
bet p^opositionis q^o est pars antecedentis sed oport
et q^o ex oppoito p^ont⁹ cū vna p^opositioe sequat⁹
oppoitu alteri⁹ p^opositis sic b⁹n seq⁹ ois hō ē al
bus sortes est hō q^o ⁊ et tamen non sequitur
sortes non est albus ergo sortes non est hō s³
bene sequitur omis hō ē alb⁹ s⁹or nō est albus

Tercia pars

g̃ s̃or nō est homo et ex oppoīto p̃clusionis ⁊
 maiore seq̃ oppoītū minor et nō ex solo op-
 poīto p̃clusionis sic bñ seq̃ oīs hō est al̃ asin⁹
 ē hō g̃ asin⁹ est al̃ et tñ ex solo opposito p̃clōis
 nō sequit̃ oppoītū maior nā nō sequit̃ n⁹ asin⁹
 est aīal g̃ nō oīs hō est aīal s̃ ex opposi-
 to p̃clōis cū mioē sequit̃ oppoītū maior nā
 bñ sequit̃ null⁹ asinus est aīal asin⁹ ē hō g̃ non
 oīs hō est aīal Alia r̃la est qcquid seq̃ ad
 p̃ns sequit̃ ad aīas sic seq̃ omne al̃ currit g̃ o
 nis homo currit quicquid seq̃ ad istā oīs hō
 currit seq̃ ad istā oē aīal currit. Et ex ista seq̃
 f̃ alia. sc̃z quicq̃d antecedit ad aīas antecedit
 ad consequens quia aliter sequeretur aliquid
 ad p̃ns q̃ nō seq̃ret ad aīas nā seq̃ oē al̃ cur-
 rit g̃ oīs hō cur. et tñ nō seq̃ oīs asin⁹ currit g̃
 oīs hō currit et s̃ic ista r̃la ē falsa qcq̃d aīce-
 dit ad p̃ns aīcedit ad aīcedēs p̃t̃ idē Ex i-
 stis sequit̃ alie r̃le s̃. quicquid stat cū aīcedē-
 te stat cū p̃nte sicut quicq̃d stat cū ista oē aī-
 mal currit stat etiā cū isto p̃nte oīs hō cur. sed
 nō qcq̃d stat cū p̃nte stat cū aīcedēte nā cū i-
 sto p̃nte oīs hō currit stat ista aliq̃s asin⁹ n̄ cur-
 rit et tamē nō stat cū ista oē al̃ currit Alia
 r̃la est qcq̃d repugnat p̃nti repugnat aīcedē-
 ti sic qcq̃d repugnat istī oīs hō currit et isti o
 ne aīal currit sed nō econuerso qa aliq̃d repu-
 gnat aīcedēti q̃ nō repugnat p̃nti vt ista repu-
 gnat tñ hō currit et aliud ab hoīe currit sed
 ista nō repugnat hō currit et aliud ab hoīe cur.
 et iō tales p̃ne sūt bōe oppoītū p̃nt̃ stat cū a-
 tecedente g̃ p̃na nō est bōa. oppoītū p̃nt̃ non
 stat cū aīcedente g̃ p̃na est bōa S̃z sciendū
 q̃ p̃na poterit esse bōavt nūc quis opposituz
 p̃ntis posset stare cum aīcedēte sed si oppoī-
 tū p̃nt̃ st̃et vel posset staē cū aīcedēte nō po-
 terit esse p̃na simplex. Alia regula ē q̃ ex
 nccario nō seq̃ p̃tingens. Et alia r̃la ē q̃ ex
 possibili nō seq̃ ipossibile et iste due r̃le sūt
 itelligēde de p̃na simplici qa ex nccā nō seq̃
 p̃tingens nec ex possibili seq̃ ipossibile cō-
 seq̃ntia simplici. tñ p̃na vt nūc bñ potēit sequi
 sic bñ seq̃ oē ens ē igit̃ s̃or est. ⁊ tñ aīas est. ne-
 cessariū ⁊ p̃ns p̃t̃gēs s̃ic bñ seq̃ oē coloratuz
 ē hō g̃ oīs asin⁹ ē hō ⁊ tñ aīas ē possibile et cō-
 seq̃ns ipossibile et p̃na solū ē bōavt nūc Et
 notād ē q̃ quis ex possibili nō seq̃ p̃na sim-
 plici ipossibile tñ aliq̃n p̃t̃ p̃nē possibilē p̃ce-
 dēdū est ipossibile et negādū ē necessariū s̃z
 n̄ nūq̃ est faciēdū nisi i argumētatiōe obliga-
 toria et durāte tpe obligatiōis de q̃ aliq̃d in-

feri dicef Alie r̃le dāf q̃ ad ipossibile seq̃
 tur q̃libz. et q̃ nccariū seq̃ ad q̃libet ⁊ iō se-
 q̃ tu es asinus g̃ tu es de⁹ et seq̃ tu es asinus
 g̃ de⁹ ē trin⁹ et vn⁹ sed r̃les p̃ne nō sūt formales
 iō ille r̃le n̄ sūt multū ṽsitate. Ca. xxxviii.

Quonia logic⁹ circa obligatiōes et in-
 solubilia spēales facit difficultates
 ad istū s̃ūme p̃pletioez q̃ de oi mō
 arguēdi gnālē t̃dit noticiā sūt aliqua p̃scrutā-
 da. et p̃mo differendū ē de obligatiōib⁹
 Est aut p̃mo sciēdū q̃ obliga⁹ sic diffi a mul-
 tis. Obliga⁹ ē p̃fixio enūtiabil̃ fm aliq̃ue sta-
 tū. q̃n s̃. aliq̃s ex p̃sensu p̃po obligaf ab oppo-
 nēte ad aliq̃d i disputatiōe ad q̃d p̃us nō erat
 obligat⁹ tūc fit obliga⁹. Obligationis aut m̃-
 te spēas assignat̃ sc̃z institutio/peti⁹/positio/de-
 positio/dubita⁹/et sitvm. Institutio ē alic⁹ voca-
 buli noua ipō p̃ tpe disputatiōis et nō ṽl̃t du-
 ratura. et pot̃ ex ista institutiōe accipi ṽtilitas
 qa p̃ talē institutiōez q̃n̄z fit breuior locutō q̃n̄
 q̃ ei d̄z fieri disputa⁹ de re ignota ⁊ tūc ṽtile ē
 disputatib⁹ p̃ tpe disputatiōis sibi certū nom̄
 iponē. q̃n̄q̃ at fit institutio tal̃ a sophistis ad de-
 cipiēdū r̃ndentē et ad obuiād eis rōabiliē r̃n-
 dē⁹. De ista spē dāf aliq̃ r̃le. Vna ē q̃ nūq̃
 ps pot̃ sig̃re totū cuius est ps. s̃z ista r̃la capit
 instātiām nā in ista p̃positiōe oīs p̃po est ve-
 ra. subiectū significat totā p̃pōez s̃ic idē pot̃ si-
 nificare se g̃ pars eadē rōe pot̃ sig̃re totū. aī-
 cedēs patet nā hoc nomē vox sig̃t oēz vocē et
 p̃ consequēs seipsā. Similiter hoc nomē nomē
 sig̃t oīa noīa qa oī noī p̃petit diffiō nominis.
 g̃ seipsū sig̃t. Ideo dicendū ē q̃ quis ps poss̄z
 sig̃re totū cuius est ps tamen talis institutio n̄
 est semp̃ admittenda. q̃n̄ ei p̃ illā institutiōez
 partis h̄nt̃ eadēz institutiōez totū sig̃tū mu-
 taref averitate in falsitatez et euerlo tūc nō
 est tal̃ institutio admittenda. p̃ s̃ solū hoc so-
 phisma quia significet a. p̃cise hoc totū a sig̃t
 falsū tūc querit̃ an a sig̃tvm̄ an falsū si veruz
 g̃ cū a nō sit equiuocū hec est falsa a sig̃t fal-
 sū et institutum est q̃ a significet hoc totuz a
 sig̃t falsum si igit̃ a sig̃t falsū g̃ hec est ṽa a si-
 gnificat falsū et a sig̃t hoc g̃ a sig̃tvm̄. Respo-
 dendū est q̃ illa institutio nō est admittenda
 p̃ eo q̃ hec orō a sig̃t falsū que est falsa q̃n̄ a
 nihil sig̃t mutaref in veritatem si p̃cise im-
 ponit̃ ad significandum hoc totū et nihil ali-
 ud. Et si dicatur q̃ hoc est possibile q̃ a sig̃t
 hoc totū sed omne pos. est ponibile p̃oaf g̃ ⁊ i-
 dit argumentū. Dicendū est q̃ d̄ra est int̃ po-
 o. iiii.

sitiōez et iſtitutoez vñ q̄a poſſibile eſt q̄ a ſig
nificz h̄ totū a ſiḡt falſū iō eſt ponibile et ido
iſto poſito nō accidit i poſſibile. vñ q̄n accipis
aut a ſiḡt verū aut falſū. r̄ndendū ē q̄ neq̄ v̄m
neq̄ falſū ſiḡt et p̄t r̄ndē q̄ tā verū q̄ falſum
ſiḡt q̄a illo poſito ſtāte v̄t q̄ p̄t eē v̄m q̄a iſ-
to poſito ſtāte. p̄t a ſiḡre p̄ciſe hoīez et tūc di-
co q̄ neq̄ eſt v̄m neq̄ falſū ſed tūc a habebit
ſuppōnē p̄ſonalē et ſuppōit p̄ciſe p̄ oib⁹ hoīb⁹
p̄terit etiā a ſiḡre idē q̄ p̄pō et tūc dicendūz
eſt a ſiḡt tam verum q̄ falſum : quod non eſt
incōueniens. Et ſi dicat omīa iſta ſtant ſimul
a ſiḡt hoc totūz a ſiḡt falſū ⁊ nihil aliud ſiḡt q̄
hoc totū et oīa cōpoſſibilia ſil p̄t eſſe v̄a igit̄
p̄t poni. p̄t dici q̄ illa ſtāt ſil ⁊ iō poſſūt po-
ni ſed iſtis poſitis negandū eſt oē repugnās e-
is et ideo illis poſitū ſi arguitur a ſignificat ve-
rū vel falſū R̄ndēdū ē nec p̄cedēdo nec negā⁹
neq̄ dubitā⁹ neq̄ diſtiguēdo ſz r̄ndēdū eſt q̄
p̄poitū non eē v̄m neq̄ falſū ſic aliq̄ poſito ſi p̄-
ponit hō eſt aſinus et petat r̄nſio. R̄ndēdū ē
q̄ nec ē r̄ndēdū p̄cedē⁹ nec negā⁹ nec dubitā-
do nec diſtiguēdo neq̄ alio⁹ p̄pē accipiēdo
reſpōſionē. Et ſi dicat q̄ illis poſitū hec ē v̄a a
ſiḡt verū et falſū q̄ illa p̄pō ē p̄cedēda et per
p̄ns altera ē p̄cedēda. Dicendū eſt q̄ iſta a ſi-
gnificat v̄m vel ſm̄ nec ē v̄a nec falſa illis poſi-
tis. vñ iſto caſu poſito ad q̄libz talē p̄pōnē re-
ſpondendū eſt ac ſi nō eſt p̄pō vel orō ſiḡtia.
Et p̄ p̄ſimilē mod̄ p̄t r̄nderi ad multa alia ſo-
phis nata q̄ difficilia ſūt non exēcitāt ī arte
obligatoria q̄a nō ſūt multū v̄ſitata in theolo-
gia iō per tranſeo

Ca. xxxix.

Alia ſpecies obligatiois aſſignat̄ peti-
tio q̄ obligat ad aliquē actū p̄tinētez
ad offitiū r̄ndēz exercendū ab eodē
ſic ſi opponēs dic̄ peto q̄ p̄cedas p̄mā p̄pōnē
p̄ponēda a me q̄ peti⁹ recipiēda ē q̄a nō ob-
ligat ad i poſſibile r̄ndētē et p̄t eſſe r̄a in iſ-
ta ſpē obligatiois q̄ nullā petitiō eſt admit-
tēda niſi cui r̄ndens ſatiffacē p̄t durāte peti-
tiōe et q̄libet talis ē admittēda. Vñ ī iſta ſpe-
cie obligatiois p̄t p̄cedi falſū i poſſibile be-
ne r̄nden⁹ puta ſi petas q̄ p̄cedā hoīez eē bo-
uem et p̄pōas iſtā ī tpe obligatiois hō ē irrō-
nalis p̄cedēda ē q̄a petita eſt p̄nt et hec ſuffi-
ciūt de iſta ſpē obligatiois eo q̄ nō h̄z mag-
nū locū in ſciis p̄ticularib⁹

Ca. xl.

Tercia ſpēs obligatiois vocat̄ poſitio.
Circa quā ſciēdū eſt q̄ dīt a cauī qui
a caſu nō obligat ad ſuſcipiendū a-

liq̄ tanq̄ verū. Vñ et q̄nq̄ cā⁹ ⁊ poſitio ſūt re-
ſpectu oppoſitorū ſic ſi ſōr ī reivitate eſt albus
et ponat̄ iſta ſōr ē niger tūc ei ē cā⁹ q̄ ſōr ē al-
bus et poſitū eſt q̄ ſor eſt niger et illa poſitio
obligat ad ſuſtinēdū iſtā tāq̄ v̄am ſōr ē niger
et caſus tūc nō obligat ad ſuſtinēdū illaz tāq̄
v̄a ſōr ē alb⁹. Itē cā⁹ ſp̄ d̄z eſſe de re p̄ticulari
ſed poſi⁹ p̄t eſſe v̄ni⁹ p̄pōis idiffitevel p̄ticulari-
ſis. ſic ſiveli tibi ponē caſū nō debeo dicere
hō currit ſed deo certificare r̄ndētē puta iſte
hō currit vel iſte ita q̄ a currat ita q̄ a ſit no-
mē p̄p̄ iſt⁹ ſz in poſitione poſſūz tibi ponere
iſtā hō currit vel aliq̄s hō currit Circa caſū
aliq̄ ſt̄ r̄e. Vna eſt q̄ cā⁹ nūq̄ ē recipiēd⁹ niſi
fiat certifica⁹ de aliq̄ p̄ticulari. Alia r̄a eſt
q̄ nūq̄ eſt caſus recipiēd⁹ ad ſuſtinēdū i poſſi-
bile Alia r̄a eſt q̄ nūq̄ eſt cā⁹ admittēd⁹ ad
ſuſtinēdū qd̄ r̄puḡt actui r̄nſiois v̄t ſi aliq̄s velit
tibi p̄ponere iſtū caſū q̄ tu ſis mortu⁹ et velit
q̄ tu ſuſticias iſtū caſū n̄ dēs eū recipe q̄a re-
puḡt actui r̄nſionis nō ei ſtāt ſil q̄ tu ſis mor-
tu⁹ et q̄ tu r̄ndeas iō tal̄ cā⁹ nō eſt admittēd⁹
tā tale ponibile eſt admittēdū. poſito q̄ obli-
gat ad ſuſtinēdū aliq̄ p̄pōez eo mō q̄ p̄pō v̄a
d̄z ſuſtineri a r̄ndente et p̄ſiſit ars iſta ī h̄ q̄ ī
p̄ncipio d̄z aliq̄ p̄pō p̄poni. deīde dēt p̄pōnes
poni ſm̄ q̄ placz opponētī ad q̄s d̄z r̄ns r̄nde
re p̄cedendū vel negandū vel dubitā⁹ vel diſti-
guen⁹ q̄b⁹ r̄nſionib⁹ dat̄ p̄t opponens q̄n ſibi
placz dicere cedat temp⁹. h̄ ē ceſſet tēp⁹ obli-
gatois et tūc vidēdū eſt an tal̄ r̄ndēs bñ r̄nde-
rit vel nō. ſic p̄pono tibi iſtā p̄pōez aīal currit
deīde p̄pono tibi iſtā null⁹ hō currit ſi eā cō-
cedas ſtātī dico cedat tēp⁹ p̄bo q̄ male r̄ndi-
ſti q̄a cōceſſiſti falſū et i p̄tinentēs ſ. iſtā null⁹
hō currit q̄ male reſpondiſti ſed iſte mod⁹ op-
ponēdi et r̄ndēdi nō ſeruat̄ q̄n poſt cā⁹ p̄t
qd̄ differt caſus a pōne ſcita tñ quō r̄ndendūz
eſt facta aliq̄ pōne p̄t euidēter ſciri quō r̄n-
dendū eſt poſito aliquo caſu. Et iō ſufficiat
nunc de poſitione tractare Circa quaz ſci-
endum eſt q̄ poſitio quedam eſt poſſibilis et
quedam i poſſibilis. Poſſibilis eſt quando
ponitur pro poſitio faſa contingens vel propo-
ſitio contingens dubia. Et circa iſtā poſitionē
dantur multe regule Vna eſt q̄ omne poſi-
tum in forma poſitionis pro poſitū ſcitum eſt
ſe tale eſt cōcedendū absolute ſi illud poſitūz
quando proponitur non habet plures ſenſus
q̄ quando per ſe p̄fertur. et p̄ hoc ſoluit̄ hoc ſo-
phiſma ponatur iſta alterū iſtorū eſt verūz de

Tercia pars

monstratis istis duobus iohanes est epus iohanes sedet. Deinde pponat ista vnu illoru e veru hec est cõcededa qa seqns deinde ponat ista copulatiavn istoru est veru et alterum nõ est veru si negas ista et pcessisti ista ptem vnu istoru est veru oportet te negare altera ita negas poitu si pcedas gpcedis tibi dubiu Dicedu est q illud sophisma ibi ppoitu nõ e pcededu sz est distiguend eo q in secuda pte alteru pot ee nome infinitu et tuc est copulatiavera et pcededa vl pot ee relatiuuz tuc est negada et est hic terci mod? aphibologie qa oro pfe poita nõ est multiplex sz posita cu alia est multiplex Alia rla est omne seqns ad positu vl bn pcessu vl bn pcessa vl oppoitu vl opposita bn negatoru scitu ee tke e pcedend si pponat. Verutu ista ppõ oẽ seqns exposito zc nõ est sepcededa qa si ponat ista nihil est tibi poitu pponat ista oẽ seqns exposito e cõcededu negada est illa tanq repugnã posito Aliarka est oẽ repugnã poito vl bn pcesso vl bn pcessivl opoito bn negati vl bn negatorz in tpe positiois ppositu e negand si nõ sit multiplex qn ppoif Alia rla est q ad oẽz ppõ nõ inptinẽt hoc est que nec est seqns nec repugnã poito vl alicui bn pcessovl bn negato respondend e fm qlitatẽ h est pcededa e si sit vera et negada si sit flã. si sit dubitada respon dedu est dubitatie si mltiplex distigueda est Ex pdictz seqz q idẽ vno loco positu e pcededẽ z si alio loco ponitur erit negãd sic posita ista põne sor currit z pponat tm ista ppõ tibi posita pcededa e quia vera et iptinẽs si aut pponat tibi ista aliq ppõ flã est tibi posita illa eẽt pcedenda quia vera est z iptinẽs et si post poitur ista tm ista ppõ est tibi posita est negada quia repugnat posito et bn pcesso quia ordo pponu ppositaz in arte obligatoria est necari o attedẽ? Ex pdictã pz q pcessa aliq idiffita nõ õz pcedere aliq singularem pmo loco ppositã ymo õnes ordinate pposite possut negari ptervltiaz illapcedenda est eo qd seqz ex positovel oppositũ bn negatorz et sic etiam disunctiua est concedenda et tamen neutra pars si primomodo loco pponatur est pcededa. Alia regula q posito casu possibili nuq est negand necessarium nec impossibile concedendũ que intelligenda est de necessario qd sep fuit necarium ante tempus obligationis z de impossibili qd fuit im possibile ante tempus obligationis et non de illo qd deueit necari vl ipossi

bile infra tempus obligatõnis quia tale necarium pot negari et impossibile concedi eo q durante tpe obligatõnis est vniiformiter rndẽ dum p q rnsu est semel ad ea.

Ca. xli

Positio ipossibil est qn ponit aliq ppõ ipossibil Et sciend est q multu referi ponẽ vnã ppõnẽ ipossibilez accipere aliquã pãz in quavnu ipossibile inferz ex alio ipossibili sic mltu refert ponẽ istã ppõnẽ hõ e rudibilis inferre istã pãz si hõ est afin? hõ est rudibil Sitr mltu refert ponẽ istã ppõnẽ deus nõ est de? z istã pãz inferre si de? nõ est deus nõ est deus ppt qd ista pãitioal e pcedenda positio nõ est recipienda z qnq positõ est recipienda taq ipossibilz sustineda est i põne ipossibili et tñ pãa siue pãitioal bona e neganda sic istã pãa est bona de? nõ est tres psonẽ g de? nõ est de? et tñ aans pot recipi in põne ipossibilz debet negari pãa. Sitr istã pãa e bona spüs scüs nõ pcedit a filio g spüs scüs non distiguif a filio z tñ in põne ipossibili debz recipi aans negari pãs Ex q pz q mkte pãe seu pãitõnales vere sũt tñ ta aans qãns est ipossibilẽ tñ aans pot recipi z sustineri z pãns negari. Vnde circa istã positionem ipossibile est sciẽd q nõ qlibz ppõ ipossibil est admittenda quia illa ppõ ipossibil q manifeste cuilibz itellectui ifert pãdicatoria nõ est admitteda sz sola illa ppõ ipossibilis ex q p rlas z ppões p se notas de quibus nullus itellectus dubitare pot non pnt inferri pãdicatoria est recipienda i põne ipossibili. Vnde tales ppositiones deus nõ est deus. deus nõ est sapiens. h non est risibilis z huiusmodi pnt recipi in põne ipossibili. et ex isto patet q regule date de positione possibili scilicet q omne sequens est cõcedendum z omne repugnans est negandum non sũt generaliter obseruande in positione ipossibili sed sunt magis restringende. Vnde ista regula potest dari pro positione ipossibili omne sequens ex oppoito consequentia naturali: vel simplici et tenente virtute positionis: vel regule per se note est concedendũ Ex quo patet q in positione ipossibili qd sequif ex positis et bene concessis sylogistice est concedendum. Similiter q sequitur virtute talium regularum debite circumstantionatarum ab exclusiua ad vniuersalem de terminis traspositis est bona consequetia ab affirmatia de pdicato ifinito ad negatiua de pto finito e bõa

pna et huiusmodi est pcedendū. si enī tales cōsequētie negarēt nulla possz eē disputatio. il lud aut qd legē pnavt nūcvel pna naturalivl alia pna q tali pōt negari q̄tūcūq̄ vacit̄ seq̄ exposito. Et s̄lr pportionabilr dicēd̄ ē de negatiōe repugnāt. Ex isto p̄z sicut tactū ē p̄us q̄ q̄nq̄ aliq̄ p̄navel p̄ditioal̄ ē cōcedēda et t̄n pōt aīns sustineri sine p̄nte etiā q̄n aīns icludit p̄tradictionē. Vñ si q̄raē vtrū sp̄uscūs nō distinguat̄ a filio si nō pcedat ab eo ē r̄ndēd̄ q̄ sic q̄a p̄ istā q̄onē nō q̄r̄it nisi devitate istī p̄ditional̄ si sp̄uscūs nō pcedit a filio q̄ sp̄scūs nō distinguit̄ a filio q̄vā ē q̄uis nō sit euidēt̄ vā. Vñ multe p̄ne sūt. bone et multe p̄ditioales vē q̄uis nō sint nobis euidētes. S̄lr si q̄raf si deus sit deus sit trin⁹ et vn⁹. R̄ndēd̄ ē q̄ sic q̄uis infidelis errās alit̄ r̄nderet q̄a illa p̄ditionalis est vā cū p̄ns sit neccāriū q̄uis nō sit euidens. Si aut̄ q̄raf anposito tāq̄ impossibili q̄ sp̄uscūs nō pcedit a filio pcedēd̄ sit tāq̄ seq̄ns q̄ sp̄uscūs nō distinguit̄ a filio. Dicēd̄ est q̄ nō q̄a ex q̄ illa p̄ditional̄ nō est euidēs nō potest euidēt̄ sciri si sp̄uscūs nō pcedit a filio q̄ sp̄uscūs nō distinguit̄ a filio iō q̄uis ista ponat̄ tāq̄ ipossibilis sp̄uscūs nō pcedit a filio: nō est ista concedenda sp̄uscūs nō distinguit̄ a filio. Ex istis p̄z q̄ multe ppōes includētes p̄tradictionē h̄ ē inferētes p̄tradictōz p̄nt poni p̄one ipossibili nec p̄pt h̄ sūt p̄tradictōriā pcedēda q̄a scā tali p̄one nō oē seq̄ns exposito ē pcedēdū s̄z multa seq̄ntia sūt negādav̄ n̄ pcedēda nisi q̄ sequit̄ euidēt̄ p̄pt positū. ita q̄ pna talis pōt fieri euidēs ex n̄scālib⁹. et h̄ siue positū sit vna cathegoricavel cōposita ex multis cathegoricis. q̄nq̄ aut̄ vna ppōne ipossibili posita et nō aliq̄ alia ppō ē negāda. si aut̄ est posita cum p̄ma eēt pcedēda. S̄z nūq̄ tal̄ positio ipos. ē inutilis. Dicēd̄ ē q̄ q̄nq̄ tal̄ positio ē vtilis q̄a q̄nq̄ p̄ talē p̄onē ap̄iv̄ia ad sciētiā que sūt bone et euidētes p̄re et q̄ nō sunt euidentes ex q̄bus pōt cognosci distinctio terminōz et ordo eoz et q̄nq̄ pōt p̄ talē modū investigari aliarū rerū distinctio. Ca. xlii

Quarta spēs obligatiōis ponit̄ depositio. Et ē depositio obligatio ad sustinendū aliq̄ ppōnē tāq̄ falsā sic si dicitur sic sit hec vā rex sedet et deponat̄ ista h̄ ē. sustineat̄ tāq̄ falsā. Vñ circa istā obligatiōez iste sunt r̄le. Omne depositū sub forma depositi p̄positū in tpe depositiōis ē negandum. Alia r̄la ē oē p̄tradictēs deposito ē pcedēd̄.

Alia r̄la ē q̄ ad sequēs et ad oē iptinēs et ad repugnās q̄ nō est p̄tradictōriū nec p̄uertibile cum p̄tradictōriū r̄ndendū est fm̄ q̄litatez. **Q**uinta spēs obligatiōis ponit̄ Ca. xliii dubitatio. Et est dubitatio obligatiō ad sustinendū aliq̄d tāq̄ dubiuz. Vñ r̄le deseruientes huic sp̄ei sunt iste. Ad oē dubitatū in tpe dubitatiōis p̄positū r̄ndendū est dubie. Alia r̄la est q̄ ad p̄tradictōriū dubitati r̄ndēdū est dubie. Alia r̄la est q̄ ad p̄ns falsū r̄ndendū est negādū et ad aīns veruz r̄ndendū est dubie. Alia r̄la est q̄ ad repugnās nō p̄tradictōriū nec p̄uertibile r̄ndendum est fm̄ sui q̄litatez. Et s̄lr ad oē iptinēs r̄ndēdū est fm̄ sui qualitatem. Ca. xliiii

Sexta spēs poit̄ sit veruz et est spēs q̄ obligat̄ aliq̄s ad r̄ndēdū ad aliquā ppōnē eo mō q̄ r̄ndens h̄z det̄iatū actum circa illā ppōnē puta eod̄ q̄ r̄ndēt̄ si sciret illā esse falsā. v̄l eo mō q̄ r̄ndēt̄ si sciret eā esse verā. v̄l eo mō q̄ r̄ndēt̄ si dubitaret eā sicut si dicat opponens sic sit v̄m te scire sor. currē: h̄ ē sic r̄ndēas ad istā illo q̄ r̄ndēs si scires eā eē verā scz istā sor. currit et mihi videt̄ q̄ ista obligatio nō pōt multū differre a petitiōe et pōne. Aut enī p̄ talem obligatiōem poit̄ ista tu scis sor. currē v̄l scis sor. nō currē vel dubitas sor. currē v̄l p̄ talem obligatiōez petis q̄ eod̄ r̄ndēas ad istā q̄ r̄ndēs si scires eā esse vāz vel eā esse falsā v̄l dubitares eā et si isto itelligit̄ scā obligatio. Dico q̄ aut obligat̄ ad illā ppōnē tm̄ exp̄llā. v̄l ad oīa seq̄ntia aīcedentia repugnātia et iptinentia. Si p̄mo obligatio ē recipienda. si scōo nō est v̄h̄ recipienda maxie q̄n cadit supra ppōnez p̄tingentez q̄a non est in ptāte r̄ndent̄ satisfacē petitiōi. si eī aliq̄s nesciat sor. currē et petat̄ ab eo q̄ r̄ndeat ad oīa eod̄ mō ac si sciret eā. vno tpe r̄nderet vno mō puta si sciret eā q̄n sor. ē rome et si sciret eā q̄n sor. est p̄r̄ r̄ndēt̄ alio mō ad m̄lta iptinentia nec est in ptāte sua ex q̄ nescit eaz r̄ndē eodem mō ad oīa q̄ p̄nt p̄poi quo r̄ndēt̄ si sciret eā. Ca. xlv.

Circa insolubilia est sciēd̄ q̄ non ideo dicūt̄ sophismata aliq̄ insolubilia q̄a nullo mō p̄nt solui sed q̄a cum difficultate solunt̄. Vñ sciēd̄ q̄ insolubilia sophismata sunt q̄n p̄ p̄nas apparentes q̄vident̄ r̄lar̄ri p̄ r̄las neccārias ex ppōe aliq̄ p̄tingente infer tur sua opposita q̄ iō dicūt̄ insolubilia q̄a difficile est tales p̄nas ip̄dire et talia argumen

Tercia pars.

ta nō pnt fieri nisi qñ actus hūan⁹ respic istū
tīm falsūvl̄ aliquē p̄silez affirmatīe vl̄ hūc tīm
v̄mvl̄ aliquē p̄silez negatīe sic ē de ista sor. di
cit flm 7 de ista sor. nō dicv̄m 7 fit h̄ mō iso
lubile icipiat sor. sic loq sor. dic flm 7 n̄ aliq̄
loq̄ tūc q̄rif an sor. dicv̄m an flm. si dicas q̄
sor. dicv̄m 7 nō dic nisi istā ppōez sor. dic flz
ḡ hec ēva sor. dic flm ḡ si dicv̄m dic flm. Si
dicas q̄ sor. dic flm ḡ hec ē va sor. dic falsū 7
sor. dic h̄ ḡ sor. dic h̄ q̄b̄ ēv̄m 7 p̄ p̄ns sor. dicit
v̄m et ita si sor. dic flm sor. dicitv̄m isto casu
posito illō argumētū dī insolubile qa de diffi
cili soluit. Et iō ad solutiōez istū et oīz aliorū
ē sciēd̄ q̄ tal̄ ppō p̄tigēs ex q̄ debet īferri sua
repugnāsvl̄ h̄z hūc tīm falsūvl̄ aliquē p̄silem
Si p̄o^o p̄z q̄ sit affirmatīe tē dēt dicitvl̄iter q̄
ppō ē f̄a. Vñ si sor. icipiat sic loq sor. dic flz
et nihil aliū dicat. Dicēd̄ ē q̄ illa ppō ē f̄a. si
ā icipiat sic loq sor. dic flm nō possz fieri t̄e
argumētū apparēs. Si aut̄ ppō hēat hūc tīm
v̄mvl̄ aliquē p̄silez oīz q̄ ppō supra quā fūda
tur insolubile sit negatīa 7 tūc ē p̄cedēd̄ q̄ illa
ppō ēva sic si sor. icipiat sic loq sor. nō dicv̄m
p̄cedēd̄ ē q̄ hec ēva. Et si arguat q̄ hec sit va
sor. nō dicv̄m 7 sor. dic h̄ac ppōez ḡ sor. dicit
h̄ac ppōez verā. R̄ndēd̄ ē q̄ illa p̄na nōvz sor.
dic h̄ac ppōez 7 hec ppō ēva ḡ sor. dic ppōem
v̄am. et rō hui⁹ negatiōis ē qa i ista ppōe sor.
nō dicv̄m p̄tū nō p̄t supponē p̄ tota illa ppō
ne c^o ps̄ quis nō p̄cise p̄t h̄ q̄ ē ps̄ eius 7 iō
ista ppō sor. nō dicv̄m equalz istū sor. nō dicit
aliq̄v̄m ab isto sor. nō dicitv̄m. et iō sicut nō
seq̄ hec ēva 7 sor. dicit illā ḡ dicit aliquāvz
ppōez ab ista. ita nō seq̄ sor. dicit istā ppōez
sor. nō dicitv̄m 7 hec ēva ḡ sor. dicit v̄m et h̄
qa sic dcm̄ ē iste due equalēt sor. nō dic verū
et sor. nō dicit aliq̄v̄m ab isto. Et eod̄ dicēd̄
ē p̄portioabilr̄ ad argumētū p̄cedēs: scz q̄ qñ
sor. icipit sic loq sor. dic flm et q̄raf an sor. di
civ̄m aut flm. Dicēd̄ ē q̄ nec dic v̄m nec flz
sicut p̄cedēd̄ ē q̄ nec dicit aliq̄v̄m nec aliq̄ fal
sū ab isto. et iō nō seq̄ hec ē f̄a sor. dicit flm
7 sor. dicit h̄ac ppōez ḡ sor. dicit flm. sicut nō
seq̄ sor. dicit h̄ et h̄ ē flm ḡ dicit aliq̄ flm ab
isto et h̄ qa iste due equalēt sor. dicit falsū et
sor. dicit aliud flm ab isto et p̄t h̄ p̄a p̄na nō
vz qa i ista sor. dicit flm p̄tū nō p̄t supponē
p̄ ista ppōe. Et si dicat hic arguit ab īferiori
ad sup̄ sine negatiōe et sine distributione: ḡ
p̄na ē bōa. Dicēd̄ ē q̄ illa p̄na nōvz nisi qñ il
lud sup̄ i illo p̄nte p̄t supponē p̄ illo īferiori
vñ i ista hō ē aīal si li aīal nō possz sup̄dere

p̄ hōie hec p̄na nō valerz sor. ē hō ḡ sor. ē aīa
In ista at ppōe sor. dic flm p̄tū nō p̄t supponē
p̄ tota ppōe iō nō seq̄ sor. dic h̄ flm ḡ sor. dic
flm. Per p̄cā p̄t studios⁹ r̄ndē ad oīa info
lubilia si solue^o eavelit naturā insolubiliū adū
tē q̄b̄ reliq̄ studios⁹ 7 ista de insolubilib⁹ p̄ nūc
sufficiāt. Finit t̄tia ps̄ t̄tie p̄t. icipit q̄rta e^o d̄
OVm dictū sit de argumētū 7 sp̄eb⁹
argumētōz restat nūc dicē de de
fectib⁹ argumētōz 7 p̄narū. Huius
mōi at dicit⁹ vocāf fallacie penes
q̄s peccāt argumēta f̄a et iō de eis ē dicēdū.
Circa q̄s p̄o sūt aliq̄ ḡnalia p̄mittēda 7 Z^o tē
tāb̄ est dē eis i sp̄ali. Et sciendū est q̄ quīs a
p̄ho 7 m̄l̄d̄ aliis ponāf xiii. fallē cū oē argumē
tū appēsvel sophisticū peccās i forma l̄ pec
cat p̄ equocationē vel p̄ amphibologia vel p̄ a
liq̄ istarū xiii. sic t̄ctando d̄ eis in sp̄ali oīd̄
Verūtū p̄t fallās enūeratas sūt alie tres q̄b⁹
peccat opponēs arguēdo p̄t r̄ndētē et qa p̄hs
doczv̄itaē et r̄phēdē defē^o opponēt i r̄ndēdo
iō xiii. fallās enūerat. Secū^o sciēd̄ q̄ istarū
fallāz qdā ponūf i d̄coe et qdā extra d̄cōz. In
dictiōe ei ponūf sex et septē ext̄ d̄cōz. Et est
sciend̄ q̄ d̄co hic capif n̄ solū p̄voce sed etiā p̄
omni siḡ ad plz instituto siue sit vox siue sc̄p
tura siue q̄bcūq̄ aliū. Et dicūf fallē i d̄coe ille
penes q̄s peccāt argumēta q̄ nō haberent defe
ctū nisi essēt aliq̄ siḡ ad placitū īstituta ita q̄
p̄cise ille q̄ facit argumētū i mēte s̄n̄ oī ydeōa
te et oī siḡ volūtariē īstituta talia argumēta n̄
p̄t facē penes oēs modos tal̄ fallē quīs i casu
possz esse penes aliquē mod̄. Alie aut̄ fallē q̄
possūt repiri i argumētū p̄pōid̄ ex ppōib⁹ h̄ntib⁹
tm̄ esse i mente etiā si n̄llū signū eēvolūtariē
ē īstitutū q̄tūcūq̄ argumēta plata vl̄ sc̄pta pos
sint h̄re p̄siles defē^o vocāf fallē ext̄ d̄cōz et iō
flm̄ est q̄ dicūt aliq̄ q̄ fallacie in d̄coe s̄t a pte
vocis et fallē ext̄ d̄cōz a pte rei qa n̄ pl^o s̄t iste
ex n̄afa rei q̄ ille. S̄z d̄z dicit q̄ fallē i d̄coe s̄t
ille penes q̄s fm̄ oēs modos peccāt sophistica
argumēta p̄pōita ex signis volūtariē īstitutis.
Fallacie ext̄ d̄cōz s̄t ille penes q̄s peccāt ar
gumēta tā p̄pōita ex siḡis volūtariē īstitutū q̄
p̄pōita ex signis n̄afalr̄ siḡntib⁹ 3° notād̄ q̄
logic⁹ n̄ sophista h̄z p̄ḡicē istas fallās ita f. q̄
h̄z p̄ḡicere quāsdā r̄fas genēales applicabiles
ad omnes per quas simul cum aliis scitis in
aliis scientiis particularibus potest reprehē
dere oīes d̄fē^o oīz flōz argumentōz peccatiū
in forma in q̄cūq̄ materia fiāt ex ex q̄ patet
vtilitas īstius notitiē nā p̄ istā notitiā depre

hendit de oī argumēto peccāte in forma: qđ nō valet: et sine ista notitia ipossibile est hoc scire ppter qđ ipossibile ē aliquā sciētā naturalē vel moralē vel gēnūq; aliā sine ista notitia pfecte habere. Et iō ignorātes istā artē in aliis sciētiis intēdētes siue intēdāt phie natn rali siue morali siue etiā iuri civili siue canonico siue theologie siue cuiuscūq; sciētie si velit ex pprio capite multa docere vlt scribē preter ista que inueniūt expssa in sacra scriptura: et pter ista q̄ notabilr inueniūt in libris sciētū nccārio in multos plabent errores Vñ nō dubito quin multitudo et p̄trarietas opinionūz tam in theologia q̄ in phia modernis tpibus ex hoc puenit q̄ multi ignorātes logicam no uas opinōes p̄teruocalit expressas in sc̄ptura sacra et dictis scōr̄ et scriptis Añ. publice docuerūt et replēdo cateruos non paucos in scriptis reliquerūt. Quarto sciēs q̄ penes istas fallacias nō tm̄ peccāt palogismi stricte sūpti q̄ sūt ex dualib⁹ ppōib⁹ et vna p̄clusiōe. Sed etiā oēs false p̄ne peccāt p̄tra has fallacias siue ille p̄ne sint enthimemata siue inductiōes siue exēpla q̄ ideo p̄nt vocari palogismi ga in sllm̄ reduci p̄nt

Ca. ii.

Disuisis dicendū est de fallaciis in spā li et primo de equocatiōe circa quā p̄ mouidēdū est qđ est equocatio. Secundo videndū est de forma et mō r̄ndēdi ad palogismū equocatiōis. Tercio quot modis dici tur vel fit equocatio Circa p̄mū est sciēdū q̄ equocatiō est diuersa siḡtio alicui⁹ termini positi in orōe ita q̄ fm̄ aliq̄s cā nō ex̄ntie est diuersitas siḡtiōis sed istud nō est bene dictū quia nō semp̄ vbi est equocatio ibi est diuersitas siḡtiōis ga bene pōt eē equocatio in p̄uervniucoco sicut ista ppō hō est nomē ē distingueda penes equocationē: etiā si hoc nomen homo nō siḡret nisi vñ nec p̄pe nec i p̄pe. tamē hic nō est diuersa siḡtio. Et iō dicēdū est q̄ equocatio magis p̄pe diffinif sic. Equocatio est multorū vocatio sub eadē voce et sub eodē signo. et vocatio nō accipif hic p̄ siḡtiōe tm̄: s̄z etiā p̄ sup̄pōevl alicui⁹ positiōe et debet intel ligi q̄ sit mltorū vocatio p̄dicto mō vlt q̄ denotaf fieri multorū vocatiō vlt nō fieri ga nō sep̄ qñ ē equocatio stat ibi tī⁹ p̄ diuersf s̄z aliqñ d̄ notaf stare p̄ diuersf Verbi gr̄a si dicā sic hō ē spēs illa ē distingueda ga ille tī⁹ hō p̄ stare p̄ mltū sc̄z p̄ itētiōe aīe ⁊ p̄ hoīe extra. S̄z si dicās sic hō alb⁹ fuit hō posito q̄ nūq̄ fuit hō al

b⁹ sb̄cm̄ nō stat p̄ mltū sc̄z p̄ illis q̄ fuerūt albi. vlt p̄ his q̄ sūt albi ga nūq̄ fuit aliq̄s tal⁹ Dicēdū ē q̄ s̄z nūq̄ fuerit aliq̄s tal⁹ tm̄ denotaf stare p̄ talib⁹ in illa negatiā hō alb⁹ nō fuit p̄ t̄lib⁹ talē sub distingūtiōe. Sciēs ē tm̄ q̄ stare p̄ diuersf nō facit equocatiōez s̄z stare p̄ diuersf ita q̄ p̄ vno ⁊ nō p̄ alio facit equocatiōez sic i ista oīs hō ē aīal hō stat p̄ diuersf et tm̄ nō ē equocatiō s̄z i ista hō ē spēs pōt stare p̄ diuersf ga p̄ stare p̄ itētiōe ⁊ pro hoīe extra ita. s. q̄ aliq̄svtaf hac voce provno et nō pro alio. Ex h̄ p̄z q̄ cā apparetie hui⁹ fallacie ē idēptitas vocis vel signi. Et cā nō ex̄ntie evsus diuers⁹ ga sc̄z p̄tin git eavti illo mōvel alio⁹. Circa secūdū est sciēdū q̄ forma r̄ndēdi ad talē palogismū d̄z eē ista. s. q̄ ppōita aliq̄ orōe vel ppōe i q̄ ponit vna dictiō q̄ p̄tingit sic diuersimode vti illa ē distingueda eo q̄ p̄tingit vti tali dictiōe sic vel sic et sic respōndēdū est p̄cedēdo argumē tū vel negādo vel i vno sensu p̄cedēdo et in alio negādo vel negā⁹ vel p̄cedēdo i vtroq; Circa terciū ē sciēdū q̄ tres ponūt mōi equocatiōis. Prim⁹ ē qñ aliq̄ dictiō est equocata casu. Vocatur autē equiuocū a caū qñ dictiō e que pō nō sp̄ qdē eq̄ p̄mo tpe vel itētiōe pluri b⁹ ipositionibus vlt vna equalēti plib⁹ imponif ad significādū ita. s. q̄ vna ipositionē ipōif ad siḡndū ac si nō ess̄z p̄us ipōita sicut p̄tingit qñ eadē dictiō est eadē in diuersis ydeomatib⁹ sic hec dictiō me ⁊ est latinū et anglicū iō ē equocū a caū. ita etiā ē in eis d̄ dictionib⁹ eiusdem ydeomatis frequē Et ē sciēdū q̄ nō soluz d̄co q̄ p̄pe aliq̄d siḡt c̄mōi ē d̄co cathegreūtica sed etiā d̄co q̄ nihil p̄pe p̄ se siḡt s̄z tm̄ cōsiḡt cui⁹ mōi sūt d̄coes sine cathegreūatice pos sūt eē equoce sic patebit d̄ adverbis p̄iunctiōib⁹ ⁊ aliis signis. Secūdo notādū ē q̄ qlibet orō i q̄ pōif tal⁹ d̄co equocata sp̄ de v̄tute f̄mōis ē distingueda eo q̄ pōt accipi sic i sic ⁊ h̄ siue sit vno sensu v̄a ⁊ a⁹ s̄sū flā l̄ i v̄t⁹ q̄ s̄sū v̄a siue i vtroq; flā. tam aliqñ disputātes p̄nt artae illos ad certū s̄sū ⁊ ad certā siḡtionē ⁊ tūc n̄ ē distingueda. p̄t at h̄ fieri l̄ p̄ p̄luetudiez vlt p̄ certā ordiatiōez it̄ eos. pōt etiā h̄ fieri p̄ additiōez alic⁹ sic si opponēs dicat volo q̄ qñz addo huic d̄coi caīs a. q̄ stat p̄cise p̄ aīali lat. tē si opponēs ppōat istā oīs caīs a. ē lat̄bil̄ n̄ ē distingueda si at ppōat istā oīs caīs ē lat̄ illa ē distingueda. pōt etiam fieri sine tali additiōe sicut si opponēs dicat sic volo in tota ista disputatiōe cape p̄cise h̄ nom̄ caīs pl̄atrabili aīali tūc

quocumque in ista disputatiōe, pponit, ppo in q̄ po
 nit hec dictio canis nulla talis est distinguen
 da. Et si q̄rat an talis, ppo distinguishenda sit
 v̄avel falsa. Dicēd̄ q̄ vocādo verū oē illud qd̄
 est subordinatū signū v̄e, ppo in mēte talis, p
 pō ē distinguishēda si habeat v̄nū lesū v̄e, et ali
 um falsū vel ipsa ē tam v̄a q̄ falsa, q̄a sc̄z sibi
 corrūdet tam v̄a, ppo q̄ f̄la in mēte: iō talis, p
 pō ē distinguishēda. Vocādo aut̄ verū illud cui
 pprie et p̄cise corrūdet v̄na, ppo v̄a in mēte et
 nō f̄la sic accipiēdo hoc vocabulū talis ppositio
 nec ē v̄a nec ē f̄la. Et iō q̄ aliqui dixi q̄ ea
 dē, ppo ē v̄a et falsa, nec cāria et impossibilis, et ali
 qn̄ q̄ eadē, ppo ē v̄a et f̄la et impossibilis equo
 accipiverū et falsū in vno loco et in alio: quā
 equocationē tūc intellexi quis nō exp̄sserim
 sicut nec scribētes aliqui exp̄mūt equocatiōes
 q̄s aduertūt in dictis suis. Penes istū pri
 mū modū peccāt talia argumēta, oīs canis ē
 aīal sydus celeste ē canis ḡ syd̄ celeste ē al̄ nā
 tā maior q̄ minor est distinguishēda eo q̄ li ca
 nis in vtroq̄ pōt stare, p cane latrabili et tūc va
 let sillūs et miōr ē f̄la ista syd̄ celeste ē cais v̄l
 pōt staē tā i maiore q̄ i miōre, p sydē celesti et
 tūc eciā v̄z sillūs s̄z maior est falsa q̄a tūc seq̄
 ret q̄ syd̄ celeste currēt v̄l p̄t staē cais i maio
 re, p aīali latrabili et et i miōre, p sydē celesti et
 tūc p̄na nō v̄z s̄z est fallā equocatiōis q̄a li ca
 nis equo accipit i maiore et miōre. Sicut tal
 p̄na peccat cōt fallāz equocatiōis oīs cais ē
 aīal ḡ syd̄ celeste ē aīal, nā ista omnis canis
 ē, animal ē distinguishēda eo q̄ cais pōt staē p a
 nimali latrabili et tūc nō v̄z p̄na q̄a arguit a
 tio stāte p vno siḡto ad eūdē stāte p a° siḡto q̄
 p illo p quo stat i ante sic manifeste p̄z, si aut̄ li
 cais stat p sydē celesti in ante tūc est bōa p̄na
 q̄a arguit a tio stāte p vno siḡto ad eūdē t̄z stā
 tē p eod̄ siḡto et illa p̄na ē bōa sed aīal ē falsū
 Et iste mō d̄z obseruari i r̄ndendo ad q̄d̄cūq̄
 argumētū in q̄ ponitur, ppo q̄ ē distinguishēda pe
 nes q̄cūq̄ fallāz. Penes istū modū peccāt etiā
 tales palogismi t̄m aqua ē in vase color est in
 vase ḡ color ē aq̄ nā li in diuersimōe et equo
 ce accipit, vno° pōt accipi vt denotet aliqd̄ es
 se in loco aliq̄ sic locatū d̄r eē i loco et sic ma
 ior est v̄a et alit̄ accipit i miōre vt s̄ denotet a
 liqd̄ esse in alio vt acc̄ns i subiecto et sic acci
 dit equocatio p̄t hāc dictionē i ita frequē ac
 cidit equocatio p alias dictionēs sicut thegreu
 maticas, qn̄ aut̄ h̄ p̄tigit sc̄if̄ p̄v̄sū et exercitiū
 in diuersis scientiis.

Circa secūd̄ modū ē sciend̄ q̄ tunc ē se
 cūd̄ mō qn̄ eadem dictio p̄mo et p̄
 cipalit̄ ip̄oīf̄ ad siḡndū l̄ p̄ siḡndū ali
 qd̄ vel aliq̄ et secūda° p̄t aliq̄ attributionē al
 teri° rei ad p̄mū siḡtū ip̄oīf̄ ad siḡndū aliq̄
 vel aliq̄ ita q̄ i aliq̄b̄ p̄pōnib̄ vt imur h̄ voca
 bulo p̄ illo p̄ q̄ p̄mo erat istitutū et nō i oībus
 sicut ē de isto noīe hō qd̄ p̄mo erat istitutū ad
 significādū aīalia rōabilia et sc̄do p̄t similitu
 dinē statue ad homiē vt imur h̄ noīe hō p̄ sta
 tua in plurib̄ p̄pōnib̄ sicut i talib̄ hō depin
 gitur hō est aure⁹ vel argēte⁹ qn̄ statua fit ex
 auro vel argento. In mult̄ at̄ p̄pōnib̄ non vt
 imur illo vocabulo p̄ tali secūda° siḡto sicut in
 talibus hō currit hō ē aīal et sic de cōsimilib̄
 s̄z t̄m p̄ p̄mario siḡto Et ex hoc orit̄ vna r̄ta ta
 lis q̄ nūq̄ ppo ē distinguishēda penes secūd̄ modū
 equocationis nisi qn̄ illud vocabulū qd̄ pōt sic
 equo accipi p̄p̄t alicui v̄ficabili de secūda
 r̄io vel pro secūda° siḡto l̄ p̄ aliq̄ s̄i h̄ iō ista ē
 distinguishēda hō depigit s̄z n̄ ista hō currit nec
 ista hō ē aīal et sic de sinḡlis, et rō huius ē q̄
 a sp̄ termi° p̄munis v̄bicūq̄ ponit pōt staē pro
 suo p̄mario siḡto sed nō semp̄ pro sc̄dario: s̄z
 t̄m in propōe vbi cōparat̄ alicui sibi s̄i h̄ suo
 sc̄dario siḡto et ideo t̄m talis ppo ē distinguishē
 da penes sc̄dm̄ modū equocatiōis. Et si q̄
 ratur ratio et causa huius, dicendū q̄ p̄nci
 palis ratio et causa ē volūtas v̄tentū, et ideo
 si placeret v̄tentibus possēt v̄traq̄ distingui, h̄
 tamen non habēt v̄sus. Penes istum secun
 dum modum peccant tales discursus quicq̄
 currit habet pedes aqua currit ergo aqua ha
 bet pedes, omnis homo est animal rationale
 imago est homo ergo et cetera. petra erat christ⁹ er
 go aliquod irrationale erat christus, vrina est
 lana ergo vrina est animal. Et vniuersalr̄ quā
 do aliqua dictio potest sumi metaphoricē et
 transumptiue potest causare talem fallaciā
 equiuocationis sicut est in talibus subiectum
 scientie est materia scientie ergo scientiā cō
 ponitur ex materia et forma, nam antecedēs
 illius cōsequentie est distinguishendum, eo qd̄
 hoc nomen materia potest accipi pprie: et sic
 est hec falsa subiectum est materia scientie,
 vel potest accipi metaphoricē et improprie et
 sic consequentia nō valet: Similiter ista figu
 ra est forma eris ergo es et figura distinguun
 tur realiter, nam forma potest accipi pprie et
 sic antecedēs est falsum vel potest accipi ipro
 prie et sic non est bona cōsequentia. Sicut ē hic

statua cōponit ex ere et figura ergo es et figura distinguunt realit. nam cōponi pōt accipi p̄prie et sic añs est falsū. vel metaphoricē et im̄p̄prie et sic p̄na nō valz; et sicut est de istis ita est de multis aliis. q̄avix ē aliq̄ dicitio m̄l̄ t̄v̄s̄itata quin aliq̄n accipit im̄p̄prie et metaphoricē. ideo sūme ncc̄ariū est inspicienti dicta auctōrū scire q̄n accipiūt vocabula p̄prie: et q̄n īp̄prie: q̄a aliē q̄s faciliē decipit et p̄pter hoc scriptores vetēs qui tam p̄fūditate scientie q̄ splēdore eloquētie pollebāt nccē fuit eis p̄p̄t ornātū eloquētie p̄ diuersa vocabula: varias dictionū et orōnū formas suā intētiōne exp̄mere illas voces frequēnt a p̄pria s̄ḡtiōne ad īp̄p̄riā trāsserre. cui⁹ trāssūptiōis et locutiōis metaphoricē grāmatici diuersas spēs ī auctōrib⁹ v̄s̄itata tradūt. q̄rū aliq̄ s̄iūt q̄n dicitio trāssert a p̄pria s̄ḡtiōne ad īp̄p̄riā: et sic iste deseruiūt sc̄do⁹ equocatiōis Aliq̄ aut accidunt ex hoc q̄ vna orō trāssert a s̄ḡtiōne p̄p̄a ad īp̄p̄riā et iste deseruiūt fallacie āphibologie de q̄rū aliq̄b⁹ est nūc breuiē trāscurrēdū

Vnde vna trāsslatio ē q̄n nomē totius ponitur p̄ noīe ptis vel ecōuerso. sicut si dicat hoc corpus ē sortes demonstrādo cadauer q̄d fuit pars sortis. Alia est q̄n vnū contrariōrū pōit p̄ reliq̄. Alia ē q̄n ponit causā p̄ causā tovel ecōtra. q̄nq̄ aut p̄tines p̄ cōtēto pōit vel ecōtra. q̄nq̄ aut nomē inuētōris p̄ noīe inuētī vel ecōuerso. et q̄nq̄ nomē vni⁹ sp̄ei p̄ noīe alterius sp̄ei rōe alicui⁹ p̄prietatē p̄ueniēt̄ individuis vtriusq̄ sp̄ei. q̄nq̄ ponit nomē t̄pis pro effectu t̄pis et ētra. et q̄nq̄ nomē materiati pro noīe matie et ecōtra. et q̄nq̄ nomē añs p̄ noīe p̄ntis. et q̄nq̄ nomē efficiēt̄ pro noīe effectus et ecōtra. et q̄nq̄ v̄bū vni⁹ t̄pis pro v̄bo alterius t̄pis. et q̄nq̄ singlarē pro plurali et ētra. et q̄nq̄ p̄prietatē aīalis attribuit nō aīali: et ecōtra. et q̄nq̄ vna p̄p̄o ponit p̄ alia. et q̄nq̄ dicitio vnus ptis orōis pōit pro dicitōe alterius ptis orōis. Istis modis et multis aliis p̄nt dicitōes a p̄pria s̄ḡtiōne trāsserri ad īp̄p̄riā cui⁹ trāsslatiōis grāmatici diuersas docēt spēs int̄ quas p̄tinent iste cathatē. metaphora. synochoe. methalensis. antropopathos. et palenge: et multe alie q̄rū notitia in grāmatica q̄ aliis scientiis subministrat p̄fecte tradita ē: quā oī volētī studere in libris auctōrū et in sacra sc̄ptura puto multū ncc̄ariū sine q̄ frequentē accidit error p̄uertendo intētiōne scribentiū. Et nota q̄ equocū iuxta secūdū modū

vocat a boetio equocum a p̄silio Cap. q̄rtūm

OIrca t̄tū modū equocatiōis est sciendū q̄ tūc est terci⁹ modus nō q̄n aliq̄ dicitio accipitur p̄ diuersis s̄ḡt̄ sed ex hoc solū q̄ alicui compas q̄d nō plus p̄t̄et ad p̄mū s̄ḡtū q̄ ad secūdariū et iste modus accidit ex hoc q̄ vox pōt s̄ḡre diuersa sic cōtingit ī duobus p̄mis mois. sed ex hoc q̄ eadē vox pōt sup̄p̄ere p̄ diuersis et iō p̄ isto⁹ dāt diuersē regle q̄bus pōt p̄gnosci Est āt vna r̄sa talē q̄ q̄n vnum extremū p̄p̄onis est nomen p̄me ītentionis nō s̄p̄tū cū signo v̄livel p̄t̄icari et aliud extremū est nomē sc̄de ītentionis illa oratio est distinguenda penes terciū modū equocatiōis eo q̄ nomē p̄me ītentionis potest supponere simpl̄r vel p̄sonalit̄ et sc̄d̄ hoc pōt accidē fallacia equocatiōis et secūdū istū modū peccant talia sophismata attributa nō s̄t idem essentie dīne sapiētia est attributū et si militer iustitia est attributū q̄ sapia et iusticia nō s̄t idē essentie dīne. R̄n̄ ista orō est distinguenda sapia est attributū eo q̄ sapia pōt supponere simpl̄r vel p̄sonalit̄. si p̄mo⁹ tūc est fallacia equocatiōis q̄a in aīte accipit simpl̄r et in p̄clusiōne p̄sōalit̄ et p̄ p̄ns equoce. Si secundo modo supponat mior est flā q̄a tūc n̄ denotat q̄ ille p̄ceptus q̄ attribuit et cōcludit de deo sit attributum sed q̄ illa res q̄nq̄ s̄ḡt talis p̄cept⁹ est attributū q̄d est falsū q̄a n̄ plus ē illa r̄s q̄d sapia attributū q̄ illa res q̄ est essentia dīna et p̄ p̄ns accipiēdo t̄minos p̄sonalit̄ et s̄ḡtie non plus est hec vera sapia est attributū q̄ ista essentia ē attributū accipiēdo t̄n̄ terinos simpliciter et p̄ intentionib⁹ aīe ē vna v̄a et alia falsa. Similit̄ accidit hic v̄nū ē passio entis v̄nū est idē realiter cū ente q̄ idem ē passio sui ip̄sī⁹. Et s̄i h̄c rōnale et homo s̄t idem realiter sed rōnale est d̄ra et hō est species q̄ species et sua d̄ra sunt idz̄ realk̄. s̄i h̄c hō et risibile s̄t idē realk̄ sed risibile est passio hominis hō est subiectū q̄ p̄a et suū subiectū s̄t idem realit̄. R̄n̄sio ad oīa ista argumēta p̄z. nā iste p̄p̄ones v̄nū ē p̄a entis rōale est differētia hoīs risibile est p̄a homis et t̄les nō s̄t v̄e nisi subiectis supponentib⁹ simpl̄r. Alie āt p̄misse non s̄t v̄e nisi eīdem t̄minis acceptis p̄sonaliter et ideo manifestū est q̄ in illis ē fallacia equocatiōis penes t̄ciū modū. S̄i h̄c hō et al rōale s̄t idem realk̄ hō et al rōale d̄rnt rōe q̄ aliq̄ q̄ d̄rnt rōe s̄t idē realk̄. S̄i h̄c h̄c essentia et sapia d̄rnt rōe q̄a s̄t distincti cō

Tercia pars

ceptus sapientia et essentia sūt idē realit̄ ergo aliq̄ que sunt idē realit̄ dr̄nt rōne. Sicut hic hō et aīal rōale sūt idē realit̄. hō et aīal rōale sunt diffinitio et diffinitū ḡ r̄c. Sicut hic hō et aīal sunt eadē res hō est spēs aīal ē genus ergo spēs est genus r̄c. Vnde in istis et in istis n̄tis p̄sib̄ nō p̄nt aliq̄ ppōes eē vere nisi t̄minis s̄ptis simplr. et alie nō p̄nt eē vere nisi eis dē t̄minis s̄ptis p̄sonalr. et ita p̄z q̄ si ppōes sint v̄e t̄mini accipiūf equoce et p̄ p̄ns nullā īferūt p̄clusionē. Alia r̄la est q̄nvnū extremū nō ē nomē p̄me intētiōis et aliud ē nomē scōde ipōnis. si nomē p̄me ipōnis nō sumat cū signovli vel pticulari illa ppō ē distinguenda; eo q̄ nomē p̄me ipōnis pōt accipi p̄sonalr v̄l materialr. sic ista ē distinguēda hō ē nomen: eo q̄ si hō pōt accipi p̄sonalr et figūue: et tūc est falsa. vel materialr sc̄z p̄ ista voce et sic ēva. et sic solūf talia sophismata. de⁹ et deitas sūt idē realr sed de⁹ ē p̄cretū et deitas abstractū ergo p̄cretū et abstractū sūt idem realr. R̄n̄ ista est distinguēda deus et deitas sūt p̄cretū et abstractū eo q̄ isti termi de⁹ et deitas p̄nt supponē materialr et sic ēva et sic accipiūf equoce in maiore et in minore et p̄ p̄ns nullā īferūt p̄clusionē. vel illi termi p̄nt supponē p̄sonalr et tūc ē ista f̄la deus et deitas sūt p̄cretū et abstractū. Eodē fallit hoc argumētum hō et risibile sūt idē realr hō et risibile sūt cōuertibilia ḡ r̄c. et eodē mō ē solūedū Alia r̄la pōt dari q̄n nomē p̄me intētiōis cōpaf̄ alicui noī cōi p̄cise intētiōib⁹ aīe et noīb⁹ scōde ipōnis illa ppō ē distinguēda. eo q̄ nomē pōt supponē p̄sonalr v̄l simplr vel materialr sicut p̄z in aliq̄bus p̄dictis exēplis et illa exempla sūt tm̄ adducta ḡa exēpli: et talia noīa cōiā p̄cise intētiōib⁹ aīe et noīb⁹ scōde ipōis sūt ista v̄l cōe p̄bile subicibile nomē et hui⁹ mōi multa. Est etiā sciend⁹ q̄ p̄cedētes r̄le nō sūt tm̄ intelligēde de noīb⁹ sed etiā de oī pte orōnis

Quarta r̄la ē q̄ q̄n termin⁹ cois supponēs p̄sonalr subicif̄ resp̄cū v̄bi de p̄terito illa ppō est distinguēda eo q̄ termin⁹ subiect⁹ pōt supponere p̄ his q̄ sūt v̄l p̄ his q̄ fuerūt. sic hec est distinguēda aliq̄s puer fuit senex eo q̄ si puer pōt supponē p̄ eo q̄ ē puervel p̄ eo q̄ fuit puer. p̄mo⁹ equalet isti aliq̄s qui est puer fuit senex et sic ē f̄la. scōdo⁹ equalet isti aliq̄s q̄ fuit puer fuit senex et hec est v̄a. et p̄ istā distinctionē solūf̄ t̄lia sophismata aliq̄b̄ album fuit sor. ḡ sor. fuit albū q̄a si subiectū aūtis suppoit p̄ his q̄ sūt p̄na nōvz. si p̄ his q̄ fuerūt est

bona p̄na Quia r̄la est q̄ q̄n teri⁹ p̄is supponens p̄sonalit̄ subicif̄ respectu verbi de futuro illa ppō est distinguenda penes tertiu⁹ modū equocationis eo q̄ subiectū pōt supponē p̄ his q̄ sūt vel p̄ his q̄ erūt Sexta r̄la est q̄ q̄n termi⁹ p̄is supponēs p̄sōaliter subicif̄ respectu v̄bi de possibili vel de p̄tingenti illa orō est distinguenda eo q̄ termi⁹ subiects upōt stare p̄ his q̄ sūt vel p̄ his q̄ p̄tingunt esse Alia r̄gula q̄ q̄n eadem dco pōt eē diuersor̄ casuū genex vel numeror̄ vel alior̄ accntiū ḡmatica liū illa orō ē distinguenda penes t̄ciū modū equocationis sic ista isti asini sūt episcopi si episcopi pōt eē n̄ti cā⁹ vel ḡti casus. Verūt̄n̄ i ta li fillō p̄t frequēt assigri p̄m⁹ mō⁹ equocationis s̄z q̄n l̄ hēat f̄ci et q̄n n̄ p̄t breuitatē omitto. Et nota q̄ iste t̄ci⁹ mō⁹ equocationis p̄t r̄p̄ri i ppōe mētalī quīs duo p̄mi mōi n̄ hēant locū nisi i signis ad placitū institutū Vn̄ ista ppō mētalī hō ē spēs distinguēf̄ p̄ eo q̄ subiectū pōt supponē figūue vel p̄ seipō et sic de aliis Ca. v.

Post fallaciā equocationis seq̄ fallā aphibologie Circa q̄ p̄mo ē sciend⁹ q̄ sic fallā equocationis accidit ex l̄ q̄ aliq̄ dco pōt diuersimode accipi ita fallā aphibologie accidit ex hoc q̄ aliq̄ orō pōt diuersimode accipi ita q̄ sic tota dictio est m̄plex ita tota orō est multiplex Secūdo sciend⁹ q̄ sicut equocationis tres sūt mōi ita etiā aphibologie Primus ē q̄n orō eque p̄mo et eq̄ppie p̄ se positapōt h̄re plures sensus q̄n aūt l̄ p̄tigit p̄ diuersis casib⁹ diuerse sūt r̄le dāde Vna ē talis q̄n aliq̄ eiusdē casus p̄cedūt v̄bū q̄ pōt regere casu vtrūq̄ et inter illa poif̄ aliq̄d v̄bū in finitiui mōi illa orō est abigua et pōt h̄re diuersos f̄sus sic hic audio grecos vicisse romanos in a v n̄ f̄sus ē audio q̄ romanis vicerūt grecos. et ali⁹ ē iste audio q̄ greci vicerūt romanos et iō q̄n pōt eē vn̄ius casus et ali⁹ n̄ ē am phibologia sic dicit̄ aliq̄ s̄z equocatō s̄z i t̄li casu q̄n dco i oī f̄lu ē ei⁹ d̄ cā⁹ ē aph̄. sic ē i exō p̄posito Alia r̄la ē q̄ orō i q̄ poif̄ ablati⁹ cas⁹ absolut⁹ ē m̄plex s̄z ap̄bi. q̄a tal orō p̄t equi pollē p̄ditōali t̄pali l̄ cālī sic ē ista n̄llo currēte cresct̄ tibi cornua i frōte. v n̄ f̄s̄ ē si n̄ cur. cresct̄ tibi cor. i frōte. et ali⁹ f̄s̄ ē q̄a n̄ cur. cresct̄ tibi cor. i frōte. et ali⁹ f̄s̄ ē iste dū n̄ cur. cresct̄ tibi cor. i frōte et q̄libz illar̄ ē f̄la. sicut ista ē distinguēda n̄ hoīe ex̄nte hō n̄ ē al. v n̄ f̄sus ē iste si n̄ hō existit n̄ hō ē al et iste f̄s̄ ē v̄. ali⁹ f̄s̄ ē q̄a n̄ hō existit nullus homo ē animal et iste sensus

est fals? Terci? sēsus est dū null? hō existit hō
 nō est aīal qui sitr est fals? Et nota q̄ ead̄ r̄la
 est q̄n ponit geradiū cū aliq̄ ppōne sic hic ne
 utrū oculū habēdo tu potes vidē. Ista enī h̄z
 istos sēsus si neutrū oculū habes potes vidē
 q̄a neutrū oculū habes potes vidē dū neutrū
 oculū habes potes vidē. alius sēsus est iste q̄uis
 neutrū habes tu potes vidē hoc est dictū iste
 due stāt simul nullū oculū habes et tu vides
 Ex isto p̄z q̄ t̄les p̄ne nō valēt isto nō currēte
 crescūt tibi cornua ī frōte illo nō currēte et
 sic d̄ aliis ḡ nullo currēte crescūt. Istū oculū n̄
 habēdo potest vidē et istū oculū nō habēdo
 r̄c ḡ nullo oculū habēdo r̄c q̄a sic ypothetice
 nō p̄nt sic induci ita nec tales equalētes ypo.
 p̄nt sic induci. vñ sic nō seq̄r si iste hō currit n̄
 crescūt cornua ī fronte si iste hō currit r̄c ḡ si
 null? hō currit r̄c sic nō seq̄r isto nō currēte nō
 crescūt t̄ cornua ī frōte et isto nō currēte r̄ sic
 de sigulis ḡ nullo currēte r̄c r̄ eod̄ mō dicendū
 est de p̄hib? Alia r̄la est q̄n dictū exclusie
 accipit cū mō illa orō est distiguēda eo q̄ po
 test denotare mod̄ v̄ficari de tota exclusiav̄
 de piacētē r̄ de nullo alio in p̄mo sensu dictio
 exclusiā defnit p̄mo sbiecto piacētē in secūdo
 sēsu facit exclusionē circa totā piacētē sic ista
 ē distiguēda s̄m amphibologiā tm̄ hōiem esse
 sortē est v̄ū in p̄mo sēsu denotat q̄ hec sitvera
 tm̄ hō ē soī r̄ iste sēsus est ver? ita p̄z q̄ hec d̄co
 tm̄ exēz exclusionē circa istā totam ppōz hō
 est soī r̄ denotat q̄ hec ppō sitva r̄ nulla alia
 Quarta r̄la est ista q̄n accipit mod? cū dic
 to illa orō est distiguēda eo q̄ p̄t denotare
 modū p̄petē toti ppōni cui? est dictū v̄l ppōni
 de inēē inq̄ suppoit p̄nomē demonstratiū vel
 nomē pp̄ū alicui? p̄ illo p̄ quo suppoit sbiec
 tū respectu eiusō p̄ti mediāte s̄ v̄bo est de p̄ti
 ti sic ista est distiguēda s̄z amphibologiā p̄tigit
 tacētē loq̄vñ? sēsus est iste hec est p̄tigēs q̄ ta
 cēs loq̄r r̄ iste sēsus est fals?. ali? sēsus est iste aliq̄
 talis est p̄tigēs iste loq̄r demonstrādo aliq̄z qui
 tacet intelligēd̄ ē q̄ t̄les ppōes d̄ qb? dāt due
 r̄le imēdiatē p̄cedētes p̄mūter distiguūf s̄m
 p̄positionē r̄ diuisionē qua distictioē frequēt v̄l
 siue loq̄ndo de hiis cū h̄ t̄n stat q̄ p̄nt distigui
 s̄m āphi. r̄ mihi videt q̄ facili? ē distiguē. eas
 s̄m anphi. q̄ s̄m p̄positionē r̄ diuisionem q̄a a
 multū n̄ p̄t videri quō ī t̄lib? p̄pt solā p̄ctua
 tionē diuersā retēt̄ eisō dictioib? r̄ eod̄ ordiē
 diuersi sēsus correspondēt s̄z si tales orōes distig
 uat̄ s̄m anphi. facili? sēsus p̄phēdūt̄ suata ar

te boecii ī libro diuisionū in assignatiōe orō
 nū ambigua? q̄a tal̄ assignatio faciēda est
 p̄ additionē vel p̄ diuisionē aut p̄ d̄fionē aut
 p̄ aliq̄ trāsmutationē et iste mō? seruand? ē in
 talib? ppōib? vt poita ista ppōne ābigua albū
 essenigrū est possibile detia? iste sēsus sic hec
 est possibilis albū est nigrū r̄ ita p̄z q̄ tales o
 rationes siue distiguat̄ s̄m p̄pōnē r̄ d̄fionem
 siue s̄m āphibologiāz flus nō variat̄ Secū?
 sciendū q̄ due r̄le p̄dicte n̄ tm̄ itelligēde sūt d̄
 q̄tuor modis famosis s̄z etiā itelligēde sunt
 de oib? modis. Vnde oēs tales sūt distiguen
 de oēz hōiez esse aīal est scitū a te albū edifi
 care ē p̄ sevm̄ oēz. tāgulū hrē tres r̄c est q̄mō
 strabile et sic de aliis Tercio sciēdū q̄ vltia
 r̄la nō tm̄ itelligēda est q̄n poit̄ modus cuz
 dicto ppōis sed etiā h̄z locū q̄n p̄ingit̄ modus
 cū ppōe mediāte aliq̄ v̄bo et hac d̄cōe q̄. vñ o
 nes tales sūt p̄d̄co mō distiguenēde scio q̄ oīs
 hō est aīal possibile est q̄ albū sit nigrū r̄ hu
 iusmōi scit̄ q̄ qlibet hō sit s̄or possibile est q̄
 nullū albū sit hoc est necessariū nā plata tali
 ppōe possibile est q̄ albū sit nigrū p̄otvñ? ap
 p̄hendē talem sensū possibile ē q̄ aliqd̄ quod
 mō est albū fiat postea nigrū r̄ ita t̄les ppōes
 sūt distiguēde r̄ q̄a tales sēsus diuersi p̄nt har
 beri s̄m diuersitate p̄ctuationis iō est ibi am
 phibologia n̄ obstatē q̄ ibi est cōpositio vel di
 uisio Quarto notādū q̄ ad istū mod̄ h̄z re
 duci distinctio istū? ppōis q̄cūq̄ dicit te esse a
 nimal dicit v̄m v̄vñ? sēsus sit iste q̄cūq̄ dicit hanc
 ppōez tu es aīal dicit v̄m r̄ iste sensus est ver?
 Ali? sensus ē q̄cūq̄ dicit aliq̄ ppōnez ex qua
 sequit̄ q̄ tu es aīal dicit v̄m r̄ iste sēsus ē fals?
 q̄a oēs tales propōnes tu es alinus tu es bos
 tu es capra r̄ cōsiles iferūt istā tu es aīal et ta
 me non q̄cūq̄ dicit eā dicit v̄m Et si q̄raf q̄
 re tales propositiones sūt distiguēde de qb?
 dāt̄ regule p̄dicte Dicendū est q̄ sic n̄ p̄t da
 ri rō q̄re aliq̄ d̄co est equoca nisi volūtas v̄ten
 tiū ita nō p̄t dari aliq̄ rō q̄re orō ē ābigua ni
 si volūtas v̄tentium r̄ iō q̄a diuersi ex tali orō
 ne prolata diuersos sensus p̄cipiūt iō tal̄ ora
 tio est distiguēda s̄m āphibologiā scōz Bo
 etii doctnā ī li? d̄fionū dicent̄ In ābiguis vt
 sic ē auditor rō ablr̄ itellexisse arbit̄v̄t cū dicit
 aliq̄s audio grecos vicisse romanos vel troya
 nos. Vnus p̄t itelligē q̄ greci romanos v̄
 cūt. Ali? q̄ troiani siue romani grecos ita est
 de talibus propositionibus q̄ prolata hac pro
 positione scio q̄ omnis homo est aīal. vñ? p̄t

Tercia pars

intelligē q̄ scio d̄ q̄cūq̄ hoīe q̄ est aīal aliū
 pōt intelligē q̄ scio istā ppōez oīs hō ē aīal.
 Quīta r̄la est q̄ q̄ncūq̄ hec p̄iūctio vel poīf ī
 ter duos vel plures t̄ios illa est distīguēda eo
 q̄ pōt esse distīctā et tūc distīgūt ī ppōnes
 vel pōt esse de distīcto extremo et tūc distīgūt
 inter t̄ios et tūc ē cathēgorica. Vñ ista ō
 nis hō est asīn⁹ vel eger est isto⁹ distīguēda v
 nus sensus est iste oīs hō est sannsvel oīs hō
 est eger q̄ falsus est. alī⁹ sēlus est de q̄libz hoī
 ne dicit h̄ p̄tū sanusvel eger Sexta r̄la ē q̄n
 hec p̄iūctio et poīf inter duos t̄ios illa ppō ē
 distīguēda eo q̄ pōt esse copulatiā vel de co
 pulato extrēo sic hec est distīguenda isti sunt
 sōr et plato demōstrat̄ sorte ⁊ platone. vn⁹ sē
 sus est iste isti sūt sōr et isti sūt plato et iste sē
 sus est falsus. alī⁹ sensus est isti sunt isti homi
 nes et iste sensus verus est. Septima r̄la est
 q̄n hec p̄iūctio si poīf int̄ duos t̄ios illa est distī
 guenda eo q̄ pōt esse p̄ditioā vel de p̄ditioā
 to extremo sicut ista est distīguēda oē al̄ si ē
 rōale est hō. vn⁹ sensus est iste si oē aīmal est
 rōale oē aīal est hō et ille sensus ēvūs. alī⁹ sē
 sus est iste de q̄cūq̄ d̄r h̄ totū aīal si est rōna
 le de eodē d̄r istud p̄tū hō et iste sensus ē fal
 sus nā de asīno p̄f hoc totum p̄ditionatū ani
 mal si est rōale et tñ de asīno nō p̄f hō ⁊ p hoc
 p̄nt solui talia argumēta oīe v̄m si est neccāri
 ū est v̄m te esse alinū est v̄m si ē neccāriuz ḡ te
 esse asīnū est v̄m q̄a maior est distīguēda eo
 q̄ pōt esse p̄ditionalis et tūc est v̄a s̄z discurs
 us n̄vz q̄a ex tali p̄ditionali et tali cathēgo
 rica n̄ leḡ p̄ cathēgoricavel pōt esse maior
 de p̄ditioato subiecto ⁊ tūc p̄na est bōa s̄z tūc
 maior est falsa Octava r̄la est q̄n hec p̄iūc
 tio q̄a ponit̄ int̄ duos t̄ios illa est distīguēda
 eo q̄ pōt esse cāl vel de cālī extrēo Nona r̄
 gula ē q̄n aliq̄d aduerbiū tpale ponit̄ inter
 duos terinos illa ppō est distīguēda eo q̄ pōt
 esse tpal vel de tpali extremo Decia r̄la est
 q̄n aliq̄n aduerbiū locale poīf inter duos teri
 nos illa ppō ē distīguēda s̄z amphibologiaz
 eo q̄ pōt eē local vel de locali extremo. Sciē
 dū est q̄ orōes de qb̄ dāf sexvltie r̄le a multz
 ponūt esse distīguende fm p̄pōez et diuīsiōez
 et siue dēz eorū sit v̄m siue falsū nō obstat qn
 sint distīguende s̄z āphibologia et q̄cqd sit de
 i^o dicto dico q̄ distīctio illarū fm āphibologi
 am est manifestior q̄ distīctio secundum cō
 positionem et dīsiōē q̄a difficile ē in talibus
 p̄cipe diuersos sensus pp̄t solā diuersā p̄ctū

ationē earūdē dictionū sub eodē ordie plata
 rā. Iō sciend est p̄ isto⁹ āphibologie et p̄ seq̄n
 tib⁹ q̄ in assignādo diuersos sēlus alic⁹ orōis
 multiplicis secūd āphibologia nō debēt assignā
 ri illi sensus sub eisdem dcoib⁹ sed sub diuer
 sis et h̄ p̄ additionē v̄l p̄ dīuisionē aut p̄ trās
 positionē aut p̄ dīsiōē sic docz Boeti⁹ in lib^o
 diuisionū p̄ additionē v̄t cū dicit̄ audio troya
 nos vicisse grecos pōt sic sensus assignāri p̄ ad
 ditionē audio troyanos vicisse grecos vici au
 dio troianos vici grecos vicisse. sic p̄ dīuisionē
 audio troyanos vicisse. p̄ transmutationēz
 sic audio q̄ greci vicerāt troyanos vel audio
 q̄ troyani viciūt grecos. p̄ dīsiōē greci viciūt
 troyani vici sūt et sic sensus istius ppōis mul
 tiplicis audio grecos vicisse troyanos possunt
 diuersis moīs p̄dict̄ assignāri ita alie orōes mlz
 tiplices secūd āphibologia p̄nt oīb⁹ p̄dict̄ mo
 dis vel aliqb⁹ illorū assignāri et iō nō sp̄ eiusdēz
 orōis mltiplicis ābīgue sensus sub eisdēz ā
 signāf q̄uis diuerse assignationes id significant
 h̄ addidi de Boetio pp̄t cauillatiōes q̄ p̄nt fie
 ri p̄ ea q̄ dixi ī diuēsis opuscul⁹. Pret̄ aut̄ istas
 decem r̄las p̄nt dari mltē alie deseruientes p̄
 mo⁹ āphibologie de qb̄ pp̄t breuitatez p̄ trā
 seo.

Capitulum sextum.

Circa secūdō mod⁹ āphibologie est sci
 end⁹ q̄ tūc est aliq̄ orō mltiplex penes
 scōz mod⁹ q̄n aliq̄ orō pp̄t ⁊ exp̄ā si
 gnificatiōe sui seu ipōe tm̄vno⁹ accipit. s̄z ī p̄
 p̄e ⁊ secūda⁹ alit̄ pōt accipi et aliū sensū h̄re si
 cut ista lup⁹ est ī fabla pp̄e et p^o s̄ḡt q̄ fabula
 fit de lupo sed secūdario ⁊ ī p̄p̄e s̄ḡt q̄ iimic⁹
 accedit. Silt̄ ista orō iste vendit oleū p̄mo ⁊ p̄
 p̄e s̄ḡt q̄ iste talez vendit liq̄rez s̄z ī p̄p̄e et se
 cūdario s̄ḡt q̄ iste adulat̄ et ita vna orō fre
 q̄nter ponit̄ palia q̄ si accipet̄ pp̄e nullā habe
 ret p̄uenientiā nec q̄tū ad s̄ḡtiōes tm̄i nec q̄
 tū ad s̄ḡtiones totaliū orōnuz et talis sensus
 n̄ p̄tigit nisi ex v̄su loq̄ntiū ponentiū vnā orō
 nez p̄ alia. Contigit aut̄ iste mod⁹ scōz opini
 onez An̄. freq̄nt̄ ī orōib⁹ ī qb̄ ponunt̄ noīa ver
 balia q̄ scōz v̄lū mltorū loq̄ntiū p̄ eisdē n̄ suppo
 nūt p̄ qb̄ supponūt p̄ticipia vel abstracta a no
 mīb⁹ sincaetgreūaticis forata v̄l a p̄noīb⁹ ad
 uerbiis p̄ticipiis p̄iūctioib⁹ p̄pōib⁹ ⁊ itiectioī
 b⁹ plurib⁹ dcoīb⁹ s̄l̄ iūct̄ ī qb̄ ponūt v̄ba īf̄iti
 modi loco noīs. Vñ oēs tales orōes ī qb̄ po
 nūt̄ t̄ia p̄nt distīgui eo q̄ p̄nt accipi vn̄forit̄
 aliis orōib⁹ p̄pōit̄ ex noīb⁹ pure cathēgreūati
 cis et v̄b. vel p̄nt accipi difforit̄ p̄ aliis orōib⁹
 p. i.

nō hñtib⁹ noia pñtia ⁊ ita ista oño calefcō ē i agē
te pē distigui. vn⁹ flus ē qd aliqd distictū ab agē
te sit i agēte admod qd p istā ppōez albe^o ē i albo
denotaf vna res eē i aliaz sic illa ē fta calefcō ē i
agēte. A⁹ fl⁹ ē agēs calefacvt ista ppō calefcō ē i
agēte pōaf loco isti⁹ agēs calefac ⁊ h⁹ fl⁹ ē s³ sub
tli flū h⁹ ē pced. calefcō ē i calefcō. alit pē accipi
calefcō ē i agētevt ponaf loco isti⁹ calefaciēs ē a
gēs ⁊ tē h⁹ eētvapñr tles distigūt. mot⁹ ē i mobili
vn⁹ fl⁹ ē aliqd iportaf p motū d⁹ q⁹ vificaf mot⁹ ē
i mobili sic res ē disticta i re dist. ⁊ h⁹ ē fl⁹ s³ A⁹ h⁹.
A⁹ fl⁹ ē mobile mouef ⁊ h⁹ fl⁹ ē v⁹. s³ h⁹ ē distig.
crea⁹ ē i dovn⁹ fl⁹ ē qvna res distic. dnotaf eē i
aliaz ē fls A⁹ ē iste dō creat ⁊ ē v⁹. s³ h⁹ ista ē disti.
totalitas for. ē i for. vn⁹ fl⁹ ē totalis for. ēvna res
exñs i so. a⁹ ē qd so. ē qddā totū. s³ h⁹ ista h⁹ entitas
so. ē aliqd vn⁹ fl⁹ ē qd h⁹ entitas qd ē rs disti. ab a⁹. ē
aliqd. a⁹ fl⁹ ē so. qd ē h⁹ creatav⁹ h⁹ ē aliqd. S³ h⁹
ista ē disti. negatō ē i re l⁹ a pte reiv⁹ fl⁹ ē qd neg⁹
ē qd distic. ab oib⁹ a⁹. ⁊ sit qd rs. a⁹ fl⁹ ē iste aliqd
v⁹ negef ab a⁹ l⁹ iste p h⁹ qvna ppō nega. ēvna nō
poif aliqd eē i re⁹ nafa sic p h⁹ qd hec ēvna hō nō
ē asin⁹ n⁹ seqf qd hō sit nec qd asin⁹ sit. S³ h⁹ hec ē di
sti. aliqlitas siue ētitas ē aliqd vn⁹ fl⁹ ē iste aliqls
q nō ē aliqd absolutū ē aliqd. a⁹ fl⁹ ē iste aliqd ē
aliqd. s³ h⁹ ista si aliqsvtaf tli ppōe aqitas ē aliqd
vl fl⁹ ē qd dnotaf eē existēve p⁹ri d illo p⁹q h⁹ dcō
aqitas sup. a⁹ fl⁹ ē iste aliqd ē aq est alid. S³ h⁹ ē d⁹
tlib⁹ p⁹seitas ē aliqd. vl fl⁹ ē qd dnotaf eē p⁹ri d a
liq p q sup. p⁹seitas. a⁹ fl⁹ ē qd aliq ppō ē p se. s³ h⁹
de ista nccitas ppōis ē aliqd vn⁹ fl⁹ ē qd aliqd vifi
caf d aliq p q sup. h⁹ nom nccitas. a⁹ fl⁹ ē iste aliq
ppō ē nccāriaz pñr ē d oib⁹ tlib⁹ tñ intelligēd ep
fmvñū autor⁹ frequē tñia abstrac ponit p pceder
ep⁹. s³ h⁹ fl⁹ op⁹. aliqñy ista ē disti. d⁹ fac pcm eo qd
pē accipi p⁹er tē n⁹ p⁹ dnotaf nisi qd d⁹ fac aliqd qd
ē pcm⁹ tē pcederēt eā qd ponit qd aliq act⁹ posit⁹
ēve pcm⁹ sic odire aliq p⁹ pcep. d⁹ ē pcm⁹. alr pē ac
cipi i p⁹pe fl⁹ eos tē eguz isti d⁹ fac aliqd qd n⁹ dē
ret facē siue isti d⁹ peccat qd ē s³ h⁹ fl⁹ tenet istā
opi. ass⁹grēt fal. āphi. i^o discursu h⁹ ē p⁹z aliqd cō
missiōis d⁹ fac h⁹ g⁹ d⁹ fac p⁹z. Dicent ei qd p⁹ ess⁹
disti. qa pē h⁹re mltos fl⁹. v⁹ ē. d⁹ fac aliqd ⁊ illō ē
pcm⁹ ⁊ istū flū pcedēt ⁊ sic pcedēt discursū A⁹
fl⁹ ē d⁹ fac aliqd qd n⁹ dēz facē tē p⁹ ē fl⁹z discurs
s³ h⁹ n⁹ seqf d⁹ fac h⁹ h⁹ ē pcm⁹ g⁹ d⁹ fac qd n⁹ dē
ret facē s³ magis seqf qd fac aliqd qd ipēvl a⁹ nō
dēz facē. pñr i isto discursu ass⁹grēt fal. āphi.
h⁹ ē pcm⁹ d⁹ n⁹ fac h⁹ g⁹ ds n⁹ fac pcm⁹ qa distiguerēt
miore sic p⁹z i v⁹ flū dicē eā eēvā ⁊ disticū eē bo.
⁊ i a⁹ flū dicent eā eē fl⁹z ⁊ disticū n⁹ valē p⁹ fal
āphi. ⁊ si dicē p⁹ eos qd fl⁹ dō ds n⁹ fac p⁹z sic d⁹ n⁹
p⁹cat R⁹ndēt qd ista dō p⁹cat i oī flū ē negāda s³ h⁹
ista ds male agit ⁊ ista ds fac aliqd qd n⁹ dēz fa

cēz pñs ⁊ p tli orōe sp sci ⁊ aliivtūf ista orōe d⁹ n⁹
fac p⁹z dō n⁹ fac malū qd tñ orōes fm eos pñt h⁹re
bo. lēfū vñm ⁊ sic dicē illa ita dicent d⁹ ista d⁹ vult
malū. dicent ei qd illa h⁹z vñū lēfū v⁹z vñbz d⁹svult
illō qd ē malū. h⁹ ē d⁹ vult aliqd ⁊ tñ illō ē malū s³
aliū lēfū h⁹z flm istū l. d⁹svlt aliqd malū qd n⁹ dē
retvellev⁹ d⁹svlt aliqd male. vñ ista d⁹ vlt aliquid
male ē i oī flū fl⁹ ⁊ p istū mod ass⁹grēt fal. āphi
i^o discursu qd dō dō itelligitvlt l⁹ p⁹veile d⁹ itelligit
malū g⁹ d⁹svlt l⁹ p⁹veile malū qa p⁹ ē disti. qav⁹ lē
fl⁹ ē qd d⁹svlt l⁹ p⁹veile aliqd qd ē malū h⁹ ē qd male
sit ab aliq a⁹puta a creatā ⁊ sub isto lēfū pcedēt
p⁹clōez. a⁹ lēfl⁹ ē iste d⁹ vlt l⁹ velle p⁹ aliqd malez tē
māifeste p⁹z qd distic⁹ n⁹ v⁹z. Pēs istū fm mod āphi.
pñt distigui dō ppōesvbi act⁹ s³ h⁹ pōif p actu ex
ercito l⁹ ep⁹ qa qlibz tal⁹ orō pē accipi p⁹pe l⁹ i p⁹pe.
vñ ista orō diffi⁹ ⁊ diffitū sūt iō pē distigui qa pē
accipi p⁹pe sic sonat⁹ tē iportaf qd dist⁹ ⁊ distitū lē
iō h⁹ ē n⁹ disti. s³ qd dist⁹ ē diffitū ⁊ ep⁹. alr pē acci
pi i p⁹pe p ista ppōe dist⁹ ⁊ diffitū ipor. iō l⁹ sit p⁹ti
bilis h⁹ ē pñt d⁹ se iuicēvlt ⁊ sic ēvā. s³ h⁹ ista pē di
stigui aliq disticta rōe s³ vna rs qa si accipit p⁹pe
ē fta. si i p⁹pe p actu s³ h⁹tovt equalz isti de aliqbus
tis hñtib⁹ distictas diffiōs pē h⁹ p⁹tū id realr sic d⁹
hoie ⁊ albo hñtib⁹ distic. diffiōes pē h⁹ p⁹tū iō falk
sic dicē⁹ albūz hō sūt iō falk. s³ h⁹ ista pē distigui
sbā pē de sbā extra aiaz. v⁹ fl⁹ ē iste aliq ppō ēvā
vbi aliq sbā eē aiaz subicif ⁊ sbā pē tē est fta.
A⁹ fl⁹ ē iste tal ppō ēvā sbā eē aiaz ⁊ sbāvbi tñ
sbā eē aiaz nō subicif nec pē s³ signū ep⁹ fl⁹ tal
lē disti. color ē p⁹mū obiectūv⁹ hō ē pō risibil⁹ d⁹
sb rōe deitat⁹ ē sbcm⁹ theologie sb⁹z pē eē sū sua
pal. sps n⁹ pē eē sū gñe s³ ep⁹. sps pponit ex gñe ⁊
dēa. dēa pstituit spēz. es ē id falk cū suis pal. sb⁹z
⁊ pal⁹ lē idē falk ⁊ h⁹ oī inuēables i logica ⁊ meta
phica ⁊ i theolo. lē disti. ⁊ fl⁹ op⁹. a⁹ h⁹ i phia nafa
tles lē disti. tñ sūt t⁹ pncipia re⁹ nafaaliū. potē
tia corrupit i aduētū fore. artificialia distigūt a
nafaalib⁹. es ē matia statue. statua p⁹oif ex ere ⁊
figura. mot⁹ ē act⁹ ēd i potē⁹. mot⁹ ⁊ tps drñt. ac⁹
⁊ pal. sūt iō mot⁹. matia ē sb⁹z gñatōis. altablē ē
sb⁹z altatōis. albu p accñs edificat. potētie aiedi
sti. aia h⁹z ples potētiāz i inuēables ppōs qd a h⁹po
nit p al ppōib⁹ qd si eēt explicite nlla foēt diffict
tasvbi nē mlti qd se reputāt mag⁹smagnā patiūf
phixitatē. Isti at 2° āphi. d⁹ fuit mlti tropi g⁹ma
tical i sac sc⁹pa ⁊ li. p. ⁊ scōz s³ep⁹ v⁹litatūvidz al
legoria qd pñt sb sevii. sps qd sit yronia atifraf ca
rieutimos enigma panomia farcosmos ⁊ antil
mosvtz i alexā⁹ p⁹pt qd p⁹trāleo. Volo tñ de aliq
b⁹ orōib⁹ dēlaraē q⁹ pēs ista fal. peccat: vñ dico qd
tles d⁹ h⁹z iustitia. sapiaz pñs i qb⁹ poif aliq dcō
notās disti. it illō p qd sup sb⁹z p qd su. p⁹tū lē dist. eo
q pñt accipi p⁹pe l⁹ i p⁹pe pōif lo⁹ d⁹ l⁹ d⁹ ē iust⁹ d⁹

Tercia pars

est sapia et huiusmodi et tunc sunt vere. Et distinctio
 ne talium inuit Anselm^{us} x. ca. ubi vult quod non proprie
 de summa natura habet iustitiam sed est iusticia et ita cum
 tales proprie sapia est in deo iusticia est in deo in-
 telligere et velle sunt in deo et huiusmodi sunt distingue
 de eo quod possunt accipi proprie et tunc sunt false quia tunc
 importat aliam distinctionem inter deum et sapias et in-
 ter deum et velle et intelligere sed si accipiantur in pro-
 prie per eas intelligantur tales proprie de deo sapientia
 de deo intelligere de deo est velle et sic de aliis vere
 sunt. et ista distinctionem inuit beatus Augustinus de tri-
 ni. ubi vult quod magis proprie sapia est de deo quam dicitur sa-
 pientia est in deo Et sicut sunt una opinio que ponit
 quod persone divine sunt penitus distincte ab essentia et
 relationibus iste sunt distingue de per habet paternitatem
 paternitas est constitutio patris filia est proprietate filii
 essentia et spiratio passiva constituitur spiritus sanctus et in-
 numerabiles tales eo quod possunt accipi proprie et tunc
 sunt sic eo quod denotantur ex propria significatione orationum pa-
 tris distingui a paternitate et ab essentia et filium
 distingui a filiatioe quia si non denotarentur ita pro-
 prie possunt dici quod per habet paternitatem et quod per est consti-
 tutio patris sic paternitas est constitutio patris de virtute
 sermonis que tales proprie videtur esse false multum
 sic opinantur. Alii possunt tales orationes sic ac-
 cipi in proprie puta per talibus per est paternitas per est essen-
 tia filii est filia et sic de aliis et sic sunt vere. Unde bre-
 uiter secundum istam opinionem omnes proprie per quam secundum
 proprietatem sermonis denotantur per distingui ab es-
 sentia et intellectioe et volitione vel sapientia vel pa-
 ternitate vel filii distingui a deitate vel filiati-
 one et spiritum sanctum distingui ab essentia vel spi-
 ratione passiva falsa est de virtute sermonis quis
 possit esse si accipiantur in proprie. Et si dicatur per eos
 quod tales proprie inveniuntur in libris sanctorum que proprie loquuntur
 bas que sunt concedere secundum proprietatem sermonis.
 Facilius potest dici quod tales admittende sunt in sensu
 in quo fiunt et non in sensu quem faciunt et quod sic sunt
 accipiende ex dictis sanctorum per baronem potest videri
 In aliis enim locis ponunt quod non est distinctio in di-
 nis nisi inter generationem et processionem et quod tres per-
 sone sunt una essentia una divinitas una sapia Ex quo
 videtur et multum aliis videtur multum quod intentio sanctorum est quod
 per non distinguitur a paternitate vel essentia nec videtur
 tur inveniendos dicit quod sancti frequenter loquuntur in proprie
 hoc enim dicit beatus Augustinus in libro confessionum
 ubi dicit quod multa loquuntur in proprie pauca autem pro-
 prie et ita sic opinantes dicunt quod omnes proprie que so-
 nant aliquam distinctionem inter personam divinam vel per-
 sonas et inter essentiam vel deitatem vel inter personas vel
 relationes que sunt realiter essentia false sunt secu-

dundum proprietatem sermonis que vere sunt si accipian-
 tur secundum quod sunt de mente sanctorum. Et possunt dice-
 re quod omnes tales false sunt sed proprie proprietatem sermo-
 nis velle et intelligere divina sunt operationes elicite. o-
 pa^o elicita in divinis presupponit suppositum. essentia
 divina est in intellectu divino principium procedi intel-
 lectus divina proprie intelligit essentiam suam que creatam. essentia
 est per productionem filii. per proprie intelligit essentiam que per
 ducat filium et multe tales sunt sic quis multe earum
 ad bonum intellectum reduci possunt. Unde talis proprie de
 per suam potentiam absolutam potest aliquid acceptare sicut
 gratia sed non per potentiam ordinatam multiplex est. unde se-
 lus est iste quod de propria potentia que est absoluta et non
 ordinata possit acceptare aliquid sicut gratia et propria
 aliam potentiam que est ordinata et non absoluta non potest
 acceptare eum quia esset due potentie in deo per quod
 una possit habere et non per aliam et iste sensus est falsus. A-
 lii accipiunt in proprie potest talis proprie per istam proprie de-
 us potest acceptare aliquid sicut gratia inormante quia
 si non includit productionem et tamen ordinavit quod nunquam
 est factum et iste sensus est verus. Sicut tales proprie
 creaturavit in deo est idem deo aliam vel in deo evita
 lapis sed esse suum in deo est eterna lapis in esse ob-
 iectio est eterna et huiusmodi distingue de sunt quia si ac-
 cipiuntur proprie false sunt nam creatura nullo est
 deus ubicumque fuerit. Impossibile est quod idem
 sit deus et creatura et sic est dicendum de aliis per
 portionabilitatem sed si accipiantur improprie scilicet pro tali-
 bus orationibus causa efficiens creature est eadem deo
 causa creatura aliam evita. cognoscit quod deus cognoscit
 lapidem est eterna cognoscit quod lapis cognoscit a deo est
 eterna sunt omnes vere. Unde nulle creature sunt in deo
 nisi quia deus cognoscit creaturas et est auctor earum
 sic dicit magister in artem huiusmodi proprie distinctio. xxxvi. ubi
 ex sententis suis elici potest quod creature nec sunt
 in deo nec in cognitione dei que media quodammodo inter deum
 et cognitionem dei et illas creaturas extra produc-
 tas que primo sit deus vel cognitio. deinde sicut quod
 dicitur res aliquid distincta eadem tamen realiter cum deo et
 postea creature realiter distincte a deo sic mul-
 ti ymaginantur sed quicquid ymaginabile est vel potest
 esse vel est deus simpliciter et nullo creaturam nec dis-
 tinctum aliquo a deo vel est creatura dei vel po-
 test esse creatura dei tamen esse potest. Sicut talis proposi-
 tio quodlibet attributum est idem realiter cum essentia
 divina quia si proprie accipitur falsa est quia nihil est at-
 tributum nisi aliquid possibile quod non est deus. sed in proprie
 procedi potest quia illud quod signatur attributum est essentia
 divina. Sicut tales proprie quecumque sunt separabilia non
 sunt idem realiter quam aliquid sic se habent quod vnum illorum potest

esse aliq̄ n̄ exñte illa sūt distincta et huiusmodi sūt distinguēde q̄a si accipiāt p̄pe tūc nō sūt vere q̄a ex h̄ ip̄o q̄ sūt aliq̄ siue possit separi siue n̄ siue vnū illorū pōt esse sū altēo l̄ altēo n̄ exñte siue n̄ sūt distincta. Alit accipi p̄nt i p̄pe p̄ istis orōib⁹ q̄n̄ de aliqb⁹ t̄is s̄iḡt̄ie s̄up̄ā pōt il lud p̄tū s̄iḡt̄ie s̄up̄tūficari s. separi sūt sepa ta t̄i mō exēcē albedo ⁊ d̄cedo sūt sepa ta d̄ il lis v̄ificat̄ n̄ eē idē. q̄n̄ aliq̄ t̄i sic se h̄nt q̄ esse existere p̄ v̄ificari d̄vno s̄iḡt̄ie s̄up̄to et q̄ esse existere p̄ v̄e negari de s̄iquo de ill̄ s̄iḡt̄ie s̄up̄ p̄ v̄ificat̄ h̄ p̄tū n̄ esse id̄ l̄ esse distincta et tūc sūt adhuc s̄ic q̄a aliq̄s singlares h̄nt s̄ias sic ei se h̄nt hō ⁊ hō albus q̄ ista pōt esse v̄ā hō ē ista exñte s̄ia hō alb⁹ ē et t̄ivtq̄ ē s̄ia hō ⁊ hō alb⁹ sūt distincta siue hō ⁊ hō alb⁹ n̄ sūt id̄ t̄n̄ q̄n̄ os t̄i sūt m̄ta absoluti h̄nt t̄les p̄pōes v̄itatē. t̄n̄ q̄i b̄z ē pos. s̄ic h̄ ē pos. hō ⁊ hō alb⁹ n̄ sūt id̄ Itē t̄les p̄pōnes vna potētia h̄z diuersos mōs op̄adi. diuersi mōi effēdi p̄nt eō p̄petere s̄n̄ variatione rei et h̄ mōi q̄a si accipiāt p̄pe itelligē p̄ modū aliqd̄ distinctū a re sic tales p̄pōes sūt falsae Q̄n̄ at̄ dicit̄ q̄ aia resp̄cū volitiois et itellectiois h̄z diuersū mod̄ op̄adi nō itelligi q̄ sint a liq̄ mōi distincti ab aia ⁊ ab actib⁹ p̄duct̄ q̄i es sēt q̄dā media h̄ ei ē simpl̄r s̄im̄ ⁊ iō sub tali itellectu sūt tales p̄pōes s̄ic. ali⁹ s̄elus ē iste eadē res d̄s̄imōe op̄at̄ puta nccā elicit itētione et liberevolutionē elicit. s̄it̄ si dicat̄ q̄ ali⁹ mō d̄ effēdi p̄petit corpi xpi i ce⁹ et i sac̄m̄to altaris nō ē ymagiand̄ q̄ mō effēdi q̄ p̄petit corpi xpi i ce⁹ h̄t aliqd̄ adueniēs corpi xpi distinctū ab vno a⁹ q̄d̄ aduenit corpi xpi i sac̄m̄to altari. s̄z p̄ talē p̄pōnē n̄ itelligi nisi q̄ corpi xpi ē circūsc̄ptie i loco i celo ⁊ n̄ i sac̄m̄to altari. ⁊ si q̄ras q̄ ē illa circūsc̄ptitas. dico ē q̄ vox n̄ significatia s̄ic bu ba. vñ s̄iḡt̄ie t̄lia abs̄t̄cta de aduerbiis v̄b̄ p̄pōib⁹ et h̄ mōi ē simplicib⁹ m̄l̄toꝝ error̄ occō t̄n̄ aliq̄n̄ v̄t̄l̄ pōt esse itelligētib⁹ q̄a p̄ t̄les fictōes freq̄nt̄ breui⁹ loq̄ p̄nt. Itē ois orō i q̄ poit̄ mō ifiū p̄ sup̄posito s̄ic sūt tales legere ē bonū currere est moueri calefacere ē agere et h̄ mōi distigui p̄nt q̄ vñ pōt eē p̄ quē denote q̄ p̄dicatū t̄le p̄petat alicui q̄ nec ē agēs nec patiēs nec effē ita t̄les mōi i s̄iti i portaret res distinctas ab agēte ⁊ patiēte ⁊ effcū ⁊ ceter̄ reb⁹ q̄ p̄nt eē agētia p̄ductia et patiētia ⁊ effcūs p̄ducti ⁊ tal̄ s̄el⁹ ē simpl̄r falsus s̄z p̄ncipia añ. ali⁹ s̄el⁹ pōt eē vt tales p̄pōes ponat̄ loco orōnū i q̄b⁹ p̄ticipiū p̄dicat̄ de p̄ticipiū vel v̄bū de p̄ticipiū l̄ duo v̄ba corr̄dētia de eo

dē. vñ tal̄ orō calefacere ē agere h̄z istū s̄ensū q̄d̄ calefacit agit siue calefaciēs ē agens ⁊ ista legere ē bonū h̄at̄ istū s̄elū legēs facit opus bonū l̄ l̄cō ē bōa siue q̄ legit facit bonū ⁊ h̄ mō di ⁊ p̄ istū mod̄ euacuat̄ m̄lte difficultates. Itē freq̄nter p̄pōes ypothetice sūt distinguēde qui a freq̄nt̄ i auctorib⁹ vna poit̄ p̄ alia s̄ic freq̄nt̄ t̄pa l̄ poit̄ p̄ p̄ditionali s̄ic ista oē q̄d̄ ē q̄n̄ ē necesse ē eē dev̄tute sermois ē t̄pa l̄ ⁊ t̄n̄ poit̄ p̄ ista p̄ditionali si aliqd̄ ē ip̄z ē q̄ est necāria et ita de m̄lt̄ aliis. Et ista exā ad p̄ns de āphibologi a sufficiāt. Est etiā sciēd̄ de isto s̄elō q̄ n̄lla r̄gula certa dari p̄t p̄ quā r̄gularit̄ possit p̄ḡsci sufficiēt an sit iste mō āphibologie quia iste mō depēd̄z total̄ ex v̄lu loq̄ntiū sicut secūdo mō equocationis. Ca. septimū.

Tertio mō āphibologie est q̄n̄ orō p̄ se plata t̄m̄ h̄z vñ s̄elū ⁊ ex h̄ q̄ p̄iugit̄ alteri orōi p̄t h̄re p̄les s̄ensus Vel p̄p̄t̄ ptuos pōt dici q̄ 3° mō āphibologie ē q̄n̄ orō p̄ se plata carz aliq̄ s̄ensu quē t̄n̄ h̄re pōt ex ad iunctioē ip̄i ad aliā orōez sicut i ista scit sc̄z nō h̄z nisi vñ s̄ensū s. q̄ sc̄z scit aliqd̄ et t̄n̄ si p̄pōat̄ isti p̄pōi ista p̄pō platovidz fortez vt dicat̄ sic platovidz lortez ⁊ scit sc̄z pōt h̄re aliū s̄ensū istū s. plato h̄z sc̄iaz de seculo. Est at̄ sciēd̄ q̄ iste mō freq̄nt̄ p̄tigit̄ in orōne in q̄ poit̄ p̄nom̄ relatiū aliq̄ ei p̄nom̄ poitū in vna oratiōe s̄n̄ adiunctioē ali⁹ orōis n̄ pōt esse p̄nomē d̄mōstratiū. Si t̄n̄ aliq̄ orō p̄cedat pōt esse relatiū sicut est de isto p̄noie iste. vñ ista n̄ est distinguēda s̄z āphibologiaz ista saluauit. s̄z si ista propopositio p̄cedat mulier dānauit et dicat̄ sic m̄r dānauit et illa saluauit distinguēda est ex eo q̄ pōt esse relatio p̄sōalis vel simplex sc̄z mod̄ loq̄ndi ḡmaticorū hoc est dictu eo q̄ pōt referre añs pro eodez numero vel p̄eode specie. in p̄mo s̄ensu est falsa ⁊ in secūdo v̄a. Est at̄ sciēd̄ q̄ pōt p̄tigit̄e talis multiplicitas ex tali relatiōe eo q̄ pōt referre p̄ eode numero vel p̄eode specie aliq̄ at̄ relatiōe p̄t̄ referri ad s̄iḡtionē aliq̄ advocez t̄m̄ et penes istū modum possūt distinguī iste orōnes homo alb⁹ est homo et ille ratione differt ab homine. nā si relatio feratur ad vocem vel ad p̄ceptum vera est. si ad rem significatam falsa est Et sicut tales propopositioēs vbi ponitur hoc relatiuum ille possunt distinguī ita propopositioēs multe in quibus ponitur hoc relatiuum qui possunt distinguī. **V**trum autem ista distinctio sit penes equocationem vel penes

stentata et p pns ē suppoitū p^oea pōt allūi sic
 p^o ab a^o suppoito sustentari. ali^o sē^o est p que
 dnotat q^o possibile ē q^o aliqd sit sū suppoitū ⁊
 allūptū a v^o qd est ipol. sic hec est ipol. aliqd
 suppoitū est allūptū a v^o. sū hec ē distiguen
 da pos. est subāz q^ota n̄ esse q^otitate. vn^o sē^o ē
 iste pos. est q^o sbā q^ota qn̄ est q^ota n̄ sit q^otitas et
 ille sensus est flūs. alius sēsus est iste pos. est
 q^o illa sbā q^o est nē q^ota postea n̄ sit q^ota ⁊ iste sē
 sus est v^os. sū ista est distigueda possibile est
 istū hoiez n̄ esse deū dem^oran^o xp̄s. vnus sen
 sus est p que dnotat q^o pos. sit q^o hec sit vā iste
 hō n̄ est xp̄s qa hec est pos. si ei filius dei dit
 terret natā hūanā hec est vā iste hō n̄ est de
 us qa hēt istā cāz vitā iste n̄ est hō. alius sē
 sus est p que dnotat q^o pos. sit q^o ille qn̄ ē hō
 postea n̄ sit de^o ⁊ h̄ est ipol. qa filius dei qn̄ ē
 hō ip̄ ⁊ nccario erit de^o. Et sū tales distin
 guede possibile ē creatē nō eē deū possibile ē
 pdestitacū dāpnari pos. ē pscitū saluari pos. ē
 verum esse impossibile. Similiter per sevm ē
 ē albū edificatē hoiez esse deū ē nccariū ⁊ h^o
 mōi i q^o sū lūtve et i q^o sū pōt patere ex pōri
 b^o sū ples orōes distiguede sū ex h^o q^o vna
 dcō pōt copulari cū vna i cū alia sic ista q^o q^o
 scit nē didicit. qa h̄ aduerbiū nē pōt dñare li
 scit et tūc fl^o ē qd nē scit aliqs didicit et hec ē
 vā qa aliqn̄ didicit v^o pōt dñare h̄ v^o didicit
 vt sit sē^o q^o q^o scit nē didicit ⁊ iste fl^o est flūs. Si
 milit ē i istis orōib^o q^o pōt p^os ego posui te
 seruū entē libery. qdragitaviron^o centū reliq^o
 achilles. sū tles q^o pōt p. q^ouis n̄ expmat sic
 eē distiguedas baclo vidisti hūc p^ossū ocul
 vidisti hūc p^ossū. sū vt freqnt orōes i qb^o po
 nū adiectiz cū sbstatio distiguede sū sic iste
 ē b^o sutor dem^oando malū hoiez si sit orō di
 uisa sū ē qa tūc dnotat q^o s^o b^o et q^o ē lutor s^o
 si sit p^oita tūc ē vā qa dnotat q^o h^o pfecte ta
 lē artē suēdi et q^ouis tles distiguat s^o p^oem
 et dñone tū mihivides q^o pāt distigui pēs a
 phibo. ⁊ sē us nōvariabūf. sū t^o istē ē alb^o
 mōach^o distigui pōt. In vno sū dnotat q^o est
 alb^o et q^o ē mōach^o. In alio sēsu dnotat q^o ē ta
 lis p^ossiois. Iuxta scōm mod sū orōes disti
 guede i qb^o ponūf dcōes faciētes p^oēs ypo
 theticas i^o duos s^os ⁊ i vno sensu erit p^o car
 thegorica ⁊ i alio p^o ypothe. ⁊ eodē distig
 uūf q^o mō dcm̄ ē p^o de fallā a phibo. Vn̄ ista ē
 distigueda qnq^o sū duo et tā qa i vno sēsu de
 notat q^o qnq^o sū duo ⁊ q^o qnq^o sū tā. In alio
 sēsu denotat q^o qnq^o sū ista dem^oat duob^o ⁊
 t^o. sū ista ē distig. iste pōt sērvnū lapidē ⁊

aliū. In vno sū denotat q^o iste pōt sērvnū
 lapidē ⁊ aliū ⁊ iste ē sensus dilus. in a^o sū de
 notat q^o ille sū pōt sērvnū lapidē et pōt sē
 re aliū lapidē ⁊ illa p^o ē distigueda q^o ē vna
 p^omissa i palogismo q^o pcludit ista p^o q^o pōt v
 nū solū ferre pōt plura ferre q^o nō ē distigueda
 s^o p^oēs et dñone s^o pōt distigui s^o a phib
 ologiā q^o vn^o sēsus pōt eē iste q^o pōt sērvnū
 lapidē q^ouis n̄ ferat plures lapides pōt tū fer
 re ples lapides ⁊ h̄ ē v^o. ali^o sū ē iste q^o pōt
 ferre vnū lapidē et nō ples pōt ferre ples la
 pides et iste sensus ē flūs et h̄ ē a phibologi
 a sic h̄c ois hō ē vn^o sol^o hō q^o vn^o sēsus ē iste
 ois hō ē vn^o hō ⁊ n̄ sū ples hoies q^o vn^o ali^o sē^o
 est ois hō ē vn^o hō ⁊ nullus hō ē plures hoies.
 Similit^o ē ista distigueda tm̄ vni ē. Ca. ix.

Circa fallāz accētus ē p^osciēduz q^o ex
 h̄ accidit fallā accētus qa eadez vox
 sub dñis accētibus plata dñs sū et
 h̄ pōt tripit p^ogere. Vno^o qa eiusd^o dcōis ali
 q^o sillaba potest habē diuersos accentus. Ali
 o^o qa eadez dcō pōt p^onūtiari cū aspiratiōe v^o
 sine aspiratione. Tertio mō quia eadem vox
 potest esse dictio vel oratio. Primus ē magis
 ydoneus ad decipiendū i scripto q^o in prolati
 one eo q^o talis dictio nō scribitur nisi vno^o p
 fertur tamen diuersis modis et penes istum
 modū distigueda est ista oratio bonū est iu
 stos viros pendere eo q^o media sillaba huius
 dictionis pendere pōt corripī vel produci. Se
 cundus modus nūq^o decipit in scripto sed tā
 tum in prolatione propter hoc q^o in scripto o
 portet q^o aspiratio simpliciter et sēbilit^o po
 natur vel q^o nullo^o ponat. In platione autem
 quādoq^o non bene nec facit discēnitur an
 dictio proferat cū aspiratione vel sine aspira
 tiōe. Tertius modus potest decipere tā i sc^o
 to q^o in prolatione et secundū istū modum est
 talis oratio distigueda deus facit folia et
 frondes in vite quia inuite potest esse vna di
 ctio scilicet aduerbiū et tūc est falsa quia sig
 nificat q^o deus facit aliquid coacte. vel pos
 sunt esse due dictiones scilicet hec prepositio
 in et ablatiuus casus huius nois vitis ⁊ sic est
 vera. Penes istā fallāz non sunt magne diffi
 cultates in scientiis particularibus. Etideo ist
 ta dicta de ista fallatia sufficiant.

Capitulū decimū.

Post fallatias i dictōne iuxta quas sū
 aliq^o orōes multiplices dicendū est d
 fallāz figure dictionis q^o non oritur ex
 alicui^o orōis mltiplicitate s^o magis ex aliq^o

Tertia ps

orōnū similitudine ita q fallā figure dōnōis est
 deceptio. puelens ex aliq similitudie dōnōis ita
 q cā apparetie est similitudo dōnōis ad dōnōe et
 cā n̄ exntie ē dōnōis sigtoꝝ v̄l mōꝝ signdi v̄l
 accntū gmatialiū dōnōis. Et accipio hic si-
 gnificata largissie Vñ gñal mōꝝ soluēdi p-
 alogissimos penes istā fallatiā ē ondē aliq di-
 ueritate it̄ sigta ⁊ modos signdi ⁊ accntia dic-
 tionū ppt̄ q̄ nōvz argumētuz q̄ ista fallā sēp
 ex h̄ accidit q̄ aliqsmōꝝ arguēdi t̄z i aliqbus
 dōnōib⁹ credi⁹ ex h̄ q̄ t̄is mōꝝ arguēdi v̄z i p̄si-
 milib⁹ dōnōib⁹ i q̄b⁹ t̄n̄ n̄vz ppt̄ h̄ q̄ ille dōnōes
 d̄fse q̄uis videat̄ filis h̄nt d̄f̄sa sigta large ac-
 cipie⁹ sigta ⁊ d̄f̄sos modos signdi ⁊ d̄f̄sa accn-
 tia gmatialia. Verbi ḡtia vide⁹ ei q̄ iste sil-
 logism⁹ ē bō⁹ ois subā corpea ē colorata cap̄
 ē subā corpa ḡ t̄c ita q̄ n̄lla ē varia⁹ it̄ p̄dica-
 tū maiorē ⁊ p̄dicatū p̄o nis si ppt̄ h̄ credi⁹ q̄ i si-
 mili mō arguēdi ex aliis t̄is n̄ sit aliq variati-
 o faciēda it̄ p̄dicatū maiorē ⁊ p̄o nis sic si sic ar-
 guat̄ ois subā corpea ē colorata p̄riarcha ē s̄b
 stātia corpea ḡ p̄riarcha est colorata deceptō
 fiet p̄ fallatiā figurē dōnōis. vñ gñalit̄ q̄ncūq̄ ē
 fallā figure dictionōis p̄tigit iueire mod̄ arguē-
 di bonū ex aliis t̄is et h̄ ppt̄ diueritate accn-
 tiū gmatialiū ⁊ mōꝝ signdi v̄l d̄f̄sitate sigto-
 rū accipie⁹ large sigta. Iuxta p̄dcā p̄nt accipi-
 tres mōi isti fallē. Quorū p̄m⁹ ē q̄n accidit d̄-
 fect⁹ i arguē⁹ ppt̄ d̄f̄sitate accntiū gmatialiū
 d̄f̄sarū dōnōū ⁊ mōꝝ signdi et t̄is mōꝝ arguē-
 di sp̄ v̄l frequē⁹ soph̄stic⁹ ducit ad soloecismuz
 vñ si argua f̄ sic oē al̄ ē coloratū ois hō ē aial
 ḡ ois hō ē coloratū. Dicēdū ē q̄ hic ē fallā fi-
 gure dōnōis q̄a hō n̄ ē neutri gener̄ sic aial ido
 n̄ d̄z i ferri ista p̄o hō ē coloratū s̄z ista hō ē co-
 lorat⁹ et q̄ varia⁹ alic⁹ t̄i d̄z fieri i d̄f̄sis ppōib⁹
 ppt̄ variationē accntiū d̄f̄sarū t̄ioruz. S̄i r̄ p̄t
 hic ass̄gri fallā figure dōnōis oē albū ē corp⁹
 ois hō ē albū ḡ ois hō ē corp⁹. Et si dicat̄ i oī
 fallā d̄z eē appētia hic at̄ n̄lla ē ḡ. Dicēd̄ est
 q̄ nō sp̄ requir̄ q̄ i oī fallā sit tāta apparetia
 q̄ decipiat sapiētes s̄z sufficit tāta q̄ aliq̄s s̄pli-
 ces fallē possit et sic ē i p̄poito. 2⁹ mōꝝ p̄ncipa-
 lis isti fallē accipit̄ ex d̄f̄sitate sigtoꝝ d̄f̄sarū
 dōnōū. Verū t̄n̄ aliq̄ d̄f̄sitas t̄is ē sufficiens ad
 istā fallāz i aliq̄ arguēdi et alia n̄ sufficit. S̄z
 ad sciēdū i sp̄eali q̄n sufficit ⁊ q̄n n̄ sufficit per
 logicā nō p̄t sciri sic nec p̄ logicā sciri p̄t in
 sp̄eali de q̄libz dōnōe an sit equoca vel non s̄z
 h̄ d̄z sciri p̄ scias sp̄eales. Penes istū modum
 peccat̄ t̄tia sophismata calefacē ē. agē ḡ vidē

ē agē calefieri est pati ḡ videri est pati. Cau-
 sa apparetie istarū p̄narū sophisticarū ē silis t̄
 mia⁹ istorū v̄borū calefacē ⁊ vidē et calefieri
 ⁊ videri. Cā n̄ exntie ē d̄f̄sitas sigtoꝝ q̄a ei ca-
 lefacē sigt̄ calorē cāri a calefaciete i calefactō
 iō credi⁹ q̄ vidē sigt̄ visioēz cāri a vidēte i viso
 ⁊ n̄ i vidente a viso cāri iō p̄na n̄vz. S̄i r̄ tales
 p̄ne n̄ valent calefaciens est agens ḡ videntis ē
 agens. calefactū patit̄ ḡ visū patit̄ ⁊ v̄l r̄ q̄n di-
 ctioēs h̄nt ead̄ accntia gmatialia ⁊ eod̄ mo-
 dos signdi ⁊ ppt̄ h̄ q̄ h̄nt p̄siles t̄iationes ⁊ p̄si-
 miles modos signdi credi⁹ q̄ illō p̄ p̄menta-
 le qd̄ v̄ficat̄ de vno v̄ficet̄ de reliq̄ ⁊ t̄n̄ ppt̄
 h̄ q̄ signt̄ diuersa n̄ est sic s̄z est fallā figure di-
 ctiois et accidit frequē⁹ iste mōꝝ fallatiē figure
 dōnōis q̄n arguitur per p̄ locū a silis vel per a-
 liū locū p̄silez puta q̄a visū est p̄ticipiū verbi
 passiuū s̄z gmatios iō p̄t credi q̄ sic calefa-
 ctū qd̄ est p̄ticipiū v̄bi passiuū n̄ p̄t v̄ficari ni-
 si de passo sic visū v̄ficari n̄ possit nisi de pas-
 so et tal̄ sic credens et nesciens nafā sigtoꝝ p̄
 istos t̄ios ⁊ nesciens qd̄ i quo signt̄ d̄cipit̄ p̄ fal-
 latiā figure dictionōis. si ei credat̄ q̄ sic calefa-
 ctū sigt̄ illd̄ qd̄ patit̄ et i q̄ est calor i r̄cō et il-
 lud aq̄ patit̄ i obliq̄ sic visū significz illd̄ in q̄
 ē visio in r̄cō et illd̄ aq̄ est visio i obliq̄ decipiet̄
 et iō ad istū modū fallatiē figure dōnōis p̄fec-
 te sciēdū necē est scire naturā rerū ⁊ etiā ne-
 cesse est scire gmatia p̄ quā scit̄ qd̄ vox sigt̄
 vno ⁊ qd̄ sigt̄ alio⁹ signdi nec t̄n̄ iste mōꝝ ē ex
 d̄f̄sitate mōꝝ signdi aliarū dōnōū ex h̄ s̄. q̄ v-
 na dō h̄z vñ mod̄ signdi et alia dō nō h̄z ill-
 lū mod̄ signdi s̄z est ex d̄f̄sitate sigtoꝝ q̄a enī
 diuersa q̄uis ei d̄ez mōis signdi signt̄ p̄ istū ē
 minū visū et p̄ calefactū iō est ibi fallā. Oz at̄
 scire q̄ iste mōꝝ nō p̄tigit t̄m̄ q̄n ppt̄ p̄siles t̄ia-
 tiones et ppt̄ p̄silez mōs signdi credi⁹ q̄ illud
 qd̄ est p̄ vni est p̄ alteri sic sic arguēdo albe-
 do est q̄litas ḡ yrūdo ē q̄litas. q̄litas d̄r̄t realr̄
 a s̄ba ḡ q̄litas d̄r̄t realit̄ a subā. musa est fei-
 nini ḡn̄is ḡ poeta est fei ḡn̄is et sic de aliis. s̄z
 etiā iste mod⁹ repiri p̄t q̄n ppt̄ nafā rei sigt̄e
 aliq̄s discursus vel p̄narū et t̄n̄ alio t̄io poito
 i p̄dcō discursu ⁊ p̄na loco alit̄ t̄i ibi poiti nō
 valeret. Verbi ḡtia s̄z opinionem A. h̄. h̄ est
 bonū argumētū iste dabit bouez coloratū iste
 n̄ habz bouez coloratū ḡ iste dabit bouē quē
 nō h̄z et t̄n̄ sic arguen⁹ iste dabit bouez album
 iste n̄ h̄z bouez albū ḡ dabit bouez quē n̄ h̄z ū
 v̄z q̄a p̄sile p̄nt esse v̄e p̄one exntie flā. S̄i r̄ tal̄
 discursus est bō⁹ iste est mō alb⁹ iste cras non

erit alb⁹ g^o amittet aliq^o re qua h³ m^o et t^o il-
 te discursus fm p^oncipia An. n^o e^o b^o iste aer
 e^o n^o bicubitus iste aer n^o erit cras bicubitus g^o iste
 aer amittet cras re aliq^o qua ia h³ t^o id e^o
 m^o arguendū videtur utrobique esse filius et i^o si pp
 ter h³ credat q^o alicubi t³ tal^o m^o arguendū q^o v
 biq^o valeat fiet decept^o p^o fallāz figure d^oonis.
 Et si q^ora^o q^ore est magis fallā figure d^oois in
 vno discursu q^o i^o alio. Dicēd^o e^o q^o h³ est pp^o h³ q^o
 mediū p^o q^o t³ vn^o discursus est necēriū et me
 diū p^o q^o t³ alius discursus n^o e^o necēriū. Ad
 cuius euidentiā e^o sciendū q^o q^odā p^one etiā for
 males tenēt p^o mediū intrinsecū q^o sc³ tenēt vir
 tute vni^o pp^ois ex eisdē t^ois formate sic ista cō
 seq^ontia o^os h^o e^o aial g^o s^or est aial tenet p^o me
 diū intrinsecū s. v^otute vnius pp^ois ex eisdē t^omi
 nis fo^oate s. s^or est h^o si ei ista pp^o eēt falsa p^o
 seq^ontia p^o scā nullo valēt. Alie at p^one tenēt
 p^o mediū extrinsecū q^o s. tenēt sufficiēt v^otute a
 licui^o r^ole g^onal n^o fo^ote ex eisdē t^ois tal^o p^one vel
 discursus vel si fo^oret ex ill^o h³ accidit q^o aliq^o cō
 seq^ontie t^o aliq^o disc^o tenēt ita b^on^o p^o h³ mediū l^o
 p^o t^ole mediū extrinsecū ex q^o t^ois n^o fo^orat tal^o r^ola
 g^onalis sic p³ de ista p^ona o^os h^o e^o aial g^o aliqd
 al^o est h^o t³ p^o ista r^ola v^ol^ois affirmatiā p^ouertit
 p^o accidēs et ideo q^oncūq^o accipiūt aliq^o p^one vel
 discursus q^o n^o regulat^o p^o aliq^o r^ola g^onal e^oviden
 dū e^o si p^ont r^ocificari p^o aliq^o pp^one verā fo^orat t³
 ex eisdē t^ois et si sic p^ona erit b^ona et si non p^ona
 n^o valebit sic e^o i^o p^oposito nā iste p^one iste n^o ha
 bet bouē coloratū iste dabit bouē coloratū g^o
 iste da. bouē quē n^o h³ S^ol^o ista iste dabit bo
 uē al. iste n^o h³ bo. al. g^o iste da. bo. quē n^o h³ n^o
 p^ont r^oari p^o aliq^o r^ola g^onal g^o sivalēt oporteret
 h³re mediū aliqd fo^oratū ex eisdē t^ois. n^o at ita
 e^o q^o p^oma p^ona t³ p^o mediū v^om et necēriū e^o p^on
 cipia Aristotelis quod est istud Si aliquid est
 bos ipsum est coloratum. Vnde secundum
 principia sua impossibile est q^o aliquid sit bos
 et non sit coloratus ideo ista consequentia est
 bona iste dabit bouem coloratum et non ha
 bet bouem coloratum ergo iste dabit bouem
 quem non habet sed quia possibile est q^o idē
 bos primo sit albus et postea non albus ide
 o illud medium intrinsecum per quod tenet a
 lia consequentia Si aliquid est bos ipsum est
 albū est simpliciter falsus. et i^o iste discursus
 non valet iste dabit bouem album iste n^o ha
 bet bouem album g^o dabit bouem quē n^o h³ q^o
 iste poterit dare bouē qui nunc n^o est albus
 sed poterit esse alb⁹ q^on^o dabit eū. Similit^o ista p^o

seq^ontia est b^ona iste n^o est alb⁹ iste cras n^o erit
 albus g^o iste cras carebit aliq^o re q^o n^o h³ et t³
 v^otute istius mediū albū sig^ot aliq^o rem distinc
 tam secūdū se totam ab illo quod est album
 S³ ista p^ona fm principia. Aristotel^o n^o valet
 iste aer est n^o bicubitus iste aer n^o erit cras
 bicubitus g^o iste aer carebit cras aliq^o re quaz
 nunc habet quia secūdū p^oncipia An. ista e^o
 falsa bicubitū sig^ot aliquā rem fm se totā dis
 tinctā ab eo q^o est bicubitū et a p^ote ei^o et ita v
 niuersaliter q^on^o aliq^o p^ona t³ i^o aliquib^o t^ois v^otute
 alicui^o mediū intrinsecū necēriū et aliq^o p^ona ha
 bens terminos habentes p^osimiles modos signi
 di qu^ois non significant eodem m^o q^o alii t^omi
 sig^ot illavel alia p^opter defectū tal^o mediū intri
 secū n^o v³ p^ot ibi allig^ori fallatia figure dictio
 nis. Vnde hic est fallatia figure dictōnis iste
 est pater iste non fuit pater ergo iste est mur
 tatus. iste est similis iste non erit similis ergo
 iste mutabitur et sic de aliis multis. Est autez
 sciendū q^o iste modus fallatiē figure dictōnis
 nunq^o habet locuz q^on^o sumūf due propositiōes
 mere cathgorice mere de inesse et mere de
 presenti disposite vocaliter in modo t^o in figu
 ra et ideo frequenter iste modus accidit argu
 endo ex aliqua propositione de preterito vel
 de futuro vel de modo. Vnde hic est fallatia
 figure dictionis iste potest esse albus iste n^o
 est albus ergo iste potest esse aliqd q^o n^o h³
 est. Similiter hic filius dei n^o fuit h^o ab etno
 filius dei fuit homo ex tempore ego filius de
 i fuit aliquid ex tempore quod non fuit ab e
 terno. tamen istis n^o potest assignari tantum
 iste modus sed etiam tertius modus de quo
 statim post dicetur sicut in simili patebit ibid^o

Tercius modus fallatiē figure dictiōis
 est habens ortum ex diuersitate modorum si
 nificandi diuersarum dictionum que viden
 tur similes inter se propter quod quandoq^o b
 ceptus credit q^o similiter est arguendum ex
 na dictione et ex alia et p^ot iste modus sub
 diuidi. Ad cuius intellectū sciendū est
 q^o modi significandi non sūt alique res addi
 te ipsis dictionibus adueniētes eis sed est me
 thasorica locutio dicendo q^o dictiones habēt
 diuersos modos significandi quia per talem
 orationem intelligitur ista oratio diuerse di
 ctiōes diuersimōe sig^ot illa q^o sig^ot q^o aliq^o di
 ctiōes p^ope n^o sig^ot s³ magis adiūcte aliis cō
 sig^ot vel dant aliis supponere l^o defiato modo
 stare cuiusmōi sūt sine cathgoriāta p^ouēctiōis

Tercia. pars.

ppones et huiusmodi Aliq aut signat res determinate et finita significatio est secundum modum loquendi boeci sic notia cathegreumatica et notia et participia et huiusmodi et illorum quodam sunt notia mere absoluta et quodam notata sic dictum est primo tractatu Sicut quodam sunt propria sic notia propria et notia et quodam sunt communia que ideo habent diuersum modum signandi quoniam liguntur et non plura et reliqua plura signantur potest figurare et secundum predicta sub isto tercio principali pertinent tres modi spales istius fallacie Primus modus potest esse secundum dictiones que habent finitas significaciones et que non habent finitas significaciones et et penes istum modum peccat prout in quibus mutatur vnum in aliud in aliud sic si arguas sic omnis homo est alius ergo alius omnis homo Et ad euidetiam istius exempli sibi sibi Est primo sciendum quod hic potest assignari fallacia figure dictionis propter hoc quod in antevna dictione habet unam supponez et in parte alia quis si non sit sufficiens causa sic ostendit et similitudo dictionum est causa deceptio istius quia enim in multis non refert sic insponere dictiones bene enim sequitur homo albus est homo ergo homo est homo albus Sicut sequitur animal rationale est homo ergo homo est animal rationale propter hoc deceptio creditur potest quod talis modus arguendi valeat in omnibus et decipit per fallacias figure dictionis et oritur hec fallacia ex diuersitate morum signandi propter hoc enim quod omnis non habet tres modus signandi quod est albus dicitio talis est terminus signandi facit terminum cui addit stare per omnibus suis signis et facit terminum mediate sequente stare pro fuisse terminum quod est in parte ideo est fallacia figure dictionis et oritur ex similitudine vnum dictionis ad aliam dictionem Et est sciendum quod non quilibet variatio supponis causa fallacias figure dictionis tunc enim in demonstratione potissima est fallacia figure dictionis Sed generaliter quoniam arguas a termino state pro fuisse terminum ad terminum state determinate saltim euhimemate est fallacia figure dictionis si circa alium terminum et disponere eius nulla penitus sit facta variatio quis simul cum hoc sit fallacia proutis sic est in exemplo proposito Si tamen argueres sic omnis homo est animal ergo alius est homo quis animal in ante supponat pro fuisse terminum et in parte determinate quia tamen signum additum homini in ante non addit sibi in parte non est ibi fallacia figure dictionis penes istum modum omnia tria sophismata peccat omni parte pertinent est alius pars minor. ergo alius pars est minor omni parte pertinentis ans est verum quia quilibet singularis est vera et proutis falsum quia quilibet singularis est falsa et proutis non valet quia pars in ante supponit pro fuisse terminum et in parte supponit determinate sed si in talibus est euidetius fallacia proutis quam fallacia figure dictionis ideo quoniam de fallacia proutis agatur diuersa exempla adducet Sicut arguo a termino state

determinate vel pro fuisse terminum ad eundem terminum state pro fuisse et distributio est fallacia figure dictionis quis etiam sit fallacia proutis sic hic tu dubitas aliquid verum ergo tu nescis aliquid verum. Vnde si arguas sic illud quod tu dubitas tu non scis tu dubitas aliquid verum ergo tu non scis aliquid verum est fallacia figure dictionis quia in ante stat verum determinate et in parte stat pro fuisse et distributio Sicut hic illud quod non est aliquid ad illo dicitur. scilicet non est omnis homo ergo scilicet ab omni homine dicitur. nam in ante homo stat determinate propter negationem precedentem et in parte stat pro fuisse et distributio Oportet autem scire quod non tantum pertingit facere fallacia figure dictionis propter varium modum supponendi eiusdem termini sed etiam propter diuersum modum supponendi diuersorum terminorum ita quod alius terminus correspondens non mutetur. Vnde hic est fallacia figure dictionis omnis homo est animal ergo suba est omnis homo et ita de similibus. Non solum autem tertius modus accidit ex vario modo signandi et cathegreumatici et sicathegreumatici sed etiam accidit ex diuersis modis signandi inplexorum in diuersis partibus quoniam enim propter hoc quod si arguatur ex omnibus terminis eiusdem parti erit bonum argumentum creditur propter hoc quod sicut arguendo ex terminis diuersorum partium sit conueniens argumentum et tamen non est tunc accidit fallacia figure dictionis creditur enim propter similitudinem dictionum quod sicut pertingit arguere ex istis terminis sic ex illis et tunc fieret deceptio per fallacia figure dictionis Est autem primo sciendum quod non semper quando arguitur ex terminis diuersorum predicamentorum est fallacia figure dictionis quia vniuersaliter quando premissa sunt mere de inesse et de presenti et categorice disposita in modo et figura non est fallacia figure dictionis qualescunque sint termini nec plus refert quod oes termini sint eiusdem parti quam diuersorum Vnde ita valet iste sillogismus omnis homo est animal. album est homo ergo album est animal et ita vniuersaliter de similibus sic iste omnis homo est animal fortes est homo ergo fortes est animal Et ideo ad assignandum fallaciam figure dictionis non sufficit dicere quod mutatur vnum in reliquum sed oportet dicere rationem magis specialem Est autem sciendum quod quamuis sillogistice arguendo ita pertingit arguere ex terminis diuersorum partium sic ex terminis eiusdem parti tamen non sillogistice frequenter arguere ex terminis eiusdem parti et non ex terminis diuersorum partium et si multum pertingit potest vnum potest pertingere propter diuersitatem signorum distributorum ad euidetiam sciendum

est q sic diuersis pntis pgruūt diuersa intro-
 gatiā ita q ad diuersa interrogatiā p inplexa
 diuersorū pntorū sit rñdenb. nā si qras qlis est
 hō pueient respōdet q est alb⁹ vl music⁹. Et si
 qras vbi est hō pueient rñdef q ē i forovl i cā
 pis r si qras qd est hō pueient rñdef q est aīal
 r sic b aliis sic diuersis pntis corñdet diuersa
 distributiā sic pnto subē corñdet qd qlibz r
 huiusmōi Hic tñ sciend q thā distributiā eq
 ualēf pueiūt oib⁹ noib⁹ mere absolutū siue illa
 signt subās siue qlitates siue res qlcūq. Pre-
 dicamēto aut qntatq corñdet ista distributiā q
 tūcūq qntūcūq loco qru noim poif qtu r qttū.
 Predicamēto at qlitatq corñdet hec distibutiā
 qlcūq. Et pnto vbi h signū vbiqūq. Et pnto qñ
 h signū qncūq r sic de aliis nisi forte noīa no
 bis deficiāt. Differt aut distributiū subē siue
 distributiū corñdes nomib⁹ mere absolutū ab
 aliis qa qñz ptigit assumē noīa pnotatiav l re
 spectiā sic noīa mere absoluta. Vñ eque bñ
 v3 iste mo⁹ arguēdi qd est hō est aīal bicu-
 bitū est hō g bicubitū est aīal sic iste qd est
 hō est aīal for est hō g for est aīal et h qa tal
 maior equalz isti ois hō est aīal. Sed de aliis
 distributis nō est sic qa sub aliis distributiuis
 ptigit fuādo debitū modū arguēdi. sumē so-
 lū illa inplexa equalētia thā distributiō et p-
 pria sibi ppt qd arguēdo ex talib⁹ ncēe est sci
 re naturas pntorū scz qd signt et quō signt et
 qd nō oīa pnta signt vnū sed multa eorū signt
 plura quis nō oīa vniuce nec eodē mō signdi
 et qui h scit ppe est vidē verū in multz fm phi-
 losophū in libro elēchorū. Sciend est g q qñ
 cūq sūpta maiore hñte h signū qntūcūq vl qci
 enscūq et sūat sb aliqd inplexū nisi p qd ptī
 git rñdere ad qstionē factā p qntū vl qnt est fal-
 lacia figurē dcoīs ppt distributionē pntorum
 et hoc qa si assūeret solū aliqd inplexū p qd
 pueient rñdef ad talē qstionē nō essz aliq fal-
 lacia Et iō si aliqs credat q p ptigit sub i mi-
 nore accipe vnū tminū sic aliū sic ptigit i mul-
 tis aliis decipiet p fallāz figurē dcoīs. sic hic
 qntūcūq ē a tm est b. a est lignū g b est lignū
 r tñ si loco isti⁹ tmi lignū ponat iste tmi⁹ tci-
 bitū essz bonū argumētū sic arguēdo qntūcūq
 est a tm est b tci bitū est a g tci bitū est b. Si
 milē si post illud signū qlcūq in maiore ac-
 cipiāt sub i maiore aliqd in pplexū p qd nō re-
 spondet ad qstionē factā p qlē est fallā figure
 dcoīs et si accipiāt sub inplexū p qd pueient
 rñdef ad qstionē factā p qlē erit agumentū

bonū sic hic est fallā figurē dcoīs qlcūq cur-
 rit disputat for currit g for disputat et tñ hic ē
 bonū argumētū qlcūq currit disputat albū
 currit g albū disputat. sīr hic est fallā figure
 dcoīs qncūq est accns est suū subiectū accns
 est iherēs g subiectū ē inherēs. s3 hic est bonū
 argumētū qncūz est accns est subiectū in hoc
 tpe est accns g in h tpe est sbiectū Sīr hic est
 fallā figure dcoīs vbiqūq est subā ibi est qti-
 tas āgel⁹ ē sba g āgel⁹ ē qntas s3 nō hic vbiqūq
 est subā ibi est qntas sed subā est in h loco g
 qntas est in h loco. Et sic ptigit arguē in aliis
 vbi poif signū distributiū corñdes interroga-
 tiō ad qd ptigit pueient rñdere p inplexa ali-
 cuius pnti et nō p alia tñ de distributis subē
 est difficultas spālis. Pro quo sciend est q qñ
 distributiū subē poif in ppone mere de pnti r
 mere de iesse nō refert qd cūq subiectū accipe
 sb i miore iō tal mo⁹ arguēdi v3 qd emis co-
 medis. carnes crudas emis g carnes crudas
 pmedis. qd est subā corpea est qntas corp⁹
 cristi est subā corpea g corp⁹ cristi est qntas r
 ita in aliis ita tñ q in minore nō accipiāt ali-
 qua detmiatio pponis que nō accipit i maio-
 re r simul cū h q nō pmutef vn⁹ numer⁹ i aliū
 qa si alter illorū fieret accideret fallacia, figu-
 re dcoīs sicut oñdet Vñ pluri b⁹ modis qñ nō
 accipiūt pmissē disposite in mō nec in figura
 nec equalētes talib⁹ accidit fallā figure dco-
 is vl sūendo aliqō nomē p qd rñdef ad qstionē
 factā p qd est de re vna Qñq. vero h accidit
 arguēdo ex ppōib⁹ de pnti qñz ex ppōib⁹ de p-
 terito qñz ex ppōib⁹ de futuro Si aut arguat
 ex ppōib⁹ de pnti et de iesse h pōt ptigere vl
 addēdo aliq detmiatiōez p quā pōt saltē pcia-
 liter rñderi ad qstionē factā p aliud interroga-
 tiū de re vna q p qstionē qd est sicut si arguat
 sic qd currit est corp⁹. hō currit velociter g
 hō velociter ē corp⁹ qa i miore addit velociter
 p qd rñdef aliq⁹ ad aliā qstioz q ad qstionem
 factā p qd ē. iō est fallā figure dcoīs r tñ si po-
 nat h detmiatio realr erit bonū argumētū sic
 arguē⁹ qd currit ē corp⁹. hō currit realiter
 g homo realiter ē corpus. vñ vlr qñ in tali mō
 arguēdi addit in miōri aliq detmiatio q pōt
 ppetere eidez et non ppetere eidem causatur
 fallacia figure dictionis et alia non causatur fal-
 laciā figure dictionis. tale tamen signum
 posset i maiore accipi q nō foret ibi fallacia fi-
 gure dictionis ponatur enim q qlit sit itroga-
 tiuum ad quod puenienter responderetur p thā

Tercia pars.

cito velocius taro violentus et huiusmodi et sibi cor
 respodeat si signum quilibet tunc ille modo arguen-
 di est bonus quilibet aliquis currit est corpus huiusmodi
 currit ergo huiusmodi est corpus. Sicut hic est fallax figu-
 re deo ois suba matia huiusmodi est distans a parte
 corpus christi in sacramento altaris huiusmodi est suba matia ergo
 corpus christi in sacramento altaris huiusmodi est distans a
 parte Sicut hic ois est corpus est circumscriptione in loco suba
 corporis christi est corpus in sacramento altaris ergo suba
 corporis christi est circumscriptione in loco in sacramento
 altaris Sicut hic ois est corpus est quantum corpus christi est cor-
 pus in sacramento altaris ergo corpus christi est quantum in sacra-
 mento altaris Sicut hic finem opinio ois substantia
 a matia est quantitas corpus christi est suba matia in
 sacramento altaris ergo corpus christi est quantitas in
 sacramento altaris Sicut hic quicquid est suba est quantitas
 sed corpus christi in sacramento altaris est suba ergo cor-
 pus christi in sacramento altaris est quantitas et tamen sic ar-
 guendo ubique aliquid est suba ibi illud est quantitas
 et in sacramento altaris corpus christi est suba ergo in sa-
 cramento altaris est quantitas. est bonum argumentum et
 ita patet sciendo si signum ubique loco illi signi quicquid
 non est fallax sciendo si aliquid patet quod si ad quantum
 ones facta per ubi propter quod summe sunt necesse est sci-
 re quia et signum patet et quantum ad si quod sciam de matia
 an sit ibi fallax figure deo ois. Ex predicamento patet quod hic
 nulla est fallax ubique huiusmodi aliquid quantitate inheret si
 bi ibi est quantum suba corporis christi huiusmodi quantitate inhe-
 retes sibi in sacramento altaris ergo suba corporis cri-
 sti est quantum in sacramento altaris. Nec hic ubique
 aliquid huiusmodi latitudines longitudines et profunditates in
 heretes sibi est longum latum et profundum. sed suba cor-
 poris christi huiusmodi longitudines latitudines et profunditates
 inheretes sibi in sacramento altaris ergo suba corporis
 christi est in sacramento altaris longa lata et profunda
 nec hic ubique aliquid suba huiusmodi extensiones inheretes
 sibi est extensa suba corporis christi huiusmodi extensiones
 in sacramento altaris inheretes sibi ergo suba cor-
 poris christi est extensa in sacramento altaris. Alii
 peritigit peccare per fallax figure deo ois in tamen modo
 arguendi permutado vnum numerum in alium utpote
 numerum singulari et plurali sic quicquid est scitum est
 scitum per inuentionem vel per doctrinam. ista sunt scita de
 modo tradovnum scitum per inuentionem et alium per doc-
 trinam ergo ista sunt scita per inuentionem vel doctrinam
 Sicut hic quicquid est persona divina est deus pater et filius sunt
 persone divine ergo pater et filius sunt deus Sicut hic quilibet persona
 divina produces est principium spiritus sancti pater et filius
 sunt persone divine producentes ergo pater et filius sunt principia
 spiritus sancti. Hic tamen est sciendum quod vix aut nunquam
 potest impediri tamen modo arguendi nisi ubi arguitur dis-

iunctie et ubi accipit tamen signis aliquid re permutat
 que est plures persone quod est de deo qui vnum est deus et
 tamen plures persone Sicut vnum principium spiritus sancti est
 due persone tamen frequenter arguuntur entimemathice
 et permutado numerum singulari in plures est fallax
 figure deo ois in aliis casibus quia in illis et hoc
 ubique tamen non signat plura sicut non sequitur sol est
 corpus ergo soles sunt corpora. nec sequitur fenix est animal
 ergo fenices sunt animalia et licet propter fallax implicatio-
 nes in parte et ideo hic est tamen perna ut nunc homo est
 animal ergo homines sunt animalia et tales perne se per redu-
 ci ad primum modum in quo oritur deceptio propter di-
 uersa accenta gramaticalia diuersarum dictionum
 Alii accidit tamen modo arguendi penes fallax fi-
 gure deo ois arguuntur ex perponibus de perterito et
 de futuro et licet vel arguendo ex omnibus de perteri-
 to vel ex vna de perterito et vna de presenti et eodem
 perporcionabilitate dicendum est de illis de futuro
 Si primo aut assumptum in maiore potest a parte
 subiecti aut a parte presenti si primo modo resoluende sunt
 perpones in perpones equalites que presentem disponi
 in modo et in figura et videntur est arte que data est
 de modo sillogisandi ex perponibus de perterito et de
 futuro ubi gracia si arguat sic quicquid heri emi-
 sti hodie permedisti carnes crudas heri emisti
 ergo carnes crudas hodie permedisti resoluenda
 est maior in ista sibi equalites omne heri em-
 ptum fuit hodie permeditum a te et minor in ista eq-
 ualentes sibi carnes crude fuerunt heri empte
 et conclusio in ista sibi equalites carnes crude
 fuerunt hodie permedite a te et subiectis omnibus
 hiis acceptis per hiis que fuerunt tenet sillogis-
 mus sed si subiectum conclusionis sumat per hiis que
 sunt non valet sed est tam fallacia accidentis
 qua fallax figure deo ois. Si autem potest assumptum a
 parte presenti se per fallax figure deo ois Vnde hic est fallax
 figure dictionis quicquid heri emisti hodie permedi-
 sti tu emisti heri carnes crudas ergo hodie perme-
 disti carnes crudas et magis est fallax figure
 deo ois si maior sit de presenti et minor de perterito vel
 de futuro propter quod est hic fallacia figure
 dictionis secundum illam opinionem que ponit quod
 quantitas non est alia res a suba et quantitate quicquid fu-
 it heri est hodie for fuit heri bicubidalis quantitas
 ergo sortes est hodie bicubidalis quantitas. Sicut
 quicquid fuit adhuc est for fuit triangularis figure ergo
 for est triangularis figure in omnibus enim talibus
 est fallacia figure deo ois tamen accipiendo subiecta
 me absolutam non est aliquid fallax et quicquid fuit est homo
 fuit ergo homo est sed hic est bonum argumentum quantum
 illud fuit suba tamen fuit quantitas sed non suba fuit suba ergo non

subā fuit q̄titas. Sifr hic qcqd fuit est albedo fuit ḡ albedo est. Et sifr qcqd fuit est for̄ fuit hō ḡ for̄ est. Et sifr qcqd fuit ē hec albe^o fuit color ḡ r̄c. et tñ fm̄ illā op̄ioz q̄ poit̄ q̄titate n̄ eē aliā rem a subā et q̄titate hic est fallā figure d̄cois qcqd fuit adhuc ē hec herba fuit q̄titas ḡ hec herba est q̄titas s̄z hic ē bonū argumētū q̄ncūq̄ est aliqd fuit s̄bā tūc fuit q̄titas hec s̄b stātia fuit subā ḡ h̄ subā fuit q̄titas. Sifr hic ē fallacia figurē d̄cois qcqd est fuit p̄^o a ē p̄^o cū b ḡ a p̄^o fuit siml̄ cū b. Sifr ē hic fallacia figurē d̄cois qcqd fuit adhuc ē h̄ corp^o fuit p̄iuctū illi corpori ḡ h̄ corp^o ē adhuc p̄iuctū illi corpori et tñ istud ē bonū argumētū qcqd fuit ē albedo fuit ḡ albedo ē. Et sic dictū ē de pp̄oib^o de p̄tito ita p̄porcioābilit̄ dicenō ē de pp̄oib^o de futuro. Ali^o p̄tigit fallā figurē d̄cois ex diuersitate p̄ntorū i pp̄oib^o sic sic arguēdo qcqd de^o p̄t facē mediāte cā secūda p̄t facē se solo s̄z de^o p̄t facē actū meritoriū mediāte cā secūda efficiēte ḡ p̄t se solo facē actū meritoriū hic ē fallā figure d̄cois qa si accipet̄ s̄b no mē mere absolutū eēt bonū argumētū sic hic ē bonū argumētū qcqd p̄t d̄^o facere mediāte cā sc̄da p̄t facere se solo s̄z d̄^o p̄t facere ignē mediāte cā sc̄da ḡ r̄c r̄ iō si pp̄t similitudinē dictionū credat q̄s q̄ vnū argumētū ē bonū sicut aliud decipit̄ p̄ fallāz figure d̄cois v̄tū sci enō ē q̄ si actū meritoriū poneret̄ apte s̄bicti n̄ eēt fallā figure d̄cois vt hic qcqd de^o p̄t facere mediāte cā sc̄da p̄t facere se solo sed oēz actū meritoriū p̄t de^o facere mediāte cā sc̄da ḡ r̄c qa p̄clusio ē v̄a si p̄isse sit v̄e siue subiectū accipiat̄ p̄ hiis q̄ sūt siue p̄ hiis que p̄nt eē. Sifr hic ē fallā figure d̄cois oēz rē p̄t de^o facere sine aliā re totalit̄ distincta albū est aliā res ab albedie ḡ de^o p̄t facere albū sine albedie r̄ tñ ista p̄clusio bñ seq̄t̄ deus albū p̄t facere sine albedie qa illā rē q̄ ē alba p̄t de^o facere sine albedie r̄ tñ h̄ ē i p̄possibil̄ albū facit de^o sine albedie. Sifr hic ē fallā figure d̄cois de^o p̄t cāre oēz rē possibilez que n̄ est de^o v̄itas illi^o pp̄oīs deus nihil creat p̄t eē ḡ de^o p̄t creare v̄itate huius pp̄oīs pp̄t h̄ q̄ iste t̄m̄i^o v̄itas isti^o pp̄oīs n̄ ē i p̄plexū r̄ mere absolutū Oz aut̄ scire q̄ n̄ solū iste mō^o fallē figure d̄cois est i talib^o discursib^o p̄positū ex th̄b^o p̄m̄is s̄z etiā accidit i p̄n̄is r̄ i en̄thimematib^o qa iste mō^o n̄ ē tñ ex h̄ q̄ vnū p̄ntū mutat̄ i aliud h̄ est q̄ p̄mo i maiore accipit̄ signū distributiū corr̄ndens vni p̄ntor̄ postea accipit̄ sub i

p̄plexū alti^o p̄nti q̄a nūq̄ dicit̄ plus q̄ figura d̄cois est ex p̄mutatoē vni^o p̄nti i aliud sed dicit̄ q̄ diuersa sūt p̄nta r̄ easd̄ res diuersimo de signū iō frequē n̄ sūt p̄ne bōe ex i p̄plexis aliq̄z p̄ntorū r̄ tñ si loco illoz p̄oerent̄ i p̄plex a alti^o p̄nti eēt̄ p̄ne bōe sicut hec est p̄na bōa hō fuit aial ḡ aial fuit hō Sifr albedo fuit nigredo ḡ nigredo fuit albedo. Sifr hic albedo p̄t eē color ḡ color p̄t eē albe^o Sifr t̄es p̄ne sūt bōe albe^o cessat̄ eē albe^o ḡ albe^o cessat̄ esse homo definit̄ esse hō ergo homo d̄sinit̄ esse q̄ ideo sunt bōe quia termini ex quibus p̄ponit̄ n̄ signū aliqd i recto r̄ aliqd i obliq̄ nec signū aliqd p̄mo r̄ p̄ncipalit̄ r̄ aliqd sc̄dario nec signū aliqd affirmatiē r̄ aliqd negatiē s̄z eod̄ mō oīa sua signū signū qd sc̄bz p̄ncipia aristo. n̄ est v̄ū nisi de i p̄plexis i ḡne subē r̄ de abstractū i ḡne q̄litaū cui corr̄ndet̄ p̄creta sup̄pōentia p̄ diuersis reb^o ab ill^o p̄ q̄bus sup̄ponit̄ abstracta r̄ iō t̄es p̄ne ex th̄b^o t̄m̄is. sūt bōe r̄ n̄ alie. pp̄t qd si aliq̄s credat q̄ p̄ne p̄siles valēt ex ill^o t̄m̄is sicut ex th̄bus decipit̄ p̄ fallāz figure d̄cois Vñ hic est fallā figure d̄cois penes istū mō^o albū definit̄ cras esse albū ḡ albū desin̄z cras esse. motus cessabit̄ esse motus ḡ motus cessabit̄ esse q̄n̄ q̄scit̄ mobile sicut hic est fallā figure d̄cois q̄n̄ q̄scit̄ mobile forma p̄tibilit̄ acq̄sita cessabit̄ esse p̄tibilit̄ acq̄sita ḡ forma p̄tibilit̄ acq̄sita cessabit̄ esse q̄n̄ q̄scit̄ mobile Sifr hic actū meritoriū p̄t deus facere sic volūtate efficiēte ḡ deus p̄t facere actū meritoriū sine volūtate efficiēte Sifr hic istā v̄itatez p̄t deus facere demonstrādo v̄itatez istius deus nihil facit̄ ḡ p̄t facere hāc v̄itatez. Sifr hic hō ab eterno fuit deus. ḡ de^o ab etno fuit hō Et p̄ isto exemplo r̄ p̄ aliis p̄cedentib^o est sciēd̄ q̄ q̄uis h̄ nomē hō s̄d̄bz vsū phorū sit no mē mere absolutū nō p̄l^o signū v̄nū signū i recto quā aliud in obliq̄ tñ sc̄bz vsū theologorū nō est ita mere absolutū qa si sic esset̄ p̄uert̄ibile tñ hoc noīe humanitas et tūc sicut hec est neganda filius dei est humanitas ita hec esset̄ neganda filius dei est hō qd̄ fm̄ est r̄ ideo secundū vsū theologorū hoc nomen homo p̄notat̄ vel p̄significat̄ saltem potentialiter sup̄positū d̄nū qd̄ q̄uis n̄ eēt hō poss̄z tñ eē hō r̄ pp̄t̄ h̄ q̄n̄ posui m̄tra exēpla d̄ h̄ noīe hō locut^o sū secundū vsū philosophorū Similiter hic est fallā figure d̄cois filius dei p̄t n̄ esse hō ḡ hō p̄t n̄ eē fili^o dei p̄pter eād̄ rōnē Scire aut̄ q̄re i p̄dictū ē fallā figure d̄cois

Tercia.pars

nō spectat ad logicā s3 ptinz ad illū qui pfectē nouit tā logicā q̄ alias artes siue sciēcias spāles 7 iō q̄ in oib⁹ argumētū nouit asligāre fallaciā figure dcois est p̄p̄vidē verū in oib⁹ sciēciis. Est etiā sciēdū q̄ quīs t̄les p̄ne habeāt tā lē defectū geēale t̄n q̄n3 gracia matie aliq̄ p̄nt tenē et tūc ad ostēdend q̄ aliq̄ p̄ne tenēt gracia matie et aliq̄ nō oportet recurrē ad secūd mod̄ p̄ncipalē istū fallacie et ad artē ibi traditā nec est in p̄ueniēs q̄ in eob⁹ argumento ali q̄n p̄currāt duo modi eiūs fallacie Ad istum etiā modū h̄nt reduci palogismi i q̄b⁹ arguif a p̄missis habentibus aliq̄ det̄miatioē ad p̄clusioē3 sine ista det̄miatioē quis nō nulli tale3 p̄nt reduci ad fm mod̄ p̄ncipalē Vñ hic ē fallacia figure dcois tu nō habes denariū cū t̄sticia tu das denariū cū t̄sticia ḡ das q̄b non habes. S̄i h̄c tu das vñ solū denariū 7 n̄ habes vñ solū denariū ḡ das q̄ n̄ hēs. Et cā q̄re i t̄rib⁹ est fallacia figure dcois est ista qa si in talib⁹ p̄missis loco illo3 t̄miorū denariū cū t̄sticia vñ solū denariū ponerē t̄mī mere ab soluti n̄ eēt aliq̄ fallacia respectu eiūs p̄clusiois sic hic nulla est fallacia tu n̄ habes aīal rōnale, tu das aīal rōnale ḡ tu das q̄ n̄ hēs. nec hic tu das bouez 7 n̄ hēs bouez ḡ das q̄ n̄ hēs s3 nūqd est hic fallacia figure dcois tu das bouē albū 7 n̄ hēs bouez albū ḡ das q̄ n̄ hēs. Dicendū est q̄ h̄c argumētū est bonū qa nō sp̄ dimiſio det̄miatiois i p̄clusioē facit fallaciā fr̄g iē dcois s3 q̄n det̄miatio illa est in vno p̄nto tūc cāt et q̄n est i alio tūc nō cāt fallaciā figure dcois. vñ bñ seq̄ tu das vñ denariū et nō hēs vñ denariū ḡ das q̄ nō hēs et t̄n nō seq̄ tu das bouez i isto loco et n̄ hēs bouez in isto loco ḡ das q̄b n̄ hēs nec pōt dari r̄ta genēalis q̄n t3 tal p̄na et q̄n n̄ s̄i pōt accidē fallacia figure dcois p̄p̄ h̄c q̄ aliq̄ t̄mī s̄i ḡnt aliqd negatiue et aliqd affirmatiue sic i isto exēplo tu das vñ solū denariū et n̄ hēs vñ solū denariū ḡ das q̄b n̄ hēs. vñ p̄p̄ h̄c q̄ vñ solū denariū s̄i ḡ: p̄ta negatiue iō tal p̄na n̄ v3. nō solū aut̄ accidit fallacia figure dcois p̄p̄ h̄c q̄ i p̄plexa ca thegreumatica 7 sicathegreuatica diuersimode s̄i ḡnt et p̄p̄ h̄c q̄ aliq̄ t̄mī s̄i ḡnt aliqd negatiue et aliqd affirmatiue et epuerso s3 etiā ex h̄c q̄ aliq̄ sūt t̄mī p̄munes plib⁹ et aliq̄ sūt p̄p̄ i t̄ q̄s p̄putāda sūt noia p̄p̄a et p̄noia demōstratiua et relatiua Et est iste mo⁹ q̄n aliq̄b argumētū t3 si loco t̄mī p̄muis v̄ loco h̄nt t̄mī p̄munes 3 p̄ pte ponerē nomē p̄p̄ū v̄ p̄nomen de

mōstratiuū v̄ relati3 t̄n q̄n poif ali⁹ t̄mī⁹ q̄ p nomē demōstrati3 i relati3 v̄ nomē p̄p̄ū n̄ v3 argumētū i q̄n accidit epuerso v̄bi gr̄a si arguif sic marc⁹ pōt eē alt a tulio marc⁹ est tuli⁹ ergo marc⁹ pōt esse alt ase h̄c est bonū argumētū si marc⁹ sit nomē p̄p̄ū istū hois s̄i h̄c et tuli si t̄n loco istū nois tuli⁹ poif h̄c p̄mūe musicū vel si adderet nomen p̄mūe argumētū n̄ valeret sic nō seq̄ marcus pōt esse alt a musicovl a tulio musico marc⁹ est tuli⁹ ḡ marc⁹ pōt esse alt ase S̄i h̄c est bonū argumētū marc⁹ est terci⁹ a sorte et a tulio ḡ marcus est terci⁹ ase et t̄n h̄c argumētū n̄ v3 marc⁹ est terci⁹ a sorte et ab hoie ḡ marc⁹ est terci⁹ a se 7 t̄n n̄ est d̄ra aliq̄ nisi i h̄c q̄ in vno accipit nomē p̄mūe et i alio loco t̄mī p̄muis. accipit nomen p̄p̄ū p̄p̄ q̄ si aliq̄s credat q̄ illud argumētū v3 vbi poif nomen p̄mūe sic illud i q̄ poif nomen p̄p̄ū decipit p̄ fal. figure dcois dū credit p̄pter s̄ilitudinē dictionū vñ valere sic et reliquū. S̄i h̄c est bonū argumētū marc⁹ n̄ ē terci⁹ a se et a sorte marcus est tuli⁹ ḡ marc⁹ n̄ est terci⁹ a sorte et a tulio et t̄n si loco illū nois p̄p̄i tulii ponerē h̄c nomen p̄mūe hō argumētū n̄ valeret qa nō seq̄ marc⁹ nō est terci⁹ a se et a sorte marc⁹ est hō ḡ marc⁹ nō est terci⁹ a sorte et ab hoie. Et ita p3 q̄ aliq̄n pōendo nomē p̄p̄ū est bonū argumētū et pōendo loco illū nois p̄p̄i nomen p̄mūe nō v3 et iste est vn⁹ mo⁹ terciū moī p̄ncipalis. Nec t̄n est dicend q̄ sp̄ accipiendū nomē p̄p̄ū loco nois p̄muis vel epuerso est fallacia figure dcois. vñ errāt dicentes q̄ hic est fallacia figure dcois coruscus ē alt a corusco musico corusc⁹ est corusc⁹ music⁹ ḡ corusc⁹ est alt a se si coruscus sit nomen p̄p̄ū et nō equocū qa si esset nomē equocū n̄ esset fallacia figure dcois. Qd aut̄ n̄ h̄c ibi fallacia figure dcois p3 nā seq̄ coruscus est alt a corusco musico ḡ corusc⁹ nō est corusc⁹ music⁹ 7 seq̄ corusc⁹ nō est corusc⁹ music⁹ ḡ corusc⁹ music⁹ n̄ ē coruscus s̄i similit̄ seq̄ coruscus est corusc⁹ music⁹ ḡ corusc⁹ music⁹ est coruscus et ex istis duobus seq̄ p̄clusio p̄ncipalis sc3 q̄ coruscus musicus non est coruscus. coruscus musicus est coruscus ḡ coruscus non est coruscus et vltra igitur coruscus est alter a se : nec valet dicere quod n̄ seq̄tur corusc⁹ ē alt a corusco musico ḡ coruscus n̄ ē corusc⁹ music⁹ qa seq̄ corusc⁹ est alt a corusco musico ergo corusc⁹ ē alter a corusco et vltra ergo coruscus non est coruscus et vltra: ergo coruscus non est coruscus musicus.

a pmo ad vltimū. Dicēdū est q̄ t̄lis discursus
 est bon⁹ ex ppōitib⁹ mere de in eē et mere de
 p̄nti s̄z iste discursus nōvz corusc⁹ pōt eē alter
 a corusco musico corusc⁹ est corusc⁹ musicus ḡ
 corusc⁹ pōt eē alt a se et t̄n si loco isti⁹ t̄mi co-
 rusc⁹ music⁹ poneret aliq̄d p̄nomē demōstra-
 tiuū v̄l relat̄iuū v̄l pp̄ū nomē nō eēt discursus
 bon⁹. Et si q̄rat cā isti⁹ dicendū est q̄ causa est
 q̄a affirmatiē m̄lte in qb⁹ ponūt t̄mi p̄munes
 v̄l p̄nomia v̄l pp̄a noia cū t̄mis p̄muib⁹ p̄nt
 h̄re p̄les causas v̄itatē q̄ si loco illorū pp̄ū nō
 mē poneret v̄l p̄nomē ista enī pōt h̄re omēs
 causas istas v̄itatē corusc⁹ pōt eē alt a corusco
 musico corusc⁹ pōt eē alt a musico corusc⁹ nō
 pōt eē corusc⁹ music⁹ nō oēs istas cās v̄itatē po-
 test h̄re ista corusc⁹ pōt eē alt a se nec ista co-
 rusc⁹ pōt eē alt a corusco. Et si dicat q̄ hic est
 fallacia p̄nt. Dicendū est q̄ h̄ nō est i p̄ueiens
 ibi accipe fallaciā p̄nt si t̄n q̄s decipiat p̄pter
 h̄ q̄ videt q̄ tal mod⁹ arguēdi t̄z in p̄sib⁹ dic-
 tioib⁹ decipit p̄ fallaciā figure dictionis penes
 istū modū peccat̄ t̄lia sophismata q̄n aliq̄ sūt
 idē realit̄ v̄bicū v̄nū illorū est ibi est reliquū
 s̄z suā corpis cristi h̄ns ptē a pte distinctā et
 corp⁹ cristi in sacramēto altaris sūt idē realit̄
 ḡ corp⁹ cristi est in sacramēto altaris h̄ns ptem
 a pte distinctā q̄a si loco isti⁹ t̄mini subā corpis
 cristi h̄ns ptem a pte distinctā poneret nomen
 pp̄ū v̄l p̄nomē demōstrās illā rem que ē sub-
 stātia corpis cristi h̄ns ptē distinctā a pte esset
 bonū argumētū. S̄i h̄c ē fallacia figure dic-
 tionis hec subā est subā h̄ns ptē distātē a pte h̄
 res est subā in sacramēto altaris ḡ hec res est
 subā h̄ns ptē distātē a pte in sacramēto altaris
 et t̄n si in p̄clusioē poneret loco isti⁹ t̄mi subā
 h̄ns ptem distātē a pte nomē pp̄ū v̄l p̄nomē
 demōstratiuū eēt bonū argumētū et p̄pter hoc
 ibi est fallacia figure dictionis penes aliū mo-
 dū p̄us positū. S̄i h̄c ē fallacia figure d̄cois q̄n
 aliq̄ sūt idē realit̄ v̄nū nō pōt esse sine reliq̄ s̄z
 s̄z et s̄i sūt idē realit̄ ḡ s̄z nō pōt eē nisi sit
 s̄i q̄a si loco isti⁹ t̄mi s̄i ponēt nomē pp̄um
 illi⁹ s̄i s̄i v̄l p̄nomē demōstrās ipsū s̄i eēt bo-
 nū argumētū. S̄i in talib⁹ est fallacia figure
 dictionis mobile q̄n existit. pōt mot⁹ nō esse ḡ
 mot⁹ distiguūt realit̄ a mobili. S̄i h̄c ipsa s̄i
 stācia existētē pōt nō eē q̄ta ḡ subā distiguūt
 realit̄ a q̄titate. S̄i h̄c s̄i p̄ncipia aristo. s̄i
 stācia q̄uis nō desinat esse pōt non esse q̄titas
 ḡ subā nō est eadē realit̄ q̄titati. albedo q̄uis n̄
 desinat esse pōt nō esse s̄i s̄i t̄udo ḡ albedo nō ē

eadē cū s̄i t̄udiē et t̄n in omib⁹ istis si loco t̄mi
 p̄muīs ponat nomē pp̄ū v̄l p̄nomē demōstra-
 tiuū esset bonū argumētū. Sciendū t̄n q̄ q̄uis p̄
 dicte p̄ntē nō teneat ponēdo t̄mios cōes a p-
 te p̄nti in pp̄ōe cathēgorica si t̄n poneret a pte
 subiecti in pp̄ōe copulatiā est bonū argu-
 mētū et esset p̄ntē bone sic seq̄ mobile pōt eē
 in a t̄ t̄c mot⁹ pōt nō esse q̄uis mobile sit t̄c
 ḡ mot⁹ nō est idem realit̄ cū mobili. S̄i seq̄
 subā pōt esse in aliq̄ tpe. et t̄c q̄tū pōt nō esse
 ḡ q̄tū nō ē idem realit̄ cū subā s̄z alia p̄missa-
 rū t̄c erit s̄i Causa q̄re vn⁹ mod⁹ t̄z t̄ ali⁹ nō
 est q̄a q̄tū pōt esse subā q̄n subā nō est q̄ta sic.
 albū erit s̄z q̄n s̄z nō erit alb⁹ ponat q̄ s̄z sit
 mō alb⁹ et q̄ fiat cras niger t̄c h̄ est vera al-
 bū cras erit s̄z et h̄ est s̄i s̄z cras erit albus
 Et ista est causa q̄re t̄z vn⁹ mō⁹ arguēdi et nō
 ali⁹ et vn⁹ oris ista cā dicendū est q̄ ex hoc q̄ a
 liū modū s̄i ḡndi h̄z h̄ nomē s̄z et h̄ nomē albu⁹
 q̄a albū s̄i ḡt sorte i r̄co q̄n s̄z est alb⁹ et s̄i ḡt in
 obliq̄ albediēz q̄ pōt destrui sorte manente. si
 militer q̄ hec sit v̄a s̄z vnā op̄ionez q̄titas po-
 test esse subā q̄n subā nō erit q̄ta cā est s̄z eos
 q̄a hoc nomē q̄titas s̄i ḡt distātē pte a pte et de-
 us pōt facē q̄ subā maneat et q̄ vnā ps nō di-
 stet situ ab alia pte q̄re t̄c. Et ita ē de oib⁹ p̄sib⁹
 b⁹ q̄ diuersus modus s̄i ḡndi cāt fallāz figure
 d̄cois in talib⁹ sophismatib⁹ p̄pter q̄d ad p̄ḡscen-
 dū istū t̄cū mod⁹ p̄ncipalez figure d̄cois neces-
 se est p̄ḡscē q̄s res s̄i s̄i ḡnt et q̄l̄t s̄i ḡnt eas .s.
 an i r̄co vel i obliq̄ et an affirmatiē v̄l negatiue
 et an tāq̄ t̄mi cathēgoriatiue vel sincathēgoreu-
 matici et an tāq̄ noia pp̄a vel p̄ia q̄uis illd v̄l
 timū reduci possit ad secūdū modū p̄ncipalem.

Vn̄ q̄qd sit dicēdū d̄ distinctōe illorū mōz t̄n h̄
 itelligēdū s̄z p̄ncipia. A h̄ q̄ t̄c sp̄ est fallacia fi-
 gnre d̄cois q̄n s̄i nō sic p̄tigit arguē ex diuersis
 t̄is p̄pter diuersitatez d̄conū q̄vident̄ similes p̄-
 ter quā s̄i t̄udinez pōt alicui videri q̄ arguen-
 dū est s̄i ex illis s̄i t̄n sp̄ seruādū est q̄ q̄n p̄s
 se sūt dispoite i mō et i figura secūdnz r̄las q̄
 date sūt i p̄ncipio isti⁹ t̄ctat⁹ t̄z de sillogismis
 vniformibus q̄ mixtū nūq̄ est fallā figure d̄co-
 nis. Capitulū xi.

P Ost fallā i d̄coe dicēdū ē de fallaciis
 ext̄ d̄cone z it̄ q̄s p̄o poif fallā accētif
 Circa quā sciendū est q̄ hic nō capit̄ accētis eo⁹
 q̄ accipit̄ p̄us vbi desinat̄ de accētē qd est v-
 nū q̄nq̄ v̄l i s̄z accipit̄ hic accētis p̄ oī t̄io q̄ pōt
 esse subiectū vel p̄nti distinctū ab alio. Vn̄ ois
 t̄inus q̄ pōt esse subiectū vel p̄nti pp̄ois p̄t esse

Tercia ps

accūs respectu alicuius q̄a ē distictū p̄ble ab aliquo p̄bili vel subicibili. Cā apparet istū fallē ē ydēptitas p̄dicatiois vnū tū curz alio h̄ est cā q̄re decipit q̄avidem v̄nū t̄minū de alio p̄dicari aff. ratiuel negatice credif q̄ q̄cqd dicit̄ devno d̄r de reliq̄. Cā n̄ ex̄ntie ē q̄a q̄uif vnū t̄i p̄dicat̄ de alio nō ē nccē q̄ q̄cqd d̄r de accūte h̄ ē devno illoꝝ q̄ ppt̄ h̄ dicat̄ de reliq̄vel n̄ ē nccē eod̄o dici de r̄liq̄ quo vnū illorū d̄r de alio. Et r̄nō ḡnāl ad oēs palogifimos accidēt̄ ē dicē q̄ n̄ ē nccē p̄clonē seq̄ ex p̄f̄l̄z h̄ ē n̄ ē nccē p̄tū p̄clonē dici de subiecto 2° nis p̄p̄t̄vniōnē illoꝝ i p̄missis cū aliq̄ vno sic n̄ ē nccē ista extrema hō asin^o p̄iūgi ppt̄ p̄dicatio nē cū h̄ medio al sic dicēdo hō ē al asin^o ē animal et ista ē r̄nō ḡnāl ad oēs palogifimos accidēt̄. Sz p̄ istā r̄nōnē ḡnālē oꝝ f̄z A. n. assiḡē aliq̄ regulā sp̄ealē euidētē q̄re n̄ seq̄t̄ et p̄ diuerfis oꝝ diuerfas assiḡre Ad c^o euidētiaz est sciendū q̄ sūt duo mōi p̄ncipales istū fallacie. Vn^o ē q̄n aliq̄ q̄ p̄tione p̄iūgūt i p̄f̄l̄is cū 3° dicūt̄ p̄iūgi it̄ se i p̄clonē. 2° mō^o ē q̄n aliq̄ p̄iūcta cū aliq̄ vno p̄ p̄p̄ōes diuerfas cōcludūt̄ p̄ p̄p̄ōez vnica p̄iūgi cū eod̄o 3°. Et ē sciēd q̄ fallatia accūt̄ n̄ est assiḡnda ex variatione mediū q̄a n̄ oꝝ mediū i fallā accūt̄ variari hic enī nulla est variā^o mediū s̄or est hō plato est hō ḡ p̄to est s̄or s̄z sp̄vel freq̄nt̄ accidit fallā accidēt̄ ex ydēptitate mediū q̄n enī ppt̄ h̄ q̄ aliq̄ p̄iūgūt̄ p̄ p̄dicatioez i me^o n̄ variato credif q̄ p̄iūgūt̄ p̄ p̄tionez int̄ se et t̄n nō oꝝ est fallā accūt̄ s̄z h̄ nō p̄t̄ dari aliq̄ r̄la ḡnāl sufficiens q̄a nec p̄variatoez mediū sic dēz ē nec p̄ reduplicatioez mion̄ extreitāt̄ sup̄ maiorē extreitātē q̄a freq̄nt̄ r̄duplicatia ē ip̄ossibil̄ t̄ t̄n sillūs ē bō sic hic est bō sillūs ois hō est lapis ois albedo ē hō ḡ r̄c t̄ t̄n ista r̄duplicatia ē ip̄ossibilis ois hō ē albe^o iqtū lapis n̄ p̄t̄ dari certa r̄la ḡnāl p̄ p̄p̄ōib^o t̄ palogifimis p̄ q̄ sufficient̄ scif fallā accūt̄ i q̄ can^o t̄z. Est igit̄ sciēd q̄ p̄m^o mō^o fallē accūt̄ ē q̄n p̄isse dispōnūt̄ i figura r̄n̄ in mō t̄ hoc p̄t̄ accidē q̄n p̄f̄ se sūt simpl̄r cathogorice de p̄nti t̄ de iesse v̄l q̄n sūt de mō l̄vna ē de mō t̄ alia de iesse l̄ de p̄ritov̄el de fuso. Vn̄ p̄ēs istū mōd̄ fallē accidēt̄ peccāt̄ oēs p̄iūgatioēs iūtiles vnifōref siue mixte de qb^o loq̄t̄ p̄ p̄mo p̄orū t̄ de qb^o dēz est p̄. Et iō ad sciēd q̄n est iste mō^o fallatie accūt̄ oꝝ scire oēs illas r̄las t̄ oportz sciē penes q̄ illarū peccat̄ palo. et iō p̄ diuerfis oꝝ diuerfas rōes assiḡre Vn̄ hic est fallā accūt̄

veniens p̄ḡscit̄ a te corusc^o est veniens ḡ corusc^o p̄ḡscit̄ a te t̄ iō i assiḡndo debes p̄ferre et dicē q̄ hic est fallā accūt̄ q̄a maior ē idiffita l̄ p̄ticar̄ i p̄ma figura i filio affirmatio q̄ maior si estz i p̄p̄oitov̄is n̄ estz aliq̄ fallā. vn̄ hic nulla est fallā ois veniens p̄ḡscit̄ a te corusc^o est veniens ḡ corusc^o p̄ḡscit̄ a te q̄a maior est v̄l Silt̄ hic est fallā accūt̄ ois hō est aīal ois asin^o est al^o ḡ ois asin^o est hō et assiḡ^o ḡnāl d̄z esse ita q̄ hic est fallā accūt̄ q̄a q̄uis al p̄dicat̄ d̄ hō mie n̄ oꝝ q̄ de q̄cūq̄ d̄r al q̄ de eod̄ d̄r hō t̄i. mō q̄ al d̄r de hoie et p̄f̄ēdo dēs dicē i sp̄ali q̄ hic ē fallā accūt̄ q̄a arguit̄ ex p̄p̄ōib^o affirmatis. i sc̄da figura t̄ ita p̄ diuerfis d̄nt̄ diuerse r̄le a s̄iḡri t̄ n̄ ill r̄lis n̄ p̄t̄ v̄l̄t̄ sciri q̄n ē fallatia accūt̄ et q̄n n̄. q̄n igit̄ accidit fallā accūt̄ penes istū mōd̄ arguē^o ex p̄p̄ōib^o mere cathogoricis t̄ mere de iesse t̄ de p̄nti facile ē scire r̄las A. n. p̄^o p̄^o terioꝝ p̄oitas de vniformi ḡnatiōe sillōꝝ de iēē p̄ēq̄ i vno can^o puta id̄m̄sv̄bi p̄cedēdū ē q̄ vna r̄s simplex ē tres p̄f̄ōe q̄ i ter se sūt distictē realit̄ d̄ qb^o tactū ē p̄^o q̄ i talib^o t̄is ē freq̄nt̄ fallā accūt̄ t̄ n̄ i aliis. vn̄ hic ē fallā accūt̄ ois eēntia dina ē p̄r filius ē essentia dina ḡ filius est p̄r t̄ d̄z sp̄al̄ r̄la assiḡri talis q̄ vna eēntia dina est p̄f̄es p̄f̄ōe q̄ sūt p̄f̄one distictē it̄ se et ideo n̄ oꝝ q̄ oē nom̄ p̄f̄one de quo p̄r nom̄ essentie p̄dicet̄ de noie alt̄ius p̄f̄ōe. Silt̄ hic est fallā accūt̄ hec essētia est p̄r hec essentia est filius ḡ filius est p̄r et isti de seruit̄ p̄f̄ilis r̄la q̄a eivna essentia est plures p̄f̄ōe ideo nō seq̄t̄ q̄ q̄uis de noie p̄f̄o illus vel de p̄noie demōstrāte essentia illā p̄dicent̄ nom̄ia illarū p̄f̄ōarū q̄ p̄propter hoc vnū nom̄ vnus p̄f̄one predicetur d̄ reliquo sic propt̄ hoc q̄ iste terminus qui hō significat plures hoīnes predicetur de nominibus singulorum hōminum non oportet q̄ illa nomina que predicantur de hoc nomine homo sine signov̄nuesali de se inuicem predicent̄. Similiter hic est fallatia accidēt̄is propter similem regulamvis spiratiua est paternitas vis spiratiua est filiatio ḡ filiatio est paternitas. Similiter hic hec essentia est pater hec essentia est filius ergo filius est pater. Et similiter hic hec essentia est pater filius non est pater ergo filius non est essentia. Similiter hic omnis deus est pater filius est deus ḡ filius est pater. Et si dicat̄ q̄ hic n̄ ē fallā q̄a hec est flā ois deus ē p̄r. Cōt̄ h̄ p̄t̄ argui q̄a si hec ē flā ois deus ē p̄r ḡ sua opposita ē va ista scilic̄z aliquis

deus nō est pater et manifestū est q̄ hec ē v̄a aliq̄s deus est p̄r ergo sūt plures dii: q̄rūv̄n̄ est p̄r et alius nō est p̄r. sic seq̄t aliq̄ eēntia diuina nō est p̄r et aliq̄ eēntia diuina ē p̄r ergo sunt plures eēntie diue. Sicut hic ē fallacia accētis p̄r ē incoicabilis s̄z eēntia est coicabilis ḡ p̄tracōria v̄ificāf de eēntia z p̄re et pater eēntia sūt idē ḡ p̄tracōria v̄ificāf de eodem. Sicut hic ē fallacia accētis hec eēntia est p̄r pat̄ nō est filius ḡ eēntia nō est filius et p̄ oībus talib̄ nō pōt assignari nisi talis r̄ta eēntia diuina q̄ ē vnus deus et vnica eēntia ē plures p̄ sone p̄t q̄b̄ vbi nō obuiat relatiōis oppō qd̄ cōcedit̄ de vna p̄sona p̄cedēd̄ ē de alia. vbi vero obuiat relatiōis oppō nō ē cōcedēd̄ de q̄libet qd̄ de vna p̄cedit̄ et adhuc ē sēp̄ aspiciēdū in m̄dēdo ad discursus ex t̄is ip̄ortatib̄ p̄sonas diuinas. Et iō quis in talib̄ discursib̄ in q̄b̄ exēplificatū ē sit fallacia accētis nō t̄n̄ in discursibus ex t̄mis ip̄ortatibus creaturas ē fallacia accētis p̄t qd̄ dico q̄ in t̄is ip̄ortatib̄ creatas vbi cūq̄ sūt p̄missē dispositē in mōz in figura vocalit̄ s̄m r̄tas datas sup̄ de sylogismis vni formib̄ et mixtis nūq̄ est fallacia accētis quāuis aliq̄n̄ possit eē fallacia equocatiōis et amphibologie et cōpōnis et diuisiōis et accētus et in vno casu fallacia s̄m qd̄ ad simpl̄r nisi t̄a liq̄ term̄i includat̄ equalēt̄ aliq̄ sincathegreumata vel aliq̄s alias det̄minatōes de q̄b̄ dictū ē in p̄o tractatu istī s̄mē p̄t q̄ oēs tales sylogismi sūt boni. oīs intellect̄ hūan̄ ē aīa i tellectiua oīs volūtas hūana est intellect̄ human̄ ḡ aliq̄ volūtas hūana ē aīa intellectiua. Oīs creatura est creata oīs creatio est creatura ḡ oīs creatio ē creata: innumerabiles tales quos nō nulli ignorātes logicā negāt: p̄t qd̄ in errores varios elabūf. Sicut etiā nō nūquā accidit fallacia accētis p̄t h̄ q̄ p̄missē de meē et de p̄senti nō ordināf s̄m r̄tas debitas ī mō et in figura ita etiā accidit fallacia accētis p̄t hoc q̄ p̄missē de p̄terito vel de futuro v̄l d̄ mō nō ordināf s̄m v̄as r̄tas in mō et in figura. p̄t hoc enī hic est fallacia accētis. filī dei fuit deus ab et̄no filī dei nō fuit hō ab et̄no: ḡ hō nō fuit filī dei ab et̄no. Sicut hic dē nō pōt facere actū meritoriū sine volūtate actus meritorī est aliqd̄: ḡ aliqd̄ nō pōt fieri a deo sine volūtate. Sicut ē hic natura pōt sciri q̄ oīs deus ē imortal̄ tres p̄sone sūt dē v̄l p̄r est deus ergo pōt naturalit̄ sciri q̄ tres p̄sone sūt imortales vel q̄ p̄r ē imortalis. Sicut ē hic s̄m

vnā opinionē scio q̄ oīs aīa intellectiua est substantia intellect̄ est aīa intellectiua ḡ scio q̄ intellectus est s̄bā et sicut est de talibus: ita est de multis aliis q̄ t̄n̄ p̄t sciri euidenter scitis regulis datis de gnatione sylogismor̄ vni formiū et mixtor̄ p̄t q̄tū ignoratiā multi decipiūt p̄ fal. accētis. Scōs mod̄ p̄ncipalis fall. accētis est q̄n̄ aliq̄ cōiūgūf p̄ p̄dicatiōē cū tertio nō variato in diuersis p̄pōib̄ et in p̄clusiōe p̄iūgūf illa eadē cum illo tertio nō variato. sic sic arguēdo iste canis ē tuus z iste canis ē p̄r: ḡ ē tuus p̄r. Verūt̄n̄ nō sēp̄ q̄n̄ sic arguif̄ ē fallacia accētis hic enī nulla ē fallacia accētis. iste hō ē albus iste hō ē aīal ḡ iste hō ē aīal albū. Et ideo ad cognoscēdū q̄n̄ in tali mō arguēdi ē fallacia accētis z q̄n̄ nō vidēdū ē an ex p̄pōsitiōe in q̄ ista duo p̄dicat̄ cōiūctim de aliq̄ cōtingat inferre p̄dicatiōē vnī de alio z an talis oīo sit p̄pria z si sic nō est ibi fallacia accētis vt hic sor. ē rōnal̄ sor. ē aīal ḡ sor. ē aīal rōnale. Si aut̄ talis oīo sit ip̄p̄a tūc nō v̄z sicut nō seq̄t sor. ē hō sor. est aīal ḡ sor. est hō aīal. nec sequif̄ sor. est lapis sor. est hō ḡ sor. est hō lapis. Sicut si ex tali p̄dicatiōe p̄pria nō contingat inferre p̄dicatiōē vnī illoz p̄iūctorū de reliquo est ibi fallacia accētis et iō q̄a non sequif̄ iste canis est p̄r tuus ḡ est tuus. ista p̄na non valet iste canis est tuus et est p̄r ḡ est pat̄ tuus sed est fallacia accētis. Sicut nō seq̄t iste est monachus albus ergo est albus iō h̄ ē fallacia accētis iste est albus iste est monachus ḡ iste est albus monachus et ita de p̄sibus. Verūt̄n̄ sciend̄ est q̄ sēp̄ in tali argumento est fallacia figure dictionis z ita sēp̄ ī tali modo arguēdi cōcurrūt fallacia accētis et fallacia figure dictionis. t̄n̄ q̄n̄ q̄s credit q̄ seq̄t cōclusio p̄t h̄ q̄ illa cōiūgebāt̄ eidem t̄mino in p̄missis decipiūt p̄ fallaciā accētis. Si autem credat huiusmōi p̄clusionem seq̄ p̄t sicutiudinem illarum dictionū ad alias d̄cōes in q̄bus scit tenere talem modū arguēdi decipitur p̄ fallaciā figure dictionis. Et in illo casu pōt assignari aliqua multiplicitas in fallacia figure dictionis p̄t hoc q̄ vnus t̄min̄ alit̄ accipit̄ in p̄p̄e vna et in alia quia t̄n̄ nulla oīo vna est multiplex iō ibi nō est equocatio nec amphibologia nec cōpō nec diuisio nec accētus. Vnde sciend̄ est q̄ si sēp̄ q̄libet dicitō ī tali modo arguēdi vni formit̄ accipiat̄ nō cōmitteret̄ aliq̄ fallaciā d̄cārū: ymo si seruaret̄ forma sylogistica nō ponendo mediū t̄minū

in p̄clusionione nō esset ibi fallā accidēt sic̄ hic n̄ est fallā iste canis est tuus iste canis est pater ḡ a liqs pater est tuus. s̄. nec hic iste ē alb⁹ iste est mōach⁹ ḡ aliqs mōachus est albus. S̄ i tali⁹ arguendi aliq̄ dcō accipit̄ diuersimōe i diuersis ppōib⁹. Vñ in ista iste canis ē tuus li tuus s̄ s̄ ḡt possessionē in ista at̄ iste canis ē tuus p̄ li tuus nō s̄ ḡt possessionē sed s̄ ḡt patrē istius hois p̄pter q̄ aliter accipit̄ i vna ppōe q̄ i alia nulla tñ oratio ē multiplex. Et si q̄ras vnde ē hoc q̄ aliud s̄ ḡt i vna ppōe et i alia. Dicēduz q̄ cā q̄re ista vox s̄ ḡt aliud i vna p̄positione et i alia nō pōt esse inuolūtās vtentiū q̄ sic volē vti. S̄ ex hoc videt̄ q̄ hic ē p̄cise fallā in dcō ne. Pōt dici q̄ hic nō ē p̄cise fallatia i dcōe q̄ a nō ē inueniens ponē qn tal̄ mō⁹ arguendi possz seruari i ppōib⁹ mētalib⁹. vñ nō ē i p̄ueiens q̄ vna dcō ad plm̄ s̄ ḡt vñ q̄ p se ponitur et aliud q̄n adiūḡit̄ alteri ita idē signū naturalē naturalit̄ s̄ ḡt vñ q̄ p se poit̄ et aliud q̄n p̄iūḡitur alteri sic̄ posset exēplificari b̄ m̄tis n̄asarib⁹. Sciēdu ē autē q̄ nō tñ sic p̄tigit̄ arguē ex oib⁹ affirmatis s̄ etiā p̄tigit̄ arguere ex vna affirmatiā ⁊ alia negatiā. vñ hic ē fallatia accētis iste nō est alb⁹ iste est mōachus ḡ iste nō ē mōachus albus. Similiter hic hoc nō ē tuus hoc est opus ḡ hoc nō ē opus tuus ⁊ s̄. d̄ alijs.

Ca. xii.

Quia fm̄ Añ. fallā p̄ntis ē ps accētis q̄ dcō p̄ fallatiā accidēt seq̄ vidē b̄ fallatia p̄ntis Et ē fallā p̄ntis q̄n creditur añs sequi ad p̄ns sic̄ p̄ns sequit̄ ad añs. ita q̄ causa apparentie h̄ fallatiē p̄ueit̄ ex similitudie p̄ntis ad añs Et cā nō exntie ē d̄f̄itas iñt̄ añs et p̄ns. Fit at̄ fallā p̄ntis i arguē ex ppōnib⁹ q̄ vna seq̄ ad aliā et nō econuerso vel arguendo ex vna p̄ditionali ad aliā p̄ditionalē in qua oppoītū añs p̄me p̄ditional̄ poit̄ loco añcedēt̄ et oppoītū p̄ntis p̄me p̄ditionalis ponitur loco p̄ntis sic̄ sic arguēdo si hō currit aīal currit ḡ si n̄ hō currit nullū aīal currit hic enī ē fallā p̄ntis. Et ē r̄ta ḡnal̄ p̄ oib⁹ talib⁹ q̄ quādo arguit̄ a p̄ditionali vna ad aliā p̄ditionalē i q̄ oppoītū añs poit̄ loco añs et oppoītū p̄ntis loco p̄ntis ē fallā p̄ntis et h̄ p̄t̄ istā r̄ta q̄ quis aliq̄ p̄na sit bōa nō o3 oppoītū añs inferre oppoītū p̄ntis q̄ quis aliq̄n gratiā terminor̄ ex oppoītū añs seq̄tur oppoītū p̄ntis et iō nō o3 plus de isto loqui q̄a euidenter pōt sciri q̄n iste mō⁹ accidit et q̄n nō scita ista r̄ta data nūc ⁊ scito q̄n ē ali⁹ mō⁹ isti fallē. Vñ sciēdu q̄ q̄n q̄ co-

mittit̄ fallatia p̄ntis arguendo enthimematice et quādoq̄ arguendo ex plurib⁹ ppōib⁹. Si autē ē ex plurib⁹ ppōib⁹ ad h̄ q̄ sit p̄ns req̄rit̄ q̄ p̄ns inferat̄ q̄libz ppōnē positā in añte tñō euerſo Et si arguat̄ figura sp̄ s̄. cū hoc erit fallā accētis vlt̄er q̄n est fallā p̄ntis etiā i eptiē mate et illa p̄na reduc̄it̄ i figurā debitā si reā neat fallā consequēt̄ in isto discursu cōposito ex ppōnibus disposit̄ in figura si sic ibi est fallatia p̄ntis et erit etiā fallatia accētis et p̄ tāto dicit̄ q̄ p̄ns est pars accētis qui avbicūqz est disposit̄ in figura si sit ibi fallatia p̄ntis etiā est ibi fallā accētis et nō euerſo. Vnde hic est fallā p̄ntis sicut̄ patet p̄ ostensa oīs homo ē animā oīs asin⁹ est animal gōis asinus ē homo qui avtraqz p̄missa seq̄ ex p̄clūone et nō euerſo S̄ hic omis homo est albus omis homo est visus ḡ omē visum est albus est fallā accētis s̄ nō est fallā p̄ntis qui a p̄clusio nullā p̄missam infert et iō s̄. m̄ est q̄ aliqui dicūt q̄ semp̄ arguendo ex omib⁹ affirmatiuis in scdā figura est facere fallā p̄ntis. Videnō est ḡ de fallā p̄ntis arguendo emptimematice quo viso sciatur facilius q̄n est fallā p̄ntis siue arguit̄ ex plurib⁹ p̄missis siue nō. Vnde sciēdu q̄ ad assignādo fallā p̄ntis nō sufficit dicē q̄ sequit̄ euerſo ⁊ non sic̄ quis enī illa sit ḡnal̄ solutō tñ p̄. istā solutoēz ḡnalē o3 dā ē aliq̄ aliā r̄ta sp̄ealē q̄ re seq̄ euerſor̄ nō sic̄ hoc est in assignando duas r̄tas sp̄eales p̄ q̄ vna declat̄ q̄ seq̄ euerſor̄ p̄ aliā q̄ n̄ seq̄ sic̄ ita ḡnalē i assignatōe fallē p̄ntis o3 duas r̄tas sp̄eales assignare ⁊ p̄ diuisiōnē s̄. o3 diuisiōnē r̄tas de qb⁹ aliq̄d ḡra exēpli sup̄ dixim⁹. Vnde sciēdu ē q̄ q̄n arguit̄ ab inferiori distributo ad sup̄i⁹ distributo est fallā p̄ntis vthic oīs hō currit ḡ omē aīal currit t3 enī euerſo p̄ istā r̄ta a sup̄iori distributo ad inferiori distributo ē boā p̄na nō t3 aut̄ sic̄ per istā r̄ta q̄ ab inferiori ad sup̄i⁹ cū distributiōne nō v3 p̄na. S̄. q̄n arguit̄ a t̄iō stātē p̄fuse t̄m ad t̄i3 stātē detiāte n̄ l̄ variatōe scā circa alios t̄iōs ē fallā p̄ntis sic̄ hic oīs hō ē aīal ḡ aīmal est oīs hō t3 enī euerſo p̄ istā r̄ta a t̄iō stātē detiāte ad t̄i3 stātē p̄fuse t̄m n̄ l̄ variatōe scā circa alios t̄iōs ē boā p̄na eo q̄ p̄tigit̄ a scdē ad t̄i3 stātē p̄fuse t̄m nō aut̄ t3 sic̄ p̄t̄ il lā r̄ta q̄ iā dca ē scz q̄ a t̄iō stātē p̄fuse t̄m ad t̄i3 stātē detiāte nō v3 p̄na. vñ p̄ istū mōd̄ peccat̄ t̄na lophilmata oī p̄t̄isti⁹ p̄tinui ē aliq̄ ps ei⁹ p̄t̄iata ḡ aliq̄ ps isti⁹ p̄tinui ē p̄t̄iata omī p̄t̄ep̄tinui isti⁹. Int̄ oē istas fut̄ur̄ ⁊ h̄ instans q. i.

est aliqđ istas mediū g̃ aliqđ istas ē medium inter oē instas futurū ⁊ h̃ istas. oī q̃titati pōt fieri aliqđ q̃titas maior oī q̃titate. p̃ oēz diē pōt eē aliqđ dies g̃ aliqđ dies pōt esse p̃ oēz diē oī pte p̃tinui pōt dari aliqđ ps mior g̃ aliqđ ps mior oī pte p̃tinui pōt dari. In oib⁹ ei istis ⁊ p̃similib⁹ p̃tū i ante supponit p̃fufe tm̃ p̃t h̃ q̃ seq̃ mediate signū ⁊ i p̃clusiōe suppoit detmiate qa p̃cedit signū iō ē fallā p̃nt̃. s̃ h̃ ē hicvtrūq̃ istorū pōt esse ṽm dem̃at̃ p̃dictoriis dubitabilib⁹ g̃ aliqđ verū pōt esse ṽtrūq̃ illoz. Itē arguēdo a ter mio stāte detiāte vel p̃fufe tm̃ ad t̃z stāte cōfufe ⁊ distributiō ē fallā p̃nt̃ sic hic tu i g̃ras a liqđ p̃ponē g̃ tu nescis aliqđ p̃pōez. tu dubitas a liqđ g̃ tu nescis aliqđ s̃orvidz n̄ oēz hoiez ē go sorte vidz nō hoiez. Itē qñ obliq̃ et rect⁹ sequi tur signū vlē affirmatiō p̃o p̃onēdo rectū p̃ si gnū et obliquū et p̃ponē⁹ r̃cm sig̃ et obliq̃ ē fal. p̃nt̃ sicut sic arguendo oēz hoiez vidēs est asin⁹ g̃ vidēs oēz hoiez ē asin⁹ qa p̃oaf q̃ qlibz asin⁹ videat hoiez aliquē et n̄ asin⁹ videat om nē hoiez tūc añs ē ṽm et p̃ns fallū. Itē qñ ali cuius ṽhs qlibz singulari p se sūpta ē va et ta mē s̃il sūpta oīa sūt i p̃possibilia et qlibet ē i p̃possibilis a lti tūc arguē⁹ sub ṽl de pos. equa lēta s̃esui p̃poito ad p̃pōez de pos. i q̃ subiectūz cū eodē sig̃ p̃ouit a parte p̃dicati est fallā p̃nt̃ sic sic arguē⁹ f̃z oē signū pōt p̃tinuū didi g̃ p̃tinuū pōt didi s̃m oē signū nec seq̃ p̃tinuū p̃ didi s̃m hoc signū et p̃tinuū pōt didi scd̃z illō signū et sic de aliis g̃ p̃tinuū pōt diuidi scd̃m oē signū tñ freq̃nt̃ i auctoritatib⁹ vna taliū p̃ponū poit loco alii⁹ quis de ṽtute sermonis n̄ equaleāt p̃t qđ i talib⁹ ē fallā p̃nt̃ scd̃z princi pia Añ. oī fõa pōt materia p̃uari g̃ materi a pōt p̃uari oī fõa dem̃ata. p̃ istā ei oī fõa pōt hec matēia p̃uari n̄ d̃nctaf nisi q̃ qlibz ta lis ē possibilis hac fõa pōt materia p̃uari il la forma pōt materia p̃uari q̃cūq̃ dem̃ata et maifestū ē scd̃z p̃ncipia Añ. q̃ qlibz tal̃ ē ṽcā sed p̃ istā hec materia pōt p̃uari oī fõa deno taf q̃ hec sit pos. hec materia ē p̃uata oī fõa sed hoc ē ipos. scd̃z p̃ncipia Añ. S̃ h̃ hic ē fal latia p̃nt̃ i oī instāti futuro pōt iste peccare d̃ mōstrāto aliqđ q̃ ē nūc sub actu meritorio ergo iste pōt peccāē in oī tpe fuso nā añs ē ṽt ⁊ p̃ns s̃m eo q̃ nō ē dare ṽltimū istas rei p̃ma nēd̃ in esse et p̃ p̃ns si iste actus meritori⁹ ē erit p̃ instas. S̃ h̃ hic añ oē istas futurū p̃t sor tes nō esse g̃ s̃or pōt n̄ esse añ oē istas futurū.

Itē qñ aliqđ p̃pō mōal nō p̃t p̃uerti trāspōnēdo p̃cise t̃ios seq̃ntes ⁊ p̃cedētes ṽbū ṽl ṽba arguendo a t̃li mōali i diffinita vel ṽl ad p̃uerfāz singularē l̃ ei equalētē ē fal. p̃nt̃ q̃tū ē ex forma arguēdi quis i aliqđ termis teneat p̃p̃tē hoc in talib⁹ ē fal. p̃nt̃is actū meritoriū pōt de us facē se solo g̃ de⁹ pōt se solo facē actū meritoriū. Ṽerū scid̃ ē q̃ i oib⁹ p̃dicat̃ pōt assi gnari fal. figuē d̃cois. Multe alie r̃le possent dari deseruiētes isti fallatie. Sed scid̃ ē q̃ ad scid̃ g̃nal̃ qñ ē fallā p̃nt̃ et qñ nō oī scire o nes r̃las datas p̃ deseruiētes p̃nt̃is et ṽl oēs q̃ p̃nt̃ deseruire cuilibz entimemati et iōo nisi scid̃ oēs r̃le p̃nt̃ nō potest sciri quādo ē ista fallatia et quando non

Ca. xiii:

Eg̃tur vidē fallāz scd̃m qđ ad sim pli citer q̃ ē qñ arguif sophistice ab aliqđ sūpto cū detmiatiōe ad aliqđ p se sūp tū vel ep̃. Cā apparētie isti fallatie est s̃ h̃ tu do alic⁹ per se sūpti ad ip̃m sūptū cū alio. Cā at nō ex̃ntie ē eorū diuersitas. Oportet autē scire q̃ scd̃z quid vocat̃ hic aliqđ t̃minus sūpt⁹ cū addito. Simpliciter aut vocat̃ t̃inus p se sūp tus sine tali addito. Sūt aut̃ huius fallatie duo mōi p̃ncipales. Ṽnus ē qñ arguif ab esse qđ est secūdu adiacēs ad ip̃z qđ ē terciū adiacēs siue affirmatiōe siue negatiōe. Secūdu modus est qñ a parte eiusdez extremi arguif ab aliqđ sūpto cū aliqđ addito ad ip̃m vel ad suū superius vel ad suū cōuertibile sine tali addito vel ep̃uerso. Penes p̃mū mod̃ peccāt talia sophis mata antixps nō est g̃ antixps nō est possibi lis antixps non est g̃ antixps nō est cognitus a te. hic i secūdo argumento nulla est fallati a p̃nt̃ qa nō sequit̃ ep̃uerso quis i p̃mo argu mento sit simul fallatia consequētis et fallatia scd̃m quid ad simpliciter. Est autē ibi fallatia scd̃m qđ ad simpliciter qa arguif ab esse p se sūpto ad ip̃m sūptū cū alio qa p̃tū ita p̃t cōpe tere termio supponenti p nō ente sic p ente et qñcūq̃ sic arguif est fal. scd̃z qđ ad simplr ar guen⁹ negatiōe et ep̃ arguen⁹ affirmatiōe sic hic ē fal. s̃m qđ ad simplr a ē p̃ducibile a deo g̃ a ē et s̃ h̃ hic a n̄ ē g̃ a n̄ ē p̃ducibile a d̃o antix⁹ n̄ ē g̃ antix⁹ n̄ ē p̃cicit⁹ a d̃o antix⁹ ē p̃cicit⁹ a d̃o g̃ atix⁹ ē. ṽn qa illō qđ n̄ ē p̃t̃ p̃cirit̃ sic illō qđ ē iō i t̃lib⁹ ē fal. f̃z qđ ad sim. Et ista ē ṽna g̃nal̃ r̃la p̃ isto istī fallatie. s̃z scid̃ i p̃ticlari qñ p̃tū p̃t p̃p̃tē termio pro nō ente sicut pro ente ad lo gicū non pertinet sed hoc pertinet ad scientem

Tercia pars.

logicā et alias scias pticulares. Alia r̄la p̄ isto^o ē q̄ q̄n̄ p̄tū n̄ ē p̄ oib⁹ sp̄ ē fallacia f̄z qd ad simplr vl̄ affiratiē vel negatiē arguēdo sic hic ē fallā f̄z qd ad simplr s̄r nō ē af̄n⁹ ḡ for tes nō ē hō ē ḡ hō ē af̄n⁹. Vñ ḡnalit̄ q̄n̄ argui tur negatiē ē fallā f̄z qd ad simplr. S̄lr̄ argu ēdo ex oppoito p̄ntis ē fallā f̄z qd ad simpli cit̄ affiratiē. Z^o mō⁹ p̄ncipalis ē q̄n̄ a pte eiuf dē exrremi arguif̄ ab aliq̄ s̄upto cum addito ad ip̄z vel suū p̄uertibile vel sup̄i⁹ p̄ se s̄uptū l̄ ep^o et tūc vidēdū ē an illud additū et illā cui addit̄ se h̄nt sic substātiz̄ r̄ adiectiz̄ l̄ nō. Si p^o mō aut p̄tio. vni⁹ de alio ē impossibil̄ aut p̄dica tio vni⁹ de alio vl̄it̄ s̄upto ē nccāria aut p̄tin gēs. si sit impossibil̄ sp̄ arguēdo affiratiē a tali s̄upto cū alio ad ip̄z l̄ p̄uertibile ē fallā f̄m qd ad simplr n̄ tñ sp̄ arguē^o ad q̄libz̄ suū sup̄i⁹ si cut hic ē fallā f̄z qd ad simplr s̄r ē hō mortu us ḡ ē hō qa h̄ ē ipof. hō ē hō mortu⁹. S̄lr̄ p̄pt̄ iō hic est f̄z fallā f̄z qd ad simplr s̄r ē hō mortu us ḡ s̄r ē rōal̄ vel risibilis. s̄lr̄ hic a ē fillūs s̄ophistic⁹ ḡ a ē fillūs qa hec ē ipof. aliq̄s fillūf̄ ē s̄ophistic⁹. s̄lr̄ hic h̄ ē flm̄ argumētū ḡ h̄ est argumētū. s̄lr̄ hic iste ē bō⁹ lat⁹ ḡ ē bō⁹. s̄lr̄ hic iste ē p̄fect⁹ latro ḡ ē p̄fect⁹. Verx̄ tñ quis ad v nā partē sit fallā f̄m qd ad simplr nō tñ sp̄ ar guē^o ad aliā ē fallā f̄z qd ad simplr sic hic nō ē fallā s̄r ē hō mortu⁹ ḡ s̄r ē mortu⁹ nec hic s̄r ē p̄fect⁹ latro ḡ ē latro nec hic iste ē bō⁹ lu tor ḡ ē futor nec hic a ē fillūs s̄ophistic⁹ ḡ a est s̄ophistic⁹. Ad sciendū aut̄ ad quā pte ar guē^o ē fallā f̄z qd ad simplr aut nō o3 diffire totū p̄poitū l̄ aliq̄ aliud nom̄ cū eo p̄uertibile diffione exp̄mēte qd nois et si i ista diffio ne ponaf̄ vna ps affiratiē vel aliq̄ p̄uertibile cū vna pte et n̄ cū alia sp̄ arguē^o ad illā ptem ē bonū argumētū et arguendo ad aliā pte3 ē fallā f̄z qd ad simplr vbi ḡra diffiaf̄ h̄ totum hō mortu⁹ vel aliq̄ nomē cū eo p̄uertibile et dabit̄ tal̄ diffio qd nō est hō f̄z fuit hō hic p̄i f̄ hō negatiē iō ad hoiez̄ arguendo ē fallā f̄z qd ad simplr et ad aliā pte ē bonū argumētū S̄lr̄ diffiaf̄ hoc totū p̄fectus latro vl̄ aliq̄ no mē cū eo p̄uertibile et dicef̄ lat⁹ sciens p̄fecte artē latrocinādi hic p̄i f̄ latro et nō p̄fect⁹ nec aliq̄ p̄uertibile cū p̄fecto iō hic ē fallā f̄z qd ad simplr. Iste ē p̄fect⁹ latro ḡ ē p̄fect⁹. s̄lr̄ bo nus futor ē futor h̄ns p̄fectā artē suēdi iō hic nō ē fallā scō3 qd ad simplr iste ē bō⁹ futor ḡ est futor f̄z hic iste ē bō⁹ futor ḡ ē bō⁹. Et sic di citur de istis ita dicēd̄ ē de aliis. nā si esset ali

q̄ nomē p̄uertibile cū h̄ toto alb⁹ mōach⁹ de bēt talit̄ diffiri mōachus vt̄s veste alba r̄ p̄pt̄ h̄ hic nō ē fallā scō3 qd ad simplr. iste ē albus mōach⁹ ḡ ē mōach⁹. I3 hic iste ē alb⁹ mōach⁹ ḡ ē alb⁹. si aut̄ p̄tio vni⁹ p̄t̄ vel toci⁹ de alia sit nccāria sp̄ ad vtrāq̄ pte ē bonū argumētū s̄n̄ falla saltē i creatur̄ forlā in d̄inis p̄pt̄ aliq̄ p̄ priū deo q̄ ē vna essētia simplex et tres p̄sone tal̄ mō⁹ arguēdi nō v3 eētia ē p̄r generans ḡ essētia ē generās. Si aut̄ p^o vni⁹ p̄tis vel toci us de alia sit p̄t̄gens tūc vidēdū ē ista arte q̄ exp̄mitur diffio alicuius nois p̄uertibil̄ cū il lototo et si in ista diffione ponaf̄ vtrāq̄ ps l̄ cū vtrāq̄ pte aliq̄ p̄uertibile sp̄ tunc a toto ad v trāq̄ pte ē bonū argumētū s̄n̄ falla. Sic si es set aliq̄ nomē p̄uertibile cū h̄ toto homo al bus et deberet diffiri vl̄tia diffione exp̄men te qd nois debēt tal⁹ diffiri hō h̄ns albediez̄ et hic p̄i f̄ hō h̄ns albediem qd p̄uertif̄ cū al bo et iō sequif̄ s̄r ē hō alb⁹ ḡ s̄r ē hō et for. ē alb⁹. Si aut̄ nō vtrāq̄ ps vel aliq̄ p̄uertibile ponaf̄ in tali diffione vl̄tate exp̄mēte qd no minis sed vna tm̄ tūc advnā esset fallā f̄z qd ad simplr et nō ad aliā et p̄ istā r̄la3 p3 q̄ ta lia argumenta nō peccāt f̄z qd ad simplr ho mo alb⁹ ē aggregatū p̄ accūs ḡ hō ē aggrega tū p̄ accūs. lapis itellect⁹ ē ab etno ḡ lapis est ab etno. cesar ē op̄iabil̄ ḡ cesar ē et h⁹ mōi ta mē p̄t̄ i talib⁹ et p̄silib⁹ affigri aliq̄ multiplici tas penes equocationē vel āphibo. et i vno sen su essent p̄ne bōe et i alio n̄ valerēt. Ista q̄ dic ta s̄nt̄ itelligenda s̄nt̄ q̄n̄ ex talib⁹ arguif̄ affir matiē ex qb⁹ facit̄ patē p̄t̄ qd de eis ē dicē dū q̄n̄ arguif̄ negatiē qa q̄n̄ affiratiē arguē^o ē fallā f̄m qd ad simplr arguē^o negatiue ex op poito p̄nt̄ erit similit̄ fallā scō3 qd ad simplr. Si at̄ additū et illud cui addit̄ nō se h̄nt sic ad iectiuū et substā: f̄z et tūc vl̄ totū ex addito r̄ illo cui addit̄ p̄t̄ esse idr̄nt̄ subiectū et p̄tū p̄ p̄ois c⁹ mōi s̄t̄ talia albu f̄z dētes intellectio la pidis ḡnā^o hois v̄hui⁹ mōi vel nō. si sic vidēd̄ est an ps p̄f̄ de toto nccā^o poita p̄stātia subie cti qd p̄t̄ sciri p̄ diffione3 exp̄mentez̄ qd noif̄ vel nō. si sic sp̄ a toto ad illā pte3 est bonū ar gumentū et iō bñ seq̄ itellectio lapidis est p̄ or filio ḡ itellectio est p̄or filio/ itellectio crea ture est posterior p̄re ḡ itellectio est posteri or p̄re. s̄lr̄ ista p̄na est bōa intellectio q̄ deus intelligit creaturā est posterior p̄re ḡ r̄c r̄ iō sic p̄ns est flm̄ ita r̄ añs p̄pt̄ qd tales p̄p̄oes s̄nt̄ false itellectō creaturaz̄ p̄suppoitum

dinū intellectio creatuē p̄suppoit emanatiōz
 p̄sōarū. p̄sōa p̄suppoit essētiā ⁊ huiusmōi. Si
 aut nō totū pdicē de pte nec euerſo etiā po
 ſita p̄stātia ſubiectū ſp a tali cū addito ad ipſū
 p ſe ſumptū ē fallā fm qd ad ſimplr ſic hic al
 bū fm dētes currit ḡ albu3 currit iſte ē p̄ tu9
 ḡ ē tu9 k̄ ē tu9 op9 ḡ ē tu9 ⁊ huiusmōi. Ad
 ſciēdū aut qn̄ ē tal fallā ⁊ qn̄ nōvtilē eſt reſol
 uere p̄pōnes p̄ores q̄tū poſſibil ēvl exp̄mēdo
 diſſioēs exp̄mētes qd noīs tm̄ioz v̄l aliq̄ ali
 o ſili p̄ueientū tal' z vidē an in p̄pōnib9 i qbus
 ſit reſol9 valeat tal' mo9 arguēdi. v̄bi gracia et
 hiops ē alb9 fm dētes equalēt iſti ethiops h3
 albos dētes ⁊ iō ſic maifeſtū ē q nō ſeq̄ ethi
 ops h3 albos dētes ḡ ē alb9 ita n̄ ſeq̄ ethiops
 ē alb9 fm dētes ḡ ē alb9. Oz aut ſcire q pdic
 ta ſūt itelligēda de p̄pōnib9 mere categoricis
 q nō equalēt p̄dictionalib9 qa in talib9 nō ſp
 valēt tales p̄nequis ps pdicē de toto ppt qd
 tal' mo9 arguēdi ex aliqb9 v̄bis n̄ v3 ⁊ ex aliis
 v3 Vn̄ bñ ſeq̄ ſoī ē in luto cū centū mercis
 ḡ ſoī eſt in luto et tñ nō ſeq̄ ſoī vellet eſſe in
 luto cū cētū mercis ḡ ſoī vellet eſſe in luto. nā
 iſta ſoī eſt in luto cū centū mercis nō equalēt
 alicui p̄dictionali. ſ3 iſta ſoī vellzeſſe i luto cū
 cētū mercis equalz iſti p̄ditionali ſoī vellz eē
 i luto ſi deberet lucrari cētū mercas Siſt iſta
 p̄nā ē bōavēdo tibi eqū p cētū mercis ḡ vēdo t
 eqū et tñ nō ſeq̄ vellē tibi vēdē eqū p centū
 mercis ḡ vēdo tibi eqū Si aut illud qd addit ⁊
 illud cui addit nō p̄nt eſſe i d̄nter ſubiectū v̄l
 p̄tū p̄pōnū ſi ſit aduerbiū illud qd addit vel
 p̄pō cū ſuo caſuali v̄l aliq̄ p̄ſe talib9 q̄tū ad
 talia v̄l i talib9 eſt difficile v̄l ip̄oſſibile dare
 regulā ḡnalē p̄pā il' qa aliq̄ negatiō ē fallā
 ſcōz qd ad ſimplr arguen9 a det̄miabili cū ad
 dito ad ipſū p̄e ſūptū et aliq̄n eſt fallā ſecūdo
 qd ad ſimplr argnēdo affirmatiō ſic hic ē fal
 lā ſcōz qd ad ſimplr hō nō eſt nccārio aīal ḡ
 hō nō eſt aīal. de9 nō fuit ſp creās ḡ de9 nō fu
 it creās. hō nō currit velocitē ḡ hō nō currit
 Siſt affirmatiō arguen9 eſt fallā ſcōz qd ad ſi
 plicitē arguen9 i talib9 ab aliq̄ p̄e ſūptō ad ip
 ſū ſūptū cū det̄miatiōe tali ſic hic hō eſt aīal
 ḡ hō nccārio eſt aīal. Oz aut ſciē p iſta fallā
 q qn̄ arguē ab aliq̄ ſūptō cū det̄miatiōe ap
 ipſū ſūptū p̄e v̄l euerſo accipiēda eſt p̄pō e
 puerſo qa exp̄ſa tal' p̄nā i ſillogiſmū reduci
 tur ⁊ vidend eſt an illa p̄pō v̄l p̄dictional illi
 cathēgorice cor̄ns ſit nccāria v̄l n̄. ſi ſic non eſt
 fallā ſcōz qd ad ſimplicitē. v̄bi ḡnā ſi arguē ſic

ſoī eſt alb9 pedez ḡ eſt alb9 addenda eſt iſta p
 pō ōne albū ſcōz pedez eſt albū q̄ exp̄ſa cō
 p̄leſ forma ſillogiſtica ſic arguen9 oē albū ſe
 cūdo pedē eſt albū ſoī eſt alb9 ſcōz pedē ḡ ſoī ē
 alb9 et ſi iſta p̄pō v̄l iſta p̄dictional ſi aliq̄ eſt
 albū ſcōz pedē eſt albū ht nccāria p̄nā ē bōa
 ſ3 qa neutra illarū p̄pōnū eſt nccāria iō ē ibi
 fallā ſcōz qd ad ſimplr ⁊ p̄ſit eſt in aliis

Capitulū. xiiii.

Nūc reſtat dicē de fallā ſcōz iḡrāti
 am elēchi q̄ ē deceptio pueniens
 ex defectu iſtarū p̄ticularū ad idē
 ſcōz idēz ſiſt et i eod tpe Adē9 euidētū ſciē
 dū eſt q iſte p̄ticle nō d̄nt poi in elencho ſed
 d̄nt aſſūi tales p̄pōnes ex q̄rū forma nō deno
 teſ q fiat v̄ſificatio reſpectu diuerſorū v̄l ſcōz
 diuerſav̄l nō ſiſt v̄l nō in eod tpe et qn̄ aliē de
 notaē p formā p̄pōnis eſt fallā ſcōz iḡrātiā e
 lenchi Et pōt fieri iſta fallā q̄tuor modis ſcōz
 iſtas q̄tuor p̄ticularū vno9 ex h̄ q referūt ad
 diuerſa ſic h̄ eſt duplū reſpectu a hoc nō eſt du
 plū reſpectu b ḡ hoc eſt duplū ⁊ nō duplū. Si
 milit hic ſoī eſt ſiſtis platoi ſoī nō ē ſiſtis iohi:
 ḡ ſoī eſt ſiſtis et nō ſiſtis Siſt hic ſoī. ē ſiſtis plato
 nis. ſoī nō eſt ſiſtis iohānis ḡ ſoī eſt ſiſtis et nō
 ſiſtis penes ſcōz mod ſc3 ſcōz idē fiūt tales pa
 logiſi ſoī eſt ſiſtis platoi ſcōz albedinē ſoī n̄ eſt
 ſiſtis platoi ſcōz muſicā ḡ ſoī eſt ſiſtis platoi et
 nō eſt ſiſtis platoi. Siſt eſt hic a ē duplū reſpec
 tu b ſcōz lōgitudinēz. a nō eſt duplū reſpectu b
 ſcōz latitudinēz ḡ a eſt duplū ⁊ nō duplū. pōt
 etiā fieri ſic iḡrātiā elenchi a eſt duplū reſpec
 tu b a nō eſt lati9 reſpectu b ḡ a reſpectu b eſt
 duplū et nō duplū. ſcōz terciū mod fiūt tal eſt
 palogiſi ſoī currit velocitē ſoī nō currit nccārio
 ḡ ſoī currit et nō currit. Siſt hic iſte diſputat
 ſillogiſtice iſte non diſputat in mente ḡ diſpu
 tat et nō diſputat. ſcōz q̄rtū mod fiūt tales p
 alogiſi iſte curret cras iſte n̄ curret poſt cras
 ḡ curret et nō curret Siſt hic criſt9 fuit de' ab
 etno et fuit hō ex tpe ḡ fuit hō et n̄ fuit homo
 Et peccāt oīa ſophiſmata qa i pdicē ſit varia
 tio reſpectu diuerſorū v̄l ſcōz diuerſa vel nō
 ſiſt v̄l n̄ i eod tpe. Oz aut ſcire q i tali mō ar
 guendi vel iſerē p̄dicto i p̄plexorū ſic exempli
 ficatū eſt ⁊ tūc ſiſt n̄ v3 diſcurſ9 v̄l p̄tigit iſerre
 p̄dictoria p̄plexa et tūc adhuc n̄ valerz diſcur
 ſ9 de v̄tute ſermoīs q̄uus ſcōz v̄lū aliq̄rū in p̄pū
 eēt p̄cedende p̄cluſiones aut iſerūt n̄ p̄dicto
 ria i p̄plexa de eod ſ3 aliq̄ que ſūt relatiōe p̄dic
 toria ⁊ p̄nt tūc absolute p̄cedi diſcurſ9 ſiue fal

la. sic bñ seq̄ sō ē filis platoi ⁊ ē dissilis cice-
roi ḡ ē filis ⁊ dissilis. Sicut i q̄rto^o p̄tigit i ferre
p̄dictoria ioplexa sic arguēdo sō ē alb^o i a sō
erit nō alb^o i b ḡ sō erit alb^o ⁊ n̄ alb^o. s3 nō se-
q̄ sō ē alb^o ⁊ n̄ alb^o ḡ sō erit alb^o ⁊ n̄ erit al-
b^o tñ si p̄vbū de p̄nti argueret eēt bōa p̄na et
tūc pōt eē i grācia elēchi siue fallā fm qd ad
simp̄l r tñ freq̄nt vbi ē ignorātia elēchi ibi ē
fallā s3 qd ad simp̄l r tūc freq̄nt arguif sophi-
stice ab aliq̄ sūpto cū addito ad ip̄m sūptū p-
se ⁊ p̄ p̄ns ē ibi fallā s3 qd ad simp̄l r

Capitulū. xv.

Post fallās penes q̄s peccāt argumē-
ta peccātia i forma dicēd ē de fal-
laciis penes q̄s n̄ peccāt argumē-
ta sophistica s3 penes q̄s peccāt oponentes i ar-
guēdo p̄t r̄ntē q̄rū p̄ma ē peticio p̄ncipii que
tūc accidit q̄n opponēs q̄uis i ferat p̄clusionē
ḡ itēdit tñ n̄ pōt puicē r̄ndētē eo q̄ accipit q̄b
dēt pbaē Et dicif peticio p̄ncipii n̄ qa accipit
illud id q̄b debēt i ferre: tūc enī nulla eēt app-
encia s3 dicif oppōens petē p̄ncipiū q̄n acci-
pit eq̄ iḡtū v̄l mī^o notū illo qd deberet i ferre
⁊ ppt̄ h̄ pōt r̄ndēs petē pbaionē assūpti q̄us
accipiat aliqd notū sit aut ista fallā m̄femōis
vno^o q̄n arguif a noīe sino^o ad sinoimū: sic sic
arguē^o marc^o currit ḡ tuli^o currit statim enī ac-
cipif aliqd eq̄ iḡtū cū p̄clusioē i ferēda Alius
mo^o est q̄n arguif adiffione exp̄mēte qd nois
ad diffitum v̄l e p̄uersor h̄ qa i oi disputatioē
debēt suppoī siḡta vocabulorū. vñ p3 q̄ hic est
peticio p̄ncipii iḡis ē p̄ducti^o calorū ḡ iḡis est
calefactiu^o. Ali^o mo^o ē q̄n arguif abvna p̄uē
tibili p̄pone ad aliā q̄b neutra ē p̄or v̄l notior
alia sic hic null^o music^o ē gr̄atic^o ḡ null^o gr̄atic^o
est music^o. Vñ v̄l q̄n sūt eq̄ iḡtū vel iḡtū ip̄i
r̄nti q̄ sit p̄clusio i ferēda tūc ē peticio p̄ncipii
Sciēd ē tñ q̄ q̄uis r̄ndēs n̄ possit puici p̄ rōez
dū accipif eq̄ iḡtū vel notū pōt tñ p̄auctoritatē
puici si velit auctoritatē recipe sic si r̄ndēs nō
volēs negaē auctoritatē aliq̄ neget istā marc^o
currit q̄uis oppōens sic arguat tuli^o currit er-
go marc^o currit n̄ puicit eū si tñ oñdat istā tu-
lius currit i auctore q̄z n̄ vult negare puincet
eū sufficienti ⁊ ita de aliis ē Capitulū. xvi

Post peticionē p̄ncipii seq̄ fallā s3
nō cāz vt cāz penes q̄ n̄ peccat ali-
qs palogifim^o i forma q̄n p̄clusio se-
q̄t ex ante nisi aliq̄ alia fallā illationē i pedi-
at. ad c^o euidētia ē sciēd q̄ fallā s3 n̄ cāz vt
cāz ē tñ i fallis ad ip̄ossibile h̄ ē ad flm̄ v̄l fm̄

v̄itate vel s3 r̄nsionē vel op̄ionē r̄nq̄. et accidit
tal n̄ cāvt cā q̄n ex ip̄ossibilitate seu s̄itate p̄-
clusi inferf aliqd eē flm̄ q̄ poita h̄ est q̄ ex n̄te
s̄lo vel v̄o nihilōin^o accidit illud flm̄ p̄clusū ita
q̄ siue illud argumētū assūptū fuerit v̄a v̄l flm̄
nihilōmī^o p̄clusū erit flm̄ ⁊ iō fallā s3 i. cāz vt
cāz accidit tñ n̄ ppt̄ h̄ accidit flm̄ de q̄ detimi-
nat aī. i Z^o p̄or̄ Sūt aut̄ isti^o fallē duo modi
vñ^o ē q̄n accipif aliq̄ pp̄o sup̄flua etiā ad illa-
tionē q̄ app3 eē cā s̄itate p̄clusi ⁊ tñ n̄ ē ppt̄ eā
flm̄ p̄clusū sic hic si def̄ ista pp̄o aīa ⁊ vita s̄t id
realr ⁊ opponēs vel it pbaē eā eē flāz ducē^o ex
ista ip̄ossibile sic arguē^o aīa ⁊ vita s̄t id mors
⁊ vita s̄t p̄ria ⁊ mors p̄ria^o gr̄atoī ḡ vita p̄ria^o
corrup^o ista p^o ē flā ḡ ista aīa ⁊ vita s̄t id realr
ex q̄ seq̄ flm̄ sic ē fallā s3 nō cāz vt cāz qa ista
p̄clusio vita ē p̄ria corruptioī nihilōi^o seq̄ressi-
ue ista aīa ⁊ vita sūt id realit siue fuerit v̄a si-
ue flā Z^o mo^o isti^o fallē ē q̄n n̄ accipif pp̄o sup̄-
flua illatiois flē s3 ppt̄ ei^o s̄itate n̄ ē p^o flā sic
si r̄ns dicat istā p̄pone nullū albū eē nigrū ē
nccāriū ⁊ opponēs vel it pbaē eā eē flāz dedn-
cē^o ex ea ip̄ossibile sic arguē^o oē q̄ mouef ab
albedie i nigrediez p̄ti est albū ⁊ p̄ti nigrū qa
p̄ti ē sub albedie ⁊ p̄ti sub nigredie nullū albū
eē nigrum ē nccāriū ergo necesse ē nihil mo-
ueri ab albedie i nigrediez ista p^o ē flā ḡ illa
ex q̄ seq̄ nullū albū eē nigrū ē nccāriū ē flā
R̄ndēd ē q̄ ista p^o flā n̄ accidit ppt̄ s̄itate isti-
us nullū albū eē nigrū ē nccāriū s3 ppt̄ s̄ita-
tē isti^o oē q̄b mouef r̄c. Vñ sciēd q̄ in isto ca-
su r̄ndēd est q̄ p̄clusio ip̄ossibil p̄cludif n̄ p-
pt̄ ip̄ossibilitatē p̄cessi nec ppt̄ ip̄ossibilitatē
p̄assūpti Q̄ n̄q̄ aut̄ accidit ip̄ossibile nō ppt̄
ip̄ossibilitatē p̄cessi nec ppt̄ ip̄ossibilitatē
coassūpti s3 ppt̄ ip̄ossibilitatē eorū sic si opo-
nēs vellet p̄b are p̄ r̄ndētē ip̄ossibilitatē isti^o
tu sedes sic arguē^o tu sedes tu stas ḡ p̄dicto-
ria sūt siml̄vera ista p^o ē ip̄ossibil ⁊ tñ h̄ ē pos-
sibil tu stas ⁊ h̄ ē possibil tu sedes. R̄ndēd est
q̄ hec p̄clusio ip̄ossibil nō seq̄ ppt̄ ip̄ossibili-
tatez alti^o eorū s3 ppt̄ eorū ip̄ossibilitatez et
sic solūif talia sophis̄mata si dicat respōdens
possibile est istū dāpnari dēmostrādo aliq̄z q̄
i rei v̄itate est p̄destinat^o ⁊ opponens p̄bat q̄
sit falsa si hec sit vera possibile est istum dāp-
nari ponatur inesse qua posita in esse sequi-
tur ip̄ossibile sic arguendo iste est p̄desti-
natus iste est dāpnatus ḡ dāpnatus est p̄-
destinat^o p̄clusio est ip̄ossibilis ergo ista est i-
possibilis iste est dānat^o ⁊ p̄ p̄ns ista est falsa

possibile est istum danari. Rndedū ē q̄ sequitur cō-
clusio impossibilis nō q̄a hec ē flā possibile ē il-
tū danari nec q̄a hec ponit̄ i esse s̄z q̄a in ante
ponit̄ l' accipiūt due ppōes impossibiles. oportet
autē sciē q̄ q̄uis; discursus p̄ q̄ p̄cludit̄ fal-
sūvel impossibile nec peccz i forā nec i materi-
a tñ i p̄teriori p̄cessu q̄ sic arguit̄ q̄ ē flā et n̄
ista p̄ssa ḡ ista assūpta p̄cessa est flā l' ē pecca-
tū i materia vel i forā ita q̄ p̄na n̄vz s̄z vita-
tēvel fm r̄nsionē r̄ndēt̄ si r̄cē r̄ndeāt l' aliq̄ p̄-
pō quā accipit̄ est flā. Ca. xvii.

Quia fallacia s̄z p̄les it̄rogati-
ones v̄vnā iuxta quā nō peccat aliq̄d
argumētū q̄tū ad illationē s̄z iux eā peccat op-
ponēs i arguēdo p̄ r̄ndētē q̄a accipit̄vnā it̄ro-
gationē q̄ ē equalēter plures ex q̄ si postea ar-
guat sophisticē argumētū suū peccabit p̄ aliq̄
fallāz si tñ statim ad p̄positā it̄rogationē r̄ndēs
vnica r̄nsioē potē faciliē decipi. Et iō ista fal-
latia ē it̄ fallās p̄numerāda. Intelligendū ē
āt q̄ duplx pōt̄ it̄elligi q̄ aliq̄ it̄rogatio sit plu-
resvl q̄a plā enūtiāt̄ de plib⁹ vel v̄nū de pluri-
b⁹ vel e p̄ vel q̄n accipiūt̄ t̄m i numero singu-
lari ita tñ q̄ tal' p̄pō i q̄ format̄ tal' it̄rogaō ē
p̄pōvnavitate sufficiēte ad p̄dictioēz. aliter
pōt̄ aliq̄ it̄rogaō eē p̄les q̄a illa orō n̄ ē vna sic
sic dicē s̄r ē hō asin⁹ l' s̄r ē huīd⁹ alb⁹ calid⁹
ḡmatic⁹. Ad it̄rogationē q̄ p̄les ē p̄pōt̄ dari
sp̄vna r̄nsio p̄cedē vel negādo nec pōt̄ ex tali
r̄nsione duci ad p̄dcōēz cū enī sp̄ altera ps p̄-
dictionis sit flā et altera v̄a d̄vna negari ⁊ al-
tera affirmari. Vñ dem̄rāz duob⁹ q̄v̄vnā ē al-
bū et aliud nigr̄ et it̄roget̄ an ista sint alba
vel nigr̄. d̄z dici q̄ nec sūt̄ alba nec nigra et e-
odē ē de aliis q̄a altera ps pōt̄ affirmari vl' ne-
gari. Tñ si qs i mult̄ talib⁹ vellet affirmatiē re-
spōdere nō d̄vna r̄nsionē dare s̄z mltas dicē-
do q̄ h̄ ē albū ⁊ illud nigr̄ ⁊ sic d̄ aliis p̄simi-
lib⁹. Ad it̄rogatiōēz q̄ p̄les ē scdōn̄ d̄z dari v-
na r̄nsio s̄z si r̄nsvelit̄ r̄ndere d̄z dare p̄les r̄nsi-
ones vt si q̄rat̄ an s̄r sit music⁹ alb⁹ nō dēt̄ r̄n-
deri p̄cedē l' negāō s̄z si vell̄z r̄ndē d̄z daē plu-
res r̄nsiones puta si s̄r sit albus et nō music⁹
d̄z dicē q̄ ē alb⁹ et nō music⁹ et sic de p̄simili-
bus dicēb̄ est Ca. xviii

Quia p̄dcā restat vidē quō p̄dcē fallati
ē peccat̄ p̄ fillm̄ ⁊ quō palogismi q̄vi
dēt̄ sillogismi p̄pleti ⁊ nō sūt̄ d̄ficiūt̄
a nasa filli. Et de fallatiis i r̄xa qs sūt̄ oratio-
nes multiplices nō est difficile vidē tales enī
palogismi vocalit̄ sūt̄ similes vel fillis sic patz

de equocatione. Vñ talēs palogismi ois cais
currit sid⁹ celeste ē canis ḡ r̄c ois hō ē aial rō-
nale mortale hec statua ē hō ḡ r̄c nullū aial
est sp̄s hō est sp̄s ḡ hō non ē aial. Isti palo-
gismi vocalit̄ eod⁹ forānt̄ q̄ forānt̄ p̄fecti sillo-
gismi nec ē hic aliq̄s defectus filli nisi q̄a i q̄
libet illoz ē aliq̄ p̄pō distiguēda penes equo-
catioēz. Iux āphibolo. sic forānt̄ palogismi
ois p̄positio v̄a si est nccāria est possibil' te es-
se alimū est p̄pōvā si est nccāria ḡ te esse alimū
est possibile q̄cumq̄ vendit̄ oleū est mercator
iste adulator vendit̄ oleum ḡ iste adulator est
mercator. q̄cqd est alterz illoz et reliquū illo-
rū est vtr̄q̄z istoz s̄z aliq̄b̄vnū est alterz illoz
ḡ aliq̄b̄vnū est vtr̄q̄z illoz et reliquū illorum
dem̄ratis duobus p̄dictoriis. In istis palogis-
mis nullus est defectus a veris p̄ditioibus sil-
logismi nisi q̄ i eis est aliq̄ orō multiplex fm
amphibologia. Iuxta cōpositionēz et d̄sionē
sic forānt̄ palogismi q̄cūq̄ viuit semp̄ est
isteviunt ḡ iste s̄p̄ ē. Iuxta accentū sic forānt̄
nullus iustus d̄z pendere iste est iustus ḡ iste
nō d̄z pendē. Iuxta fallāz figure d̄cōis sic for-
māt̄ palogismi ois s̄bstātia est subiecta ac-
cidenti omne aial est s̄bstātia ḡ omne al' est
subiecta accidenti. quicquid heri emisti hodi-
e comedisti carnes crudas hēi emisti ḡ tu ho-
die comedisti carnes crudas. In istis emz ser-
uatur forma sillogistica sicut patet p̄ regulas
prius datas de sillogismo ⁊ de speciebus eius

Similiter hic est fallacia figure dictionis d̄-
ficiens a p̄ditionibus sillogismi quodlibet ali-
ud a d̄o potest deus facere sine alio. equitare
est aliud a deo ergo equitare potest deus fa-
cere hominem sine equo. Iuxta accidens sic
homo currit fortes est homo ēgo fortes currit
Iste canis est tuus iste canis est pater ergo iste
canis est pater tuus. In istis palogismis et
in omnibus palogismis accidenti s̄ seruat̄
debita forma in premissis sed in p̄mo paral-
ogismo non seruat̄ur modus quia premissa nō
disponuntur in modo conuenienti ideo non
est sillogismns in secundo paralogismo licet
premissa debite disponuntur tamen conclusi-
o non debite infertur ex p̄missis quia maior
et minor extremitas coniunguntur a parte e-
iusdem extremi et medius terminus ponitur
in p̄clusionione quorū vtr̄q̄z repuḡt̄ fillō p̄pter
q̄d forā sillogistica n̄ seruat̄ ibidēz ⁊ ita n̄ s̄t p̄-
pleti filli. Iux fal. p̄nt̄ forānt̄ sic palogismi o-
nis hō currit ois hō est al' ḡ omne aial currit.

hic enī ē defect⁹ sillici q̄a infertur ꝑclusiōnis
 q̄ dēt eē pticulari iuxta fallā fm qd ad simplr
 sic null⁹ prudēs vult iudicāē inimicū suū iste
 est prudēs ḡ iste nōvult iudicare inimicū suū
 ppt bonū rei publice hic enī n̄ ē aliqs defect⁹
 nisi q̄a aliq̄ defectū addit i ꝑcloē q̄ n̄ erat ac
 cepta i pmissis iō est fallā fm qd ad simplicitē
 iuxta ignorātiā elēchi ꝑcesso q̄ ethiops ē ni
 ger arguā ad pbādū q̄ ethiops n̄ est niger sic
 nullū albū ē nigrū ethiops ē alb⁹ fm dētēs ḡ
 ethiops n̄ ē nigē hic enī est fallā q̄a in ꝑdicē⁹
 rnti accipit n̄ absolute q̄ ethiops ē albus sed
 q̄ ē alb⁹ secūdū aliq̄ ptē ppt q̄ ethiops dicitur
 niger n̄ accipit secūdū idē iō ē fallā secūdū ig
 norātiā elēchi iuxta fallās alias n̄ formāf ar
 gumēta peccātia in forma licz iuxta eas pec
 cet opponēs disputā⁹ ꝑ rñdētēz iō n̄ o3 de eis
 exēplificare oē enī argumētū appēs peccās i
 forma iuxta aliq̄ illas peccat q̄ū sufficiētia
 et numē⁹ pōt sic accipi q̄a oīs palogism⁹ vo
 calv⁹ scdm vocē q̄tū ad plitātē iꝑplexorū z q̄
 litatē z q̄titatē ppōnū assilaf vō sillo cui ꝑpe
 tūt ꝑditiones ꝑ⁹poite i tractatu de sillovl nō
 sic assilaf sillo secūdū vocē si ꝑmo⁹ ē impossibīle
 q̄ sit aliqs defect⁹ nisi ppt alic⁹ orōis mltiplici
 tatē vl iꝑgruitatē vl q̄a idē tmin⁹ sine mltiplici
 tate p aliq̄ suppoit i vna ppōne p q̄ n̄ suppo
 nit i alia sz ista ppō demonstrari nō pōt sz acci
 pit p i ductionē. si ppt ꝑmū nō valeat sil⁹ q̄a
 scz ē ibi aliq̄ mltiplicitas sic isti silli q̄tū ad na
 turā iꝑplexorū z q̄titatē z q̄litatē ppōnū tota
 lit assilaf oīs cais currit sid⁹ celeste ē cais ḡ
 rō oē al⁹ ē subā oīs hō ē al⁹ ḡ oīs hō ē subā sic
 enī i secūdo sillo maior ēvlis z mior i dēfīni
 ta z sic illud idē et n̄ aliud vocaf p̄tū i maiori
 z i ꝑclusiōē z subiectū in ꝑclusiōē nec ꝑuerso
 ita ē i ꝑmo z tñ ꝑm⁹ ē palogism⁹ z nō secūdus
 ppt h̄ solū q̄ i ꝑmo ē aliq̄ orō mltiplex z n̄ in
 secūdo q̄ posito aut ista mltiplicitas ē ex h̄ q̄
 aliq̄ vox q̄ n̄ est ꝑplexa orō mltiplicit⁹ accipit z
 tūc ē fallā equocatiois. dico sīnvarief q̄tū ad
 mod⁹ pferēdi aut ē mltiplicitas ex mltiplicita
 te alic⁹ vocis q̄ pōt variis modis ꝑnūciari et
 remanē vl q̄ pt eē dictio vl orō ppt diuēsu mo
 dū ꝑnūciādi tūc ē accēt⁹ h̄ ē tota orō mltiplex
 sine alic⁹ ꝑt mltiplicitate z h̄ pōt eē duplicit⁹ l
 qa illa orō i vtroq̄ sēsu vniformit⁹ ꝑnūtiat et
 tūc ē āphibologia vel n̄ ē vniformit⁹ ꝑnūtiata
 et tūc ē ꝑpositio vel diuisio si aut tal⁹ discurs⁹ n̄
 sit silli⁹ ppt solā iꝑgruitatē tūc ē fallā figure
 dcōis sic hic oīs hō ē al⁹ oīs sof ē hō ḡ oīs sof ē

al⁹ si enī loco ist⁹ tmi sof poneref iste t⁹ aſi
 nus cui ꝑgrue pōt addi signū eēt bon⁹ sil⁹ Si
 aut i 3° fiat palogism⁹ adhuc pōt ibi assigna
 ri fallā figure dcōis q̄a si loco illi⁹ tmi sof po
 neref ali⁹ tmi⁹ ꝑsilis potēs suppoē p oī eod in
 q̄libz ppōne null⁹ eēt defect⁹ z ita ppt simili
 tudinē ist⁹ dcōis ad aliā pt aliqs decipi p fa l
 lāz figure dcōis Vñ si ppt h̄ q̄ iste sillogism⁹
 ē bon⁹ iste dicit h̄ fm demōstrā⁹ hāc ppōnez
 iste dicit fm ḡ fm dicit ab isto decipet p fal
 lāz figure dcōis Si aut sillogism⁹ vocalis non
 assilaf q̄tū ad naturā tmiōz z q̄litatē z q̄ti
 tatē ppōnū i oib⁹ veris sillogismis vel ē ibi de
 fect⁹ ꝑcise ppt dissimilē q̄litatē vel q̄titatēz p
 pōnū fmissarū vel iō q̄a plures tī ponūf i cō
 clusiōē q̄ in vō sillovl est ibi defcūs ppt excel
 sū tiorū icōplexorū. si ꝑo⁹ vel scdo vel ecouer
 so est bonū argumētū vel nō si sic ē fallā q̄nt
 si nō est fallā accēt⁹. Si sit ibi excessus tiorum
 q̄a scz plura icōplexa ponūf q̄ deberēt: q̄a. s.
 addit aliqd in pmissa qd nō debēt poni vl ali
 qd tale addit i ꝑclusiōē et tūc vel illud cui ad
 dit accipit tā in pmissa q̄ i ꝑclusiōē et tñ i vna
 sibi addit et nō in alia et tūc ē fallā fm quid
 ad simplr vel addit vni in pmissa: qd nō pōit
 in cōclusiōē et tūc ē fallā fm iḡratiā elenchi.
 hec oīa patere pnt p exēpla posita de istis fal
 laciis. Ex qbus pōt elici quō iste fallacie ab i
 uicē distinguūt ita q̄ quis fallacie multe pnt
 cōcurrere i eodē sillo tñ possibile est iueire p
 alogismos in qbus nulle fallacie cōcurrūt ex
 ceptis fallā q̄nt et accēt⁹ q̄a vbiq̄q̄ pmissae
 disponūf i figura si ibi sit fallā q̄nt erit ibi et
 tiā fallā accēt⁹ Ad cogscendū at fallaciaz
 vtrū in argumento scō sit fallacia vel nō sunt
 aliq̄ documenta. Vñ est illd scz q̄ rñdēs ad
 nullū argumētū rñdeat nisi opponens arguat
 ex certis tīs nōv3riatis nec aliq̄⁹ mutat⁹. nec
 trāsmutat⁹ et ex certis ppōibus q̄s rñdens di
 ligent cōsideret an aliq̄ illarū sit multiplex p
 aliq̄ fallaciā i dūctiue. Deinde discutiāt an ta
 le argumētū p aliquā regulā certāz euiden
 tem regulef et tūc post rñdeat diligēnt confi
 derās de q̄libet an sit ꝑns vel repugnās ꝑcon
 cessio vel ꝑnegatio vt sic cōsequēnt rñdeat. Et hec
 de fallaciis ad pns dicta sufficiant.

Explicit tractatus logice fratris guillermi
 ockan diuisus in tres ptes et vnaqueq̄ pars p
 capitula distincta est. Impressū est hoc opus
 Pari. i vico clauso brunelli. M. cccc⁹ lxxxviii

Incipiūt capitula sup sūma logices fra
trisGuillermi ockā diuisa ī tres ptes princi-
pales q̄x p̄ma de t̄is ⁊ p̄p̄etab⁹ t̄ioꝝ p̄tinēs
capitla Primū ē de diffione t̄i ⁊ eius diui-
sione ī generali folio. ii

ca. ii. de varia acceptioe h⁹ t̄i t̄mī?	ii
ca. iii. de d̄iōne t̄i incōplexi	ii
ca. iii. de d̄iōe t̄ioꝝ ī ter. cathe. et fin.	iii
ca. v. de d̄iōe noiꝝ p̄ p̄cretū ⁊ ab̄st̄ētū	iii
ca. vi. oñdit p̄cretū ⁊ ab̄st̄. q̄n̄z eē sinonīa.	iii
ca. vii. idem oñdit p̄ rōes.	iii
ca. viii. oñdit aliq̄ ab̄st̄r̄ta equalenter aliqua sincathegreuata includere	v
ca. ix. de noiꝝbus cōcreṡ q̄x̄ ab̄st̄r̄cta suppo- ponat pro multis p̄cretavo pvno	vi
ca. x. d̄ d̄iōe noiꝝ mē absoluta ⁊ p̄notatī	vi
ca. xi. de d̄iōe noiꝝ ad pl̄z s̄iḡnatiū p̄ noiā p̄e ipoiꝝ ⁊ sc̄de ipoiꝝ siue iūe. ⁊ q̄d v̄t̄s q̄ sit	vii
ca. xii. oñdit qd ē itē p̄a qd sc̄ba ⁊ q̄l̄ dr̄nt.	vii
ca. xiii. de d̄iōe noiꝝ p̄ quocū ⁊ v̄niuoō.	viii
ca. xiiii. ē d̄ h̄ t̄ioꝝle ⁊ d̄ s̄iḡlari e⁹ oppoito.	viii
ca. xv. oñ. p̄ rōs q̄ n̄lzvlē sit aliq̄ r̄s eē a.	viii
ca. xvi. d̄ opioe scoti c̄cavle ⁊ ei⁹ ī p̄batiōe.	ix
ca. xvii. d̄ solu⁹. rōnū q̄ fiēi p̄nt p̄ opi. scoti.	ix
ca. xviii. de v. v̄lib⁹ et eoz̄ suffitietia	x
ca. xix. de īdiduo suppoito et s̄iḡlari	xi
ca. xx. de genere.	xi
ca. xxi. de sp̄etie	xi
ca. xxii. de p̄patōe ḡnis ⁊ sp̄ei penes p̄uenien- tias et dr̄ntias	xi
ca. xxiii. de dr̄nā ⁊ acceptioib⁹ e⁹.	xii
ca. xxiiii. d̄ p̄po ⁊ accep⁹ ib⁹ e⁹ ⁊ qd sit s̄z lo.	xiii
ca. xxv. d̄ acc̄nte qd sit ⁊ q̄t moīs accipiat.	xiii
ca. xxvi. de diffioe ⁊ sp̄eb⁹ ei⁹?	xiii
ca. xxvii. de h̄ noīe de sc̄ptio.	xiiii
ca. xxviii. de diffioe de sc̄riptia	xiiii
ca. xxix. de īst̄ t̄is desitū ⁊ des̄c̄ptū.	xv
ca. xxx. d̄ īsto t̄io s̄b̄c̄z ⁊ accep⁹ ib⁹ ei⁹?	xv
ca. xxxi. de īsto t̄io p̄tū ⁊ moīs eius.	xv
ca. xxxii. d̄ īst̄ t̄is iēē s̄b̄ico p̄ueiē s̄b̄iecto īherē s̄b̄iecto et s̄ilib⁹	xv
ca. xxxiii. de h̄ t̄io significare	xv
ca. xxxiiii. de hoc t̄io didi	xv
ca. xxxv. d̄ h̄ t̄io totū ⁊ accep⁹ ib⁹ eius	xvi
ca. xxxvi. de h̄ t̄io oppoita	xvi
ca. xxxvii. d̄ h̄ vocablo passio	xvii
ca. xxxviii. d̄ īst̄ t̄is ēsvnū ⁊ d̄iōib⁹ eē.	xvii
ca. xxxix. d̄ h̄ vocablo vnū ⁊ d̄iōib⁹ ei⁹?	xvii
ca. xl. d̄ h̄ vocablo p̄ntū ⁊ accep̄tioib⁹ eius ⁊ de modis q̄bus d̄r̄ eē aliq̄ ī p̄dicam̄to.	xviii
ca. xli. de numero predicam̄toꝝ.	xviii
ca. xlii. de p̄dicam̄to s̄b̄e	xix

ca. xliii. de p̄p̄etab⁹ s̄b̄e	xx
ca. xliv. de p̄dicam̄to q̄titat̄ ⁊ q̄ q̄titas non sit res distincta a s̄b̄a q̄litate.	xxi
ca. xlv. d̄ q̄busd̄ obiectoib⁹ p̄ p̄dictā opi	xxii
ca. xlvi. d̄ his q̄ ponūt ī p̄nto q̄titat̄ s̄m̄ op̄iū. p̄ntē q̄titatez n̄ distigui a s̄b̄a ⁊ q̄litate	xxiii
ca. xlvii. de p̄p̄etab⁹ q̄titat̄ iux̄ p̄d op̄i. xxiii	xxiii
ca. xlviii. de p̄p̄etab⁹ q̄titat̄ sc̄bz op̄i. po- nēt q̄titat̄ rez absolutā aliā a s̄b̄a et q̄li.	xxv
ca. xlix. de p̄dicam̄to flatōis siue ad aliq̄d ⁊ q̄ fla⁹ nō sit distincta ab absolutū	xxv
ca. l. adducit aliq̄s rōes oñdentes flatōez nō eīse distincta a re absoluta p̄ s̄b̄a absolutū	xxvi
ca. li. ē d̄ ill̄ q̄ p̄nt p̄dcā op̄io ī ḡnēfla⁹ isxxvi	xxvi
ca. lii. de p̄p̄etab⁹ q̄s at̄t̄buit p̄dcā op̄io flat̄is	xxvi
ca. liii. adducit q̄s rōes oñtes p̄dcāz opinioēz nō fuisse at̄.	xxvii
ca. liiii. p̄tractat d̄ r̄tis s̄z p̄riā op̄ioz p̄ce	xxviii
ca. lv. ē de p̄dicam̄to q̄litate	xxix
ca. lvi. p̄tractat op̄ioez q̄ p̄nt q̄ q̄libz q̄litas ē res distincta a s̄b̄a q̄litate ⁊ r̄s p̄spectis	xxix
ca. lvii. ē de p̄nto acciois et de duplici op̄ini- one circa accionem	xxx
ca. lviii. ē de p̄nto passiois et de duplici op̄i- nionē circa passionem	xxx
ca. lix. est de p̄dicam̄to q̄n̄ et de duplici op̄i- nionē circa ip̄sum	xxx
ca. lx. de p̄nto vbi ⁊ de varia op̄i. circ̄ ip̄z	xxx
ca. lxi. de p̄dicam̄to positiois et de op̄ini- one aristotelis circa ip̄sū	xxx
ca. lxii. ⁊ de duplici opinioē circa ip̄m	xxx
ca. lxiii. d̄ sup̄p̄oe ⁊ d̄ varia acceptioe ei⁹.	xxx
ca. lxiiii. d̄ d̄iōe sup̄p̄ois ī sup̄p̄onē s̄iplicez p̄ s̄ōalez et mat̄iale et de d̄iōib⁹ earū.	xxx
ca. lxv. ostendit s̄im in quacūq̄ p̄p̄one poāē posse habere sup̄p̄onem p̄s̄ōalem	xxx
ca. lxvi. obicit p̄p̄dicta aliq̄b⁹ rōnib⁹	xxx
ca. lxvii. ē in sp̄ali de sup̄p̄one mat̄ializ	xxx
ca. lxviii. ostendit sup̄p̄oem mat̄ialem posse p̄petere tā p̄plexo quā ī p̄plexo	xxx
ca. lxix. est de sup̄p̄one personali	xxx
ca. lxx. ē de d̄iōis sup̄p̄ois p̄s̄ōalisi discre- tāz cōez ⁊ de d̄iōis sup̄p̄ois p̄muis	xxx
ca. lxxi. ē de regul̄ q̄b⁹ oñdit q̄n̄ t̄mī⁹ h̄z vnū sup̄p̄onē p̄s̄ōalē ⁊ q̄n̄ aliā.	xxx
ca. lxxii. d̄ dubiis q̄ fieri p̄nt ēca sup.	xxx
ca. lxxiii. d̄ sup̄p̄oe p̄fusa t̄m̄z r̄lis ei⁹?	xxx
ca. lxxiiii. d̄ sup̄p̄oe p̄fuzaz distributiua ⁊ r̄lis eius	xxx
ca. lxxv. q̄l̄ sup. p̄tū ī p̄p̄ois d̄ icipit r̄s̄it	xxx
ca. lxxvi. d̄ sup̄p̄oe t̄ioꝝ flatōez	xxx
ca. lxxvii. d̄ varia sup̄p̄oe ī p̄p̄a	xxx

Incipit sc̄ca pars

pm̄a ca. de d̄sione pp̄onū ī ḡnali	xxxvii
ca. sc̄dz de v̄itate pp̄onū et ī sp̄ali de v̄itate p̄p̄ois singlaris	xxxviii.
ca. iii. ōndit qd̄ regr̄is ad v̄itatē pp̄ois īdiffite vel singlaris	xxxviii
ca. iii. ē de v̄itate pp̄ois v̄l̄is d̄ h̄ siḡ ois.	xxxix
ca. v. ē de pp̄oib⁹ v̄lib⁹ de signis distributiuis p̄ duobus	xli
ca. vi. ē de pp̄oib⁹ ex signis distributis pro p̄ti bus integralibus	xli.
ca. vii. ē de v̄itate pp̄onū d̄ p̄terito ⁊ fufo.	xli
ca. viii. ē de v̄itate pp̄onū d̄ f̄is obliqs.	xli
ca. ix. est de v̄itate pp̄onū m̄oaliū	xlii
ca. x. ē de v̄itate pp̄onū m̄oaliū s̄n dicto.	xlii
ca. xi. de pp̄oib⁹ equalētib⁹ p̄po. ypotheti.	xliii
ca. xii. de pp̄oib⁹ ī qb⁹ ponit̄ t̄i p̄uati ⁊ īf̄iti	xliii
ca. xiii. de pp̄oibus ponit̄ t̄i p̄uatiui nō equa- lentes terminis īf̄init̄.	xliiii
ca. xiiii. de pp̄oibus ī qb⁹ ponit̄ t̄i ficti	xliiii
ca. xv. de pp̄oib⁹ ī qb⁹bus poit̄ h̄ r̄latiz q̄	xliiii
ca. xvi. de pp̄oib⁹ reduplicatis	xliiii
ca. xvii. de pp̄oibus exclusiuis.	xliv
ca. xviii. de pp̄oibus exceptis	xlvi
ca. xix. de pp̄oib⁹ d̄ īf̄is v̄b̄ īcipit ⁊ d̄f̄init.	xlvi
ca. xx. d̄ pp̄o. ī qb⁹ poit̄ h̄ v̄bu fit ī sc̄z ē	xlvi
ca. xxi. d̄ p̄uersioib⁹ ⁊ p̄oib⁹ p̄uersioe p̄positioū de inesse et de presenti	xlvi
ca. xxii. de p̄uēsiōe pp̄onū de p̄t̄ito ⁊ fu.	xlvi
ca. xxiii. de p̄uersioe pp̄onū r̄duplicatiuarum exclusiuarū et aliarū expoib̄iliū	l
ca. xxiiii. d̄ p̄uer. pp̄onū m̄oaliū d̄ ncc̄a°	l
ca. xxv. de p̄uer. pp̄onū de possibili	li
ca. xxvi. de p̄uersioe pp̄onū de īpossibili	li
ca. xxvii. de p̄uer. pp̄onū de p̄t̄igenti	li.
ca. xxviii. de p̄uer. pp̄onū d̄ cōti. p̄ oppoitas qualitates	lii
ca. xxix. de p̄uersioe pp̄onū modaliiū que nō ab oib⁹ p̄cedūt̄ modales.	lii
ca. xxx. de pp̄oib⁹ ypothe. ⁊ earū p̄p̄etatis.	liii
ca. xxxi. de p̄ditionalibus.	liii
ca. xxxii. de cop̄lat̄is ⁊ p̄p̄etatis earū	liii
ca. xxxiii. de d̄iſt̄ictis	liii
ca. xxxiiii. de causalibus.	liii
ca. xxxv. de pp̄oibus t̄palibus	liiii
ca. xxxvi. de pp̄oibus localibus.	liiii
ca. xxxvii. q̄liter p̄iunctioes vel aduerbia q̄nq̄ ponūt̄ īnt̄ f̄ios q̄nq̄ īnt̄ pp̄oes	liiii
Incipit tertia pars	
ca. pm̄a de d̄ionib⁹ fillōy.	liiii
ca. ii. d̄v̄nifor̄i ḡna° ne fillōy d̄ iēē ī ḡnali.	lv

ca. iii. de fillis p̄me figure	lv
ca. iiii. de m̄o p̄b̄adi dictos fillōs.	lv
ca. v. de regulis quib⁹ ostendit̄ d̄iscursū nō re- gulari p̄ dici de oī v̄l̄ dici de nullo.	lvii
ca. vi. quō p̄misse p̄me figure possunt conclu- dere plures conclusiones	lviii
ca. vii. soluit multa argum̄ta que v̄i d̄ctur ef- se contra predicta	lviii
ca. viii. ōndit q̄ maior in p̄ma figura etiam possit eē singlar̄ aff̄ratia īnegat̄ia	lviii
ca. ix. ē de fillis ex obliqs ī p̄ma figura	lviii
ca. x. de fillis sc̄de fi. ex rectis.	lix
ca. xi. de reductione fillogismorū sc̄de figure in fillōs p̄me	lix
ca. xii. de fillis sc̄de fi. ex obliqs	lx
ca. xiii. ōndit in quibus casibus p̄t̄igit fillogi- sare ex ambabus aff̄rat̄is ī sc̄da figu.	lx
ca. xiiii. de fillis tertie fi. ex rectis	lx
ca. xv. de fillis ex obliqs tertie fi.	lxi
ca. xvi. de fillis expositiuis.	lxi
ca. xvii. qualiter fillogisfadū ē ex pp̄oibus de p̄terito et futuro in p̄ma figura	lxi
ca. xviii. de fillis de p̄terito et de futuro in se- cūda figura	lxii
ca. xix. de fillogismis de preterito et de futu- ro in tertia figura	lxii
ca. xx. de fillogismis ex pp̄oibus m̄oalibus d̄ ncc̄ario in p̄ma figura.	lxii
ca. xxi. de eisdem in sc̄da figura	lxiii
ca. xxii. de eisdem in tertia figura	lxiii
ca. xxiii. de fillis ex pp̄oibus de possibili in p̄ ma figura	lxiii
ca. xxiiii. de eisdem in sc̄da figura	lxiii
ca. xxv. de eisdem in tertia figura	lxiii
ca. xxvi. de fillogismis ex ababus de contin- genti non ncc̄ario in p̄ma figura	lxiii
ca. xxvii. de eisdem in sc̄cūda figura	lxv
ca. xxviii. de eisdem in tertia fi.	lxv
ca. xxix. de fillogismis ex propositionibus d̄ impossibili	lxv
ca. xxx. de fillogismis ex propositionibus mo- dalibus non v̄sitat̄is	lxvi
ca. xxxi. de mixtione ex vna de inesse et alta modal̄i de ncc̄ario in p̄ma figura	lxvi
ca. xxxii. de eadez mixtione ī sc̄cūda fi.	lxvii
ca. xxxiii. de eadez mixtione ī tertia fi	lxviii
ca. xxxiiii. de mixtione ex vna de inesse ⁊ alte- ra de possibili in p̄ma fi	lxviii
ca. xxxv. de eadez mixtione in sc̄da fi	lxviii
ca. xxxvi. de eadez mixtione in tertia fi.	lxviii
ca. xxxvii. de mixtione ex vna de iesse.	lxix

et altera de ptingenti nō necario ī p̄a fi. lxxix.
 Ca. xxxviii. de eadē mixtōe in sc̄da fi. lxxix.
 Ca. xxxix de eadē in tertia figura lxxix
 ca. xl de mixtōe exvna de iesse et altera de ī
 possibili. lxxix.
 ca. xli. exvna de inēe et al̄ta modali nōv̄sita-
 ta in p̄ma figura lxx.
 ca. xlii. de eadē mixtōe in sc̄da fi. lxx.
 ca. xliii. de eadem mixtōe in tertia fi. lxxi
 ca. xliiii de mixtōe exvna de necario et alte-
 ra de possibili in prima fi. lxxi.
 ca. xlv. de eadē mixtōe in sc̄da fi. lxxii
 ca. xlvi de eadē mixtōe in tertia fi. lxxii.
 ca. xlvii. de mixtōe ex vna d̄ necario et al̄ta
 de contingenti in prima fi. lxxii.
 ca. xlviii. de eadem mixtōe in sc̄da fi. lxxii.
 ca. xlix de ead̄ mixtōe in t̄tia fi. lxxiii
 ca. l. de mixtōe necarii et īpossibil̄ lxxiii
 ca. li. de mixtōe pp̄onū de necario et de aliis
 modis ab istis q̄tuor in prima fi. lxxiii.
 ca. lii. de ead̄ mixtōe in sc̄da fi. lxxiii.
 ca. liii. de ead̄ mixtōe in tertia fi. lxxiii.
 ca. liiii. de mixtōe ex p̄poib̄ de possibili et
 de contingenti in prima fi. lxxiii
 ca. lv. de ead̄ mixtōe in sc̄da fi. lxxiiii
 ca. lvi de ead̄ in tertia fi. lxxiiii
 ca. lvii. de mixtōe pos. et īpos. lxxiiii
 ca. lviii. de mixtōe possibil̄ et aliorū modor̄
 a q̄tuor famos̄ in p̄ma fi. lxxiiii.
 ca. lix. de ead̄ in sc̄da fi. lxxiiii
 ca. lx. de ead̄ mixtōe in tertia fi lxxiiii
 ca. lxi. de mixtōe cōtingentis et aliarū mo-
 daliū nōv̄sitarū in p̄ma fi. lxxiiii
 ca. lxii. de ead̄ in sc̄da fi. lxxiiii.
 ca. lxiii. de ead̄ in tertia fi. lxxiiii
 ca. lxiiii. de mixtōe ex p̄poib̄ modalib̄ et
 aliorū modorū ab illis q̄tuor lxxv
 ca. lxv. de filogismis ex p̄poib̄ reduplicati-
 uis vel altera reduplicatiua lxxv
 ca. lxvi. de filogismis ex p̄poib̄ exclusiuis
 vel altera exclusiua lxxv.
 ca. lxvii. de filogismis ex p̄poib̄ exceptiuis
 vel altera exceptiua lxxv.
 ca. lxviii. de filogismis ipotheticis lxxv.
 Finis capitulorū p̄me ptis t̄tie ptis.
 Ca. i. sc̄de ptis t̄tie ptis ē de diffinitōe demō-
 stratiōis et acceptiōibus scire lxxv.
 ca. ii. de t̄minis q̄ ingrediū dem̄ratōz. lxxvi
 ca. iii. oñdit que oportet p̄cognoscere ante de
 monstrationem lxxvi.
 ca. iiii. de diuisione p̄positionū requisitarū ad

demonstrationē. lxxvi
 ca. v. de p̄prietatibus p̄positionū requisitarū
 ad demonstrationem lxxvi.
 ca. vi. oñdit quō p̄positiones requisite ad demō-
 strationem sunt de oī lxxvii
 ca. vii. oñdit q̄ p̄positio requisita ad filogismū
 est per seuera lxxvii.
 ca. viii. quō p̄ncipiū et cōclusio demōstratiōis
 pōt esse p̄movera. Et qd est ppō p̄movera.
 et de errorib̄ q̄ p̄tin. in assiḡtōe v̄lis. lxxvii
 ca. ix. de p̄prietatibus cōueniētibus cōclusiōi
 que nō p̄nt cōpetere p̄missis lxxviii.
 ca. x. oñdit quō aliqua p̄ncipia sc̄ri p̄nt p̄ ex-
 perientiam lxxviii
 ca. xi. oñdit q̄ p̄a euidēs notitia p̄cōis acci-
 pi p̄t p̄ppōes dispositas ī mō et fi. lxxviii.
 ca. xii. oñdit q̄ nō oīs passio demōstrari pōt
 de suo subiecto lxxviii.
 ca. xiii. de p̄prietatibus principior̄ demōstra-
 tionem ingredientium lxxix.
 ca. xiiii. oñdit p̄ncipia eē imēd̄ et idē. lxxix
 ca. xv. oñdit p̄ncipia eē cās p̄clusionū. lxxix.
 ca. xvi. oñdit oēs p̄missas demōstratiōis esse
 notiores cōclusionē lxxix
 ca. xvii. ē de m̄ultiplici d̄ra dem̄rationū. lxxx
 ca. xviii oñdit diffinitōez quid nois nō posse
 esse mediū demōstratiōis lxxx
 ca. xix. ponit d̄ras int̄ demōstrationez p̄p̄t qd
 et demōstrationem quia lxxx.
 ca. xx. oñdit quō in ead̄ sc̄ia differt demōstra-
 tio q̄a est a demōstratiōe p̄pter qd lxxx
 ca. xxi oñdit idem in diuersis sciētis lxxx
 ca. xxii. oñdit ad quā sciētia p̄tinent p̄clusio-
 nes p̄stitute ex p̄mis it̄t̄iōib̄ et sc̄ōis. lxxx
 ca. xxiii est de sciētia p̄pter qd et de demon-
 stratiōe p̄pter quid et de diuersis generib̄
 questionum lxxx
 ca. xxiiii. poit q̄sdā obiectōes p̄ p̄dcā. lxxxii.
 ca. xxv oñdit quō t̄minat̄ q̄stio si est lxxxii.
 ca. xxvi. oñdit quō ppō deest sc̄do adiacente:
 q̄nq̄ pōt demōstrari et q̄nq̄ nō lxxxii.
 ca. xxvii oñdit idē eē rei cū re lxxxii.
 ca. xxviii oñdit quō t̄minat̄ q̄stio qd est gr̄a
 c̄p̄oit varias distinctōes diffinitionū. lxxxiii
 ca. xxix de diffione exp̄mente qd rei. lxxxiii
 ca. xxx. oñdit ppōez in q̄ p̄f gen̄ absol. de sp̄e
 absoluta n̄ posse dem̄rari et b̄n̄ illa possit
 demōstrari in q̄ p̄f d̄ra de sp̄e lxxxiii
 ca. xxxi oñdit diffinitionem nō posse demō-
 strari a priori de diffinito et de diuersis mo-
 dis inuestigādi diffinitionem lxxxiiii.

Ca xxxii de diffiōe data p additamentū. lxxxv
 ca xxxiii oñdit nō solū diffinita absoluta pos
 se diffiniri sed etiā diffinita pnotatiā lxxxv
 ca xxxiiii oñdit q̄liter diuerse diffiōes p̄nt
 cognosci de suis diffiniōis lxxxv.
 ca xxxv oñdit quō f̄m̄iaf̄ q̄stio q̄a ē ⁊ quō pas
 sio de suo subiecto p̄mo nō demonstrat sine
 determinatione lxxxvi.
 ca xxxvi oñdit quō eadē passio demonstrari
 p̄t de suo subiecto p̄o cū det̄iatōe lxxxvi
 ca xxxvii oñdit quō eadē passio demonstrari
 p̄t de inferiorib⁹ ad pp̄ū subiectū. lxxxvi
 ca xxxviii oñdit idē de passioe ip̄ortate aliā
 rē a f̄bco q̄ ē effect⁹ vel cā ei⁹ lxxxvi
 ca xxxix p̄tigit. demō p̄ oīa gn̄a. cāylxxxvii
 ca xl o pal. ip̄ortatib⁹ i obliq̄ ptes rei lxxxvii
 ca xli oñdit quō f̄minaf̄ q̄stio qd est lxxxvii
 Incipit tertia pars tertie ptis.
 Ca. i. est de diffiōib⁹ p̄narū lxxxviii.
 ca. ii. de regulis p̄ quas tenēt p̄ne p̄ medium
 intrinsecū p̄cludētēs p̄clōezvlēz lxxxviii
 ca. iii. de regulis p̄ q̄s inferē vlis affiātā nō
 respectu oīm p̄dicatōy lxxxix
 ca. iiii. de r̄lis p̄ q̄s tenēt p̄ne i f̄erētēs vlēz ne
 gatiuā respectu oīm p̄dicatōy lxxxix
 ca. v. o r̄lis q̄ n̄ o f̄uiūb⁹ ref. q̄rūcūq̄ p̄toylxxxix
 ca vi de p̄ntis in f̄ p̄tē idif. siue singla lxxxix
 ca vii de r̄lis inferentib⁹ affirmatiuā ex affir
 matiua p̄ mediū extrinsecū xci
 ca viii de r̄lis p̄ quas tenēt p̄ne inferētēs ne
 gatiuā ex negatiua xcii
 ca ix de regulis deseruiētib⁹ p̄ntis inferēti
 bus negatiuā ex affiātā ⁊ ecōuerso. xciii
 ca x de r̄lis desuiētib⁹ p̄ntis cōpositū ex ante
 cedente et p̄nte de modo xciiii
 ca xi de p̄ntis cōpositis ex vna de inesse ⁊ al
 tera de mō xcvi
 ca xii de p̄ntis cōpositis ex pp̄oib⁹ diuerforū
 modorum xcvi.
 ca xiii de eqpollētis ⁊ repugnātis modalitū
 et p̄o i gn̄ali de q̄busdā p̄notādis xcvi
 ca xiiii de eqpollētis pp̄onū de nccio cū ali
 is pp̄oibus xcvi
 ca xv de eqpol. pp̄onū de p̄tingēti cū al. xcvi
 ca xvi de eqpol. pp̄onū de possibili xcvi.
 ca xvii de p̄ntis cōpositis ex pp̄oib⁹ q̄rūvnus
 t̄minis suppoit simplr vel matiaf̄ xcvi
 ca xviii de p̄bleumate de gn̄e xcvi.
 ca xix de diffiōib⁹ ⁊ diffiōib⁹ p̄pi C
 ca xx de r̄lis q̄b⁹ p̄ba f̄ aliq̄ eē pp̄ū i nō C
 ca xxi de p̄bleumate pp̄rii p̄stituti ex genere

et dr̄ntis acc̄ntalibus C.
 ca xxii oñdit qd ē dif⁹ ⁊ q̄t mōis d̄f
 ca xxiii ponit varias diffiōes diffiōnā
 ca xxiiii de r̄lis q̄b⁹ inferē q̄ aliq̄ est dif⁹ ali
 cui⁹ indicās q̄dditatē rei data p̄ genus ⁊ diffe
 rentiā essentialē ci
 ca xxv de diffiōe data p̄ additamentū cii
 ca xxvi de diffiōe exp̄mente qd nois cii
 ca xxvii de r̄lis q̄b⁹ p̄t p̄bari aliquid esse sp̄s
 alicuius cii.
 ca xxviii de r̄lis q̄b⁹ p̄bef aliq̄ eē d̄ra cii
 ca xxix de p̄bleumate de eodē et diuerfor ac
 ceptionibus eorum ciii
 ca xxx de r̄lis q̄b⁹ p̄ba f̄ aliq̄ esse eadem ciii
 ca xxxi de inductiōe ciii
 ca xxxii de i ductiōe pp̄onū vlū de mō cv.
 ca xxxiii quō singlares de mō se h̄nt ad vlēs
 de modo cvi.
 ca xxxiiii de inductiōe vlū de possibili cvi.
 ca xxxv de inductiōe pp̄ozvlū de p̄tingēti cvi
 ca xxxvi r̄le q̄b⁹ p̄t p̄bari aliq̄ eē equocū cvi
 ca xxxvii de r̄lis gn̄alibus p̄narū cvii
 ca xxxviii de obligatiōe et sp̄ibus eius cviii.
 Et de institutiōe p̄ma sp̄e eius cviii
 ca xxxix de petitiōe sc̄ba sp̄e obligatōis cviii
 ca xl de positiōe t̄tia sp̄e obligatōis cviii
 ca xli de positiōe ip̄ossible cix
 ca xlii de depositiōe quarta sp̄e obliga
 ca xliiii de dubitatiōe q̄nta sp̄es obliga
 ca xliiiii de sexta sp̄e q̄ ponit fitverū cix
 ca xlv de insolubilibus cix
 Incipit quarta pars tertie partis
 Ca p̄mū de fallacijs in gn̄ali cx
 ca. ii de fallā equocatiōis ⁊ p̄o ei⁹ Cx
 ca. iii de sc̄do fallacie equocatiōis cxi
 ca. iiii de tertio fallacie equocatiōis cxi
 ca. v de fallā a p̄hibologie ⁊ p̄o ei⁹ cxii.
 ca vi de sc̄do a p̄hibologie cxiii
 ca vii de tertio a p̄hibologie cxiii i.
 ca viii de fallā cōpois et diuisiōis cxv.
 ca ix de fallacia accentus cxv
 ca x de fallā figure dictiōis cxv
 ca xi de falla. e x̄ dcōez ⁊ p̄o o fal. acc̄ntū cxix
 ca xii de fallacia p̄ntis cxxi
 ca xiii de fallacia sc̄dm qd ad simplr cxxi
 ca xiiii de fal. sc̄dm i gr̄atiā elenchi cxxii
 ca xv de fal. petitiōis p̄ncipii cxxiii.
 ca xvi de fal. sc̄dm nō cāmyt cām cxxiii
 ca xvii o fal sc̄bz p̄les i r̄ogātōs vtvnā cxxiii
 ca xviii q̄ p̄alogiū n̄ o f̄ciāt a f̄avi fili cxxiii

